

Incipit euangelium. Secundum mattheum.
Liber generationis ihu xpi. filii dauid. filii abra-
ham. Abraham genuit ysaac. ysaac autē genuit
iacob. Iacob autē genuit iuda et frēs eius iudas
autem genuit phares et zara dethamar. Phares autē
genuit esrom: esrom autem genuit aram. Aram autē
genuit aminadab. aminadab autem genuit naa-
son. Naason autē genuit salmon. Salmon autem
genuit booz derachab. Booz autē genuit oled exruth. Oled autē
genuit iesse. Iesse autē genuit dauid regem. Dauid autē rex genuit sa-
lomouem ex ea que fuit urie. Salomon autē genuit robiam. Robiam
autē genuit abiam. Abia autem genuit asa. Asa autē genuit iosa-
phat. Iosaphat autem genuit ioram. Ioram autem genuit oziam. Ozias
autē genuit ioatham. Ioatham autē genuit achas. Achas autem
genuit ezechiam. Ezechias autem genuit manasen. Manases autem
genuit ammon. Ammon autem genuit iosiam. Josias autē genuit
iheroniam et frēs eius: intransmigratione babilonis. Et post trās-
migrationē babilonis: iheronias genuit salathiel. Salathiel autē
genuit zorobabel. Zorobabel autē genuit abiud. Abiud autē
genuit eliachim. Eliachim autē genuit azor. Azor autē genuit sadoch.
Sadoch autem genuit achim. Achim autem genuit eluid. Eluid autē
genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan. Mathan autem
genuit iacob. Iacob autē genuit ioseph uir marit. De qua natus est
ihus qui uocatur xpus. Omnes ergo generationes ab abraham
usq; ad dauid generationes xiii. et ad dauid usq; ad transmigra-
tionem babilonis: generationes vii. et a transmigratione babilo-
nis usq; ad xpm generationes xiii. 1. Xpi generatio autem
sic erat cum esset desponsata mater eius maria ioseph. ante quā

quāto

Cod. lat.

8201

Cod. c. pict. 9

Cimet. 171.

Hier ist die Beschreibung
in der Mitte

4

38

3

45

Sept. 1958 nur 37 Steine
J. A. K. L.

3.

De reliquiis in hoc libro sunt recondite.

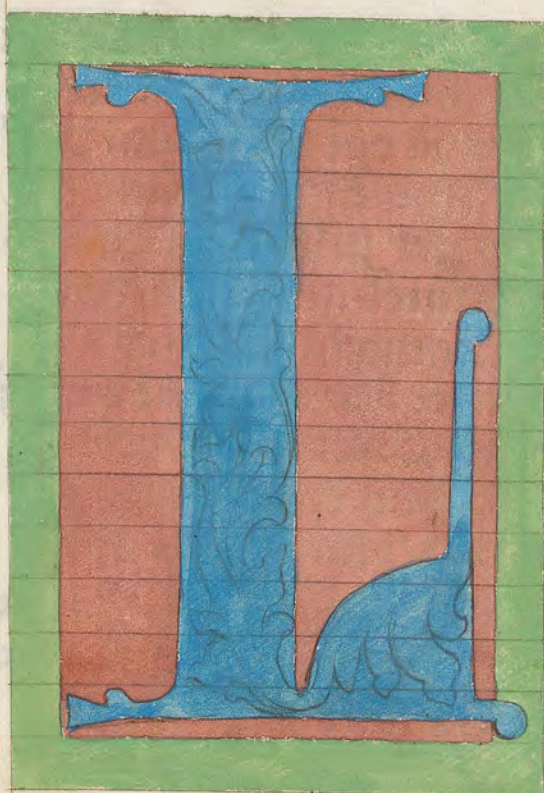
De spinea corona xpi. **D**e lapide dñi. **D**e presepio dñi. **D**e lapide in quo aux xpi fuit. **D**e pñis in lapide
dueris. **O** leum sancte marie. **A**ploru. **D**e baculo sñ petri. **D**e cruce. s. **A**ndree. **B**artholomei apli.
Martiz. **D**e ceteris milibz militu i martiz. **B**onifacii mñs. **M**agni mñs. **S**auini epi i mñs. **C**onfesso.
Anastasi epi. **D**e costa. s. **S**ũditi. **D**e costa. s. **V**itonis **V**irginum. **D**e cubus. s. **m**agdalene. **K**a
therine v. i mñs. **B**arbare v. **D**orothee v. **V**erulule v. **A**ndream milu v. **D**e uestimeto i arme. s.
Aguetis. **C**lemencie v. **C**ononice v. i mñs. **A**ufrede v. i mñs. **P**redare v. **V**erene v. **F**orami
ne v. **V**alene virginis.

Christi millesimo c. quatuor. anno quindeno
Albas hic petrus uniuersis celos fretus
Crucis ad honorem xpi matrisqz decorem
Michahelis angli nostri pñs et **B**enedicti
Huc scribi iussit librum an propianus sit
Deus. de auri pictura discolorari.
Insigne gemmis reliquiis quoqz sanctis
Quemadmodum scelerum tempus salubreqz dicitur
Que os sit inter penas tetras ut tutus inter
Suis libri deor legentis aperiat cor.
Ut que sunt sursum p ceterum sapiat flum
Libz tollentem anathematis xpi torrentem
Iulias haurire ieleneqz flamas in ur.

1415

ad Pet. Thes. anecd. I p. XLIX.

Incipit euangelium. Secundum mattheum.
Liber generationis ihu xpi. filii dauid. filii abra-
ham. Abraham genuit ysaac. ysaac autē genuit
iacob. Iacob autē genuit iuda et frēs eius iudas
autem genuit phares et zara dethamar. Phares autē
genuit esrom: esrom autem genuit aram. Aram autē
genuit aminadab. aminadab autem genuit naa-
son. Naason autē genuit salmon. Salmon autem
genuit booz derachab. Booz autē genuit oled exruth. Oled autē
genuit iesse. Iesse autē genuit dauid regem. Dauid autē rex genuit sa-
lomouem ex ea que fuit urie. Salomon autē genuit robuam. Robuam
autē genuit abiam. Abia autem genuit asa. Asa autē genuit iosa-
phat. Iosaphat autem genuit ioram. Ioram autem genuit oziam. Ozias
autē genuit ioatham. Ioatham autē genuit achas. Achas autem
genuit ezechiam. Ezechias autem genuit manasen. Manases autem
genuit ammon. Ammon autem genuit iosiam. Josias autē genuit
ieroniam et frēs eius: intransmigratione babilonis. Et post trās-
migrationē babilonis: iedonias genuit salathiel. Salathiel autē
genuit zorobabel. Zorobabel autē genuit abiud. Abiud autē
genuit eliachin. Eliachin autē genuit azor. Azor autē genuit sadoch.
Sadoch autem genuit achin. Achin autem genuit eluid. Eluid autē
genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan. Mathan autem
genuit iacob. Iacob autē genuit ioseph uir marie. De qua natus est
ihus qui uocatur xpus. Omnes ergo generationes ab abraham
usq; ad dauid generationes xiii. et ad dauid usq; ad transmigra-
tionem babilonis: generationes xiii. et a transmigratione babilo-
nis usq; ad xpm generationes xiii. 1. Xpi generatio autem
sic erat cum esset desponsata mater eius maria ioseph. ante quā

quāto

ca

conueniret inuenta est in utero habens despu sco. Ioseph aut uir eius cum esset iustus et nollet eam inducere: uoluit occulte dimittere eam. **H**ec aut cogitante: ecce angelus dni in sompnis apparuit ei dicens. Ioseph fili daniel: noli timere accipere mariam conjugem tuam. Quod enim in ea natum est: despu sco est. pariet autem filium: et uocabis nomen eius ihu. Ipe enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. **H**oc autem totum factum est. ut adimpleretur quod dictum est adno per ppham dicens. Ecce uirgo in utero habebit: et pariet filium: et uocabunt nomen eius emmanuel. quod e interpre-
tatum nobis deus. **E**xurgens autem ioseph desompno fecit sicut precepit angelus dni. et acci-
pit conjugem suam et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum et uocauit nomen eius ihu.

C. 2.

Qum ergo natus esset ihus in bethleem iude in diebus herodis regis. ecce magi ab oriente uenerunt. **I**erosolimam dicens. Ubi est qui natus est rex iudeorum? **R**esponderunt enim stellam eius in oriente et uenimus adorare eum. **A**udiens autem herodes rex. turbatus est: et omnis ierosolima cum illo. **E**t con-
gregans omnes principes sacerdotum. et scribas ppli. sciscitabat ab eis ubi xpus nasceretur. **A**t illi dix-
erunt ei in bethleem iude. **S**ic enim scriptum est per ppham. Et tu bethleem terra iuda nequaquam minim-
ma es in principibus iuda. **E**cce exiet dux. qui regat pplum meum israel. **T**u herodes clam uocatis magis. diligenter didicit ab eis tempus stelle. que apparuit eis. **E**t mittens illos in bethleem: dixit. **I**te: et in-
terrogate diligenter de puero. **E**t cum inueneritis remunciate michi. ut et ego ueniens adorem eum. **C**um autem audisset regem abierunt. **E**t ecce stella quam uiderant in oriente. ante cedebat eos: usque dum ueniens staret supra ubi erat puer. **I**ndentes autem stellam gaudentes gaudio magno ualde. **E**t in-
trantes domum. inuenerunt puerum cum maria. matre eius. **E**t prostrantes adorauerunt eum. **E**t aptis thesauris suis. obtulerunt ei munera. aurum. thys. et mirram. **E**t responso accepto isom-
nis. ne redirent ad herodem. per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam. **C**um autem recessissent. ecce angelus dni. apparuit in sompnis ioseph dicens. **S**urge et accipe puerum et matrem eius et fu-
ge in egyptum. et esto ibi usque dum dicam tibi. **F**uturum est enim. ut herodes querat puerum adp-
dendum eum. **C**um consurgens accepit puerum et matrem eius nocte: et recessit in egyptum: et erat ibi usque ad obitum herodis. **U**t adimpleretur quod dictum est adno per ppham dicens. **E**x egypto uo-
caui filium meum. **T**unc herodes uidens quod illus esset amagis. natus est ualde. **E**t mittens occi-
dit pueros omnes qui erant in bethleem. et in omnibus finibus eius. **A**rimatu et in fine. secundum tempus quod exquisierat amagis. **T**unc adimpletum est quod dictum est. per ppham dicens. **H**oc in crima audita est. ploratus et ululatus. **R**achel plorans filios suos et noluit consolari. quia non sunt.

em

multus

Defuncto autem herode: ecce angelus dni apparuit in sompnis ioseph in egypto dicens. **S**urge et accipe puerum et matrem eius. et uade in terram israel. **D**efuncti sunt enim: qui querebant animam pueri. **C**um consurgens accepit puerum et matrem eius: et uenit in terram israel. **A**udiens autem quod archelaus regnaret in iudea per herodem patrem suum: timuit illo ire. **E**t ammonitus in sompnis. recessit in partes galilee. **E**t ueniens habitauit in ciuitate: que uocatur nazareth. **U**t adimpleretur quod dictum est per pphas. quod nazareus uocabitur.

C. 3.

In diebus autem illis: uenit iohes baptista predicans in deserto iudee et dicens. **P**enitentiam agite. **A**ppropinquabit enim regnum celorum. **H**ic est enim deus qui dictum est per ppham dicens. **U**ox clamantis in deserto: parate uiam dni. rectas facite semitas eius. **I**pe autem iohes habebat uestimentum de pilis camelorum: et zonam pellis ammi circa humeros suos. **E**ssa autem eius erat locuste: et mel siluestre. **T**unc exibat ad eum ierosolima: et omnis iudea: et omnis regio circa iordanem. **E**t baptizabantur iordanem ab eo: confitentes peccata sua. **I**ndens autem multos phariseorum et saduceorum uenientes ad baptisum suum: dixit eis. **P**rogenes imperatorum: quis demonstrat uobis fugere aeterna ira. **F**acite ergo: fructum dignum penitentiae: et ne uehitis dicere intra uos: preem habemus abraham. **D**ico enim uobis: quod potest deus. de lapidibus istis suscitare filios abraham. **I**am enim securus: ad radicem arboris posita est. **O**mnis enim arbor que non facit fructum bonum: excidetur. et in ignem mittetur. **E**go quidem uos baptizo in aqua: in penitentia. **C**um autem post me uenturus. est. foras me est: cuius non sum dignus calcamenta portare. **I**pe uos baptizabit: in spu sco et igne. **C**ui uentilabitur in uiam suam: et prauidabit aream suam: et congregabit tritum suum in horreum: paleas autem comburet igni in extinguibili. **T**unc uenit ihus agabylea in iordanem ad iohem: ut baptizaretur ab eo. **I**ohes autem: prohibebat eum dicens. **E**go a te debeo baptizari: et tu uenis ad me. **R**espondens autem ihus dixit ei. **S**ine modo. **S**ic enim decet nos implere: omnem iustitiam. **T**unc dimisit eum. **B**aptizans autem ihus. confestim ascendit de aqua. **E**t ecce apti sunt ei celi: et uidit spm dei descendentem sicut columbam. et uenientem super se. **E**t ecce uox de celis dicens. **H**ic est filius meus dilectus in quo michi complacui.

C. 4.

Tunc ihus ductus est in desertum aspi: ut temptaretur ad diabolo. **E**t cum ieiunasset. xl. diebus. **E**t xl. noctibus: postea esurit. **E**t accedens temptator dixit ei. **S**i filius dei es: dic ut lapides isti panes fiant. **C**ui respondens dixit. **S**criptum est non in solo pane uiuet homo: sed in omni uerbo

quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum dyabolus in sanctam civitatem: et statuit eum supra pinnaculum templi. et dixit ei. Si filius dei es. mitte te deo. **S**criptum est enim. Omnia angelis suis mandavit de te. et in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. **A**it illi ihesus rursus. **S**criptum est. Non temptabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit eum dyabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mundi: et gloriam eorum: et dixit illi. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraveris me. Tunc dixit ei ihesus. Vade sathanas. **S**criptum est enim. Dominum deum tuum adorabis: et illi soli servies. Tunc reliquit eum dyabolus. Et ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei.

Qum audisset ihesus quod iohannes traditus esset: recessit in galileam. Et relicta civitate nazareth venit et habitabat in capernaum maritima: in finibus zabulon et neptalim. Et adimpleret quod dictum est. per elayam prophetam. Terra zabulon. et terra neptalim: via maris transiordanem galilee gentium. Populus qui sedebat in tenebris: lucem vidit magnam. Et sedentibus in regione umbre mortis: lux orta est eis. **E**xinde cepit ihesus predicare: et dicere. Penitentiam agite: appropinquavit enim regnum celorum. Ambulans autem iuxta mare galilee: vidit duos fratres: symonem qui vocatur petrus: et andream fratrem eius: mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis. Venite post me: faciam vos fieri piscatores hominum. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde: vidit alios duos fratres. Iacobum zebeder et iohannem fratrem eius in navicula cum zebedeo patre eorum: resicientes retia sua. Et vocavit eos. illi autem statim relictis retibus et patre: secuti sunt eum. Et pervenit ihesus totam galileam docens in synagogis eorum. Et predicans evangelium regni: et sanans omnem languorem: et omnem infirmitatem in populo. Et abiit opus eius in totam syriam. et obviaverunt ei omnes male habentes variis languoribus et tormentis comprehensos et qui demonia habebant: et humatos et paralyticos et curavit eos. Et secute sunt eum turbe multe: de galilea et decapoli et de ierosolima. et de iudea: et de transiordane.

Idens autem turbas ascendit in montem. Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius: et aperies. **V**os summi docebat eos dicens. **B**eaati pauperes spiritu: quia ipsorum est regnum celorum. **B**eaati mites: qui ipsi possidebunt terram. **B**eaati qui lugent: quia consolabuntur. **B**eaati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quia ipsi saturabuntur. **B**eaati misericordes: quia misericordiam consequentur. **B**eaati mundi corde: quia ipsi deum videbunt. **B**eaati pacifici: quia filii dei vocabuntur. **B**eaati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quia ipsorum est regnum celorum. **S**i estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint: et dixerint omne malum adversum vos: mentes propter me. **G**audete et exultate: quia merces vestra copiosa est in caelis. **S**ic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante nos. **V**os estis sal terrae. **Q**uod si sal evanuerit: in quo salietur? **N**onchilum ultra: nisi ut mittatur foras: et concilietur ab hominibus. **V**os estis lux mundi. **N**on potest civitas abscondi: super monte posita. **N**eq; accendunt lucernam et ponunt eam sub media: sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. **S**ic luceat lux vestra coram hominibus: ut videant bona opera vestra: et glorificent patrem vestrum qui in caelis est. **N**olite putare qui veni solvere legem aut prophetas: non veni solvere: sed adimplere. **A**men quippe dico vobis. Donec transierit celum et terra: tota vniuersum aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. **Q**ui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis: et docuit sic homines minimus vocabitur in regno celorum. **Q**ui autem fecerit et tenuerit: hic magnus vocabitur in regno celorum. **D**ico vobis enim: quia nisi habundauerit iustitia vestra plusquam scribae et pharisaei: non intrabitis in regnum celorum. **A**uidistis quia dictum est antiquis: non occides. **Q**ui autem occiderit: reus erit iudicio. **E**go autem dico vobis: quia omnis qui casualiter fratri suo sine causa reus erit iudicio. **Q**ui autem dixerit fratri suo matha: reus erit concilio. **Q**ui autem dixerit fatie: reus erit gehenne ignis. **S**i ergo offers munus tuum ad altare: et ibi recordatus fueris: quia frater tuus habet aliquid adversum te. **R**elinque ibi munus tuum ante altare: et vade prius reconciliare fratri tuo. Et tunc veniens: offers munus tuum. **E**sto consensuens adversario tuo: dum es in via cum eo. **N**e forte tradat te adversarius iudici: et iudex tradat te ministro et mactare iustitiae. **A**men dico tibi: non exies inde: donec reddas novissimum quadrante.

Auidistis quia dictum est antiquis: non mechaberis. **E**go autem dico vobis. Quis omnis qui videt mulierem ad concupiscendum eam: iam mechatus est eam in corde suo. **Q**uod si oculus tuus dexter scandalizat te erue eum et proice abste. **E**xpedi enim tibi ut pereat unum membrum tuum magis: quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te abscede eam: proice abste. **E**xpedi enim tibi ut pereat unum membrum tuum: quam totum corpus tuum eat in gehennam. **D**ictum est autem. Quicumque dimiserit uxorem suam: et alii libellum repudii. **E**go autem dico vobis. Quia omnis qui dimiserit uxorem suam: excepta fornicationis causa: facit eam mecham. Et qui dimissam duxerit: adulterat. **I**terum audistis quia dictum est antiquis. Non iurabis: reddes autem domino iuramenta tua. **E**go autem dico vobis. Non iurare omnino: neque per celum quia thronus dei est. **N**eq; per terram quia scabellum est pedum eius. **N**eq; per ierosolimam quia civitas est regi magni. **N**eq; per caput tuum iurabis quia non potes unum capillum album facere: aut nigrum. **S**ic autem sermo vestre: est. **E**. **N**on. **N**on. **E**. **N**on. **E**. **N**on. **E**.

Quod autem his habundantius est: amalo est. Audistis quia dictum est: oculi pro oculo. et dentem pro dente. Ego autem dico uobis. non resistere malo.

Sed si quis percuterit te in dexteram maxillam tuam. prebe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium. Et quicumque te angariauerit nulle passus: uade cum illo alia duo. Qui petit aere da ei. Et uolenti mutuari aere: ne auertaris. Audistis: quia dictum est. diliges proximum tuum: et odies inimicum tuum. Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uos: benefacite his qui odunt uos. Et orate persequentibus et calumpniantibus uos: ut sitis filii patris uiri qui in celis est. Qui solem suum occidi facit super bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt: quam mercedem habebitis. nonne et publicani hoc faciunt et si saluati sunt fratres uos. Nonne et ethiopi hoc faciunt. Estote perfecti: sicut et pater uir celestis perfectus est.

c. 6. **A**drendite ne iustitiam uestram faciat coram hominibus ut uideamini ab eis. Alioquin: mercedem non habebitis apud patrem uirum: qui in celis est. Cum ergo facis elemosinam. noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciunt in synagogis et in uicijs ut honorificentur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Te autem faciente elemosinam: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit elemosina tua in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Et cum oratis: non eritis sicut hypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare: ut uideantur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Tu autem cum orabis. intra cubiculum tuum. et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Omnes autem nolite multum loqui: sicut ethiopi. Putant enim: quod immula loquos suis exaudiant. Nolite ergo assimilari eis. Sicut enim pater uir quid opus sit uobis: ante quam petitis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater uir qui es in celis: sanctificetur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra. Panem uirum super substantialem da nobis hodie et dimitte uobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem: sed libera nos a malo. Si enim dimiseritis hominibus partem eorum: dimittet et uobis pater uir celestis debita nostra. Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater uir dimittet partem uirum.

Qui autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Externunt enim facies suas. ut pareant hominibus ieiunantes. Amen dico uobis: quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas. unge caput tuum. et faciem tuam laua: ne uidearis hominibus ieiunans: sed pater tuus qui est in abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi erugo et tinea demolitur. et ubi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem uobis thesauros in celo: ubi neque erugo neque tinea demolitur et ubi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam fuerit: totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est. tenebre sunt: quid tenebre quante erunt.

Nemo potest duobus dominis seruire: aut enim unum odio habebit: et alterum diliget. Aut unum sustinebit: et alterum contempnet. Non potestis deo seruire: et mammon. Ideo dico uobis. Ne solliciti sitis anime uire quid manducetis: neque corpori uro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca et corpus plusquam uestimentum. Respicite uoluntatem celum: qui non seruit neque metuit: neque congregant in horrea. et pater uir patet illa. Nonne uos magis pluris estis illis. Quis autem uirum potest cogitare adhibere adiutorium suum arbitrium unum. Et de uestimento quid solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo crescant non laborant neque uent. Dico autem uobis: qui nec salomon in omni gloria sua coopatus est: sicut unum ex istis. Si autem fenum agri quod hodie est et cras in thibamini mittitur deus sit uestit: quanto magis minime fidei. Nolite ergo esse solliciti dicentes: quid manducabimus: aut quid bibemus. aut quo opiemur hec omnia gentes inquirunt. Sicut enim pater uir: quia his omnibus indigetis. Querite ergo primum regnum dei et iustitiam eius et omnia hec aduenient uobis. Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibi quis. Sufficiat dies: malitia sua. Nolite inquirere: ut non iudicemini: in quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Et in qua mensura mensi fueritis: remeuetur uobis.

Quid autem uides uestitum in oculo fratris tui: et tunicam in oculo tuo non uides. Aut quomodo dnas fili tuo: sine etiam festuca in oculo tuo et ecce tuus es in oculo tuo. Hypocrita: ecce primum tunicam de oculo tuo. Et tunc uidebis eam festucam in oculo fratris tui. Nolite dare sanis canibus: neque mittatis margaritas meas ante porcos. Ne forte conculcent eas pedibus suis: et conuersi discurrant uos. Detite et dabitur uobis. Querite et inuenietis. Pulsate. et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pulsanti aperietur. Aut quis ex uobis homo quem si penerit filius suus panem: nunquam lapidem priget ei. Aut si piscem penerit: nunquam serpentem porriget ei. Si ergo uos amicitias faciis mali

nostis bona dare filiis vris quanto magis p[ro] v[est]ro qui in vobis est. dabit s[ibi] p[ro]petentibus se. Omnia ergo q[ui] amq[ue] vultis ut faciant homines vobis: et vos facite eis. Hec enim lex est: et p[ro]ph[etia].

Trate paugustam p[er]am: quia lata p[er]ta et speciosa via. que ducit ad p[er]ditionem: et multa sunt qui in-
trant p[er]eam. Quam angusta p[er]ta et arcta via que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inveniunt eam. Ante
dite afallis p[ro]ph[etis: qui veniunt ad vos in vestimentis ovium: intrinsecus autem sunt lupi in p[re]d[es]. Fructibus
eor[um]: cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uvas: aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus
bonos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere: neq[ue] arbor mala fructus bonos facere. Omnis ar- mala aut arbor
bor que non facit fructum bonum: excidetur et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eor[um] cognoscetis eos. fructus malos fa-

Non omnis qui dicit michi d[omi]ne: d[omi]ne manabit in regnum celor[um]. Sed qui facit voluntate[m] p[at]ris mei qui in celis
est: ipse manabit in regnum celor[um]. Quia dicit ut michi nulla die. Domine d[omi]ne: nomen in nomine tuo p[ro]phetam
mus: et in tuo nomine demonia eiecimus: et in tuo nomine virtutes multas facimus? Et tunc confitebor illis:
quia nunquam novi vos. Discedite a me: qui operamini iniquitatem. Omnis ergo qui audit v[er]ba mea hec et facit
ea: assimilabitur viro sapienti. qui edificavit domum suam supra petram. Et descendit pluvius et venerunt flu-
mina et flauerunt venti: et non cecidit. Fundata enim erat supra petram. Et
omnis qui audit v[er]ba mea hec et non facit ea. similis est viro stulto: qui edificavit domum suam sup[er] arenam.
Et descendit pluvius: et venerunt flumina: et flauerunt venti: et cecidit. Et
fuit ruina eius magna. Et factum est cum consummasset ih[esu]s v[er]ba hec: ammirabant turbe sup[er] doctrina
eius. Erat enim docens eos. sicut potestate[m] habens: et non sicut scribe eor[um] et pharisaei.

Qum autem descendisset de monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus veniens. adoravit
eum dicens. Domine: si vis potes me mundare. Et extendens manum: tetigit eum ih[esu]s dicens:
Volo mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ih[esu]s. Vide nemini dicens: sed vade ostende
te sacerdoti: et offer munus quod precepit moyses in testimonium illi s.

Qum autem introisset capharnaum. accessit ad eum centurio rogans eum et dicens. Domine: puer m[eu]s
iacet in domo paralyticus: et male torquetur. Et ait illi ih[esu]s. Ego veniam: et amalo eum. Et respo-
dens centurio ait. Domine: non sum dignus. ut intres sub tectum meum: sed tantum dic v[er]bo: et sanabitur
puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus: habens sub me milites et dico huic vade
et vadit. Et alio venit. et venit. Et sermo meo sit hoc et fiat. Audiens autem ih[esu]s miratus est: et sequen-
tibus se dixit. Amen dico vobis: non inveni tantam fidem nisi. Duo autem vobis. quod multa ab oriente
et occidente venient: et reuerentur cum abrah[am] et isaac et iacob in regno celor[um]. Filii autem regni erunt
in tenebris exteriores: ibi erit fletus. et stridor d[en]tium. Et dixit ih[esu]s centurioni. Vade: et sicut credidisti fiat
tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

Et cum venisset ih[esu]s in domum petri: vidit socium eius iacentem et febricitantem: et tetigit manum eius
et dimisit eam febris: et surrexit: et ministrabat eis. Vespere autem facto: obtulerunt ei multos demonia
habentes. Et timebat sp[irit]us s[an]cto: et omnes male habentes curant. Ut adimpleretur quod dictum est: pe-
s[er]am p[ro]ph[etiam] dicentem. Ipse infirmitates n[ost]ras tulit et egrotationes portavit. Videns autem ih[esu]s turbas
multas circa se misit ut transirent.

Et accedens unus scriba: ait illi. Magister: sequar te quoamq[ue] ieris. Et dicit ei ih[esu]s. Vulpes foueas
habent: et volucres celi nidus: filius autem hominis non h[ab]et ubi caput reclinat. Alius autem de disci-
pulis eius ait illi. Domine: permitte me p[ri]mus ire: et sepelire p[at]rem meum. Ih[esu]s autem: ait illi. Sequere
me. Et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculam: secuti sunt eum discipuli
eius. Et ecce motus magnus factus est in mari: ita ut nauicula operiretur fluctibus. Erat autem illis ventus
contrarius. Ipse vero dormiebat. Et accesserunt et suscitauerunt eum dicentes. Domine: salua nos p[ri]mus.
Et dicit eis. Quid timidi estis modice fidei? Tunc surgens impauit ventis et mari: et facta est tranquillitas
magna. Porro homines: mirati sunt dicentes. Quahs est hic: quia venti et mare obediunt ei. Et cum
venisset transiit in regionem gensenorum: curruerunt ei duo habentes demonia. demonum mentis ex-
euntes seuinis. ita ut nemo posset transire p[er]uam illam. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis
et tibi ih[esu] fili dei? Venisti hic ante tempus torquere nos. Erat autem non longe ab illis: grex porcor[um]
multorum pascens. Demones autem rogabat eum dicentes. Si ei[us] nos misit nos in gregem porcor[um].
Et ait illis. Ite. Et illi exeuntes: abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus grex p[er] precipitum mare: et
mortui sunt in aquis. Pastores autem: fugerunt. Et venientes in ciuitate nuntiabant omnia: et de his
qui demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas exiit obviam ih[esu]: et viso eo: rogabant ut transiret a se.

Et ascendens ih[esu]s in nauiculam transiit et venit in ciuitatem suam. Et ecce. inibus eor[um]. c. 9.
offerebant ei palatum: iacentem in lecto. Et videns ih[esu]s fidem illor[um]: dixit paralitico. Confide
fili: remittunt tibi p[ec]c[at]a tua. Et quidam de scribis dixerunt in tra se. Hic blasphemiat. Et cum uidisset
ih[esu]s cogitationes eor[um]: dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus v[est]ris? Quid est facile dicere:
dimittuntur tibi p[ec]c[at]a. aut dicere surge et ambula? Ut sciatis autem: quoniam filius hominis habet potestatem

tatem in terra dimittendi p[ro]p[ter] tunc ait paralytic[us]. Surge: tolle lectum tuum: & uade in domum tuam. Et surrexit: et abiit in domum suam. Videntes autem turbe: timebant. Et glorificauerunt deum: qui dedit potestatem talem hominib[us]. Et cum transiret inde ih[esu]s: uidit homin[em] sedentem in teloneo: mattheum nomine et ait illi. Sequere me. Et surgens: secutus est eum.

Et factum est discumbente eo in domo. ecce multi publicani: et peccatores uenientes discumbebat cum ih[esu]. Et discipulis eius. Et uidentes pharisei: dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister u[est]r[us]? At ih[esu]s audiens ait. Non est opus ualentibus medicus: sed male ualentibus. Eunt[es] autem discite: quid est unam uolo. et non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos: sed peccatores.

Tunc accesserunt ad eum discipuli ioh[annis]: dicentes. Quare nos pharisei ieiunamus frequent[er]: discipuli autem tui non ieiunant? Et ait illis ih[esu]s. Numquid possunt filii sponsi lugere: quam dum cum illis est sponsus. Veniunt autem dies cum auferatur ab eis sponsus: tunc ieiunabunt. Nemo autem immittit conuictum pauperi rudis uestimentum uetus: tollit enim plenitudin[em] et uestimentu[m]: & peior cassum fit. Neque mittunt unum nouum: mitres ueteres. Alioquin: rumpuntur utres: unum effunditur et utres penit. Sed unum nouum mitres novos mittunt: et ambo conseruant. Hec illo loquente accessit ecce princeps unus accessit & adomabat eum dicens. Filia mea modo defuncta est: sed ueni impone manum super eam: et uiuet. Et surgens ih[esu]s sequebatur eum: et discipuli eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis: accessit retro: et tetigit fimbriam uestimenti eius. Dicebat enim intra se. Si tetigero tantum uestimentum eius: salua ero. At ih[esu]s conuersus et uidens eam: dixit. Confide filia: fides tua te saluauit. Et salua facta est mulier: ex illa hora. Et cum uenisset ih[esu]s in domum p[ro]p[ter] capis: et uidisset tibianes: et turbam tumultuantem dixit. Recedite: non est enim mortua puella: sed dormit. Et cecidit eum. Et cum erecta esset turba: intrant et tenent manum eius: et surrexit puella. Et exiit fama hec: mirabilem terram illam.

Et transiente inde ih[esu]: secuti sunt eum duo ceca. clamantes et dicentes. Misere re u[est]r[us] fili dauid. Cum autem uenisset domum: accesserunt ad eum ceca: et dicit eis ih[esu]s. Creditis quia possum hoc facere uobis? Dicunt ei. Vtique d[omi]ne. Tunc tetigit oculos eor[um] dicens. Sicut fidem u[est]ram: fiat uobis. Et aperti sunt oculi eor[um]. Et conuictus est eis ih[esu]s dicens. Videte: ne quis sciat. Illi autem exultantes: diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressi sunt autem illi: ecce obtulerunt ei homin[em] mutum: & monum[entum] habentem. Et erecto demouit. locutus est mutus. Et mirante sunt turbe dicentes. Numquid appa[re]uit hic nisi? Pharisei autem dicebant. imp[er]at[or]e demonior[um] ei. At demones. Et circubat ih[esu]s cunctas omnes: et castella: docens in synagogis eor[um]. Et predicans eu[angeliu]m regni: et annis omne lag[er]u[m] uorem: & omnem infirmitatem. Videns autem turbas misertus est eis. quia erant uexati & acentes: sicut oues non habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Missi sunt quidem multi: operari autem pauci. Rogate ergo d[omi]n[u]m messis: ut eia[rum] at operarios in messem suam. Et conuocatis duodecim discipulis suis. dedit illis potestatem sp[iritu]i in uinctor[um] ut eicerent eos. Et auerent omnem languorem: et omnem infirmitatem. Duodecim autem ap[osto]lo[rum] nomina sunt hec. Primus symon qui dicitur petrus: et andreas frater eius iacobus & leui et ioh[ann]es fr[ater] eius. philippus et bartholomeus. thomas et matheus publicanus. Et iacobus alphe[us] et thad[deus]. symon cananeus: & iudas scariothes qui tradidit eum.

Hos duodecim misit ih[esu]s: precipiens eis dicens. In uiam gentium ne abieritis: et in ciuitates samaritanor[um] ne intraueritis: sed potius ite ad iudeos: que p[er]ierunt domus israel. Eunt[es] autem predicate dicentes: q[uia] appropinquabit regnum celor[um]. Infirmos cunctos: mortuos suscite: leprosos munda[re]: demones eiate. Gratis accepistis. gratis date. Nolite possidere aurum: neq[ue] argentum: neq[ue] pecuniam in uicinis u[est]ris: non peram u[est]ra[m]: neq[ue] duas tunicas: neq[ue] calamenta: neq[ue] ungam. Dignus e[st] enim oparius: cibo suo. Inquamcumq[ue] ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea dignus sit: & ibi manete: donec exeat[is]. Intrantes autem in domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si quidem fuit domus digna. ueniat pax u[est]ra super eam. Si aut non fuit digna: pax u[est]ra ad uos reuertetur. Et quicumq[ue] non receperit uos neq[ue] audierit sermones u[est]ros: exentes foras de domo. u[est]r[us] de ciuitate: exat[is]te puluerem de pedibus u[est]ris. Amen dico uobis: tolle u[est]r[us] erit terre sodomor[um] et gomorreor[um] in die iudicii quam illi ciuitati.

Ecce ego mitto uos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Cauete autem ab hominib[us]. Timent enim uos in conciliis: et in synagogis suis. flagellabunt uos. et ad presides & ad reges ducemini p[ro]p[ter] me in testimoniu[m] illis & gentibus. Cum autem timent uos nolite cogitare quem[od]o aut quid loquamini. Dabitur enim uobis in illa hora: quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini: sed sp[iritu]s p[at]ris u[est]ri qui loquit u[est]ro

his. Tradet autem se fratri in mortem: et pro filium: et resurgent filii in parentes: et morte eos afficient. Et eritis odio omnibus: propter nomen meum. Qui autem persecutus fuerit usque in finem: hic saluus erit. Cum autem persequerentur vos in civitate ista: fugite in aliam. Amen dico vobis: non consummabitis civitates israel: donec veniat filius hominis. Non est discipulus super magistrum: nec servus super dominum suum. Suf-
ficient discipulo: ut sit sicut magister eius. Et servus sicut dominus eius. Si patrem familias beelzebub vocave-
runt: quanto magis domesticos eius? Ne ergo timeatis eos: Nichil enim optatum quod non revelabitur: et occultatum quod non fiat. Quod dico vobis in tenebris: dicite in lumine: et quod in aure auditis: predi-
cate super tecta. Et nolite timere eos qui occidunt corpus animam autem non possunt occidere. Sed potius
eum timeate: qui potest et animam et corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeret asse venarunt
et unus ex illis non cadit super terram sine patre vestro. Vestri autem et capilli capitis: omnes numerati sunt.
Nolite ergo timere: multas passeribus meliores estis vos. Omnis ergo qui confitebitur me coram ho-
minibus: confitebor et ego eum coram patre meo: qui in celis est. Qui autem negavit me coram hominibus:
negabo et ego eum coram patre meo qui in celis est. Nolite arbitrari quia venerim pacem mittere inter-
ram: non veni pacem mittere sed gladium. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum: et filium
aduersus matrem suam: et virum aduersus sororem suam: et inuicem hominis domesticus eius.
Qui amat patrem aut matrem plusquam me non est me dignus. Qui amat filium aut filiam super me: non est
me dignus. Et qui non accipit crucem et sequitur me: non est me dignus. Qui inuenit animam suam
perdet illam. Et qui perdidit animam suam propter me: inueniet eam. Qui recipit nos me recipit. Et qui me re-
cipit: recipit eum qui me misit. Qui recipit prophetam in nomine prophete: mercedem prophete accipiet. Et qui recipit
iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet. Et quantumque potum dederit uni ex minimis istis calicem a-
que frigide: tantum in nomine discipuli. Amen dico vobis: non perdet mercedem suam. Et factum est cum c. xi.
consummasset ihesus precipiens quoddam discipulis suis. Transiit inde: ut doceret et predicaret in ciuita-
tibus eorum.

Thannes autem cum audisset inuicem opera christi: mittens duos de discipulis suis: ait illi. Tu es qui
uenturus es: alium expectamus. Et respondens ihesus ait illis. Euntes remunerate iohannem: que audie-
tis: et vidistis: rem uident: claudi ambulantes: leprosi mundantur. Surdi audiunt: mortui resurgunt:
pauperes euangelizant. Et beatus est qui non fuit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus: cepit
ihesus dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in deserto uidere arundinem uento agitatam: sed
quid existis uidere hominem mollibus uestitum. Ecce qui mollibus uestitur: in domibus regum sit.
Sed quid existis uidere prophetam. Etiam dico vobis: et plusquam prophetam. Hic est enim de quo scriptum est
Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui praeparabit uiam tuam ante te. Amen dico vobis: non
fuerunt inter uos propheta maior iohanne baptista. Qui autem minor est in regno celorum maior est illo. Ad-
ieci autem iohannis baptista usque in nunc: regnum celorum: uim patitur: et uolenti rapiunt illud. Omnes
enim prophete et lex: usque ad iohannem prophetarunt. Et si uultis scire: ipse est helias qui uenturus est. Qui hunc
amens audiendi: audiat.

Qui autem similem estimato generationem istam. Similis est pueris sedentibus in foro: qui clama-
ntes aequalibus dicunt aequumus uobis et non saltastis. Lamentauimus: et non planxistis. Ve-
nit autem iohanne: s. neque manducans et bibens: et dicunt demonum habet. Venit filius hominis mandu-
cans et bibens et dicunt. Ecce homo uenit: et potator uini: publicanorum et peccatorum amicus. Et iustificata
est sapientia: a filiis suis. Tunc cepit exprobrare ciuitatibus: in quibus facte sunt plurimae uirtutes eius:
quia non egissent penitentiam. Ve tibi corozanae: ue tibi bethsaida. Quia si in thyro et sydone facte esset
uirtutes quae facte sunt in uobis: olim in uobis et auerere penitentiam egissent. Uebuntamen dico uobis
Thyo et sydoni remissius erit iudicium uobis. Et tu capharnaum: nunquid usque in celum ex-
altaberis: usque in infernum descendens. Quia si in sodomus facte fuissent uirtutes: quae sunt in te facte
forte mansissent usque in hanc diem. Veruntamen dico uobis. Quia si in sodomus remissius erit iudicium in
dies quam tibi. In illo tempore: respondens ihesus dixit. Confiteor tibi pater domine celi et terre quia abscondisti haec
sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Ita pater: quoniam sic sunt placentia ante te. Omnia michi
reuelata sunt: a patre meo. Et nemo nouit filium: nisi pater. Neque patrem quis nouit nisi filius: et qui uoluit
filius reuelare. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam uos. Tollite iugu
meum super uos: et discite a me quia mitis sum: et humilis corde. Et inuenietis requiem animabus
uestris. Iugum enim meum suauis est: et onus meum leue. .xv.

In illo tempore: Abiit ihesus sabbato per plateas: discipuli autem eius esurientes: ceperunt uellere spicas et
manducare. Pharisei uidentes autem: dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt: quod non licet eis fa-
cere sabbatis. At ille dixit eis. Non legistis quid fecerit dauid quando esuruit et qui cum eo erant
Quomodo intrauit in domum dei: et panes propositionis comedit quos non licet ei edere: neque
hys qui cum eo erant: nisi sacerdotibus. Aut non legistis in lege: quia sabbatis sacerdotes

in templo sabbatum uolant: et sine crimine sunt: Dico autem uobis: quia templum maius est hic. Si autem sciretis quid est in manu uolo et non sacrificium: nunquam condempnassetis innocentes. Dominus est enim filius hominis: etiam sabbati.

Et cum inde transisset uenit in synagogam eorum. Et ecce homo habens manum aridam: et interrogabant eum dicentes. Si licet sabbatis curare: ut amiserent eum. Ipse autem dixit illis. Quis est ex uobis homo qui habet ouem unam: et si ceciderit hec sabbatis in foueam: nonne tenebit et leuabit eam? Quantomagis melior est homo oue? Ita licet sabbatis bene facere. Tunc ait homini. Extende manum tuam: et extendit. Et restituta est sanitas: sicut altera. Exercentes autem pharisei: consilium faciebant aduersus eum quomodo eum perirent. Iesus autem sciens recessit inde. Et secuti sunt milia: et circumstant eos omnes. Et precepit eis: ne manifestum eum facerent. Ut adimpleretur quod dictum est per prophetam prophetam dicentem. Ecce puer meus quem elegi: dilectus meus: in quo bene complacuit anime mee. Posui spiritum meum super eum: et iudicium gentibus uincat. Non contendet: neque clamabit. Neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Sarcinam quassatam non confringet: et lumen fuminans non extinguet. Donec euadat adiutorium iudicium: et in nomine eius gentes sperabunt. Tunc oblatus est ei demonium habens cecus et mutus et curauit eum: ita ut loqueretur et uideret. Et stupebant omnes turbe: et dicebant. Numquid hic est filius dauid? Pharisei autem audientes dixerunt. Sic non erat demones uisus? heczebub princeps demoniorum. Iesus autem sciens cogitationes eorum: dixit eis. Omne regnum diuisum contra se desolabitur: et omnis ciuitas uel domus diuisa contra se non stabit. Et si sathana sathanam erit aduersus se diuisus est: quomodo stabit regnum eius? Et si ego in heczebub eris demones: filij uiri in quo erant? Ideo ipsi iudices erunt uiri. Si autem ego in spiritu dei eris demones: igitur peruenit in uos regnum dei. Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis et uasa eius diripere: nisi prius alligauerit fortem: et tunc domum illius diripiet? Qui non est mecum contra me est. Et qui congregat mecum: spargit. Ideo dico uobis. Omne peccatum et blasphemiam remittetur hominibus: spiritus autem blasphemie non remittetur. Et quicumque dixerit uerbum contra filium hominis: remittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum: non remittetur ei: neque in hoc seculo neque in futuro. Aut facite arborem bonam: et fructum eius bonus erit. Aut facite arborem malam: et fructum eius malus erit. Siquidem ex fructu arboris agnoscit. Proge-
mines in parum: quomodo potestis bona loqui: cum sitis mali: ex habundantia enim cordis. Os loquitur. Bonus homo: de bono thesauro profert bona. Et malus homo: de malo thesauro profert mala. Dico autem uobis. Quo omne uerbum quod locuti fuerint homines: reddent deo rationem in die iudicii. Ex uerbis enim tuis iustificaberis: et ex uerbis tuis condempnaberis.

Tunc responderunt ei quidam de scribis et phariseis dicentes. Magister uolumus a te signum uide. Qui respondens ait illis. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei nisi signum ione prophete. Sicut enim ionas fuit in uentre ceti tribus diebus et tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre: tribus diebus et tribus noctibus. Qui in uentre surgent turbidus cum generatione ista: et condempnabunt eam: quia per uentrem egerunt in predicatione ione. Et ecce plusquam iona hic. Regna austeri singet in iudicio cum generatione ista: et condempnabit eam: quia uenit a finibus terre: audire sapientiam salomonis: et ecce plusquam salomon hic. Cum autem in iudicio spiritus exierit: ab homine ambulat per loca arida: querit requiem et non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domum meam: unde exiui. Et ueniens inuenit uacantem: stopis mundatam: et ornata. Tunc uadit et assumit septem alios spiritus seculi nequiores se: et intrantes habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius: peiora prioribus. Sic erit: et generatio huius pestilencie.

Ad hunc eo loquente ad turbas: ecce mater eius et fratres stabant foris: querentes loqui ei. Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua et fratres tui foris sunt: querentes te. At ipse respondens: dixit sibi ait. Que est mater mea: et qui sunt fratres mei? Et extendens manum in discipulos suos dixit. Ecce mater mea et fratres mei. Quicumque enim fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse meus et frater et soror et mater est.

C. 13. **I**n illo tempore: exiens ihesus de domo sedebat secus mare: et congregate sunt ad eum turbe multe. Stant in nauicula ascendens sederet: et omnis turba stabat in litore. Et locutus est eis multa in parabolis dicens. Ecce exiit qui seminat: seminare semen suum. Et dum seminat: quedam ceciderunt secus mare: et uenerunt uolucres et comederunt ea. Alia autem ceciderunt in petrosa: ubi non habebant terram multam: et continuo exorta sunt: quia non habebant altitudinem terre. Sole autem orto: est uanuerunt. Et quia non habebant radicem amiserunt. Alia autem ceciderunt in spinas et creuerunt spine et suffocauerunt ea. Alia autem ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum: aliud centesimum: aliud sexagesimum: aliud tricesimum. Qui habet aures audiendi audiat. Et accedentes discipuli: dixerunt ei. Quare in parabolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uobis datum est nosse mysteria regni celorum: illis autem non est datum. Qui enim habet dabitur ei: et abundabit. Qui autem non habet: et quod habet

Ev. sctm. Mattheu.

et audientes

auferetur ab eis. Ideo in parabolis loquor eis: quia uidentes non uident non audiunt: neque intelligentes intelligunt. Et adimpleretur in eis propheta isaiæ dicens. Audiu audietis: et non intelligetis. Et uidentes uidebitis: et non uidebitis. Inuassatum est enim cor populi huius: et auribus graui tibi et audierunt: et oculos suos clauferunt. Nequando uideant oculis: et auribus audiant: et corde intelligent: et conuertantur: et saluem eos. Verum autem beati oculi quia uident: et aures ure quia audiunt. Amen quippe dico uobis. Quia multi prophete et iusti cupierunt uidere que uidetis: et non uiderunt. Et audire que auditis: et non audierunt. Vos ergo audite parabolam seminantis. Semis qui audit: uerbum regni et non intelligit: uenit malus: et rapit quod seminatum est in corde eius. Hic est: qui seais uiam seminatus est. Qui autem signa petrosa seminatus est: hic est qui uerbum audit: et continuo cum gaudio accipit illud. Non hinc autem in se radicatur: sed est temporalis. Facta autem tribulatione et persecutione propter uerbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus in spinis: hic est qui uerbum audit: et sollicitudo seculi istius: et fallacia diuitiarum suffocant uerbum: et sine fructu efficitur. Qui uero in bonam terram seminatus est: hic est qui audit uerbum et intelligit: et fructum affert: et facit. Aliud quidem centesimum: aliud autem sexagesimum: aliud uero tritesimum. Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum: homini qui seminauit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines: uenit inimicus eius: et super seminauit zizania in medio tritici: et abiit. Cum autem creuisset herba: et fructum fecisset tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem serui patris familias: dixerunt ei. Domine: nonne bonum semen seminasti in agro tuo: unde ergo hinc zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Vis inuis et colligamus ea? Et ait. Non. Ne forte colligentes zizania: eradicetis simul cum eis et tritici. Simile utriusque: uelut: usque ad messiem: et in tempore messis: dicam messoribus. Colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad comburendum. Tritici autem: congregate in horreum meum. Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano sinapi: quod accipiens homo: seminauit in agro suo: quod minimum quidem est omnibus seminibus. Cum creuerit: maior est omnibus herbaribus et fit arbor: ita ut uolucres celi ueniant et habitent in ramis eius. Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorum fermento quod accipiam mulier abscondit in farinæ satis tribus: donec fermentatum est totum. Hec omnia locutus est ihesus in parabolis ad turbas: et sine parolis non loquebatur eis ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Apertam in parolis os meum: et occultabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis: uenit in domum. Et accesserunt ad eum discipuli eius: dicentes. Ediscere nobis parabolam: zizaniorum agri. Qui respondens: ait. Qui seminat bonum semen: est filius hominis. Agri autem: est mundus. Bonum uero semen: hi sunt filii regni: zizania autem: filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminat ea: est dyabolus. Messis uero: consummatio seculi est. Messores autem: angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania et igni comburuntur: sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala: et eos qui faciunt iniquitatem et mittent eos in ignem: ibi erit fletus et stridor denticulorum. Tunc iusti fulgebunt sicut sol: in regno patris eorum. Qui habet aures audire: audiat. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui inuenit homo abscondit: et per gaudium illius uadit et uendit omnia que habet: et emit agrum illi. Iterum simile est regnum celorum homini negotiatori: querenti bonas margaritas. Inuenta autem una perla margarita: abiit et uendidit omnia que habuit: et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare: et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta esset educantes: et secus litus sedentes: elegerunt bonos in uasa: malos autem foras misert. Sic erit in consummatione seculi. Exhibit angeli: et seperabunt malos de medio iustorum: et mittent eos in ignem: ibi erit fletus et stridor denticulorum. Intellexistis hec omnia? Dixerunt ei. Eia. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum: similis est homini patri familias: qui profert de thesauro suo: noua et uetera. Et factum est cum consummasset ihesus parolas istas transiit inde. Et ueniens in patriam suam: docebat eos in synagoga eorum: ita ut mirarentur: et dicerent. Unde huic sapientia hec: et uirtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius et fratres eius? Et fratres eius: nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? Et scandalizabant in eo. Ihesus autem: dixit eis. Non est propheta sine honore: nisi in patria sua: et in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas: propter incredulitatem illorum. c. 14. Nullo tempore: audiuit herodes antiochia famam ihesu: et ait pueris suis. Hic est iohannis baptista: ipse surrexit a mortuis: et ideo uirtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit iohannem et alligauit eum: et posuit in carcerem propter herodiam uxorem fratris sui. Dicebat enim illi iohannes: non licet tibi habere eam. Et uolens illum occidere timuit populum: quia sicut populum eum habebant. Die autem natalis huiusmodi: saluauit filia herodiam in medio et placuit herodi. Unde cum munimento pollitatus est ei dare: quodcumque postulasset ab eo. At illa premonita a matre sua. Da michi inquit in disco: caput iohannis baptiste. Et contristatus est rex. Propter munimentum autem: et eos qui pariter remittebant: iussit dari. Misitque et decollauit iohannem in carcere: et allatum est caput eius in disco: et datum est puelle: et abiit.

C. 14.

materi sue. Et accedentes discipuli eius: tulerunt corpus: et sepelierunt illud. Et uementes: nuntiavit ihu. Quod cum audisset ihesus: secessit inde in nauicula: in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbe: secute sunt eum pedes de ciuitatibus. Exiens uidit turbam multam: et misertus est eius: et curauit languidos eorum. Vespere autem facta accesserunt ad eum discipuli eius: dicentes. Desertus est locus: et hora iam preterit. Dimitte turbas: ut euntes manducarent. Et misertus est illis: et ait eis. Non habent necesse ue: date illis uos manducare. Responderunt ei. Non habemus hic nisi quinq; panes: et duos pisces. Qui ait eis. Afferte illos michi hic. Et cum misisset turbam discumbere super fenum: acceptis quinq; panibus et duobus piscibus: aspiciens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis panes: discipuli autem turbis. Et manducauit omnes et saturati sunt. Et tulerunt reliquias: duodecim cophylos singulorum plenos. Manducantiu autem fuit numerus quinq; milia uirorum exceptis mulieribus et pueris. Et statim misit discipulos ascendere in nauiculam: et precedere eum trans fretum: donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montem solus orare. Vespere autem facta: solus erat ibi. Nauicula autem: in medio mari iactabatur fluctibus: erat enim contrarius uentus. Quarta autem uigilia noctis: uenit ad eos ambulans super mare. Et uidentes eum super mare ambulante: turbati sunt dicentes: quia fantasma est. Et timore clamauit. Responditque illis: loquutus est eis dicens. Habete fiduciam. Ego sum: nolite timere. Respondens autem petrus dixit. Domine: si tu es: iube me uenire ad te super aquas. At ille ait. Ueni. Et descendens de nauicula ambulauit super aquas: ut ueniret ad ihsu. Videns uero uentum ualidum: timuit. Et cum cepisset mergi: clamauit dicens. Domine: saluum me fac. Et continuo ihesus extendit manum et apprehendit eum: et ait illi. Modice fidei: quare dubitasti? Et cum ascendisset in nauiculam: cessauit uentus. Qui autem in nauicula erant: uenerunt et adorauerunt eum dicentes. Vere: filius dei es. Et cum transisset essent uenerunt in terram genesar. Et cum cognouissent eum uiri loci illi: miserunt mulierem regionem illam: et obtulerunt ei omnes male habentes: et rogabant eum ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et quicumque tetigerunt: salui facti sunt. xx.

C. 15. Tunc accesserunt ad eum ab ierosolymis scribe et pharisaei dicentes. Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum: non enim manus suas: cum panem manducant. Ipe autem respondens: ait illis. Quare et uos transgredimini mandatum dei: propter traditionem uiram? Nam dicit. Honora patrem et matrem: et qui maledixerit patri uel matri: morte moriatur. Vos autem dicitis: quicunq; dixerit patri uel matri minus quodcumq; est ex me: tibi proderit: et non honorificauit preceptum suum aut matrem: et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem uiram. Hypocrite: bene perhaui denobis elias dicens. Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Sine causa autem conuincunt me doctores doct nas mandata hominum. Et conuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite: et intelligite. Non quod intrat in os: conquinat hominem: sed quod procedit de ore: hoc conquinat hominem. Tunc accedentes discipuli eius: dixerunt ei. Has quia pharisaei audito uerbo scandalizati sunt. At ille respondens: ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis: eradicabit. Sinite illos: reuerti sunt: duces cecorum. Cecus autem si ceco ducitum prebet: ambo in foueam cadunt. Respondens autem petrus: dixit ei. Ediscere nobis parabolam istam. At ille dixit. Adhuc uos sine intellectu estis: non intelligitis quia omne quod in os intrat inuentrem uadit: et in secessum emittitur. Que autem procedunt de ore de corde exeunt: et ea conquinant hominem. De corde enim exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphemie: hec sunt que conquinant hominem. Non locus autem manibus manducare: non conquinat hominem. Et egressus inde ihesus: secessit in partes tyri: et sydonis. Et ecce mulier chanaanea: a finibus illis egressa: clamauit ei dicens. Misere mei domine fili dauid: filia mea male ademonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes. Dimitte eam: quia clamauit post nos. Ipe autem respondens ait. Non sum missus: nisi ad oues que perierunt domus isrl. At illa uenit: et adorauit eum dicens. Domine: adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sume panem filiis: et mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine. Nam et canelli edunt de micis: que cadunt de mensa domus suae. Tunc respondens ihesus: ait illi. Mulier: magna est fides tua: fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia illius: ex illa hora. Et cum transisset inde ihesus: uenit secus mare galilee. Et ascendens in montem: sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe: habentes secum multos: claudos cecos: debiles: et alios multos. Et proiecerunt eos ad pedes eius: et curauit eos: ita ut turbe minuerentur uidentes multos loquentes: claudos ambulantes: cecos uidentes. Et magnificabant deum isrl. Ihesus autem conuocatis discipulis suis dixit. Misereor turbe: quia triduo iam pleuerunt mecum: et non habent quod manducant. Et dimittite eos ieiunos nolo ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos: ut saturemus turbam tantam? Et ait illis ihesus. Quod panes habetis? At illi dixerunt septem: et paucos pisces. Et pre-

lauat

hoc

cepit turbe: ut discernerent super terram. Et accipiens septem panes et pisces: quos agens: fregit: et dedit discipulis suis: et discipuli dederunt populo. Et comederunt omnes: et saturati sunt. Et quod super fuit de fragmentis: tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducabant quatuor milia hominum. Et accesserunt ad eum pharisei: et saducei temptantes: rogant eum: ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens: ait eis. Facto vespere: dicitis serenum erit: rubicundum est enim celum. Et mane hodie tempestas: rutilat enim triste celum. faciem ergo celi dividere vobis: signa autem temporum non potestis. Genesio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei: nisi signum ione. Et relictis illis abiit. Et cum venissent discipuli eius transiitum: obliti sunt panes ampe. Qui dixit illis. Intuemini: et caveate a fermento phariseorum: et saduceorum. At illi cogitabant inter se dicentes: quia panes non accepimus. Respondens autem ihesus: dixit. Quid cogitatis inter vos modice fidei: quia panes non habetis. Non dum intelligitis neque recordamini. v. panum et quinq; milia hominum: et quod copiosius sumpsistis? Neque septem panum et quatuor milia hominum et quod sportas sumpsistis? Quare non intelligitis: quia non de pane dixi vobis: cavete a fermento phariseorum et saduceorum. Tunc intellexerunt: quia non dixerat cavendum a fermento panum: sed a doctrina et saduceorum. **xvi** phariseorum

Tunc autem ihesus in partes celaret philippi: et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis? At illi dixerunt. Alii iohannem baptistam: alii autem eliam: alii vero ieremiam: aut unum ex prophetis. Tunc illis ihesus. Vos autem: quem me esse dicitis? Respondens symon petrus dixit. Tu es christus filius dei vivi. Respondens autem ihesus dixit ei. Scis es symon bariona: quia caro et sanguis non revelavit tibi: sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi: quia tu es petrus: et super hanc petram: edificabo ecclesiam meam. Et porte inferni: non prevalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves: regni celorum. Et quodcumque ligaveris super terram: erit ligatum et in celis. Et quodcumque solueris super terram: erit solutum et in celis. Tunc precepit discipulis suis: ut nemini dicerent: quia ipse esset ihesus christus. Exinde cepit ihesus ostendere discipulis suis: quia oporteret eum ire iherosolimam et multa pati a senioribus et scribis: et principibus sacerdotum: et occidi: et tertia die resurgere. Et assumens eum petrus: cepit increpare illum dicens. Absit a te domine: non erit tibi hoc. Qui contritus: dixit petrus. Vade post me sathanas: scandalum es michi. Quia non scapis ea que dei sunt: sed que hominum. Tunc ihesus dixit discipulis suis. Si quis vult venire post me abneget semetipsum: et tollat crucem suam: et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere: perdet eam. Qui enim perdet animam suam propter me: inveniet eam. Quid enim prodest homini si mundum universum lucretur anime vero sue detrimentum patiat? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua: filius enim hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis. Et tunc reddet unicuique: secundum opera eius. Amen dico vobis. Sunt quidam de his sanctis qui non gustabunt mortem: donec videant filium hominis: venientem in regno suo.

Et post dies sex assumpsit ihesus petrum et iacobum et iohannem fratrem eius: et duxit illos in montem excelsum: et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol: vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuit illis moyses et helyas: cum eo loquentes. Respondens autem petrus: dixit ad iohannem. Domine: bonum est nos hic esse si vis faciamus hic tria tabernacula. Tibi unum moysi unum: et helye unum. adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus: in quo michi bene complacuit: ipsum audite. Et audientes discipuli: ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde. Et accessit ihesus et tetigit eos: dicens eis. Surge et nolite timere. Levantes autem oculos suos: neminem viderunt nisi solum ihesum. Et descendentibus illis de monte: precepit illis ihesus dicens. Neminem dixeritis visionem donec filius hominis amictus resurgat. Et interrogaverunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scilicet dicunt quod helyas oportet primum venire. At ille respondens: ait eis. Helyas quidem venturus est: et resurget omnia. Dico autem vobis. Quia helyas iam venit: et non cognovit eum sed fecerunt in eo quecumque voluerit. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli: quia de iohanne baptista dixisset eis. Et cum venisset ad iherosolimam: accessit ad eum homo gemibus convolutus ante eum dicens. Domine miserere filio meo quia humanus est: et male patitur. Nam sepe cecidit in viam: et crebro magnam. Et obit eum discipulis tuis: et non potuerunt curare eum. Respondens ihesus ait. O genesio marudula et pusilla: quousque eo vobiscum: usque quo patiar vos? Afferte hic illum ad me. Et increpavit illum illum ihesus: et exiit ab eis demonium. Et curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad iherosolimam secreto et dixerunt. Quare nos non possumus eicere illum? dicit illis. Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis. Si hincis fidem sicut granum sinapis: et transibit. Et nichil impossibile erit vobis. Hoc genus non eicit: nisi per orem et ieiunium. Consultantibus autem eis in galilea: dixit illis ihesus. filius hominis tradendus est in manus hominum: et occident eum: et tertia die resurget. Et contristati sunt vehementer. Et cum venissent capharnaum: accesserunt quod didragma accipiebant ad petrum et dixerunt ei. Magister non soluit didragma aut etiam. Et cum intrasset in domum: praevenit eum ihesus dicens. Quid tibi videtur

et dicens moni huius
tibi

synon. Reges tñe aquibus accipiunt tributum ul' censum a filiis suis: an ab alienis? Et ille dixit ab alienis. Dixit illi ihesus. Ergo liberi sunt filii. Ut autem non scandalizemus eos: uade ad matrem. et mitte humum: et cum piscem qui primus ascenderit tolle. Et aplo ore eius: inuenies scelerem. Illum sumens: da eis promette.

C. 18.

In illa hora accesserunt discipuli ad ihesum: dicentes. Quis putas maior est in regno celorum? Et aduocans ihesus puulum: statuit eum in medio eorum: et dixit. Amen dico uobis: nisi conuersi fueritis: et efficiamini sicut puuli: non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut puulus iste: hic est maior in regno celorum. Et qui suscepit unum puulum talem in nomine meo: me suscepit. Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui in me credunt: expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius: et demergatur in profundum maris. Ne mundo ab scandalis. Necesse est enim: ut ueniant scandala. Perierunt autem ne hominem propter scandalum ueniat. Si autem manus tua ul' pes tuus scandalizat te: abscide eum et proice abste. Bonum tibi est adiuuam ingredi debilem ul' claudum: quam duas manus ul' duos pedes habentem: mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te: erue eum: et proice abste. Bonum tibi est unum oculum habentem in uitam quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne contempnis unum ex his pusillis. Dico enim uobis. Quia angeli eorum in celis semper uident faciem patris mei qui in celis est. Venit enim filius hominis saluare quod perierat. Quid uobis uidetur: si fuerint aliam. c. ones et errauit una ex eis. nonne reliquit nonaginta nouem in montibus: et uadit querere eam que errauit? Et si contigerit ut inueniat eam: amen dico uobis: quia gaudebo super eam magis quam super nonaginta que non errauerunt. Sic enim est uoluntas ante patrem uestrum: qui in celis est: ut non pereat unum de pusillis istis. Si petierit frater tuus in te: uade et corripe eum in te et ipse solum. Si te audierit: lucatus eris fratri tuo. Si autem non te audierit: adhibe tecum unum ul' duos ut in ore duorum testium ul' trium: stet omne uerbum. Quod si non audierit eos: dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethiops et publicanus. Amen dico uobis: quaecumque alligaueritis super terram: erunt ligata et in celo. Et quaecumque solueritis super terram: erunt soluta et in celo. Iterum dico uobis. Quia si duo ex uobis consenserint super terram de omni re quamcumque petierint: fiet illis a patre meo qui in celis est. Ubi sunt duo ul' tres congregati in nomine meo: ibi sum in medio eorum. Tunc accedens petrus ad eum: dixit. Domine: quocumque petierint in me frater meus: et dimittam ei usque septuagies. Dicit illi ihesus. Non dico usque septuagies: sed usque septuagies septies. Ideo assimilatum est regnum celorum homini regi: qui uoluit rationem ponere oblatum est ei unus qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet: iussit eum dominus uenditari: et uxorem eius: et filios: et omnia que habebat et reddi: prodatem autem seruus ille: orabat eum dicens. Patientiam habere in me: et omnia reddam tibi. Misertus est autem dominus seruus illius et dimisit eum: et debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille: inuenit unum decem seruus suis ille: inuenit unum de conseruis suis: qui debebat centum denarios. Et tenens: suffocabat eum dicens. Redde quod debes. Et prodatem conseruus eius rogabat eum dicens. Patientiam habere in me: et omnia reddam. Ille autem noluit: sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet unumquemque debitum. Videntes autem conserui eius que fiebant: contristati sunt ualde. Et uenerunt et narrauerunt domino suo omnia facta fuerant. Tunc uocauit eum dominus suus et ait illi. Serue nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conserui tui: sicut et ego misertus tui sumi? Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus: quo ad usque redderet unumquemque debitum. Sic et pater meus celestis faciet uobis: si non remiseritis unumquemque fratri suo: de cordibus uestris. Et factum est cum consummasset ihesus sermones istos: migravit a galilea: et uenit in fines iudee transiordanem. Et secute sunt eum turbe multe: et amant eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisei: temptantes eum dicentes. Si licet hominem dimittere uxorem suam: quocumque causa? Qui respondens: ait eis. Non legistis quia qui fecit ab initio masculinum et feminam: fecit eos. Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem: et adheret uxori sue et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo: sed una caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non separet. Dixerunt illi. Quid ergo moyses mandauit dare libellum repudi: et dimittere? Ait illis. Quia moyses adduxerat cordis uestri: permisit uobis dimittere uxores uestras. Ab initio autem non fuit sic. Dico autem uobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicatione et aliam duxerit: meretur. Dixerunt ei discipuli eius. Si ita est causa hominum cum uxore: non expedit muliere. Qui dixit. Quod omnes capiunt uerbum istud: sed quibus datum est. Fuit enim eunuchus: qui de matris utero sic natus fuit. Et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus: et sunt eunuchi qui se ipsos castrauerunt: propter regnum celorum. Qui potest capere capiat.

C. 19.

Tunc oblata sunt ei puuli: ut manus ei imponeret: et oraret discipuli autem: increpabant eos. Ihesus uero: ait eis. Nunciate puulos: et nolite prohibere ad me uenire. Talium est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manus: abiit inde. Et ecce unus accedens: ait illi. Magister bone: quid boni faciam: ut habeam uitam eternam. Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Bonus est bonus deus. Si autem uis adiuuam ingredi: serua mandata. Dicit illi. Que? Ihesus autem dixit. Non homicidium facies: non adulterabis: non facies furtum non falsum testimonium

eos

Ev. Ioh. Math. Luc.

dices. honora patrem et matrem. et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens. Omnia
hec custodiui: quid adhuc michi deest? At illi ihesus. Si vis perfectus esse uade et uende omnia que ha-
bes et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. Cum autem audisset adoles-
cens uerbum abiit tristis. Erant enim: habens multas possessiones. Ihesus autem: dixit discipulis suis
Amen dico uobis quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico uobis. Facilius est came-
lioni per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum celorum. Audiens autem hys discipuli mirabantur
diceret. Quis ergo poterit saluus esse? Respondens ihesus dixit. Apud homines hoc impossibile est: apud deum
omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus: dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te.
Quid ergo erit nobis? Ihesus autem: dixit illis. Amen dico uobis: quod uos qui secuti estis me in regenera-
tione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. Sedebitis et uos super sedes duodecim: iudicantes du-
odecim tribus israel. Et omnis qui reliquerit domum fratrem suum: aut sororem: aut patrem aut matrem aut ux-
orem aut filios: aut aut agros: propter nomen meum: centuplum accipiet: et uitam eternam possi-
debit. Multi erunt autem primi nouissimi: et nouissimi primi.

Simile est regnum celorum homini pater familias. qui erant primo mane conducere operarios in uine-
am suam. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno: misit eos in uineam suam.
Et egressus circa horam tertiam: uidit alios stantes in foro ocosos: et illis dixit. Ite et uos in uineam mea-
m et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem: abierunt. Iterum autem erant circa horam sextam
et nonam horam et fecit similit. Circa undecimam horam uero erant: et inuenit alios stantes et dixit
illis. Quid hic statis tota die ocosi? Dixerunt ei: quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite uos in uineam mea-
m. Cum sero autem factum esset. dicit dominus uinee procuratori suo. Voca operarios: et redde illis mercedem
incipiens a nouissimis. usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant: accepe-
runt singulos denarios. Et accipientes: murmurabant aduersus patrem familias: dicentes. In nouissimis
una hora fecerunt: et pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei et calis: At ille respondens uni
eorum dixit. Amice: non fauo tibi inuiri. Nonne ex denario conuenisti mecum? Colle quod tuum est et
uade. Uolo autem et huic nouissimo dare: sicut et tibi. Aut non licet michi quod uolo facere: an oculus
tuus nequam est: quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi primi: et primi nouissimi. Multi enim sunt uo-
cati. pauci autem electi. Et ascendens ihesus iherosolimam: assumpsit x. discipulos se. Ecce ascendimus ihero-
solimam et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis. et condemnabunt eum morte.
Et tradent eum gentibus ad illudendum: et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget.
Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedee cum filiis suis. adorans et petens aliquid ab eo. Cui dixit ei
Quid uis? At illi. Dic ut sedent hi duo filii mei unus ad dexteram tuam. et unus ad sinistram in regio-
nis. Respondens autem ihesus dixit. Nescitis: quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?
Dixerunt ei: possumus. At illis. Calicem meum quidem bibetis: sedere autem ad dexteram meam. et ad sinistram
non est meum dare uobis: sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes. x. indignati sunt de duobus
fratribus. Ihesus autem uocauit eos ad se et ait. Satis quia principes gentium dominant eorum. et qui maiores
sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter uos. Sed quicumque uoluit inter uos maior fieri. sit
ut minister. Et qui uoluit inter uos primus esse: erit uester seruus. Sicut filius hominis non uenit mis-
trari. sed ministrare. Et dare animam suam redemptionem pro multis. Et ex gradientibus illis abierunt se-
cuti sunt eum turbe multe. Et ecce duo ceteri sedentes secus uiam: audientes quia transiret clamau-
erunt dicentes. Domine: miserere nostri fili dauid. Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi
magis clamabant dicentes. Domine: miserere nostri fili dauid. Et stetit ihesus et uocauit eos et ait. Quid
uultis ut faciam uobis? Dixerunt illi dñe: ut aprantur oculi nostri. Misertus autem eorum ihesus: tetigit
oculos eorum. Et confestim uiderunt: et secuti sunt eum.

Et cum adpropinquasset iherosolimus. et uenissent bethsage ad montem oliueti. Tunc ihesus misit
duos discipulos: dicens eis. Ite in castellum: quod contra uos est: et statim inuenietis asinam alligatum:
et pullum cum ea. Soluite: et adducite michi. Et si quis uobis aliquid dixerit dicate quia dominus
hys opus habet: et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est. ut adimpleretur quod dictum est
per prophetam dicentem. Dicate filie syon ecce rex tuus uenit tibi mansuetus: et sedens super asinam:
et pullum filium subiuugalis. Euntes autem discipuli: fecerunt sicut precepit illis. Et ad duce-
runt asinam et pullum: et imposuerunt super eos uestimenta sua: et cum desuper sedere fecerunt. Plu-
rima autem turba strauerunt uestimenta sua: una alij autem cedebant ramos de arboribus
et sternebant in uia. Turbe que precedebant: et que sequebantur clamabant dicentes. Osanna
fili dauid: benedictus qui uenit in nomine domini osanna in excelsis. Et cum intrasset ierosoli-
mam commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic? Populi autem dicebant. Hic est ihesus
christus: anazareth galilee. Et intrauit ihesus in templum dei: et eiecit omnes uendentes et
ementes in templo: et mensas numulariorum: et cathedras uenditium columbas euerit

ualde

mea

gemetes aut arbitrii sui essent acceptum erit aut ipi si denarios.

creto et illis au

ihus

toti

aut

et dicit eis. Scriptum est: domus mea domus uocabitur. Vos autem: fecistis illam speluncam latronum. Et accesserunt ad eum ceteri et claudi. in templo et clamauit eos. Videntes autem principes sacerdotum et scribe mirabilia que fecit: et pueros clamantes in templo et dicentes. Sanctus fili dauid: indignati sunt et dixerunt ei. Audis quid isti dicunt? Iesus autem: dixit eis. Vtique: nunquid legistis: quia ex ore infan-
 tum et lactentium perfectis laudem. Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem iherosolymam ibique manebat. illos de
 regredi. Mane autem reuertens ciuitatem: esurit. Et uidens ficum arborem unam secus uiam uenit ad eam: nihil inuenit in ea nisi folia tantum. Et ait illi. Nunquam ex te fructus nascitur isem-
 piterum. Et confecta est. continuo figulina. Et uidentes discipuli: mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit? Respondens autem illis: ait eis. Amen dico uobis. Si habueritis fidem: et non he-
 sitaueritis: non solum ficulnea facietis. sed et si monti huius dixeritis tolle et iacta in mare fiet. Et
 omnia quecumque ueneritis in nomine: credentes accipietis. Et cum uenisset in templum: accesserunt ad
 eum docentes principes sacerdotum: et seniores populi dicentes. In qua potestate hec facis et quis tibi
 dedit hanc potestatem? Respondens illis: dixit eis. Interrogabo uos et ego unum sermonem: que-
 si dixeritis mihi: et ego dicam in qua potestate hec facio. Baptismus iohannis unde erat: ex celo an
 ex hominibus? At illi cogitabant inter se: dicentes. Si dixerimus ex celo: dicit nobis: quare ergo
 non credidimus illi? Si autem dixerimus ex hominibus timeamus turbam. Omnes enim habebant
 iohannem sicut prophetam. Et respondentes illi: dixerunt. Nescimus. Hic illis et ipse. Nec ego dico uobis.
 in qua potestate hec facio. Quid autem uobis uidetur? Homo quidam habebat duos filios: et acce-
 dens ad primum dixit. fili uade hodie opere munera mea. Ille autem respondens: ait nolo. Postea aut
 penitencia motus: abiit. Accedens autem ad alterum: dixit similiter. Ad ille respondens ait. Ego dñe. Et non uult
 eius ex duobus fecit uoluntatem patris. Dicunt: primus. Dicit illis Iesus. Amen dico uobis. Quia publica-
 ni et meretrices: precedunt uos in regnum dei. Venit autem iohannes ad uos in uia iustitie et non credidistis ei
 Publicani autem et meretrices: crediderunt ei. Vos autem uidentes nec penitentiam habuistis: postea ut
 crederetis ei. Aliam parabolam. Audite. Homo erat pater familias: qui plantauit uineam: et sepem
 circumdedit ei. Et fodit in ea torcular: et edificauit turrem et locauit eam agricolis: et peregisse profectus est.
 Cum autem tempus fructuum appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas: ut acciperent fructus
 eius. Et agricolae apprehensis seruis eius: alium ceciderunt alium uero lapidauerunt. Iterum misit
 alios seruos plures prioribus: et fecerunt illis similiter. Postquam autem: misit ad eos filium dicens: ne
 rebuntur filium meum. Agricole autem uidentes filium: dixerunt intra se. Hic est heres: uenite occida-
 mus eum: et habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam et occiderunt.
 Cum ergo uenerit dominus uinee: quid faciet agricolas illos? Aunt illi. Malos male paret: et uineam locab-
 alius agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis Iesus. Nunquam legistis in
 scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli? Ad hoc factum
 est istud: et est mirabile monitis uestris. Ideo dico uobis: quia auferetur a uobis regnum celorum: et da-
 buntur genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit super lapidem istum: confringetur. Super quem
 uero ceciderit conteret eum. Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei parabolas eius: cognoue-
 runt quod deus diceret. Et querentes eum tenere timerunt turbas: quoniam sicut prophetam eum habebat.
 Respondens Iesus: dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile factum est xxii.
 regnum celorum homini regi: qui fecit in paruas filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos
 ad nuptias: et noluerunt uenire. Iterum misit alios seruos dicens. Dicit inuitatis: ecce prandium
 meum paratum. Tamen mei et alalia occisa sunt et omnia parata: uenite ad nuptias. Illi autem neglex-
 erunt. Et abiierunt alius in uillam suam: alius ad negotia suam. Reliqui uero tenuerunt
 seruos eius: et contumelia affectos: occiderunt. Rex autem cum audisset iratus est. Et missis exercitibus
 suis: perdidit homicidas illos: et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Rupte quidem
 parate sunt: sed qui inuitati erant: non fuerunt digni. Ite ergo ad extrinsecos uiarum: et quoscunque
 inueneritis: ad nuptias uocate. Et egressi serui eius in uias: congregauerunt omnes quos inuenerunt
 malos et bonos: et implete sunt nuptie discumbentium. Intimuit autem rex ut uideret discumbentes:
 et uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali et ait illi. Amice: quomodo huc misisti: non habes
 uestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: ligatis pedibus eius et manibus
 mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor denticulorum. Multi autem sunt uocati
 parati uero electi. Tunc abiientes pharisei consilium inierunt: ut caperent eum in sermone. Et
 mittunt ei discipulos suos: cum herodianis: dicentes. Magister scimus quia uerax es: et uiam di-
 uinitate doces. Et non est tibi cura de aliquo: non enim respicis personam hominum. Dic ergo
 nobis quid uidetur. Licet census dare cesari: an non? Cognita autem illis nequitia eorum:
 ait. Quid me temptatis hypocrite? Ostendite michi munusculum census. At illi obtulerunt
 ei denarium. Et ait illis Iesus. Cuius est ymago hec et super scriptum? Dicunt ei: cesaris. Tunc

uobis

huc

tibi

ait

Ev. s. d. m. Mattheus.

ait illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et audientes mirati sunt. Et relicto eo abierunt. In illo die accesserunt ad eum saducei: qui dicunt non esse resurrectionem. Et interroga verunt eum dicentes. Quia agister moyses dixit. si quis mortuus fuerit non habens filium: ut ducat frater eius uxorem illius: et suscitet semen fratri suo. Erant autem apud vos septem fratres. Et primus uxore ducta defunctus est: et non habens semen: reliquit uxorem suam: fratri suo. Similiter secundus: et tertius usque ad septimum. Novissime autem omnium: et mulier defuncta est. In resurrectione ergo: cuius erit de septem uxor? Omnes enim habuerunt eam. Respondens autem ihesus ait illis. Erratis: nescientes scripturas: neque virtutem dei. In resurrectione enim: neque nubent: neque nubentur: sed sicut sunt angeli dei in celo. De resurrectione mortuorum non legistis: quod dictum est a deo dicens vobis. Ego sum deus abraham: et deus ysaac: et deus iacob. Non est deus mortuorum: sed viventium. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius. Pharisei autem audientes: quod silentium imposuisset saduceis: convenerunt in unum. Et interrogavit eum unus ex eis legis doctor: temptans eum. Quia agister quod est mandatum magnum in lege? Ait illi ihesus. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: et in tota anima tua: et in tota mente tua. Hoc est maximum: et primum mandatum. Secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum: sicut te ipsum. In his duobus mandatis: universa lex pendet et propheta. Congregatis ergo phariseis: interrogavit eos ihesus dicens. Quid vobis videtur de christo: cuius filius est? Dicunt ei: david. Ait illis. Quomodo ergo david inspiratus vocat dominum eum dicens. Dixit dominus domino meo: sede ad dexteris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo david vocat eum dominum: quomodo filius eius est? Et nemo poterat respondere ei verbum: neque ausus fuit quidquam ex illa die eum amplius interrogare.

Tunc locutus est ihesus ad turbas: et ad discipulos suos dicens. **xxiii.** Super cathedram moysi: sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecumque dixerint vobis: servate et facite. Sed opera vero eorum: nolite facere. Dicunt ei: et non faciunt. Alligant autem onem gravium et importabilium: et imponunt in humeros hominum. Digno autem suo nolunt ea movere. Omnia vero opera sua faciunt: ut videantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua: et magnificant fimbrias. Inquant autem pinguis recubitus intus: et premas cathedras in synagogis et salutationes in foro: et vocari ab hominibus rabbi. Vos autem nolite vocare rabbi: unus est enim magister uester. Omnes autem vos: fratres estis. Et primum nolite vocare vobis super titulum: unus est enim pater uester qui in celis est. Nec vocemini magistri: quia magister uester unus est christus. Qui maior est vestrum: erit minister uester. Qui autem se exaltauit: humiliabitur: et qui se humiliaverit exaltabitur. Ue autem vobis scribe et pharisei hypocrite: quia clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis: nec introeuntes: sinitis intrare. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite qui comeditis domus viduarum et orphano longe orantes propter hoc amplius accipietis iudicium. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite: qui arant mare et aridam: ut faciatis unum proscellum. Et cum fuit factus factus eum filium gehennae duplo quam vos. Ue vobis duces cecorum. Qui ducitis quicumque iumentum preceptum dei nichil est. Qui autem iuravit in auro templi: debet. Sicut et ceteri quid enim maius est. Aure an templum: quod sanctificat aurum. Et quicumque iuravit in altari: nichil est. Cuiusmodi autem iuravit in dono quod est super illud: debet. Ceteri: quid enim maius est. Donum: an altare: quod sanctificat donum. Qui ergo iuravit in altari iurat in eo: et in omnibus que super illud sunt. Et qui iuravit in templo iurat in illo: et in eo qui habitat in templo. Et qui iurat in celo: iurat in throno dei: et in eo qui sedet super eum. Ue vobis scribe hypocrite pharisei: qui decimatis mentem: et animum: et cymium: et relinquitis que graviora sunt legis: iudicium: et misericordiam: et fidem. Hec oportuit facere: et illa non omittere. Duces cecorum excolantes asinum: camelum autem glaucientes. Ue vobis scribe pharisei hypocrite: qui mundatis quod de foris est: calicis et parapsidis: intus autem pleni estis rapina et inmundicia. Pharisee ceteri munda pus quod intus est calicis: et parapsidis: ut fiat et id quod de foris est mundum. Ue vobis scribe pharisei hypocrite: qui similes estis sepulchris de albat: que foris apparent hominibus speciosa: intus vero plena sunt ossibus mortuorum: et omni spurcicia. Sic et vos a foris quidem paretis hominibus iusti: intus autem pleni estis hyprochrisi et iniquitate. Ue vobis scribe pharisei hypocrite: qui edificatis sepulchra pharisei: et ornatis monumenta iustorum: et dicitis. Si fuissent in diebus patrum nostrorum: non essemus socii eorum in sanguine pharisei. Itaque testimonio estis vobis metipsis: quia filii estis eorum qui phariseas occiderunt. Et vos implete mensuram patrum vestrorum. Serpentes et genimina viperarum: quomodo fugetis a iudicio gehennae. Ideo ecce ego mitto ad vos phariseas: et sapientes et scribas: et ex illis occidetis: crucifigetis: et ex illis flagellabitis in synagogis vestris. Et persequentem civitatem in civitatem: ut super vos veniat omnis sanguis iustus: qui effusus est super terram. A sanguine abel iusti: usque ad sanguinem zacharie filii barachie: quem occi-

dictis inter templum et altare. Amen dico vobis: uenient hec omnia super generationem istam. Iherusalem
uerbera que occidis prophetas: et lapidas eos qui ad te missi sunt. Quia uoluit congregare filios tuos
quem admodum gallina congregat pullos suos sub alas: et noluit. Ecce relinquetur uobis: do-
mus uestra deserta. Dico enim uobis. Non me uidebitis amodo: donec dicatis. Benedictus qui uenit in
nomine domini.

.xxiii.

Et egressus ihesus ibat de templo. Et accesserunt discipuli eius: ut ostenderet eis edificationes templi.
Ipse autem respondens: dixit illis. Uidetis hec omnia? Amen dico uobis: non relinquetur hic la-
pis super lapidem: qui non destruat. Sedente autem eo super montem oliueti: accesserunt ad eum
discipuli secreto dicentes. Dic nobis: quando hec erunt: et quod signum aduentus tui et consummatio-
nis seculi? Et respondens ihesus: dixit eis. Videte ne quis uos se ducat. Nulla enim uenient in uos
mea: dicentes. Ego sum christus: et multos seducunt. Audietur enim estis prelia: et opiniones pre-
horum: uidete ne turbemini. Oportet enim hec fieri: sed non diu statim finis. Consurget enim gens in
gentem: et regnum in regnum: et erunt pestilentie et fames: et tunc motus plorati. Hec autem omnia
initia sunt dolorum. Tunc tradent uos in tribulationem: et occident uos et eritis odio omnibus gen-
tibus propter nomen meum. Et scandalizabunt uos multi: et muticam tradent: et odio habebunt inui-
cem. Et multi pseudo prophete surgent: et seducunt multos. Et qui habundauit iniquitas: refrigeret
et caritas multos. Cum autem presenerint usque in finem: hic saluus erit. Et predicabitur hoc
euangelium regni in universa orbe in testimonium omnibus gentibus: et tunc ueniet consummatio. Cum
ergo uideritis abominationem desolationis: que dicta est ad amara prophetia: stantem in loco sancto: qui
legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt: fugiant ad montes: et qui in iherosolima: non descendant tollere
aliquid de domo sua. Et qui in agro: non reuertatur tollere tunica suam. Ue autem pregnantibus
et lactantibus in illis diebus. Orate autem: ut non fiat fuga uestra hyeme uel sabbato. Erunt enim tunc
tribulatio magna: qualis non fuit ab initio mundi usque modo: neque fiet. Et nisi breuiter fuissent dies
illi: non fieret salua omnis caro. Sed propter electos: breuiabunt dies illi. Tunc si quis uobis dixerit ec-
ce hic christus: aut illic: nolite credere. Surgent enim pseudo christi: et pseudo prophete: et dabunt signa magna
et prodigia: ita ut merorem inducantur: si fieri potest etiam electi. Ecce predictum uobis. Si ergo dixe-
rint uobis ecce in deserto est: nolite exire. Ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enim fulgur exit
ab oriente: et patet usque occidentem: ita erit aduentus filii hominis. Ubi uisus fuit corpus: illuc
congregabunt aquile. Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur: et luna
non dabit lumen suum. Et stelle cadent de celo: et uirtutes celorum commouebuntur: et tunc parebit
signum filii hominis in celo. Et tunc plangent se omnes tribus terre: et uidebunt filium hominis uenen-
tem in nubibus celi: cum uirtute multa et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba et uoce mag-
na et congregabunt electos eius: a quatuor uentis: a summis celorum usque ad terminos eorum. Ab arboribus
autem facti: disite paratolam. Cum iam ramus eius tener fuerit: et foliata: scitis quia prope est estas
ita et uos cum uideritis hec omnia: scitote quia prope est iam terminus. Amen dico uobis: quia non preter-
ibit hec generatio: donec omnia fiant. Celum et terra transibunt uerba autem mea non preteribunt. Dedit
autem illa et hora nemo scit: neque angeli celorum: nisi pater solus sicut autem in diebus noie: ita erit et ad-
uentus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium comedentes et bibentes nubentes
et nuptii tridentes usque ad diem quo ingressus arcam noe: et non cognouerunt donec uenit
diluuium: et tulit omnes. Ita erit aduentus filii hominis. Tunc duo erunt in agro: unus assume-
tur: et unus relinquetur. Due moles in mola: una assumetur: et una relinquetur. Duo in lecto
unus assumetur: et alter relinquetur. Vigilate ergo: quia nescitis qua hora dominus uer uenturus
sit. Illud autem scitote: quoniam si sciret paterfamilias: qua hora uenturus fur esset uigilaret utique: et
non sineret perfodiri domum suam. Ideo et uos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis
uenturus est. Quis putas est fidelis seruus et prudens quem constituit dominus suus supra fami-
liam suam: ut det illis cibum in tempore. Beatus ille seruus: quem cum uenit dominus eius: inue-
nerit sic facientem. Amen dico uobis: quoniam super omnia bona sua constituet eum. Si autem dixe-
rit malus seruus ille in corde suo: moram facit dominus meus uenire: et cepit percutere conseruos
suos manducet et bibat cum ebriosis ueniet dominus seruus illius in die qua non sperat: et
hora qua ignorat et diuidet eum partemque eius ponet cum hypocritis: illic erit
fletus: et stridor dentium.

.xxv.

Tunc simile erit regnum celorum decem uirginibus que accipientes lampades suas:
exierunt obuiam sponso et sponse. Quinq; autem ex eis erant stulte et quinq; prudentes.
Sed quinq; stulte acceptis lampadibus: non sumplerunt oleum secum. Prudentes uero ac-
ceperunt oleum in uasis suis: cum lampadibus. Nox autem faciente sponso: dormitauerunt
omnes: et dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus uenit: exite obuiam ei.

Ev. sctm. Matthaei.

Tunc surrexerunt omnes uirgines ille: et ornauerunt lampades suas. Fatue autem: sapientibus
 dixerunt. Date nobis de oleo ur̃o: quia lampades nr̃e extinguuntur. Responderunt prudentes dicen-
 tes. Ne forte non sufficiat nobis et uobis: ne paucis aduenientes et emite uobis. Dum autem irent
 emere: uenit sponsus. Et que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua. Non ueni
 me uero ueniunt et relique uirgines dicentes. Domine: dñe aperi nobis. At ille respondens ait. Amen
 dico uobis: nescio uos. **U**rgilate itaq; uelans diem: neq; horam. **S**icut enim homo peger profici-
 tens uocauit seruos suos: et tradidit illis bona sua. Et unum dedit quinq; talenta: alii autem duo:
 alii uero unum. **U**niuiq; scdm̃ ppriam uirtutem: et profectus est statim. Abiit autem qui quinq;
 talenta acceperat: lucratuſ est alia duo. Qui autem unum acceperat: abscondit pecuniam domini sui.
 Post multum uero temporis: uenit dñs seruoꝝ illoꝝ: et posuit ra-
 tionem cum eis. Et accedens qui quinq; talenta acceperat obtulit alia quinq; talenta dicens.
 Domine: quinq; talenta tradidisti michi: ecce alia quinq; sup̃ lucratuſ sum. **A**it illi dñs eius. **E**-
 uge serue bone et fidelis: quia sup̃ pauca fuisti fidelis sup̃ multa te constituam intra ingaudium
 dñi tui. **A**ccessit autem et qui duo talenta acceperat et ait. Domine duo talenta tradidisti michi:
 ecce alia duo lucratuſ sum. **A**it illi dñs eius. **E**uge serue bone et fidelis quia sup̃ pauca fuisti
 fidelis. **S**up̃ multa te constituam. intra ingaudium dñi tui. **A**ccedens autem qui unum talentuſ
 acceperat: et ait. Domine: scio quia homo durus es. metis ubi non seminasti et congregas ubi nō
 sparsisti. **E**t timens abii et abscondi talentuſ tuuſ in terra. **E**cce habes quod tuuſ est. **R**espondens
 autem dñs eius: dixit ei. **S**erue male et piger. sciebas quia meto ubi non semino. et congrego ubi
 non sparsi. **O**portuit ergo te committere pecuniam meam in uiculis: et ueniens ego recepissem unq; qd̃
 meum est cum uisura. **T**ollite itaq; talentuſ ab eo et date ei qui habet decem talenta. **O**mñi enim ha-
 bent dabitur et habundabit. **E**t autem qui non habet: et quod uidetur habere auferatur ab eo.
Et inutilem seruū eiate in tenebras exteriores. **I**lluc erit. fletus et stridor dentium. **C**um aut
 uenit filius hominis in maiestate sua: et omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem maiesta-
 tis sue et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab unumquemque: sicut pastor segregat
 oues ab hedis. **E**t statuit oues ad dexteras suas. hedos autem ad sinistras. **T**unc dicit rex hys qui ad dexters
 eius erunt. **V**enite bñdicti p̃rs mei: possidete paratum uobis regnuſ: a constitutione mundi. **E**-
 sum cum et dedistis michi manducare. **S**icut et dedistis michi bibere. **H**ospes eram et colle-
 gistis me nudus. et opulstis me. infirmus et uisitastis me in carere eram et uelastis ad me. **T**ūc
 respondebunt ei uisū dicentes. Domine: quando te uidimus esuriētem: et parauimus te? **S**i uen-
 tem: et dedimus tibi potum? **Q**uando te uidimus hospitem et collegimus te? **A**ut quando te ui-
 dimus infirmum. aut in carere et uisum ad te? **E**t respondens rex dicit illis. Amen dico
 uobis. quam diu fecistis uni de hys fratribus meis minimis. michi fecistis. **T**unc dicit et hys qui
 ad sinistras eius erunt. **D**iscedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est dyabolo
 et angelis eius. **E**sum enim et non dedistis michi manducare. **S**icut et non dedistis michi
 potum. **H**ospes eram. et non collegistis me. **N**udus et non opulstis. **I**nfirmus et in carere
 et non uisitastis me. **T**unc respondebunt ei et ip̃i dicentes. Domine quando te uidimus esuri-
 entem. aut sitientem. aut hospitem. aut nudum. aut infirmum. aut in carere. et non ministra-
 uimus tibi? **T**unc respondebit illis dicens. Amen dico uobis. quam diu non fecistis. uni de mi-
 noribus istis. non michi fecistis. **E**t ibunt h̃i in sup̃flam eternam. **I**usti autem mittant etiam.
Et factum est cum consummasset ih̃s sermones hos omnes. dixit discipulis **xxvi.**
Antes. **S**atis quia post biduum pascha fiet: et filius hominis auferetur ut crucifigatur. **T**ūc
 congregati sunt principes sacerdotum et seniores ppli matrum principis sacerdotum. qui diceba-
 tur cayphas. **E**t consiliuſ fecerunt ut ih̃m dolo tenerent et occiderent. **D**icebant autem. nō
 in die festo: ne forte tumultus fieret in populo. **C**um autem esset ih̃s in bethaniam in domo symo-
 nis leprosi: accessit ad eum mulier habens alabastruſ unguenti pretiosi et effudit sup̃ caput
 ip̃ius reamibentis. **V**identes autem discipuli: indignati sunt dicentes. **U**t quid perdas
 hoc? **P**otuit enim istud uenundari multo: et dari pauperibus. **S**ciens autem ih̃s: ait illis.
Euid molesti estis huic mulieri? **O**pus bonuſ opatuſ est in me. **N**am semper pauperes ha-
 betis uobiscum: me autem non semper habebitis. **M**itens enim h̃ unguentum hoc in corpus
 meū: ad sepeliendū me fecit. **A**men dico uobis. ubiūq; predicatuſ fuit hoc euāgelii in toto mu-
 do dicetur. et quod hec fecit in memoriam eius. **T**unc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas
 scarioth ad principes sacerdotum: et ait illis. **E**uid uultis michi dare. et ego tradam uobis
 eum? **A**t illi. constituerunt ei triginta argenteos. **E**t exinde querebat opunitatem. ut eum
 traderet. **P**rima autem annorū die accesserunt discipuli ad ih̃m: dicentes. **I**sbi uis parauimus
 tibi comedere pascha. **A**t ih̃s dixit. **I**te in ciuitate ad quendam: et dicite ei. **M**agister dicit

et opatus ē iēis
 et alia qm̃
 qui duo acceperat

tempus meum prope est: apert te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut con-
stituit illis ihesus: et parauerunt pascha. Vespere autem facto: discubiebat cum duodecim discipulis.
suis: et edentibus illis dixit. Amen dico vobis. quia unus vestrum me traditurus est. Et contristati sunt
valde et ceperunt singuli dicere. Numquid ego sum dñe? At ipse respondens ait. Qui intingit me
cum manu in parapside: hic me tradet. filius quidem hominis. vadit sicut scriptum est de illo. Ne
autem homini illi: proquem filius hominis tradetur. Nonnulli erant et si natus non fuisset homo il-
le. Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum rabbi? At illi. Tu dix-
isti. Cenantibus autem eis accepit ihesus panem: et benedixit: ac fregit: deditque discipulis suis
et ait. Accipite et comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem quas egit et dedit illis di-
cens. Bibite ex hoc omnes. hic est enim sanguis meus novi testamenti: qui promittis effu-
detur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. non bibam amodo de hoc genere vite: usque
in diem illum: cum illud bibam vobiscum novum in regno patris mei. Et ymnus dicto: exierunt in
montem oliueti. Tunc dicit illis ihesus. Omnes vos scandalum faciemini mihi in ista nocte. Scrip-
tum est enim: percutiam pastorem et dissipentur oves gregis. Postquam autem surrexero: preceda-
mus vos in galyleam. Respondens autem petrus: ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te:
ego nunquam scandalizabo. At illi ihesus. Amen dico tibi: quia in hac nocte. antequam gallus
cantet: ter me negabis. At illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. Et
similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc venit ihesus cum illis in villam que dicitur gethsemani.
et dicit discipulis suis. Sedete hic: donec vadam illuc et orem. Et assumpto petro et duo-
bus filiis zebedei: cepit contristari et mensus esse. Tunc ait illis. Tristis est anima mea usque ad mor-
tem: sustinete hic vigilate mecum. Et progressus pusillum prociudit in faciem suam: orans et
dicens. Pater. si possibile est. transeat a me calix iste. Veruntamen non sicut ego volo: sed sicut
tu. Et venit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes: et dicit petro. Sic non potuisti
una hora vigilare mecum: vigilate et orate: ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem
promptus est caro autem infirma. Iterum secundo abiit et oravit dicens. Pater mi: si non po-
test hic calix transire nisi bibam illum. fiat voluntas tua. Et venit iterum. et inuenit eos
dormientes. Erant enim oculi eorum gravati. Et relictis illis: iterum abiit et oravit tertio.
eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos: et dicit illis. Dormite iam. et re-
quiescite. Ecce appropinquabit hora: et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Vni-
te eamus. Ecce appropinquabit: qui me tradet. Adhuc ipse loquente: ecce iudas unus de
duodecim venit: et cum eo turba multa cum gladis et fustibus: a principibus sacerdotum
missi et senioribus populi. Qui autem tradidit eum. dedit eis signum dicens. Quemcumque
osculatus fuero: ipse est. tenete eum. Et confestim accedens ad ihsu: dixit. Ave rabbi. Et os-
culatus est eum. Dicit illi ihesus. Amice: ad quod venisti? Tunc accesserunt et manus in-
iecerunt in ihsu: et tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum ihsu: extendens manum
extenuit gladium suum: et percussit eum: percussit principis sacerdotum: amputavit auriculam eius.
Tunc ait illi ihesus: conuertere gladium tuum: in locum suum: omnis enim qui accepit gladium gla-
dio peribit. Amputas quia non possum rogare patrem meum: et exhibebit michi modum plusquam
duodecim legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture: quia sic oportet fieri. In
illa hora: dicit ihsu turbis. Tamquam ad latronem exitis cum gladis et fustibus compen-
dere me: cotidie apud vos sedebam docens in templo: et non me tenuistis. Hoc autem to-
tum factum est. ut implerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt.
At illi tenentes ihsu dixerunt ad capite principis sacerdotum: ubi scribe et seniores conue-
nerant. Petrus autem sequebatur eum a longe. usque in atrium principis sacerdotum. Et in-
gressus intro: sedebat cum ministris: ut videret finem. Principes autem sacerdotum et omne
concilium querebant falsum testimonium contra ihsu: ut eum morti traderent: et non in-
uenerunt: cum multi falsi testes aduenuissent nouissime ante uenerunt duo falsi testes
et dixerunt. Hic dixit: possum destruere templum dei: et post triduum reedificare illud.
Et fingens princeps sacerdotum ait illi. Nichil respondes ad ea que isti aduersum te testi-
ficantur? Ihsu autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Aduersus te perdecimus iuramentum. ut di-
cas nobis si tu es christus filius dei. Dicit illi ihsu. Tu dixisti. Veruntamen dico vobis. Amodo
videbitis filium hominis sedentem adexteris virtutis: et uenientem in nubibus celi. Tunc
princeps sacerdotum: sedit uestimenta sua dicens. Blasphemauit: quid adhuc egemus
testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam: quid vobis uidetur. At illi respondentes dix-
erunt. Reus est mortis. Tunc excrucierunt in faciem eius: et colaphis eum ceiderunt.
Illi autem: palmas in faciem ei dederunt dicentes. Prophetiza nobis christe: quis est qui

te pausit. Petrus uero: sedebat foris intro. Et accessit ad eum una ancilla: dicens: et tu cum ihu galileo eras. At ille: negavit coram omnibus dicens. Nescio quid dicitis. Exiit autem illo iamentum uidit eum alia ancilla: et ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihu nazareno. Et iterum negavit cum iuramento: quia non noui hominem. Et post pusillum: accesserunt qui stabant: et dixerunt petro. Vere: et tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari et iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo: gallus cantauit. Et reuer-
datus est petrus ubi ihu quod dixerat priusquam gallus cantet: ter me negabis. Et egres-
sus foras flevit amare.

Mane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores aduersus
ihum: ut eum morti traderent. Et uinctum ad duxerunt eum: et tradiderunt pontifici
pylato presidi. Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod dampnatus esset: penitentia
ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum: et senioribus dicens. Peccavi:
Tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt. Quid ad nos: tu uideris. Et proiecitis argenteis
intemplo: recessit. Et abiens: laqueos se suspendit. Principes autem autem sacerdotum acceptis
argenteis dixerunt. Non licet mittere eos in thaurum quia pretium sanguinis est. Consilio
autem inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. Propter hoc uocatus est
ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: usque in hodiernum diem. Tunc impletum
est quod dictum est per iheremiam prophetam dicens. Et acceperunt triginta argenteos pre-
mium apudati: quod appropinquauit a filiis israel. Et dederunt eos magnum figuli: sicut consi-
luit michi dominus. Iesus autem stetit ante presidem. Et interrogauit eum preses dicens. Tu es rex
iudeorum. Dicit illi ihesus. Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus: nichil
respondit. Tunc dicit illi pylatus. Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia. Et non
respondit ei ad ullum uerbum: ita ut miraretur preses uehementer. Per diem autem sollemp-
nem consueuerat preses dimittere populo unum uinctum: quem uoluissent. Habet autem
tunc uinctum insignem: qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis: dixit pylatus.
Quem uultis dimittere uobis barraban: an ihum qui dicitur christus. Habet enim: quod
prouidiam eum tradidissent. Sedente autem illo procuratore: misit ad eum uxorem suam dicens.
Nichil tibi: et uisto illi. Quia multa enim passa sum hodie propter illum. Principes autem
sacerdotum et seniores: persuaserunt illis: ut peterent barraban: ihum uero paterent. Respon-
dens autem preses: ait illis. Quem uultis uobis de quibus dimitti. At illi dixerunt barra-
ban. Dicit illis pylatus. Quid igitur faciam de ihu: qui dicitur christus. Dicunt omnes: au-
asigatur. Ait illis preses. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant: dicentes. Cru-
asigatur. Videns autem pylatus quia nichil proficeret: sed magis tumultus fieret: accepit
ta aqua lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine huius uisiti: uos uidetis. Et re-
spondens uniuersis populus: dixit. Sanguis eius: super nos et super filios nostros. Tunc dimisit illis bar-
raban: ihum autem flagellatum tradidit eis: ut crucifigeretur. Tunc milites presidis suscipien-
tes ihum in pretorio: congregauerunt ad eum uniuersam cohortem. Et exuentes eum: clamidem cor-
tineam circumdederunt ei. Et plectentes coronam despicis: posuerunt super caput eius: et harum
dinem in dexteram eius. Et genu flexo ante eum: illudebant dicentes. Aue rex iudeorum. Et ex-
puentes ieiunium: acceperunt harundinem et percutiebant caput eius. Et postquam illuserunt
ei: exuerunt eum clamide: et induerunt eum uestimentis eius. Et duxerunt eum: ut cru-
asigerent. Et exiit: inueniunt hominem greuem nomine symonem: hunc angari
auerunt ut tollet crucem eius. Et uenerunt in locum qui dicitur golgotha: quod est caluarie
locus. Et dederunt ei uinum bibere: cum felle mixtum et cum gustasset: noluit bibere. Postquam
autem crucifixerunt eum: diuiserunt uestimenta eius sortem mittentes ut adimpleret quod dic-
tum est per prophetam dicens. Diuiserunt uestimenta tibi mea et super uestem meam miserunt
sortem et sedentes: seruabant eum. Et imposuerunt super caput eius: causam ipsius scriptam
Hic est ihesus: rex iudeorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus ad dexteris: et unus
ad sinistris. Preter euntes autem: blasphemabant eum: mouentes capita sua et dicentes.
wady: qui destruit templum dei: et in tria diebus illud reedificat. Salua te ipsum: si filius dei es:
descende de cruce. Similiter et principes sacerdotum illudentes eum scribis et senioribus dicebant. Alios
saluos fecit seipsum non potest saluum facere. Si rex israel est: descendat nunc de cruce: et credimus
ei. Confidit iudeo: liberet eum nunc si uult. Dicit enim: quia dei filius sum. Idipsum autem et
latrones qui crucifixi erant cum eo: imprecabantur ei. Sexta autem hora: tenebre facte sunt super
uniuersam terram: usque ad horam nonam. Et circa horam nonam: clamauit ihesus uoce magna di-
cens. Eley: hely: lama sabactani. Hoc est deus meus: deus meus: ut quid dereliquisti me. Tunc

autem illi stantes et audientes dicebant. **H**eciam uocat iste. Et continuo currens unus ex eis accepit spongiam impleuit aceto: et imposuit harundini et dabat ei bibere. Ceteri uero dicebant. **S**ine uideamus: an ueniat hehas liberans eum. **I**hesus autem iterum clamans uoce magna: emisit spm. Et ecce uelū templi scissum est in duas partes: asinum usque deorsum. Et terra mota est: et petre scisse sunt: et monumenta aperta sunt: et multa corpora scōrum qui dormierant surrexerunt. Et exercentes demonummentis post resurrectionem eius: uenerunt in scām ciuitatē: et apparuerunt multis. Centurio autem et qui cum eo erant custodientes ihū uiso tūc motu et hys que fiebant: timuerunt dicentes. **U**ere: dei filius erat iste. Erant autem ibi mulieres multe a longe: que secute erant ihū: agabiles ministrantes ei. Inter quas erat maria magdalena: et maria iacobi: et ioseph mater: et mater filiorum zebeder. Cum sero autem factum esset: uenit quidam homo diues ab arimathia: nomine ioseph: qui et ipse discipulus erat ihū hic accessit ad pylatum et petiit corpus ihū. Tūc pylatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph et inuoluit illud in sudario munda: et posuit illud in monumento suo nouo: quod exciderat in petra. Et aduoluit saxum magnum: ad ostium monumenti: et abiit. Erat autem ibi maria magdalena: et altera maria: sedentes contra sepulchrum. Altera autem die que est post parasceuen: conuenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pylatum dicentes. Domine: recordati sumus quia seductor ille dixit: adhuc uiuens: post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum: usque in diem tūm: ne forte ueniant discipuli eius et furentur eum: et dicant plebi: surrexit amictus. Et erit nouissimus error: peior potius. **A**ut illis pylatus: habetis custodiam: ite custodite sicut satis. Illi autem abeuntes: munierunt sepulchrum. **S**ignantes lapidem cum custodibus.

xxviii.

Tertio autem sabbati que successit prima sabbati: uenit maria magdalena et altera maria uidere sepulchrum. Et ecce terre motus factus est magnus. Angelus enim dñi descendit de celo: et accedens reuoluit lapidem et sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut fulgur: uestimentum eius sicut nix. **P**avor autem eius: exterriti sunt custodes: et facti sunt uelut mortui. Respondens autem angelus: dixit mulieribus. **N**olite timere uos. **N**on enim quod ihū qui crucifixus est queritis: non est hic. Surrexit enim: sicut dixit. **V**enite uidete locum: ubi positus erat dñs. **E**t cito euntes dicite discipulis eius: quia surrexit. Et ecce praeceperat uos in galileam. **I**bi enim uidebitis: ecce praedixi uobis. Et exierunt cito monumento cum timore et gaudio magno: currentes nūciare discipulis eius. Et ecce ihesus occurrit illis dicens: auete. **I**lle autem accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt eum. Tūc ait illis ihesus. **N**olite timere. **I**te nūciate fratribus meis: ut eant in galileam ibi me uidebunt. **Q**ue cum abiissent: ecce quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem et nūciauerunt principibus sacerdotum. **O**ia que facta fuerant. Et congregati cum senioribus: consilio accepto: pecuniam copiosam detulerunt militibus dicentes. **D**icite: quia discipuli eius nocte uenerunt: et furati sunt eum: nobis dormientibus. **E**t si hoc auditum fuit apud eos: nos suadebimus ei et securus uos faciemus. **A**t illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant docti. **E**t divulgatum est uerbum istud apud iudeos: usque in hodiernum diem. **U**nde autem discipuli abierunt in galileam: in montem ubi constitutus erat illis ihesus. Et uidentes eum adorauerunt: quidam autem dubitauerunt. **E**t accedens ihesus: locutus est eis dicens. **D**ata est omnis potestas michi: in celo et in terra. **E**untes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris: et filii: et spūs scti. **D**ocentes eos seruare omnia: quaecumque mandauit uobis. **E**t ecce ego uobiscum sum omnibus diebus: usque ad consummationem saeculi.

Incipit Evangelium secundum Marcum.

Et nullo angelum meridi ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te. Vox clamantis in deserto parate viam dei: rectas facite semitas eius.

Erat iohannes in deserto baptizans. et predicans baptismum penitentiae: in remissionem peccatorum et egrediebatur ad illum omnis iudee regio: et iherosolymite uniuersi. et baptizabantur ab illo in iordane flumine: confitentes peccata sua. Et erat iohannes uestitus pilis camelis: et zona pellicea circa lumbos eius. Et locustas et mel siluestre edebat: et predicabat dicens. Venit foras me post me: cuius non sum dignus paucis soluere corrigiam calceamentorum eius. Ego baptizo uos aqua: ille uero baptizabit uos spiritu sancto. Et factum est in diebus illis: uenit ihesus nazareth galilee et baptizatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit apertos celos: et spiritum tamquam columbam descendentem et manentem in ipso. Et uox facta est de celo. tu es filius meus dilectus in te complacui. Et statim spiritus expulit eum in desertum: et erit in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus et temptabatur a satana. Eratque cum bestis: et angeli ministrabant illi. Postquam autem additus est iohannes: uenit ihesus in galileam. Predicans euangelium regni dei: dicens. Omni impletum est tempus et appropinquabit regnum dei. Penitentemini et credite euangelio. Et praeteriens secus mare galilee uidit symonem et andream fratrem eius mittentes retia in mare. Erant enim piscatores. Et dixit illis ihesus. Venite post me: faciam uos fieri piscatores hominum. Et protinus relictis retibus: secuti sunt eum. Et progressus inde pulchrum uidit zebedi iacobum et iohannem fratrem eius. Et ipsos in nauem componentes retia et statim uocauit illos. Et relicto patre suo zebedi uinam aut mercenarius: secuti sunt eum. Et ingreduntur capharnaum: et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. Et stupebant super doctrina eius. Erat enim docens eos: quasi potestatem habens: et non sicut scribae. Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo: et exclamauit dicens. Quid nobis et tibi ihesu nazarene. uenisti perdere nos. scio quod sis sanctus dei. Et comminatus est ei ihesus: dicens. Obmuteste: et exi de homine. Et disperpens eum spiritus immundus: et exclamans uoce magna exiit ab eo. Et mirati sunt omnes: ita ut congregarent inter se dicentes. Quid nam est hoc? que doctrina haec noua: quia in potestate et spiritibus immundis impat et obediunt ei? Et praecessit rumor eius statim in omnem regionem galilee. Et protinus egredientes de synagoga uenerunt in domum symonis et andree cum iacobo et iohanne. Decubebat autem socrus symonis febricitans. Et statim dixerunt ei de illa. Et accedens eleuauit eam: apprehensa manu eius: et continuo dimisit eam febris: et ministrabat eis. Uespere autem facto cum dimisisset sol: afferbant ad eum omnes male habentes: et demonia habentes. Et erat omnis ciuitas congregata ad ianuam: et curauit multos: qui uexabantur uariis languoribus: et demonia multa eiecit. Et non sinebat loqui ea quae faciebant eum. Et diluculo ualde surgens. egressus abiit in desertum locum: ibique orabat. Et persecutus est eum symon petrus et qui cum illo erant: et cum inuenissent eum dixerunt ei: quia omnes querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos et ciuitates: ut et ibi predicem. Ad hoc enim ueni. Et erat predicans in synagogis eorum et in omni galilea: et demonia eiciens. Et uenit ad eum leprosus deprecans eum: et genu flexo dixit. Si uis potes me munda. Ihesus autem misertus eius extendens manum suam et tangens eum ait illi. Uolo munda. Et cum dixisset statim discessit ab eo lepra et mundatus est. Et comminatus est ei: statimque eiecit illum: et dixit ei. Vide nemini dixeris: sed uade ostende te principi sacerdotum: et offer pro emundatione tua quae precepit moyses in testimonium illis. At ille egressus cepit predicare et diffamare sermone suum: ita ut iam non possit manifeste inuentionem intrare: sed foris in desertis locus esse. Et conueniebant ad eum undique.

Et iterum intrauit in capharnaum post dies octo et auditum est quod in domo esset: et conueniunt multi: ita ut non caperent neque adianuam: et loquebatur eis ubi uenerunt ferentes ad eum paraliticum: qui aquatius portabatur. Et cum non possent offerre eum illi praeterea inuenerunt tectum ubi erat: et patefacientes sub miserunt grabattum in quo paraliticus iacebat. Cum uidisset autem ihesus fidem illorum: ait paralitico. fili: dimittunt tibi peccata. Erant autem illic quidam desorbis sedentes et cogitantes in cordibus suis: quid hic sic loquitur? blasphemamat. Quis potest dimittere peccata nisi solus deus. Quo statim cognito ihesus spiritu suo quia sic cogitarent intra se: dicit illis. Quid ista cogitatis in cordibus uestris. Quid est facilius dicere paralitico dimittunt tibi peccata aut dicere surge tolle grabattum tuum et ambula? Ut autem sciatis: quia potestate habet filius

esse xpm

domos

hominis uia dimitte peccata. **It** parolico. Tibi dico surge: tolle grabatum tuum et uade in domum tuam. Et statim ille surrexit: et sublato grabato abiit coram omnibus: ita ut ammirarent omnes: et honorifica rent dñi: dicentes: quia nunquid uidimus sic. Et egressus est ih̃us rursus ad mare: omnisq; turba ueniebat ad eum et docebat eos. Et cum preteriret: uidit leui: alpheu sedentem ad theloneum: et ait illi: sequere me. Et surgens: secutus est eum. Et factum est cum accumberet in domo illius: multi publicani et p̃cores simul discubebant cum ih̃u. et discipulis eius: erant enim multi: qui et sequebantur eum. Et scribe et pharisei uidentes quia manducaret cum publicanis et p̃coribus: dicebant discipulis eius: Quare cum publicanis et p̃coribus manducat et bibit magister ur̃? Hoc audito ih̃us ait illis: Non necesse h̃t sanis medico: sed qui male h̃ent. Non enim ueni uocare iustos: sed p̃cores. Et erant discipuli ioh̃is et pharisei ieiunantes et ueniunt et dicunt illi: Quare discipuli ioh̃anis et phariseor̃ ieiunant: tu autem discipuli non ieiunant. Et ait illis ih̃us: Nunquid possunt filij nuptiarum quam dñi sponsus cum illis est ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum: non possunt ieiunare. Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsum: et tunc ieiunabunt in illis diebus. Nemo adsupplem̃t panni rudis assuit uestimento ueteri: alioquin aufert supplementum nouum a uetere: et maior lassa fit. Et nemo mittit uinum nouum in utres ueteres: alioquin dirumpit uinum utres et uinum effunditur: et utres p̃bunt. Sed uinum nouum: in utres novos mitti debet. Et factum est iterum cum sabbatis ambularet platea: et discipuli eius cepunt p̃gredi et uellere spicas. Pharisei autem dicebant ei: Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet. Et ait illis: Nunquam legis quid faciat dauid quando necessitatem habuit et esurit ip̃e et qui cum eo erant quomodo intrant in domum dei sibiathar p̃nceps sacerdotum et panes propositiones manducant quos non licebat manducare nisi solum sacerdotibus: et dedit eis qui cum eo erant. Et dicebat eis: Sabbatum p̃pter hominem factum est: et non homo p̃pter sabbatum. Itaq; dñs est filius hominis: etiam sabbati. m. en

Et intravit iterum in synagogam: et erat ibi homo habens manum aridam et obseruabant si sabbatis curaret: ut amicaret illum. Et ait homini habenti manum aridam: Surge in medium. Et dicit eis si licet sabbatis bene facere an male: anima saluam facere an p̃dere. At illi tacebant. Et circumspiciens eos cum ira: contristatus super cecitatem cordis eor̃: dicit homini: Extende manum tuam: et extendit: et restituta est manus illi. Exercentes autem statim pharisei: cum herodianis consilium faciebant ad uisum eum: quomodo eum p̃derent. Et ih̃us cum discipulis suis secessit ad mare. Et multa turba agabiea et iudea secuta est eum: et ab ierosolimis et ab iudumea et transiordanem. Et qui circa tyrum et sydonem: multitudo magna: audientes que faciebat ueniebant ad eum. Et dixit discipulis suis: ut nauicula sibi deseruaret propter turbam: ne compimeret eum. Multos enim sanabat: ita ut irruerent in eum: ut illum tangerent. Quocirca habebant plagas: et squis mirandi: cum illum uidebant: p̃uidebant ei. Et clamabant dicentes: Tu es filius dei. Et uelementer conuocabatur eis: ne manifestarent illum. Et ascendens in montem: uocauit ad se quos uoluit ip̃e: et uenerunt ad eum. Et fecit ut essent. xij. cum illo: et ut mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatem curandi infirmitates: et eiciendi demonia. Et nupsit symoni uomen petrus et iacobum zebedei: et iohannem fratrem iacobi: et imposuit eis nomina ioh̃añes. qd̃ est filij contritui. Et andream: et philippum. et bartholomeum et mattheum: et thomam et iacobum alpheu: et tatheum: et symonem cananeum: et iudam scarioth: qui tradidit illum. Et ueniunt ad domum et conuenit iterum turba: ita ut non possent neq; panem manducare. Et cum audissent sui: exierunt tenere eum. Dicebant enim quomodo infirmum usus est. Et scribe qui ab ierosolimis descendunt: dicebant. Quod beelzebub habet: et quia in p̃ncipe demoniorum erat demonia. Et conuocatis eis: in parabolis dicebat illis. Quomodo potest satanas satanam eici? Et si regnum eius uise diuidatur: non potest stare regnum illud. Et si domus super semetipsum dispaatur: non poterit domus illa stare. Et si satanas consurrexerit in semetipsum: dissipatus est: et non poterit stare: sed finem h̃t. Nemo potest uasa fortis ingressus in domum diripere: nisi prius fortem alliget: et tunc domum eius diripiet. Amen dico uobis: qm̃ omnia dimittentur filiis hominis peccata et blasphemie: quibus blasphemauerint. Qui autem blasphemauerit in sp̃m sañ: non h̃t remissionem in eternum: sed reus erit eterni dñi. Cui dixerunt: sp̃m in mundum h̃t. m.

Et ueniunt m̃r eius et fr̃es: et foris stantes miserunt ad eum uocantes eum. Et sedebat circa eum turba: et dicunt ei: Ecce mater tua et fr̃es tui: foris querunt te. Et respondens eis: ait: Que est mater mea et fr̃es mei? Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant: ait: Ecce mater mea et fr̃es mei. Qui enim fecerit uoluntatem dei: hic frater meus et soror mea et mater est. Et iterum cepit docere ad mare: et congregata est ad eum turba multa: ita ut inueni ascendens sederet in mari. Et omnis turba circa mare sup̃ tiam erat: et docebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis in doctrina sua. Audite: ecce exiit semmans ad seminandum. Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: et uenerunt uolucres et comederunt illud. Aliud uero cecidit

Ev. sctm. Marcum.

super petrosa: ubi non habuit terram multam: et statim exortum est: qui non habebat altitudinem terre. Et quando exortus est sol exsternavit et eo quod non haberet radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas: et ascenderunt spine et suffocaverunt illud: et fructum non dedit. Et aliud cecidit in terram bonam et dabat fructum ascendentem et crescentem. Et afferbat unum triginta et unum sexaginta et unum centum. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat. Et cum esset singularis: interrogaverunt eum hi qui cum eo erant: ex. parabolam. Et dicebat eis. Vobis datum est scire mysterium regni dei. Illis autem qui foris sunt imparabiles omnia sunt. Ut videntes videant: et non videant. Ut audientes audiant: et non intelligant. Nequando convertantur et dimittant eis peccata. Et ait illis. Nescitis parabolam hanc: et quomodo omnes parabolae cognoscuntur? Cui seminat verbum seminat. Hi autem sunt qui circa viam: ubi seminatur et alii sunt qui in spinis seminantur. Et cum audierint confestim venit satanas: et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur: qui cum audierint verbum: statim cum gaudio suscipiunt illud. Et non habent radicem in se: sed temporales sunt. Deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum: confestim scandalizantur: et hi sunt qui verbum audiunt: et erumne scilicet et deceptio diabolica: et circa reliqua concupiscentie intemperantes suffocant verbum: et sine fructu efficiuntur. Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt: qui audiunt verbum et suscipiunt: et fructificant unum triginta: et unum sexaginta: et unum centum. Et dicebat illis. Nunquid venit lucerna ut sub medio ponatur: aut sub lecto: nonne ut super candelabrum ponatur? Non enim est aliquid absconditum: quod non manifestetur: nec factum est occultum: quod non manifestum veniat. Si quis habet aures audiendi: audiat. Et dicebat illis. Videte: quid audiat. In qua mensura mensi fueritis: remeatur vobis et adiectur vobis. Cui enim sit: dabitur illi: et qui non habet: etiam quod habet auferetur ab illo. Et dicebat. Hic est regnum dei: quem admodum si homo iaciat sementem in terram et dormiat. Et exurgat nocte ac die: et semen germinet et crescat dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat: primum herbam deinde spicam: deinde plenum frumentum in spica. Et cum ex se produxerit fructus: statim mittit falcem qui adest missis. Et dicebat. Cui ad similitudinem regni dei: aut cui parabolae comparabimus illud? Sicut gramini sinapis quod cum seminatum fuerit intra: minus est omnibus seminibus que sunt intra. Et cum seminatum fuerit ascendit et fit maior omnibus holeribus. Et facit ramos magnos: ita ut possint subumbra eius aves celum habitare. Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum: prout poterant audire. Sine parabolis autem: non loquebatur eis. Secorsum autem: discipulis suis differebat omnia. Et ait illis in illa die cum sermo esset factus: transeamus contra. Et dimittentes turbam: assumunt eum ita ut erat in naui: et alie naues erant cum illo. Et facta est procella magna venti: et fluctus miscebant in naui: ita ut impleretur naus. Et erat ille in puppi supra crucem dormiens. Et excitat eum: et dicit ei. Magister: non ad te perueniet quia pinus. Et exurgens commotus est vento: et dixit mari. Tace: obmutesce. Et cessavit ventus: et facta est tranquillitas magna. Et ait illis. Quid tum di estis? Nescit enim habetis fidem? Et timuerunt magno timore: et dicebant ad altitatem. Quis putas est iste: quia et ventus et mare obediunt ei.

Et alii sunt qui
mas seminat

ipse

Et venerunt trans fretum maris in regionem gera senor et exierunt ei de naui: statim occurrit demonum mentis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumentis. Et neque catenis iam quisque poterat eum ligare: qui sepe conpedibus et catenis vinctus. Discipulisset catenas et conpedes comminisset: et nemo poterat eum domare. Et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat: clamans et concidens se lapidibus. Videns autem ihu alongetur currit et adoravit eum: et clamans voce magna dixit. Quid michi et tibi ihu fili dei summi? Adiuva te periculum: ne me torqueas. Dicebat illi enim. Exi spiritus immunde ab homine. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est? Et dicit ei. Legio nomen michi est: quia multi sumus. Et deprecabatur eum multum: ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens: magis et deprecabantur eum spiritus dicentes. Mitte nos in porcos: ut in eos introeamus. Et concessit eis ihesus statim. Et excurrentes spiritus immundi introierunt in porcos: et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia: et suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt: et nuntiaverunt civitatem et in agros. Et egressi sunt videre quid esset factum: et venerunt ad ihu. Et vident illum qui ademonio vexabatur sedentem vestitum et sane mentis: et timuerunt. Et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei: qui demonium habuerat et deprecas. Et rogare eum ceperunt: ut discederet de finibus illorum. Cumque ascenderet naui cepit illum deprecari qui ademonio vexatus fuerat: ut esset cum illo. Et non admisit eum: sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos: et annuntia illis: quanta tibi dominus fecerit: et misertus sit tui. Et abiit et cepit predicare in decapoli quanta sibi fecisset.

ihus: et omnes mirabantur. Et cum transendisset ihus in naut: rursus transiit conuenit
turba multa ad illum. Et erat circa mare. Et uenit quidam de archi synagogis nomine iair,
et uidens eum proadit ad pedes eius: et deprecabatur eum multum dicens. Cum filia
mea in extremis est: ueni impone manum super eam: ut salua sit et uiuat. Et abiit cum
illo: et sequebatur multa turba eum et conpuebant illum. Et mulier que erat in profluio
sanguinis annis duodecim. Et fuerat multa perpeffa. a compluribus medicis: et erogauit
omnia sua: nec quicquam profecerat: sed magis deterius habebat eum audisset de ihu. uenit
in turba retro: et tetigit uestimentum eius. Dicebat enim: quia si uel uestimentum eius tetige-
ro salua ero. Et confestim sensit sanguis eius et sensit corpe quod sanata esset
aplagam. Et statim ihus cognoscens in semetipso: uirtutem que exierat de eo. Conuersus ad tur-
bam dicebat. Quis tetigit uestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui. Vides turbam con-
pimentem: et dicit quis me tetigit. Et circumspiciebat uidere eam: que hoc fecerat. Mulier
autem timens et tremens sciens quod factum esset in se. Prostravit ante eum et dixit
ei omnem ueritatem. Ille autem: dixit ei. Filia: fides tua te saluauit. Vade in pace: et esto sa-
na a plaga tua. Adhuc eo loquente: ueniunt archi synagoga. Nolite timere: tantummodo cre-
de. Et non abmisit quemquam sequi se. nisi petrum et iacobum et iohannem fratrem iacobi. Et ue-
niunt ad domum archi synagoga: et uidet tumultum et fidentes et euidentes multum: et ignes
suis ait eis. Quid turbamini et ploratis? Puella non est mortua: sed dormit. Et ridebant
eum. Ipse uero erectis omnibus: assumit patrem et matrem puelle et qui secum erant. Et ingre-
ditur ubi erat puella iacens. Et tenens manum puelle ait illi. Talitha cum. quod est inter pre-
tatum: puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella et ambulabat. Erat autem annorum
duodecim. Et obstupuerunt stupore maximo: et precepit illis uehementer: ut nemo id sci-
ret et iussit: dari illi manducare.

vi.

Et egressus inde: abiit in patriam suam: et sequebantur illum discipuli sui. Et facto sab-
bato: cepit in synagoga docere. Et multi audientes: ammirabantur in doctrina eius
dixentes. Unde hunc hec omnia: et que est sapientia que data est illi et uirtutes tales que pman-
ent eius efficiuntur? nomen iste est fater filius marie frater iacobi et ioseph et iude symonis? Nonne
et sorores eius hic nobiscum sunt: et scandalizabantur in illo. Et dicebat eis ihus. Quia non est pro-
pheta sine honore: nisi in patria sua: et in domo sua. Et non poterat ibi uirtutem ullam facere:
nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Et mirabatur propter incredulitatem illorum. Et
ambulabat castella maritima docens. Et uocauit duodecim et cepit eos mittere limos. Et dabat
illis potestatem spirituum immundorum. Et precepit eis ne quicquam tollerent in uiam: nisi uirgam tantum. Non
peram non panem neque uirga es: sed calcatos sandalios. Et ne induerentur duabus tunis. Et
dicebat eis. Quocumque introieritis in domum: illic manete donec exeat inde. Et quocumque non
repperit uos neque audierit uos: exeuertite inde: etiam ante puluerem de pedibus uestris in testimonium
illi. Et exeuertentes: predicabant ut penitentiam agerent: et demonia multa eieciunt: et
inquebant oleo multos et egros et sanabatur. Et audiuit herodes rex: manifestum enim
factum est nomen eius. Et dicebat. Quia iohannes baptista resurrexit a mortuis: et propterea o-
pantur uirtutes in illo. Alii autem dicebant: quia helias est. Alii uero dicebant quia propheta
est: quasi unus ex prophetis. Quo audito herodes ait. Quia ego decollavi iohannem: hic a mor-
tuis surrexit. Ipse enim herodes misit ac tenuit iohannem: et uinxit eum in carcerem. propter he-
rodiadem uxorem philippi fratris sui: quia duxerat eam. Dicebat enim iohannes herodi. Non
licet tibi habere uxorem fratris tui. Herodias autem inuidiabat illi et uolebat occidere eum nec
poterat. Herodes autem metuebat iohannem: sciens eum iustum et sanctum. Et custodiebat eum. Et
audito eo multa faciebat: et libenter eum audiebat. Et cum dies optimus accidisset. herodes
natus sin cenam fecit principibus et tribunis: et primis galilee. Cumque introisset filia ipsius
herodiadis et saltasset et placuisset herodi: simulque discumbentibus: rex ait puelle. Petite ante
quod uis: et dabo tibi. Et iurauit illi quia quicquid petieris dabo tibi licet dimidium regni
mei. Quia cum exisset: dixit matri sue. Quid petam? At illa dixit: caput iohannis baptiste. Cum
que introisset statim cum festina ad regem: petiuit dicens. Volo: ut proximo des-
cendi in discum caput iohannis baptiste. Et contristatus est rex propter iuramentum: et propter
simul recumbentes noluit eam contristare. Sed missa simulatore precepit auferri caput
eius in discum. Et decollauit eum in carcere: et attulit caput eius in discum: et dedit illud pu-
elle: et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius: uenerunt et tulerunt corpus eius:
et posuerunt illud in monumento. Et conuenientes discipuli ad iherusalem: renunciauerunt ei omnia
que egerant et domerant. Et ait illis. Exeunte secorsum in desertum locum: et requiescite paulum

ad archi synagogum dicentes. Quia filia tua mortua est quare uicinas uocas magistram. Ihus autem audito
uero quod dicebatur ait

Ev. sctm. Mattheum.

panes

lum. Erant enim qui ueniebant et rediebant multi: et nec manducandi spatum habebant. Et
ascendentes in nauim: abierunt in desertum locum deserti. Et uiderunt eos abeuntes: Et cog
nouit eum multi: et pedestres de omnibus ciuitatibus conuenerunt illuc et preuenerunt eos. Et
exiens uidit turbam multam ihesus: et misertus est super eos: quia erant sicut oves non habentes
pastorem. Et cepit docere illos multa. Et cum iam hora multa fieret accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes. Desertus est locus hic. Et iam hora preterijt. Dimitte illos: ut euntes improp
rietas uillas et uicos: emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis. Date illis
manducare. Et dixerunt ei. Euntes emamus denarius ducentis panes: et dabimus eis ma
ducare. Et dicit eis. Quot panes habetis ut et uideat. Et cum cognouissent: dicunt. Quinq
et duos pisces. Et precepit illis: ut accumulare facerent omnes: secundum consileria: super uiride fenu. Et
distribuerunt in partes: per centenos et quinquagenos. Et acceptis quinq panibus: et duobus piscibus:
intuens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis suis: ut ponerent ante eos. Et duos pisces dmi
sit omnibus: et manducauit omnes et saturati sunt. Et susceperunt reliquias fragmentorum: tri
typhinos plenos et deplisibus. Erant autem qui manducauit: quinq milia uiros. Et statim coe
git discipulos suos: ascendere nauim: ut prederent eum transiret ad bethsaida: dum ipse
dimitteret populum. Et cum dimisisset eos abijt in monte orare. Et cum sero esset: erat nauis in
medio mari: et ipse solus intra. Et uidens eos laborantes in remigando: erat enim uentus contra
rius eis. Et circa quarta uigiliam noctis: uenit ad eos ambulans super mare: et uolebat preteri
re eos. At illi uiderunt eum ambulanti super mare: putauerunt fantasma esse exclamauerunt
Omnes enim eum uiderunt: et conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis: et dixit illis. Confidite: ego
sum nolite timere. Et ascendit ad illos in nauim: et cessauit uentus. Et plus magis intra se stupe
bant. Non enim intellexerunt de panibus: erat enim cor illorum obtectatum. Et cum transisset assent
uenerunt in terram genezareth: et applicauerunt. Cumq egressi essent denau: continuo cognouit
eum. Et peruenientes uniuersam regionem illam: cepunt inquirere eos qui se male habebant animi
ferre: ubi audiebant eum esse. Et quocumq introibant in uicos: uel in uillas: aut ciuitates: impla
teis: ponebant infirmos. Et deprecabantur eum: ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et
quotq tangebant eum: salui fiebant.

vn.

Et conueniunt ad eum pharisei: et quidam de scribis uenientes ab iherosolymis. Et cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communibus manibus: id est non lotis manibus manducare.
panes: uitupauit. Pharisei enim et omnes iudei: nisi crebro lauent manus: non manducant:
tenentes traditiones seniorum. Et aliorum nisi baptizentur: non comedunt. Et alia multa que tradita sunt
illis seruare. Baptismata calicium et uireos: et eramentorum: et lectos. Et interrogauit eum pharisei
et scribe. Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum: sed communibus mani
bus manducant panem. At ille respondens: dixit eis. Bene prophetauit esaias de uobis hypocritis:
sicut scriptum est. Populus hic labris me honorat: cor autem eorum longe est a me. Inuani aut
me colunt: docentes doctrinas et precepta hominum. Relinquentes enim mandatu dei: tenetis tradi
tionem hominum: baptismata uireorum et calicium. et alia similia hys factis multa. Et dicebat il
lis. Bene scriptum factis preceptum dei: ut tradi
tionem uestram seruatis. Moyses enim dixit
honoratiorem tuam: et matrem tuam. Et qui ma
ledixerit patri aut matri: morte moriatur.
Vos autem dicatis. si dixerit homo patri aut matri: corban quod est donum: quodcumq exire tibi pro
fuerit: et ultra non dimittis eum qd facere: patri suo aut matri reseruantem uerbum dei tradi
tionem uestram quam tradidistis. Et similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans iterum tur
bam: dicebat illis. Audite me omnes: et intelligite. Nihil est extra hominem introiens in eum quod
possit eum inquinare. Sed que de homine procedunt: et illa sunt que communicant hominem
Pinguis huiusmodi aures audiendi audiat. Et cum introisset in domum atque turba interrogabant eum dis
cipuli eius parabolam. Et ait illis. Sic et uos imprudentes estis: non intelligitis quia om
ne extrinsecus introiens in hominem: non potest eum communicare. Qui non introit in cor ei:
sed in uentrem uadit et in secessum exiit purgans omnes escas. Dicebat autem quia que
de homine exeunt: illa communicant hominem. Abintus enim: de corde hominum cogitantes ma
le procedunt adulteria: fornicationes: homicidia furti: auaritie: nequie: dolus: impudicia:
oculus malus: blasphemia: superbia: stulticia. Omnia hec abintus procedunt et communicant
hominem. Et inde surgens: abiit in fines tyri et sydonis. Et ingressus domum: neminem uoluit scire:
et non potuit latere. Quibus enim statim ut audiuit de eo cuius filia habebat spiritum imundum: in
trauit et proadit ad pedes eius. Erat enim mulier gentilis: syrophoenicia genere. Et rogabat
eum ut demonium eiceret de filia eius. Cum dixit illi: sine prius saturati filios: non est enim
bonum sumere panem filiorum: et mittere canibus. At illa respondit: et dixit ei. Utique dñe: nam

sunt

mala

et catelli comedunt de uicis puerorum submensa. Et ait illi. Propter hunc sermonem. Vade: erit demo-
num defilia tua. Et cum abisset ad domum suam: inuenit puellam iacentem supra lectum: et demo-
num exisse. Et iterum exiens de finibus tyri: uenit p[er] sydonem ad mare galilee inter medias fines
decapoleas. Et adducunt ei surdum et mutum: et deprecabantur eum: ut imponat illi manum. Et app[re]-
hendens eum deturba seorsum: misit digitos suos in auriculas: et exspuens tetigit linguam eius. Et eius
suscipiens in celum ingenuit et ait illi. Effeta: quod est ad aperire. Et statim aperte sunt aures eius:
et soluta est uinculum lingue eius: et loquebatur recte. Et precepit illis: ne cui dicerent. Quanto
autem eis preceperat: tanto magis plus predicabant: et e[st] amplius ammirabant dicentes. Be-
ne omnia facit: et surdos fecit audire: et mutos loqui. viii.

In illis diebus iterum cum turba multa esset cum ihu nec haberent quod manducarent conuoca-
tis discipulis: ait illis. Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinet me: nec habent quod
manducarent. Et si dimisero eos ieiunando in domum suam: deficient uia. Quidam enim ex eis: de lo-
ge uenerunt. Et responderunt ei discipuli sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus in soli-
tudine? Et interrogauit eos. Quod panes habetis. qui dixerunt vii. Et precepit turbe: discumbite
super gram. Et accipiens septem panes. gratias agens fregit: et dabat discipulis suis. ut appone-
rent. Et apposuerunt turbe. Et habebant pisculos paucos: et ip[s]os benedixit: et iussit apponi. Et
et manducauerunt: et saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat defragmentis septem spor-
tas. Erant aut[em] qui manducauerunt. quasi quatuor milia: et dimisit eos. Et statim ascendens nauim
cum discipulis suis: uenit in partes dalmanutha. Et exierunt pharisei: et ceperunt conquirere
eum eo: querentes ab illo signum de celo: temptantes eum. Et ingemiscens spu: ait. Quid gene-
ratio ista querit signum? Amen dico uobis: si dabitur generationi signum hunc. Et dimittens eos:
ascendit iterum nauim et abiit transireturi: et obliti sunt sumere panes. Et nisi unum panem no[n]
habebant secum in nauim. Et preceperat eis dicens. Videte caute a fermento phariseorum: et ferme[n]-
to herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes: quia panes non habemus. Cuius cognito ih[sus]:
ait illis. Quid cogitatis quia panes non habetis? Non dum cognoscitis nec intelligitis: adhuc
et cecatum cor uestrum habetis. Oculos habentes non uidetis: et aures habentes non auditis. Nec
recordamini quando quinq[ue] panes fregit: in quinq[ue] milia. et quot copiosos fragmentos plenos
sustulistis. Dixerunt ei duodecim. Quando et septem panes in quatuor milia: quod sportas frag-
mentorum tulistis? Et dixerunt ei septem. Et dicebat eis. Quomodo non dum intelligitis? Et ueni-
unt bethsaida. et adducunt ei cecum: et rogabant eum. ut illum tangeret. Et apprehensa ma-
nu ceca eduxit eum extra nauim et exspuens oculos eius: impositis manibus suis interrogauit
eum. si aliquid uideret. Et aspiciens ait. in deo homines uelut arbores ambulantes. Deinde ite-
rum imposuit manum super oculos eius: et cepit uidere. Et restitutus est ita: ut uideret cla-
re omnia. Et misit illum: in domum suam dicens. Vade in domum tuam: et si in uiam intro-
ieris nemini dixeris. Et egressus est ih[sus]: in uiam interrogabat discipulos suos: dicens
derunt illi dicentes. alij iohannem baptistam dicit illis: uos uero quem me esse dicitis? Re-
natus est eis. ne cui dicerent de illo. Et cepit pati. et reprobari a semonibus: et a summis sacerdotibus et scribis: et occidi: et post tres dies
resurgere. Et palam uerbum loquebatur. Et apprehendens eum petrus: cepit eum
in crepare. Qui conuulsus et uidens discipulos suos. conuulsus est petrus dicens. Vade retro
me satanas: qui non sapis que di sunt: sed que hominum. Et conuocat turbam cum discipulis
suis et dixit eis. Siquis uult post me sequi: denegat semetipsum: et tollat crucem suam: et
sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere: perdet eam. Qui autem p[er]-
diderit animam suam propter me: et euangelium: saluam eam faciet. Quid enim proderit homi-
ni si lucretur uniuersum mundum totum: et detrimentum faciet anime sue: aut quid dabit ho[m]o co[m]-
mutationis pro anima sua? Qui enim me confessus fuerit: et mea uerba in generatione ista ad
ultra et peccatorem: et filius hominis confitebitur eum: cum uenit in gloria patris sui cum angelis sanctis.

Et dicebat illis. Amen dico uobis quia sunt quidam de his
stantibus qui non gustabunt mortem: donec uideant regnum dei uenientis inuitate. Et
post dies sex assumpsit ih[sus] petrum et iacobum et iohannem et duxit illos in montem excelsum
seorsum solus. Et transfiguratus est coram ipsis: et uestimenta eius facta sunt splendida et
dida nimis uelut nix qualia fullo super terram non potest candida facere. Et apparuit illis
helias cum moysse. et erant loquentes cum ihu. Et respondens petrus: ait ihu. Rabbi: bonum
est: nos esse hic. et faciamus tria tabernacula. Tibi unum moysi unum. et helie unum. Non enim

sciebat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est miles obumbrans eos: et venit vox de
mille dicens. Hic est filius meus karissimus audite illum. Et statim circumspicientes: neminem
amplius viderunt: nisi ihm tantum secum. Et descendentibus illis de monte: precepit illis ne cui que
vidissent narrarent: nisi cum filius hominis amictus resurrexerit. Et ibum continuerunt apud se
conquirentes: quid esset cum amictus resurrexerit. Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo
dicunt pharisei et scribe: quia helyas oportet venire p̄m̄: Qui respondens: ait illis. Helyas cum
venierit p̄m̄a restituet omnia. Et quomodo scriptum est in filiū hominis: ut multa patiatur et contemp
natur. Sed dico vobis: quia et helyas venit: et fecerunt illi quicquid voluerunt sicut scriptum est de
eo. Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos: et scribas conquirentes cum illis.
Et confestim omnis p̄p̄lus videns ihm: stupefactus est: et expanerunt: et accurrentes salutabant. Et in
terrogavit eos: quid inter vos conquiretis? Et respondens unus de turba dixit. Magister: attuli filium
meū ad te: habentem sp̄m̄ mutum. Qui ubique eum apprehenderit: alludit eum et spumat: et stridet
dentibus et arescit. Et dixit discipulis tuis ut eicerent illum: et nō potuerunt. Qui respondens eis
dixit. Generatio incredula: quam diu apud vos ero: quam diu vos patiar? Afferte illum ad me
Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum: statim sp̄s conturbavit eum. Et elisus in terra: voluta
batur spumans. Et interrogavit p̄m̄m eius. Quantum tempus est ex quo ei hoc accidit? At ille
ait. Ab infanzia. Et frequenter eum in ignem et in aquas misit ut eum perderet. Sed siquid
potes: adiuvā nos misertus n̄r̄. Ihs autem ait illi. Si potes credere: omniaabilia sunt cre
denti. Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis dicebat. Credo dñe: adiuvā incredu
latem meam. Et cum videret ihs concurrentem turbam: comminatus est sp̄m̄ in multo dicens
illi. Surge et mute sp̄s: et tibi p̄ceptio: exi ab eo: et amplius ne introcas in eum. Et clamans:
et dispergens eum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita ut multi dicerent: quia mortu
us est. Ihs autem tenens manum eius elevavit eum: et surrexit. Et cum introisset in domū: disci
puli eius secreta interrogabant eum. Quare nos non potuimus eicere eum? Et dixit illis. Hoc
genus in nullo potest exire nisi oratione et ieiunio. Et inde profecti preter gradiebantur gali
leam: nec volebat quicquid scire. Ducebat autem discipulos suos: et dicebat illis. Qui filius ho
minis tradetur in manus hominū: et occidetur eum. Et occisus: tertia die resurget. At
illi ignorabant verbum: et timebant eum interrogare. Et venerunt capharnaum. Qui
cum domi essent: interrogabat eos. Quid vna tractabatis? At illi tacebant. Si quidem inter
se vna disputaverant: quis esset maior illorū. Et residens vocavit duodecim: et ait illis.
Si quis vult primus esse: erit omnium novissimus et omnium minister. Et accipiens
puerum statuit eum in medio eorū. Quem cum complexus esset: ait illis. Quisq̄s vnum
ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo: me recepit. Et quicumq̄ me susceperit: nomen
suscepit: sed eum qui me misit. Respondit illi iohannes dicens. Magister vidimus quendam in
nomine tuo eicientem demonia: qui nō sequitur nos: et prohibuimus eum. Ihs ait: nolite p
hibere eum: nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo: et possit cito male loqui de
me. Qui enim non est adversarius vobis: pro vobis est. Quisq̄s enim potum dederit vobis:
calicem aque in nomine meo: quia xpi estis: amen dico vobis: non p̄det mercedem suam.
Et quisq̄s scandalizavit vnum ex his pusillis: credentibus in me: bonum est ei magis si an
nimadaretur mola asinaria collo eius: et in mare mitteretur. Et si scandalizavit te manus
tua: abscide illam. Bonum est tibi debilem introire in vitam: quam duas manus habentem
ire in gehennam et ignem inextinguibilem. Ubi vermis eorū non moritur: et ignis non ex
tinguitur. Et si pes tuus te scandalizat: amputa illum. Bonum est tibi claudum introire
in vitam eternam: quam duos pedes habentem: mitti in gehennam ignis inextinguibilis.
Ubi vermis eorū non moritur: et ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat
te: erue eum. Bonum est tibi luscum introire in regnum dei: quam duos oculos habentem:
mitti in gehennam ignis: ubi vermis eorū non moritur: et ignis non extinguitur. Omnis enī
igne salietur: et omnis victima sale salietur. Bonum est sal. Quod si sal in luscum fuerit:
in quo illud condietis: habete in vobis sal: et pacem habete inter vos.

Et inde exsurgens venit in fines iudee ultra iordanem. Et conveniunt iterum turbe ad eū.
Et sicut confluxerat: iterum docebat illos. Et accedentes pharisei: interrogabant eū
Si licet viro uxorem dimittere temptantes eum. At ille respondens dixit eis. Quid vo
bis precepit moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit libellum repudiū scribere: et dimit
tere. Quibus respondens ihs ait. Ad duriciam cordis n̄r̄: scripsit vobis preceptum ist
ud. Ab initio autem creature: masculū et feminam fecit eos deus et dixit. Propter hoc
relinquet homo p̄m̄m suum et matrem: et adheret uxori sue. Et erunt duo i

esana

perderet
hant em e

dicebant illis. Quid facitis soluentes pullū? Cui dixerūt eis. sicut preceperat illis ihesus: et di-
miserūt eis. Et duxerunt pullum ad ihm: et imposerunt illi vestimenta: et sedit sup eum. Multi
autē straverūt vestimenta sua in via. Alij autē frondes cedebant. de arboribz: et sternerant in via.
Et qui preibant et qui sequebantur: clamabant dicentes. Osanna benedictus qui uenit in nomine domini.
Benedictum qd uenit regnū p̄ris ur̄i dñi in excelsis. Et introiuit iherosolimam in templum. Et circū-
spectis omnibz cum iam uesp̄a eēt hora: exiit in bethaniam cum xj. Et alia die cum exierent ad be-
thania esurit. Cumq; uidisset alonze ficum habentē folia: uenit sigd forte inuenire mea. Et cum uenisset
adeam: nichil in uenit p̄ter folia: non em erat tempus fici. Et respondēs dixit ei. Jam non ampli-
us in eternum quisq; fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli ei. Et ueniunt iherosolimam.
Et cum introisset templum: cepit eicere uendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum
et cathedras vendentū columbas euerit. Et non sinebat: ut quisq; transferret uas p̄ templum:
et docebat dicens eis. Domine scriptum est: quia domus mea domus orōnis uocabitur omnibz gētibz.
Ios autē fecistis eam speluncam latronum. Quo audito principes sacerdotum et scribe: querebant
quomodo eum: qm̄ uniuersa turba ammirabatur sup doctrinā eius. Et cum uesp̄a facta eēt: Egre-
diebatur de iherosolima. Et cum mare transirent: uiderunt ficum aridam factam araditibus. Et retor-
datus Petrus: dixit ei. Fabri: ecce ficus tui maledixisti aruit. Et respondens ihesus ait illis. Habete
fidem dei. Amen dico uobis: quia quicunq; dixerit huic monti: tollere et mittere in mare: et non he-
sitauerit in corde suo sed crediderit: quia quodcumq; dixerit fiat: fiet ei. Propterea dico uobis. Omnia
quocunq; orantes petitis: credite quia accipietis: et uenient uobis: et cum stabitis adorandum. Dimittite
siquid habetis aduersus aliq; ut et p̄r uester qui in celis est. Dimittat uobis peccata uestra. Et si
uos non dimiseritis: nec pater uester qui in celis est: dimittet uobis peccata uestra. Et ueniunt rur-
sus iherosolimam. Et cum ambularet in templo: accedunt ad eum summi sacerdotes. et scribe. et se-
niores. et dicunt illi. In qua p̄tate hec facis? Ihesus autē respondens: ait illis. Interrogabo uos et ego
unum uerbum: et respondente michi. Et dicam uobis in qua potestate hec facio. Baptismus iohis
de celo erat: an ex hominibus? responde te michi. Et illi cogitabant secum dicentes. Si dixerim⁹
de celo: dicit quare ergo non credidistis ei? Si dicim⁹ ex hominibus: timemus pplū. Omnes em ha-
bebant iohem. Quia uere p̄ph̄a eēt et respondentes: dicunt ihu. nescimus. Respondens ihesus: ait
illis. Ne q; ego dico uobis: in qua potestate hec faciam. **Exy.**

A cepit illis in parabolis sic loqui. In uineam plantauit homo et circumdedit sepe. Et fodit
lacum: et edificauit turrim: et locauit eam agricolis: et p̄gre p̄ factus est. Et misit ad agendum
in tempore seruum: ut ab agricolis acciperet defructu uinee. Cum apprehensum eum ceciderunt:
et dimiserunt uacuum. Et iterū misit ad illos aliu seruum: et illum in capite uulnerauerunt: et con-
tunelhs affecerunt. Et rursum alium misit: et illum ceciderunt. Et plures alios quosdā cedentes:
alios uero cedentes. Ad hoc ergo unum hūis filium karissimum: et illum misit ad eos nouis-
simum dicens: quia reuerentur filium meū. Coloni autē dixerunt ad muticū. Hic est hēs
uenite cecidam⁹ eum: et nra erit hereditas. Et apprehendentes eum ceciderunt et eiecerunt extra
uinēam. Quid ergo faciet dominus uinee? Veniet et p̄det colonos: et dabit uineam alijs.
Nec scripturam hanc legis? Lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in ca-
put anguli. Ad id factum est istud: et est mirabile in oculis ur̄is. Et querebant illum tenere:
et timuerunt turbā. Congruerūt em̄ quomā ad eos parabolam hanc dixit: et relicto eo abie-
it. Et mittunt ad eum quosdā ex phariseis et herodianis: ut eum caperent in uerbo. Cum ueni-
entes: dicunt ei. Magister scimus quia uerax es: et non curas quemq; nec em̄ uides in faci-
em hominum: sed in ueritate uiam dei doces. Licet dari tributum cesari: an non dabimus?
Cum sciens uersutiam eorum: ait illis. Quid me temptatis? Afferte michi denariū ut uide-
am. At illi obtulerunt ei. Et ait illis. Cuius est ymago hec et inscriptio? Dicunt illi cesaris.
Respondens autē ihesus dicit. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et mirabāt⁹
sup eo. Et ueniunt ad eum saducei qui dicunt resurrectionē nō eē. et interrogabant eum dicentes
Magister moyses nobis scripsit: ut si cuius frater mortuus fuerit: et dimiserit uxorem: et filios
non reliquerit: accipiat frater eius uxorem ipsius: et infuset semē fr̄i suo. Septem em̄ fr̄es erat
et p̄m accepit uxorem et mortuus est: non relicto semine. Et scdus accepit eam et mortuus est.
et nec iste reliquit semē. Et tertius similiter. Et acceperunt eam similiter septem: et non re-
liquerunt semē. Quis sima qm̄ defuncta est. et mulier. In resurrectione ergo cum resurrexe-
rit: cui⁹ de hys erit uxor? Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens ihesus ait illi.
Domine id eo erratis: non scientes scripturas ne q; uirtutem dei. Cum em̄ mortuus resurrexerit
ne q; uiuent ne q; uiuent: sed sicut sicut angeli in celis. Demortuus autem quod resurgat
non legis in libro moysi: sup rubum: quomō de illi dixerit inquitens ego sum de⁹ abraham:

et deus ysaac : et deus iacob : non est de mortuorum sed uiuorum. Vos ergo multum erratis. Et accessit unus
de scribis . qui audierat illos conquirentes : et uidens quoniam bene illis responderit : interrogauit eum
quod esset primum omnium mandatum. Illus autem : respondit ei . Quia primum omnium mandatum est .
audi israel dominus deus tuus deus unus est . et dilige dominum deum tuum ex toto corde tuo : et ex tota anima
tua : et ex tota mente tua : et ex tota uirtute tua . Hoc est primum mandatum . Secundum autem : simile
huius est . Diliges proximum tuum tanquam te ipsum . Mans horum : aliud mandatum non est .
Et ait illi scriba bene in ueritate dixisti : quia unus est : et non est alius preter eum . Et ut di-
ligatur ex toto corde : ex toto intellectu : et ex tota anima : et ex tota fortitudine . Et diligere proxi-
mum tanquam se ipsum . mans est omnibus holocaustis et sacrificiis . Illus autem uidens
quod sapienter respondisset : dixit illi Non es longe a regno dei . Et nemo iam audebat eum apostolus iter
rogare . Et respondens ihesus dicebat : docens in templo . Quomodo dicunt scribe : christum filium dei dauid
ipse enim dedit spiritum sanctum . Dixit dominus domino meo sede ad dexteris meis . Donec ponam in inimicos tuos sca-
bellum pedum tuorum . Ipse ergo dauid dicit eum dominum : et unde est filius eius ? Et multa turba
eum libenter audiuit . Et dicebat illis in doctrina sua . Caute ascibis qui uolunt in scolis ambu-
lare : et salutare in foro et in prunis cathedras sedere in synagogis . et prunos distributos in domibus . Et
denotant domos uiduarum sub obtentu prophete orationis hi accipient prophete in iudicium . Et sedes
ihesus contra gazophylaeum aspicebat quomodo turba iactaret es in gazophylaeum : et multi diui-
tes iactabant multa . Cum uenisset autem una uidua pauper : misit duo minuta quod est quadrans
et conuocatis discipulos suos : Ait illis . Amen dico uobis : quoniam uidua hec pauper plus om-
nibus misit qui miserunt in gazophylaeum omnes enim ex eo quod habundabat illis miserunt .
Hec uero depemura sua omnia que habuit : misit totum uictum suum .

Et cum egrediretur de templo ait illi unus ex discipulis suis . Magister aspice quales lapides
et quales structure . Et respondens ihesus : ait illi . Uides has omnes edificationes mag-
nas non relinquetur lapis super lapidem qui non destruiatur . Et cum sederet in monte olyua-
rum contra templum : interrogabant eum sepe Petrus et iacobus . et iohannes . et andreas . Dic
nobis quando ista fient et quod signum erit quando hec omnia incipient consummari ? Et respondens
ihesus : cepit dicere illis uidete ne quis uos seducat . Multa enim ueniunt in nomine meo dicentes : quia
ego sum : et multos seducunt . Cum audieritis autem bella et opinioniones bellorum : ne timueritis . Op-
tet enim fieri : sed non dum finis . Surge autem gens super gentem . et regnum super regnum : et erit
etiam motus plebis et fames uicium dolor hec . Uidete autem uos met ipsos . Tradent autem uos in conciliis
et in synagogis uapulabitis . Et ante presides et reges stabitis . primum : in testimonium illis . Et tunc
gentes primum oportet predicari euangelium . Et cum dixerint uos tradentes : nolite pre-
cogitare quid loquamini . Sed quod datum uobis fuerit in illa hora : id loquimini . Non enim
estis : uos loquentes : sed spiritus sanctus . Tradet autem frater fratrem in mortem : et pater filium .
Et consurgent filii in parentes : et morte afficient eos . Et eritis odio omnibus propter nomen meum .
Qui autem sustinuerit in finem : hic saluus erit . Cum autem uiditis abhominaciones desolationis :
stantem ubi non debet : qui legit intelligat . Tunc qui in iudea sunt : fugiant in montes . Et qui
super tectum ne descendat in domum : nec introeat ut tollat quid de domo sua . ne autem pregnanti-
bus et nutriendis et qui in agro erit non reuertatur retro tollere uestimentum suum in illis diebus .
Orate uero : ut hyeme non fiant . Erunt enim dies illi tribulationes tales : quales non fuerunt ab
initio creature . quam condidit deus usque nunc : necque fient . Et nisi breuasset dominus dies : non fuisset
salua omnis caro . Sed propter electos quos elegit : breuauit dies . Et nunc si quis uobis dixerit .
Ecce hic est christus ecce illic ne credideritis . Surge et pseudo christi et pseudo prophete : et dabunt signa et por-
tenta ad seducendos . Si potest fieri etiam electos . Vos ergo uidete : ecce predixi uobis omnia . Sed in
illis diebus post tribulationem illam . sol contenebrabitur : et luna non dabit splendorem suum . Et stel-
le celi erunt decedentes : et uirtutes que sunt in celis mouebuntur . Et tunc uidebunt filium hominis
uenientem in nubibus cum uirtute multa et gloria . Et tunc mittet angelos suos . et congregabit elec-
tos suos a quatuor uentis a summitate terre usque ad summum celi . Amen autem dixit parabola istam .
Cum iam iam eius tener fuerit . et nata fuerint folia : cognoscitis quia in proximo sit estas . Sic
et uos cum uideritis hec fieri : scitote quod in proximo sit in hostis . Amen dico uobis quoniam non
transibit generatio hec donec omnia ista fiant . Celum et terra transibunt uero autem ista non transibunt . Dixit autem illa uel ho-
mo uenio scit ne quod angeli in celo ne quod filius nisi primum uidete uigilate et orate : nescitis enim quoniam
tempus sit . Sicut homo qui per egregre profectus reliquit domum suam : et dedit seruis suis
potestatem cuiusque operis et ianitori precipiat ut uigilet uigilate ergo nescitis quando dominus domum
ueniat sero an in media nocte : an gallicantu : an mane . Et se cum uenerit repente : inueniat uos
dormientes . Quod autem uobis dico omnibus dico uigilate .

Ev. sctm Marcum.

Erat autem pascha: et azyma per biduum. Et querebant summi sacerdotes et scriber quomodo eum dolo tenerent et occiderent. Dicebant enim non in die festo: ne forte tumultus fieret populi. Et cum esset in domo bethanie in domo symonis leprosi: et recumberet: venit mulier habens alabastrum ungenti nardisputati preciosi: et fracto alabastro: effudit super caput eius. Erant autem quidam indigne ferentes intra se inter ipsos: et dicentes. Ut quid prodigio ista ungenti facta est? Poterat enim ungentium istud uenundari plus quam trecentis denariis: et dari pauperibus. Et fremebant meam. Iesus autem dixit. Sumite eam: quid illi molesti estis. Bonum opus operata est in me. Si enim pauperes habetis uobiscum: et cum uolueris potestis illis benefacere. Me autem non semper habetis. Quod habuit hec fecit: praeuenit unguere corpus meum: in sepultura. Amen dico uobis. ubicumque predicatum fuerit istud euangelium in universo mundo: et quod fecit hec narrabitur in memoria eius. Et iudas schariothe unus de duodecim: abiit ad summos sacerdotes: ut proderet eum illis. Cum audientes: gausi sunt: et promiserunt ei pecuniam se daturus. Et querebat quomodo illi opportune traderet. Et primo die azymorum quam pascha immolabant. Dicunt ei discipuli. Quo uis eamus: et parem tibi ut manducemus pascha? Et mittit duos ex discipulis suis: et dicit eis. Ite in ciuitatem et occurret uobis homo lagenam aque hauriens. sequimini eum. Et quocumque introierit: dicite domino domus. Quia magister dicit: ubi est refectio mea? ubi pascha cum discipulis meis manducem? et ipse uobis demonstrabit cenaculum grande stratum. et illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius: et uenerunt in ciuitatem: et inuenerunt sicut dixerat illis: et parauerunt pascha. Despere autem facto uenit cum xpi. et discumbentibus eis. et manducantibus: ait illis amen dico uobis: quia unus ex uobis me tradet qui manducat mecum. Ait illi reperit con-
Exduodecim qui in scriptum est de eo. Sumite ergo panem et benedicite: fregit et dedit eis. et ait. et accepto calice gratias agens: dedit eis. Et biberunt ex illo omnes: et ait illis. Hic est sanguis mei noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amen dico uobis: quod iam non bibam de genimine uitae usque in diem illum cum illud bibam nouum in regno dei. Et post haec dicto: exierunt in montem oliuarum. Et ait illis Iesus. Omnes scandalizabimini in me in nocte ista. Quia scriptum est pastorem: et dispergentur oves. Sed postea quam resurrexero precedam uos in galileam. petrus autem: ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint: sed non ego. Et ait illi Iesus. Amen dico tibi: quia tu hodie in nocte hac prius quam gallus bis uocem dederit: ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur: et si oportuerit me simul commori tibi: non te negabo. Similiter autem: et omnes dicebant. Et ueniunt in pradium cui nomen gethseniam. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem: et assumpsit Petrum et iacobum et iohannem secum: et cepit pauere et cedere. Et ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic: et uigilate. Et cum processisset paululum: prostratus super terram et orabat: ut si fieri posset: transiret ab eo hora. Et dixit abba pater: omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego uolo: sed quod tu. Et uenit et inuenit eos dormientes: Et ait petro Symon dormis? non potuisti una hora uigilare: uigilate et orate: ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est caro uero infirma. Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens. Et reuersus denique: inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauari. et ignorabant quid responderent ei: et uenit tertio et ait illis. Dormite iam: et requiescite. Sufficit uerba hora ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eam: ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente: uenit iudas scharioth exduodecim et cum eo turba multa cum gladiis et lignis asuminum sacerdotibus et ascribis et alemoribus. Dederat autem traditor eius eis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero: ipse est tenete eum: et ducite caute. Et cum uenisset: statim accedens ad eum: ait. Salui: et osculatus eum est. Ait illi manus meae inueniunt meum: et tenuerunt eum. Quia de circumstantibus educens gladium: percussit seruum summi sacerdotis et amputauit illi auriculam. Et respondens Iesus ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me. Cotidie eram apud uos in templo docens: et non me tenuistis. Sed ut impleantur scripturae. Tunc discipuli eius relinquentes eum: omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus syndone super nudum: et tenuerunt eum: at ille reiecta syndone nudus profugit ab eis. Et ad dixerunt eum ad summi sacerdotes: et conuenerunt omnes sacerdotes et scribae et seniores. Petrus autem a longe secutus est eum: usque intro atrium summi sacerdotis. Et sedebat cum ministris: et calefaciebat se ad ignem. Summi uero sacerdotes et omne concilium: querebant aduersus Iesum testimonium ut eum mortificarent: nec inueniebant. Multi autem testimonium falsum dicebant aduersus eum: et conuenientia testimonia non erant. Et quidam surgentes falsum testi-

Sumite
corpus m

um fiebant contra eum dicentes. **E**um nos audiuimus eum dicentem: ego dissoluam templum
 hoc: manu factum et per triiduum edificabo. Et non erat conueniens testimonium illorum. Et ex
 ugens summus sacerdos in medium: interrogauit illum dicens. Non respondes quicquam ad ea
 que tibi obiciuntur ab his? Ille autem tacebat: et nichil respondit. **E**xistens summus sacerdos
 interrogabat eum: et dixit ei. Tu es christus filius dei benedicti? Iesus autem dixit illi. Ego sum
 et uidebitis filium hominis ad dexteram sedentem uirtutis: et uenientem cum nubibus celi. **S**u
 mus autem sacerdos scindens uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes? Audistis
 blasphemiam: quid uobis uidetur? **E**um omnes condemnauerunt eum dignum esse mortis.
 Et ceperunt quidam conspuere eum: et uelare faciem eius: et colaphis eum cedere: et dicere ei.
 Prophetisa. Et ministri alapis eum cedebant. Et cum esset Petrus matris deorsum: uenit una
 ex ancillis summi sacerdotis. Et cum uidisset petrum celsitatem se: aspiciens illum ait. Et
 tu cum ihu nazareno eras? At ille negauit dicens: ne scis: ne quid noui quid dicas. Et erat
 foras ante atrium: et gallus cantauit. **E**xistens autem cum uidisset illum ancilla: cepit circumsta
 tibz dicere quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui adstabat
 dicebant petro uere ex illis es: nam et galileus es. Ille autem cepit anathematizare et iurare:
 quia non scio hominem hunc quem dicatis. Et statim iterum gallus cantauit. Et recordatus est
 Petrus uerbi quod dixerat ei iesus priusquam gallus cantet bis ter me negabis: et cepit flere. Et
 confestim mane facientes consilium: summi sacerdotes cum senioribus et scribis: et uniuerso con
 silio. uenientes illum dixerunt et tradiderunt pylato. et interrogauit eum pylatus: tu es rex iudeorum?
 At ille respondens: ait illi. Tu dixisti. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. **P**y
 latus autem rursus interrogabat eum dicens. Non respondes quicquam. Uide inquantis
 te accusant? Iesus autem amplius nichil respondit ita ut miraretur pylatus. **P** diem autem
 festum dimittere solebat illis unum ex iunctis quicquid petissent. Erat autem qui dicebatur bar
 rabas: qui cum seditionis erat iunctus: qui insurrectione fecerat homicidium. Et cum ascendisset
 eum: cepit rogare siquid semper faciebat illis pylatus autem: respondit eis et dixit. uultis dimittam
 uobis regem iudeorum. Sciebat enim quod pro iudiam tradissent eum: summi sacerdotes. **P**on
 tifices autem concitauerunt turbam: ut magis barraban dimitteret eis. **P**ylatus autem iterum respon
 dens: ait illis. Quid ergo uultis faciam regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum.
Pylatus autem uolens satissacere populo: dimisit illis barraban. Et fudit eum flagellis celsum: ut
 crucifigeretur. Milites autem dixerunt eum intro matrum pectoris: et conuocant totam cohortem:
 et induunt eum purpura: et imponunt ei plectentes hyemeam coronam: et ceperunt salutare eum. **I**ue
 rex iudeorum. Et percutiebant caput eius baculum: et conspuebant eum etponentes genua adorabant
 eum. et postquam illuserunt ei: euerunt illum purpura: et induerunt illum uestimentis suis. Et e
 duxerunt illum ut crucifigerent eum. Et angariarunt pretereuntem quepiam symonem areneum ueni
 entem de uilla: preem alexandria et rufi ut tolleret crucem eius. Et perducunt illum in galgatha locum
 quod est interpretatum saluarie locus. Et dabant ei bibere uinum et non accepit. Et crucifi
 gentes eum diuiserunt uestimenta sua mittentes sortem super eis: quis quid tolleret. Erat autem ho
 teria: et crucifixerunt eum. Et erat titulus cause eius inscriptus: rex iudeorum: et cum eo crucifigunt
 duos latrones: unum ad dexteris et alium ad sinistris eius. Et adimpleta est scriptura que dicit: et cum
 iniquis reputatus est. Et pretereuntes blasphemabant eum: mouentes capita sua et dicentes:
 uia: qui destruit templum et in tribus diebus edificat. Saluum fac te metipsum descendens de cruce.
Similiter et summi sacerdotes iudentes ad alterutrum cum scribis dicebant. Alios saluos fecit:
 semetipsum non potest saluum facere reus rex israel descendat nunc de cruce: ut uideamus ei.
 Et qui cum eo crucifigi erant: conuocabant ei. Et facta hora sexta: tenebre facte
 sunt per totam terram: usque in horam nonam. Et hora nona exclamabat iesus uoce magna dicens.
 Eli heli lema sabactani. **E**t est interpretatum deus meus: ut quid dereliquisti me? Et qui
 dam de constantibus audientes dicebant. Ecce helyam uocat. Currens autem unus et implens spo
 giam areto: circumponensque calamo potum dabat ei dicens. Sinite uia: si ueniat helyas ad depo
 nendum eum. Iesus autem: emissam uoce magna: exspirauit. Et uelum templi scissum est in duas:
 a summitate usque deorsum. uidens autem centurio qui ex aduerso stabat: quia sic clamans exspirasset. ait
 uere homo hic: filius dei erat. Erant autem et mulieres a longe aspicientes: inter quas erat maria
 magdalena: et maria iacobi minoris: et ioseph mater: et salome. Et cum esset in galilea: sequebantur eum:
 et ministrabant ei. Et alie multe: que simul cum eo ascenderant: iherosolimam. Et cum iam sero esset factum:
 quia erat parastone quod est ante sabbatum. Venit ioseph ab arnathia nobilis decurio: qui et
 ipse erat expectans regnum dei: et audacter introiit ad pylatum: et posuit corpus ihu. Pylatus autem
 mirabatur: si iam obisset: et accersito centurione: interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cogn

is autem dice
 quid enim mali
 it illi magis da
 it Crucifige en

Ev. sctm. Marcum.

novisset acerbatione: donavit corpus ioseph. Ioseph autem mercatus syndonem: et deponens eum i
voluit in syndone: et posuit eum in monumento quod erat excavatum de petra. Et ad voluit lapidem: ad

Maria autem Magdalena et maria ioseph aspicebant **Tholura monumenti** **rcj** **q**
ubi poneretur. Et cum transisset sabbatum: maria magdalena et maria iacobi et salome emerunt aro
mata: ut vementes ungerent ihm. Et valde mane una sabbatorum: veniunt ad momentum orto iam
sole. Et dicebant ad invicem. Cuius revolvit nobis lapidem ab hostio monumenti. Et respicientes vide
runt revolutum lapidem. **F**rat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum: viderunt in
veniem sedentem indextis: cooptum stola candida: et obstupuerunt. Cui dicit illis. Nolite expauescere:
Ihm queritis nazarenum: crucifixum: surrexit: non est hic. Ecce locus: ubi posuerunt eum: sed ite dicit
discipulis eius: et petro: quia precedet vos in galileam. Ibi enim videbitis: sicut dixit vobis. At ille exeu
tes fugerunt de monumento: inuasit enim eas tremor et paor: et nemini quicquam dixerunt: timebant
enim. Surgens autem ihus mane prima sabbati: Apparuit primo **M**arie Magdalene: de qua vixerat septem
demonia. Illa vadens nuntiavit hys qui cum eo fuerant: lugentibus et flentibus. Et illi audientes quia vi
ueret et visus esset ab eis: non crediderunt. Post hec autem duobus ex eis ambulanti: ostensus est in alia effi
gie: euntibus in villam. Et illi euntes nuntiavit ceteris nonnullis: sed illis credentibus novissime via. Secumbentibus undecum dil
cupulis: apparuit illis ihus: et expostulavit incredulitatem illorum: et duriciam cordis: quia hys qui viderant
eum resurrexisse: non crediderunt. Et dicit eis. Euntes mundum universum predicate evangelium omni
creature. Cui crediderit et baptizatus fuerit: saluus erit. Cui vero non crediderit: condemnabitur.
Signa autem eos qui crediderint hec sequentur. In nomine meo demonia eicient: linguas loquentur no
uis: serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint: non eos nocebit. Super egros manus imponent et
sanabunt. Et dominus quidem ihus postquam locutus est eis assumptus est in celum: et sedet ad dexter
as dei. Illi autem perfecti predicaverunt ubique. Domino cooperante et sermonem confirmante: sequentibus signis.

*Incipit Evan-
gelium secun-
dum Lucam.*

In diebus herodis regis iudee: sacerdos quidam nomine zac-
charias d' uice abia & uxor illi desiliabus sarou & nomen eius
elizabeth. Erant autē iusti ambo ante deum: incedentes in quibus
mandatis: & iustificationibus domini sine querela. Et non erat il-
lis filius: eo quod eēt elizabeth sterilis: & ambo processissent in
diebus suis. Factum est autem cum sacerdos fingeretur zach-
arias in ordine uicis sue ante deum scdm consuetudine sacerdo-
ty forte exire ut incensum poneret ingressus intemplum domi:
& omnis multitudo erat populi orans foris: hora uicenti appa-
ruit autem illi angelus domini stans adextis altaris incensi. Et
zacharias turbatus est uidens: & timor uenit sup eum. At-
tenuit autem ad illum angelus. **N**e timeas zacharia: quoniam ex
audita est deprecatio tua. Et uxor tua elizabeth pariet tibi filium
& uocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi & exultatio:
& multi in natiuitate eius gaudebunt. Et erit magnus coram
domino: & uinum & licetam non bibet. Et spiritu sancto re-
plebitur adhuc ex utero matris sue. Et multos filios israel: conuertet ad dominum deū ipsoz. Et ipse p-
cedet ante illum: in spū & uirtute helye ut conuertat corda patrum in filios: & incredulos ad prudentia
iustorum. Parate domino: plebem pfectam. Et dixit zacharias ad angelum. unde hoc sciam? Ego
sum senex: & uxor mea processit indiebus suis. Et respondens angelus dixit ei. Ego sum gabriel
qui alto ante deum: & missus sum loqui ad te. & hec est tibi euangelizare. Ecce tu eris tacens: & non po-
teris loqui usq; indiem quo hec fiant. Pro eo quod non credidisti uerbis meis: que implebuntur in te
suo. Et erat plebs expectans zachariam: & mirabatur quod tardaret ipse intemplo. Egressus autē nō po-
terat loqui ad illos: & cognouerunt quod uisione uidisset intemplo. Et ipse erat impuens illis: & pman-
sit mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officij eius: abiit in domum suam. Post autē dies septē elizabeth uxor ei fac-
tatauit se mensibus quinq; dicens quia sic fecit michi dominus: indiebus quibus resperit auferre obprobrium
meum int homines. In mense autē in missus est angelus gabriel adeo in ciuitatem galilee: an nomen
nazareth ad uirginem desponsatam uiro: an nomen erat ioseph. Dedomo dauid: & nomen uirginis maria.
Et ingressus angelus ad eam dixit. Ave grā plena domini tecum: benedicta tu in mulieribus. Que cū
audisset: turbata est in sermone eius: & cogitabat qualis eēt ista salutato. Et ait angelus ei. **N**e timeas
maria inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in utero: & paries filium: & uocabis nomen
eius ihu. Hic erit magnus & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dñs deus sedem dauid patris eius: &
regnabit in domo iacob in eternum: & regni eius nō erit finis. Dixit autem maria ad angelum.
Quomodo fiet istud: qm uirum non cognosco? Et respondens angelus: dixit ei. Spūs sanctus
sup ueniet in te: & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & quod nascetur ex te: scdm uocabitur
filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua: & ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis ē u-
lti qui uocatur sterilis: quia nō erit impossibile apud deum omne uerbum. Dixit autē maria. Ecce anal-
la domini: fiat michi scdm uerbum tuum. Et discessit ab illa angelus. Exurgens autem maria indie-
bus illis abiit in montana cum festinatione in ciuitatem iuda. Et intrauit in domum zacharie: & saluta-
t elizabeth. Et factum est ut audiuit salutationem marie elizabeth: exultauit infans in utero eius. Et re-
pleta est spiritu sancto elizabeth: & clamauit uoce magna & dixit. Benedicta tu inter mulieres: & bene-
dictus fructus uentris tui. Et ubi michi: ut ueniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta ē uox
salutationis tue in auribus meis: exultauit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidit: qm p-
ficerentur ea que dicta sunt ei a domino. Et ait maria magnificat omnia mea dñm & exultauit spūs
meus in deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancille sue. ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est: & sanctum nomen eius. Et misericor-
dia eius p peme & progenies: timentibus eum. fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos in
te cordis suis. Deposuit potentes desede: & exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis & diuites
dimisit in anes. Suscepit israhel puerum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad
pates uros: abrahā & semini eius in secula. Mansit autē maria cum illa: quasi mensibus tribus & re-
uersa est in domum suam. Elizabeth autem impletum est tempus pariendi: & peperit filium
Et audierunt vicini & cognati eius: quia magnificauit dominus uiam suam cum illa:
& congratulabantur ei. Et factum est indie octauo: uenerunt ad eam uidere puer: & uocabant
eum nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit. Nequaquam sed uocabitur
iohannes. Et dixerunt ad illam: quia nemo est in cognatione tua: qui uocetur hoc nomine. Inui-
ebant autem patri eius: quem uellet uocari eum. Et postulans pugillarem inscripsit dicens. Iohes

est nomen eius. Et mirati sunt uniuersi. Aptum est autem illis os eius et lingua eius: et loquebatur benedicens deum. Et factus est timor super omnes vicinos eius: et super omnia montana iudee diuulgabatur omnia uerba hec. Et posuerunt omnes qui audierunt in corde suo: dicentes. Quis putas puer iste erit? etenim manus domini erat cum illo. Et zacharias pater eius impletus est spiritu sancto: et propheta dicens. Benedictus dominus deus israel: quia uisitauit et fecit redemptionem plebi sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut locutus est per sanctos: qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex iniquitatibus nostris: et de manu omni qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti. Iurandum quo iurauit ad abraham patrem nostrum: daturum se nobis. Et sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruauimus illi. In sanctitate et iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi uocaberis: pater enim ante faciem domini paraueris uias eius. Ad addendam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum. Quia uisita uia dei nostri: in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare hijs qui in tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in uiam pacis. Puer autem crescebat et confortabatur spiritu: et erat in desertis usque in die ostensionis sue ad israel. Factum est autem in illis diebus. Exiit edictum acesare augustinus C. L. 94 gulto ut describeretur uniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est: a preside syrie cyrenio. Et ibant omnes: ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem et ioseph agalilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid: que uocatur bethlehem. Et quod esset de domo et familia dauid: ut profiteretur cum maria desponsata sibi uicore pregnante. Factum est autem cum eunt ibi: impleti sunt dies ut pareret: et peperit filium suum primo genitum. Et pannis eum inuoluit: et reclinauit eum in praesepe: quia non erat eis locus in domo. Et pastores erant in regione eadem uigilantes: et custodientes uigilias noctis super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit inter illos: et claritas dei circumfulsit illos: et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. Quia natus est nobis hodie saluator: qui est christus dominus in ciuitate dauid. Et hoc nobis signum inuenietis infantem in uolutum pannis: et positum in praesepe. Et sub uto facta est cum angelo multitudo celestis milicie: laudantium deum et dicentium. Gloria in excelsis deo: et in terra pace hominibus: bone uoluntatis. Et factum est ut discesserunt angeli ab eis in celum. Pastores loquebantur ad inuicem. Transseamus usque bethlehem: et uideamus hoc uerbum quod factum est: quod dominus fecit et ostendit uobis. Et uenerunt festiuantes: et in uenerunt mariam et ioseph: et infantem positum in praesepe. uidentes autem cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt: et de hijs que dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia uerba hec: confitens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes deum in omnibus que audierant et uiderant: sicut dictum est ad illos. Et postquam consummati sunt dies octo: ut circumcideretur puer: uocatum est nomen eius. Quod uocatum est ab angelo: priusquam in uto conciperetur. Postquam impleti sunt dies purificationis eius. secundum legem moysi: tulerunt illum in iherusalem ut offerrent eum domino: sicut scriptum est in lege domini. Quia omne masculinum ad apperens uulnam: sanctum domino uocabitur. Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini parturientia: aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in iherusalem cui nomen symeon. Et hoc ille iustus et timoratus: expectans consolationem israel: et spiritus sanctus erat in eo. Et responsum acceperat spiritu sancto non uisurum se mortem nisi prius uideret christum dominum. Et uenit in spiritum in templum. Et cum inducerent puerum iherusalem parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: et ipse accepit eum in uulnas suas: et benedixit deum: et dixit. Nunc dimittis seruum tuum domine secundum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei salutare tuum: quod positi ante faciem omnium plebis. Lumen ad reuelationem gentium: et gloriam plebi tue israel. Et erat pater et mater eius: mirantes super hijs que dicebant de illo. Et benedixit illis symeon: et dixit ad matrem eius mariam. Ecce positus est hic in ciuitatem: et resurrectionem multorum israel: et insignium cuius cunctis dicitur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius: ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anima propheta filia plam: et detribu aser. Et hoc processerat in diebus multis: et nuxerat cum uir suo annis uiginti annorum. Et hec uidua erat usque ad annum octoginta quatuor: que non descebat de templo ieiunans et obsecrationibus: seruens nocte ac die. Et hec ipsa hora suapueniens: confitebatur domino: et loquebatur de illo: omnibus qui expectabant redemptionem iherusalem. Et ut profecerunt omnia secundum legem domini: reuersi sunt in galileam ciuitatem suam nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia: et gratia dei erat in illo. Et ibant parentes eius per omnes annos: iherusalem in die sollempni pasche. Et cum factus esset annorum duodecim: ascendit illi iherosolimam: secundum consuetudinem diei festi. Consumatisque diebus cum redirent: permauit puer iherusalem.

in iherusalem: et non congruerunt parentes eius. Existimantes autem illum esse in ciuitate. uenerunt iter diei: et requerebant inter cognatos et uotos. Et non inuenientes: regressi sunt in iherusalem requerentes eum. Et factum est post triduum: inuenierunt illum in templo sedentem in medio doctorum: audientem illos. et interrogantem illos. Et stupebant autem omnes: qui eum audiebant: super prudentiam et responsis eius. et uidentes: ammirati sunt. Et dixit mater eius ad illum: fili: quid fecisti nobis sic? Et tu pater tuus et ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos: Quid est quod me querebatis? et estiebatis: quia uisus que patris mei sunt: oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt uerbum: quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis. Et uenit nazareth: et erat subditus illis. Et mater eius conseruabat omnia uerba hec: in corde suo. Et illius proficiebat sapientia: et etas et gratia: apud deum et homines. **¶**

C. 3.

Ad hoc autem quinto decimo imperij tyberij cesaris procurante pontio pilato iudeam tetrarcha autem galilee herode philippo autem fratre eius tetrarcha ituree et tracomitidis regionis: et lissania abiline tetrarcha subprincipibus sacerdotum annas et caipha: factum est uerbum domini super iohannem zacharie filium in dextro. Et uenit in omnem regionem iordanis: predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum sicut scriptum est: in libro sermonum esae prophete. uox clamantis in deserto: parate uiam domini: rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebitur et omnis mons. et collis humiliabitur. Et erunt praua indirecta: et aspera in uias planas. Et inuocabit omnis caro: salutare dei. Dicebat ergo ad turbas. que exiebant ut baptisarentur ab ipso: Gemmina imparum: quis ostendit uobis fugere auentura ira? facite ergo fructus dignos penitentie. Et ne ceperitis dicere preem habemus abraham. Dico enim uobis. Quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam enim securus: ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Et interrogabant eum tunc dicentes. Quid ergo faciemus? Respondeat autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas: det non habenti unam. Et qui habet escas: faciat similiter. Uenerunt autem publicani ut baptisarentur et dixerunt ad illum. Magister quid faciemus? ac ille dixit ad eos. Nichil amplius quam quod constitutum est uobis: facite. Interrogabant autem eum et milites dicentes. Quid faciemus ut uos? Et ait illis. Neminem concutatis: neque calumpniam faciatis: et contenti estote stipendijs uestris. Existimante uero populo. et cogitantibus omnibus in cordibus suis de iohanne ne forte ipse esset christus. Respondit omnibus iohannes: dicens ego quidem aq. baptisauos: ueniet enim fortior me post me: cuius non sum dignus soluere corrigiam calceamentorum eius: ipse uos baptisabit in spiritu sancto. et igni. Cuius uentilabrum in manu eius: et purgabit aream suam. et congregabit triticum in horreum suum: paleas autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem et alia exortans: euangelisabat populo. Herodes autem tetrarcha cum corrumperetur ab illo: de herodiade uxore fratris sui: et de omnibus malis que fecit. Herodes adiecit et hoc super omnia: et inclusit iohannem in carcerem. Factum est autem cum baptisaretur omnis populus: ihu baptisato et orante: apertum est celum. Et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum. Et uox de celo facta est. Tu es filius meus dilectus in te complacuit michi. Et ipse ihesus erat incipiens quasi annos xxx ut putabatur filius ioseph. Cum fuit heli. Cum fuit mathath. Cum fuit leui. Cum fuit melchi. Cum fuit iame. Cum fuit ioseph. Cum fuit mathathie. Cum fuit amos. Cum fuit nammi. Cum fuit heli. Cum fuit nagge. Cum fuit maath. Cum fuit mathathie. Cum fuit semei. Cum fuit yoseph. Cum fuit iuda. Cum fuit iohanna. Cum fuit hiesa. Cum fuit zorobabel. Cum fuit solathiel. Cum fuit neri. Cum fuit melchi. Cum fuit addi. Cum fuit colan. Cum fuit helmodam. Cum fuit her. Cum fuit hiesi. Cum fuit heliezer. Cum fuit iorin. Cum fuit mathath. Cum fuit leui. Cum fuit symeon. Cum fuit iuda. Cum fuit ioseph. Cum fuit jona. Cum fuit helbadym. Cum fuit yelea. Cum fuit uoe. Cum fuit lamedy. Cum fuit matiale. Cum fuit enoc. Cum fuit iareth. Cum fuit malaeel. Cum fuit menna. Cum fuit mathatha. Cum fuit uatan. Cum fuit dauid. Cum fuit jesse. Cum fuit obed. Cum fuit booz. Cum fuit salmon. Cum fuit naassa. Cum fuit zimmi. Cum fuit aram. Cum fuit estrom. Cum fuit phares. Cum fuit iude. Cum fuit iacob. Cum fuit ysaac. Cum fuit abrahe. Cum fuit thare. Cum fuit nachor. Cum fuit leuch. Cum fuit sagan. Cum fuit falech. Cum fuit eber. Cum fuit sale. Cum fuit caman. Cum fuit arfaxat. Cum fuit sem. Cum fuit caman. Cum fuit enos. Cum fuit seth. Cum fuit zldam. Cum fuit dei. **¶**

C. 4.

Ihesus autem plenus spiritu sancto regressus est: a iordane. et agebatur a spiritu sancto. diebus quadraginta et temptabatur ad diabulum. et michi manducant modicum illis et confirmatis illis esurit. Dicit autem illi dyabolus. Si filius dei es dic lapidi huic: ut panis fiat. Et respondit ad illum ihesus. Scriptum est: quia non solum in pane uiuit homo sed in omni uerbo dei. Et dixit illi dyabolus in montem excelsum et ostendit illi omnia regna orbis terre in momento temporis. et ait illi. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam et gloriam illorum: quia michi tradita sunt: et cum uolo do illa. Tu ergo si adoraueris coram me: erunt tua omnia. Et respondens ihesus: ait illi. Scriptum est: dominum deum tuum adorabis: et illi soli serues. Et dixit illi in iherusalem: et statuit eum super pinna templi: et dixit illi. Si filius dei es tute te huic deorsum. Scriptum est enim quod angelus tuus: mandauit cete ut conseruent te: et quia in manibus tollat te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Et respondens ihesus ait illi. Dictum est non temptabis deum tuum. Et confirmata omni

Ev. sctm Lucam.

temptatione dyabulus recessit ab illo usque ad tempus. Et regressus est ihesus in virtute spiritus in galileam: et facta
 erat ei per universam regionem de illo. Et ipse docebat in synagogis eorum: et magnificabatur ab omnibus. Et
 venit nazareth: ubi erat nutritus: et mirantur secundum consuetudinem suam: die sabbati in synagoga: et sur-
 rexit legere. Et traditus est illi liber prophete esae. Et ut revolvit librum: invenit locum ubi scriptum erat. Sa-
 nare contritos corde: predicare captivis remissionem: et totis visceribus. Dimittere contractos remissionem: pro-
 bare animum domini acceptum: et diem retributionis. Et cum complivisset librum reddidit ministro: et sedit.
 Et omnium in synagoga oculi: erant intendentes in eum. Cepit autem dicere ad illos: quia hodie impleta
 est haec scriptura in auribus vestris. Et omnes testimonium illi dabant: et mirabantur in verbis eius: quae prope-
 debant de ore ipsius. Et dicebant. Nonne hic est filius ioseph? Et ait illis. Utique dicitis michi hanc simi-
 litudinem: medice cura te ipsum. Quanta audimus facta in capharnaum: fac et hic in patria tua. Ait autem
 Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua. Multe indue erant in
 diebus helie in israhel: quando clausum est celum annis tribus et mensibus sex. Cum facta esset famies magna
 in omni terra: et ad nullam illarum nullus esset helias: nisi in sarepta sydoe ad mulierem iudaeam. Et multi leprosi
 erant in israhel sub helie propheta: et nemo eorum mundatus est. nisi neman syrus. Et repleti sunt omnes in
 synagoga: haec audientes. Et surrexerunt: et eiecerunt illum extra civitatem. Et duxerunt illum usque ad
 supelium montis super quem civitas illorum erat edificata: ut precipitarent eum. Ipse autem transiens: pene-
 dit in illorum ibat. et descendit in capharnaum in civitatem galilee: ibique docebat illos sabbati. Et stupebant
 in doctrina eius: quia in potestate erat sermo illius. Et in synagoga erat homo habens demonium in mundo:
 et exclamavit voce magna dicens. Sine quid vobis et tibi ihesu nazarene: venisti perdere nos? Scite
 quia sis sanctus dei. Et increpavit illum ihesus dicens. Obmuteste: exi ab illo. Et cum proiecisset illud demonium
 in medium: exiit ab illo nichilque illum noverat. Et factus est paucis in omnibus: et colloquebantur ad invicem
 dicentes. Quod est hoc verbum quia in potestate et virtute impat in mundis spiritibus: et exierunt: et dimisit
 gabatur ab illo fama in omnem locum regionis. Surgens autem ihesus de synagoga: introivit in domum
 symonis. Socrus autem symonis tenebatur magnis febribus. Et rogaverunt illum pro ea. Et stans
 super eam: impavit febre: et dimisit illam. Et continuo surgens: ministrabat illis. Cum sol autem occidisset:
 omnes qui habebant infirmos variis languoribus dicebant illos ad eum. Ait ille singulis manu
 imponens: curabat eos. Et exiebant autem demonia annis: clamantia et dicentia: quia tu es filius dei. Et
 increpans non sinebat loqui ea: quia sciebant ipsum esse christum. Facta autem die egressus ibat in desertum toni:
 et turbe requirerant eum. Et venerunt usque ad ipsum: et decubebant illum ne discederet ab eis. Quibus ille ait
 Quia et alijs civitatibus: oportet me euangelizare regnum dei. Quia ideo missus sum. Et erat predicans in sy-
 nagogis galilee. Factum est autem cum turbe rernerent in eum: ut audirent verbum dei: et ipse stabat secus
 stagnum genesareth. Et vidit duas stantes naues secus stagnum. Piscatores autem descenderant: et la-
 nabant retia. Ascendens autem in unam navium: quae erat symonis: rogavit eum a terra reducere
 pisillum: et sedens: docebat de navicula turbas. Ut autem cessavit loqui: dixit ad symonem. Duc in
 altum: et laxate retia vestra in capturam. Et respondens symon: dixit illi. Praeceptor: per totam noctem labo-
 rantes nihil cepimus in verbo aut tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent: concluderunt piscium mul-
 titudinem copiosam. Stupebatur autem: rete eorum. Et annuerunt socij qui erant in alia nave: ut ve-
 nirent et adiuvarent eos. Et venerunt: et impleverunt ambas naviculas: ita ut mergerentur. Quod
 cum videret symon petrus: proadit ad genua ihesu dicens. Eri a me: quia homo peccator sum domine. Stupor
 enim circumdederat eum: et omnes qui cum illo erant: in captura piscium quam ceperant. Similit autem
 iacobum et johannem: filios zebedei: qui erant socij symonis. Et ait ad symonem ihesus. Noli time-
 re. ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad terram navibus: relictis omnibus secuti sunt
 illum. Et factum est cum esset in una civitate: ecce vir plenus lepra: videns ihesum: et proadens in faciem
 rogavit eum dicens. Domine: si vis potes me mundare. Et extendens manum: tetigit illum dicens
 volo mundare. Et confestim: lepra distulit ab illo. Et ipse precepit illi: ut nemini diceret. Sed nate os-
 tende te sacerdoti: et offer per mundationem tuam: sicut precepit moyses in testimonium illis. Pambu-
 labat autem magis sermo de illo: et conveniebant turbe multe: ut eum audiret: et curarentur ab infirmi-
 tatibus suis. Ipse autem se cedebat in desertum: et orabat ibi. Et factum est in una diebus: et ipse sedebat do-
 cens. Et erant pharisei sedentes: et legis doctores: qui venerant ex omni castello galilee et iudee: et iherusalem:
 et virtus erat domini ad sanandum eos. Et ecce viri portantes in lecto hominem: qui erat paraliticus:
 et querebant eum inferre: et ponere ante eum. Et non inveniunt quia parte illum inferrent preteribant:
 ascenderunt supra tectum: et per tegulas submisserunt illum cum lecto in medio ante ihesum. Quorum fide
 ut vidit dixit. Homo: remittuntur tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare scribe et pharisei: dicen-
 tes. Quis est hic qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata: nisi solus deus. ut scripsit
 novit autem ihesus: cogitationes eorum: respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in cordibus vestris? Quid
 est facilius dicere dimittuntur tibi peccata: an dicere surge et ambula: ut autem scitis quia filius hominis

Spūs dñi
 p quod vult
 euangelizare
 misit me

¶ v.

arbor: destructo suo cognoscitur. Ne qz em descriptis colligunt ficus: neqz derecto mudentur uiam. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum. Et malus homo de malo thesauro profert malum. Et haec abundanti cordi em os loquitur. Quid autem vocatis me dñe domine et non facitis que dico. Omnis qui uenit ad me: et audit sermones meos: et facit eos: ostendam uobis cui similis sit. Similis est homini edificanti domum: qui fodit malum: et posuit fundamenta sup petram. In undatione autem facta: illudum est flumen domui illi. et non potuit illam mouere fundata eni erat: supra firmam petram. Qui autem audit et non facit similis est homini edificanti domum supra terram sine fundamento. In quo illudum est flumen et continuo cecidit et facta est ruina.

Quia domus illi magis intravit in capernaum. Centurionis autem quidam seruus male habens erat mortuus: qui illi erat preciosus. Et cum audisset de ihu misit ad eum seniores iudeorum: rogans eum uenire et sanaret seruum eius. At illi cum uenissent ad ihu: rogabant eum scilicet dicentes ei. Quia dignus est ut h' illi p'stes: diligit enim gentem nostram: et synagogam ipse edificauit nobis. Ihs autem ibat cum illis. Et cum iam non longe eet ad domum: misit ad eum centurio amicos dicens. Domine noli te uocare. Non enim dignus sum: ut subtefer meum intres. p' qd et me ipm non sum dignum arbitratus: ut uenirem ad te. Sed dic uerbo: et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus: habens sub me milites. Et dico hinc uade: et uadit. Et alio nemi: et uenit et seruo meo fac hoc et facit. Quo audito ihu: miratus est: et conuersus sequentibus se turbis dixit. Amen dico uobis: nec in israhel tantam fidem inueni. Et reuersi qui missi fuerant domum inueniunt seruum: qui languerat sanum. Et factum est deinceps ibat. In ciuitatem que uocatur nain: et ibant cum illo discipuli eius: et turba copiosa. Cum autem appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus esse reuerbatur filius uiduus matris sue. Et hec uidua erat et turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset dñs: misit manum suam: et dixit illi ueni et uide. Et accessit: et tetigit loculum. Qui autem qui portabant steterunt: et ait adolescens: tibi dico: surge. Et recedit qui erat mortuus: et cepit loqui: et dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timor: et magnificabant deum dicentes. Quia propheta magnus surrexit in nobis: et quia deus uisitat plebem suam. Et exiit hic sermo in uniuersa iudeam de eo: et omnem circa regionem. Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius de omnibus hijs. Et conuocauit duos discipulos suos iohannes: et misit ad ihu dicens. Tu es qui uenturus es an alium expectamus? Cum autem uenissent ad eum iuri: dixerunt iohannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es qui uenturus es an alium expectamus? In ipsa autem hora: curauit multos languentibus: et plagis et spiritibus malis: et ceteris multis donauit uisum. Et respondens dixit illis: euadite nuntiare ubi: que uidistis et audistis: quia cetera uident claudi ambulare: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizantur. Et beatus est qui nunquam non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuntii iohannis: cepit dicere de iohanne ad turbas. Quid existis uidere harundinem uento moueri? Sed quid existis uidere hominem molibus uestimentis indutum? Ecce qui in ueste preuolans sunt et celis nidomibz regum sunt. Sed quid existis uidere? prophetam. utiqz dico uobis: et plus quam propheta. Sic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum ad faciem tuam: qui p'parabit tuam uiam ante te. Dico em uobis maior n' natos mulierum propheta iohanne baptista uero est. Qui autem minor est in regno dei maior est illo. Et omnis populus audiens et publicani iustitia uerunt deum baptisati baptismo iohannis pharisei autem et legis p'iti consilium spreuerunt dei in semetipos: non baptizati ab eo. Cum ergo similes dicantur hoies gratias huius? et tui similes sunt. Similes sunt pueris sedē tibis infans et loquentibus adinuicem: et dicentibus. Cantamus tibi et non saltatis. Lamentamini: et non ploratis. uenit em iohes baptista ne qz manducans panem: ne qz bibens uinum. et dicitis de hominibus h'et. Uidet filius hominis manducans et bibens: et dicitis ecce homo deuorator: et bibens uinum: amicus publicanorum et peccator: et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis. Rogauit autem illum quidam de phariseis: ut intraret cum illo: et ingressus domum pharisei distribuit: et ecce mulier que erat uicinita peccatrix: ut cognouit quod accubuit in domo pharisei: attulit alabastrum unguenti: et stans retro secus pedes eius: lacrimis cepit ungere pedes eius et capillis capitis sui tergebat. Et osculabatur pedes eius: et unguento ungebat. Uidens autem phariseus qui uocauerat eum ait intra se dicens. Sic si eet propheta sciret utiqz que et qualis mulier eet que tangit eum: quia peccatrix est. Et respondens ihu dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister dic duo debitores erant cuidam feneratori unus debebat denarios quingentos alius quinquaginta. Non habentibus illis unde redderent: donauit utriusqz. Quis g' eis plus diligit? Respondens symon dixit. Estimo: quia is cui plus donauit. At ille: dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem: dixit symoni uide hanc mulierem? Intraui in domum tuam: aqua pedibz meis non dedisti. hec autem lacrimis rigauit pedes meos: et capillis suis terxit. Osculum nudi non dedisti: hec autem ex quo intui non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: hec autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Cum autem unus dimittitur unus diligit. Dicit autem ad illam ihu. Remittuntur tibi peccata. Et cepit qui liquil accubebant: dice intra se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dicit ad mulierem fides tua te salua fecit uade in pace.

Factum est deinceps: et ipse iter faciebat per ciuitatem et castellum: predicans et euangelizans regnum dei et p' cum eo. et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malignis: et infirmitatibus. Maria

que uocatur magdalena de qua uix demonia egerant. Et iohanna uxor chuze procuratoris herodis: et susanna: et alie multe que ministrabant ei defecationibus suis. Cum autem turba plurima conueneret: et ciuitatibus preparent ad eum: dixit per similitudinem. Sicut qui seminat seminare: semen suum. Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: et concalcatum est: et uolucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram: et uatum aruit quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas: et simul exorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum centuplum. Hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi: audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius: que esset hec parabola. Quibus ipse dixit. Vobis datum est nosse mysterium regni dei. Ceteris autem in parabolis: ut uidentes non uideant: et audientes non intelligant. Est autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam sunt: hi sunt qui audiunt: deinde uenit dyabolus: et tollit uerbum de corde eorum: ne credentes salui fiant. Nam qui super petram qui cum audierunt cum gaudio suscipiunt uerbum: et hi radices non habent: quia ad tempus credunt: et in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit: hi sunt qui audierunt et sollicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uite eum suffocantur: et non referunt fructum. Quod autem in bonam terram: hi sunt qui corde bono et optimo: audientes uerbum retinent. Et sicut in a. Iherusalem in patientia. Nemo autem lucernam accendens: operit eam uase: aut subtus lectum ponit: sed super candelabrum ponit: ut intrantes uideant lumen. Non enim est occultum quod non manifestetur. Nec absconditum quod non cognoscatur: et impalum ueniat. Videte ergo quomodo auditis. Qui enim habet: dabitur illi. Et qui non habet: etiam quod putat se habere auferetur ab eo. Uenerunt ad illum mater et fratres eius: et non poterat adire eum propterea. Et nuntiatum est illi. Mater tua et fratres tui foris stant: uolentes te uidere. Qui respondens dixit ad illos. Mater mea et fratres mei hi sunt qui uerbum dei audiunt et faciunt. Factum est autem una die: et ipse ascendit in nauiculam: et discipuli eius et ceteri ad illos. Transierunt trans lagnum: et ascenderunt. Navigantibus autem illis: obdormiunt. Et descendit procella uenti in lagnum: et compellebantur fluctibus: et periclitabantur. Ascendentes autem ad eum: suscitauerunt eum dicentes. Proceptor: pueris. At ille surgens increpauit uentum: et tempestatem aque et cessauit: et facta est tranquillitas. Dixit autem illis. Vbi est fides uestra? Qui timentes mirati sunt: dicentes ad invicem. Cuius putas hic est? quia et uentus impat: et mari: et obediunt ei. Et nauis transiit ad regionem gesarenorum: que est contra galileam. Et cum egressus esset ad terram: occurrit illi uir quidam qui habebat demonium iam temporibus multis: et uestimento non induebatur: neque quidquam uanebat: sed in monumentis: sicut uidit ipse: prociuit ante illum: et exclamans uoce magna dixit. Quid mihi et tibi est ihu fili dei altissimi? Obsecro te: ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui in mundo: ut ab hoc nunc exiret. Multis enim temporibus arripiebat illum. Et uinciebatur catenis: et compedibus custoditus: et ruptis unguibus: agebatur ad demonio miseratus. Interrogauit autem illum ihesus dicens. Quod tibi nomen est? At ille dixit. Legio. Quia inhaerent demonia multa meum. Et rogabant illum ut in abissum iret. Erat autem grex porcorum multorum pascuentium in monte: et rogabant illum ut praeuideret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo demonia ab homine et intrauerunt in porcos. Et in impetu abiit grex per preceptum ihs: et suffocatus est. Quod uiderunt factum qui pascabant: fugerunt et nuntiauerunt ueritatem et in uillas. Exierunt autem uidere quod factum esset: et uenerunt ad ihs. Et inuenerunt hominem sedentem in aquo demonia egerant uestitum ac sana mente ad pedes eius: et timebant. Nuntiauerunt autem illis. et qui uiderant quomodo sanis factus esset a legione. Et rogauerunt eum omnis multitudo regionis gesarenorum ut discederet ab ipsis: quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens nauim: recessit. Et rogabat illum uir aquo demonia egerant: ut cum eo esset. Dimisit autem ihesus eum dicens. Redi in domum tuam et narra quanta fecit tibi deus. Et abiit per uiam totam ciuitatem: predicans quanta illi fecisset deus. Factum autem cum redisset ihesus: excepit illum turba: erant enim omnes expectantes eum. Et ecce uenit uir cui nomen iayenus: et ipse princeps synagoge erat: et cecidit ad pedes ihu: rogans eum ut intraret in domum eius. Quia filia uirga erat illi fere annorum duodecim: et hec moriebatur. Et contigit dum iret: a turbis compingebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis xij que in medicos erogauerat omnem substantiam suam: nec ab ullo potuit curari. Accersit retro et tetigit fimbriam eius uestimenti: et confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait ihesus. Quis est qui me tetigit? Negantibus autem omnibus: dixit petrus et qui cum illo erant. Proceptor: tenebe te compingit et affligunt: et dicit quis me tetigit? Et dixit ihesus tetigit me aliquis. Nam et ego noui uirtutem domine exisse. uidet autem mulier quia non latuit: tremens uenit: et prociuit ante pedes ihu. Et ob quam causam tetigerit eum: iudicat ut coram omni populo: et quem ammodum confestim sanata sit. At ipse: dixit illi. Filia: fides tua saluam fecit te nunc in pace. Abiit illo loquente: uenit quidam ad principem synagoge dicens ei. Quia mortua est filia tua: non habere necare illum. Ihesus audito uerbo: respondit pater puellae. Noli timere: crede tantum et salua erit. Et cum uenisset domum non permisit quemquam intrare secum: nisi petrum et iohannem et iacobum: et patrem et matrem puellae: flebant omnes: et plangebant illam. At ille dixit nolite flere: non est mortua sed dormit. Et deridebant eum: scientes quia mortua esset. Ipse autem tenens manum eius: exclamauit dicens. Puella surge. Et reuersus est spiritus eius: et surrexit continuo. Et misit illi dare manducare. Et obstupuerunt patres. Quibus precepit ne alii cui diceret: quod factum erat. **¶**

¶ Innocentius autem duodecim apostolis dedit illis uirtutem et potestatem super omnia demonia: et ut languores curarent. et misit illos predicare regnum dei et sanare infirmos. Et ait ad eos. Nichil tuleritis in uia

Ev. sctm Lucam

ne qz ungam: ne qz penam: ne qz pariem: ne qz pecuniam: ne qz duas tunicas hēatis. Et in quācumqz domum intraveritis: ibi manete. Et inde non exeatis. Et quicumqz non receperit uos: exeuntes decutite illa: etiam pulverem pedum uestrorum excutite: testimonium supra illos. Egressi autem circa ibant per castella: et uia gelizantes et timentes ubiqz. Audiuunt autem herodes tetrarcha omnia que fiebant ab eis: et hefitabat eo quod diceretur a quibusdam quia iohes surrexit a mortuis. A quibusdam uero: quia helias apparuit. Ab alijs autem: quod propheta omnis de antiquis surrexit. Et ait herodes. Iohannem ego decollavi: quis autem est de quo audio talia. Et quē bat uidere eum. Et reuerſi apłi: narrauerunt illi quicūqz fecerunt. Et assumptis illis: secessit seorsum in locum desertum qui est bethsaide. Quod cum congruissent turbe secute et iherosolimitani et loquibatur illis de regno dei: et eos qui circa indigebat sanabat. Dies autem reperat dedinare: et accedentes duodecim dixerunt illi. Dimitte turbas ut euntes in castella: villasqz circa sint dixerūt: ne inueniant eas: quia hic nullo deserto sumus. Ait autem ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixerunt. Non sunt nobis plus quam quinqz panes: et duo pisces. Nisi forte nos eam et eam in omniem hanc turbam eas. Erant autem: fere unū quinqz milia. Ait autem ad discipulos suos. facite illos discumbere per communia quinquagenos ita et fecerunt. Et distribuerunt omnes. Acceptis autem quinqz panibus et duobz piscibus: respexit celum et benedixit illis. Et fregit: et distribuit discipulis suis: ut ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes et saturati sunt omnes. Et sublatus est quod superfluit illis fragmentorum copiam duodecim. Et factum est cum solus esset orans: erant cum illo et discipuli ei. Et interrogauit illos dicens. Quem dicunt me esse turbe? At illi responderunt: et dixerunt Iohem baptistam: alij autē heliā: alij autē quia propheta de prioribus surrexit unū. Dicit autem illis vos autem quem me esse dicatis. Respondit symon petrus: dicit xpm dei. At ille increpauit illos: precepit ne cui diceret. Hec dicens: quia oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus: et principibus sacerdotum: et scribis: et occidi et tertia die resurgere. Dicebat autem ad omnes. Si quis uult post me uenire: abneget se metipsum: et tollat crucem suam cotidie: et sequatur me. Qui enim animam suam saluā facere uoluit perdet illam. Quia qui perdet animam suam propter me saluam faciet illam. Quid enim prodest homo si lucretur uniuersum mundum se ipsum autem perdat: et detrimentum sui faciat? Nam qui me erubuerit: et meos sermones: hunc filius hominis erubescet: cum uenerit in maiestate sua et patris: sanctos angelos. Dico autem uobis. Quere sunt aliqui hic stantes: qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei. Factum est autem post hec uerba: fere dies octo: assumpsit petrus iacobum et iohannem: et ascendit in montem ut oraret. Species multus eius facta est alta. Et uestitus eius albis resplendens et ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant autē moyses et helias in maiestate. Et dicebant excessum eius quem completus erat in regnum. Petrus uero et qui cum illo erant: grauiati erant sompno. Et euigilantes uiderunt maiestatem eius: et duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est dum distenderent ab illo ait petrus ad ihm. Domine ceptor hominum est nos hic esse. Et faciamus tria tabernacula: unum tibi: et unum moysi et unum helie: uestiens quod diceret. Hec autem illo loquente: facta est nubes: et obumbravit eos. et tinnierunt illis intransibz in nubem: et uox facta est de nube illa dicens. Hic est filius meus dilectus: ipsum audite. Et dum fieret uox: inuentus solus ihesus est: et ipsi tacuerunt et uerbum dixerunt in illis diebus quinquaginta: ex his que uiderant. Factum est autē in sequenti die descendētibz illis de monte: occurrit illi turba multa. Et ecce uir de turba: exclamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum: quia nunc est michi. Et ecce spūs apprehendit illum: et subito clamat: et elidit: et dissipat eum cum humis: et uix discedit dilamans eum. Et rogauit discipulos suos. ut eucerent illum: et non potuerunt. Respondens autē ihesus dixit. Generatio infidelis et puerila: usqz quo ero apud uos et pater uos? Adhuc hic filium tuum. Et cum accederet: elidit illum de omnibus et dissipat: et increpauit ihesus spm in mundum: et sanauit puerum. Et reddidit illum patri eius. Stupebant autē omnes in magnitudine dei. Omibzqz mirantibz in omnibz que faciebat: dicit ad discipulos suos. Donite uos in cordibz uis sermones istos. filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant uerbum istud: et erat uelatum ante eos ut non sentirent illud: et timebant eum interrogare de hoc uerbo. Intravit autē cogitatio in eos: quis eorū maior esset. At ihesus uidens cogitationes cordis eorū: apprehendens puerū statuit secus se. et ait illis. Et inueniui susceptum puerū istum in nomine meo me recipit. Et quicumqz me recipit: recipit eum qui me misit. Nam qui minor est me omnes uos hic maior est. Respondens autem iohannes dicit. Preceptor in domibus quendam in nomine tuo demonia eicientem: et prohibuimus eum: quia non sequitur uos. Et ait ad illum ihesus nolite prohibere. Quia enim non est aduersum uos pronobis est. factum est autem dum complerent dies assumptionis eius: et ipse faciem suam firmavit ut iret iherusalem: et misit milites ante conspectum suum. Similes intrauerunt in ciuitatem samaritana: ut parerent illi. Et receperunt eum quia facies eius erat euntes in regnum. Cum uidissent autem discipuli eius iacobus et iohes dixerunt Domine: uis dicam ut ignis descendat de celo et consummat illos. Et conuersus increpauit illos dicens. Nescitis quid spūs estis: filius hominis non uenit animas perdere. sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. factum est autem ambulante illis in uia: uidit quidam ad illum. Sequar te quocūqz ieris. Et ait illi ihesus vulpes foueas habent et uolucres celum: filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Ait autem ad alterum sequere me. Ille autem dicit Domine. Permite michi prius ire: sepelire patrem meum. Dicitqz ei ihesus. Sine: ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem uade: aduincia regnum dei. Et ait alij. Sequar te domine. Sz prius permittite michi: re-

minuere hys qui domi sunt. **A**it ad illum ihesus. Nemo mittens manum suam in atrium. et aspiciens retro: aptus
est regno dei. **¶** **x**

P **O**st h' at designauit dominus: et alios septuaginta duos. Et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse uenturus: et dicebat illis. Messis quidem multa: operarii autem pauci. Rogate ergo domum messis: ut mittat operarios in messem. **Ite.** Ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum: neque peram: neque calciamenta: aut uerunem pinam salutaueritis. Inquamcumque domum intraueritis: primum dicite: pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis: requiescet super illam pax uestra. Si in autem: aduersus euerietur. In eadem autem domo manete: edentes et bibentes que apud illos sunt. **Quoniam** est enim operarius: mercede sua. Nolite transire: de domo in domum. Et inquamcumque ciuitatem: intraueritis: et susceperint uos manducate que apponuntur uobis. Et curate infirmos qui in illa sunt: et dicite illis. **Proproinquauit** in uos regnum dei. Inquamcumque ciuitatem intraueritis: et non receperint uos: exeuntes in plateis eius: dicite. Etiam puluerem que adhesit uobis de ciuitate uestra: extergimus in uos. **Tamen** hoc scitote quia appropinquauit regnum dei. **Dico** uobis: quia seditio in die illa remissius erit: quam illi ciuitati. **ue tibi tozo zaim:** **ue tibi bethsaida:** **Et** ma si iuxta et sydone facte fuissent uirtutes que in uobis facte sunt olim in alitis et cinere sedentes peniterent. **ueruntamen** tyro et sydon remissius erit in iudicio quam uobis. **Et** tu capharnaum usque ad celum exaltata: usque ad inferos demergeris. **Cum** uos audit: me audit. **Et** qui uos spernit me spernit. **Cum** autem me spernit: spernit enim qui me misit. **Reuersi** sunt autem hec cum gaudio dicentes. **Domine** etiam demones subiacunt uobis in nomine tuo. **Et** ait illis. uidebam sathanam: sicut fulgur de celo cadentem. **Ecce** cedi uobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones: et supra omnem uirtutem inimici: et nichil uos nocabit. **ueruntamen** in hoc nolite gaudere: quia spiritus subiacunt uobis. **Gaudete** autem quod nomina uestra scripta sunt in celis. In ipsa hora exultant in spiritu sancto et dicit. **Confiteor** tibi pater domine celi et terre: quod abscondisti a sapientibus hec et prudentibus: et reuelasti ea paruulis. **Etiam** pater: quia sic placuit ante te. **Omnia** inchi tradita sunt apud meo. **Et** nemo scit qui sit filius nisi pater. **Et** qui sit pater nisi filius: et cui uoluerit filius reuelare. **Et** conuersus ad discipulos suos. dicit. **Beati** oculi qui uident: que uos uidetis. **Dico** enim uobis: quod multi prophete et reges uoluerunt uidere que uos uidetis: et non uiderunt. **Et** audire que auditis: et non audierunt. **Ecce** quidam legis putat surrexit: temptans illum et dicens. **Magister** quid faciendo uitam eternam percipies? **At** ille dixit ad eum. **in lege** quid scriptum est: quomodo legis? **Ille** respondens dixit. **Diligas** dominum deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex omnibus uiribus tuis. et ex omni mente tua: et proximum tuum sicut te ipsum. **Dixitque** illi recte respondisti. **hec** fac et uiues. **Ille** autem uolens iustificare se ipsum: dixit ad illum. **Et** quis est mihi proximus? **Suspiciens** autem dixit. **Homo** quidam descendebat ab ihericho et incidit in latrones. **Cum** enim loquauerunt eum: et plagis impositis: abierunt seminum relicto. **Accidit** autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia: et uiso illo preteruit. **Similiter** et leuita cum esset secus iterum: et uideret eum pertransiit. **Samaritanus** autem quidam iter faciens: uerit secus eum: et uidens eum inia motus est. **Et** approprians aligauit uulnere eius: infundens oleum et uinum. **Et** ponens illum in uimentum suum: dixit in stabulum: et curam eius egit. **Et** altera die protulit duos denarios: dedit stabulario et ait. **Curam** illius habet: et quodcumque super erogaueris: ego cum rediero reddam tibi. **Quis** horum trium uidetur tibi proximus fuisse. illi qui incidit in latrones? **At** ille dixit. **Cui** fecit iniam in illum. **Et** ait illi ihesus. **uade:** et tu fac similiter. **Factum** est autem dum uenit: et intrauit in quoddam castellum. **Et** mulier quedam martha nomine: excepit illum in domum suam. **Et** hinc erat soror: nomine maria: que etiam sedens secus pedes domini: audiebat uerbum illius. **Marta** autem satagebat circa frequens ministerium. **Que** stetit: et ait. **Domine:** non est tibi cure: quod soror mea reliquit me solam ministrare? **Dixit** ergo illi ut me adiuuet. **Et** respondens: dixit illi dominus. **Marta.** **Marta:** sollicita es: et turbaris erga plurima. **Porro** unum est necessarium maius optima parte elegi que non auferretur ab ea. **xi**

Factum est cum esset in loco quodam orans: ut cessauit: dixit unus ex discipulis suis ad eum. Domine doce nos orare sicut et iohannes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cum oratis dicite. Pater sanctifere nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Panem nostrum cotidianum da nobis cotidie. Et dimitte nobis peccata nostra. Siquidem et ipsi dimittimus omnem debentem nobis. Et ne uos inducat in temptationem. Et ait ad illos. Quis uostrum habebit amicum: et ibit ad illum media nocte: et dicet illi. Amice comota michi tres panes: quoniam amicus meus uenit deua ad me: et non habeo quod ponam ante illum. Et ille deintus respondens: dicit. Noli michi molestus esse iam hostium clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere et dare tibi. Et si presenerit pulsans: dico uobis. Et si non tabit illi: surgens eo quod ait eius sit propter improbitatem tamen eius surgens dabit illi quicquid illi necessarios. Et ego uobis dico. Petite: et dabitur uobis. Querite et inuenietis. Pulsate: et aperietur uobis. Quinque enim qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pulsanti aperietur. Quis autem ex uobis preem petit panem: nunquid lapidem tabit illi? Aut pistem: nunquid ipse serpentem dabit? Aut si petierit ouem: nunquid porriget illi scorpionem? Si ergo cum sit uos mali: uobis bona data dare filijs uiris quanto magis pater uester de celo dabit spiritum bonum petentibus se. Et erat

eiens demonium: et illud erat mutuum. Et cum eiecisset demonium: locutus est multus et ammirare sunt ibi
Quidam autem ex eis dixerunt. Inbelcebuc princeps demoniorum: erat demonia. Et alii temptantes: signum
de celo querebant ab eo. Ipse autem ut vidit cogitationes eorum: dicit eis. Omne regnum in se ipsum desolabitur
et domus super domum cadit. Si autem: Sathanas in se ipsum divisus: est: quomodo stabit regnum eius? Quia dicit
inbelcebuc eicere me demonia. Si autem ego inbelzebub eiuss demonia filij mei in quo erunt? Ideo ipse iudices
viri erunt. Porro si indigito dei eiuss demonia: profecto pervenit in vos regnum dei. Sathanas armatus custodit atrium suum
in pace sunt ea que possidet. Si autem fortior illo superueniens: interficit eum: universa arma eius auferet in
quibus confidebat: et spolia eius distribuet. Et in non est metum aduersum me est. Et qui non colligit metum
dispergit. Cum in mundus spiritus exiit ab homine: ambulat plecta in aquosa: querens requiem et non in
ueniens dicit. Reuertar in domum meam: unde exiui. Et cum uenerit inuenit scopis mundatam. Et tunc na
dit et assumit septem alios spiritus nequiores se: et ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius:
peiora prioribus. Factum est autem cum hec diceret: extollens uocem quoda mulier deturba dixit illi. Beatus
uenter: qui te portauit: et ubera que suxisti. At ille dicit. Cum ymno beati qui audiunt uerbum dei et custo
dunt illud. Turbis autem concurrentibus cepit dicere. Generatio hec generatio nequam est. Signum querit
et signum non dabitur illi: nisi signum ione. Nam sicut ionas fuit signum in multis: ita erit et filius hominis
generacioni isti. Regna aultri surgent mundino cum uiris generacionis huius: et condemnabunt illos. Quia uenit
afrimbis terre: audire sapientiam salomonis. Et ecce plus salomone hic uiri uiuente surgent in iudicio cum
generacione hac: et condemnabunt illam: quia penitentiam egerunt ad poenitentiam ione. Et ecce plus quam
iona hic. Nemo lucernam accendit: et in abscondito ponit: ne quod sub modio: sed super tandelabrum: ut qui ingre
duntur lumine uideant. Lucerna corporis tui: est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum
lucidum erit. Si autem nequam fuerit: etiam corpus tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in te est
tenebre sint. Si ergo totum corpus tuum lucidum erit: non habens aliquam partem tenebrarum: erit lucidum totum
Et sicut lucerna fidei: illuminabit te. Et cum loqueretur rogauit eum quidam phariseus ut praeceperet ap
le. Et ingressus reuerunt. Phariseus autem cepit et se reputans dicere: quare non baptizatus es ante pran
dium. Et ait. Dominus ad illum. Nunc uos pharisei quod defors est talis et catum mundatis. Quod autem intus
est uestrum plenum est rapina et iniquitate. Sicut: nomen qui fecit quod defors est: etiam id quod intus est fecit. Uos
tamen quod supellex: date elemosinam: et ecce omnia munda sunt uobis. Sed ne uos pharisei qui decimatis mentam
ritam: et omne holus: et praeputium iudicium et caritatem dei. Hec autem oportuit facere: et illa non obmittere. Ue uobis phari
seis qui diligitis primas cathedras synagogarum: et salutationes in foro: ut uos quia estis ut monumenta que non appa
rent: et homines ambulantes super uestimenta. Respondens autem quidam ex legis praeceptoribus: ait illi magister hec dicens:
etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et uobis legem praecepit ue: quia honoratis homines oneribus que porta
ri non possunt: et ipsi uno digito meo non tangitis saranas: ut uos qui edificatis monumenta prophetarum: prae
sentem autem uestri contumeliam illis. Profecto testificamini: quod consentatis operibus patrum uestrorum. Quoniam qui
dem ipsi contumeliam eos: uos autem edificatis eos sepulchra. Propterea et sapientia dei dicit. Contumeliam ad illos prophetas
et apostolos: et ex illis occident et persequuntur: ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a con
fessione mundi: a generacione ista. A sanguine Abel usque ad sanguinem zacharie: qui perierit inter altare et
eternum. Ita dico uobis requiratur ab hac generacione: ut uobis legis praeceptoribus: quia tulistis clauem scientie: ipsi non in
troducant: et eos qui introibant prohibentis. Cum hec ad illos diceret: cepunt pharisei et legis praecepta grauius
insistere: et os eius opprimere demissis insidiantes ei. Et querentes capere aliquid ex ore eius: ut accusarent eum

Multis autem turbis circumstantibus: ita ut se mutem concitarent: cepit dicere: ad discipulos suos. At
tendite a fermento phariseorum: quod est hypocrisis. Nichil opertum est quod non reueletur: ne quod ab
conditum quod non scatur. Quia que intenebris dicitis: in lumine dicentur. Et quod in aurem locuti
estis in aedibus: predicabitur in tectis. Dico autem uobis amicus meus: ne terrenum qui ab his contumeliam corpus: et p
hec non habent amplius quod faciant. Ostendam autem uobis: quem timeatis. Timeate enim: qui postquam cor
ociderit: habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico uobis hunc timeate. Nonne quicquid passeris uenit
dipondio: et minus exillis non est in oblatione coram deo. Sed et capilli capitis uestri: omnes numerati sunt.
Nolite ergo timere multis passeribus pluris estis. Dico autem uobis. Omnis qui cum me fuerit me coram ho
minibus et filiis hominum: contumeliam illi: coram angelis dei. Qui autem negauerit me coram hominibus: denegabitur coram
angelis dei. Et omnis qui dicit uerbum in filium hominis: remittetur illi. Et autem qui in spiritum sanctum blasphe
mauerit: non remittetur. Cum autem inducent uos in synagogas: et ad magistratus: et potestates: nolite solliciti
de qualiter aut quid respondeatis: aut quid dicatis. Spiritus enim sanctus docebit uos in ipsa hora: que oporteat
dicere. Ait autem ei quidam deturba. Magister dic si meo ut diuidat metum hereditatem. At ille dicit ei:
Homo quis me constituit iudicem: aut diuisorem super uos? Dicitque ad illos. Videte et caute ab omni auaricia
quia non in habundantia cuiusquam in terra uisus est: ex his que possidet. Dicit autem similitudinem: ad illos dices
Hominis quidam diuitis uberes fructus agri attulit: et cogitabat intra se dicens. Quia faciam: quod non habeo
quo congregem fructus meos. Et dicit. Hec faciam: testuam horrea mea et maiora faciam. Et illuc congrega

Ex.

bo omnia que nata sunt michi et bona mea. Et dicam anime mee. Anima habes multa bona. posita mannos
plurimos. Requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit autem illi deus. Scilicet hac nocte animam tuam repetunt a te.
que autem parati animi erunt? Sic est qui sibi thesaurizat. et non est in diem dies. Dixit autem ad
discipulos suos. Ideo dico vobis. Nolite solliciti esse anime vestre. quid manducetis? neque corpori quid vestia
mini. Anima plus est quam esca. et corpus plus quam vestimentum. Considerate cor vos. quia non seminant ne
que metunt quibus non est cellarium neque horreum. et deperdit illos. Quanto magis vos plures estis illis.
Quis autem vestrum cogitando potest adiciere ad staturam suam cubitum unum? Si ergo neque quod minimum
est potestis: quid deceteris solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt: non laborant neque vult
Dico autem vobis. Qui salomon in omni gloria sua uestiebatur: sicut vnum existis. Si autem fenum quod
hodie magro est. et cinis in cubum mittitur. de sic uestis. Quanto magis vos pusilli fidei? Et vos nolite querere
quid manducetis: aut quid bibatis: et nolite in sublime tolli. Hec enim omnia gentes mundi querunt. Quod autem
vester sit: quoniam his indigetis. Veruntamen primum querite regnum dei: et hec omnia adicientur vobis. Nolite
timere pusillus grex: quia complavit pater vestro: dare vobis regnum. Vendite que possidetis: et date elemosinam
Facite vobis sacculos qui non veterescunt: thesaurum non deficientem in celis: quo fur non appropriat: neque quis
corrumpt. ubi enim thesaurus vester est ibi et cor vestrum erit. Sicut lumbi vestri preuerti: et lucerne ardentes in
manibus vestris. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum: quando reuertatur auxilium. ut cum ve
nerit et pulsauerit: confestim aperiant ei. Beati serui illi: quos cum venerit dominus: inuenerit inquilantes. Am
dico vobis. quod percutiet se: et faciet illos discumbere: et transiens ministrabit illis. Et si venerit insecunda vigi
lia: et si interia vigilia venerit: et ita inuenit: beati sunt serui illi. Hoc autem scitote: quoniam si sciret pater familias
qua hora fur ueniret: inquilaret utique et non sineret perire domum suam. Et vos estote parati: quia qua hora non putatis
filius hominis uenire. Sic autem et petrus. Domine ad nos dic hanc parabolam et ad omnes? Dixit autem dominus
Quis putatis esse fidelis dispensator et prudens: quem constituit dominus super familiam suam: ut det illis inter
stitia? Beatus ille seruis quem cum venerit dominus: in uenerit ita facientem. Vere dico vobis. Quia super omnia que
possidet: constituet illum. Quod si dixerit seruis ille: in corde suo: moram facit dominus meus uenire. Et ceperit
percutere pueros: et anallas: et edere et bibere et inebriari. Veniet dominus illius serui: in die qua non sperat: et hora que
nescit. Et dimidet eum: partemque eius cum infidelibus ponit. Ille autem seruis qui congruit uoluntatem domini sui: et
non sperauit et non fecit secundum uoluntatem eius: uapulabit multis. Qui autem non congruit et fecit digna
plagis uapulabit paucis. Omnis autem cui multum datum est: multum queretur ab eo. Et qui commendauerunt mul
tum: plus petent ab eo. Ignem ueni mittere in terram: et quid uolo nisi ut accendatur. Baptisma autem habeo bapti
sari: et quomodo coactor: usque dum perficiatur. Putatis quia pacem ueni dare in terram. Non. Dico autem uobis: sed
separationem. Erunt enim ex hoc quinq; in domo una diuisi: tres in duos: et duo in tres diuisentur. Pater in filium: et filius
in patrem suum. Pater in filiam: et filia in matrem. Socius in inimicum suum: et inimicus in socium suum. Dicebat autem
et ad turbas. Cum uideritis nubem orientem ab occasu: statim dicatis nimbis uenit et ita fit. Et cum austrum flante:
dicatis quia estus erit et fit. Hypocrite: faciem terre et celi uolitis probare: hoc autem tempus quomodo non probatis?
quid autem et quod uobis ipsis non uidetis quod uisum est? Cum autem uadis cum aduersario tuo ad principem in iura
da opam liberari apollo: ne forte tunc te apud iudicem et iudex actus et ac iudicem. Dico tibi: non exies inde don
ecam non iustitiam munitionem reddas. **xiii**

Adierunt autem quidam ipso tempore nuntiatus illi cephaleis: quorum sanguinem pylatus misit: cum
sacrificis eos. Et respondens dixit illis: putatis quod in galilea preuenerit galileis fuerunt peccatores quia ta
lia passi sunt? Non. Dico uobis. Sed nisi penitentiam habueritis: omnes similiter peribitis. Sicut illi decem et
octo super quos cecidit turris in siloam: et occidit eos. Putatis quia et ipsi debitores sunt preter omnes homines habitan
tes in iherusalem? Non dico uobis. Sed si non penitentiam egeritis: omnes similiter peribitis. Dicebat autem hanc similitudi
nem. Arborem sic habebat quidam plantatam in uinea sua: et uenit querens in illa fructum: et non inuenit. Dixit
autem ad cultorem uinee. Ecce anni tres sunt ex quo uenio querens fructum in ficulnea hac et non inuenio. Succide ergo
illam: ut quid etiam terram occupat. At ille respondens dixit illi. Domine dimitte illam et hoc anno: usque dum
fodeam circa illam: et mittam stercorem. Et si quidem fecerit fructum: sin autem: in futurum succides eam. Et
erat autem docens in synagoga: eorum sabbatis. Et ecce mulier que habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo
et erat inclinata: nec omnino poterat sursum respuere. Cum autem uideret ihesus: mouit ad se et ait illi. Mulier di
mitta es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manus: et confestim erecta est: et glorificabat deum. Respondens autem
archisynagogus indignatus quia sabbato transisset ihesus: dicebat turbe. Sex dies sunt: in quibus oportet operari. In
his ergo uenite curari: et non in die sabbati. Respondens ad illum dominus dixit. Hypocrite unusquisque uestrum
sabbato non soluit bonem suum aut asinum apud seipsum: et ducit ad aquam. Hanc autem filiam abrahe: quam ali
qui dicunt sathanas: ecce decem et octo annis. non oportuit solui amiculo isto die sabbati? Et cum hec diceret: emul
cebant omnes aduersarii eius. Et omnis populus gaudebat in uniuersis que gloriose fiebant ab eo. Dicebat ergo
Cum simile est regnum dei: et an simile esse existimabo illud? Simile est grano synapis: quod acceptum homo mi
sit in mortuum suum et ait et factum est in arborem magnam: et uolucres celi requieuerunt in ramis eius. Et iterum dixit

En simile estimabo regnum dei. Simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farre lata tria doner fermentaretur totum. Et ibat punitates et castella docens. et iter faciens iherosolimam. At autem illi quidam dñe si pauci sunt qui saluantur? ipse autē dicit ad illos. Contendite intrare pangustiam portam: quia dico vobis multi querent intrare et non poterunt. Cum autem intraverit pater familias et clauferit ostium: et inopietis foris stare et pulsare ostium dicentes Domine. aperui nobis. Et respondens dicit nobis. Nescio vos unde sitis: Tunc inopietis dicit. Manducavimus coram te et bibimus: et in plateis nostris dormivimus. Et dicit nobis. Nescio vos unde sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis: ibi erit fletus et stridor dentium. Cum uideritis abraham ysaac et iacob: et omnes prophetas in regno dei: vos autem expelli foras: et uement ab oriente: et occidente: et aquilone: et austro: et accumbent in regno dei. Ecce sunt nouissimi qui erant primi. Et sunt primi qui erunt nouissimi: Impa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi. Eci et uade hinc: quia herodes uult te occidere. Et ait illis. Ite: et dicit mulier illi. Ecce ecce demonia: et sanitates pñro hodie et cras: et sequenti die ambulare: quia non capit propheta perire extra iherosolimam que occidis prophetas: et lapidas eos qui ad te mittuntur. Quoniam noli congregare filios tuos: quemadmodum amas idum suum subpernis: et uoluisti. Ecce relinquetur domus mea deserta.

et tñ die cōsum
ueritatem opit: et
hodie et cras?

Dico autem uobis quia non uidebitis me: donec ueniat cum dicetis. Benedictus qui uenit in nomine domini. **¶**

¶ Et factum est cum intraret in domum principis pharisei saluto manducare panem: et ipi obseruabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus: erat ante illum. Et respondens ihesus: dicit ad leges pñtos: et phariseos dices. Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt. Ipse uero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dicit. Quis uestrum asinus aut bos in puteum cadit: et non continue extrahet illum die sabbati? Et non poterant respondere ad hoc illi. Dicebat autem ad multos parabolam. Intendens quomodo pñtos aculeis eligerent: dicens ad illos. Cum in uitatus fueris ad impas: non disambas in primo loco. Ne forte honorabor te: sit inuitatus ab illo.

et ueniens is qui te et illum uocauit: dicit tibi: da hunc locum. Et tunc incipias cum rubore nouissimum locum ferre.

Sed cum uocatus fueris: uade reuerte in nouissimo loco. ut cum uenerit qui te inuitauit: dicit tibi. Amice. Ascen-

de superius. Tunc erit tibi gloria: coram simul disambentibus. Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et qui se

humiliat exaltabitur. Dicebat autem et ei: qui se inuitauerat. Cum facis prandium aut cenam: noli uocare a-

tos tuos: Ne qz fratres tuos: ne qz cognatos: ne qz uicinos diuites. Ne forte et ipi te reuocent: et fiat tibi

retribucio. Sed cum facis conuiuium: uoca pauperes: debiles: claudos: cecos: et leues eris. Quia non habent retri-

buere tibi: retribuetur enim tibi: in resurrectione iustorum. Hec quidam audisset cum desimul disambentibus dicit illi

beatus qui manducabit panem in regno dei. At ipse dicit ei. Homo quidam fecit cenam magnam: et uoca-

uit multos. Et misit seruum suum hora cene dicere inuitatis ut uenirent: quia iam parata sunt omnia. Et ce-

perunt simul omnes excusare. Primum dixit illi. Quillam enim? et necesse habeo exire et uidere illam rogo te habe

me excusatum. Et alii dicit. Iuga. Bonum enim quicqz et eo probare illa rogo te habe me excusatum. Et alius dicit

uxorem dicit: et ideo non possim uenire. Et reuertit seruis: inuocantur hec domino suo. Tunc natus pat' fami-

lias: dicit seruo suo. Exi cito implorate et uicos ciuitatis: et pauperes: et debiles: et cecos: et claudos introduce huc

Et ait seruis. Domine factum est ut impasti. Et adhuc locus est. Et ait dominus seruo. Eci in mas et lepes

et compelle intrare: ut impleatur domus mea. Dico autem uobis quod nemo uiros illos qui uocati sunt et gusta-

uit cenam meam. Ibant autem turbe multe cum eo: et conuersus dicit ad illos. Siquis uenit ad me et non od-

patrem suum aut matrem: et uxorem et filios: et fratres: et sorores: adhuc autem et animam suam: non pot-

est me esse discipulus. Et qui non uoluit crucem suam et uenit post me: non potest me esse discipulus. Quis enim

exioli uolens turrim edificare: non prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt: si habet adificandum?

Ne postea quam posuerit fundamentum et non potuerit perficere: omnes qui uident incipiunt illudere ei dicentes

Quia hic homo cepit edificare: et non potuit consummare. Aut quis rex itur committere bellum adu-

alum regem: non sedens prius cogitat: si possit cum decem milibus occurrere ei: qui cum ingenti milibus

uenit ad se. Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens: rogat ea que pñtis sunt. Si ergo ois

exioli: qui non renuntiat omnibus que possidet: non potest me esse discipulus. Bonum est sal: si autem

sal quoqz emanuerit: in quo condietur? Neqz interram ne qz interquilibrium utile est: uel foras mittetur

aut autē ei appropinquantes publicani: et peccatores. Qui habet aures audiendi audiat. **¶**

¶ Ut audirent illum. Et murmurabant pharisei et scribe dicentes. Quia hic peccatores recipit et man-

ducit cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis exioli homo qui habet centum oues:

et si perdidit unam ex illis. non ne dimittit. et unum in deserto: et uadit ad illam que perierat: donec inueniat illam

Et cum inuenit eam imponit humeros suos gaudens. Et ueniens domum: conuocat amicos et uicinos dicens

illis. Congratulamini michi quia in nemi ouem meam que perierat. Dico uobis: quod ita gaudium erit in celo

pro peccatore penitentem agente: quam super nonaginta uicinis iustis. qui non indigent penitentia. Aut q

mulier habens dragmas decem: si perdidit dragmam unam: nonne accendit lucernam: et ouertit domum et

querit diligenter donec inueniat. Et cum inuenit conuocat amicos et uicinos dicens. Congratulamini michi

quia inueni dragmam quam perideram. Ita dico uobis. Gaudium erit coram angelis dei: super uno peccatore

penitentem agente. Aut autem. Homo quidam habuit duos filios: et dicit adolecentibus ex illis pat-

* C. 15.

Pater da michi portionem substantie: que me coniungit. Et dimisit illis substantiam: Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentioribus filius pater profectus est in regionem longinquam: et ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose. Et postquam omnia consummasset. facta est fames ualida in regione illa: et ipse cepit egere. Et abiit et adhefit uni cuius regionis illius: et misit illum in uillam suam: ut pasceret porcos. Et cupiebat implere uentrem suum: deliquis quas porci manducabant: et nemo illi tabat. Inse autem reuersus dixit. Quam mercenarii patris mei habitant panibus: ego autem hic fame pereor. Surgam et ibo ad patrem meum: et dicam illi. Pater. peccavi in celum et coram te: et iam non sum dignus filius tuus uocari. fac me sic unum de mercenariis tuis. Et surregens: uenit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset: uidit illum pater ipse: et misericordia motus est. Et accurrens cecidit super collum eius: et osculatus est eum. Dicitque ei filius. Pater. peccavi in celum et coram te iam non sum dignus uocari filius tuus. Dicit autem pater ad seruos suos. Esto proferte stolam primam et induite illum: et date annulum in manum eius: et calceamenta induite. Et adducite intulum saginatum et occidite: et manducate et epulemur quia hic filius meus mortuus fuerat et reuixit: perierat et inuentus est. Et ceperunt epulari. Erat autem filius eius senior magro. Et cum ueniret et appropinquare domum: audiuit symphoniam et chorum. Et notauit unum desertum: et interrogauit que hec esset. Isque dixit illi frater tuus uenit: et occidit patrem tuum intulum saginatum: quia saluum illum recepit. Indignatus est autem: et nolebat introire. Pater ergo illius egressus: cepit rogare illum. At ille respondens: dixit patri suo. Ecce tot annis seruo tibi: et nunquam mandatum tuum preterui: et nunquam dedisti michi hedum: ut cum amicis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic: quidem orauit substantiam suam cum meretricibus uenit: occidisti illi intulum saginatum. At ipse dixit illi fili. tu semper metum es: et omnia mea tua sunt. Epulari autem et gaudere optulit: quia frater tuus hic mortuus erat et reuixit. Perierat et inuentus est. **xxv**

Dixit autem et ad discipulos suos. Homo quidam erat diues qui habebat uillitum: et hic diffamatus est apud illum: quasi dissipasset bona patris. Et notauit illum: et ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationem uillitationis tue: iam enim non potes uillitare. Ait autem uillitus intra se. Quid faciam quia dominus meus auferet a me uillitationem. Respondere non ualeo: mendicare erubescio. Sed quid faciam: ut cum amicus fuero uillitatione: recipiant me in domos suos. Conuocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo. Quantum debes domino meo? At ille dixit. Centum cados olei. Dicitque illi accipe cautionem tuam: et cede cito scribe quinque quanta. Deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas: et scribe octoginta. Et laudauit communem uillitum iniquitatis: quia prudenter fecisset. Quia filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico. facite uobis amicos de mamona iniquitatis: ut cum transieritis: recipiant uos in eterna tabernacula. Qui fidelis est minimus: et in maiore fidelis est. Et qui in modico iniquus est: et in maiore si quis mamona fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Et si enim in maiore fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Et si alieno fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Nemo seruis potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odiet: et altere diligit. Aut uni adhebit: et altere contempnet. Non potestis deo seruire: et mamone. Audiebant hec omnia autem pharisei: qui erant auari: et deridebant illum. Et ait illis. uos estis qui uillificatis nos coram hominibus: deus autem non corda uestra. Quia quod hominibus altum est ab hominibus est ante deum. Lex et prophete usque ad iohannem ex eo regnum dei euangelizatur: et omnis illud unum facit. Facilius est autem celum et terram preterire quam de lege unum apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram mechatur: et qui dimissam auro ducit: mechatur. Homo quidam erat diues et mouebatur purpurea: et bysso: et epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam mendicis uo nomine lazarus: qui iacebat auiam eius. ulceribus plenus: cupiens satuari cumentis que cadebant de mensa diuitis. et nemo illi tabat: et canes ueniebant: et lingebant ulcera eius. factum est autem ut moreretur mendicis: et portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem et diues: et sepultus est in inferno. Elenans autem oculos suos: cum esset in tormentis: uidit abraham a longe: et lazarium in sinu eius: et ipse clamans dixit. Abraham miserere mei: et mitte lazarium ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham fili. recordare quia recipisti bona in uita tua: et lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur: tu uero cruciaris. Et in his omnibus me uos et uos choras magnum firmatum est ut hi qui uolunt hunc transire ad nos non possint: neque inde huc transire. Et ait homo ergo te per ut mittas eum in domum patris mei. Habes enim quique fratres: ut testetur illis: ne et ipsi ueniant in locum hunc tormentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen et prophetas: audiant illos. At ille dixit. Non per abraham: sed si quis ex mortuis uertit ad deos penitentia agent. Ait autem illi. Si moysen et prophetas non audiunt: neque si quis ex mortuis resurrexerit credent. **xxvi**

Et ad discipulos suos ait. Impossibile est ut non ueniant scandala. Ue autem illi per quem ueniunt utilius est illi: si lapis molaris imponatur circa collum eius: et periciatur in mare: quam ut scandalizet unum de pusillis illis. Attendite uobis. Si peccauerit frater tuus: increpa illum. Et si penitentia egerit: dimitte illi: et si septies in die: peccauerit in te: et septies in die: conuersus fuerit ad te dicens: perdet me dimitte illi. Et dixerunt apostoli domino ad auge uobis fidem. Dicit autem dominus. Si habueritis fidem sicut granum synapis: dixeritis huic arbori moro eradicare et transplantare in mare: et obediet uobis. Quis autem

Ev. secundum Lucam.

nestrum habens seruum arantem. aut pascentem: qui regresso de agro. dicit illi statim transi recumbe: et non di-
 cit ei. para quod cenem et pretinge te et munuscula michi: donec manducem et bibam: et post hec manducabis et bi-
 bes. Nunquid gratiam habet seruo illi: quia fecit que sibi iube iauerat? Non puto. Sic et vos cum feceris
 omnia que precepta sunt uobis: dicit. Serui multes sumus: quod debimus facere fecimus. Et factum est dum
 iret in uiam: transiibat per mediam samariam et galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt
 ei decem uiri leprosi. Cui sternerunt a longe: et leuauerunt uocem dicentes. Ipsi preceptor: miserere nostri. Et
 ut uidit dixit. Ite: ostendite uos sacerdotibus. Et factum est dum irent: mundati sunt. unus autem ex illis ut
 uidit quia mundatus est: regressus est cum magna uoce: magnificans deum. Et cecidit in faciem ante pedes
 eius: gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem dixit. Non. ne decem mundati sunt: et no-
 nem ubi sunt? Non est inuentus qui rediret et daret gloriam deo. nisi hic alienigena. Et ait illi Surge uade.
 Quia fides tua te saluum fecit. Interrogat aphariseus quando uenit regnum dei. Respondit eis et dicit. Non
 uenit regnum dei cum obseruatione: ne quis dicent. ecce hic aut ecce illic. Ecce enim regnum dei intra uos est. Et ait
 addiscipulos suos. uenient dies quando desiderabit uidere unum diem filij hominis: et non uidebitis. Et dicit
 uobis. Ecce hic aut ecce illic. Nolite ne: ne quis sequeatur. Nam sicut fulgur choruscans de subcelo mea que so-
 celo sunt: fulget: ita erit filius hominis in die sua. Primum autem oportet illi multa pati et reprobari agenera-
 tione hac. Et sicut factum est iudithis uox: ita erit et iudithis filij hominis. Escebant et bibebant: uoces au-
 cebant: et dabantur ad nuptias. usque iudithem qua intrauit uox martham: et uenit diluuium et perdidit omnes.
 Similiter sicut factum est iudithis loth. Escebant et bibebant. emebant et uendeabant. plantabant edificaba-
 bant. Quia die autem exiit loth de sodomis: pluit ignem et fulgur de celo: et omnes perdidit. Sedum hec
 erit qua die filius hominis reuelabit. In illa hora qui fuerit intecto et uasa eius intomo: ne descendat tolle
 illa. Et qui magno similiter non redeat retro. Memores estote uocis loth. Quicumque querierit animam suam
 saluam facere perdet illam. Et quicumque perdidit illam uiuificabit eam. Duo uobis. In illa nocte erunt duo in
 lecto uno: unus adsumetur: et alius relinquetur. Duo erunt molentes in uinum: una adsumetur: alius relinquetur.
 Duo magno unus adsumetur: et alius relinquetur. Respondentes dicunt illi. ubi Domine? Cui dicit eis ubi
 quis fuit cor illud congregabuntur a quibus. Dicebat autem et parabola ad illos. **Item**

Quoniam oportet semper orare: et non deficere dicens. Iudex quidam erat in quadam ciuitate: qui cen-
 non timebat et hominem non reuerbatur. Vidua autem quedam erat in ciuitate illa: et ueniebat
 ad eum dicens. vindica me: de adiutorio meo. Et nolebat permittit tempus. Post hec autem: dicit illi
 se. Et si deum non timeo: nec hominem reuerbor: tamen quia molesta est michi hec uidua: vindicabo illa-
 ne in nouissimo ueniens fugillet me. Ait autem dominus. Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem
 non faciet uindictam electis suis clamantibus ad se die ac nocte: et patientiam habebit in illis. Dico
 uobis: quia cito faciet uindictam illis. Uertamen filius hominis ueniens: putas inueniet fidem intra.
 Dicit autem et ad quosdam qui in se confidebant iusti tamquam: et aspuebant ceteros: parabola istam.
 Duo homines ascenderunt in templum: ut orarent: unus phariseus: et alius publicanus. Phariseus stans
 hec apud se orabat. Deus. Gracias ago tibi: quia non sum sicut ceteri hominum. Exatores: multi: adulteri
 uelut etiam hic publicanus. Ieiunio bis in sabba: decimas de omnibus que possideo. Et publicanus
 a longe stans: nolens nec oculos ad celum lenare. sed percutiebat pectus suum dicens. Deus propitius
 esto michi peccatori. Duo uobis testandus hic iustificat iudicium suum ab illo. Quia omnis qui se exaltat
 humiliabitur: et qui se humiliat: exaltabitur. Adferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret. Quia
 cum uiderent discipuli increpabant illos. Iesus autem conuocans illos: dicit. Sinite pueros uenire ad me
 et nolite eos uetare. Talium est enim regnum dei. Amen dico uobis: quicumque non acceperit regnum dei sicut
 puer non intrabit in illud. Et interrogauit eum quidam princeps: dicens. Magister bone: quid facies:
 ut tam etiam possidebo. Dicit aut ei ihesus. Quid me dicis bonum? Nemo bonus nisi solus deus. Mandata
 nosti? Non occides: non mechaaberis: non furtum facies: non falsum testimonium dices: Honora
 patrem tuum et matrem. Cui ait. Hec omnia custodim: a iuuentute mea. Quo audito ihesus: ait. Ad-
 huc unum tibi deest. Omnia quecumque habes uende: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo
 et ueni sequere me. His ille auditis: contristatus est ualde quia diues erat ualde. Videns autem ihesus
 tristitiam illam factum: ait. Quod difficile: qui pecunia habent in regnum dei intrabunt. Facilius est
 enim camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum dei. Et dixerunt qui audi-
 ebant. Et quis potest saluus fieri? Ait illis. Que impossibilia sunt apud homines: possibilia
 sunt apud deum. Ait aut ei. Petrus. Ecce nos dimissimus omnia: et secuti sumus te. Cui dicit eis
 Amen dico uobis: nemo est qui reliquit domum aut parentes: aut fratres: aut uxorem: aut filios: propter
 regnum dei: et non recipiat multa plura nunc tempore et in seculo futuro vitam eternam. Assumpsit
 ihesus duodecim: et ait illis. Ecce ascendi in iherosolimam: et consummabuntur omnia que scripta sunt
 per prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus et illudetur: et flagellabitur: et conspuetur. Et post
 quam flagellauerint occident eum: et die tertia resurget. Et ipsi hoc intellexerunt nichil: et erat

* C. 18.

uerbum illud absconditum ab eis et non intellegebant que dicebantur. Factum est autem cum appropinquaret ihericho: cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam pretereuntem: interrogabat quid hec esset. Dixerunt autem ei: quod ihesus nazarenus transiret. et clamauit dicens ihesu fili dauid miserere mei: et qui prebant increpabant eum ut taceret. ipse uero multo magis clamabat: fili dauid miserere mei. Stans autem ihesus iussit illum adduci ad se. Et cum appropinquasset: interrogauit illum dicens. Quid tibi vis facere? At ille dixit. Domine ut uideam. Et ihesus dixit illi. Responde: fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit: et sequebatur illum: magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit: dedit lau-

Egreffus pambulabat ihericho. Et ecce vir nomine zachaeus. Deno deo **xxv** **Q**uod erat princeps publicanorum: et ipse diues. Et querebat uidere ihesum quis esset: et non poterat perturbare quia statura pusillus erat. Et precurrens ascendens iacobz ut uideret ut uideret illum: quia uidebat transiturem. Et cum uenisset ad locum suspiciens ihesus uidit illum: et dixit ad illum. Zachaeus festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit: et suscepit illum gaudens. Et cum uiderent omnes: murmurabant dicentes: quod ad hominem peccatorem diuertisset. Stans autem zachaeus: dixit ad ihesum. Ecce dimidium bonorum meorum domine: do pauperibus: et si quid aliquem defraudauit: reddo quadruplum. At ihesus ad eum. Quis hodie salus domui huius facta est: eo quod et ipse filius sit abrahe. uenit enim filius hominis querere et saluum facere: quod perierat. Et illis audientibus: adiacens dixit parabolam hanc. Eo quod esset prope iherusalem. Et quia existimarent quod confestim regnum dei manifestaretur: dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam: accipere si regnum et reuerti. Vocatis autem decem seruis suis: dedit illis decem minas. Et ait ad illos. Regnate dum uenio. Cuius autem eius ceterant illum: et miserunt post illum dicens. Voluit huius regnare super nos. Et factum est rediret accepto regno: et nulli notari seruos quibus dedit pecuniam: ut sciret quantum quisque negociatus esset. Venit autem primus dicens. Domine: mina tua: decem minas acquisiuit. Et ait illi. Bene serue bone quia minime fidelis fuisti: eris potestatem habens super decem ciuitates. Et alius uenit dicens. Domine: mina tua: fecit quinque minas. Et huius ait. Tu esto super quinque ciuitates. Et alius uenit dicens. Domine. Ecce mina tua quam habui: repositam in sudario. Timui enim te quia homo austerus es: tolles quod non posuisti: et metis quod non seminasti. Dicit ei de ore te munda: serue ne tuam quam. Dicebas quod ego austerus homo sum: tolles quod non posui: et metis quod non seminasti. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam? Et ego ueniens cum usuris uicis exegissem illud. Et aliantibus dixit. Miserte ab illo mina: et date illi qui decem minas habet. Et dixit. Domine. habet decem minas. Dico autem uobis: quia mina habenti dabitur: ab eo autem qui non habet: et quod habet auferetur ab eo. Peruenientes uero multos meos qui noluerunt me regnare super se: adducite hic et interficite. Et huius dictis praecedebat ascendens iherosolimam. Et factum est cum appropinquasset bethphage ad bethaniam ad montem qui uocatur oliueti misit duos discipulos suos dicens. Ite in castrum quod contra uos est. In quo introeuntes: inuenietis pullum alium alligatum cui nemo unquam hominum sedit. Soluite illum: et adducite. Et si quis uos interrogauerit quare soluitis sic dicetis ei. Quia dominus: operam eius desiderat. Abierunt autem qui missi erant: et inueniunt sicut dixit illis: stantem pullum. Soluentibus autem illis pullum. Dixerunt domini ei ad illos. Cuius soluitis pullum? At illi dixerunt. Quia dominus enim necessarium habet. Et duxerunt illum ad ihesum. Emite autem illo: substernebant uestimenta sua: in uia. Et cum iam appropinquaret ad bethaniam montis oliueti: ceperunt omnes turbae descendenti gaudentes laudare deum voce magna super omnibus quas uiderant uirtutibus dicentes. Benedictus qui uenit rex in nomine domini: pax in celo: et gloria in excelsis. Et quidam pharisaeorum de turba: dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico uobis. Quia si tacerent hi: lapides clamarent. Et ut appropinquauit uidens ciuitatem: flet super illam dicens. Quia si cognouisses et tu: et quid in me habet die tua que ad pacem tibi: uenit autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia uenient die uite et circumdabunt te inimici tui vallo. Et circumstant te: et angustabunt te undique. Et ad terram prosteruent te: et filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem: super lapidem: eo quod non cognouisses tempus uisitationis tue. Et ingressus in templum cepit eum uidentes multo et euentes dicens illis. Scriptum est enim: quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat tunc coctio in templo. Principes autem sacerdotum et scribae et principes plebis: querebant illum perire. Et non inueniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum. **xxvi**

Factum in una die est docente illo populum in templo: et euangelizante: conuenerunt principes sacerdotum et scribae cum senioribus: et auint dicentes ad illum. Dic nobis in qua potestate hec facis? At quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem: dixit ad illos. Interrogabo uos et ego unum uerbum: respondete michi. Baptismus iohannis de celo erat: an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes. Quia si dixerimus de celo: dicit: quare ergo non credidistis illi? Si dixerimus ex hominibus: plebs uero uersa lapidabit nos. Certe sunt enim iohannem prophetam esse. Et responderunt se nescire: unde esset. Et ihesus ait illis. Et ego dico uobis: in qua potestate hec facio. Cepit autem dicere ad plebem: parabolam hanc. Homo plantauit uineam: et locauit eam colonis

quidam

Et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore misit adultores servum: ut defunctu vinee tarent illi. Et in celum dimiserunt eum manem. Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque cedentes et affligentes contumelia: dimiserunt manem. Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes eiecerunt. Dicit autem dominus vinee quid faciam? Mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint: verebuntur. Quem cum vidissent colom: cogitauerunt inter se dicentes. Hic est heres: occidamus illum: ut nostra fiat hereditas. Et eiecerunt illum extra vineam: occiderunt. Quid ergo faciet illi dominus vinee? veniet et perdet colongistos et dabit vineam alijs. Quo audito dixerunt illis. Absit. Ille autem aspiciens eos ait. Quid est ergo hoc quod scriptum est? Lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Omnis qui ceciderit super illum lapidem: conquassabitur. Super quem autem ceciderit: comminet illum. Et querebant principes sacerdotum et scribe: mittere illum manus illa hora: et timerunt populum. Congruerunt enim: quod ad ipsos dixerit similitudinem istam. Et observantes miserunt insidiantes qui se iustos simularent: ut caperent eum in sermone: et traderent illum principatum: et potestatem pharisaeis. Et interrogauerunt illum dicentes. Magister scimus quia recte dicis et doces: et non accipis personam: sed in veritate nam dei doces hoc nobis dare tributum cesari an non? Considerans autem illius colum eorum: dicit ad illos. Quid me temptatis? Ostendite michi denarium: cuius habet imaginem: et inscriptionem? Respondentes dixerunt ei cesaris. Et ait illis. Reddite ergo que cesaris sunt cesari: et que dei sunt deo. Et non potuerunt verbum eius reprehendere: coram plebe. Et mirati in responsis eius: tacerunt. Accesserunt autem quidam sadducei qui negant eam resurrectionem: et interrogauerunt eum: dicentes. Magister: moyses scripsit nobis. Si frat alicuius mortuus fuerit habens uxorem: et hic sine filijs fuerit: ut accipiat eam frater eius uxorem: et suscitet semen fratri sui. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit uxorem: et mortuus est sine filijs. Et secus accepit illam: et ipse mortuus est sine filio. Et tertius accepit illam similiter: et omnes septem. Et non reliquerunt semen: et mortui sunt. Nouissima omnium: mortua est et mulier. In resurrectione ergo: cuius coniunx erit uxor? Si quidem septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis illius. filij scilicet huius nubunt: et traduntur ad nuptias. Illi vero qui digni habebuntur seculo illo: et resurrectione ex mortuis: neque nubunt: neque ducunt uxores: neque enim ultra mori poterunt. Equales enim angelis sunt: et filij sunt dei: cum sint filij resurrectionis. Quia vero resurgunt mortui: et moyses ostendit scis rubum. sicut dicit. Dominus dixit abraham: et deum ysaac: et deum iacob. Deus autem non est mortuorum: sed uiuorum. Omnes enim uiuunt ei. Respondentes autem quidam scribarum: dixerunt Magister benedixisti. Et amplius non audebant eum: quicquam interrogare. Dicit autem ad illos. Et quomodo dicunt christum filium dauid esse? Et ipse dauid in libro dicit psalmos. Dicit dominus domino meo: sedes adextera mea. Donec ponam inimicos tuos stibulum pedum tuorum. Dauid ergo deum illum uocat: et quomodo filius eius est. Audiens autem omni populo: dicit discipulis suis. Attendite ascribis qui uolunt ambulare in stolis: et amant salutationes in foro: et primas thauras in synagogis: et primos in cibis: in domibus qui deuorant domos uiduarum similes longa orationem: et hi accipient damnationem maiorem.

Respiciens autem uidit eos qui mittebant munera sua in gazophylatium diuites. uidit autem et quandam uiduam pauperculam mittentem crumenula duo: et dixit. Vere dico uobis. Quia uidua hec pauper: plus quam omnes misit. Nam omnes hi ex abundantia sibi miserunt in munera dei hec autem ex eo quod est illi: omnem uictum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo: quod lapidibus bonis et domus ornatum est dicit. Hec que uidetis: uenient dies in quibus non reliquetur lapis super lapidem: qui non destruatur. Interrogauerunt autem illum: dicentes. Preceptor: quando hec erunt: et quod signum in fieri incipient? Qui dicit. uidete: ne seducamini. Multi enim uenient in nomine meo dicentes: quia ego sum: et tempus appropinquauit. Nolite ipse: uice post illos. Cum autem audieritis prelia et seditiones: nolite terri. Conspicitur primum hec fieri: sed non dum statim finis. Tunc dicebat illis. Surge gens contra gentem: et regnum aduersus regnum: et terre motus magna erunt per loca: et pestilentie et fames: terroresque de celo: et signa magna erunt. Sed ante hec omnia: mittent in uobis manus suas et persequentur: tradentes in synagogas et custodias trahentes ad reges et presides: propter nomen meum. Continget autem uobis in testimonium. Domine ergo in cordibus uestris non premeditari quem annodum respondeatis. Ego enim tabo uobis os et sapientiam: cui non poterunt resistere: omnes aduersarii uiri. Tradentem autem aparentibus: et fratribus: et cognatis: et amicis: et morte afficient euos. Et eritis odio omnibus: propter nomen meum. Et capillus decapite uestro: non peribit. Impatentia uestra: possidetis animas uestras. Cum autem uideritis circumdari ab exercitu ueluti: tunc scitote: quia appropinquabit desolatio eius. Tunc qui in munda sunt fugiant in montes: et qui in medio eius discedant. Et qui in agro: non intrent uicem. Quia dies ultionis hi sunt: ut impleantur omnia que scripta sunt. uel autem pregruantibus: et nutrientibus in illis diebus. Erunt enim pressura magna super terram: et ira populo huius. Et cadent in ore gladii: et captiui ducentur omnes gentes. Et ueluti calcabitur agnibus: donec impleantur tempora nationum. Et erunt signa in sole et luna et stellis: et in terris pressura gentium: per confusione sonitus maris et fluctuum. Crescentibus hominibus: per timorem et expectationem: que superuenient uniuerso orbi. Nam uirtutes celorum mo-

uebuntur. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube: cum potestate magna: et maiestate. **U**is autem fieri incipientibus: respicite et leuate capite uestra: quoniam appropinquat redemptio uestra. Et dicit illis similitudinem: uidete fructum et omnes arbores: cum produunt iam ex se fructum: scitis quoniam prope est estas. Ita et cum uos uideritis hoc fieri: scitote quoniam prope est regnum dei. Amen dico uobis: quia non preteribit generatio hec donec omnia fiant. Celum et terra transibunt: uerba autem mea non transibunt. **A**dvertite autem uobis: ne forte grauentur corda uestra in crapula et ebrietate: et curis huius uite: et superueniat uobis dies ille tanquam laqueus: cum superueniet homines: qui sedent super faciem omnis terre: uigilate itaque dum tempore orantes: ut digni habeamini fugere ista omnia que futura sunt: et stare ante filium hominis. **E**rat autem diebus docens in templo noctibus uero exiens morabatur in monte: qui uocatur oliueti. Et omnis populus manebat ad eum in templo audire eum. **A**ppropinquabat autem dies festus azimorum: qui dicitur pascha. Et querebant principes sacerdotum et scribe quomodo eum interficerent: timebant uero plebem. **I**ntrauit autem sathanas in iudam: qui cognominabatur scarioth: unum de duodecim. Et abiit: et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus: quemadmodum illum traderet eis. Et gaudentes: et pacti sunt pecuniam illi dare: et spondit. Et querebat opportunitatem ut traderet eum sine turbis. **V**enit autem dies azimorum: in qua necesse erat occidi pascha. Et misit petrum et iohannem: dicens. Euntes parate nobis pascha: ut manducemus. **A**t illi dixerunt. Vbi uis paremus? **E**t dicit ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem: occurret uobis homo amphoram aque portans: sequimini eum in domum inquam intrat: et dicens patrifamilias domus. Dicit tibi magister: ubi est diuersorium: ubi pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse uobis ostendet anaculum magnum stratum: et ibi parate. Euntes autem inuenerunt sicut dicit illis: et parauerunt pascha. Et cum facta esset hora distribuit: et duodecim apostoli cum eo. **E**t ait illis. Desidero desideram hoc pascha manducare uobiscum antequam pariam. **D**ico enim uobis. Quia ex hoc non manducabo illud: donec impleatur regnum dei. Et accepto calice gratias egit et dixit. Accipite et diuidite inter uos. **D**ico enim uobis: quod non bibam de generatione uitis: donec regnum dei ueniat. Et accepto pane: gratias egit et fregit: et dedit eis dicens. Hoc est corpus meum quod pro uobis datur: hoc facite in meam commemorationem. **S**imile et calicem postquam genuit dicens. **H**ic est calix: nouum testamentum in sanguine meo: qui pro uobis funditur. Verumtamen ecce manus tradentis me: mecum est in mensa. Et quidem in filiis hominis scdm quod definitum est uadit: verumtamen de illi homini: per quem tradetur. Et ipse ceperunt querere inter se: quis esset ex eis qui hoc facturus esset. facta est autem et contentio inter eos: quis uidetur eorum esse maior. **D**ixit autem eis. Reges gentium dominantur eorum: quia qui potestatem habent super eos beneficia uocantur. **N**os autem non sic. **S**ed qui maior est uobis: fiat sicut minor. Et qui precessor est sicut ministrator. **N**am quis maior est: qui recumbit: an qui ministratur? **N**onne qui recumbit. **E**go autem in medio uestrum sum: sicut qui ministrat. Vos autem estis: qui permansistis mecum in temptationibus meis. **E**t ego dispono uobis: sicut disposuit michi pater meus regnum: ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. **E**t sedetis super thronos: iudicantes duodecim tribus israel. **A**it autem dominus. **S**ymon symon ecce sathanas expetunt uos ut cribrares sicut tritum. **E**go autem rogaui ut non desinat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. **C**um dixit ei. Domine tecum sum paratus: et in carcerem et in mortem ire. **E**t ille dixit. Dico tibi petre: non cantabit hodie gallus: donec ter abneges nosse me. **E**t dixit eis. **E**mando misit uos sine saculo: et per ra et calceamentis: numquid aliquid defuit uobis? **A**t illi dixerunt nichil. **D**ixit ergo eis. **S**ed nunc qui habet sacculum: tollat similiter et peram. **E**t qui non habet: uendat tunicam suam: et emat gladium. **D**ico enim uobis. Quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. **E**t quod cum multis deputatum est. **E**t enim que sunt de me finem habent. **A**t illi dixerunt. Domine: ecce gladii duo hic. **A**t ille dixit eis. **S**atis est. **E**t egressus ibat secundum consuetudinem in monte oliuetum: secuti sunt autem illum: et discipuli. **E**t cum peruenisset ad locum: dixit illis. **O**rate: ne intretis in temptationem. **E**t ipse auulsus est ab eis: quantum iactus est lapidi: et positus genibus orabat dicens. **P**ater sius transler calicem istum a me: verumtamen non mea uoluntas: sed tua fiat. **A**pparuit autem illi de celo angelus: et confortans eum: et factus est magna: prolixius orabat. **E**t factus est sudor: eius: sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. **E**t cum surrexisset ab oratione: et uenisset ad discipulos suos: inuenit eos dormientes prostrata. **E**t ait illis. **Q**uid dormitis? **S**urgite: orate: ne intretis in temptationem. **A**d hoc eo loquente ecce turba et qui uocabatur iudas unus de duodecim ante cedebat eos. **E**t appropinquauit ihu: ut oscularetur eum. **I**hus autem: dixit illi. Iudas: osculo filium hominis tradis: uidentes autem hi qui circa ipsum erant: quod futurum erat: dixerunt ei. **D**omine: si percutimus in gladio? **E**t percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum: et amputauit auriculam eius dextram. **R**espondens autem ihus ait. **S**inite usque huc. **E**t cum tetigisset auriculam eius: sanauit eum. **D**ixit autem ihus ad eos: qui uenerant ad se principes sacerdotum: et magistrati templi: et seniores. **E**uasi adlationem exitis cum gladiis et fustibus. **C**um catidie uobiscum fuero in templo non extendistis manus in me. **S**ed hec est hora uestra: et potestas tenebrarum. **C**omprehendentes autem eum: duxerunt ad domum principis sacerdotum. **P**etrus uero: sequebatur a longe. **A**tento autem igni in medio atrio: et circumsedentibus illis: erat petrus in medio eorum. **E**t ueni cum uidisset ancilla quendam sedentem ad lumen: et eum fuisset intuita: dixit.

Et hic cum illo erat. At ille negavit eum dicens. Mulier: non novi illum. Et post pusillum alius uidens eum dicens: et tu deus es. petrus uero ait. O homo: non sum. Et intervallo facto quasi hore unus. alius quidam affirmavit dicens. vere: et hic cum illo erat: nazari et galileus est. Et ait petrus homo: nescio quid dicas. Et continuo adhuc illo loquente: cantavit gallus. Et conuersus ihesus respexit petrum. Et recordatus est petrus ubi dominum siuid dixerat prius quam gallus cantet: ter me negabis. Et agressus foras petrus. flet amare. Et uiri qui tenebant illum: illudebant eum cedentes. Et uelauerunt eum: et percutiebant faciem eius: et interrogabant eum dicentes. Prophetiza: quis est qui te percussit? Et alia multa blasphemantes: dicebant mentem: et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis: et principes sacerdotum et scribe: et duxerunt illum in consilium suum. dicentes. Si tu es christus: dic nobis. Et ait illis. Si uobis dixerim non creditis michi: Si autem et interrogauerim: non respondebitis michi: neque dimittetis. Et hoc autem erit filius hominis: sedens ad dexteris uirtutis dei. Cum aut. uos dicatis: quia ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim in diuinis de ore eius *scem* *q*

Et surgens omnis multitudo eorum: duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt illum autem accusare dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram: et prohibentem tributa dari cesari: et dicentem se christum regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait. Tu dicis. At autem pilatus ad principes sacerdotum: et turbas. Nichil inuenio cause in hoc homine. At illi inualecebant dicentes. Commonuit populum: docens per uniuersam iudeam incipiens a galilea: usque huc. Pilatus audiens autem galileam: interrogauit si homo galileus esset. Ut cognouit quod tiberiodis potestate esset: remisit eum ad herodem. Cum et ipse hierosolymis erat: illis diebus. Herodes autem uiso ihu: gauisus est ualde. Erat enim ex multo tempore: cupiens uidere eum: eo quod audiret multa de illo: et sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At ipse nichil respondebat. Stabant etiam principes sacerdotum et scribe: constanter accusantes eum. Preuenit autem illum herodes. cum exercitu suo: et illudit indutum ueste alba: et remisit ad pilatum. Et facti sunt cum herodes. et pilatus una die. Nam ante inuenerant admutem. Pilatus conuocatis autem principibus sacerdotum et magistratibus et plebe: dicit ad illos. Obuiastis michi hunc hominem quasi auertentem populum: et ecce ego coram uobis interrogans: nullam causam inueni in homine isto: ex his in quibus eum accusatis. Sed neque herodes. Nam remisi uos ad illum: et ecce nichil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Peresse autem habebat dimittere eis: pro diem festum unum. Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barabam. Cui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate: et homicidum: missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad illos uolens dimittere ihm. At illi subdamabant dicentes. Crucifige: crucifige illum. Ille autem tertio dicit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam illum: et dimittam. At illi instabant uocibus magnis. postulantes ut crucifigeretur: et inualecebant uoces eorum. Et pilatus: adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Ihm uero: tradidit uoluntati eorum. Et cum ducerent eum adprehenderunt symonem quemdam cireneensem: uenientem de uilla: et imposuerunt illi crucem portare post ihm. Sequebatur autem illum multa turba turba populi: et mulierum que plangebant et lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas ihesus: dicit filie iherusalem nolite flere super me: sed super uos ipsas flete: et super filios uros. Quoniam ecce uenient dies: in quibus dicent. Beate steriles: et uentres que non genuerunt: et ubera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos: et collibus operite nos. Quia si in monti ligno hec faciunt: mando quid fiet? Dicebantur autem et alij duo uerum cum eo: ut interficerentur. Et postquam uenerunt in locum qui dicitur caluarie: ibi crucifixerunt eum. Et latrones unum ad dexteris: et alterum ad sinistris. Ihesus autem dicebat. Pater: dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes uero uestimenta eius: miserunt sortes: et stabat populus expectans: et deridebant eum principes eorum eis: dicentes. Alios saluos fecit: se saluum faciat. si hic est dei electus. Illudebant autem ei: milites et accedentes. et acetum offerentes illi dicentes. Si tu es rex iudeorum. saluum te fac. Erat autem et super scriptis inscripta super illum. iherusalem iherusalem: et hebraicis. Hic est rex iudeorum. unus autem de iudeis qui peridebant latronibus. blasphemabat eum dicens. Si tu es christus: saluum fac te ipsum et nos. respondens autem alter: increpabat illum dicens. Neque tu times deum: quod in eadem damnatione es. Et uos qui deum time: nam digna factis recipiatis. Sic uero: nichil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Domine: memento mei: dum ueneris in regnum tuum. Et dicit illi ihesus. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Erat autem iam fere hora sexta: et tenebre facte sunt in uniuersa terra: usque in horam nonam. et obscuratus est sol. Et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna ihesus ait. Pater: in manus tuas donec commendo spiritum meum. Et cum dixisset exspirauit. uidens autem centurio quid factum fuerat: glorificabat deum dicens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba qui simul aderat. ad spectaculum istud: et uidebant que fiebant: percutientes pectora sua: reuertebantur. Stabant autem omnes noti eius a longe: et mulieres que secute erant eum: a galilea hec uidentes. Et ecce inter nonne ioseph erat qui de iure iustus et iustus. Hic non consenserat actibus eorum: ab arimathia ciuitate iudee. qui expectabat et ipse regnum dei. Et accessit ad pilatum: et percussit eum.

ihu. Et depositum: involuit syndone: et posuit eum in monumento exciso: in quo non dum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceue: et sabbatum inhiestebat. Subsecute autem mulieres que cum venerant de galilea uiderunt monumentum: et quemadmodum erat corpus positum eius. Et reuertentes parauerunt aromata: et ungenta. Et sabbato quidem siluerunt: secundum mandatum **xxv**

Vna autem sabbati ualde diluculo: uenerunt ad monumentum: portantes que parauerant aromata. Et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento: et ingressæ non inuenerunt corpus ihu. Et factum est dum mente consternate essent de isto: ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste fulgenti. Cum timerent autem et declinarent uultum in terram: dixerunt ad illas. Quid queritis uiuentem cum mortis? Non est hic: sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est uobis: cum adhuc in galilea esset dicens. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum: et crucifigi: et die tertia resurgere. Et recordate sunt uerba eius. Et regressæ a monumento: narrauerunt hec omnia uidetibus illis: et ceteris omnibus. Erat autem maria magdalena: et iohanna: et maria iacobi: et ceteræ que cum eis erant que dicebant ad apostolos hec: et uisa sunt ante illos. sicut deliramentum uerba ista: et non credebant illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum: et procumbens uidit linteamina sola posita. Et abiit secum mirans: quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis discipulis ihu ibant ipsa die in castellum quod erat in spacio stadium. hoc abiherusalem nomine emmaus. Et ipse loquebantur admutem: de his omnibus que acciderant. Et factum est dum fabularentur et secum quærent: et ipse ihesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur: ne cum agnoscerent. Et ad illas qui sunt hi sermones quos confertis admutem: ambulantes et essis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei Tu solus peregrinus es in terra: et non cognouisti que facta sunt his diebus: quibus ille dixit. Quæ? et dixerunt. De ihu nazareno: qui fuit propheta uir potens in opere et sermone: coram deo et omni populo. Et quomodo tradiderunt eum summis sacerdotibus et principes nostri in dampnationem mortis: et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus: quia ipse esset redemptor israhel. Et mox super hec omnia tertia dies est hodie quod hec facta sunt. Sed et mulieres quedam ex uobis terruerunt nos: que ante lucem fuerunt ad monumentum: et non inuento corpore eius: uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse: qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum uero non inuenerunt. Et ipse dixit ad eos. Ostendi et tardi corde ad credendum: in omnibus que locuti sunt prophete. Nonne hec oportuit pati christum: et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a moysi et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant. Et appropinquauerunt castello quo ibant: et ipse se finem longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam aduersperauit: et inclinata est iam dies. Et intiauit cum illis: et factum est dum recumberet cum illis: accepit panem et benedixit ac fregit porcegebat illis. Et aperti sunt oculi eorum: et cognouerunt eum. Et ipse euasit ex oculis eorum. Et dixerunt admutem: nonne cor nostrum ardens erat nobis dum loqueretur in uia: et apperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora: regressi sunt in terram: et inuenerunt congregatos undecum: et eos qui cum ipsis erant dicentes. Quod surrexit dominus uere: et apparuit symoni. Et ipse narrabant que gesta in uia. Et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Cum hec autem locuntur: stetit ihesus in medio discipulorum suorum: et dixit eis pax uobis. Ego sum: nolite timere. Conturbati uero et conterriti: existimabant se spiritum uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis? et cogitationes ascendunt in corda uestra: uidete manus meas et pedes: quia ego ipse sum. Palpate et uidete: quia spiritus carnem et ossa non habent: sicut me uidens habetis. Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et inuocantibus per gaudium dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi: et farinam mellis. Et cum manducasset coram ipsis: sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos. Hec sunt uerba que locutus sum ad uos. cum adhuc essem uobiscum. Quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc apperuit illis sensum: ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Quid sic scriptum est: et sic oportebat christum pati: et resurgere a mortuis die tertia: et predicari in nomine eius per omnem terram: et remissionem peccatorum: in omnes gentes. Incipientibus ab iherosolima. vos autem estis testes horum. Et ego mitto promissum patris mei in uos. vos autem sedete in ciuitate: quo aduersus in diuinitatem uirtute ex alto. Erant autem eos iherosolima foras: et eleuatis manibus. benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis: recessit ab eis: et fiebatur in celum. Et ipse adorantes: regressi sunt in terram: cum gaudio magno. Et erant semper in templo laudantes: et benedicentes deum Amen

*Incipit Evangelium secundum
Joanem. Caput I.
In principio erat Verbum. etc.*

In principio erat verbum. et verbum erat apud deum. Et deus erat verbum. hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso factum est nihil. Quod factum: in ipso vita erat lux hominum. Et lux in tenebris lucet: et tenebre eam non comprehenderunt. fuit homo nullus adeo: cui nomen erat iohannes. Sic venit in testimonium: ut testimonium perhiberet de lumine: ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de lumine erat lux vera: que illuminat omnem hominem venientem in mundum. In mundo erat: et mundus per ipsum factus est: et mundus eum non cognovit. Impropria venit: et sui eum non receperunt. Quocirca autem non receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri: his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus: neque ex voluntate carnis: neque ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. Et verbum caro factum est et habitavit in nobis. Et vidimus gloriam eius: gloriam quasi unigeniti a patre pleni

gratie et veritatis. Iohannes testimonium perhibet de ipso: et clamabat dicens. Sic erat quem dixi: qui post me venturus: ante me factus est: quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus: et gratiam pro gratia. Cum lex moysi data est. Deum nemo vidit unquam: unigenitus filius qui est in sinu patris: ipse enarravit. Et hoc est testimonium iohannis: quando miserunt iudei ab iherosolymis sacerdotes et levitas ad eum ut interrogarent eum tu quis es? Et confessus est et non negavit. Et confessus est: quia non sum ego christus. Et interrogaverunt eum quid ergo hebas es? Et dixit non sum. Propheta es tu. Et respondit non. Dixerunt ego ei. Cuius es ut responsum dederis his qui miserunt nos? Cuius dicit de te ipso? ait. Ego vox clamantis in deserto: dirigite viam domini: sicut dicit ysaias propheta. Et qui missi fuerant: erant ex pharisaeis. Et interrogaverunt eum: et dixerunt ei. Quid ergo baptizas? si tu non es christus: neque propheta: neque hebas? Respondit eis iohannes dicens: Ego baptizo in aqua: in medio autem vestrum stetit quem vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est: qui ante me factus est. Cuius non sum dignus: ut solvam eius corrigiam calceamenti. Et in bethania facta sunt trans iordanem: ubi erat iohannes baptizans. Altera die vidit iohannes ipsum venientem ad se: et ait. Ecce agnus dei: qui tollit peccata mundi. Sic est de quo dixi. Post me venit vir: qui ante me fuit quia prior me erat. Et ego nesciebam eum: sed ut manifestetur israel propterea veni ego in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit iohannes dicens: Quia vidi spiritum descendentem quasi columbam de celo: et mansit super eum. Et ego nesciebam eum. Sed qui misit me in aqua baptizare: ille michi dixit. Si quem videris spiritum descendentem et manentem super eum: hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi et testimonium perhibui: quia hic est filius dei. altera die iterum. Stabat iohannes: et ex discipulis eius duo. Et respiciens ambulantem ipsum dicit. Ecce agnus dei. Et audierunt duo discipuli eius loquentem: et secuti sunt ipsum. Converteris autem ihesus: et videns eos sequentes se: dicit eis. Quid queritis. Cui dixerunt ei. Rabbi: quod interpretatum magister est. ubi habitas? Dicit eis. Venite et videte. venerunt et viderunt ubi maneret: et apud eum manserunt die illo. Hora autem erat: quasi decima. Erat autem andreas frater symonis petri: unus ex duobus qui audierant a iohanne: et secuti fuerant eum. Invenit hic primum fratrem suum symonem: et dicit ei. Invenimus messiam: quod est interpretatum christus. Et adduxit eum ad ipsum. Intuitus autem eum ihesus dixit. Tu es symon filius ioanna: tu vocaberis cephas: quod interpretatur petrus. Jucundum vobis ire in galileam: et inveniet philippum: et dicit ei ihesus. Sequere me. Erat autem philippus: abethsaida civitate andre et petri. Invenit philippus nathanahel: et dicit ei. Quem scripsit moyses in lege et propheta: invenimus ipsum filium ioseph: anazareth. Et dicit ei nathanahel anazareth potest aliquid bonum esse? Dicit ei philippus. Veni et vide. vidit ihesus nathanahel venientem ad se: et dicit deo. Ecce vere israelita: in quo dolus non est. Dicit ei nathanahel. Quid me vis? Respondit ihesus et dicit ei: Plus quam te philippus vocaret cum esset sub iohanne: vidi te. Respondit ei nathanahel: et ait. Rabbi: tu es filius dei: tu es rex israel. Respondit ihesus: et dicit ei. Quia dicit tibi vidi te sub iohanne: credis minus his in te. Et dicit ei. Amen amen dico vobis: videbitis celum apertum: et angelos dei ascendentes et descendentes: super filium hominis.

Et die terti nuptie facte sunt in cana galilee: et erat mater ihu ibi. Vocatus est autem et ihesus et discipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino: dicit mater ihu ad eum. Vinum non habent et dicit ei ihesus. Quid michi et tibi est mulier? Non dum venit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcumque dixerit vobis: facite. Erant autem ibi lapidee ydrie sex posite: secundum purificationem iudeorum. Capientes singule metretas bimas vel ternas. Dicit eis ihesus. Implete ydrias aqua: et impleverunt eas usque ad summum. Et dicit eis ihesus. Haurite nunc: et ferte architriclino. Et tulerunt. ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam: et non sciebat unde esset. Ministri autem sciebant: qui hauerant aquam. vocat sponsum architriclinus: et dicit ei. Omnis homo primum bonum vinum ponit: et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem servasti bonum vinum usque adhuc. Sic fecit in cana signum.

ignorum ihus in tana galilee: et manifestant gloriam suam. Et crediderunt in eum: discipuli eius. **P**o-
huc descendit capharnaum: ipse et mater eius: et fratres eius: et discipuli eius: et ibi manserunt non multis
diebus. Et prope erat pascha iudeorum: et ascendit iherosolimam ihus. Et inuenit in templo uidentes
hones et oves: columbas: et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis: omnes
eiecit de templo. Oves quoque et hones: et nummulariorum effudit es et mensas subuertit. Et ipsi qui co-
lumbas uendebant dixerunt. Abserte ista hinc: et uolite facere domum patris mei: domum negotiationis
recordati uero discipuli eius similes: quia scriptum est: zelus domus tue: comedit me. Respondit ergo
iudei et dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis quia hec facis? Respondit ihus et dixit eis. Soluite tem-
plum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta et sex annis edificatum est
templum hoc. Et tu in tribus diebus excitabis illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo re-
surrexisset a mortuis: recordati sunt discipuli sui quia hoc dicebat. Et crediderunt scripture: et sermone quem
dixit ihus. Cum autem esset iherosolimis in pascha iudeis festo: multi crediderunt in nomine eius: que facie-
bat. Ipse autem ihus non credebatur semetipsum eis: eo quod ipse nosset omnes. et quia opus ei non erat ut quis
testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine. **in q**

Erat autem homo capharnaicus: modernus nomine: princeps iudeorum. Dicit uenit ad ihm nocte:
et dicit ei. Rabbi: scimus quia adeo uenisti magister. Nemo enim potest hec signa facere que tu facis. nisi
fuerit deus cum eo. Respondit ihus et dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis natus fuerit denuo
non potest uidere regnum dei. Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex?
Nunquid potest in uentrem matris sue iterato intrare et nasci? Respondit ihus. Amen dico tibi: nisi
quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto: non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne
caro est: et natum est ex spiritu: spiritus est. Non mireris quia dixi tibi: oportet uos nasci denuo. Spiritus
ubi uult spirat: et uocem eius audis sed nescis unde ueniat et quo uadat. Respondit nicodemus et dixit ei. Co-
modo possunt hec fieri. Respondit ihus et dixit. Tu es magister israel: et hec ignoras? Amen dico tibi:
quia quod scimus loquimur: et quod uidimus testamur: et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi
uobis et non creditis: quomodo si dixero uobis celestia credetis? Et nemo ascendit in celum: nisi qui descendit de
celo: filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet fi-
lius hominis. Ut omnis qui credit in ipso non pereat: sed habeat uitam eternam. Sic enim dilexit mundum:
ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in eum non pereat: sed habeat uitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mundum: ut iudicet mundum: sed ut saluetur mundus per ipsum.
Qui credit in eum: non iudicatur. Qui autem non credit: iam iudicatus est: quia non credit in nomine
unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium: quia lux uenit in mundum: et dilexerunt homines magis
tenebras quam lucem: erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui mala agit odit lucem: et non
uenit ad lucem: ut non arguantur opera eius. Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem: ut mani-
festentur opera eius: quia in deo sunt facta. Post hec uenit ihus. et discipuli eius in iudeam terram. et
illic demonstrabatur eum eis: et baptizabat. Erat autem et iohannes baptizans in iordanis: quia
aque multe erant illic: et ueniebant et baptizabantur. Non dum enim missus fuerat in carcerem iohannes
factus est quod quæstio ex discipulis iohannis. cum iudeis: de purgatione. Et uenerunt ad iohannem: et dixerunt
ei. Rabbi. Qui erat tecum transiordanem: cui tu testimonium perhibuisti: ecce hic baptizat: et omnes ueniunt ad
eum. Respondit iohannes: et dixit. Non potest homo quicquam nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi uos michi testimo-
nium perhibetis quod dixerim: ego non sum christus: sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam: spon-
sus est. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum: gaudio gaudet: propter uocem sponsi. Hoc ergo gaudium
meum: impletum est. Illum oportet crederet: me autem minus. Qui de terra est: de terra loquitur. Qui de celo
uenit: super omnes est. Et quod uidit et audiuit: hoc testatur: et testimonium eius nemo accipit. Qui eius
testimonium accipit: signauit quia de ueritate est. Qui enim ex deo uerba dei loquitur: non enim ad mensuram
dat de spiritum. pater diligit filium: et omnia dedit in manus eius. Qui credit in filium: habet uitam eternam.
Qui autem incredulus est filio: non uidebit uitam: sed ira dei manet super eum. **in q**

Vt ergo cognouit ihus quia audierunt pharisæi quia ihus plures discipulos facit et baptizat quam
iohannes quamquam non baptizaret. sed discipuli eius. Reliquit iudeam: et abiit iterum in galile-
am. Oportebat autem eum transire: per samariam. uenit ergo in ciuitatem samariam: que dicitur
sichem in iudeam quod dedit iacob ioseph filio suo: erat autem ibi: fons iacob. Ihus ergo fatigatus exi-
tere: sedebat sic super fontem: hora erat: quasi sexta. uenit mulier samaritana haurire aquam. Dicit ei ihus.
Da michi bibere: discipuli autem eius abierant in ciuitatem: ut ab eis emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana
illa. Quomodo tu iudeus cum sis bibere a me possis. que sum mulier samaritana. Non enim conuiuantur iudei
samaritanis. Respondit ihus et dixit ei. Si scires domum dei: et quis est qui dicit tibi da michi bibere: tu for-
sitam petisses ab eo: et dedisset tibi aquam uitam. Dicit ei mulier. Domine neque in quo haurias habes et
putens altius est. unde ergo habes aquam uitam? Nunquid tu maior es patre nostro iacob: qui dedit nobis

puteum: et ipse excohibet et filij eius: et pecora eius. Respondit ihesus et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac fiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non fiet iterum. Sed aqua quam ego dabo ei: fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eum mulier. Domine michi da hanc aquam ut non sitiam neque eriam hanc haurire. Dicit ei ihesus. vade: voca virum tuum et ueni hic. Respondit mulier et dixit: non habeo virum. Dicit ei ihesus. Benedixisti quia non habeo virum: quinq; enim viros habuisti: et nunc quem habes non est tuus ut hoc uere dixisti. Dicit ei mulier. Domine uideo quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt: et uos dicitis quia iherosolymus est locus: ubi oportet adorare. Dicit ei ihesus. Mulier: crede michi quia uenit hora: quando neque in monte hoc: neque in iherosolymis adorabitur pater. Vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus. quia salus ex iudeis est. Sed uenit hora et nunc est quando ueri adoratores adorabunt patrem: in spiritu et ueritate. Nam et pater tales querit: qui adorant eum. Spiritus est deus et qui eos adorant: in spiritu et ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias uenit qui dicitur christus. Cum ergo uenerit ille nobis annuntiabit omnia. Dicit ei ihesus. Ego sum qui loquor tui. Et continuo uenerunt discipuli eius: et mirabantur cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit quid queris: aut quid loqueris cum illa. Reliquit ergo ydriam suam mulier: et abiit in ciuitatem: et dicit illis hominibus. Ego sem te et uidete hominem: qui dixit michi omnia quecumque feci. Nunquid ipse est christus. Exierunt de ciuitate: et ueniebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli eius dicentes. Rabbi. manduca. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo manducare: quem uos nescitis. Dicebant ergo discipuli adinuicem. Nunquid aliquis attulit ei ad manducandum? Dicit eis ihesus. Meus cibus est ut faciam uoluntatem eius qui misit me: ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis quod adhuc quatuor messes et mellis uenit. Ecce dico uobis leuate oculos uros et uidete regiones: quia albe sunt iam ad messum. Qui metit mercedem accipit: et congregat fructum in uitam eternam. ut qui seminat: simul gaudeat et qui metit. In hoc est uerbum uerum. Quia alius est qui seminat et alius est qui metit. Ego misi uos metere: quod uos non laborastis. Alij laborauerunt: et uos in labores eorum introistis. Ecce uitate autem illa: multi crediderunt in eum samaritanorum: propter uerbum mulieris: testimonium perhibentis: quia dixit michi omnia quecumque feci. Cum uenissent ergo samaritani ad illam: rogauerunt eam ut ibi manerent. Et mansit ibi duos dies: et multo plures crediderunt: propter sermones eius: et implei dicebat. Quia iam non propter tuam loquelam credimus: ipsi enim audimus et scimus quia ipse est uere saluator mundi. Post duos autem dies exiit inde: et abiit in galileam. Ipse enim ihesus testimonium perhibuit: quia propheta in sua patria: honorem non habet. Cum ergo uenisset in galileam: exceperunt eum galilei. Cum oia uidissent que fecerat in die festo iherosolymis et ipsi uenerant in diem festum. uenit et iterum in tanaem galilee ubi fecit aquam uinum. Et erat quidam regulus: cuius filius infirmabatur capharnaum. Erat enim audisset quia ihesus adueniret a iudea in galileam abiit ad eum et rogabat eum: ut descenderet: et sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dixit ad eum ihesus. Si signa et prodigia uideritis: non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine: descende prius quam moriatur filius meus. Dicit ei ihesus. vade: filius tuus uiuit. Credit homo sermoni quem dixit ei ihesus: et ibat. Iam autem eo descenderente. serui occurrerunt ei et nuntiauerunt dicentes: quia filius eius uiueret. Interrogabat autem horam ab eis: in qua melius habuerit et dixerat ei. Quia heri hora septima: reliquit eum febris. Congnouit ergo pater: quia illa hora erat in qua dixit ei ihesus filius tuus uiuit: et credidit ipse: et domus eius tota. **¶**

Hoc iterum secundum signum fecit: cum uenisset a iudea in galileam. Post hec erat dies festus iudeorum. C. 5. et ascendit ihesus iherosolimam. Est autem iherosolymus probatica piscina: que conuocatur hebraice bethsaida: quinq; portibus huius. In his iacebat multitudo magna languentium: cecorum: claudorum: aridorum: expectantium aque motum. Angelus autem domini secundum tempus descendebo in piscinam: post motionem aque: sanus fiebat aqua cuiusque infirmitate detinebatur. Erat autem quidam homo ibi: triginta et octo annos habens infirmitate sua. Hunc cum uidisset ihesus iacentem: et cognouisset quia multum iam tempus haberet: dicit ei. Vis sanus fieri? Respondit ei alanguens. Domine: hominem non habeo: ut cum turbata fuerit aqua: mittat me in piscinam. Dum uenit enim ego alius ante me descendit. Dicit ei ihesus. Surge: tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo: et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant iudei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. Qui me fecit sanum: ille michi dixit. Tolle grabatum tuum et ambula. Interrogauerunt ergo eum: quis est ille homo: qui dixit tibi. tolle grabatum tuum et ambula. Is autem qui sanus effectus fuerat nesciebat quis esset. Ihesus autem determinauit a turba constituta in loco. Postea inuenit eum ihesus in templo: et dixit illi. Ecce sanus factus es: iam non peccare: ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo et nuntiavit iudeis: quia ihesus esset: qui fecit eum sanum. Propterea persequerantur iudei ihm: quia hic faciebat in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur: et ego opor. Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere: quia non solum soluebat sabbatum: sed et patrem suum dicebat deum: equalem se faciens deo. Respondit itaque ihesus: et dixit eis. Amen amen dico uobis

non potest filius a se facere quicquid: nisi quod uiderit patrem facientem. Quicquid enim fecerit ille
hec et filius similiter facit. Pater enim diligit filium: et omnia demonstrat ei: que ipse fecit. Et maiora
his demonstrabit ei opera: ut uos miremini. Sicut enim pater suscitavit mortuos et uiuificat: et neque enim
pater iudicat quemquam: sed iudicium omne dedit filio: ut omnes honorificent filium: sicut honorificat
patrem. Qui non honorificat filium: non honorificat patrem qui misit illum. Amen amen dico uobis: quia
uenit hora et nunc est. Quia qui uerbum meum audit: et credit ei qui misit me: habet uitam eternam. Et
in iudicium non uenit: sed transiit a morte in uitam. Amen amen dico uobis: quia uenit hora et nunc
est: quando mortui audient uocem filii dei: et qui audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in semet
ipso: sic dedit et filio uitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei et iudicium facere: quia filius ho
minis est. Nolite mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem
eius. Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uite: qui uero mala egerunt in resurrectionem
iudicii. Non possum ego a me ipso facere quicquid: sicut audio iudico: et iudicium meum iustum est.
Quia non quero uoluntatem meam: sed uoluntatem eius qui misit me. Si ergo testimonium perhi
bio de me: testimonium meum non est uerum. Aliud est: qui testimonium perhibet de me: uos misistis ad
iohannem: et testimonium perhibuit ueritati. Ego autem non ab homine: testimonium accipio: sed hec di
co: ut uos salui sitis. Ille erat lucerna lucens et ardens: uos autem uoluistis ad horam exultare in luce ei.
Ego autem: habeo testimonium manus iohannis. Opera enim que dedit pater ut perficerem ea: ipsa opera
que ego facio: testimonium perhibent de me quia pater me misit. Et qui misit me pater: ipse testimonium
perhibuit de me. Neque uocem eius unquam audistis: neque speciem eius uidistis. Et uerbum eius non habe
tis in uobis manens: quia quem misit ille: hunc uos non creditis. Scrituram scripturas: quia uos puta
tis in ipsis uitam eternam habere. Et ille sunt que testimonium perhibent de me. Et non uultis uenire
ad me: ut uitam habeatis. Claritate ab hominibus non accipio sed cognoui uos: quia dilectionem
dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei: et non accipitis me: si alius uenerit in nomine
suo: illum accipietis. Quomodo potestis uos credere: qui gloriam ab hominibus accipitis: et gloriam que
a solo est deo non queritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum uos apud patrem. Est qui ac
cusat uos: moyses in quo speratis. Si enim crederetis moysi: crederetis forsitan et michi. De me enim
ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis: quomodo meis uerbis crederetis? **vi**

Post hec abiit ihesus transmare galilee: quod est tyberiadis. Et sequebatur eum multitudo mag
na quia uidebant signa que faciebat: super his qui infirmabantur. Subiit ergo in montem ihesus: et
ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha: dies festus iudeorum. Cum so
lenasset ergo oculos ihesus: et uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad philippum. Unde eme
mus panes ut manducent hi? Ipse enim sciebat quid esset factururus. Respondit ei philippus. Quorum
denariorum panes non sufficient eis: ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis
eius: andreas frater symonis petri. Est puer unus hic: qui habet quinque panes ordeatis et duos pisces.
Sed hi quid sunt inter tantos. Dicit ergo ihesus: facite homines discumbere: erat autem femina multum
in loco. Distribuerunt ergo uiri: in numero quasi quinque milia. Accipit ergo panes ihesus: et cum gratias
egisset: distribuit discumbentibus. Similiter et expiscibus: quantum uolebant: ut autem impleti sunt:
dixit discipulis suis. Colligite que superauerunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo: et impleuerunt
duodecim cophinos fragmentorum: ex quinque panibus ordeatis: que superauerunt: his qui manducauerant
Ih. ergo homines cum uidissent quod fecerat signum: dicebant quia hic est uere propheta: qui uenturus est
in mundum. Ihesus ergo. Cum cognouisset quia uenturi esset: ut raperent eum: facerent eum regem. Fug
iterum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est: descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum
astendissent nauim: uenerunt transmare in capharnaum. Et tenebre iam facte erant: et non uenerat
adeos ihesus. Mare autem uento flante magno exurgebat. Cum remigassent ergo: quasi stadia uiginti
quinque aut triginta: uident ihesum ambulante super mare: et proximum nauim fieri: et timuerunt. Ille
autem: dicit eis. Ego sum: nolite timere. Voluerunt ergo eum accipere in nauim: et statim fugit na
uis ad terram quam ibant. Altera die turba que stabat transmare: uidit quia nauicula alia non
erat ibi: nisi una. Et quia non intrasset cum discipulis suis ihesus in nauim: sed soli discipuli ei
abissent. Alie uero superuenerunt naues: a tyberiade iuxta locum ubi manducauerant panem
gratias agentes domino. Cum ergo uidisset turba quia ihesus non esset ibi: neque eius astenderunt in na
uiculas: et uenerunt capharnaum querentes ihesum. Et cum inuenerunt eum transmare: dixerunt
ei Rabbi. quando huc uenisti? Respondit ihesus: et dicit. Amen amen dico uobis. Queritis me: non
quia uidistis signa: sed quia manducaistis expansis et saturati estis. Operamini: non cibum qui perit
Sed qui paret uitam eternam: quem filius hominis uobis dabit: hunc enim pater signauit de
Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dei? Respondit ihesus: et dicit eis. Hoc
est opus dei: ut credatis meum: quem misit ille. Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum: ut uide

annus et credamus tibi quid operaris. Patres nostri manna manducauerunt in deserto: sicut scriptum est
 Panem de celo: dedit eis manducare. Dicit ergo eis ihesus. Amen amen dico uobis: non moyses dedit
 uobis panem de celo: sed pater meus dat uobis panem de celo uerum. Pans est enim dei qui descendit
 de celo: et dat uitam mundo. Dixerunt ergo ad eum. Domine: semper da nobis panem hunc. Dicit at
 eis ihesus. Ego sum pans uite. Qui uenit ad me non esuriat. Et qui credit in me: non sitiet unquam.
 Sed dixi uobis: quia et uidistis me: et non credidistis. Omne quod dat michi pater ad me ueniet: et
 eum qui uenit ad me: non eiciam foras. Quia descendi de celo: non ut faciam uoluntatem meam
 sed uoluntatem eius qui misit me. Hic est autem uoluntas eius qui misit me patris: ut omne quod
 dedit michi non perdam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est enim uoluntas patris mei qui
 misit me ut omnis qui uidit filium et credit meum: habeat uitam eternam. Et resuscitabo eum ego
 in nouissimo die. murmurabant ergo iudei de illo: quia dixerat ego sum pans qui de celo descendi: et dice-
 bat. Domine hic est ihesus filius ioseph: cuius nos nouimus patrem et matrem: quomodo ergo dicit hic:
 quia de celo descendi? Respondit ergo ihesus: et dicit eis: nolite murmurare inuicem. Nemo potest
 uenire ad me: nisi pater qui misit me traxerit eum. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. Est
 scriptum in prophetis: erunt omnes doctores dei. Omnis qui audiuit a patre et didicit: uenit ad
 me. Non quia patrem uidit quisquam: nisi is qui est a deo: hic uidit patrem. Amen amen dico uobis
 qui credit in me habet uitam eternam. Ego sum: pans uite. Patres nostri manducauerunt in deserto ma-
 na: et mortui sunt. Hic est pans de celo descendens: ut si quis expro manducauerit: non moriatur. Ego sum
 pans uiuus: qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: uiuet in eternum. Et pans qui
 ego dabo caro mea est: pro mundi uita. Litigabant ergo iudei: ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic
 nobis carnem suam ad manducandum dare. Dicit ergo eis ihesus. Amen amen dico uobis: nisi manducaue-
 ritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis uitam in uobis. Qui manducat meam
 carnem: et bibit meum sanguinem in me manet: et ego in illo. Sicut misit me uiuens pater: et ego
 uiuo propter patrem. Et qui manducat me: et ipse uiuet propter me. Hic est pans: qui de celo descen-
 dit. Non sicut manducauerunt patres nostri manna: et mortui sunt. Qui manducat hunc panem
 uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga. multi ergo audientes discipulis eius: dixerunt. Durus est
 hic sermo: quis potest eum audire. sciens autem ihesus apud semetipsum: quia murmurarent de hoc discipuli
 eius: dicit eis. hoc uos scandalizat? Si ergo uideritis filium hominis ascendentem: ubi erat prius tunc
 scietis quia ego sum. Spiritus est qui uiuificat: caro non prodest quicquam. Verba que ego locutus sum
 uobis: spiritus et uita sunt. Sed sunt quidam ex uobis: qui non credunt. Sciebat enim ab initio ihesus: qui
 erant non credentes: et quis traditurus esset eum. Et dicebat. Propterea dicit uobis: quia nemo potest uenire
 ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum abierunt retro: et iam non cum illo
 ambulabant. Dicit ergo ihesus adduodecim. Numquid et uos multis abire? Respondit ei symon petrus. Do-
 mine ad quem ibimus: uerba uite habes: et nos credimus et conuincimur: quia tu es christus filius dei. Re-
 spondit ei ihesus. Domine ego uos duodecim elegi: et ex uobis unus dyabolus est. Dicebat autem uitam
 symonis schariotehen. Hic enim erat traditurus eum: cum esset unus ex duodecim. **¶**

Post hec ambulabat ihesus in galileam: non enim uolebat in iudeam ambulare: quia quere-
 bant eum iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus iudeorum: scilicet phesia. Dixerunt
 autem fratres eius ad eum: transi hinc: et uade in iudeam ut et discipuli tui uideant opera tua que
 facis. Nemo quippe in occulto aliquid facit: et querit ipse in palam esse. Si hec facis: manifestas te ip-
 sum mundo. Neque enim fratres eius: credebant meum. Dicit eis ihesus. Tempus meum non dicit aduenit
 tempus autem uester tempus est paratum. Non potest mundus odisse uos: me autem odit
 quia ego testimonium perhibeo de illo: quia eius mala sunt opera. Vos ascendite ad diem festum hunc
 ego non ascendo ad diem festum istum. Quia meum tempus non dicit impletum est. Hec cum
 dixisset: ipse mansit in galilea. ut autem ascenderunt fratres eius: tunc et ipse ascendit ad diem
 festum: non manifeste: sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo: et dicebant. ubi est
 ille? Et murmur multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant: quia bonus est. Alii autem
 dicebant: non: sed sedunt turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo: propter metum iude-
 orum. Jam autem die festo mediantem: ascendit ihesus in templum: et docebat. Et mirabantur iudei
 dicentes. Quomodo hic literas scit cum non didicerit? Respondit eis ihesus et dicit. Mea doctrina
 non est mea: sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem eius facere: cognoscat de deo
 na utrum ex deo an a me ipso loquar. Qui a semetipso loquitur: gloriam propriam querit. Qui au-
 tem querit gloriam eius qui misit illum: hic uerax est et in iustitia in illo non est. Domine moyses
 dedit uobis legem et nemo ex uobis facit legem? Quid me queritis interficere? Respondit turba
 et dicit. Deum non habes quis te querit interficere? Respondit ihesus: et dicit eis unum opus
 feci: et omnes miramini. Propterea moyses dedit uobis circumcisionem: non quia ex moysse est

sed ex patribus: et sabbato circumciditis hominem. Si circumcisionem accipit homo in sabbato: ut non
soluatur lex moysi: hic undem indignamini quia totum hominem sanum sed in sabbato. **N**ote ui
dicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex iherosolymitanis. **N**o
ne hic est quem querunt interficere? **E**cce palam loquitur et nihil ei dicunt. **N**umquid uere
congnouerunt principes. quia hic est christus: sed hunc sanum unde sit? christus autem cum uenerit ne
mo scit unde sit. **C**lamabat ergo docens in templo ihesus: et dicens. Et me scitis et unde sum scitis: et
ame ipso non ueni: sed est uerus qui misit me: quem uos non scitis. **E**go scio enim: quia ab ipso sum
et ipse me misit: querebant ergo eum apprehendere: et nemo misit manum in eum: quia dum uenerat non
hora eius. **D**eturbata autem multi crederunt in eum. **E**t dicebant. christus cum uenerit: nunquid
plura signa faciet quam hic facit? **A**udierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec. **E**t mis
erunt principes et pharisei ministros: ut apprehenderent eum. **D**ixit ergo ihesus: adhuc quod modi
cum tempus uobiscum sum: et uado ad eum qui misit me. **Q**ueritis me et non inuenietis. **E**t ubi sum
ego: uos non potestis uenire. **D**ixerunt ergo iudei ad semetipsos. **Q**uo hic iturus est: quia non inue
nimus eum. **N**umquid in dispersionem gentium iturus est: et dociturus gentes? quis est hic sermo
quem dixit: querit me me et non inuenietis. **E**t ubi sum ego uos non potestis uenire? **I**magin
fimo autem die magno festiuitatis: stabat ihesus et clamabat dicens. **S**i quis sitis: ueniat ad me
et bibat. **C**ui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de uentre eius fluent aque uiue hoc autem
dixit de spiritu: quem accepturi erant: credentes in eum. **N**on dum enim erat spiritus datus: quia ihu
non dum fuerat glorificatus. **E**cce enim turba cum audissent hos sermones eius: dicebant hic est uere
propheta. **A**lii dicebant hic est christus. **Q**uidam autem dicebant. **N**umquid christus uenit. **N**onne
scriptura dicit: quia iherusalem dauid et iherusalem castella: ubi erat dauid uenit christus. **D**iffensio itaque
facta est in turba propter eum. **Q**uidam autem ex iudeis uolebant apprehendere eum: sed nemo mis
it manum in eum. **V**enerunt ergo ministri ad pontifices et ad phariseos et dixerunt eis illi. **C**urare non
adduxistis eum. **R**esponderunt ministri. **N**umquam sic locutus est homo: sicut hic homo. **R**espon
derunt ergo eis pharisei. **N**umquid et uos seducti estis? **N**umquid aliquis ex principibus credidit in eum
aut ex phariseis? sed turba hec que non nouit legem: maledicti sunt. **D**icit moedernus ad eos: ille
qui uenit ad eum nocte: qui unus erat ex iudeis. **N**umquid lege nostra iudicat hominem: nisi audierit
ab ipso prius: et cognouerit quid faciat? **R**esponderunt et dixerunt ei. **N**umquid et tu galileus es
scribare et uidere: quia propheta agahlea non surgit. **E**t reuersi sunt unusquisque in domum suam. **U**

Ihesus autem preiit in montem oliueti: et diluculo iterum uenit in templum: et cum omni populo
uenit ad eum: et sedens docebat eos. **A**dduxerunt autem scribe et pharisei mulierem adulterio deprehen
sam et statuerunt eam in medio: et dixerunt ei. **M**agister: hec mulier modo deprehensa est
adulterio. **I**n lege autem moyses mandauit nobis: huiusmodi lapidare. **T**u ergo quid dicis? hec autem
dicebant temptantes eum: ut possent accusare eum. **I**hesus autem inclinans se deorsum: digito scri
bebat in terra. **C**um autem perseverarent interrogantes: erexit se: et dixit eis. **C**uius sine peccato est
uestrum: primus in illam lapidem mittat. **E**t iterum se inclinans: scribebat in terra. **A**udentes
autem unus post unum exiebant: incipientes a senioribus. **E**t remansit solus: et mulier in me
dio stans. **E**rigens autem se ihesus: dixit ei. **M**ulier ubi sunt qui te accusabant? nemo te condemnauit
neque dixit nemo domine. **D**ixit autem ihesus: nec ego te condemnabo. **V**ade et amplius iam non
peccare. **I**terum ergo locutus est eis ihesus dicens. **E**go sum lux mundi. **C**ui sequitur me non ambulat
in tenebris: sed habebit lucem uite. **D**ixerunt ergo pharisei. **T**u de te ipso testimonium perhibes. **T**estimo
nium tuum non est uerum. **R**espondit ihesus et dixit eis. **E**t si ego testimonium perhibeo de me
ipso: uerum est testimonium meum hic. **Q**uia scio unde ueni: et quo uado uos autem nescitis unde
uenio: aut quo uado. uos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quemquam. **E**t si iudico
ego: iudicium meum uerum est. **Q**uia solus non sum: sed ego: et qui misit pater me. **E**t in lege
uestra scriptum est: quia duos hominum testimonium uerum est. **E**go sum qui testimonium perhibeo de
me ipso: et testimonium perhibet de me qui misit me pater. **D**icebat ergo: ubi est pater tuus **R**espondit
ihesus. **N**eq; me scitis: neq; patrem meum. **S**i me sciretis: sciretis et patrem meum sciretis. **H**ec
uerba locutus est in gazophylatio: docens in templo. **E**t nemo apprehendit eum: quia non dum ue
nerat hora eius. **D**ixit ergo iterum eis ihesus. **E**go uado et queritis me: et in peccato uestro moriemini.
Quo ego uado: uos non potestis uenire. **D**icebant ergo iudei. **N**umquid interficiet semetipsum: quia quod
ego uado uos non potestis uenire. **E**t dicebat eis. uos de deorsum estis: ego de supernis sum. uos demum
hoc estis: ego non sum de hoc mundo. **D**ixi ergo uobis quod moriemini in peccatis uestris. **S**i enim non
credideritis quia ego sum: moriemini in peccato uestro. **D**icebat ergo ei. **T**u quis es? **D**ixit eis ihesus.
Ozymorim: et qui loquor uobis. **Q**uia habeo de uobis loqui et iudicare: sed qui misit me: uerax est. **E**t
que audiui ab eo: hec loquor in mundo. **E**t non cognouerunt qui patrem eius dicebat deum. **D**ixit

ergo eis ihus. Cum exaltaueritis filium hominis: tunc cognoscetis quia ego sum. Et ame ipso facio michi sed docuit me pater ita loquor. Et qui me misit me est et non reliquit me solum. Quia ego que placita sunt ei: facio semper. Et illo loquente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo ihus ad eos: qui crederunt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo: uere discipuli mei eritis. Et cognoscetis ueritatem: et ueritas liberabit uos. Responderunt ei. Semen abrahe sumus: et nemini seruimus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis. Respondit eis ihus. Amen amen dico uob. Quia omnis qui facit peccatum: seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo meternum: filius manet in eternum. Si ergo filius uos liberauerit: uere liberi eritis. Sed non quia filii abrahe estis: sed queritis me interficere: quia sermo meus non capit in uobis. Ego quod uidi apud patrem loquor: et uos que uidistis apud patrem uestrum facitis. Responderunt et dixerunt ei. Pater noster abraham. Dicit eis ihus. Si filii abrahe estis: opera abrahe facite. Nunc autem queritis me interficere hominem qui ueritatem uobis locutus: quam audimus a deo. Hoc abraham non fecit: uos facitis opera patris uestri. Dixerunt itaque ei. Nos ex formatione non sumus nati: omni patrem habemus deum. Dicit ergo eis ihus. Si deus pater uester esset: diligeritis utique me. Ego enim ex deo processi: et ueni. Neque enim ame ipso ueni: sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis: quia non potestis audire sermonem meum: uos ex patre dyabulo estis: et desideria patris uestri uultis facere: ille hominada erat ab initio et in ueritate non stetit: quia non est ueritas meo. Cum loquitur mendacium: ex proprio loquitur quia mendax est et pater eius. Ego autem quia ueritatem dico non creditis michi. Quis ex uobis arguit me de peccato: si ueritatem dico: quare uos non creditis michi. Qui est ex deo uerba dei audit. Propterea uos non auditis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei. Nomen benedicimus uos quia samaritani estis: et demonum filii. Respondit ihus. Ego demonum non habeo sed honorifico patrem meum: et uos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: et qui querat et iudicet. Amen amen dico uob sermonem meum si quis seruauerit mortem non uidebit meternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demonum habes. Abraham mortuus est et propheta: et tu dicis si quis sermonem meum seruauerit: non gustabit mortem meternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demonum habes. Numquid tu maior es patre uro abraham qui mortuus est: et propheta mortui sunt quem te ipsum facis. Respondit ihus. Si ego glorifico me ipsum: gloria mea nichil est. Est pater meus qui glorificat me: quem uos quidem noster estis dicatis. Et non cognouistis eum: ego autem noui eum. Et si dixerem quia non scio eum: ero similis uobis mendax: sed scio eum et sermonem eius seruo. Abraham pater uester: exultauit ut uideret diem meum: et uidit: et gaudens est. Dixerunt ergo iudei ad eum. Cinquaginta annos non diu habes: et abraham uidisti. Dicit eis ihus. Amen amen dico uob antequam abraham fieret: ego sum. Tulerunt ergo lapides in eum. Ihus autem abscondit se et exiit de templo. **viij**

Hic preteriens uidit hominem cecum a nativitate: et interrogauerunt eum discipuli sui habbi: quis peccauit. hic autem putes eius: ut cecus nasceretur. Respondit ihus. Neque hic peccauit neque parentes eius. sed ut manifestetur opera dei in illo. ille oportet operari opera eius qui misit me. donec dies est. uenit nox quando nemo potest operari. Quam diu in mundo sum: lux sum mundi. Et cum dixisset: cepit mittere lutum et fecit lutum ex spuito. et limavit lutum super oculos eius: et dixit ei. uade lانا in natatoria siloe: quod interpretatur misus. Abiit ergo et lauit et uenit uidens. Itaque multi et qui uidebant eum prius: quia mendacis dicebant. Nomen hic est qui sedebat et mendicabat: alij dicebant quia hic est: alij autem: nequaquam: sed similis est eius. Ille uero dicebat: quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculus tu. Respondit. Ille homo qui dicitur ihus: lutum fecit et unxit oculos meos: et dixit michi. uade ad natatorium siloe: et laua. Et abiit laui: et laui: et uidi. Et dixerunt ei. ubi est ille. Dicit. nescio. Adducunt eum ad phariseos: qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum: quando lutum fecit ihus: aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei: quomodo uidisset. Ille autem: dixit eis lutum posuit michi super oculos: et laui et uidi. Dicebant ergo ex phariseis quidam. Non est hic homo a deo: qui sabbatum non custodit. Alij autem dicebant. Quomodo potest homo peccator hec signa facere: et scilicet erat mirum. Dicunt ergo ceteri iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos. Ille autem dixit quia propheta est. Non crediderunt ergo de illo uidet: quia cecus fuisset et uidisset: donec uiderint parentes eius qui uiderat. Et interrogauerunt eos dicentes. Hic est filius uester quem uos dicatis quia cecus natus est: quomodo ergo nunc uidet. Responderunt eis patres eius: et dixerunt. Scimus quia hic est filius noster: et quia cecus natus est: quomodo autem uideat nescimus: aut quis eius aperuit oculos nos nescimus. Ipsam interrogate et talem habet ipse de se loquatur. Hec dixerunt parentes eius quia timebant iudeos. Jam enim conspuratio

uerunt uidel: ut si quis eum profiteretur xpm extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dice-
 runt quia etatem het: ipm interrogate. uocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat cecus: et dixer-
 ei. Da gloriam deo: nos scimus: quia hic homo peccator est. Dicit ergo ille. Si peccator est nesc-
 io: unum scio: quia cecus sum cum em: modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi quomodo appe-
 runt tibi oculos? Respondit eis. Dixi uobis et audistis iam: quid iterum uultis audire? Nunquid et
 uos uultis discipuli eius fieri? maledixerunt ei: et dixerunt Tu discipulus eius sis. nos autem mo-
 ysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus hunc autem nescimus unde sit. Respon-
 dit ille homo et dixit eis. In hoc enim mirabile e: quia uos nescitis unde sit: et aperuit oculos meos
 Scimus autem: de peccatores non audit. Sed si quis dei cultor est: et uoluntatem eius facit: hunc
 exaudit. Alitudo non est auditum: quia quis oculos cecum nati. nisi xpus filius dei. Nisi eet hic adeo
 non poterat quicquam. Responderunt: et dixerunt ei Impetatis natus es totus? et tu doces nos? et
 eiecerunt eum foras. Auduit ihus quia eiecerunt eum foras. Et cum inuenisset eum: dixit ei. Tu
 credis in filium dei? Respondit ille et dixit. Quis es domine ut credam in eum? Et dixit ei ihus. Et
 uidisti eum: et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credo domine: et prostratus adorauit eum. Dicit
 ei ihus. In iudicia ego mittam mundum uerum: ut qui non uident uideant: et qui uident cecum fiant. Et
 audierunt ex phariseis qui cum ipso erant: et dixerunt ei. Nunquid et uos cecum sumus? Dicit eis
 ihus. Si cecum eetis non haberetis peccatum. Nunc uero dicitis quia uidemus peccatum nrm manet
 Amen amen dico uobis. Qui non intrat per ostium in ouile ouium sed ascendit altum de: ille
 fur est et latro. Qui autem intrat per ostium: pastor est ouium hinc hostiarius aperit:
 et oues uocem eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim: et educit eas. Et
 cum proprias oues emiserit: ante eas uadit: et oues illum sequuntur: quia sciunt uocem eius
 Alienum autem non sequuntur: sed fugiunt ab eo: quia non nouerunt uocem alienum. Hoc
 prouerbum dixit eis ihus. Illi autem non cognouerunt: quid loqueretur eis. Dicit ergo eis
 iterum ihus. Amen amen dico uobis: quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot uenerunt
 fures sunt et latrones: sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. Quic si quis introierit
 saluabitur: et non ingredietur et egredietur et pascua inueniet. Fur non uenit nisi ut firetur: et
 mactet: et pdat. Ego ueni ut uitam habeant: et habundantius habeant. Ego sum pastor bonus
 Bonus pastor: animam suam dat pro ouibus. Mercenarius et qui non est pastor: oues non sunt
 oues proprie: uidet lupum inuenientem: et dimittit oues et fugit. Et lupus rapit: et dispergit oues
 Mercenarius fugit autem: quia mercenarius est: et non pmet ad eum de ouibus. Ego sum pastor
 bonus: et cognosco meam: et cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater: et ego cognosco pa-
 trem: et animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo: que non sunt ex hoc ouili
 et illas oportet me adducere: et uocem meam audient. Et fiet unum ouile: et unus pastor. Prop-
 terea me pater diligit: quia ego pono animam meam: ut iterum summa eam. Nemo tollit ea
 a me: sed ponam eam a me ipso Potestatem habeo ponendi eam: et potestatem habeo iterum su-
 mendu eam. hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos propter ser-
 mones hos. Dicebant autem multi ex iis: demonum het et insanit. quid enim auditis? Alij dice-
 bant hec uerba non sunt demonum habentis. Nunquid cecorum demonum potest oculos aperire
 facta sunt autem eum in iherosolymis et hyemps erat. Et ambulabat ihus in templo: in porticu
 salomonis: circumdederunt ergo eum iudei: et dicebant ei. Quousque animam nostram tollis? Si tu
 es xpus dic nobis palam. Respondit eis ihus. loquor uobis: et non creditis. Opera que ego facio in no-
 mine patris mei hec testimonium phibent de me. Sed uos non creditis: quia non estis ex ouibus me-
 is. Oues mee uocem meam audiunt: et ego cognosco eas: sciuntur me. Et ego uitam eternam
 do eis: et non peribunt in eternum: et non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod ced-
 matri manus omnibus est: et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater unum sumus.
 Insulderunt lapides iudei: ut lapidarent eum. Respondit eis ihus. Multa opera bona ostendi uobis
 ex patre meo: propter quod eorum opus me lapidatis? Responderunt ei iudei. De bono opere non
 lapidamus te: sed blasphemiam. Et quia tu homo nimis sis: facis te deum. Respondit eis ihus. Nonne
 scriptum est in lege uestra: quia ego dixi estis? Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est: et no-
 potest solum scriptura. Quem pater sanctificauit: et misit in mundum et uos dicitis quia blasphemias
 quia dixi filius dei sum? Si non facio opera patris mei: nolite credere michi. Si autem facio: et si michi
 non uultis credere: operibus credite. Ut cognoscatis et credatis quia in me est pater: et ego in patre. Cre-
 rebant ergo eum apprehendere: et exiit de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem meum tot
 ubi erat iohannes baptizans primum: et mansit illic. Et multi uenerunt ad eum: et dicebant.
 Quia iohannes quidam signum fecit in illum: omnia autem querimus: dixit iohannes de hoc uera erant.
 Et multi crediderunt in eum. Erat quidam langues lazarus abethana: de castello marie: marthe

sororis eius. Maria autē erat que unxit dominum unguento: et extersit pedes eius capillis suis: cuius
 frater lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine ecce quem amas
 infirmus. Audiens autem ihesus: dixit eis. Infirmitas hec: non est ad mortem sed pro gloria dei: ut glorificetur
 filius dei per eam. Dirigebat autem ihesus martham et sororem eius mariam et lazarium. ut ergo audiuit
 quia infirmabatur: nunc quidem mansit in eodem loco: duobus diebus. Deinde post hec: dicit discipulis
 suis. Eamus in iudeam iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare. Et iterum
 vadis illuc? Respondit ihesus. Nonne duodecim hore sunt diei? Si quis ambulaverit in die non of-
 fendit: quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulaverit nocte offendit: quia lux non est in eo. Hec
 autem et post hec dicit eis. Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut assumptus exsuscitem eum. Dixerunt
 ergo discipuli eius. Domine: si dormit saluus erit. Dixerat autē ihesus de morte eius: illi autem putave-
 runt: quia de dormitione somnum diceret. Tunc ergo: dixit eis ihesus manifeste. Lazarus mortuus est. Et
 gaudeo propter vos: ut credatis quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum. Dicit ergo thomas qui dicitur
 didymus. Adcondiscipulos eamus et vos: ut moriamur cum eo. Venit itaque ihesus: et invenit eum quatuor
 dies iam in monumento habentem. Erat autem bethaniam iuxta iherosolimam quasi stadiis quindecim.
 Multi autem ex iudeis venerant ad martham et mariam: ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo
 ut audiuit quia ihesus venit: occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dicit ergo martha ad ihesum. Domine
 si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio: quia quecumque poposteris adeo:
 dabit tibi deus. Dicit illi ihesus. Resurgit frater tuus. Dicit ei martha. Scio: quia resurget in resur-
 rectione in novissimo die. Dicit ei ihesus. Ego sum resurrectio et vita: qui credit in me etiam si mortuus
 fuerit vivet. Et omnis qui vivit et credit in me: non morietur in eternum. Credis hoc? ait illi etiam
 domine: ego credidi quia tu es christus filius dei: qui misisti mundum venisti. Et cum hec dixisset: abiit
 et vocavit mariam sororem suam: silencio dicens. Magister adest et vocat te. Illa ut audiuit: surgit
 cito: et venit ad eum. Non dum venerat ihesus enim ihesus in castellum: sed erat adhuc in illo loco
 ubi occurrit ei martha. Iudei igitur qui erant cum ea in domo: et consolabantur eam. Cum ergo in-
 disset mariam quia cito surrexit et exivit: secuti sunt eam dicentes. Quia vadit ad monumentum ut
 ploret ibi. Maria ergo cum venisset ubi erat ihesus: videns eum cecidit ad pedes eius: et dixit ei. Domine:
 si fuisses hic: non esset mortuus frater meus. Ihesus ergo ut vidit eam plorantem: et iudeos qui venerant cum ea:
 plorantes: fremuit spiritu: et turbavit se spiritu: et dixit. Vbi posuisti eum? Dicit ei. Domine: veni et vide. La-
 crimatus est ihesus. Dixerunt ergo iudei inter se: quomodo amabat eum. Cuiusdam autem: dixerunt ex ipso
 et non poterat hic qui aperuit oculos cecis: facere ut hic non moreretur. Ihesus ergo rursum fremens in se
 metipso: venit ad monumentum. Erat autem spelunca: et lapis super positus erat ei. Ait ihesus. Tollite
 lapidem. Dicit ei martha soror eius qui mortuus fuerat. Domine iam sciet: quadriduarius enim est. Dicit
 ei ihesus. Nonne dixi tibi: quoniam si credideris in diebus gloriam dei? Tulerunt ergo lapidem. Ihesus autē
 elevans sursum oculos: dixit. Pater gratias ago tibi: quoniam audisti me. Ego autem sciebam: quia sp-
 iritus me audis. Sed propter populum qui circumstant dixerunt credant quia tu me misisti. Hec cum dixisset
 voce magna clamavit. Lazare: veni foras. Et statim prodixit qui fuerat mortuus: ligatis pedibus et man-
 uis. Et facies illius: sudario erat ligata. Dicit eis ihesus. Solvite eum: et sinite abire. Multi ergo
 ex iudeis qui venerant ad mariam et viderant que fecit: crediderunt in eum. Cuiusdam autem ex
 ipsis abierunt ad phariseos: et dixerunt eis que fecit ihesus. Collegimus ergo pontifices et pharisei
 concilium: et dicebant. Quid facimus: quia homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic
 omnes credent in eum. Et nement romani et tollent nostrum nomen: et locum et gentem. Unus
 autem ex ipsis capharnae cum esset pontifex annus illius: dixit eis. vos nescitis quicquam nec cogitatis quod
 expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo: et non tota gens pereat. Hec autem ille ipse non
 dixit: sed cum esset pontifex annus illius: prophetavit: quia ihesus mortuus erat pro gente et non tantum
 pro gente: sed ut ut filios dei qui erant dispersi: congregaret in unum. Ab illo ergo die cogitaverunt ut in-
 terficerent eum. Ihesus ergo iam non in palam ambulat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta deser-
 tum: in civitatem que dicitur effrem. Et ibi morabatur cum discipulis suis. Prope enim autem erat
 erat pascha iudeorum. Et ascenderunt multi iherosolimam de regione ante pascha: ut sanctifi-
 carent se ipsos. Querebant ergo ihesum: et eo loquebantur ad invicem in templo stantes. Quid putatis
 quia non veniet ad diem festum. Vederant autem pontifices et pharisei mandatum: ut si quis
 cognoverit ubi sit indicet ut apprehendant eum. **xi**

Ihesus ergo ante sex dies pasche: venit bethaniam: ubi fuerat lazarus mortuus: quem suscitavit. C. 12.
 ait ihesus. Fecerunt autem ei cenam ibi: et martha ministrabat. Lazarus vero: unus erat
 ex discipulis cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardis preclari: et unxit pe-
 des ihesu: et extersit capillis suis pedes ihesu: et domus impleta est: ex odore unguenti. Dicit ergo u-
 nus ex discipulis eius iudas scharioth: qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentum non ve-

dit trecentis denariis: et datum est egeus. Dixit autem hoc. Non quia decemis pertinebat addere: sed quia fuit erat: et loculos habens: ea que mittebantur portabant. Dixit ergo ihesus. Dime illam: ut indie sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semper habetis uobiscum: me autem non semper habetis. Congruit ergo turba multa exiit: quia illic est: et uerunt non propter ihesum tantum: sed ut lazarium uiderent quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum: ut et lazarium interficerent. Quia multi propter illum abibant exiit: et credebant in ihm. In crastinum autem turba multa que uenerat ad diem festum: cum audissent quia uenit ihesus iherosolimam: acceperunt ramos palmarum et protulerunt obuiam ei: et clamabant osanna: benedictus qui uenit in nomine domini rex israhel. Et in uenit ihesus assellum: et sedit super eum: sicut scriptum est. Non timere filia syon: ecce rex tuus uenit sedens super pullum assine hoc non cognouerunt discipuli eius primum: sed quando glorificatus est ihesus. Tunc recordati sunt quia hec erant scripta de eo: et hec fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat turba: que erant cum eo quando lazarium uocauit de monumento: et suscitauit eum a mortuis. Propterea et obuiam uenit ei turba: quia audierunt hoc eum fecisse signum. Pharisaei quoque dixerunt ad semetipsos. uidemus quia michi proficimus: ecce mirum totus post eum abijt. Erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent indie festo. Unus quoque accessit ad philippum: qui erat ab ethsaida galilee et rogabat eum dicens. Domine: uolumus ihesum uidere uenit philippus: et dicit andree. Andreas rursum et philippus: dixerunt ihesu. Ihesus autem: respondit eis dicens. uenit hora ut clarificetur filius hominis. Amen dico uobis. Nisi granum frumenti cadens inter ram mortuum fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit: multum fructum affert. Qui amat animam suam perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo in uitam eternam. custodit eam. Siquis michi ministrat: me sequatur. Et ubi sum ego: illic et minister meus erit. Siquis michi ministrauerit: honorificabit eum pater meus qui est in celis. Nunc anima mea tributa est: et quid dicam. Pater saluifica me ex hora hac. Sed propterea uisum horam ueni. per clarifica nomen tuum. uenit ergo uox de celo: et clarificauit: et iterum clarificabo. Turba quoque que stabat et audierat: dicebat tonitruum factum est. alij dicebant: angelus ei locutus est. Respondit ihesus et dixit. Non propter me uox hec uenit: sed propter uos. Nunc iudicium est mundi: nunc princeps huius mundi eiectur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum hoc autem dicebat: significans quia morte esset mortuus. Respondit ei turba. Nos audimus ex lege: quia Christus manet in eternum. Et quomodo tu dicis oportet filium hominis exaltari. Quis est iste filius hominis? Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicum lumen in uobis est. Ambulate dum lumen habetis: ut non tenebre uos comprehendant. Et qui ambulat in tenebris: nescit quo vadit. Dum lumen habetis credite in lucem: et filij lucis sitis. Hec locutus est ihesus et abiit et abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis: non credebant in eum. ut sermo esaye prophete impleretur quem dixit. Domine quis credit auditui nostro: et brachium domini qui reuelatum est. Propterea non poterant credere: quia iterum dixit esaias. Ecce caui oculos eorum: et obturauit eorum cor ut non uideant oculis: et intelligant corde: et conuertantur et sanem eos. Hec dixit esaias: quando uidit gloriam eius: et locutus est de eo. ueritatem: et ex principibus multi crediderunt in eum: sed propter phariseos non confitebantur ut desynagoga non eueretur. Dilexerunt enim gloriam hominum: magis quam dei. Ihesus clamauit et dixit. Qui credit in me: non credit in me: sed in eum qui me misit. Et qui uidet me: uidet eum qui me misit. Ego lux in mundum ueni: ut omnis qui credit in me: in tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea: et non custodierit ego non iudico eum. Non enim ueni ut iudicem mundum: sed ut saluificem mundum. Qui spernit me et non accipit uerba mea habet qui iudicat eum. Sermo quem locutus sum: ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego ex me ipso non sum locutus: sed qui misit me pater. Ipse michi mandatum dedit: quid dicam: et quid loquar. Et scio quia mandatum eius: uita eterna est. Que ergo ego loquor: sicut dixit michi pater sic loquor.

C. 13.

Mente diem festum pasche sciens ihesus quia uenit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus misisset mactem: ut traderat eum iudas symonis scharioteus. Sciens quia omnia dedit ei pater in manus: et quia adeo exiit: et ad deum uadit. surgit a cena: et ponit uestimenta sua. Et cum accepisset linteum et preceperit. Dedit misit aquam in pelum: et cepit lauare pedes discipulorum: et exstergere linteo quo erat preceperit. uenit ergo ad symonem petrum: et dixit ei petrus. Domine: tu michi lauas pedes? Respondit ihesus et dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo scies autem postea. Dicit ei petrus non lauabis michi pedes in eternum. Respondit ei ihesus. Et si non lauas te: non habebis partem meam. Dicit ei symon petrus. Domine: non tantum pedes meas: sed et manus et caput. Dicit ei ihesus. qui lot

est non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. Et uos mundi estis: sed non omnes. Sciebat enim quis nam esset qui traderet eum propterea dixit non estis mundi omnes. Postquam lauit pedes eorum accepit uestimenta sua: et cum recubisset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim uobis. uos uocatis me magister et domine. et benedicatis: sum enim. Si ergo laui ego pedes uestros dominus et magister: et uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis: ut quem admodum ego feci uobis: ita et uos faciatis. Amen amen dico uobis non est seruus maior domino suo neque apostolus maior illo qui misit illum. Si hoc scitis beati eritis: si feceritis ea. Non de omnibus uobis dico: ego scio quos elegerim sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat meam panem lenabit conseruium calcaneum suum. Et modo dico uobis plus quam fiat: ut credatis cum factum fuerit quia ego sum. Amen amen dico uobis: qui accipit liquorem misero me accipit. Qui autem me accipit: accipit enim qui me misit. Cum hoc dixisset ihesus: turbatus est spiritu: et protestatus est et dixit. Amen amen dico uobis: quia unus ex uobis tradet me. Et sciebant ergo aduicem discipuli hesitantes de quo diceret. Erat ergo recubens unus ex discipulis eius iuxta ihs: quem diligebat ihs. Finitur ergo hunc symon petrus et dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaque cum recubisset ille super petrus ihs: dicit ei. Domine: quis est? Respondit ihs. Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem: dedit symoni schariothis. Et post butellam: tunc introiit in eum sathanas. Et dicit ei ihs. Eundem facis facis. Hoc autem nemo sciuit nisi circumbentium ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant: quia loculos habebat uidas quia dicit ihs. Ene ea que opus sunt uobis ad diem festum: aut egenis ut aliquid daret. Cui ergo accepisset ille butellam exiit continuo: erat autem nox. Cum ergo exisset: dicit ei ihs. Nonne clarificatus filius est hominis: et deus clarificatus est meo. Si deus clarificatus est meo et clarificabit eum filius adhuc modicum uobiscum sum: queritis me et sicut dixi uideis. quo ego vado uos non potestis venire. Et uobis dico modo: mandatum nouum do uobis ut diligatis in uicem sicut et uos dilexistis: ut et uos diligatis inuicem. In hoc cognoscant omnes quia mei discipuli estis: si dilectionem habueritis aduicem. Dicit ei symon petrus. Domine quo uadis? Respondit ihs. Quo ego uado non potes me modo sequi. Sequeris autem me postea. Dicit ei petrus. Quare non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam. Respondit ihs. Amen. Amen dico tibi. Gallus dabo me ter neques. **E**t ait discipulis suis. Non turbetur cor uestrum. Creditis mecum et in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem uobis: quia uado uobis parare locum: iterum nemo et accipiam uos ad me ipsum: ut ubi sum ego: et uos sitis. Et quo ego vado scitis: et uiam scitis. Dicit ei thomas. Domine: nescimus quo uadis: et quomodo possumus uiam scire. Dicit ei ihs. Ego sum uia ueritas et uita. Nemo uenit ad patrem nisi per me. Si cognoueritis me et patrem meum utique cognoueritis: et a modo cognoscetis eum et uidistis eum. Dicit ei philippus. Domine ostende nobis patrem: et sufficit nobis. Dicit ei ihs. Tanto tempore uobiscum sum: et cognouistis me. plinthe: qui uidet me uidet et patrem. Et modo tu eris ostende nobis patrem. Non quia credis ego in patre et pater in me est: uerba que ego loquor uobis: anime ipso loquor non. Pater autem in me manens ipse facit opera: et non creditis quia ego in patre et pater in me est. Alioquin propter opera ipsa credite. Amen amen dico uobis: qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet quia ego ad patrem vado. Et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam: ut glorificetur pater in filio. Si quid petieritis autem in nomine meo hoc faciam. Si diligitis me mandata mea seruate. Et ego patrem et alium paracletum dabit uobis ut maneat uobiscum in eternum spiritum ueritatis quem mundus accipere non potest: quia non uidet eum nec scit eum. uos autem cognoscetis eum: quia apud uos manebit. et in uobis erit. Non relinquam uos orphanos ueniam ad uos. adhuc modicum et mundus me iam non uidet. uos autem uidetis me: quia ego uiuio et uos uiuistis. In illo die uos cognoscetis: quia ego sum in patre meo: et uos in me et ego in uobis. Qui habet mandata mea et seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem diligit me diligitur a patre meo. Et ego diligam eum: et manifestabo ei me ipsum. Dicit ei uidas uide ille schariothis. Domine quid factururus es quia nobis manifestaturus es te ipso: et non mundo. Respondit ihs et dixit ei. Siquis diligit me sermonem meum seruabit: et pater meus diliget eum. Et ad eum ueniemus: et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat. Et sermo quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris. Et per locutus sum uobis apud uos manens. Paracletus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomen ue meo ille uos docebit omnia: et suggeret uobis omnia quaecumque dixerint uobis. Pacem relinquo uobis: pacem meam do uobis. Non quomodo mundus dat: ego do uobis. Non turbetur cor uestre:

neq; fornicet. **I**ndistis quia ego dixi uobis: uado & nemo aduers. **S**i diligeretis me gauderetis utiq; quia uado ad patrem: quia pater maior me e. Et nunc dixi uobis prius quam fiant: ut cum factum fuerit credatis. **N**am non multa loquor uobis cum uenit enim princeps huius mundi & in me non h't quicquam s; ut cognoscat mundus: quia diligo patrem & siuid mandatum dedit michi pater sic facio. **S**urgite eamus hinc **xxxv**

C. 15.

Ego sum uitis uera: & pater meus agricola est. **O**mnem palmentem in me non ferentem fructum tollet enim: & omnem qui fert fructum purgabit eum: ut fructum pl' afferat. **N**am uos mundi estis: propter sermonem quem locutus sum uobis. **M**anete in me: & ego in uobis. **N**am palmes non potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in uita: sic nec uos nisi in me manseritis. **E**go sum uitis: uos palmites. **C**ui manet in me & ego in eo hic fert fructum multum: quia sine me non potestis facere. **S**i quis in me non manserit mittetur foras sicut palme & arescit: & colligent eum: & in ignem mittent & ardet. **S**i manseritis in me: & uerba mea in uobis manserint: quodcumq; petitis uolueritis & fiet uobis. **I**n hoc glorificatus est pater meus: ut fructum plurimum afferatis: efficiamini & discipuli mei. **S**i dilexit me pater: & ego dilexi uos. **M**anete in dilectione mea. **S**i precepta mea seruaueritis manebitis in dilectione mea: siuid & patris mei precepta seruaui: & maneo in eius dilectione hec locutus sum uobis ut gaudium meum in uobis sit: & gaudium uestrum impleatur. **H**ec est preceptum meum ut diligatis mutem: siuid dilexi uos. **M**aiorem hanc dilectionem nemo h't ut amorem suum qui ponit pro amicitia suis. **V**os amici mei estis: si feceritis que ego precipio uobis. **N**am non dico uos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. **V**os autem dixi amicos: quia omnia quecumq; uidi in apatre meo: nota feci uobis. **N**on uos me elegistis sed ego elegi uos: posui uos: ut eatis & fructum afferatis: & fructus uester maneat: ut quodcumq; petieritis patrem in nomine meo: det uobis. **H**ec mando uobis: ut diligatis mutem. **S**i mundus uos odit: scitote quia me priorem uobis odio habuit. **S**ed demumto fuissetis mundus quod sum erat diligeret. **C**um uero demumdo no estis: sed ego elegi uos demumdo. **P**ropterea odit uos mundus. **M**ementote sermonis mei: quem ego dixi uobis: non est seruus maior domino suo. **S**i me persecuti sunt: & uos persequentur. **S**i sermonem meum seruauerit: & uerum serua-bit. **S**ed hec omnia facient uobis propter nomen meum quia nesciunt eum qui misit me. **S**i non uenisset & locutus fuisset eis peccatum non haberent. **N**unc autem excusationem non h't de peccato suo. **C**um me odit: & patrem meum odit. **S**i opera non fecissem meis que nemo alius fecit: peccatum non haberent. **N**unc autem: & uident & oderunt: & me: & patrem meum. **S**ed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est: quia odio habuerunt me gratis. **C**um autem uenerit paditus quem ego mittam uobis: apatre spm ueritatis qui apud procedit ille testimonium phibebit de me. **E**t uos testimonium perhibebitis: quia ab inicio mecum estis **xx**

C. 16.

Hec locutus sum uobis ut non scandalizemini ab his synagogis facient uos. **S**ed uenit hora: & nuncius qui interficiat uos arbitretur obsequium se prestare deo. **E**t hec facient uobis: quia non nouerunt patrem neq; me. **S**ed hec locutus sum uobis hora eorum remissionem quia ego dixi uobis. **H**ec autem uobis ab inicio non dixi uobis: quia uobiscum eram: at nunc uado ad eum qui me misit: & nemo ex uobis interrogat me quo uadis. **S**ed quia hec locutus sum uobis tristitia impleuit cor uestrum. **S**ed ego ueritatem dico uobis: expedit uobis ut ego uadam. **S**i enim non abiuro paraditus non ueniet aduers. **S**i autem abiuro mittam eum aduers. **E**t cum uenerit: ille arguet mundum de peccato & de ueritate & de iudicio. **D**e peccato quia non credunt in me. **D**e ueritate uero quia ad patrem uado & iam non uidetis me. **D**e iudicio autem quia princeps mundi huius iudicatus est. **A**d huc multa habeo uobis dicere: sed non potestis potestis portare modo. **C**um autem uenerit ille sps ueritatis: docebit uos omnem ueritate. **N**on enim loquetur a semetipso: sed quicunq; audierit loquetur. **E**t que uentura sunt annuntiabit uobis. **I**lle me clarificabit: quia de meo accipiet: & annuntiabit uobis. **O**mnia quecumq; h't pater mea sunt: propterea dixi quia de meo accipiet & annuntiabit uobis. **Q**uia nam & iam non uidebitis me & iterum modicum & uidebit me: quia uado ad patrem. **D**ixerunt ergo discipulis eius admutem. **Q**uid est hoc quod dicit uobis modicum & no uidebitis me: & iterum modicum & uidebitis me: quia uado ad patrem. **D**icebant ergo. **Q**uid est quod dicit modicum: nescimus quid loquitur. **C**ongruuit autem ihus quia uolebant eum interrogare: & dixit eis. **D**e hoc queritis inter uos quia dixi modicum & non uidebitis me: & iterum modicum & uidebitis me. **A**men amen dico uobis quia plorabitis & flebitis uos: mundus autem gaudebit: uos autem contristabimini sed tristitia uestra uertetur in gaudium. **M**ulier cum parit tristitiam habet: quia uenit hora eius. **C**um autem peperit puerum iam non meminit pressuræ: propter gaudium quia natus est homo in mundum. **E**t uos igitur: quidam nunc tristitiam habetis. **I**terum autem uidebo uos: & gaudebit cor uestrum & gaudium uestrum nemo tollet a uobis. **E**t in illo die me non negabitis. **A**men amen dico uobis siquid petieritis patrem in nomine meo: dabit uobis. **U**sque modo non petistis quicquam in nomine

meo. Petite & accipietis: ut gaudium vestrum sit plenum. Hec in proverbis locutus sum vobis. Venit hora cum iam non loquar in proverbis vobis: sed palam de patre annuntiabo vobis. Ille die in nomine meo petens: & non dico vobis quia ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pater amat vos: quia vos me amastis: & credidistis quia ego a deo exiui. Exiui a patre & veni in mundum. Iterum relinquo mundum: & vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris: & proverbium nullum dicis. Tunc scimus quia scis omnia: & non opus est tibi ut quis te interroget. In hoc credimus: quia a deo existi. Respondit eis ihesus. Nemo creditis: ecce venit hora & iam venit ut dispergamini vniuersique inpropterea: & me solum relinquantis. Et nunc sum solus: quia pater mecum est. Hec locutus sum vobis: ut in me pacem habeatis. In mundo pressura habebitis: sed confidite ego vici mundum. **Ex**

Hec locutus est ihesus: & subleuatis oculis mox dixit. Pater: venit hora clarifica filium tuum. C. 17. ut filius tuus clarificet te: sicut dedisti ei potestatem omnis carnis: ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna ut cognoscant te solum deum verum & quem misisti ihu xpm. Ego te clarificavi super terram: opus consummavi quod dedisti michi ut faciam. Et nunc clarifica me apud te ipsum: claritate quam habui prius quam mundus esset apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus: quos dedisti michi de mundo. Tu erant & michi eos dedisti: & sermonem tuum seruauerunt. Tunc cognouerunt quia omnia que dedisti michi abste sunt: quia uerba que dedisti michi dedi eis. Et ipsi acceperunt & cognouerunt uere quia a te exiui: & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non pro mundo rogo: sed pro his quos dedisti michi: quia tui sunt: & mea omnia tua sunt. & tua mea sunt. **S** & clarificatus sis in eis. Et iam non sum in mundo: & hi in mundo sunt & ego ad te uenio. **P**ater sancte serua eos in nomine tuo: quos dedisti michi: ut sint vnum sicut & nos. Et cum enim cum eis: eo seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti michi custodiri: nemo ex his perit nisi filius perditionis: ut scriptura impleatur. Tunc autem ad te uenio & hec loquor mundo: ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum: & mundus odio eos habuit quia non sunt de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo: sed ut serues eos ex malo. De mundo non sunt: sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos: ueritate & sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti in mundum: & ego misi eos in mundum. Et pro eis sanctifico me ipsum: ut sint & ipsi sanctificati in ueritate. Non pro his tantum sed & pro eis qui credituri sunt per uerbum eorum in me: ut omnes vnum sint: sicut & tu pater in me & ego in te ut & ipsi in nobis vnum sint: ut mundus credat quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti michi dedi eis: ut sint vnum sicut & nos vnum sumus. Ego in eis & tu in me: ut sint consummati in vnum. Et cognoscat mundus quia tu me misisti: & dilexisti eos sicut & me dilexisti. Pater quos dedisti michi: uolo ut ubi ego sum & illi sint mecum: ut uideant claritatem meam: quam dedisti michi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Dato uultu mundus te non cognouit: ego autem te cognoui. Et hi cognouerunt quia tu me misisti & notum feci eis nomen tuum & notum faciam: ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: & ego in ipsis. **Ex**

Hec cum dixisset ihesus. Egressus est cum discipulis suis fustorentem cedron: ubi erat hortus: C. 18. in quem introiit ipse & discipuli eius. Sciebat autem iudas qui tradebat eum locum quem frequentius ihesus conuenerat illuc: cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem & apud pontifices & phariseos ministros: uenit illuc cum lateribus: & facibus & armis. Ihesus itaque: scies omnia que uentura erant super eum: & processit & dixit eis. Quem queritis? Responderunt ei: ihu nazarenum. Dicit eis ergo ihesus sum. Stabat autem & iudas: qui tradebat eum cum ipsis. Ut ergo dicit ego sum abierunt retrorsum: & ceciderunt inter se. Iterum ergo eos interrogauit. Quem queritis? Illi autem dixerunt: ihu nazarenum. Respondit ihesus. Dixi uobis: quia ego sum. Si ergo me queritis: scitate hos abire: ut impleretur sermo quem dixit. Quia quos dedisti michi: non perdi di ex eis quemquam. Symon ergo petrus: habens gladium eduxit eum: & percussit pontificis servum & abscidit eius auriculam dextram: erat autem nomen serui malchus. Dicit ergo ihesus petro mitte gladium tuum. Calicem quem dedit michi pater: non bibam illum. Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorum: comprehenderunt ihu: & ligauerunt eum. Et adduxerunt eum ad annam primum. Erat enim socer caiphe: qui erat pontifex illius. Erat autem caiphas qui consilium dederat iudeis: quia expediret unum hominem mori pro populo. Sequabatur autem ihu symon petrus: & alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici: & introiit cum ihu: matrum pontificis. Petrus autem stabat ad hostium foris. Exiit ergo discipulus alius qui erat pontifex: & dixit hostiarie: & introduxit petrum. Dicit ergo petro ancilla hostiana. Numquid & tu ex discipulis es hominis illius? Dicit ille: non sum. Stabant autem serui & ministri

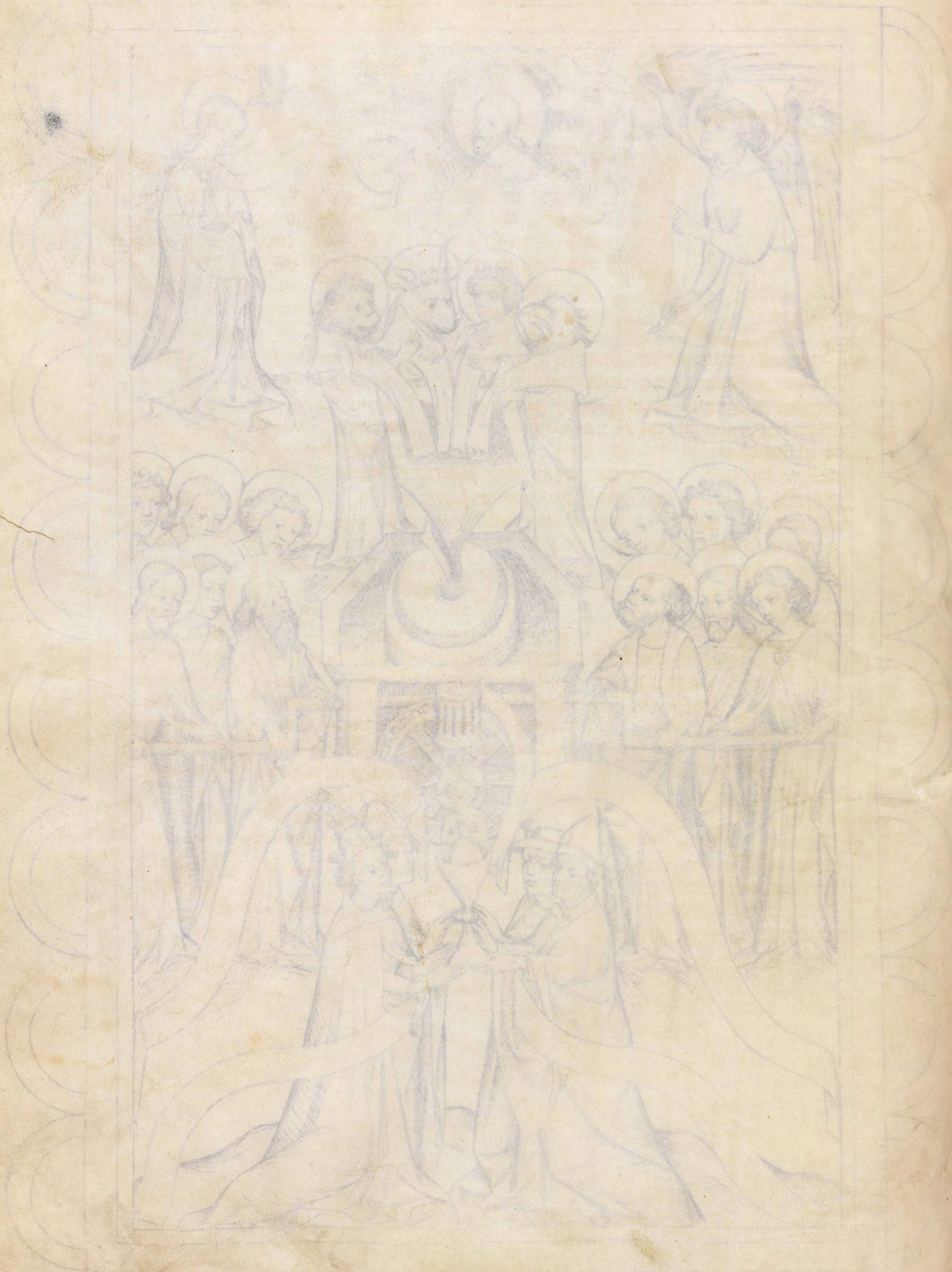
adprimas quia frigus erat: et calefaciebant se. Erat autem cum eis petrus stans: et calefaciens se.
Pontifex ergo interrogauit illum de discipulis suis: et de doctrina eius. Respondit ei ihesus. Ego
palam locutus sum in mundo: ego semper doctus in synagoga: et in templo quo omnes iudei con-
ueniunt: et in occulto locutus sum nichil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt
quid locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt que dixerim ego. Et cum dixisset: unus assistens ministrum:
dedit alapam ihesu dicens. Sic respondes pontifici? Respondit ei ihesus: si male locutus fui
testimonium perhibe de malo. Si autem bene quid me cedis? Et misit eum annas ligatum adca-
ropham pontificem. Erat autem symon petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Tu
quid tu ex discipulis eius es? Regauit ille: et dixit non sum. Dicit unus ex sacerdotibus pontificis
cognatus eius abscondit petrus auriculam. Domine ego te iudi in hortu anni illo. Iterum ergo
negauit petrus: et statim gallus cantauit. Ad ducunt illum ad caropham in pretorium: erat autem
mane. Et ipsi non introierunt in pretorium: ut non contaminarentur: sed manducarent pascha.
Exiit ergo pilatus ad eos foras: et dicit. Quam accusationem affertis aduersus eum? Respon-
derunt et dixerunt ei. Si non esset hic malefactor: non tibi tradidissemus eum. Dicit ergo eis
pilatus accipite eum uos: et secundum legem uestram iudicate eum. Dixerunt ergo iudei ei. uobis
non licet interficere quemquam: ut sermo ihesu impleretur quem dixit: significans quia esset morte
moriturus. Introiit ergo iterum pilatus in pretorium: et uocauit illum: et dicit ei. Tu es rex iude-
orum? Et respondit ihesus. a te metipso hoc dicitur: an alij tibi dixerunt de me? Respondit pilatus.
Numquid ego iudeus sum? gens tua et pontifices tradiderunt te michi: quid fecisti? Respon-
dit ihesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum: mi-
nistri mei uicti decertarent: ut non traderer iudeis. Nunc autem meum regnum non est
huc. Dicit itaque ei pilatus. Ergo rex es? Respondit ihesus. Tu dicitis quia rex sum ego. Ego
nichil natus sum et ab hoc ueni in mundum: ut testimonium perhibeo ueritati. Omnis qui est ex ue-
ritate: audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas. Et cum dixisset: iterum exiit
ad iudeos. Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo uobis ut unum
dimittam uobis in pascha. uultis ergo dimittam regem iudeorum uobis. Clamauerunt turbae os
dicentes. Non hunc sed barabam. Erat autem barababas latro. **Item**
c. 19. **Q**uam ergo apprehendit pilatus illum: et flagellauit: et milites placentes coronam de spinis
imposuerunt capiti eius. Et ueste purpurea circumdederunt eum: et uocabant ad eum: et
dicebant. Hic rex iudeorum: et dabant ei alapas. Exiit iterum pilatus foras: et dicit eis.
Ecce adduxi uobis eum foras: ut cognoscetis quia in eo nullam causam inuenio. Exiit ergo ihesus
portans spinam coronam: et purpureum uestimentum: et dicit eis. Ecce homo. Cum ergo inuiderent
pontifices et ministri clamabant dicentes. Crucifige: crucifige eum. Dicit eis pilatus. Accipite eum
et crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus:
et secundum legem debet mori: quia filium dei se fecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem: ma-
gis timuit. Et ingressus est pretorium iterum: et dicit ad illum unde es. Ihesus autem responsum non
dedit ei. Dicit ei pilatus. Michi non loqueris. Rescis quia potestatem habeo dimittere te? Respondit
ihesus. Non haberes potestatem aduersum me nullam: nisi tibi esset datum desuper. Propterea qui tra-
dunt me tibi: manus penatum habet. Et exante querebat pilatus: dimittere eum. Iudei autem clama-
bant: dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis qui se regem facit: contradicit cesari. Py-
latus ergo cum audisset hos sermones: adduxit foras illum. Iste sedet pro tribunali in loco qui dicitur hebre-
ice: hebraice autem gabatha. Erat autem parascheute pasche hora quasi sexta. Et dicit iudeis. Ecce
rex uester. Illi autem clamabant. Tolle: tolle. Crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem uestrum crucifi-
gam? Responderunt pontifices non habemus regem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum: ut e-
cussigaretur. Susceperunt autem illum et eduxerunt: et baiolans sibi crucem: exiit in eum qui dicitur Cal-
uarie locum. hebraice golgatha: ubi eum crucifixerunt: et cum eo alios duos. Cum et hunc: medium autem
illum. Suscepit autem et titulum pilatus. Et posuit super crucem. Erat autem scriptum. Ihesus nazarenus
rex iudeorum. Tunc ergo titulum multi legerunt iudeorum: quia prope ciuitatem erat locus ubi
crucifixus est ihesus. Et erat scriptum hebraice grece et latine. Dicebant ergo pilato pontifices iudeorum
et non scribere rex iudeorum: sed quia ipse dicit rex sum iudeorum. Respondit pilatus. Quod scripsi
scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum: acceperunt uestimenta eius: et fecerunt quatuor partes
unaqueque militi partem et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis: desuper contexta ptolema. Dixerunt
ergo adinuicem. Non scindamus eam: sed sortemur deus sit. ut scriptura impleatur di-
cens. Partiti sunt uestimenta mea sibi: et muestem meam miserunt sortem. Et milites quidem
hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ihu matris eius maria deophe: et maria magdalena. Ci-

iudisset ergo ihesus matrem: et discipulum stantem quem diligebat: dicit matri sue. **Mulier ecce filius tuus.** Deinde dicit discipulo. ecce mater tua. Et ex illa hora: accepit eam discipulus in sua. Postea sciens ihesus iam omnia consummata sunt: ut consummaretur scriptura: dicit: hinc vas quo positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto hyssopo attulerunt: obtuleruntque ei. Cum ergo accepisset ihesus acetum: dicit. Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum. Iudei ergo quoniam parastene erat ut non remaneret inter corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbatus: rogauerunt ut frangerentur eorum cruce et tollerentur. Venerunt ergo mulieres: et prima quidem stegerunt circa: et alterius qui circa fixus est cum eo. Adhuc autem cum uenissent: ut uiderint eum iam mortuum: non fregit eius crura. Sed unus militum lancea latus eius aperuit: et continuo exiit sanguis et aqua. Et qui uidit testimonium perhibuit: et uerum est eius testimonium. Et ille scit quia uera dicit: ut et uos creditis. Facta sunt enim hec ut scriptura impleveretur. Quis non communis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. uidebunt in quem transfixerunt. Post hec autem rogauit pylatum ioseph abarimathna eo quod esset discipulus ihesu: occidit autem: propter metum iudeorum: ut tolleret corpus ihesu. Et paruit pylatus uenit ergo et tulit corpus ihesu. uenit autem et nicodemus: qui uenerat adhuc nocte prius ferens myrram et aloes: quasi libris centum. Acceperunt ergo corpus ihesu: et ligauerunt eum linteis cum aromatibus: sicut mos iudeis est sepelire. Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus et in horto monumentum nouum in quo non dum quisquam positus erat: Ibi ergo propter parastenen iudeorum: quia iuxta erat monumentum posuerunt.

Una autem sabbati maria magdalena uenit mane adhuc tenebre essent ad monumentum et uidit lapidem sublatum a monumento. Currit ergo et uenit ad symonem petrum: et ad alium discipulum quem amabat ihesus: et dicit eis tulerunt dominum de monumento: et nescimus ubi posuerunt eum. Sic ergo petrus et ille alius discipulus: et uenerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul: et ille alius discipulus precurrebat ceteris petro: et uenit prius ad monumentum. Et cum se inclinasset uidit posita lintheamina: non tamen intrauit. Uenit ergo symon petrus sequens eum: et intrauit in monumentum. Et uidit lintheamina posita: et considerans quod fuerat super caput eius non cum linteis aromatibus positum: sed seueratim reuolutum in omni locum. Tunc ergo intrauit et ille discipulus: qui uenerat prius ad monumentum: et uidit et credidit. Non enim cum eis essent lintheamina: quia oportuerat eum mortuus resurgere. Abierunt iterum ad se metipsos discipuli. Maria autem habebat ad monumentum: foris plorans. Dum ergo flet: inclinans se: et prospexit in monumentum: et uidit duos angelos in albis sedentes unum ad caput et unum ad pedes: ubi positum fuerat corpus ihesu. Tunc ei illi. Mulier quid ploras? Dicit eis: quia tulerunt dominum meum: et nescio ubi posuerunt eum. Hec cum dixisset: conuersa est retrorsum: et uidit ihesum stantem: et non sciebat quia ihesus est. Dicit ei ihesus. Mulier quid ploras? quem quæris? Illa respondens quia hortulanus esset dicit ei. Domine si tu sustulisti eum: dicito michi ubi posuisti eum: et ego eum tollam. Dicit ei ihesus maria conuersa illa: dicit ei habebam: quod dicitur magister. Dicit ei ihesus. Noli me tangere: non enim enim ascendi ad patrem meum. Vade autem ad fratres meos et dic eis. Ascendo ad patrem meum et patrem uestrum: et ad matrem meam et deum uestrum. Uenit maria magdalena annuntians discipulis: quia uidit dominum et hec dicit michi. Cum esset ergo sero die illa una sabbatorum et fores essent clausæ ubi erant discipuli congregati: propter metum iudeorum: uenit ihesus: et stetit in medio: et dicit eis. Pax uobis. Et hoc cum dixisset: ostendit eis manus et latus. Gaudent ergo discipuli: uisum dominum. Dicit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater: et ego mitto uos. Tunc cum dixisset inufflauit: et dicit eis. Accipite spiritum sanctum. Quorum remiseritis peccata: remittuntur eis. Et quorum retinueritis retenta sunt. Thomas autem unus ex duodecim: qui dicitur didymus: non erat cum eis quando uenit ihesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli uidimus dominum. Ille autem: dicit eis. Nisi uidero in manibus figuram clauorum et mittam digitum meum in foramen clauorum. Et mittam manum meam in latus eius non credam. Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus: et thomas cum eis. Uenit ihesus ianuis clausis: et stetit in medio: et dicit. Pax uobis. Deinde dicit thome. Infer digitum tuum huc et tace manus meas: et tace manum tuam: et mitte in latus meum: et noli esse incredulus sed fidelis. Respondit thomas et dicit ei. Domine meus et deus meus. Dicit ei ihesus. Quia uidisti me credidisti: beati qui non uiderunt

et crederunt. Multa quidem et alia signa fecit ihesus in conspectu discipulorum suorum: que non
sunt scripta mihi hoc. **Hec** autem scripta sunt ut creatis: quia ihesus est christus filius dei. **Et ut**
C. 21. crederetis vitam habeatis in nomine eius. **Postea** manifestavit se iterum ihesus ad mare tybe- ^{disci-}
riadis. **Manifestavit** autem sic. Erant simul symon petrus et thomas: qui dicitur didimus ^{pulis}
et nathanael qui erat a kana galilee. et filii zebedee et alii discipulis eius duo. **Dicit** eis symon
petrus: vado piscari. **Respondit** ei iehesus et nos tecum et ererunt et ascenderunt navim: et ad
nocte medij prebiderunt. **Hanc** autem iam facta: stetit in hactenus non tamen cognoverunt dis-
cipuli: quia ihesus est. **Dicit** ergo eis iehesus. **Queri:** numquid pascimentarum habetis? **Responde-**
runt ei non. **Dicit** eis: mittite rete vestram navis rete: et invenietis. **Quiserunt** ergo: et non
non valebant illud trahere: amplitudine piscium. **Dicit** ergo discipulus ille quem diligebat
ihesus petro. **Domine** est. **Symon** petrus cum audisset quia dominus est: timida succubuit se: e-
rat enim nudus: et misit se in mare. **Alii** autem discipuli: navis venerunt. **Non** enim longe
erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium. **Ut** ergo descenderunt naves
viderunt primas portas: et piscem super portum et panem. **Dicit** eis iehesus. **Afferte** de piscibus
quos prebideritis mihi. **Ascendit** symon petrus et traxit rete in terram plenum magnis
piscibus centum quinquaginta tribus. **Et** cum tanti esset: non est scissum rete. **Dicit** eis iehesus
venite prandere. **Et** nemo audebat respondere ei interrogare eum. **Tu** quis es: sciens
quia dominus est. **Et** venit iehesus et accepit panem et dedit eis et piscem similiter. **Hec** iam facta ma-
nifestatus est iehesus: discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. **Omni** ergo prebiderunt **dicit** symon
petro iehesus. **Symon** iohannis diligis me plus his? **Dicit** ei **Etiam** domine tu scis quia amo
te. **Dicit** ei pascite agnos meos. **Dicit** ei iterum **Symon** iohannis diligis me? **Aut** illi **Etiam** domine
tu scis quod amo te. **Dicit** ei pascite agnos meos. **Dicit** ei tertio **Symon** iohannis amas me. **Co-**
tristatus est petrus quia dicit tertio ei amas me. **Et** dixit ei. **Domine** tu omnia nosti tu scis
quod amo te. **Dicit** ei pascite oviles meas. **Amen amen** dicit tibi: cum es vivas regnas te et
ambulabas ubi volebas. **Cum** autem genueris extentes manus meas et alius te cingat et ducat
quo tu non vis. **Hec** autem dicit significans quia morte sacrificatus est deum. **Et** hoc
cum dixisset conversus petrus: vidit illum discipulum quem diligebat iehesus sequentem
qui et recubuit iuxta super pectus eius: et dicit domine quis est qui tradet te? **Hic** ergo cum vidisset
petrus dixit iehesu. **Domine** hic autem quid? **Dicit** ei iehesus. **Sic** nolo te scire: donec
noveris. **Quid** adde. **Tu** me sequere. **Hic** ergo sermo iste inter fratres quos diligebat iehesus ille non
moritur. **Et** non dicit iehesus quia non moritur sed sic volo eum manere donec noverim. **Ad-**
adde hic est discipulus qui testimonium perhibet de his: et scripsit hec et scimus quia verum est
testimonium eius. **Sunt** autem et alia multa que fecit iehesus que non scribantur per singula ut
ipsum arbitror nimis in coge posse eos qui scribenda sunt libros.

Domino fieri et conuenire hactenus habuimus in xpo salutem.

Librum enim scē crucis quem te adhortante inchoaui te conlaborante dictavi. teq; opitulante pfecti tibi postq; consummauerā adprobandum direxi. deprecans ut qui studiosior meorū solacium ems. quiq; laboris refrigerium. gaudij quoq; sis pater. gratantē officiū accipiendo. quod sola caritas administrat. diligenter opus exanimādi. qd dilectio uera commendat. studiūq; meo corrigendo que necessitas expostulat.

Dignū etiam arbitrabar ut qui in animo meo priuatū teneas. et manū sūam. prunias opis priuus accipies. ne alius tibi praeperet in officio. quem nullū preuenit diligendo. Recte quidem. quia memoratum opus ilaudē scē crucis. et ihonorem redemptoris nrī quātū potui. nō quātū uolui confeci. Ipsi uero ac sūmo pontifici plenatū mīstū addeferendum conscui te socium. ut qui vnus sumus ppositi. eiusdem ordinis. simili intentione pari uoto idem officiū compleremus. Ergo qd opto fiat. ut ambobus eadem remuneratō ppetrati opis. ab ipso tribuat pssimo largitore. que parem uoluntatē idem consiliū. vnum studiū. eadem dilectionem. i cordibus amborū tribuit. deus utiq; pater iesus xpus. qui parem suam seruis suis reliquit. quq; dat mino infinem dabit. et qui hanc suos filios quasi quoddā signū discipulatus sui inter homines habere decreuit. quando eis dixit. In hoc cognoscet omīs quia discipuli mei estis. si dilectionē habueritis adinuicem. ipamq; et mandatū nouū. et suū preceptum nūcupauit. cum ait. Mandatū nouū dō uobis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. Et item. Hoc est inquit pceptū meū. ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. Quia ipse obsecro te finiter ut si cui commissū tibi opus. ad describendū tradideris. illū ad moueas. ut figuras in eo factas et conscriptionis ordinē seruare nō negligat. ne forte si formas figurarū uariauerit. et scripturę ordinē commutauerit. opis psum perdat et iam opus meum. nō meū esse faciat. quia nō idem uet suū quia uiciatū. Ille quidem facile rectitudinē in eo seruare poterit. qui lineas numerū. caute rimatur. et litterarū dispositionē i eis diligenter custodit. Tu ergo et illū ammonendo eius es director. et nūc iulium nūc teuleris fidus amator. Cuius amoris ille sit pfectus finis. qui impū est directus timis ut qui modo inter angustias illum seruare non cessat. idem remotis omib; angustis atq; tribulationib;. cum in semetipso inest. Ita
Bene semp ualeas in xpo finiter. meā ifirmitatē orōib; adiunans. Pax te conseruet
a a e y. pater nichil dona rogante m

Re regum dominus mundum ditione gubernans.
Imperiis cecipit regnans qui ure perennit.
Immortalitate solum in amul t a p a r e n t u m .
Iaxa st i n t r u c t a t t i t i a e c u m f r e u a l o c a r a s .
O m n i b u s e r g o t u i s s e t r u i s s u p e r a l t r a b e a t a m .
S p e r a r e h u c u i t a t u c i o c h r i s t e d e d i s t r i .
D o n i q u e e s t m o d o d e u s p a t r i s q u e t u i q u e .
N u n c n o m e d r i t a m e u n c t a s t u p e b a n t .
H a e c u l a d o m e n u e r r i c e g o d g e s t a t u r a m i c a .
S u m m u x p i o d u e n a t e i t e g e r e n d u m h o c .
P e r i u s t a m q s t h e r o q u a n d i d e q o d t o l l e r e l e g e m .
A t q d e c t o t u m a u g u s t u s u t u e r c o l a t o r b e m .
N a m h o c f a c t u s t a n t a u d o c a r d i n e p r o d i t .
O r b s s c i a t u t g a l e r a m r o n s u l t u c a e s a r i s o r e t .
A u g u s t a n a r e e r a t m a i m a m h i n c l a u d e c o r o n a m .
N a m o p a m a r r a m u r r u s d i u i n a p a r e t a r t e .
S t i p s u a d e s t q t r i u m f u m p o s c i m u s o m n e s .
I a m a l m u n t r o i u i t t i a e q u o d r e g n e t u b i q u e .
H a e c f i l i e i n a u a t a t q u e l i g a t u s i r e t a m i c o .
D u m a d f e r l a r i e a p l a r i u m s i c i p s a p a r a t u m .
O p t e m u s n a s t e m p e r a m i t u m q u e m p i e c h r i s t u s .
R e t u t a t u r q u a m u l l u s i a c u l o p r e m i t a s t f u r .
F a s v e l i n i l l o p r o c e r a r h o t t i s c r i m i n e d i r o .
D e f e n s o r a r r i s t e d f i r m u m m o n s t r a t a m a n d u m .
I u s o r n a t u l a n e o r c a e s a r i s o b t i n e t h a u s t u m .
O m e n f i t q a m n e o r c a e s a r i s o b t i n e t h a u s t u m .
E n r e g n a g r a t i u m o m n e p r a e u n m u n e r a d o u a n t .
E t p e r s a d a t i e q u e t u s c o b a l i s t a t u s a m b i t .
G e n s p l e b a t e d e n s m a n e a t f c i t f c u n e t a m a r e .
A u s a m u i u a t e d e n s m a n e a t f c i t f c u n e t a m a r e .
S p e m e x s v e c e p t a r e n e n d o u m f i d e i d a t u b i q u e .
R e m h a u l t u d o n e c f a c t l a t u o d e p e l l i r a b a r t e .
Q a e f o r m o c e i u r a t e n e h u n t u t e d a n e s a s s i n t .
E t s e d a r e c q i e t e r r a e s a l i d a n d a p r o t e r u i a m .
Q u a m e f t s o l i d u s p e r m a n e t e g i t a u g u s t q u i l e .
T r a u s f o r m a t o r b i s s c r i s t i c u m c l a r a t i b u t a .
I u r e c o l e n d i b u m m e m o r e q t r o p a e a p a r a n s d a t .
Q u a e h o c s i n f u o m e n u b i q u e a n s d e u o r u m a b o r e .
N e m p e t o n t u r g e t q u e p r o b e p e c c a s d i u a m a r i .
S i t t r e m o r e s t q u e b o n a e d i u u o m u n e r e f a m a e .
P r o f i c i t u n d e o r b e m a d i d u m f r e t u m i u i c i t a q u e .
S i c a b i c i t p o r t u m c r u c e d a t l a e s u m f e q i t u r q u e .
H u n c t i b i e n i m i n d o d a t u m o s e m p e r c a s t o q p i u q u e .
C a e s a r l a p g e m o d o u i s u t u c a s t r a i n i m i c i a s t .
T e r r e s s u p e m q e t i m o r a l t u n i m i c a f u g a n s d a t .
T u p i u s e t g r a t i m i u m p r o n u m r o g a t h a e c g e n s .
A d u e n i a m r e a n i m u s n o b i s a d i u s f a p a r e n t i s .
C o n s c r i p t u d u d u m n a m c r i s t i l a u d e l i b e l l u m .
U e r s i b u s e t p r o s a t i b i q u e m u n c i u d u p e r a t o r .
O f f e r o s a n c t e l i b e n s c u i u s p r a e c e d i t i m a g o .
S t a n s a r m a t a f i d e n i c t o r e m m o n s t r a t u b i q u e .

xpe saluator: rex regum et dñs dñor q̄ mūdā p̄a dñone gubnas et sceptu i corrupti
 bile tenendo iure p̄hemur. si oīa regnas. tu cūmā mltā p̄ntū mōre iāure delecti qū hu
 mana generi iusticie frena constitūsti. atq; tuis fidelib; iocis bñm uitā spemre ue
 loatq; adipisa posse dedisti. Ergo tu nimis est largissimū patrisq; tui simul po
 tentissimū. qd̄ nom̄ illud tuū i effabile omib; sedis dudū terribile. nūc p̄ssimū
 p̄ncipis iūre gestat honesta. religioneq; ab omib; uenerit celebrima. Hinc quoq;
 ostendit qd̄ ex auctoritate atq; defensione. Augustum impium firmit tenet. et
 atq; auarū religioniq; xpiane contrario p̄ssimū iudiciū potestas auferit. ut re
 ligiosi p̄ncipis miti totus orbis regnar. Nam largitas amplissima munere illi

hoc ubiq; p̄dit ad laudem uenerandi impatoris sine p̄los p̄uocans. quaten; cōmuni consilio eius defen
 sione omnes p̄t querunt. quod quidem nos tui famuli xpe. mias saluator. sup̄iores p̄ctm̄ q̄tis p̄uex
 illum scē cruce tua sanctissima iūis xp̄us dextera diuina mibuat arte atq; triumphū ubiq; cōferit
 iusticie. Hec quoq; illū thorace fidei adiuuante duriore induit. que simul et ornatū decētissimū. et mu
 nimentū confert fortissimū. unde necesse est ut nos p̄t am̄ omī p̄lo xp̄iano. eius amice grām optem;
 quem dñs xpc ita protegens custodit. ut nullus in fidens eum aliquo dō nocere possit ul̄ famā eius
 iustissimā aliq; crimine maculare. sed opotes et adiutor. boni studi; eius. bone uolūtatē cōstāciā. et uere iocēcie
 formā ieo nob̄ semp̄ inuitabile p̄ponit. mltq; ut nobilissimū celaris omen. felicit̄ habeat actum. hincq; eius im
 pium fin̄ simul et pelago tutum maneat. nam gētes grecor; dona p̄uocissimā illi deferunt. simul et regna
 p̄lariū. nec non et ceterē gentes xp̄ius simul eūsq; sololis latus tuendo frequentant. maxie gens ger
 manie et p̄lis finitoy. de quibus eius nobilis p̄scapia origine tūxit iouis laudib; conuulit. uitā illi et
 p̄sitate cōtinuā exoptas. exul quoq; quicūq; p̄lās temporib; a sede p̄a aberrauit. ei triumphos amando
 mōdo reditū uelocem spem. quia sceptu tenendo sacre fidei iūbū spargit ubiq;. donec p̄lū suū anetusto
 scelere usu purget. q̄ uiuante x̄ firmit fidei catholice iūm tenebit. ne frustra iūbū iacula p̄ferunt. s; sint ar
 ma potentia deo i omne op̄ bonū. et xpi fide uolūta carnis p̄tūa dōment. **O** quā solidū fide et stabile
 iuxpiana religione celar manet q̄ oues sibi cōmēdatis diliget omī hom̄ custodit. et pensū dñā seruati cultūq;
 diuinū iheruue ab omib; sibi obtemperantib; expectat. dū sup̄i regis uerillū cūctis honoridū esse ostendit. et ad p̄cedū
 amonū xpi ew̄ḡlū ubiq; doctores suos dūgit. qui duriores sermonib; molliant. et ad p̄cipiendū bonū dōre
 iūitū diuina grā opitulante p̄ducant. ut h̄eris scli signat et iē spem colloātes ip̄i p̄allidib; cōmunicare appetat.

Ette tibi o impator clemētissime atq; s̄ssie p̄is offero munus. q̄ deuotione subiect. q̄ tribilis extas ad iūlarie
 iūmūre tū p̄sequens et placid; es deuotis. clemēt cūctis ueniam tribues. Omnis gens omnis uiaq; tuā uolū
 tatē facere expectat. nosq; tui miseri famuli clemenciā tuā p̄uocis obsequis adire optimū. eūsq; uotis
 obtemperare iōmib; celsideram; nā libellū quē in honore scē auas dudū p̄ola metioq; composui. nūc tue se
 renitati sup̄plex offero. deprecans ut qui sacro fidei. lorica iusticie et galea salutis decet es ornat. nos
 sub tua defensione xpo militantes munire digneris. atq; ad portū salutis etne i augmētū p̄mior; tuor;
 dñs adiuuante p̄ducere. **C**ontinet aut̄ p̄sēns ymago serenissimi impatoris bludouia. xv. iūlis
 metri dactilico tetrametru cōscriptos hoc modo. **I**hu xpe tuum uertice signum augusta guleam confert
 aliam. iūuitam et faciat optima dextera. uirtus ihu tua dei que triumphum. iusto iusticie induat atque lo
 rica plantam semper amicum. Etiam nullus iūuila p̄uocet hostis. Sed firmum maneat celaris omne.
 de tuum imperium omne peracium. Sicque eius sololis leta propago. Succedens maneat sceptu tene
 do. donec secla sua iūm tenebunt. et tū solidus permanet orbis. Existi dūm memoret nomen ubique.
 Et iūbum dñi p̄uocet ultro.

Interdu autē qui caput eius angit. duo iūlis adomari met̄ continent̄ ista. **T**u blodouitū xpe corona.
Cruce uero quam dextera gestat hos tenet iūlis metri alidepider. **I**ncruce xpe tua uictoria uen saluq;
 omnia uite regis.

Sicutum uero quod sinistra tenet. elegiaco metro cōscriptū est hoc modo. **N**am sacrum fidei depellit tela ne
 fanda. protegit augustum clam tropēa parans. deuotum pectus diuino munere fectum. iūlesum semper
 castum inimica fugat.

defensor

Orat nos lex diuina ad deferendum dno dona. nec exapit aliquem. s; ab oib; spontanea expetit
oblationem. cu moysi precepit dñs ita dicens. **I**oque filius isrl ut tollant in pñcias ab omi homine
qui offert ultione. accipietis eas. ubi nullus excusationis locus datur qñ uoluntas pñpta querit
et uon necessitas imponit. sed uniuersumq; pñ arbitrio relinqt. unde ipse hec legens animu deu
tum impendens offeret hñs pñcias. ilaudem scē auas expensas. que columpna ē celestis edificij.
inqua uidelicet constructa est dom⁹ xpi ipi arbitri interio qui me conspiciat nō supba itentioē
sed humili deuotione qñq; sua grā possū iēus laudem uelle conferre. qui nō scdm faciem s; scdm cor iudicans. nō
estimat quātatē muneris. s; quātatē deuotionis. **N**ec em̄ arbitrio me posse aliqd scē auas decoris conferre. que
claritate sua cuncta clarificat. sed claritatē eius. et manifestatē ppetuā. laudib; quibuscūq; possū conseruis meis pre
dico. ut sedula cum legentes ac sedula conspicientes mām mea redemptionē assidue cogitemus. redēptorq; mō
incessant⁹ grās agam⁹. qui cum nullus egeret. sempiternūq; regnū vnici pñ et spū scō haberet. semetipm ex
manuit. formā serui accipiens. factus obediens patri usq; admortē mortē autē crucis. semel quoq; pñtis nris
mortuus est uultus prouultus. ut nos offerret deo. faceretq; nos regnū et sacerdotes deo pñ suo. **E**ua ppter
rogo. ut quicūq; textū huius opis perspexerit. nō statim pñ artificis uilitatē s; mēda abiciat. sed si uelit
possit legat. et oculo sane fidei intueno. atq; p auctoritatē diuinā scpturā diuidendo qd meo catho
lice et recte repperit disputatū ei hoc tribuat aquo est omne bonū. siquid aut minus recte atq; itōsiderate in
uenerit prolatum. magis mee uirpae quā malicie deputet. qui catholice fidei quantū possum rectitudinem
semp desidero et uigilanter disco. cuiusq; uim quantū supna grā concedit seruare contendo. atque ideo cui errasse
uideat. humilit⁹ suggero. ut ul' uiua uoce si presens sum. ul' pscripta si absens. errorem meū michi itimare nō tar
det. si autē pñ longinqtate tñx. seu pñ aliam aliq; impossibilitatē neutq; horū facere possit. siue etiam me a
presenti uita constiterit excessisse. precor ut proreatu meo clementissimū iudiciū deprecetur quaten⁹ ipse quē
humane infirmitatis nichil laet. erroris mei uincula dissoluat. et sue remissionis grā pñtis michi ueniam
donec. hocq; idem me quā diu uixero in hoc corpe acturū exopto. idest promeis et pñtis uerbis cotidie pñs
fundere. ut ipse pñs sua grā et ermites corrigat. et ermitorū indulgentiā tribuat. **D**ecetero aut moneo lec
torem ut huius conspionis ordinē teneat. et figuras meo factas ubiq; seruare nō negligat. ne opis pñ
peat. et utilitas lectionis minuat. quod ut facili⁹ possit uniuersumq; figure maonē insequēti sibi pagina p
sano stilo itimare amba s; ueruedens expositionem eius simul et ūsus qui mea conspiti sunt. **S**iquē aut
mouet cum uniuersumq; pagine ūsus eiusdē numeri describere deuenerim cur aliquas notas siue punctos
eis inseruerim. agnoscat me hoc nō tam necessitate quam uoluntate fuisse. ut luadior sensus et locutio
meis fieret. nec hoc quidem uulgo neq; frequent⁹ feci. nec siue auctoritate maiorū. **N**am nō recordo aliorū
bi me fuisse mñis ūsibus punctos. nisi ubi que pronome ul' que conuictio sunt. ul' us. finalis sillaba
dictionis. qd idem et porphyrius fecit. scdm cuius exemplar litteras spangere didici. et pro. at. littera ali
cubi uigilam sup antecedētē sibi uocalem notau. **F**eci quoq; et synalymphā aliquādo in scptu inoporu
nis locis synalympharū. qd et Titus lucretius nō uero fuisse inuenit. v. quoq; inter. q. et aliquā uocalem
positam aliquando iniepi. **S**imilit⁹ et h. aspersionē maxime cum. u. talit⁹ posita agnūmādas nichil
esse uidetur. et h. nō littera sed nota aspersionis esse conuincitur. **S**i aut metris omib; qui sa
lummodo metri genus et pedum regulā seruant. potestas nō minima datur pmetaplasmus et scema
ta. atq; tropos et cetera. que poetis abundantissime agnūmādas concessa sunt. cur aut nō m. qui nō
solum genera certa metrorū et pedes legitimos. sed etiam seriem et muner litterarū. et figurarū modū
diligentius seruare animi. **A**ute omnia quoq; obsecro unūquēq; qui hoc opus legerit ne unūdie si
milib; contin me exaltet. ut laborem meū dissipare contendat. ne dum hoc qd ego ad laudem di
pauire satagi ille delere studet. sibi magis nocent quam michi. et dum scē auas gloriā pñtis hūi
tatem audire nō sustinet. auafixi regis offensam incurrens redemptionis grām. que mēture est nō
consequatur.

Mul a. ci. t. a. s. t. u. d. i. o. g. a. u. d. e. n. s. n. u. n. c. d. i. c. e. r. e. n. u. m. e. n.
Nol. t. r. a. c. u. p. i. t. p. a. r. i. t. e. r. c. a. r. m. i. n. e. e. t. a. l. l. o. q. u. i. i. s.
Don. a. p. a. t. r. i. s. s. u. m. m. i. q. a. e. l. a. r. g. u. s. r. e. d. d. i. d. i. t. o. r. b. i.
Reg. i. s. e. t. a. l. t. i. t. h. r. o. n. i. s. a. n. c. t. a. t. r. o. p. h. a. e. a. s. i. m. u. l.
Qua. e. c. r. u. x. e. s. t. s. a. c. r. a. c. r. u. c. i. f. i. x. e. n. u. m. i. n. e. p. l. e. n. a.
Omni. b. u. s. a. p. t. a. b. o. n. i. s. s. t. r. e. p. s. u. e. n. e. r. a. n. d. a. s. a. t. i. s.
Hanc. e. g. o. p. a. u. p. e. r. e. g. e. n. u. s. i. n. o. p. s. e. n. o. r. e. l. o. q. u. e. l. l. a.
T. e. m. p. t. a. u. i. h. i. c. f. a. m. u. l. u. s. s. o. n. s. d. a. r. e. e. t. h. o. c. o. r. r. a. t.
Nec. m. e. f. a. c. t. a. p. i. a. n. t. q. u. o. d. d. i. g. n. u. m. m. u. n. e. r. e. t. a. n. t. a.
M. e. f. o. r. e. a. d. h. o. c. c. r. e. d. a. m. s. i. c. q. u. o. q. u. e. m. e. n. t. e. p. r. o. b. u. m.
Sed. m. i. h. i. l. a. r. g. a. d. e. r. b. o. n. i. t. a. s. s. p. e. s. m. a. x. i. m. a. v. o. t. i.
E. s. t. q. u. a. e. m. e. p. r. u. m. p. t. u. m. l. a. u. s. d. a. b. a. t. e. x. h. i. l. a. r. a. n. s.
P. a. u. p. e. r. i. s. e. t. u. i. d. u. a. e. n. o. n. s. p. r. e. u. r. t. r. a. r. a. m. i. n. u. t. a.
Sed. t. u. l. i. t. i. p. s. a. p. r. o. b. a. n. s. a. r. b. i. t. e. r. g. m. u. r. t. e. n. e. n. s.
A. t. q. u. e. o. r. b. e. d. o. m. i. n. a. n. s. q. i. s. a. n. c. i. t. s. o. l. u. s. e. t. v. n. u. s.
C. u. n. c. t. a. u. e. n. u. l. t. a. b. o. n. a. h. a. n. c. l. a. u. d. e. b. e. a. u. a. t. a. m. o. r.
M. a. n. d. a. t. u. m. u. e. t. e. r. e. n. e. m. p. e. e. s. t. e. t. l. e. g. e. q. u. i. b. u. s. q. u. e.
M. u. n. e. r. a. u. t. a. p. t. a. d. a. r. e. n. t. t. e. m. p. l. a. a. d. h. o. n. e. s. t. a. d. e. r.
P. a. r. s. d. e. d. i. t. a. r. g. e. n. t. u. m. p. a. r. s. a. u. r. u. m. u. n. e. r. a. c. l. a. r. a.
P. a. r. s. t. r. i. b. u. i. t. g. e. m. m. a. s. p. a. r. s. q. o. q. u. e. t. i. n. c. t. a. d. e. d. i. t.
L. i. g. n. a. o. l. e. u. m. q. i. d. a. m. p. i. g. n. e. n. t. a. q. u. e. c. a. r. a. d. e. d. e. r. e.
M. u. l. t. a. q. u. a. m. a. g. n. a. d. o. m. i. n. u. s. m. o. n. s. t. r. a. t. u. b. i. q. u. e. m. i. c. a. n. s.
A. s. t. a. l. i. i. l. e. t. a. s. t. u. l. e. r. a. n. t. p. i. l. o. s. q. u. e. c. a. p. r. a. r. u. m.
Nec. f. u. e. r. a. n. t. s. p. r. e. t. i. h. i. d. o. n. a. f. e. r. e. n. d. o. d. e. o. h. a. e. c.
Q. u. a. p. r. o. p. t. e. r. r. o. g. i. t. q. u. u. m. m. a. t. u. m. d. i. u. e. s. t. i. t. i. c.
U. l. i. a. c. u. m. p. o. r. t. e. m. h. i. n. c. s. p. e. r. n. e. r. e. n. o. l. l. i. t. o. n. u. s.
I. p. s. e. l. i. c. e. t. g. a. z. a. s. i. m. m. e. n. s. a. s. c. o. n. f. e. r. a. t. a. m. p. l. i. s.
A. g. m. i. n. i. b. u. s. f. u. l. t. u. s. t. e. m. p. l. a. o. n. e. r. a. n. d. a. d. e. r. h. i. n. c.
H. i. s. e. g. o. n. o. m. o. t. u. s. c. o. n. t. u. r. b. o. r. n. a. m. i. m. p. i. e. u. u. l. t. i. t.
Sed. g. r. a. t. u. l. a. n. s. s. p. e. c. u. l. o. r. c. r. e. s. c. e. r. e. d. o. n. a. s. i. b. i.
I. l. l. e. q. u. o. q. u. e. e. x. q. u. i. t. h. a. b. e. a. t. m. e. a. m. u. n. e. r. a. n. o. l. o.
Sed. m. a. g. i. s. e. s. s. e. s. c. i. a. t. q. u. a. l. i. a. r. u. m. q. u. e. d. e. r. h. a. e. c.
E. x. p. r. o. b. r. a. t. i. p. s. e. d. e. o. q. u. i. d. i. s. p. i. c. i. t. a. c. e. r. e. g. e. n. u. m.
C. u. i. u. s. e. g. e. n. u. s. h. i. c. e. s. t. c. u. i. u. s. e. t. a. m. n. i. s. h. o. m. o. e. s. t.
E. n. q. a. n. t. u. m. t. r. i. b. u. a. t. r. i. b. u. i. t. m. i. h. i. e. s. u. s. a. m. a. t. o. r.
S. i. n. t. s. u. a. f. a. c. t. a. p. i. e. h. i. c. c. u. n. c. t. a. q. u. e. h. i. t. r. a. p. i. a. t.

De ymagine xpi modū crucis bmdna sua expandentis et denomb⁹ eius ad diuinā
seu ad humanā naturā ptinentib⁹.

De cruce figurū que intertingunt⁹ ē scripta et oīa se cōphendē manifestat.

De quatuor ordib⁹ angelor⁹ et denomb⁹ eor⁹ in cruce figurū dispositis.

De cherubim et seraphim circa crucem scriptis et significatione eor⁹.

De quatuor figuris tetragonis circa crucem positis et spiritali edificio domus dī.

De quatuor uirtutib⁹ pīcipalib⁹ quomodo ad crucē ptineant et qd⁹ oīm uirtutū fruct⁹ pīpaz
nobis collati sint.

De quatuor clementis et quatuor iniquitatib⁹ tempor⁹ et de quatuor plagis mūdi et de
quatuor quadragintib⁹ naturalib⁹ diei qmō oīa in cruce ordinēt⁹ et īpā satisficiantur.

De mensib⁹ duodecim et duodecī signis atq⁹ duodecī uētis et de aplōz pōdicatione et de ceteris
mysticis duodecim numeri que in cruce ostendunt⁹.

De dieb⁹ anni in quatuor exagonis et monade cōphensis et de bissextili incremento quomō
in spē scē cruce adornent⁹ et conseruent⁹.

De numero septuagenario et de sacramentis eius quomō cruce conueniant⁹.

De quinq⁹ libris moysae legis quomō paritē inuoluent⁹ et exponant⁹.

De nomine adam pītoplasti quomō scdm adam significet et eius passionē demonstrat.

De dieb⁹ cōreptionis xpi inter uigis in quatuor crucib⁹ demonstratis hoc ē. cc. lxxvi. et ei⁹ numeri significatōe.

De annis ab exordio mūdi usq⁹ manū passionis xpi innotis gr̄ae litterar⁹ scdm formā
scē cruce dispositis. simul cum sacramento quod in hoc reuelat⁹.

De quatuor ewngelisticis et agnis in cruce spē constitutis.

De septem donis spiritus sancti que ppheta elayas enumerat.

De octo beatitudinibus ewngelisticis.

De numero quadragenario et mystico eius.

De quinquagenario numero et sacramento in eo manifestato.

De numero centenario et vicenario et mystica eius significatione.

De numero septuagenario et binario cum eius significationib⁹.

De monogrammate in quo xpi nomē cōphensū est inui⁹ medietate temp⁹ pōdicationis ipi⁹
denotatū est et in altera medietate temp⁹ ante iudiciū ei⁹ futurū inq⁹ antichrist⁹ regnatur⁹ estimat⁹.

De numero vicenario et quaternario et eius sacramento.

De numero centenario et quadragenario atq⁹ quaternario eiusq⁹ significatione.

De alleluia et amen in cruce forma ordinatis.

De pīpaz sententiis que ad passionem xpi et ad nrām redemptionē ptinent.

De aplōz dictis ex eadem re in nouo testamento.

De adoratione scē cruce ubi opifex ipse pro se deprecatur et ubi ymago ipius adorari
dum subitis crucem genua flectit.

Alt. f. o. b. o. l. e. s. d. o. m. i. n. u. s. m. i. n. a. u. c. i. u. m. u. b. i. q. h. i. t.
E. x. p. a. n. s. i. s. m. a. n. i. b. u. s. m. o. r. e. m. e. o. d. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
P. e. r. d. o. c. e. t. h. u. n. c. v. u. m. g. e. n. t. i. f. i. c. a. t. c. o. l. i. t. a. t. q. e.
E. t. f. i. c. m. o. r. e. f. a. t. i. s. a. n. t. i. s. x. p. i. s. t. i. f. i. c. a. t. c. o. l. i. t. a. t. q. e.
B. i. t. e. p. r. o. b. a. n. t. p. l. e. b. e. s. i. u. r. i. s. p. o. n. d. e. t. q. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
N. a. h. u. n. c. s. c. r. i. p. t. u. r. a. s. t. i. v. o. r. o. l. i. t. a. t. q. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
E. t. p. r. o. b. o. q. u. o. d. r. e. p. a. s. t. i. v. o. r. o. l. i. t. a. t. q. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
Q. u. e. o. r. c. i. d. i. t. r. e. g. e. m. i. s. t. i. v. a. m. a. m. e. n. a. t. q. e. p. o. t. e. n. t. e. r.
T. e. l. a. r. u. p. i. t. v. a. h. m. a. t. i. s. t. i. v. o. r. o. l. i. t. a. t. q. e. p. o. t. e. n. t. e. r.
P. r. i. m. u. m. n. o. s. s. i. m. a. l. a. q. u. e. s. t. i. o. n. e. m. t. m. a. l. e. q. u. i. s. q. h. i. t. n. c.
A. l. e. t. e. r. n. u. d. o. m. i. n. u. s. A. c. c. e. p. t. o. a. u. c. t. o. r. s. a. n. c. t. h. i. c. o. r. b. e. s. t.
I. n. d. e. f. e. r. a. d. e. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. p. r. o. b. a. l. a. n. c. t. a. p. r. o. f. e. u. s. a. n. t. i. s. x. p. i. s. t. i. f. i. c. a. t. c. o. l. i. t. a. t. q. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
I. n. d. e. f. e. r. a. d. e. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. p. r. o. b. a. l. a. n. c. t. a. p. r. o. f. e. u. s. a. n. t. i. s. x. p. i. s. t. i. f. i. c. a. t. c. o. l. i. t. a. t. q. e. p. a. r. e. n. t. e. m.

P. r. i. n. c. i. p. i. u. m. h. i. c. d. e. u. s. s. e. m. m. a. n. v. e. l. a. c. f. i. u. i. s. o. r. i. g. e. s. t.
L. u. x. e. t. y. m. a. g. o. p. a. t. r. i. s. o. c. s. p. l. e. n. d. o. r. g. l. o. r. i. a. c. r. i. s. t. u. s.
H. o. m. o. u. s. i. o. u. p. a. t. r. i. s. o. l. u. e. r. b. u. m. e. x. l. u. m. i. n. e. l. u. m. e. n. c. u. m.
A. e. q. u. a. m. a. n. d. o. m. i. n. u. s. l. e. v. u. i. r. t. u. s. o. u. r. q. e. p. r. o. p. h. e. t. a. e. s. t.
Q. u. e. m. u. n. i. g. e. n. a. m. i. u. s. t. e. q. e. m. p. r. i. m. i. g. e. n. a. o. r. e. f. a. t. e. m. u. r.
P. a. z. a. r. e. u. s. q. u. u. m. o. f. f. e. n. s. i. o. f. i. t. a. c. c. c. a. n. d. a. l. i. u. r. q. u. i. s.
A. n. g. u. l. u. s. a. t. q. u. e. l. a. p. i. s. s. r. a. n. c. u. s. o. h. i. n. c. i. a. n. u. a. m. u. n. d. o.
I. n. d. u. t. a. e. n. v. e. r. i. t. a. s. v. e. s. t. a. q. u. i. d. o. g. m. a. t. e. c. h. r. i. s. t. u. s.
I. n. d. i. c. e. t. e. x. p. o. n. a. l. e. g. e. o. p. a. r. v. a. h. a. c. q. u. o. q. u. e. v. e. s. t. i. s.
S. i. g. n. i. f. i. c. a. t. n. a. m. q. e. h. i. o. t. a. b. i. t. v. r. i. n. g. r. a. m. m. a. t. e. r. a. r. o.
S. u. m. m. i. p. o. t. e. n. s. a. u. c. t. o. r. o. v. i. d. o. n. t. i. n. e. t. o. m. n. i. a. r. e. c. t. o. r.
A. d. q. u. e. m. m. u. n. d. u. s. p. e. r. t. i. n. e. t. a. s. t. r. a. a. c. p. o. n. t. e. t. a. e. t. h. e. r.
N. o. s. t. r. a. q. u. a. t. u. r. a. a. r. t. h. a. t. o. v. e. s. o. c. i. a. t. a. c. r. e. a. n. t. e. s. t.
N. a. m. a. u. c. t. o. r. e. h. a. e. c. i. l. l. v. o. p. a. l. o. q. i. c. l. a. u. d. i. t. e. t. a. r. u. a.
O. b. t. e. g. i. t. h. u. m. a. n. o. a. u. t. o. l. a. v. d. i. t. v. i. l. u. e. c. c. e. p. o. t. e. n. t. e. m.
I. p. s. e. t. a. m. e. n. o. s. t. r. e. n. s. i. b. i. o. q. u. e. s. v. o. e. l. t. o. p. e. r. e. o. r. b. i. h. u. i. c.
A. n. g. e. l. u. s. h. u. i. c. s. p. o. n. s. v. s. i. s. s. e. e. l. t. d. e. u. o. c. i. o. p. l. e. b. i. t. e. t.
A. t. q. u. o. d. o. c. e. n. s. c. a. p. i. e. n. t. i. a. p. a. r. i. f. i. c. u. s. q. u. o. q. u. e. c. u. s. t. o. s.
F. o. n. s. b. r. a. c. h. i. u. m. e. t. p. a. n. i. s. d. i. v. i. n. a. q. u. e. p. e. t. r. a. m. a. g. i. s. t. e. r.
S. t. e. l. l. a. o. r. i. e. n. s. q. i. e. t. o. r. a. p. o. t. e. n. s. i. n. t. e. n. t. a. m. e. d. e. l. a.
C. l. a. u. i. s. e. t. h. i. c. d. a. u. i. d. l. a. e. t. a. a. e. t. a. g. n. u. s. h. o. n. e. s. t. u. s.
S. e. r. p. e. n. s. s. a. n. c. t. i. f. i. c. a. n. s. i. n. l. u. s. t. r. i. s. f. i. t. m. e. a. i. a. t. o. r.
V. e. r. m. i. s. h. o. m. o. i. s. q. e. r. e. t. r. a. x. i. t. a. b. h. o. s. t. e. t. v. i. t. a. r. a. p. t. u. a.
M. o. n. s. a. q. u. i. l. a. p. a. r. a. c. l. v. t. v. s. i. c. l. e. o. p. a. s. t. o. r. e. t. e. d. u. s.
F. u. n. d. a. m. e. n. t. u. m. q. u. i. s. a. c. c. e. p. t. o. d. e. n. s. p. i. e. u. o. t. a. s. a. c. c. e. r. d. o. s.
M. e. l. c. h. i. p. o. n. t. i. f. i. c. i. s. s. a. d. e. c. h. v. i. n. u. m. q. u. o. q. u. e. p. a. n. e. m. e. t.
Q. u. i. v. i. t. u. l. u. s. a. r. i. e. s. c. a. r. n. e. d. e. q. u. a. e. s. t. s. a. c. r. a. f. i. u. r. t. u. s.
V. i. c. t. i. m. a. p. a. t. r. e. q. u. e. b. e. n. e. d. i. c. t. u. s. a. b. l. a. t. u. s. a. b. l. a. t. u. s. a. b. l. a. t. u. s.
Q. u. i. d. a. m. p. n. a. s. e. n. s. i. t. e. t. l. i. g. n. e. a. q. u. i. v. o. m. n. i. b. u. s. a. n. t. e. e. s. t.
Q. u. i. a. s. t. r. a. e. s. t. l. i. d. e. r. a. e. d. i. t. v. o. m. n. i. a. l. u. c. i. f. e. r. u. a. n. t. e.
V. i. r. g. i. n. e. h. i. c. e. s. t. n. a. t. u. r. a. s. m. a. t. r. e. t. u. m. t. e. m. p. o. r. e. i. n. a. r. t. o.
A. t. q. u. e. h. o. m. i. n. e. m. u. t. s. t. r. a. r. e. t. a. d. e. r. a. h. i. c. c. r. u. c. i. s. i. u. i. t.
Q. u. i. e. s. t. f. a. t. o. r. a. e. t. e. a. n. u. s. r. p. s. b. e. n. e. d. i. c. t. u. s. i. n. a. e. u. m.

Ecce ymago saluatoris mebror suoz posicione cōstent nobī saluberrimā dulcissimā et amābilissimā scē crucis formā. ut
iens nonnūc credētes et eius mandatis obediētes pēus passionē spem uite etne habeam. ut quēstūq; crucē
aspiciam. ipius recordem qui p nobī ita passus est ut eripet nos de potestate tenebrar. deglutiens quidem
mortem ut uite etne heredes efficiam pfectus intermū sibiectis sibi anglis et potestatib et iurib utq; recogni
tem qd nō corruptibili argento ul' auro redēpti sum' deuana mū cōsolatione patie tūdidit sed pāolo sāguie
qī agni cōtaminati et imaculati xpī ut sum' sū et imaculati mōspū eius uacitate. ut p her efficiam' diuine cōsola
tes nātē fugientes ei que imūdo est concupiscentie corrupcionē. **S**unt quippe et ipa pagia nonnūc euiscem redēptoris nri iūlib'
comphensa. qdā exdimitatis eius subltāa. qdā vō exdispensacione susceptē hūmānitatis assumpta ut ostēderet qd idē mediator di
et hōm. et pat' est idēitate cōsubalis atq; cōcōlis. et mat' hūmānitate suscepta cōnātālis atq; cōsimilis. quia omne naturā nūmū
ipē pfecte suscepit absq; pccō. **E**ualitas aut' eoz facile pmaonē sibiexā potest cognosca. utz addimā ul' adhūmānā eius
paucaut nātām. **P**rius nāq; grece adscinate ē appellat' hoc est vinctus. **F**actores ergo et reges apud iudeos sāgu vinctōe
iūcti testamēto vngēbant. et ideo xpūs vinctus appellat'. q rex et sacerdos est. qā nō oleo mātāli. sed oleo lenae hoc ē spū scō
vinctus est. pōib' pācipib' suis. xpūs uero ebimre messias dē. **I**esus ebreū grece scōther latine salutaris ul' saluator itētat'.
p eo qd auctis gentib' salutarer uenit. **E**mmamuel exhebreo ilatūū significat nobilē dē. sāha' pūginē nāt' dē hōib' itērne
mortali apparuit. **D**eus dē p p' unicā cū patre sūam. **D**ūs p p' sermētē creatū. **D**eus aut' et hō qā iūbū et caro. **U**ngē
ntus autē uocat'. p dimitatis excellētiā. q sū fīatib'. **P**rimogenit' p sūceptaonem hōis in qua padopacionē grē habere
fīatēs dignat' est quib' esset pūmogenit'. **O**monition pat' abūmāte sibi appellat'. sibi. n. ul' essētiā grece vltia dē. omō
vniū vtrūq; enim cōiūctū sonat vna sūstācia. **P**rimipū eo qd ab ipō s' omnia. et q ante eū uidi ē. **H**imū ul' q
dignat' est infine scōr hūit' mātne nātā et mort. ul' qā qāq; agni' ad illū refim'. et am ad eū puenerim' ul' qd querim'
nō hēm'. **O**s dei est. q iūbū est eius. **N**am sūnt pūbis q p lūguā sūnt. sepe dīam' illa ul' illa lingua. ita p uideri iūbo pōit'
os. q mos est ut ore iūba forment'. **U**erbū aut' ideo dē. q pēū omnia pat' cōdidit sūe iūssit. **T**eritas q nō fallit. s
tribuit qd pōmittit. **U**ita q omnia vniūficat. **V**imago dē p p' pāre similitudinē pīs. **E**igūm qd sūlapiens formā
seru. pōpūm iūitūq; similitudinē. pīs iūe ymaginē atq; imēnsā magnitudinē designauit. **M**anus dē est qd omnia p pūm
fīa sūnt. **H**mc et dexta p p' effectū opis totius creat' que p pūm formata est. **B**achūm qd ab ipō omnia continent'.
Uirtus qd omne pat' potestātē mīseretipō h't. et omnia potest. **S**apīa qd ipē reuelat mīstia scē et archana sapīe.
Splendor p p' qd manifestat. **L**umen qd illūiat. **L**ux qd aduitatē cōtemplandā cordis oculos reuelat. **S**ol qd
illūstator. **O**riens qd lūmīs fons et qd oriū nos faciat aduitā etnā. **H**ons qd rerū origo est. ul' qd cānat sūcētes
ipē quoq; **A**et **O** qd mātū et fīnis. **P**aradi' id est aduocat'. q p nobī itēdit apud pīm. et p p' cūpas nīs remo
uēdas amā gīt. **S**ponsus qd cetero adhekt ecclie ut essent duo in carne una. **A**ngelus dē p p' annūciacionē patie
ar sūe uoluntatis. mī et apud p pūam magni cōsiliū angelus legīt. dū sit dē et dūs anglor. **M**issus dē qd iūbū ano
fīa est. **H**omo dē quia incarnat' est. **M**ediator quia de morte aduitā nos p duxit. **P**roplia qd fīa reuela
uit. **S**acerdos qd p nobī hostiā se obtulit. **P**astor quia cūstos est. **M**agister qd ostēdit. **N**azaren' u alato
nazare' amito. id est scūs sūe mūd' q p pīm uon fēat. sūquē et alijs infioribus reb' nomini spēces ad se tūlit xpūs
ut fīalē intelligat'. **D**icitur aū pams qd amo. **U**itis qd ex sāguie xpī redēpti sum'. **F**los qd elāis. **U**ia qd p pūm
addēū imus. **O**stū qd p pūm addm īgredim'. **M**ons qd fortis. **P**etm qd fīntas est credentiū. **L**apis angularis. ul' qd
duos parietes edūit. id est dīcūaliōe et pūcio m vna fābā ecclie iūg'. ul' qd pāre anglis et hōmib' facit. **L**apis offēsi
oms. qd ueniēs hūilis offēderit iēū iāredm. et fāis est petm sām dāli. **F**undamētū aut' idō uocat' q fides mēo
fīdata est ul' quia sup eum catholici ecclia cōstructa est. **A**gnus dē p p' iūcētiā. **O**uis p p' mansuetudinē.
Aries p p' pūpaciū. **A**gnus p p' similitudinē carnis pāi. **S**t iūtil'. p eo qd p nobī ē iūmolat'. **L**eo p pūo et fortitudinē
Serpēs p morte et lapia. **E**t iūmis idē qd sūrrexit. **E**quila p p' qd post rēsurēcōnē ad altū remeant'. **P**et mīr sūilib' sūgūa
omib' fīgēt q dū sit p p' cōetn' am scēla filius. mīe nature uilitatē nō l' pūēs. nāt' est ipē hōis fil'. iūbū. n. caro fīa est. et hīc iūb' iūob'
Sunt ergo iūsus quīq; q iūmēa hūmāni corpis spēm fōisler. tūdidit cōlāpti sūnt. quoz p m' iūpīt amēdio digito dextre. māt'. et l' i
iūdicem tūlit. postea ipollitē se erigens. et p bīndm dextm ascēdēs iūitē capitis fīnt' qui talis est. **D**exta dei sūmūm amita ar
aut' iūsus. **F**ads acapite descēdēs sūmīl' iūmedia digito sūmīstre māt' fīnt' iste. **xpūs laxabit esānguine debita mūdo**
Tercius iūe aquarto digito dextre manus qui mēditus uocat' mapiens et pauriculārē dexte brachiū sūo ducens iūlatere
dext' usq; aduentrē mēdū descēdēs. rursusq; adext' genu iūmācē pedis desū ita. **I**uauē sic posito desolūens uindā
hūmū. **E**uart' quippe iūdicē pedis dext' extūs mapiens iū media amā ascēdēs ad iūdicē usq; pedis sūmīst' extūs p
uenit ita. **Admīs dūs deduxit ad altū beatos.** **E**umt' item aradūre pedis sūmīst' extūs usq; ad gemmā ascēdēs
et auentre mēd' platus et brachiū sūmīstrū usq; ad mēdūm digitū ptingit ita. **Atque salutarē dē dēnt d's ante corā**
nam. **I**uēste quidē femōā tūdidit sūnt iūsus hū duo eligat'. **veste quidem parua hū tegit' qui cōtinet altū.**
atq; solū palmo claudit ubiq; sūo. **I**ucēlāre u capitis eius sūptū est. **I**ste est rex iūstīae. **I**uūltū qd et mēto papil
lis et iūmbitica cōtinetur istud. **O**rdō iūstus dē. **I**ncorona aut' apud angente istud. **R**ex regūm et dūs dōmīnōm.
Iuauē namq; uicta caput eius posite sūnt tres lītēre. hoc est. **A. M. ET. C.** qd significat. **I**uauē. et mēdū. et fīnē ab ipō
omīa cōprehēdi.

O r r u x . q . e x c e l l i s . d o d . O e d d o m i n a t i s . o l y m p O
c a e l e s t e s . b l e b e s e t . c l a r a s . a c c i p i s i l l i c
r e g u a r e g e n d o p o l i c n u c i f i x . n u t e t . a r d o c
v n d i q t e . a l m i f i c a t r u b e a s . c u l a n g i n i s . v c
x r i s t i . q u a p r o p t e r e x r e g e v o c a b e r e t u d u x
d u m q e . h u m a n a t i b r e x q u i r i s . d i u i n a q t a c t u
u n i u s . a l t r i t h r o n i . d e u o t o i u l a u d i s . h o n o r e
x r i s t i c o l a s . s o c i a s . a t . l a c r o . f a m i n a r i u a x
m u l t i p l i c e s . l a u d e s . e n d a s . a c u l m i n e c a e l i
i n t e r r i s . c a n t u s . q u o s o f f e r t . o r b i s . e t . e x u l
c a n c t i f i c a t . m u n d u s . u e n t i . t e p o n t e t . h i c . s o l
c a l t a t . i u b i l a u s . c u m o n t i b u s . a r i d a c a n t u
r u r a t . a n n u t . s t e l l i s . m o t u t u r a r m i n a d o n a s
o r t u s . e t . o r c a s c u s . a q i l o . f i c . a u s t r e r . e t . a u r a
l a e t i c i a m . r e g n i t e u e a s . q u o d . l u m i n e l u m e u
a l t a p o l r p a n d a s . c o n s i g n e s . n u m e n e t i s t i c
a n t a . d e r . d o n a d i s p e n s a n s . q u i . o m n i a f e c i t
O r r u x . q u a e . x p i e s . c a r O b e n e d i c t a r r i u m p h O
q u a n t a t i b i . d e d e r a t r a n t o r u . f a c t o r a m o r e
u i u i f i c a n t i s e n i m d o n o d e u s i p l e p a r a u i c
e t . b e n e t e e x t u l e r a t d i r e n e d i c e r e . p u p p u p
r a n c i d u s i s u a l e a t d e c e p t o r d u r e t . i n i q u i
e x e m p t a m r i s t . p r a e d a m . q u i l u c i s . a b a c t h r
d e t r u s a m q e d i u n o l u i t p u n i r e n e c a n d o h i c
e m p i a . c r u x d o m i n i d e c a n t a n s . q u i s p i e m u s f a
m a g n i f i c a r e u a l e t t a n t a t e e t . d i c e r e . f a c u
p u l c h r a n i t e s c u l t u r e u i l u g l o r i a c i n g r i c
c a r u s . d i r a f u g i t c a l a m u s . s e t p i n u s . h o n o r i
i n c l i n a n t . h u m i l e s e r c e d r a s m y r r a m e l i e o
o l f a c t u p a u i t a n t . n a r d u s . e t . m i r a c y p r e s u c
m a x t i x t u s . g u t t a a m m o m u m . b a l s a m a b i d e l l a
u i c t a e m a i e s t a t e . s u p e r . s u a u o t a f e r u n t . t e
n o m i n e t u a s p e r t o r m a i o r u i r t u t e p i i s . h o c
d o u a s . c u m m e r c e d e m e e u t x p i a n t e t r i b u n a l
O r r u x . q d e d e r a s . r u p t O p l e b e m i r e a b a u e r u O

Hec signa crucis xpi in quatuor cornibus tanta complecti predicat siue que in celis siue que in terra siue que sub terra
 tam sunt omnia uisibilia atque inuisibilia uiuentia et non uiuentia quae quatuor crucis cornua siue quatuor lo-
 ca intiment in quibus magnales uisunt creature id est celestium et terrestrium et infernorum et supercelestium. De quibus
 et paulus apostolus loquitur in nomine ihu omne flectat genu celestium et terrestrium et infernorum. De quo pauli testimonium
 emendat et quantum laudate dominum celi celorum et aqua que super celos est. laudet nomen domini. Rursusque ab apostolo dicuntur celestia
 et alia super celestia siue quatuor species totius creature. id est. esse uiuere sentire et intelligere. quibus omnis creatura subli-
 tit. Nam alia tamen sunt. sed non uiuunt. non sentiunt. neque discernunt. ut sunt lapides. Alia quippe sunt. et uiuunt sed non sen-
 unt neque discernunt. ut sunt arborum et omnia germina terre. Alia uero sunt. uiuunt et sentiunt. sed non discernunt ut sunt
 bruta animalia quibus uis est sentiendi. sed non subest ratio intelligendi. Alia autem sunt. uiuunt sentiunt. atque dis-
 cernunt. ut sunt angeli et homines. qui essentia subsistunt. uita uiuunt. sensu sentiunt. intellectu discernunt. Sunt et ipsae anime
 quatuor affectiones. quibus animantia uel ad bona uiuunt uel ad mala. Has et antiqui subtiliter inuenerunt. et eorum inuenta
 probantes posteris susceperunt. id est timere ac dolere. cupere. atque letari. Hec ergo si sancti crucis presidio ordinantur atque ui-
 uunt in religiosis hominibus salutare esse probant. licet eas uia esse stulticia quondam sapientiam huius mundi existimant.
 quod si ita esset. et eas nisi patres omnino habere non possent. aut perire. recte non affectus aliqui possent dici. sed morbi. Et tamen tales
 animorum motus inueniunt in sanctis apostolis et prophetis. quis ita desipiat ut eos uia credat. ex quibus deo placuerunt illi.
 quibus plures ceteri homines resistunt. Itaque apostolus paulus de timore sic loquitur. Timeo autem ne sicut serpens seduxit
 euam astutia sua. sic et uel sensus corrumperantur acacitate que est in christo. Item de cupiditate fiduciam habet. Cupio dissolui
 et esse cum christo. Sed et de tristitia quam aliqui dolorem appellant. idem doctor gentium ait. Quia tristitia est in magna. et
 continuus dolor cordi meo pro fratribus meis qui sunt cognati mei secundum carnem. Nam et ad romanos scribens ait.
 Gaudeo inquit in uobis. sed uolo uos sapientes esse in bono. et simplices in malo. Dantur quoque propheta et psalmista. de timore ita
 dicit. Timor domini sanctis permanet in seculum seculi. Item. timeate inquit dominum omnes sancti eius. De tristitia uero ita dicit. Contristatus
 sum in exercitatione mea. Item de concupiscentia idem dicit. Concupiscit anima mea. desiderare uisitationes tuas totum tempus.
 et concupiscit salutare tuum domine. et lex tua meditatio meditatio mea est. De letitia quidem idem psalmista exhortans
 sanctos dei dicit. Letamini in domino et exultate iusti. gaudete iusti in domino. Hinc ergo timorem uel dolorem. hanc cupiditatem siue hoc
 gaudium. qui reprehendere uoluerit. ipsum reprehendit apostolus. uel prophetam. qui tales affectiones non solum deo placuerunt. sed etiam
 quidam alios ad ipsum exhortati sunt. et qui horum extores fuerunt inter criminosos quod essent siue affectu culpauerunt.
 Non ergo has affectiones habendo sed eis male utendo delinquimus. quod humanorum affectuum pietas hominis indicat creatorem
 qualitas uero bona uel mala significat uoluntatem. Et si motus huius qui in hominibus affectiones sunt. hec eadem ipse
 in bene utentibus uirtutes. et in male utentibus passionem siue perturbacionem. aut ut quidam uolunt egritudines sunt. illeque
 bene eis utitur qui non suam sed dei querit facere uoluntatem. ut iam non sibi uiuat. sed et qui plangens sui effusione
 manuce illam redemit. qui cum apostolo dicere potest. Ego enim plagam legi mortuus sum. ut deo uiuam. christo confixus
 sum cruci. uiuam autem iam non ego. uiuit uero in me christus. quod autem in me uiuam in carne in se uiuam sibi dei qui dilexit me
 et tradidit semetipsum pro me. Omnia ergo hec sunt crucis conueniunt. quia ita omni creator passus est christus. propter passionem
 celum sustentat. mundum regit. tartarus perficit. in ea confirmantur angeli. redimuntur populi. conteruntur inimici. stabiliuntur substantie
 omnia. amantur uiuentia. conseruantur sancta. enarra. illustriantur intelligenda. inde timor ductus apena fideles liberat. tril-
 tiana salubris penitentes apostolis mundat. concupiscentia boni uirtutum fructus generat. gaudium uite spe confidentes
 letificat. Omni quippe auditor hanc sanctam sibi preuidebat machinam. hanc construi uoluit ut in ipsa restauraret et coaduna-
 ret omnia per ipsum christum dominum nostrum. Sunt quoque istius crucis in ipsa cruce conscripti quorum prior est. **Cruce quae summi es**
noto dedicata tropaeo. Altimus in uia descendens. Alter uero. **Cruce quae christi es amica benedicta triumpho.** Dexte-
 ra in sinistram crucis tendens. Sunt et in tetragono circa crucem quatuor istius quorum primus qui supra crucem est hic.
Cruce quae excellis toto et dominaris olympo. Qui uero infra hic est. **Cruce quae cedens rupto plebem ire**
ab auerno. Qui autem in dextra hoc est manachristia de positus est. hic est. **Cruce dux miserum latroque redemptio**
mundo. Et qui in sinistram hoc est in thelesta de hic. **Cruce uexillum sancto et pia cruce sacro.** Notandum autem quod. O-
 litemque que circa hanc similitudinem. idcirco in quatuor angulis tetragoni. et in quatuor cornibus crucis. nec non
 in media cruce posuimus. ut ostenderet omnia sanctam crucem sua potentia concatenare. et in uenemacione christi copu-
 lare que sursum et que deorsum sunt.

Salve sancta calus christi tota pacis laeta
Crux veneranda det doctri x sapiencia lumen
Laus uerit car ui r t u **S**ph il o s o p h i a c l a r a h i s
Quos dant arua sol r v **E**l cul me n c o n d i t o l y m p i
Sydere os que choros **E**t c a n d i d a c c e p t r a d i e r
Magis alus hominum es **R**erum renoua c i o p u l c r a
Tebe a torhs totus al **A**n c l i t a n e m p e p o l o r u m
Omne genu per t e c a e l e s t u m e t f l e c t i e r a m b i t
Ter rest r u m a t q u i n f e r i u x t a s u a v i n c u l a n o r u
S c e p t r a d u c e s r e g n a **A**r u a n t i s u o m i n e i e l u s
At m i c h a e l p r i n c e p s **H**a b i t a n t u d u x e t i u a l t o
Teme mora t u i r t u t e d **R**i s i m u l a e t h e r a c u n c t a
Et r e g e r e t t e g e r e s t **R**u m i n i s a l m a q u o d a r a
Quo c l i p e o e r u l t a t f **R**a m e a q u a f g r t i s i u r b i t
Horrida bell ad r a c o n i s q u a n s c o m i l i b a l m i s
At q u a s l a u d e s q u a e r e t c i b i p r o e m i a u i c t o r
Nam **S**a c e h a n c s t a t u i **S**u l p e n l a m a c t o q e m o d q e
So **S**q e r u c e m o a l e m h a n c a r a m v e r a q u i b u s q e
V i r **S**a t u n t e s t a n s p r o m a t u i t a i n s a f e n a q u m
S c r i p s a b o n a t u l d e c o n s u r g u n t i n c r u c e u i t a
X p s **S**e a d p e t r a f i d e a n i m i u m a u o t a q u e s e n o s
D u c e r e t i n c l i n a n s h u m i l i s t u m u e n i t a b a r c e
E t d o c u i t u e r b i s f a c t i s d o c u m e n t a r e l i q u i t
A c c r u c e s a c r a p i a c o m p l e v i t c u n t a c r e a t o r
H o c g a b r i e l a l a c e r d a n s c l a r u m f a m e n a d a u r e
V i r g i n i s o r a b a s a r a n g e l u s e t p a r a n t i m p h u s
J e s u m s a l u a n t e m i a n g e n s l a u d e t r i u m p h u m
O r a f a e l m e d i c i n a d e r n a n t e d e d i t h a e c c r u x
R e d d e r e p o s c e i u b a r c u i u s t u n c r i t e f i g u r a m
M o n s t r a b a s c a e r o q u a e l u m i n a r e d d i d i t o r b i
E r e d i m e r g o c r u c i s i n t l i q u a i n l a u d i b u s e l s e
C u n q u a c o n s o n u i t p s a l l e n t u m c a n c i o l a u d e m
A n g e l i r i n o f f i r i e t u e b a n t i u r e m i n i s t r i
H i n c r o g o c a e l o r u a m e b e n e d i c i t e c h r i s t o
Q u i c r u c e s a l u a n t m u n d u m d a n s r e g n a b e a t i s
E t u e s t r u n u m e r u m c o m p l e u i t i n a r c e p o l o r u m

A Erta quippe scōr angelorū ordines et celestis milicie exatus nomine et numero scē cruci concordant ut etiam regis uictoriam collaudent et magnitudinē leticie sue honesto officio predicent. cū nō solum in hora natiuitatis xpī laudasse. et post in deserto illi ministrasse. sacer euāgelij textus cōmement. uerū etiam in tēpē passionis ac resurrectionis eius. debito ei officio ip̄os affuisse manifestissime narret. maximeq; illos ac di oportet huius rei esse deuotos. q̄ quanto dignius in eius milicia militant. tanto deuotius ei triumphum laudant. Nouem ergo sunt ordines angelorū ut scē scripture nobis cōmendat auctoritas. hoc est. Angeli. archangeli. uirtutes. potestates. p̄ncipatus. dñaciones. throni. Cherubim. et seraphim. Sed adhuc exponenda bñ pape Gregori uerba ponamus. Esse namq; angelos. et archangelos. pene omnes sacri eloqui pagine testant. Cherubim quoq; atq; seraphim sepe ut notum est libri psal̄m locunt. Quatuor quoq; ordinū nomina paulus ap̄lus ad effesios emittit dicens. Sup̄ omne p̄ncipatū. et potestatem. et uirtutē. et dñacionē. Qui cursum ad colosenses scribens ait. Hic throni. siue dñaciones. siue p̄ncipatus. siue potestates. Dñaciones uero et p̄ncipatū. ac potestates. iam ad ephesios loquens descriptit. sed ea quoq; colosensib; dicturus p̄misit thronos. de quib; nec dum qdquā. Effesios fuerat locut. Dum ergo illis quatuor que ad effesios dixit. id est p̄ncipatibus et potestatibus. uirtutib; atq; dñacionib; coniungit throni. quinq; sunt ordines qui sp̄cialit ex p̄muntur. quibus dum angeli et archangeli. cherubim atq; seraphim adiuncti sunt. paulatim nouem esse angelorū ordines inueniunt. unde et ip̄i angelo qui p̄mus conditus est per psalm̄ dicitur. Tu signaculū similitudinis plenis sapia et p̄fectus terrore in celis padis di fusti. quo notandū. qd non ad similitudinē di factus. sed signaculū similitudinis dicitur. ut quo subaltior est natura. eo nullum ymago simile infirmet expressa. quo in loco mox subdit. Omnis lapis preuolans op̄mientum tuum. Sardi. Topazius. et iaspis. Chrysolis. Onix. et berillus. Saphirus. Carbunculus. et smaragdus. Ecce nouē dixit nomina lapidum. qd p̄fecto nouem sunt ordines angelorū. q̄b; nimirum ordinibus ille p̄mus angelus idō ornatus et optus existit. q̄ dum cunctis agminib; angelorū p̄latus est. eorum compagne clarior fuit. Sed hec dispositio in cruce nouem ordinū angelorum q̄ nobis sacramenti iuuat p̄sequamur. Tenet ergo hec sp̄s scē crucis in fide sua parte duos ordines. id est. Angelos et archangelos. in brachio dextro duos. hoc est. uirtutes et potestates. in brachio sinistro item duos. id est. p̄ncipatus et dñaciones. in medio unum. id est. thronos. in superiore igitur parte itē duos hoc est. cherubim et seraphim. Duo etiam nomina dñi n̄i ih̄u xpī gl̄iam predicandā satis conueniunt. cuiusq; magnificentiā et potētiā uariandā decet competunt. Quem enim angeli archangeli. infima parte crucis positi denunciant. nisi eum qui de celo infirmis descendit. magni uidet̄ consiliū angelum. ad amonendū mansuetis inuoluit. ut foras fortiter alligaret. cuiusq; uasa di rupe. Et quem alium uirtutes. potestates. p̄ncipatū. et dñaciones predicant in brachio crucis positi. nisi eum de quo scriptum est. Dexta dñi fecit uirtutē. Et item. Data est inq̄ in omnis potestas in celo et in t̄ra. Itemq; Et factus est p̄ncipatū sup̄ humerū eius. et uocabitur nomē eius admirabilis. consiliari⁹ deus. fortis. p̄ futuri seculi. p̄ncips pacis. Et item. Et dñabitur amari usq; ad mare. et affluuine usq; ad terminos orbis t̄re. Throni ergo in medio crucis positi quem alium in se sedere uocat. nisi illum cui dictum est ap̄ls teste. Throni⁹ tuus deus in seculum. seculi uirga recta est uirga regni tui. Et psalmista. Sedes inquit sup̄ thronos qui iudicis equitatem. Et quem cherubim seraphimq; significant. in cruce crucis positi. u. eum de quo dicit ap̄ls. In quo sunt omnes thesauri sapie et scē absconditi. Et item. Deus n̄r ignis consumens est. Cherubim quippe plenitudo scē. et seraphim ardentes uel incendentes interpretantur. Sed hec non ita predicant de ordinibus angelorū. q̄ uirgenito illos coequem. si p̄li recte creature officia et nomina. dispensacionis illius sacramenta uenerunt. Est em̄ ip̄e deus et dñs angelorū. ante oīa uidet. sedā ex dñi p̄re gemitus. hoc est. desolā p̄ris qui in nouissima etatum sedi ex uirgine matre natus. uatam in se suscepit humanā. ad debellandū saluet mudi p̄ncipem nullus. ut expoliaret p̄ncipatus et potestates palam triumphans eos in semetip̄o. quem pater suscitauit a mortuis. et constituens ad dexteram suam in celestibus sup̄ omne p̄ncipatū. et potestatem. et uirtutē. et dominacionē. et omne nomen qd nominat non solum in hoc seculo. sed etiam in futuro. omnia subiecit sub pedibus eius. et ip̄m dedit caput sup̄ omni eccl̄ie. que est corpus ip̄ius.

Nouem ergo littere maiores que in hac pagina sp̄em crucis faciunt hoc sonant. **Cruce salus.** habentq; singule singulos ordines angelorū. quod facile auilet patebit qui litteras nouit. et nomina nouem ordinū nō ignorat.

O cherubim seraphim
exaltate in suis nam hi
cum diuina essent uer
fructus in christo ve
nitit in terra tunc re
creata est terra in car
oc eleftra monstra mu
uam et puerum a ma
sacratum a quo decus
edunt quae ei uirtus a
consultu habet christus
expas suscitatos gef
et districte carupiter
et uetere caruste r
quis sit etera adam son
Quae orat abrobant uir
Auxilium ue nebris i
In cruce factore mcan

Uerilium framea iors
protexit hoc hostes a
subleuat at que suos vi
nam hic ceu lignis sc
hic haec ad adant
hanc a sapientu vna
Lacta geu cruce du
Exaltis scilicet mtra du
Penni soles uum ser
Quo carnalis se at lux
Tenet a ac hia fal u
Hic qst ra qst uehite
Tum di spens iutuc
Quaeriam no ante auc
De cruce nouit ubant
De cruce nou fal lunt i

caelonom in iesu s i am
ceyeste r fam in elucet
est laus habet ui a vit a
us qret fori est laus
unucge xst tat ubi qe
fi ante el b r a n b h i c
ta ha el a n d e u p e r n u m
ma v l u n a m c o n c l a m a t a m
ra e f i r m a n t q u o q r o t o
b o n a q u a e r r i b u i t r e x
e g u m c o n b u s i t i n i q a
g a u i t c a l r e p o t e n t e s
u l r c l a u s t r a c e l i d r r
t d e d i t i p c a l e n i g n u s
r e g u a f a v a o r h i n a r c e
t n u m e n h i r i b e r f e r r e
c a r c e r e i n s l a b e a t u m
i r u m i n s t i u i t e r e g e m

el l r i u l i g n e d e c o r u m
ma c o n f r i n g i t i u i q u a
r t u t i s p r o e m i a d o n a t
i t o q a c t e l a c e r e n t
r a c a l l i m h a e c q s
i g u o r i t e r c a t i s o r a
q u o q e l a c e r o p e f i u n t
a t o f e r e u l a c o n d u u t
u n t h a e c f a c c a b e a n d o
a l m a a l t a q u e p a n d u n t
f i n u t i a p r o p e t e m p u s
d i c a n t v i c i a q u e h i n t
u t i s h i c o f f i c i o d a n t
s o q i u d i c o r a p l e h i n t
m l e g e t i p l a p r o b a u d o
u e t c a r a p r o b a u i t u b i q
u l t o r u m v u n s i a u a t u m
t o r u m l i g n a u i m a n t u m

In hac itaque pagina crucis domini simul cum figuris semaphim et cherubim circa se positis depicta conspiciatque cernitur quod in hoc opus hic introducta sunt ut ostenderet quanta provisione ac dispensatione divina clemencia humano generi semper salutem suam paravit. At et ipsius semaphim angelas per prophetam reuelationem spiritum redemptionis meae ante uideri uoluit per opera prophetica itabnandi templi aditus constructa id est in ipsius cherubim iuxta arcam ultam uelum positus etiam prophetiam in mundo intimare debuerunt. Proinde licet multa multi de habitu et situ horum animalium interpretati sint. et alia atque alia diuisa salsis. non diuisa fide scripturarum. in tantum non incongrue uidetur salua maiore traditione ipsa animalia habitu suo sancte crucis exempla et figuram. cum et in ualla ipsius loca seruent et sursum atque deorsum in dexteram atque sinistram situ suo simili portendant. **D**emum de semaphim propheta elayas inter alia ita narrat dicens. **U**idi dominum sedentem super solium excelsum et eleuatum et ea que sub eo erant replebant templum. Semaphim stabant super illud sex ale unum et sex ale alteri. duab' uelabant faciem. et duab' uelabant pedes. et duab' uelabant. et clamabat alter ad alterum et dicebat sanctus sanctus. sanctus dominus. deus eternum. plena est omnis terra gloria eius. Quid ergo situs iste senarum alarum semaphim prefigunt. nisi crucis christi ymaginem. Ille quippe ale que superiorem partem corporis sui. id est faciem uelabant quod sursum ad caput erecte sint necesse est. et ob hoc superiorem partem crucis demonstrant manifestum est. ille autem que inferiorem partem id est pedes uelabant. quomodo nisi deorsum demissas esse credendum est. et ob hoc inferiorem partem crucis significare. ille autem due que ad uolandum extense sunt. quod aliud quam transfusum sancte crucis lignum. in quo brachia et manus extense sunt domini significant. et proinde in passionem sex alarum semaphim. manifeste tota crucis christi signaculum expressum esse nemo sapiens dubitat. Bene quoque ipsa incendentes uel ardentes interpretantur. quia illam formam demonstrant. in qua superate sunt omnes aduersarie potestates. et totum mundi potentia consumpta atque deleta sunt. immo igne illum electis dei commendant quem se dominus in terram mittere. et ut arderet se uelle testatus est. Et mita tua uoce ad laudem sancte trinitatis omnes electos cohortabantur. hoc est eos qui ante aduentum saluatoris fuerunt. et qui in presentia incarnationis eius uixerunt. quique adhuc usque in finem mundi post ascensionem eius in celos ad sedem contendendi sunt. quia omnis uia passio christi simul redemit deinde uidet atque gentibus.

Detere cherubim illa que itabnando siue templo fabricata erant quod aliud extensione alarum suarum quam crucis christi ymaginem prefigebat. De quibus bene iheronimus regium narrat. quod facta esset decem cubitorum altitudinis. et decem cubitos haberent altitudine ale usque ad ale alteri similitate. Adoniam etiam instar humani corporis forma comparari potest. cuius pene tanta est latitudo iextensione brachiorum altitudine digitorum unius manus usque ad similitudinem digitorum alteri manus quanta est altitudo siue longitudo a planta pedis usque ad uerticem capitis. **H**ec ergo iuxta archam et prophetarum stabant. quia ueram prophetiam incarnatione saluatoris humano generi demonstrabant. **H**ec et in modum crucis alas extensas semper habebant. quia perpetuam mentem redemptionem in passionem christi saluando cum uice inuocabant. **I**n uoce quoque hic uisus est in longitudine altissimo deorsum uadens. **E**n arx alma crucis **E**n fabrica sancta salutis. **I**ste quidem in latitudine. **E**n thronus hic regis haec conuictio mundi.

In semaphim quoque et cherubim uisus eleganti conspecti sunt. Nam in semaphim illo quod super dextrum cornu crucis stat. hinc sunt uisus. **S**igna crucis christi aut semaphim caelestia monstrant. pennarum atque situ hac cuncta sancta probant.

In eo uero quod super cornu sinistrum hinc. Nam haec sona exultant celebrando in laude supernum. conclamant que tribus septem sabaoth uicibus.

In cherubim namque dexterore uisus isti sunt. **H**inc significant cherubim haec labbam sancta triumphum distensisque alis brachia tensa notant.

In sinistro quoque isti. **E**ae latere assistunt arcae et sacra opercula conuolunt. facta que propria officio ipsa probant.

Creu. rogo. sacra. det. l.
 laudi. bus. ut. cla. ra. ca.
 Quo. mo. do. ter. re. ni. s. ab.
 pactu. m. con. fi. rme. set.
 Quo. s. ag. me. na. po. f. t. o. li.
 Iure. a. om. u. s. x. p. i. p. o. s. u. i.
 Cou. di. sti. si. ma. p. l. e. b. s.
 Sanc. o. a. sal. u. ta. ri. set.
 Iust. i. a. con. stru. c. ta. c.
 Quae. u. ere. hu. ma. u. ge. n. u.
 fi. rem. a. ta. qe. col. u. m. na. e.
 Ne. te. r. u. a. m. per. se. pa. ra. d.
 Teg. m. i. ni. s. et. aul. a. m. p. o.
 Cris. t. e. t. r. o. p. a. e. a. n. o. u. a.
 Frig. i. si. u. mu. u. d. o. quod.
 Sper. uat. da. mna. tu. m. u. i.
 Cur. fa. uor. at. q. r. ti. mor. v.
 Pul. ch. ri. o. res. to. to. ve.
 Cel. si. ro. ra. ce. do. ro. pa. r.
 Qua. dra. ta. si. u. ng. i. s. in.
 Et. ri. t. e. pa. r. r. i. a. r. c. ha. r.
 Fun. da. me. n. ta. tr. a. h. i. t. u.
 Quae. h. e. ne. de. uo. t. a. co. r.
 Vin. c. l. re. t. ec. tu. m. v. e. g. n.
 Cou. pl. ue. ran. t. vi. u. a. m. i.
 Ut. cr. i. sti. o. i. a. for. ma. s. se.
 Om. ni. s. na. m. q. si. mu. l. sc. a.
 Ha. ec. aul. a. re. su. sa. d. l. a.
 Et. vo. c. e. fi. rma. ta. u. i. ge.
 Iun. c. t. i. o. c. i. g. na. t. da. t. h.
 Qua. vi. a. du. x. du. ci. t. ad. h.
 Quo. s. te. m. pl. o. de. di. ca. t.
 Qua. t. tu. or. at. q. r. u. ci. s.
 Per. fec. t. a. m. qe. do. mu. m. d.
 I. g. na. m. i. h. r. u. nu. m. i. u. e. p. e. c. t.
 te. m. tu. a. ri. t. e. t. r. o. p. a. e. a.
 a. el. i. s. f. o. e. de. ra. du. c. a. s.
 o. e. t. r. vi. n. cu. l. a. ru. m. p. a. s.
 m. t. u. a. r. t. i. r. u. me. t. o. r. d. o.
 quos. cul. men. i. u. i. p. s. u. m.
 al. ma. e. s. t. u. o. c. e. re. p. e. r. t. a.
 re. u. x. f. u. n. da. m. i. u. e. c. u. m. m. o.
 u. c. i. s. i. x. i. ro. bo. re. e. fi. r. a.
 s. a. du. i. t. a. m. de. di. c. a. u. i. t.
 i. t. o. c. t. e. n. de. re. p. h. i. l. a. r.
 y. s. s. o. s. u. r. g. e. re. f. o. r. m. a. m.
 u. l. r. i. u. l. t. r. i. qu. o. q. r. e. g. i. s.
 o. r. i. u. r. e. d. r. u. o. r. e. u. i. a. qe.
 u. s. t. i. f. o. e. de. ra. s. e. r. u. e. t.
 c. a. t. p. i. e. t. a. t. e. d. o. l. o. s. u. m.
 r. e. a. c. t. u. a. l. m. a. c. c. o. r. o. n. a. e. s.
 p. i. s. t. i. t. a. m. e. u. e. t. aul. a. e.
 na. u. t. r. f. lo. ri. bus. a. r. u. o.
 o. e. t. p. re. c. t. o. s. i. o. r. a. l. b. o.
 i. r. m. o. t. r. a. m. i. t. e. p. e. t. r. a. s.
 u. s. p. l. e. b. s. q. u. e. p. r. i. o. r. a.
 fun. da. o. do. ma. t. i. s. o. m. u. i. s.
 a. s. c. i. t. d. o. g. ma. t. e. p. r. i. m. u.
 an. t. r. u. e. r. b. a. p. r. o. p. h. e. t. a. e.
 p. e. r. i. s. aul. a. p. i. e. r. e. g. i.
 u. t. i. u. s. c. a. m. ma. t. e. t. r. i. t. o.
 di. t. o. b. n. o. me. n. a. d. a. s. t. r. a.
 tu. m. f. u. l. mi. u. i. s. a. t. c. t. o. n.
 b. o. n. a. s. t. r. u. c. t. i. o. u. i. t. a. e.
 e. c. o. m. i. n. e. i. u. s. c. o. m. e. a. r. e.
 c. i. s. s. c. e. p. t. r. a. t. e. n. e. n. d. a.
 a. e. t. a. b. o. n. a. m. a. n. s. i. o. x. p. i.
 u. g. e. t. c. u. m. r. u. p. i. b. i. s. t. i. s.
 du. c. e. n. s. a. u. g. u. l. u. s. i. p. s. e.

I. n. d. i. c. i. s.
 I. n. d. i. c. i. s.
 I. n. d. i. c. i. s.
 I. n. d. i. c. i. s.

In hac igitur pagina crux scilicet p[re]cedunt tendit. quatuor: quadrigulas formas circa latera eius
 positas habens. ad os tendendum utiq[ue] celestis edificii structum. ecclesie uidelicet dei uiu[er]e. que et do-
 mus eius est. columpna. et firmamentu[m] ueritatis. Adhanc ergo domum p[er]tinent electi angeli. quor[um] nob[is]
 similitudo i[n] futura uita p[ro]mittit[ur]. dicente d[omi]no. illi aut[em]. qui digni habent[ur] seculo illo et resurrex-
 erunt ex mortuis. neq[ue] nubunt neq[ue] ducunt uxores. neq[ue] eni[m] ultra mori poterunt. equales enim
 angelis sunt. et filii sunt dei cu[m] sint filii resurrectionis. **A**d hanc p[er]tinet ip[s]e mediator dei et ho-
 minu[m] homo xp[istu]s ih[esu]s. ip[s]o adtestante cu[m] ait. **V**oluite templu[m] hoc et u[est]ribus dieb[us] excitabo
 illud. quod exponens ewangelista subiunxit. Hoc autem dicebat de templo corp[or]is sui. Dicit autem
 ap[osto]lus de nobis. **N**escitis quia templum dei estis. et sp[iritu]s dei habitat in uobis. Si ergo ille templu[m] dei
 p[er]sumptu[m] humanitate factus est. et nos templum dei p[er]inhabitantem sp[iritu]m eius efficiam[us]. constat uti-
 q[ue] quia figura omnium n[ost]r[um]. et ip[s]ius uidelicet d[omi]ni. et membroru[m] eius que nos sumus. templum
 illud materiale tenuit. q[uod] salomon rex edificauit iherusalem. sed ip[s]ius tamq[uam] lapidis. Angu-
 laris singulariter electi et p[re]dicti in fundamento fundati. n[ost]ri au[t] tamq[uam] lapidum uiuoru[m] supedi-
 ficatores sup[er] fundamentu[m] ap[osto]lor[um] et p[ro]phetar[um]. hoc est sup[er] ip[s]um d[omi]nu[m]. q[uod] ostendit ap[osto]lus dicens. **F**unda-
 mentu[m] enim aliud nemo potest ponere p[re]t[er] id q[uod] positu[m] est. quod est xp[istu]s ih[esu]s. qui p[ro]pterea
 recte fundamentu[m] domus d[omi]ni potest uocari. quia sicut ait petrus. non est aliud sub celo datum
 nomen hominib[us] in quo oporteat nos saluos fieri. **E**t it[er]um. **A**d quem inquit accedentes lapidem uiu[um].
 ab hominib[us] quidem reprobatu[m]. adeo autem electu[m]. et honorificatu[m]. et ip[s]i tamq[uam] lapides ui-
 ui sup[er]edificauim[us] domus spiritalis in sacerdoti[u]m scilicet. offerentes spirituales hostias acceptabi-
 les deo p[er] ih[esu]m xp[istu]m. Possunt ergo huius fundamenti p[ri]mi lapides ac fundacioni habiles
 p[ri]uilegiis et p[ro]phetie. ap[osto]li et m[un]d[us] n[ost]r[us] no[n] i[n] congrue accipi. qui siue p[re]dicando. siue op[er]ando. siue
 p[er]ueniendo fidei fundamenta nobis ieruerunt. et quor[um] auctoritate in doctrina exempla m[un]d[us]
 mutatione[m] intollemunda. cetera turba fidelium sequit[ur]. Nam sicut ap[osto]li et m[un]d[us]. post sal-
 uatoris incarnationem. passionem. et resurrectionem. atq[ue] ascensionem in celos. p[ro]p[ri]um orbem
 sp[irit]uale edificium domus dei xp[istu]m p[re]dicando. siue etiam p[ro]p[ri]o moriendo. fabricati sunt.
 ita ante aduentu[m] eius in carne. p[er] ant[ist]ite[m] atq[ue] p[ro]phetas in p[ri]ore p[ar]te et in his regionibus
 in quibus degebant. semp[er] alior[um] uitam u[er]bis atq[ue] exemplis imela[m] conu[er]tere satagebant.
 q[ui]bus digna conu[er]satione d[omi]ni habere mererent[ur] habitatores. ip[s]i q[ue] sibi esse sentirent d[omi]nu[m]
 p[ri]uilegiu[m]. sub cuius d[omi]natione positi cognouit op[er]otent[ur]. Bene ergo in libro regum scri-
 ptu[m] est de illa typica templi edificacione q[uod] p[re]cepit rex ut tollerent lapides grandes p[re]dictos
 i[n] fundam[en]tu[m] templi. et quadringent[os] eos. Lapid[es] ergo p[re]dicti sunt scilicet uiri. quia n[ost]ris sunt p[ar]ari. qui
 bene quadringent[os] ualent. ac sic i[n] fundam[en]to ponit. Quadringent[os] na[m]q[ue] omne q[ui]cu[m]q[ue] uertit. fixum stare co-
 luerit. au[t] nimirum figure assimilat[ur] corda el[ec]to[rum]. que ita in fidei firmitate consistere didiceru[n]t. ut
 nulla occurrentiu[m] aduersitate. nec ip[s]a etiam morte aliu[m] rectitudine possint status inclinari. quales
 uidelicet doctores ecclesia. non solum deu[m] dea. uer[um] etiam de gentib[us] p[er] plures suscepit. **R**ecte qui-
 dem ista cruce hec edificacio demonstrat. q[uod] i[n] ip[s]a. id est in passione xp[isti]. tota ecclesia. fundata
 catholica. fabricata. p[er]fecta. atq[ue] dedicata est. nec hoc edificiu[m] unqua[m] ueniet ad effectum.
 nisi p[er] uicem h[ab]uerit genus humanu[m]. nec ip[s]ius sacerdotis digne compleuerit officiu[m]. nisi ip[s]e
 sacerdos in ip[s]a cruce fieret sacrificiu[m]. **I**n ip[s]a aut[em] cruce continet[ur] hic u[er]b[us] script[us]. **I**uditha crux domi-
 ni xp[isti] fundamen et aulae. **I**n tetragonis uero circa cruce[m] positis u[er]bis conscripti no[n] parau-
 tu[m] p[er]uenit[ur] g[ra]uit[ur]. hoc e[st] ut finalib[us] litteris ad inceptuas p[er]ueniat[ur] redeant. s[ed] om[n]is i[n] dextro angulo
 suo sup[er] i[n]cipietes p[er]uenit[ur] sup[er] ad similes ista i[n]de et noue litteris descendunt. postea iterum
 i[n] dextro angulo sup[er] ad uicesima litteras in ip[s]is i[n]cipietes et descendit p[er] dext[er]u[m] i[n]feri[us] uadentes ad similes u[er]bis
 infra decem et septem litteris p[er]uenit[ur]. et sic uniu[er]s[us]q[ue] u[er]bis quatuor: tetragonor[um]. xxxvi. litteras
 continet. qui utiq[ue] numerus est tetragoni p[er]fecti et senarii i[n] semetip[s]o multiplicacione co[n]fecti.
 sicut i[n] sequentib[us] demonstrabim[us]. **E**st aut[em] u[er]bis hic tetragoni sub[us] dext[er]i cornu cruce positi
 ti. **T**e patriarcharum laudabilis actio signat. **S**ub[us] sinist[er]i uero positi tetragoni iste e[st]
 plebsque prophetarum domino famine iussa.
At eius quoq[ue] qui sup[er] dext[er]i cornu cruce positi est talis est u[er]bis. **A**gmen apostolicu[m] pandit
 tua uite tropaea.
Sup[er] sinist[er]i uero talis est. **M**artirum et ip[s]e chorus effusa uire cruore.

O	m	n	i	p	o	t	e	n	s	v	i	r	t	u	s	f	u	m	m	a	f	a	p	i	e	n	c	i	a	c	h	e	r	i	f	t	e
O	r	n	a	s	q	u	i	t	o	t	u	A	r	r	e	c	r	u	c	i	s	d	o	m	i	n	u	s	p	i	e	m	u	n	d	u	
D	i	f	p	e	n	f	a	f	q	u	e	t	u	i	s	f	a	n	c	t	i	s	p	i	a	d	o	n	a	f	a	l	u	t	i	s	
N	a	m	q	u	a	d	r	i	g	a	p	i	i	s	b	e	n	e	c	o	r	u	i	b	a	p	t	a	q	u	a	t	n	i	s		
V	i	r	t	u	t	u	m	p	a	n	d	i	f	e	r	i	e	m	d	e	d	i	c	a	n	t	e	t	e	r	i	u	m	p	h	o	
V	i	c	t	o	r	i	s	r	e	g	r	i	s	o	t	e	n	d	e	n	s	f	a	n	g	u	i	n	e	c	u	n	c	t	a	s	
P	r	o	f	i	c	e	r	a	c	f	p	e	c	i	e	s	f	r	u	c	t	u	p	i	e	t	a	t	i	s	i	n	o	r	b	e	
E	s	t	u	i	r	t	u	s	h	a	b	i	t	u	f	a	n	i	m	m	o	r	u	m	e	t	d	e	c	u	s	o	m	n	e		
M	o	b	i	l	i	t	a	s	v	i	t	a	e	r	a	c	r	i	o	e	t	m	o	d	e	r	a	c	i	o	l	i	n	g	u	a	e
Q	u	a	e	r	e	u	x	a	l	m	a	p	i	s	i	u	s	c	t	a	d	a	s	l	a	u	d	e	p	r	o	b	a	n	d	a	
E	u	n	c	t	a	f	i	m	u	l	p	l	a	c	i	r	o	d	e	p	r	o	m	i	s	f	i	n	g	u	l	a	v	o	t	o	
H	a	n	c	t	a	t	u	a	d	o	c	u	r	t	t	e	n	e	r	u	m	p	r	u	d	e	n	c	i	a	m	u	n	d	u	m	
E	x	t	e	r	e	i	u	s	t	i	c	i	a	b	e	n	e	f	e	r	u	e	n	s	f	p	e	r	n	e	r	e	g	a	u	d	e
T	e	r	r	o	r	e	m	z	a	b	u	l	r	f	c	a	n	d	i	t	b	e	n	e	d	i	c	t	u	s	a	m	o	r	e		
A	d	p	i	a	c	o	n	f	i	l	i	a	m	e	n	t	e	a	u	f	e	r	t	f	r	a	u	d	e	n	o	r	a	t	a	m	
V	i	n	d	a	c	c	a	r	n	a	l	e	m	p	o	t	e	r	i	t	v	i	m	e	t	t	o	l	e	r	e	p	u	g	u	a	
V	i	i	t	o	t	a	n	i	c	u	f	a	r	t	b	h	i	n	c	q	u	o	q	e	a	d	i	u	c	l	i	t	a	v	i	s	
A	d	e	t	e	n	d	i	t	a	d	u	e	r	f	a	f	e	r	e	n	s	i	t	c	u	m	i	p	f	a	v	e	t	a	n	d	o
P	e	s	t	i	f	e	r	a	v	e	t	i	t	a	f	c	e	l	e	r	u	m	c	u	m	n	o	r	i	a	c	a	e	d	i	s	
O	f	c	e	n	d	e	n	s	e	t	p	f																									

Rede igitur quaternarii numerum perfectione sacrum pene nullus ignorat. et ideo bene illi in forma crucis xpi transfiguratum totius orbis ueneratur. Siquidem mundi quatuor elementis constare manifestum est. id est igne. aere. aqua. et terra. et totum orbem quatuor terminari partibus. scilicet angulis. notum est oriente scilicet et occidente Aquilone. et meridie. Quatuor quoque sunt uarietates temporis. id est uer. Estas. Autumnis. hyems. et quatuor quadrantes naturalis diei. id est quater scilicet hore. que tamen his uariis dimolantur. mane uidelicet. et meridie. uespe. et interpesta. sed quoniam crux conuenienter possit hec dispositio adaptari mandatum est. **S**ic ergo erectam crucem uoluerimus aspicere. Ignem quod supremum est elementum in arte illius collocamus. Aerem quoque et aquam que media sunt in elementis intransito crucis ligno quod per medium signis erecti ducitur consignemus. Terram uero que grauissima est. et in unum in creaturis tenet locum. inferiori parti crucis deputemus. Hec quippe omnia elementa sicut quadam nature pinguitate sibi in se commiscetur. ut mundi integritatem conficiant. ita etiam quatuor partes crucis sibi in se coniunguntur. ut perfectam speciem eius demonstrant. Si autem quatuor plagis eam orbis uelut assignare uidentem meriamus. necesse est. ita ut prima partes eius orienti extrema occidenti. dextrum aquiloni. sinistram austro deputemus.

Similiter quoque quatuor uarietates temporis. seu quatuor partes naturalis diei eadem dispositione uariis possunt adiuuari. ut una species anni sine diei congrue nichil queat ostendi. Ver et atque aurora. ortum lucis. et coalescentia in terra germina ordine sua perferunt. et ob hoc bene orienti deputantur. Estas autem atque merides propter feruorem austro conuincuntur. quia dum in his dem celi partibus sol erigit. flagrantior mundi corret calore. Autumnus namque et uespa iure occidenti mancipantur. eo quod tunc omnium fructuum sive messis fiuntur. et tota diei spatia terminantur. Hyems ergo et interpesta. septentrioni assimilantur. eo quod tunc terra frigore torpeat. et magis quieti quam aliam oportet tempus oportum sit. **I**gitur dum omnia pauca constat esse reuocata. et propter passionem reuocata ac meliorata. rite ad eius laudem cuncta cuncta conueniunt. quia ipse est cum patre et spiritu sancto unus deus. cui soli benedictiones ille competunt. quas tres pueri in canibus ignis ardentis omnes creaturas ad laudem creatoris exhortando conuincunt atque dicebant. Benedicite omnia opera domini domini. et cetera. De quo dicit et psalmista. Laudent eum celi et terra. mare et omnia que in eis sunt. quia secundum apostolum ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. ipse honor et gloria in secula seculorum. **Q**uia uero uero in uariis quatuor elementa. sine quatuor temporibus seu quatuor plagis mundi depinxerim. hec ratio est. quia omnis mundi machina temporalis est. et quadam permutatione elementorum atque successu temporis uariabilis sine mutabilis. Salomone attestante qui ait. Omnia tempus habent. et suis spatiis transierunt uniuersa sub celo. Nunc ignis aerem siccatur. aqua humiditatem facit. Nunc terra aquarum alluvionibus afficitur. Nunc solis ardore siccatur. aqua quippe naturam mobilis est. et quendam circuitum cursu conficit. Omnia flumina autem et cunctes intrant in mare. et mare non redimdat. ad idcirco unde exierit flumina reuertuntur ut iter fluant. Ignis quoque similiter naturalem motum habet. unde ad alacritatem se semper erigit attentus. et locum sibi super aera querit. Dilatauit fulgur et ceteris micat ignibus ether. tempora namque circuitus transierunt. et uarietates quatuor temporum mensium orbibus eunt. Annus quoque ab eo quod semper uertatur. et in se redeat nomen accepit. Dicitur et orbis terre. et uertigo poli. quod tunc atque equora circuitus. grauis quando uadit spiritus. et martulos suos reuertitur. quingis tenent zone celum obliquas qua se signorum uerterit ordo.

Sunt quoque et ipsi uersus in uariis conscripti spiritus sine annularis numerus. id est. xxxvi. qui per senarium senario multiplicato in senarium terminat. quorum primus in supremo circulo hic est usus. **V**er orientis ignis aurora hac parte relucet. **I**nnisimo uero hic autumnus et epiphania tellus et uespera hic sit. **D**extrum namque hic. **A**rtion hyems hyempha media nox ecce locatae **E**t in senario hic. **A**era estas auster arcu hic sit meridesque.

Omnia iam plena sunt. Verum de lumine. cric. t. i.
Iulustrat. acru. c. s. et. fac. r. ac. fact. a. be. and. q.
Concelebrant. u. t. v. i. c. t. o. r. i. b. i. c. v. o. t. a. c. u. p. e. r. u. o.
Debita. p. e. r. s. o. l. u. a. n. t. d. e. u. o. t. e. r. e. g. u. a. c. a. n. e. n. t. e. s.
Cuncta. t. e. n. e. r. e. m. o. d. u. m. c. u. b. m. a. g. n. u. m. u. m. i. u. e. i. e. c. u.
Quit. q. u. i. t. i. n. o. r. e. b. e. m. e. a. t. e. d. a. c. i. s. q. u. i. c. q. i. d. u. b. i. q.
Est. s. a. p. i. t. e. t. s. e. n. t. i. t. v. i. u. i. t. e. t. i. u. r. a. r. e. s. e. r. u. a. t.
Hoc. t. e. r. r. a. p. o. n. t. u. s. h. o. c. s. i. d. e. r. a. n. t. g. r. a. m. i. n. a. v. e. n. t. i.
Imperi. o. s. u. b. e. t. u. n. t. h. o. c. s. u. n. t. a. n. t. e. q. e. f. u. e. r. u. n. t.
Imber. n. u. b. s. g. r. a. n. d. o. g. l. a. c. t. i. e. s. u. i. r. a. t. q. e. p. r. u. i. u. a.
Fontes. e. t. r. i. u. p. u. l. u. i. s. e. t. r. o. s. i. u. b. a. r. a. b. l. q. s. h. o. c.
Cre. f. a. c. t. a. r. e. t. o. n. a. c. t. u. s. t. e. l. i. a. e. a. t. q. u. e. a. t. r. a. q. q. e.
E. u. a. l. m. u. m. e. t. n. o. n. u. a. h. a. r. o. r. u. r. s. u. s. d. i. c. i. t. e. p. e. r. a.
A. m. o. d. u. l. o. s. c. a. n. t. u. s. o. d. a. s. c. a. n. t. e. t. q. u. o. q. u. e. i. u. t. t.
Omnia. c. r. u. x. t. r. a. h. a. t. e. t. s. a. n. q. p. i. u. r. e. c. o. r. o. n. e. t. a.
I. a. u. d. e. d. e. r. n. o. n. d. i. s. c. o. r. d. e. t. s. e. d. i. c. a. t. h. o. n. e. s. t. a.
I. u. s. o. p. u. s. g. a. u. d. e. u. s. p. i. s. c. e. s. d. i. r. i. q. e. d. r. a. c. o. n. e. s. a.
C. o. l. l. e. s. e. t. l. u. c. t. m. o. n. t. e. s. p. e. c. o. r. a. a. r. b. o. s. h. a. r. e. n. a.
C. u. m. q. e. f. e. r. i. s. u. e. s. p. a. e. v. e. r. m. e. s. e. t. b. e. s. t. i. a. r. i. c. t. a.
E. t. p. l. a. c. i. d. a. e. v. u. l. t. u. s. e. u. s. e. u. a. m. e. n. t. e. v. o. l. u. c. r. e. t. a.
E. r. i. s. t. i. c. o. l. a. e. q. y. s. a. u. l. a. p. o. l. i. t. e. r. r. a. q. s. c. a. t. a. f. i. t. s.
O. b. i. s. v. i. r. e. l. u. m. e. n. d. u. c. e. n. s. v. n. d. i. q. u. e. a. d. h. o. s. t. e. s.
N. u. n. c. i. a. f. e. r. t. p. r. e. e. f. i. t. a. u. t. u. n. d. a. f. e. d. o. r. e. p. e. r. s.
E. a. m. a. i. d. e. m. a. h. a. b. i. c. i. t. p. a. l. m. a. m. n. o. s. f. i. h. i. c. r. a. p. t. o.
D. a. t. f. e. l. i. c. i. t. a. t. i. u. s. t. i. s. h. a. e. c. n. u. n. c. i. a. c. u. n. c. t. i. s.
P. a. r. c. e. n. s. r. i. t. e. h. o. s. t. i. d. a. t. f. a. t. u. n. i. u. e. r. e. m. u. l. t. o. s.
B. e. d. i. u. r. e. d. a. m. u. a. t. q. u. o. s. a. u. c. t. u. s. s. e. p. l. i. t. i. u. i. q. u. s.
I. n. d. e. d. e. c. e. t. p. a. r. i. t. e. r. o. r. a. y. m. n. i. s. a. u. c. i. a. l. a. u. d. e. s.
G. o. t. a. q. s. d. e. c. l. a. m. e. n. t. g. r. a. t. e. s. e. n. v. e. f. t. r. a. p. o. l. o. r. u. m.
T. u. r. b. a. e. t. t. u. p. o. p. u. l. u. s. q. u. e. m. p. r. o. f. e. r. t. t. e. l. l. u. b. i. q.
V. o. s. r. a. c. i. o. c. o. n. c. o. r. s. p. a. r. i. t. e. r. d. i. r. e. r. i. t. a. d. o. d. a. s.
G. a. u. d. i. a. v. o. s. c. a. e. l. i. c. a. e. l. e. s. t. i. a. r. e. g. u. a. b. o. n. a. q. u. e.
I. a. m. s. o. r. t. e. c. a. p. i. u. n. t. e. t. v. o. t. i. s. u. a. l. d. e. r. e. q. i. r. u. n. t.
E. n. d. e. d. i. t. h. o. c. v. e. f. t. e. r. v. o. b. i. s. s. a. l. u. a. t. o. r. e. t. i. p. l. e.
R. e. x. p. r. o. p. r. i. u. s. p. r. a. e. s. u. l. l. e. t. q. e. c. r. e. a. t. o. r. i. e. l. u. s.

Quantos ergo et quales fructus lignum hoc fructus germinis suo proferat dignum est etiam in hoc sacro carmine modo commemorare. cuius fructus eternus est. et radix perpetua. cuius odor mundum replet et lapides fideles faciat. cuius silentio solem superat. et timor nimem obscurat. cuius carmen polum excedit. et cuius infimū inferna penetrat. cuius firmitas humilia exaltat. et cuius potentia exaltata humiliat. Omnium enim virtutum iocunditas papi et impo mundo collata est. quia impo rerum perfectio completi est. impo celsitudinem suam prudentia demonstrat impo soliditatem suam. Iustitia reuelat. impo potentiam suam. Fortitudo consignat. impo moderamina sua. Temperantia collaudat. Hic

etiam prudentia acquisitionem sapientie. et comprehensionem veritatis concedit. atque hinc providentia. intelligentie. et memorie dona omnis fidelis populi. Hic iustitia fidei fundamentum posuit. atque hinc pietatis et religionis. gratia quoque et iudiciorum equitatem. uniuersis distribuit. Hic fortitudo blanda cuncta et aduersa magnificenter contemnit. atque hinc fidei patientie. et perseverantie. exempla proponit. Hic temperantia in libidinibus ac peccatis insolentes impetum frena discipline imit. atque hinc pudicie. et continentie. Clementie quoque et sobrietatis multiphas dona desiderantibus impendit.

Hoc uidebat lignum ab ipso plantatum est de quo dicit propheta lignum companionem facies. Et erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. quod fructum suum dabit in tempe suo. et folium eius non decidit. et omnia quecumque fecerit prosperabunt. Decursus ergo aquarum sunt cotidiana transitus defensionum populorum. et desideria ueritatis dunt. Si muridi ligno her faciant. maritum quid fiet. Lignum ergo secus decursus aquarum est. cum folijs et fructu quia protectionis sue nobis umbra saltem proferens. apparuit creatori. in carne. et humanum genus profuerit. nonne adiutam crexit. quod perfectum cotidie ibat ad mortem. **Q**uare enim istud lignum dedit fructum in tempe suo. qui saluator passionis et resurrectionis sue completa. etiam pro mundi latitudine in se uita uera coadunata. cunctis uirtutibus fuit abundare. ipso hoc testante. Ego sum inquit uitis. et uos palmites. qui manet in me. et ego in eo hic fiet fructus multum. quia siue me uidi potestis facere. **P**rimales enim hic gignunt fructus. quos enumerat apostolus dicens. fructus autem spiritus est. Caritas. Gaudium. Pax patientia. longanimitas. bonitas. benignitas. fides. modestia. Continentia et reliqua. **B**ene ergo ista cruce spiritibus adhibetur fructus. quia omnium bonorum mea crucifixus est auctor. Nam ex parte carnis dum in ea morti uoluit Christus. salutem integram humani precepit genus. granum frumenti in terram cecidit et gloriolum martirium segete produxit. Unus lapsus portauit hominem suspensum. et totus mundus ad celestem dedicatus est regnum. Iudei gens insolens suum non tenuit premere regem. et totius orbis gentes ipsum susceperunt redemptorem. quia in semine Abraham beneduxerunt omnes familie terre.

Quatuor ergo hee figure in una cruce forma dispositae. quatuor principalium uirtutum continent nomina. Prudentie quoque iusticie fortitudinis. et temperantie. ex quibus omnis uirtutum series procedit. et in quibus uita bone uite consistit. Sunt igitur memorate figure secundum trigoni spem continete. sed uariis gradibus distinte. Parte sunt enim in duobus lateribus uniuersamque forme septem gradus. ut ostenderet omnes uirtutum ascensus in diuinis caris magis constare. ut nullum nisi per spiritum gratiam eas posse impetrare.

Tenet quoque hec positio sanctae crucis in trigonis suis quatuor usus. xxxvi. litterarum. id est in singulis singulos. quorum primus qui in supremo positus est. trigonus tenet hunc usum. inquit ad dextram angula superius. et circumuehit per totos angulos usque ad ultimum unde incipiebat. ita. **De cruce domini summa prudentia sistit.**

In infimo autem trigono incipit usus hic ad dextram angula desubtus. et uadit per totos arcum usque ad ipsum ad ultimum capiebat ita. **Iustitia et penna mandat se parte mendum.**

Dextre autem partis trigonus continet hunc uersum ab infimo angulo primum sursum ascendendo. usque ad ultimum ceteros usque ad ultimum finem ita. **Fortis sed in dextro cornu fert spicula uita.**

Sinistro uero trianguli usus a medio angulo incipit. gradibus primum ascendendo usque ad alterum angulum. inde per arcum ad caput suum reuertitur ita. **Cum in leuo modernis disponit uim modesta. Modestia igitur plurimum scripta. protemporalia ponit. Species progeneret.**

Chriſtus ſaluator cricriſtus rex arceſere uſ.
Conſilium uet uſ magnae t. benedictio lumen.
Patris diuina proleſ. ceret et rahi t. amne hinc.
Iuſ ortum facit ura fabrum. mas. caſtum honorem.
Hi ut que bonum quicquid. uerum. m. rumque uideatur.
Iuſ tria e. qicquid arc. cequitur. qui d. manet. orbe.
Quicquid. r. r. t. e. p. r. o. b. a. t. e. t. p. r. o. f. e. r. t. o. r. d. i. n. e. m. u. n. d.
Angelus at q. bonus. q. a. e. n. a. m. t. u. f. f. e. r. t. e. t. i. n. i. q. u. u. s.
Sunt. hi. n. o. q. u. o. d. q. e. d. e. u. s. u. a. n. u. m. d. e. i. e. c. c. e. r. a. t. e. x. h. o. c.
Saecl. i. u. s. r. e. u. o. r. a. n. s. e. n. o. m. i. a. c. r. i. ſ. t. u. s. h. o. n. o. r. e.
Conſpectu domini a. n. s. o. n. ſ. i. g. n. a. t. m. u. n. e. r. a. n. u. t. u.
Hi. n. o. d. e. c. e. t. u. t. g. e. n. u. s. h. u. m. a. n. u. m. e. t. l. u. m. i. n. i. s. e. x. c. u. l.
More. t. h. o. s. r. a. d. i. o. s. q. u. o. s. e. r. i. g. i. t. h. a. e. c. b. e. n. e. d. i. c. t. a.
Crux. t. a. l. u. a. n. s. e. t. r. e. d. d. e. u. s. q. e. m. i. a. m. p. r. i. m. h. a. b. e. b. a. t.
Ecce ſortum. l. u. c. i. s. n. o. t. u. u. c. q. u. o. a. b. ſ. c. e. ſ. ſ. e. r. a. t. a. d. a. m.
Oot q. o. t. i. a. m. r. a. d. i. o. s. v. e. r. e. u. i. ſ. t. o. s. c. e. l. e. b. r. a. b. a. n. t.
Perpetua. l. u. c. i. s. ſ. u. l. g. e. s. c. u. n. t. ſ. o. r. t. e. c. r. e. u. r. o. q. u. e.
Hoc. c. a. u. d. o. r. e. ſ. a. t. i. ſ. m. i. ſ. v. e. r. u. n. t. a. r. m. a. p. r. o. p. h. e. t. a. e.
S. r. e. x. e. t. a. p. o. ſ. t. o. l. i. c. u. s. d. e. c. o. r. a. t. u. e. l. u. c. e. c. o. r. u. ſ. t. a.
Hoc. q. f. i. d. e. s. c. h. r. i. ſ. t. r. c. a. n. d. e. t. h. o. c. ſ. o. l. e. r. e. l. u. c. e. n. t.
Cord. a. b. e. n. e. h. o. m. i. n. u. m. v. o. t. a. q. u. o. l. u. m. i. n. e. g. l. i. ſ. c. u. n. t.
Iuſ. t. r. p. o. l. l. e. n. t. e. s. p. e. r. m. i. ſ. t. i. t. a. ſ. i. g. n. a. b. o. n. u. m. q. u. e.
Con. t. r. i. e. n. t. r. a. d. i. u. m. m. a. n. d. a. t. i. s. c. r. e. d. e. r. e. o. b. i. p. ſ. u. m.
Et. t. r. i. b. u. a. n. t. p. o. p. u. l. i. s. c. u. m. i. u. r. a. ſ. u. p. e. r. u. a. n. g. t. a. r. e.
Ad. ſ. c. r. i. b. u. n. t. c. h. r. i. ſ. t. o. c. o. n. ſ. o. r. c. i. a. d. u. c. e. r. e. u. i. t. a. e.
Chri. ſ. t. u. s. r. e. x. d. o. m. i. n. u. s. d. i. u. i. n. u. s. m. u. n. e. r. e. ſ. u. m. m. u. s.
S. c. a. n. d. e. n. s. a. l. t. a. c. r. u. c. i. s. e. n. r. o. b. o. r. a. f. u. n. d. i. t. i. n. h. o. c.
I. ſ. t. a. m. t. u. n. c. ſ. p. e. c. i. e. p. l. a. n. t. a. n. d. o. p. a. u. d. e. r. e. c. a. e. l. o. s.
T. r. a. d. i. d. i. t. e. t. u. o. l. u. i. t. g. r. a. u. o. s. c. o. n. q. u. i. r. i. e. r. i. l. l. i. c.
Ergo. q. a. t. e. r. t. e. r. u. o. s. a. b. a. q. u. a. e. u. n. e. t. l. i. m. i. t. e. m. u. n. d. e.
Hoc. v. e. n. t. o. s. i. n. c. a. l. l. e. c. r. u. c. i. s. b. e. n. e. d. i. x. e. r. a. t. i. p. ſ. e.
S. i. g. n. a. q. b. i. ſ. ſ. e. n. s. p. r. i. n. c. e. p. ſ. ſ. t. i. u. a. n. d. o. g. u. b. e. r. n. a. t.
Ac. d. u. o. d. e. n. a. ſ. u. i. s. o. r. i. e. n. c. p. l. a. g. a. ſ. u. ſ. c. r. i. p. t. h. o. r. i. s.
T. r. a. c. t. a. d. i. e. r. ſ. p. a. c. i. e. n. h. i. ſ. ſ. e. c. t. i. o. t. o. t. a. l. a. b. o. r. a. t.
O. m. n. i. a. n. a. m. c. r. i. ſ. t. i. c. r. u. x. g. l. o. r. i. a. ſ. e. p. t. a. r. e. ſ. o. l. u. i. t.
I. p. ſ. a. q. ſ. a. n. c. t. a. p. o. l. i. ſ. t. a. n. s. g. a. u. d. i. a. i. u. r. a. q. ſ. t. e. r. r. a. e.
P. r. o. p. o. n. i. t. ſ. i. g. n. a. t. l. a. u. d. a. t. p. r. o. b. a. t. i. p. ſ. a. q. e. d. o. n. a. t.

Quo denarius ergo numerus quam bene et apte scē cruci cōueniat nō pue
 mionis est intelligere. quippe cum duodecim uenti sint qui mūdū pflant
 et duodecim signa zodiaci. qui septem planete orculos suos ordinate et
 disposite pgiunt. et duodecim menses quibus annuus circulus pagitur.
 antiahalq; diei hore duodecim. quibus sol totam supficiem tē illustrat.
 duodecim quoq; patriarche. ex quibus omīs multitudo filiorū isrl' pū
 pagata est. que tūm reppromissionis scdm sōtes duodecim tribuū possedit. a quibus ex
 orti sunt iphe diuini partus p̄cones. unde et ip̄e saluator carnem suscipere et inter ho
 mines nāsti dignatus est. qui lux inhiuit mūdū ueniens. duodecim ap̄los quos ex ip̄a
 gente elegit sol iusticie in horay similitudine illustrans p̄metas plagas orbis ad scē tri
 mitatis fidem predicandam duxit. et medicinas celestis r̄m̄ eiusdem numeri sacramētū
 multiplicat ismrat. quod apokalypsis quidem ostendit. ubi ita sc̄ptum est. Et ostendit
 michi ciuitatem sanctam r̄m̄ descendente de celo aedā habentē claritatē dei. lumē eius si
 mile lapidi p̄noso tamq; lapidis iaspidis sicut chrysellum. et habebat murū magnū
 et altum. habens portas duodecim. et impositas angulos duodecim. et nomina sc̄pta. que sūt
 nomina duodecim tribuū filiorū isrl'. Ab oriente porte tres. Ab aq̄lone porte tres. et ab aul
 tro porte tres. et ab occasu porte tres. et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim. et in
 ip̄is duodecim nomina duodecim ap̄lor. et agnū. Et reliqua.

Sancta enim ecclia in hoc edificio spiritali significat. que est celestis uidelicet r̄m̄ et
 m̄bis regis magni. cuius artifex et conditor est deus. qui fundamentū eius simul et cōsumma
 cō est. qui p̄nobis etiam pontifex fieri dignatus est. ut ip̄i sanguinis hostia. eiusdē me
 mia ciuitatis abluerit pariter atq; dedicarit. Omnia quēq; habet p̄a ter ip̄a ip̄e p̄ol
 ficit. unde in p̄ectore summi pontificis duodecim lapides p̄nosi. quaternis iūsi dispositi. et
 duodecim patriarchay nomib' insc̄pta uidebantur imponi. ut pulcherrimo mystis panderetur
 omia spiritalia karismata que singuli quiq; sanctorū uirum et ex parte p̄p̄iebant. in me
 diatore dei et homī. homīe xp̄o ihu pariter et p̄fecte fuisse completa. quod in euāglio quo
 q; iohannis testatur. Et ubi inquit caro factum est et habitauit in nobis. Et uidim' glia
 m̄ eius glia quasi unigeniti ap̄re plenū gr̄m et uitate. Et paulo post. Et deplem
 tudine eius uos omnes accepimus. et gr̄m p̄grm. quia lex p̄moysen data est. gr̄a et ueri
 tas p̄h̄m xp̄m facta est. **H**abet ergo hec species scē crucis in cornibus suis ternas line
 as. ut demonstrat quod sicut ip̄a dextm lenaq; in dextm tramite suo uiuas et coadheren
 tes lineas h̄t. ita uentorū quatuor cardinalium p̄ncipalitas in dextm et in sinistra uentos a
 lios p̄sione sua consonat. sic et quatuor tempa ternos menses singula habentia. siue e
 quinoctijs siue solsticijs media. iuxta quosdā dirimūt. quod illi planū erit. qui grem̄ seu
 egyptiorū de temporib' m̄ones sedulus discere curat.

Sunt autē in ip̄a cruce duo iūsi ex ametri. quorū p̄or in longitudine asummus deorsum
 uadens h̄c est. **I**uante m̄nt menses uenti duodecimque signa. Qui autem in latitudine transit
 iste est. **G**rex. et apostolicis decoratur luce cornu. Sunt quidē et alij duo iūsi pentame
 t̄ ilmeis adiacentib' cornib' crucis quorū unus p̄nsuati longitudini crucis supra insinq;
 copulat ita. **S**unt quoque consona h̄c stips plaga et orbis opus. Alter uero dextre
 ac leue parti in latitudine sonabit ita. **S**ancta ualet celebrare cruce dare cille homi
 hac.

Sol et luna deum hinc christum benedicite ierusalem
Cruce prete re honos. f. ab illis. l. ur. pa. ci. fer. or. do.
Ius. pro. bi. tas. se. ri. es. p. er. cun. ct. a. et. fa. ec. cu. la. lu. men.
Hos. que. di. e. m. ha. c. no. c. te. m. que. si. mul. per. pen. di. ti. s. or. a.
Stri. u. gi. ti. s. at. q. hui. us. ten. t. en. a. ad. u. in. cu. la. gre. s. su. m.
Sti. r. p. l. q. e. ha. be. t. ha. e. t. f. en. o. s. d. e. ci. es. et. qu. i. que. s. v. u. m.
Ad. q. t. hor. o. i. n. p. r. o. p. ri. o. d. e. o. i. es. q. uo. que. ri. te. re. i. ce. no. s.
Nam. que. hi. s. sol. ro. ta. q. ue. f. en. o. s. ci. tu. ri. in. de. re. lu. na. et.
Tem. po. ra. que. hi. s. to. ta. q. ue. f. e. me. l. om. ni. s. ti. re. cu. ri. ta. n. us.
Si. no. s. que. et. de. ci. en. s. q. i. no. s. ha. be. t. hi. s. gl. ob. us. or. be. s.
Sep. ti. ma. na. a. e. at. que. ha. be. ti. v. u. i. v. s. qu. o. q. el. i. mi. ti. s. or. a. m.
An. n. us. ad. ha. u. c. q. di. e. m. v. er. su. m. te. ne. t. om. ni. s. et. or. do. h. i. c.
Nam. h. o. ra. i. t. ad. ha. u. c. te. m. p. u. s. an. n. al. i. s. cu. re. f. u. s. et. a. s. t. r. a.
Nam. h. u. c. que. qua. d. ra. n. s. al. i. s. a. r. u. x. t. o. t. a. q. e. m. uo. t. a. t. a. r. t. e.
T. qu. a. te. re. et. fa. e. ni. s. a. i. a. e. a. r. r. e. cu. m. uo. l. a. t. v. m. b. ri. s. qu. a. e.
Ad. cre. s. cu. n. t. nu. me. ro. i. n. u. i. tu. s. q. e. m. o. s. t. e. u. de. ri. t. et. f. o. l.
Cal. le. cu. pe. re. u. a. cu. m. h. o. e. e. o. ce. a. e. qu. i. uo. c. ti. a. s. i. g. n. a. n. t.
Tu. fa. c. ra. t. r. i. p. s. q. el. a. ra. di. e. or. na. s. cu. n. d. o. a. t. en. e. b. ri. s.
Cru. x. q. uo. que. f. a. n. c. t. a. m. i. c. a. s. h. i. n. c. en. e. t. cr. i. s. t. i. a. s. v. b. i. q.
Ora. t. o. r. u. i. s. c. o. n. p. l. e. t. q. u. e. l. i. c. i. ba. s. ba. ra. t. h. e. r. u. m. o. r. h. e. m. a. r. a.
Ar. t. o. r. d. i. n. e. s. c. e. p. t. r. u. m. h. a. t. a. t. q. u. e. a. e. t. h. e. r. a. c. e. l. s. a. n. a. m.
Ha. e. o. q. u. e. d. e. o. u. s. m. u. n. d. i. e. t. i. c. e. m. r. e. g. i. t. a. s. t. r. a. p. q. u. e. i. h. i.
Dona. t. ma. g. na. f. a. l. u. s. h. o. t. f. e. d. e. ha. s. c. l. a. u. s. t. r. a. q. u. e. a. e. l. i.
La. u. s. h. o. m. i. n. v. m. h. a. e. c. o. d. i. f. i. c. a. t. u. n. d. i. a. d. i. e. t. h. a. u. s. t. a.
Lux. a. bi. i. t. cu. m. f. u. m. m. a. l. u. gi. s. p. ri. mu. m. a. s. t. r. a. ad. i. t. en. f. o. l.
At. q. fa. c. ra. me. f. f. i. g. r. e. m. h. o. s. t. i. s. i. u. a. r. d. u. a. s. i. f. t. i. t. i. e. s. u. m.
Nam. i. u. d. a. e. a. f. re. me. u. s. f. a. n. i. s. e. x. t. u. l. i. t. a. r. b. o. re. p. o. mu. m. e. t.
Quo. h. o. c. p. o. s. s. e. n. t. t. e. t. r. a. g. o. n. i. q. u. a. e. r. e. re. p. a. r. t. i. b. o. r. b. i. s.
Gen. t. e. s. et. p. o. p. u. l. r. e. x. q. a. t. t. u. o. r. m. a. r. i. s. v. u. d. i. que. s. u. m. m. i. s.
Ha. e. que. d. a. p. e. s. v. i. t. a. e. m. o. n. s. t. r. a. n. t. u. r. de. c. r. u. ce. c. u. n. ct. i. s.
Quo. d. fa. c. i. en. t. u. r. i. b. t. e. t. d. e. ci. es. de. c. u. p. l. a. t. a. re. c. e. s. u. m. a. n. t.
Dona. p. a. t. r. i. s. f. u. m. i. a. t. q. s. n. o. u. e. n. o. s. t. u. m. a. e. t. h. e. r. e. c. e. r. u. a. n. t.
An. g. e. l. i. c. o. s. p. o. p. u. l. o. s. o. f. i. n. g. u. l. i. e. t. v. n. d. i. que. f. u. l. g. e. a. n. t.
Hi. n. c. m. o. u. e. o. u. t. c. a. n. t. u. s. t. o. t. o. s. p. r. i. a. s. c. r. i. p. t. a. que. a. g. a. m. u. s.
Qua. t. e. n. u. s. e. x. i. c. i. u. m. s. p. e. c. u. m. m. o. r. s. a. l. p. e. r. a. r. i. u. o. r. b. e. m. h. u. c.
Ia. m. f. r. e. m. i. t. h. a. c. p. e. l. l. i. v. n. a. d. e. e. x. i. l. i. o. h. i. n. c. v. a. l. e. a. t. i. a. m.
Po. s. t. Q. uo. que. re. g. na. d. e. re. t. f. u. p. e. r. a. i. a. m. l. u. c. e. n. i. t. e. n. t. e. s.
Pre. n. d. a. m. u. s. l. a. e. t. t. h. i. n. c. r. e. v. m. e. t. r. e. f. o. n. e. m. u. s. o. u. a. n. t. e. s.
Aut. t. o. r. e. m. t. h. r. i. s. t. u. m. d. o. m. i. n. u. m. o. m. ni. p. o. t. e. n. t. i. s. et. a. l. m. i.
Rem. pe. p. a. t. r. i. s. n. a. t. u. m. v. e. r. u. m. a. l. m. u. m. a. t. q. a. r. t. e. s. u. p. e. r. u. m.
Si. t. q. uo. que. ha. e. c. uo. s. t. r. a. ra. c. i. o. l. a. u. s. s. e. m. p. e. r. e. t. a. r. d. o. r.

ergo hec figura sancte crucis p[er] quatuor exagonos et p[er] monadem in[ter]medios positam omnes dies anni
complectitur. Siquidem annus solaris habet dies .cc. lxx. et quadringent[is]. Diuide ergo hos p[er] qua-
tuor quater .xci. .cc. lxx. et remanet vnus dies et quadringens. Diuide illum vnum diem p[er] qua-
tuor quater sex hore .xxiii. sunt quod est integra dies a solis ortu usq[ue] ad alter solis ortu. Diuide
ip[su]m quadringentem quater enim hora et semis sex horas complent quod est bissexti p[er] singulos
annos incrementum ac deinde fit si totum annu[m] in quatuor partiaris quod vnaqueq[ue] pars dies .xci. et horas
septem ac semissem contineat. atq[ue] hec fit vera partitio quatuor multitudinu[m] idest ueris. Estans. Autumpni et hye-
nus. ut singule dies .xci. habeant. et septē horas ac semissem. Notandum tamen q[uo]d uisat fig[ur]a quadringentis demonst[ra]-
tio aliter non sit nisi sibiutellā et examinatione sex angulor[um] ut hore singule singulis deputent[ur] angulis. Si enim
quatuor exagonos manibus suis p[er]spexeris .xxiii. horas in his notabis. quia saluet plenitudine hore dies bissex-
tilis conficiatur. et nō absurde hec magis hinc rei dilata est. Si enī in quatuor annis quadringentis porro aduini-
dici puenient sumam. rite in quatuor exagonis quater sex horas trix ostendit et norma. Recte ergo exagon[us]
diuinitus hinc dispositioni ordinatus est. quia senarius numerus in tota anni serie plurimu[m] ualet et hoc quoq[ue]
demonstrandum ponamus partem vnius capituli delib[er]o s[an]c[t]i Augustini quarto de s[an]c[t]a trinitate. Annus enī vn[us]
si .xii. menses integri considerent[ur] quos tricen[us] dies complent talem quippe mensem ueteres obseruauerunt
quem arant[ur] lunaris ostend[it] senario numero posset. q[uo]d enī ualet sex in p[ri]mo ordine numeror[um] qui constat
ex vni[us] ut pueniat ad .x. hoc ualet .lx. in s[e]c[un]do ordine qui constat ex duob[us] ut pueniat ad .c. Sexagenarius
ergo numerus dies sexta pars anni est. promde multiplicet[ur] p[er] senariu[m] p[ri]m[us] usus tamq[uam] senarius s[e]c[un]d[us] usus .x.
sunt series sexageni .cc. et .lx. dies qui sunt integri .xii. menses. Et q[uia] sunt mensem arant[ur] hinc ostendit ho-
minibus. sic annus arant[ur] solis a uinadus est. Restant aut[em] q[ui]nq[ue] dies et quadringens dies ut sol impleat
cursum suu[m] annu[m]q[ue] concludat. Quatuor enim quadringentes faciunt vnu[m] diem. que necesse est intalari exau-
so quadriennio quod bissextili uocant. ne tempore ordo turbetur. et iam ip[s]os q[ui]nq[ue] dies et quadringent[is] si consi-
deremus senarius numerus in his plurimu[m] ualet. et p[ri]mo sunt fieri solet ut a parte totu[m] computet[ur] nō
sunt iam dies q[ui]nq[ue] sed potius sex. ut quadringens ille accipiat[ur] p[ro] die. Deinde quia in p[ri]mis q[ui]nq[ue] diebus sexta
pars mensis est. ip[s]e aut[em] quadringens sex horas h[ab]et. totus enim dies idest cū sua nocte .xxiii. hore sunt. quaru[m]
pars quarta qui est quadringens dies sex hore inueniunt[ur]. Ita ergo in anni cursu senarius numerus plurimu[m] ualet
merito quippe s[an]c[t]e crucis aptata est series dies. quia p[ri]pam illuminata sunt corda homin[um]. ip[s]i competunt copula-
tio exagonu[m] quia in p[ri]pā constat p[er]fectio rer[um]. ad p[ri]pam ordi[n]e temporalis lucis conuenit. quia p[ri]pam lucē etiam
homo inuenit. ad illam noua genarius numerus cum monade accurret. quia p[ri]llam angelicus ordo ad suu[m]
numeri plenitudinē puenit. Ad ipsius quoq[ue] medietatem exquatuor[um] p[ar]tibus exagoni directi unitate copulant[ur]. q[uia]
p[ri]p[us] manifestat om[n]es gentes exquatuor[um] plagis m[un]di in unitate fidei consonant. ip[s]iusq[ue] completo que celestis
atq[ue] terrestri s[an]c[t]e creatura vna caritate coniungit[ur]. ip[s]i honor et maiestas. p[ri]mus clemētia hec amita p[er]petrata sunt.
Laus et gl[ori]a in s[e]c[un]da s[e]c[un]da amen.

Habet quippe hec species s[an]c[t]e crucis in longitudine p[er] duos exagonos metrum sapphicu[m] quod est penta-
metrum endecasyllabu[m]. et sunt eius tres usus pares. Recipit autem singuli .iii. hos pedes binas
syllabas. trocheum. spondeum. trocheu[m] iambu[m]. et ultimū trisyllabu[m] bacchu[m]. Post tres aut[em] usus addit[ur]
duob[us] dactylicis. hoc est dactylus et spondeus. Suntq[ue] in s[e]c[un]do exagono h[uius] uersus. Terque centenos dec-
esq[ue] senos et semel quinos. habet uniu[er]su[m] tempus annalis cruce arant[ur]is. Ecce dies h[uius] i[n] s[e]c[un]do quoq[ue] h[uius] sed pla-
gis positi satis exagoni. Quatuor[um] monstrant decies nouenos singuli totos p[er] annu[m] monade. Et s[un]t vni[us].
Notandum aut[em] quod p[ri]ores usus quia .c. litterā que in medio exagonor[um] est sibi aduolunt .xii. litteras
habent. Sequentes uero .xci. illi aut[em] duo exagoni qui in s[e]c[un]dam partem crucis faciunt metru[m] elegiaco
compositi s[un]t. quor[um] p[ri]or hos usus h[ab]et. Stup[et] quoque s[an]c[t]a crux complet[ur] certo ordine s[er]p[en]tem. haec que
deus mundi est magna salus homin[um] haec. Posterior uero istos. Omnia tenet x[ristus] hauri[en]s orbem at-
que aet[er]nā cella. nam regit astra poli h[uius] claustru[m]q[ue] amita diei.

Quid. ferat. em. u. it. a. m. **C**orrupti. q. qui. du. ere. creatur.
Debita. qui. d. laxet. Qui. d. vi. u. cl. a. t. en. a. c. i. a. c. e. d. a. t.
Nunc. de. cet. ut. u. e. r. a. **R**esp. e. i. l. a. r. i. s. h. o. c. m. u. l. a. b. e. a. t. o.
Car. mi. ne. de. pro. ma. t. cr. u. c. i. s. ar. du. a. di. cat. et. act. a.
Ho. c. me. ri. to. u. o. r. fa. u. c. e. o. m. n. i. **I**h. o. c. p. e. r. s. o. n. a. t. ar. t. e.
Os. di. gi. ti. p. l. e. c. t. r. u. m. u. o. t. a. c. o. r. l. i. n. g. u. a. l. o. q. u. e. l. l. a.
Quod. ce. ci. di. t. be. l. l. o. **T**or. u. u. s. o. r. a. c. o. n. o. x. i. u. s. i. l. l. e.
Ar. te. ve. ne. u. a. t. a. h. o. m. i. n. e. m. cr. u. x. q. u. i. t. ex. p. u. l. i. t. e. d. e. n.
Tr. a. x. e. r. a. t. at. que. c. a. d. e. n. s. de. c. a. e. l. i. l. u. c. i. f. e. r. a. r. c. e.
Ter. ri. a. m. a. d. i. u. f. e. r. n. i. f. u. m. a. n. c. i. a. s. u. l. f. o. r. e. s. t. a. g. n. a.
Al. t. r. o. r. u. m. p. a. r. t. e. m. s. e. c. u. m. q. u. i. a. f. r. a. u. d. e. s. u. p. e. r. b. u. s.
T. e. m. p. t. a. u. i. t. s. u. p. e. r. o. s. f. o. n. s. s. e. s. i. m. i. l. a. r. e. s. u. p. e. r. n. u. m.
A. n. g. e. l. i. d. a. s. t. a. t. u. e. n. s. a. q. u. i. l. o. n. i. s. s. e. d. e. t. r. i. b. u. n. a. l.
A. g. n. u. s. h. u. n. c. q. u. e. l. u. p. u. m. s. u. p. e. r. a. u. i. t. i. u. r. e. p. o. t. e. n. t. i.
E. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. s. t. u. d. i. a. q. u. e. f. e. r. o. c. i. a. p. r. e. s. c. i. t.
Im. o. a. t. g. e. u. t. e. s. e. x. p. l. a. c. i. t. o. a. d. s. a. c. r. a. u. u. t. i. a. c. u. r. a.
C. o. n. u. e. r. t. i. t. m. e. l. i. o. r. a. n. o. t. a. u. s. c. a. e. l. e. s. t. i. a. d. o. n. a. u. s.
Ne. a. l. h. o. o. r. t. u. l. e. d. a. t. **H**u. i. c. c. a. l. t. o. f. a. b. u. l. a. t. a. m. s. t. i. n.
R. o. b. o. r. e. c. o. n. s. u. r. g. i. t. q. u. i. d. o. g. m. a. t. a. s. e. n. s. i. t. a. p. e. r. t. a.
Ne. a. r. e. a. t. o. s. c. a. n. t. u. s. **U**b. p. l. e. t. r. e. x. a. r. i. d. a. h. a. u. l. t. a. q. u. e.
In. q. u. e. s. a. c. r. a. l. a. u. d. e. f. e. c. u. n. d. a. t. g. e. r. m. i. n. i. s. a. u. c. t. o. r.
Is. t. a. e. n. p. e. r. f. i. d. i. a. m. c. a. u. s. a. t. p. r. a. e. m. u. n. e. r. e. c. e. l. l. i. t.
V. i. r. t. u. s. l. a. r. g. a. c. r. u. c. i. s. d. i. m. i. t. t. e. n. s. d. e. b. i. t. a. m. u. n. d. o.
D. e. n. i. q. u. e. h. o. c. n. u. m. e. r. o. m. a. n. i. f. e. s. t. a. r. e. d. e. m. t. i. o. t. o. t. o.
Q. u. o. d. f. u. e. r. i. t. m. u. n. d. o. d. a. n. i. e. l. i. s. s. e. p. t. u. a. g. i. n. t. a. h. o. c.
E. b. d. o. m. a. d. a. e. s. i. g. n. a. n. t. ut. p. r. a. e. f. a. r. i. c. a. c. i. o. c. e. r. t. u. m.
A. c. c. i. p. e. r. e. t. f. i. n. e. m. p. e. c. c. a. t. u. m. e. t. n. o. x. a. e. t. i. n. i. q. u. u. m.
In. s. t. i. c. i. a. m. q. u. a. e. t. e. r. n. a. a. d. d. u. c. e. r. e. t. i. p. s. e. c. r. e. a. t. o. r.
J. e. r. e. m. i. a. s. d. e. c. i. e. s. s. e. p. t. e. n. o. s. s. c. r. i. p. s. i. t. e. t. a. n. n. o. s.
P. o. s. t. q. u. o. s. i. p. s. e. s. u. o. s. a. u. i. n. c. l. i. s. s. o. l. u. e. r. e. t. a. u. c. t. o. r.
A. t. m. o. y. s. e. s. s. a. n. o. s. m. o. n. i. t. u. d. i. s. c. r. e. u. e. r. a. t. i. p. s. e. h. i. s.
Q. u. o. s. d. o. c. u. i. t. t. o. l. e. r. a. n. s. s. e. n. i. o. r. e. s. s. e. p. t. u. a. g. i. n. t. a.
Sa. e. c. u. l. a. p. a. c. i. f. i. c. a. n. s. **S**c. r. i. p. t. u. l. u. s. t. r. a. s. t. o. t. a. b. e. a. t. o.
f. a. m. i. n. e. e. u. a. n. g. e. l. i. p. d. e. c. a. l. o. g. r. e. t. f. o. e. d. e. r. e. c. l. a. r. o.
M. e. c. e. r. i. s. i. n. s. c. r. i. p. t. a. i. m. p. o. s. s. e. o. r. i. p. s. a. f. i. g. u. r. a. e. n.
I. n. q. u. i. n. i. s. s. e. n. s. u. s. s. u. m. m. i. s. d. e. s. q. u. o. d. p. i. e. c. u. n. c. t. o. s.
M. a. g. n. i. f. i. c. e. t. p. l. a. c. i. t. e. i. u. s. t. o. t. i. b. i. u. r. e. f. a. u. e. r. e.

Septuaginta quippe numerum presens forma scilicet crucis sparsis litteris conscripta demonstrat. quo nobis in-
 tunatur omnia mysteria que idem numerus continet. honori scilicet crucis decemissime convenire. Nam. lxx.
 anni captivitatis quos hyeremias propheta predixit populo sacilego profuturos quid aliud significant
 quam omne tempus istius vite quod p[re]septenarium dierum numerum discurret. quo p[ro]p[ter] p[ec]c[at]um p[ri]m[um]
 hominis dampnati sumus. et penis erupimusque affligimur. et uariis tribulationibus atque angustis coti-
 die afficiamur. Sed quia finem captivitatis post. lxx. annos idem propheta p[re]dictauit. hoc infallibiliter insinuat. quod
 in fine mundi captiuitas nostra p[er]fecte dissoluetur. quoniam nouissima et nimica destruetur mors. quoniam simul et de anime terro-
 re et de corp[or]is immortalitate sine fine cum xpo gaudebimus. Atque ideo in scilicet crucis forma hec uisio oportebat de-
 monstrari. quia ip[s]a p[ro]p[ter] passionem huius gr[ati]e nobis contulit effectum. cui rei concordant ip[s]a uerba prophete qui
 ait. Hec dicit d[omi]n[u]s. Cum ceperit impleri in babilone septuaginta anni uisitato uos et suscitabo super uos uerbum
 meum bonum. et reducam uos ad locum istum. Ego enim scio cogitationes patris et non afflictionis ut de uobis
 finem bonum et patientiam et uiuificabis me et ibitis et adorabitis me. et exaudiam uos. queritis me et inue-
 nietis. Cum quesieritis me in toto corde u[ost]ro inueniatur angelus aut d[omi]n[u]s. et reducam captiuitatem uestram. et con-
 gregabo uos de universis gentibus et de uersis locis ad quos expuli uos dicit d[omi]n[u]s. et reuertam uos faciam ad lo-
 cum aqua transiungere uos feci. Et reliqua. Quid est enim quod dicit propheta. cum ceperit impleri in babilone
 anni. lxx. uisitato uos et suscitabo super uos uerbum meum bonum. nisi quod dicit apostolus. Cum autem uenit plenitudo
 temporis misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege. ut eos qui sub lege erant. et red[er]et. ut ad opt[atum]. fil. reuocem[us].
 Et item. In nouissimis inquit diebus locutus est uobis d[omi]n[u]s in filio suo. quem colitis. her. uniu[er]s[is]. p[ro]p[ter] que fecit. et scia. Cum
 ceperit impleri dixit. non cum completi fuerint. quia non in consummatione mundi. sed in nouissima etate scilicet in
 carnatus est xpus. et p[ri]mum euangelii illuinauit credentes. atque p[er] passionem et resurrectionem suam. restaura-
 uit genus humanum. Quod enim his in hoc capitulo reuersionem predicat. hoc est in eo quod dicit. et redu-
 cam uos ad locum istum et paulo post subiungit. Et reuertam uos faciam ad locum aqua transiungere uos feci. potest
 intelligi. quod anime reuersionem ad requiem p[ro]p[ter] scilicet. et in scilicet corp[or]is r[ati]one ad gloriam insinuet. Post mortem ergo scilicet
 anime in paradysum uadit. et in fine mundi reuoluentes corp[or]a sua regnum intrabunt eternum. Septuaginta uero eb-
 dias numerum daniel propheta usque ad xpm. quoniam finem accipiet delictum et preuentionem. et adduceret iustitiam sempi-
 terna. Uerum ut hec ap[er]te elucescant. ip[s]a iam angeli ad prophetam d[omi]n[u]m uideam. lxx. igitur eb[dom]as abbiuante sunt super populum
 tuum. et super urbem sanctam tuam. ut consummetur preuentionem. et finem accipiat p[ro]p[ter] tuum. et deleat[ur] iniquitas. et
 adducatur iustitia sempiterna. et impleat[ur] iustitia et p[ro]phetia. et unguentum sanctum sanctum. Et rel[iqua]. Nulli dubium quoniam hec uerba
 incarnationem designent. qui tulit p[ec]c[at]um mundi. legem et prophetas impleuit. unctus est oleo leticie p[ro]p[ter] tuum. suis. Summe
 uant[ur] quod iste eb[dom]as p[re]septenos annos distulit a uicesimo anno reg[is]. Artaxerxis regis. quoniam. Neemas p[ri]ncipalis ei[us] in
 petuit ab eo restaurari muros ierusalem. templo multo autem quo p[ro]mittente constructo. quod ip[s]e abbiuante esse scribitur.
 H[ec] est scilicet hinc op[er]at[ur] duodecim menses lunariu[m]. hinc sunt anni. lxx. quod ad solem redacti faciunt annos. cat. lxxv.
 ader[unt] uero baptisui quoniam unctus est sanctis sanctis descendet super eum spiritu sancto sicut coluba non solum eb[dom]as. vii. et her[od]is. fuisse con-
 pletas. sed et p[ar]te iam lxx. eb[dom]as inchoata. Et post eb[dom]as igitur. lxx. duas omittet xpus. et non erit ei[us] ip[s]e qui eu[angel]i-
 gatus est. Non statim post lxx. eb[dom]as sed in fine lxx. eb[dom]as omittit xpus. quoniam ideo quoniam conuincere possum[us] legem aut
 acris. quod de hac erat p[ar]te relatus. nam et xpus ulla t[em]p[or]e. et ap[er]to p[ro]p[ter] tuum non in passione uerum continuo ex
 molis p[ro]p[ter] tuum cepit negatus est. Consumat[ur] autem multis p[ar]te eb[dom]as una ip[s]a uidelicet nouissima in qua uel ioh[ann]es bap-
 tul[us] d[omi]n[u]s et ap[osto]li predicando multos ad fide[m] conuertit. et in mundum eb[dom]as deficiet hostia et sacrificium. hoc est xv. anno. Tybri-
 cesaris quoniam inchoato xpi baptismo hostiarum purificatio fidelibus paulatim uilescere cepit. et multo quod quanto magis appropinqua-
 bat uitas umbra secedebat. Dignu[m] etiam erit u[er]u[m] quoniam ip[s]e saluator in cruce fieri uoluit hostia. legal[is] p[er]tinetu[m] desineret
 uictima. et quoniam uerus agnus dei xpus p[ro]p[ter] tuum mundi p[ec]c[at]is immolatus est. typicus ille deficeret qui p[ri]mum gentis liberat[ur]
 que iustitiam omittit est. Et. lxx. p[er] quos moyses d[omi]n[u]m mandato populo p[re]dicat. ut ostenderet eos in solimonia qui p[ro]p[ter] tuum
 qui legem spiritale intelligit idoneos esse alijs magistrum p[re]bere. et hic in scilicet crucis debebat in eo ostendi. quod non est inue-
 nitur neque in celis. neque in terra. neque sub terra qui aperit librum et soluit. vii. signacula ei[us]. respicietque illum. in agnus
 qui in medio tui stat tamquam omnis uis. habens cornua. vii. et oculos. vii. legem quidem detribu iuda uidit. dant. qui cla-
 uem tenens claudit et nemo aperit et nemo claudit. qui datus est illuc g[ra]tiam aperit oculos cecorum. ut educet de con-
 clusione uinctu[m] de domo carceris sedente[m] in tenebris et umbra[m] mortis. Sicut quidem hic in figura scilicet crucis. v. simile dis-
 posite quod simul numerus. lxx. continent singillatim ueni unaqueque. xiii. hancque tres unum usum tenent in longitu-
 dine alimmo inapientem et in uia desinente[m] ita. **Cruce pia constructa hic superasti uincula mortis.** Hec in latitudi-
 ne tres simile alium usum tenent ita. **Magna bona et sancta hic superasti uincula carceris.** Medietas quoque
 crucis usque usum communis est.

Te patet al me pol r doctore m carmine iuristo.
Sectore mque uo c o felici bus annue coe ptis.
Tuprius et clemens scilicet cum dans uerba q ca sta
yt tua quid pri ma si gnet lex pandere pos scim
Ad cruris a cter nam laude m legi s q se cun dae.
Ius de monstra ndu m uota ri tu l que pe re u nes.
Cum pri mu m haec ri e ge ne rat i o ma x i ma re u
Exort a est ex i nu i si s cu ci s al ma re ful s r
Gloria cum do no lu x al ma b cau i t et ar u a ha ec
Cuncta si mul re cr e a c t u a q nu n c de x t e r a x ps
Et ue ra lu ci s dan s mu ne ra cu m cruce sac ec li s
Nam ge ne si s vi ta e l au da t mi ra bi le li g na ho c
I n t e r c u n c t a f u i t p l a n t a t u m q u o d p a r a d i s o
I n u i f i t a n s l i g n a t r u b u e u s e t m u n e r a f r u c t
Hoc patet i a t q r f a c t u e r i t m u l t a n d u s a d a l t a r
O r a t e t e x o d u s h o c i u r a s a t i s a c t u m e r o r u m
E u e h e r a c q u e c u i a c e r d o t l u m e r u s c a u i t o r e
R u p t a c a n i e r l u i i s l e u i b u e n c a m a r e l u d z
Y d a t t r a r c t u h o s t i c u s o b m a g u a l i a c a n t a t
E t p l e b s i s m e u e r o p t i m e p u r e m i r a t r o p h a e a
L a u d e t a s m o r e d i p f a l l i t q t r i u m n h i e t e o u m
H o c m a r e t e s t a t n e u i t r i t i s o r b i t a c a l l e s
A t u e t e r e h o c l i g n u m l e g i s d u l c a u i t a b y s u m
G i s p e t r a m e x c u d i t u i u a m p r o d u x i t e t p n d a m
R a m q u e a m a l e c h r a n d e u i c i t p r i m i t u s i r a
H i g n u m h u i u s p a r i t e r n o m e n d e l e u i t e t v l l r
G o t r u m h o c v e c t e p l u m r e a o t a u e r i t u t e r q u e
H e c t o r u n n o t i s e t n u a t i b u s o m n i a l a u d a n t
D o n a d e r t e r r i s h i s a a d i a i n e s s e e p u l a r u m
Q u i s b e n e m y s t e r i t e i c u e l d i c e r e c u n c t a
R i t e u a l e t t r u x d o n a t u a c u i n o u s a t i s o m n i s
L i n g u a c r e a t u r a e p o t e r i t d e p r o m e r e l a u d e
H o s t i a t e p a t r i s a e t e r n i d e d i c a u e r a t a r a m
H i t a e s e r p e n t e m e r a l t a s t r e t t u p i e c r i s t u
M o n s t r a s t r p o p u l o d e b e t q u i d d i c e r e p o s s u
C u n c t a b o n a d e d e r a s d e m e h a s e t m a l a c u n c t a

Quisquis legis p̄me plenam desiderat h̄c noticiam n̄re ē ut h̄m̄ f̄ge p̄a memor sit et eius factum mente sepius revolvat. et compans p̄a posteriorib⁹ recolat. s̄ptū om̄ia in figurā conungebant illius. s̄pta sunt aut̄ ad correptionē m̄m̄ in quas fines seculorū devenērūt. et quod exemplari et umbrē deseruīt celestū. Et item. umbrā em̄ h̄m̄ lex futurorū bonorū nō ip̄am ymaginē rerum. umbrā ei n̄ siue uō corpe sit. sed tamen ip̄a in se uerā et integrā sp̄em corpi non exprimit. Quia p̄t̄ optet ut quisq̄s uirtutis amator est. si umbrā p̄us uideat aduerū cuius ip̄a umbrā est ovis oculos conuertat. ne dum in umbrā penitus intuitu heret uirtutis fructum negligens p̄dat. Lex ergo haustū s̄ctib⁹ p̄buit. sed sine ligno potabilis nō fuit. Ostendit quippe d̄s moysi lignū qd̄ mittens i aquā om̄iē amaritudinē mea abstumpsit. et que p̄ us s̄cientes p̄los uano allinebat asp̄u ligno immisso omnes dulcissima refrigerabat potu. Itaq̄ s̄dm̄ aplm̄ lex quidem est s̄a et mandatū s̄m̄ et iustū et bonū sed lex sp̄italis est ut idē dicit apl̄us et non in uetustate littere sed in nouitate sp̄us debet intelligi. Littera enim occidit sp̄us aut̄ uiuat. Lex ergo sp̄us uite et m̄p̄o ih̄u liberauit nos a lege p̄c̄. et de p̄c̄o q̄mp̄nauit p̄c̄m̄ in carne ut iustificatō legis impleatur in nobis. qui nō s̄dm̄ carnem ambulamus sed s̄dm̄ sp̄m̄. s̄ptum quippe est in lege. maledictus omnis qui non p̄manserit mon̄ibus que s̄pta sunt in libro legis ut faciat ea. sed qm̄ in lege nemo iustificatur apud deum. et quicūq̄ ex opib⁹ legis sunt sub maledictō sunt. sp̄us nos redemit de maledictō legis factus p̄ nob̄ maledictū. q̄a s̄ptum est. maledictus omnis qui pendet in ligno ut gentibus benedictio ab ur̄the fieret in x̄po ih̄u ut p̄uincione sp̄us am̄p̄amus p̄fitem̄. Ignis aut̄ destructa sit maledictō legis p̄c̄. et eius amaritudo per ip̄am conuēsa in dulcedinē dignū est etiam ut in eius effigiem disponant libri legis. ut congruētia op̄is ih̄oc inorescat. et myst̄i sacramentū appareat. Ergo incipite idē in altissime s̄c̄e crucis sit positus liber geneleos. quia ip̄e caput est et p̄m̄ om̄iū librorū. narians qd̄ in p̄ncipio fecit d̄s celū et terrā utiq̄ p̄filiū uirginitum deus pat̄ idē p̄būm̄ suūm̄ coet̄m̄ sibi de quo dicit psalmista. Verbo dei celū firmati sunt et sp̄u d̄s eius om̄is uirtus eorū. Hinc dicit et ew̄ḡlista iohannes. Om̄ia p̄p̄m̄ s̄a sunt. et siue ip̄o s̄m̄ est michi. Inima uō parte crucis h̄c est impede sit positus nouissim⁹ quinq̄ librorū legis idē deuteronomiū qd̄ inq̄rat renoua no legis utiq̄ signifiens ew̄ḡl̄m̄ in quo am̄ta que lex figurat̄ atq̄ typice protulit ueniat ac sp̄ital̄ st̄ enodata. ac n̄ri saluatoris ore reserata. Iure ergo incipite crucis geneleos et in fine deuteronomiū consistit quia eum quem lex narrat in p̄ncipio t̄p̄is cū p̄e om̄ia condidisse. in fine t̄p̄is hunc ew̄ḡl̄m̄ refert cūcta paucem renouasse. Exodus uero bene in dextera ponitur in quo exitus filiorū isrl̄ de egypto conscribit̄. et ibidē plura ad d̄m̄ s̄a mirabilia narrant̄. iuxta illud psalmiste. Dextera d̄m̄ fecit uirtutē. Et itē. Qui p̄uincit egyptum cum p̄mitiuis eorū et eduxit isrl̄ de medio eius in manu forti et brachio excelso. Iustitiam quoq̄ liber numerus est positus. quia ip̄e sinistras congregationes Chore et dathan et abim̄ contentionē contra moysen et aaron leuasse describit̄. et p̄d̄m̄ potentiam crucis compressas. Ar̄ leuiticus in medio om̄iū librorū crucis medietatē tenet. quia illum p̄fitem̄ designat ip̄l̄imo ritu sacrificiorū qui in manu crucis semetip̄m̄ optulit hostiam immaculatā deo. ad exhauriendā multos p̄c̄. et p̄transgressoribus exorans exaudire p̄rogia reuerēcia.

Ergo in quinq̄ tetragonis quinq̄ libri legis p̄q̄q̄ usus h̄c notant̄ qui sunt iuxta ordinē tetragono rum loco sexto et p̄senariū isemet multiplicato sexies em̄ sem̄ faciūt implana figurā sextum tetragonū qd̄ sunt xxxvi. Est quoq̄ p̄mus usus tetragonū in arte crucis positi iste. *Te geneleos ante al ma beat tua munera laudat* Sedus uero est qui in tetragono dextri cornu positus est h̄c. *Exodus atque uirtutis transiens carmen amore.* Tercius namq̄ in medio crucis est situs *Ima sacerdotis leuiticus optime psallit.* Quartus quidem in sinistro cornu s̄ptus est ita. *Ist numerus cantat magnalia in triumpho.* Quintus etiam qui in ultimo tetragono idē in base crucis descriptus est. ita sonat. *Iam deuteronomiū renouantis. gaudia dicit.*

Perge salutem ferra m' p' r' o' d' i' c' e' r' e' v' e' r' l' u' .
In laudibus domini. laudē. solamen. et. actum.
In qua mors. v' i' c' t' a' e' s' t' . c' u' n' c' t' a' d' i' m' i' s' s' a' p' i' a' c' l' a' .
Iuxta redit. mundus. n' e' n' i' a' e' t' . c' u' m' m' u' n' e' r' e' v' e' n' i' t' .
Ad amnam. p' r' i' m' u' s' . t' u' l' i' t' . c' o' m' m' u' n' i' a' d' i' g' n' a' d' e' c' o' r' i' s' .
Progenie. e' x' t' o' t' a' n' o' b' i' s' . c' u' m' p' a' b' u' l' a' s' u' m' p' s' i' t' .
Cuncta. v' e' n' i' s' t' a' b' o' n' a' r' e' . c' a' r' a' b' e' a' t' a' .
Eū. a' d' u' e' n' i' t' . r' e' s' u' s' c' i' t' a' d' a' m' p' i' e' .
Unus. e' x' h' o' m' i' n' i' b' u' s' . s' c' i' e' l' e' r' e' .
Iuxta. b' u' s' . c' u' n' c' t' i' p' e' r' i' t' u' r' . e' t' . m' o' r' t' e' m' i' u' o' r' e' s' .
Unus. a' t' q' u' e' h' o' m' i' n' i' s' . d' o' n' o' s' a' l' u' a' n' t' u' b' i' q' u' e' .
Crede. e' n' t' e' s' o' m' n' e' s' . f' r' u' i' t' u' r' . a' c' . l' u' c' e' . s' u' p' e' r' n' a' .
Dei. q' u' e' r' e' g' n' a' u' i' t' . p' e' r' l' i' g' n' u' m' n' o' x' i' a' c' u' n' c' t' o' .
Mors. e' c' c' i' a' m' m' u' n' d' o' . d' o' m' i' n' a' n' s' e' t' . f' o' r' t' e' b' e' a' t' u' m' .
Captiua. r' e' g' n' u' m' p' e' r' l' i' g' n' u' m' . a' c' . p' e' r' d' i' d' i' t' . o' m' n' e' .
Et. n' o' c' u' g' s' . m' u' l' t' o' s' a' m' i' s' e' r' a' t' .
En. t' o' t' i' b' u' s' . c' h' r' i' s' t' u' s' . u' t' .
Orbit. m' u' n' d' o' . a' m' . s' p' e' c' i' e' m' . t' o' t' a' .
Conf. i' t' u' r' .
Et. d' e' r' a' t' . l' u' c' e' m' . c' o' r' d' i' s' . e' t' .
P' r' i' m' u' s' . h' o' m' o' t' e' r' r' e' n' u' s' . e' r' a' t' . e' t' . p' i' g' n' o' r' a' t' o' t' a' .
T' e' r' r' e' n' a' . g' e' n' u' i' t' . m' o' r' t' i' s' . q' u' i' s' . d' e' b' i' t' a' l' i' q' u' i' t' .
P' o' s' t' e' r' i' o' r' . u' e' r' u' s' . f' u' e' r' a' t' . c' a' e' l' e' s' t' i' s' e' t' . a' d' a' m' .
C' a' e' l' e' s' t' i' s' . q' u' e' m' a' n' e' t' . c' u' i' u' s' . g' e' n' e' r' a' c' i' o' . t' o' t' a' .
Hic. d' o' m' i' n' u' s' . m' u' n' d' i' . t' e' r' r' a' e' . p' o' n' t' i' q' u' e' . p' o' l' i' q' e' .
R' e' g' n' a' t' . i' n' a' e' t' e' r' n' u' m' . d' o' n' a' t' . c' u' m' . r' e' g' n' a' b' e' a' t' i' s' .
Q' u' a' t' t' u' o' r' . i' p' s' e' . d' a' b' i' t' .
Iuxta. p' l' a' g' a' s' . o' r' b' i' s' . t' .
Ei. u' s' . l' u' c' u' i' r' t' u' s' . d' o' m' i' n' u' m' . t' e' s' t' a' n' t' u' b' i' q' u' e' .
En. a' n' a' t' o' l' d' y' s' i' s' . a' c' t' o' n' m' .
De. s' i' g' n' a' n' t' . o' d' i' s' .
Auct. o' r' e' m' . d' o' m' i' n' u' m' . c' o' g' n' o' s' c' a' n' t' . l' a' u' d' e' . b' e' a' t' a' .
Et. c' e' l' e' b' r' e' n' t' . c' r' i' s' t' u' m' . q' u' o' d' . u' e' r' e' f' i' l' i' u' s' . i' p' s' e' .
S' u' m' m' i' . s' i' t' . p' a' t' r' i' s' e' t' . d' e' x' t' e' r' a' u' e' r' a' t' o' n' a' n' t' i' s' .
Ei. u' s' . c' u' r' a' b' o' n' a' e' s' t' . t' a' c' t' u' m' . e' d' i' c' i' n' a' . s' a' l' u' t' i' s' .

Quid ergo sibi uelit hec figura et hec conspicio oportet intelligi. Nomen enim primi hominis
id est adam in figuram et formam scilicet crucis dispositum est de quo exorte sunt omnes gentes. et
omne genus humanum originem traxit. qui secundum apostolum est forma futuri uidelicet christi
De quo enim idem apostolus ita dicit. factus est primus adam in animam uiuentem. nouissimus
autem adam in spiritum uiuificantem. et paulo post. Primus inquit homo de terra terrenus. secundus
homo de celo celestis. qualis terrenus tales et terreni. et qualis celestis tales et celestes.
Igitur sicut per terram ymaginem terreni. per terram et ymaginem celestis. et cum hoc dixerit statim causam sibi
iunxit. Hoc autem dico fratres quia caro et sanguis regnum dei non possidebunt neque corruptio incorrup-
telam possidebit. Recte enim nomen adam in cruce configuratum ponitur. in qua omne genus huma-
num per primum liberatum esse cognoscat. Nec in alia forma species redemptionis nostre magis conuenit haberi
quam in illa ubi plage totius mundi potuerunt comprehendi. que scilicet sancta crux est que iacens
totum orbem metitur. de qua poeta ait. Quatuor inde plagas quadam colligit orbis. Splendidus
auctoris deuertice fulget eous. Quoduo sacre lambunt sidere plante. Arctus dextra tenet medium
leua erigit axem. Cunctaque demembris uiuit natura creatis. Et cruce confixus dominus regit undique
mundum hoc idem et in nomine protoplasti olim designatum fuit. scilicet adam. minus uocabuli
quatuor litteris quatuor orbis terminum partes per partes appellationes demonstrant. Si enim grece dicantur
oriens occidens aquilo meridies sicut plerisque locis sancta eos scriptura commemorat in capitulis uerbo-
rum inuenies adam. Dicunt enim grece memorate quatuor mundi partes. anatole. Disis. Arctos.
mesembria. Ista quatuor nomina si tamquam uersus quatuor similes scribas in eorum capitulis. Adam
legitur. et inde intelligi datur dominum orbis eum esse creatum. et significare eum qui in cruce quadam
ta totus orbis futurus erit redemptor et reparator unde et secundus adam dicitur. Valeret quoque idem nomen
in se mysterium incarnationis christi. si numerus litterarum eiusdem nominis secundum grecorum regulam qui ad litte-
ras suos numeros computant intendatur. si enim in numeris apud grecos significat unum. d. quatuor. A.
Ite. unum. q. et. coniunge hos numeros quatuor et sunt. xlv. et hoc est quod in dei euangelio christus reser-
uisse leguntur. xlv. annis edificatum est templum hoc. et tu in tribus diebus excitabis illud. quod euangelista
intelligens dixit. hoc autem dicebat de templo corporis sui. quia dominus noster ihesus christus de adam corpus acce-
pit non de adam patre traxit. templum corporeum inde sumpsit. non iniquitatem que de templo pel-
lena est. Ipsum autem carnem quam traxit de adam. maria enim de adam et dominum carnem de maria inde au-
afixerunt et ille resuscitaturus erat ipsam carnem triiduo quam illi erant in cruce oculi. et ita illi
soluerunt templum. xlv. annis edificatum. et ipse in triiduo resuscitauit illud. Benedicamus igitur nos de-
um patrem omnipotentem qui patrem suum sibi coeternum formauit nos. Benedicamus et dominum nostrum ihesum christum
filium dei unigenitum qui per ipsum incarnationis sue in cruce reformauit nos. Benedicamus et spiritum
sanctum. qui per gratiam suam illuminatos uite eterne consignauit nos. unum et solum deum omnipotentem eternum. inen-
sum inestimabilem incomprehensibilem. immortalem. inuisibilem illum unum desideremus. aquo et beabimur.
illum solum ex tota corde. tota mente. tota uirtute diligamus. maius amore eternum iocundabimur.
ad illum tantum curramus illique solum in hac peregrinatione ingenuiscamus qui nos in celis in conspectu
glorie maiestatis sue remunerabit. et sine fine letificabit. Ipsi gloria et honor. et potestas et imperium in saecula
saeculorum amen. **A** Et hic in quatuor litteris quatuor nomina adam paruius litteras quinquagui-
ta et una talis conscriptus est uersus secundum ordinem litterarum nominis adam. legendus ita. **S**ancta metru
atque arte eu deet ut sint carmina christo hinc.

A	r	b	o	r	.	a	d	o	r	e	.	p	o	t	e	n	s	.	f	r	o	n	d	o	s	.	u	e	r	r	e	.	i	a	t	a										
Q	u	a	.	s	u	m	a	.	u	e	r	e	.	s	a	c	r	.	u	f	l	u	i	t	.	o	r	d	i	n	e	.	b	e	a	t	a									
G	r	t	u	s	.	d	i	c	a	t	u	s	.	e	t	p	a	r	.	u	r	u	i	l	l	u	s	.	i	n	o	r	b	e	.	e	s	t								
F	l	o	r	i	b	u	s	.	e	t	.	f	o	l	i	i	s	.	m	i	l	e	n	o	.	g	e	r	m	i	n	e	.	d	i	u	e	s	.							
O	m	n	e	s	.	e	x	c	e	d	e	n	s	.	a	l	t	.	a	s	g	r	a	u	i	t	.	u	d	i	n	e	.	s	i	l	u	a	s	.						
E	u	m	t	o	t	a	m	p	i	e	.	m	a	g	n	u	.	s	.	v	e	s	t	.	h	o	n	o	s	.	q	d	e	c	u	s	.	q	d	e	c	u	s	.		
A	m	b	i	t	.	u	e	r	u	s	.	h	o	n	o	r	i	.	a	e	t	.	u	s	.	l	o	q	u	i	t	.	u	e	a	.	u	o	t	.	o	.	o	.		
T	a	n	s	.	h	o	m	o	l	i	.	u	o	r	h	o	r	.	n	a	c	i	o	n	i	.	d	e	n	e	.	g	a	t	.	a	t	r	i	.	t	.	i	.		
D	e	m	o	n	i	s	.	h	o	r	r	e	n	d	u	s	.	r	e	m	.	s	c	r	i	r	.	l	a	u	d	e	.	m	o	u	e	r	i	.	t	.	i	.		
A	r	b	o	r	.	s	o	l	a	t	e	n	e	n	s	.	v	a	r	i	.	o	s	.	u	i	r	e	t	.	u	t	e	.	c	o	l	o	r	e	s	
P	u	r	p	u	r	e	.	o	.	r	e	g	i	s	.	s	u	b	.	t	a	c	.	t	w	r	o	s	.	c	r	i	d	a	.	f	u	l	g	e	n	s
A	e	t	e	r	.	n	o	r	e	.	s	r	a	d	i	o	s	.	t	a	n	t	.	i	n	t	e	.	n	a	m	p	i	.	e	u	i	n	c	t	e	
E	d	e	s	t	.	u	r	i	t	.	a	e	.	e	x	h	o	.	r	d	u	.	d	u	m	e	s	t	.	u	o	n	e	.	b	e	a	t	a			
Q	a	c	h	i	.	n	a	e	t	.	i	p	s	a	.	d	e	r	.	a	r	a	.	e	t	.	q	u	i	u	s	i	.	t	s	.	v	p	r	e	m	a
A	r	.	h	o	c	n	e	.	e	s	t	.	e	t	.	m	i	r	.	a	l	u	c	e	r	u	a	.	h	o	c	.	o	t	i	.	a	t	o	t	a	
A	g	n	.	h	o	c	s	.	t	a	t	u	i	t	.	s	i	g	.	n	a	n	s	.	q	o	q	u	e	.	r	i	t	e	u	i	.	a	u	d	o	
V	e	r	a	.	s	a	l	u	s	i	.	s	i	.	t	a	q	u	o	.	d	u	e	r	u	s	.	f	o	n	s	.	b	o	u	i	.	t	a	t	i	s
E	s	t	.	b	e	n	e	d	i	c	i	o	.	q	d	.	s	a	c	r	a	u	i	t	.	a	m	o	r	p	i	.	e	t	a	s	q	u	e			
S	a	n	c	t	.	a	s	a	l	u	t	i																																		

Ergo cruce quatuor triplici tinnite linae conscripte ostendunt. In semetipsis phitae serie unius dies quo dñi corpus scdm ecclie fidem in uita uirginali constructu atq; compactum est templum uidelicet illud quod audeis destruendum et a se intriduo resuscitandu pduxit ipe saluator: quod ut manifestu fiat ponamus unum capitulu exhibeo scilicet angustum desca tinnite quarta qd ita scriptu sit. *Nec uero cito inquit edificatio dñi corporis in uita figura templum audeis destructu triduo se resuscitaturum esse dicebat numerus ipe enim senarius pro anno intelligit. dixerunt enim quadraginta et vi. annis edificatu templu et quadragies series sem fuit ducenti septuaginta sex qui numerus dies complet nouē menses et sex dies qui tamqua decem menses parientibus feminis imputant. nō quia om̄s ad vi. diem p̄t nouē menses pueniūt. sed quia ip̄a p̄fecto corpis dñi tot dieb⁹ ad partum pducta cōperitur sicut a maioribus inditum suscipiens ecclie custodit auctoritas. Vtā enī kalendas ap̄lis conceptus creditur quo et pass⁹. Ita monumentu nouo quo sepultus est ubi nullus erat positus mortu⁹. nec antea nec postea congruit uter⁹ uirginis quo cōceptus est. ubi nullus seminat⁹ est mortu⁹. Et actus traditur octauo kl ianuarias. ab illo g⁹ die usq; ad istum computati. c. lxx. et vi. reperiuntur dies qui senarium numeru quadragies series hāt quo numero annos templu edificatum est. quia eo numero senario corpus dñi p̄fectum est qd mortis passione destruitur triduo resuscitauit. Dicebat enim hoc de templo corporis sui sicut euidentissima et robustissima ewangeli⁹ testimonio declaratur. Hec angustinus. De cetero autē illud intueudum est quam congrue idē numerus forme scē cruce conueniat in qua templu dñi corpus audeis soluebatur et ab ip̄o dño resuscitandu parabat. Ad hoc enī uenit xp̄us ut in carne quam p̄mūdi redemptione suscepit moreret. ad hoc mortuus est. ut in ip̄a resurgeret. qua propter intueri libet quomodo memoratus. numerus. idest. c. lxx. et vi. in quatuor partes. diuisus cornua scē cruce vni uisibit exp̄mat et p̄singula cruce ymaginem proferat. lx. enim et vii. uirgo quoq; consistunt. quod etiā nō disc̄pat assuptionis magnis similitudine qua dictum est. c. lxxvi. numeru nouem menses et sex dies complere. sicut ergo nouenarius et senarius numerus intoto excellebat et secundum eorū denominacone omnis summa computabat. ita et in partibus non minus eadem denotatio simul cum mystis uiscescit. Quid enim inuenaria nisi nouē ordines angelorū. et quid in senaria nisi homi qui in sexta die creatus est insinuat. Et itaq; enim creatura ianas effigie denotatur quia utraq; p̄saluatore in cruce repatur et ab utraq; mystium incarnationis dñi honorabat q̄a in die natiuitatis eius ad laudem et leticiam utraq; matabatur. Unde lucas dicit. et subito fr̄a est cum angeli multitudo milie celestis laudantiū dñi et dicentiū gl̄ia meritis deo et intra pacē hominib⁹ bone uoluntatis et paulo p̄t et reuēsi sunt inquit pastores laudantes et gl̄ificantes dñi in om̄ibus que uiderant. et audierant sicut dictum est ad illos. Quatuor ergo cruce in hac pagina p̄quatuor. lora p̄te atq; conscripte sunt hoc modo. Longitudo enim cruce uniuscuiusq; a summo deorsum tribus lineis singillatim legendis descendens unū uisum continet. xxxviij. litterarū simili in latitudine p̄uulsissimū tres linee assimila in dextera tendentes unum uisum faciunt. Et ita fit ut l̄itē que in medio cruce sunt et utriq; uisui communes sunt. Nouenariū exp̄mant numerum. ille uō que in cornibus cruce posite sunt sexagenarium. Est autem uisus hic in longitudo cruce supreme. xxxviij. litterarū. *forma sacra cruce ueneranda fulget amictu* in latitudine uero ille tande litterarū *magis uestit honor. laetus loquor. hoc nūquid.* In fine quippe cruce in longitudine hic uisus est. *Corporis ergo sacri constructio in arte beata* in latitudine quoq; iste. *Numero radians quae intus probatus se beate.* At in dextera cruce longitudine. hic legendus est uisus. *Sunt canam at exorag* lesun abdere etu dapiare. in latitudine iste. *Yera salus ista est benedictio sancta salutis.* Nam in sinistra cruce longitudine talis est uisus. *In toto ipe manens tenet ipeque uuit mouere.* Atq; in latitudine talis. *fons bonitatis amor pietas que redemptio uera.**

Di gnu m op us. et. cl a ru m vi c to ri s. p l a l l e r e. r e g i s.
M e x i l l u m i n s i g n e. d o m i n a n t i s. l a u d e. t r i u m p h u m.
Q u o. m u n d u m e r i p u i t. n o. **Q** u o e t. s c e p t r a t y r a n n i.
D i s t r u x i t. r e p r o b a. **N** s r e a t o r i s. r e g m i n a. f a l l a.
Q u o. b e n e. s u s t e n t a t. c a. **S** i a m. p y l a g u s. q u e. s o l u m g e.
C u i u s. i n o r b e. s a c r a. e r t u e r i t. n a. a l t a c r o. q u a n d o.
M i s t e r i o. a d c u r r e n s. n a s c e n t i s. a b o r g i n e. m u n d i.
A n n o r u m. s a e c l i. c e r i e. **S** h a e t. a t t u l i t. a t q u e h i n t.
I u r e. s a c r a e. f i d e. p l e b e s. c o n c u r r e r e. s c r i p t i s.
C r e d e n t e s. f e c i t. p r o b a. **C** o n d i t o r. o m n i a. c o n d e n s.
T e m p o r a. c u m. n u m e r o. c o n c o r d a n s. c u n c t a. s a c r a t o.
C u n c t a. q u i a. d o m i n u s. r e n o u a u i t. s a e c u l a. p r i s c a.
S a n g u i n e. u a m. r e c r e a n. **S** p e r f e c i t. c u n c t a. c r u o r e.
I a m. b o n u s. i n p r i m i s. t u n. **O** f i n i t. q u a e. e r a. d i e b u s.
P r i n c i p u t. g e n e s i s. p i e s a n c t o. d o g m a t e. p a n d i t.
Q u o. h o m i n e m. f a c i e n s. c o m p l e s s e t. f a c t a. c r e a t o r.
S i c. q u e. d i e. s e x t a. h o m i n e m. r e p a r a n d o. r e d e m p t o r.
S a b b a t a. d e m o n s t r a n s. c e l e b r a u i t. s a b b a t a. u e r e.
E n g a t r a. **T** h o n c. **N** a m e r u. **S** u s. l u m. **Q** u o. d p. **S** s i o f. **H** i s. **S** o.
O b p e c. a t i. **N** d e. p r e m a t. t. **E** m p t a n t e. h a n c. **A** l i a. **N** a r t i.
O c t a m b a t. **Q** u r a. **R** a m. u t u. **I** n c t a. e. **S** t p. a r s. **S** i c a. d i. **T** o m.
Q u o d. n u m q u a m. p o s t. h a e c. f a l l a c i s. f a c t i o. p l e b i s.
I a m. o s t e n t e t. p a n d a t. p i e t a t i s. s e d. p r o b a. u i r t u s.
D o g m a t a. u e r a. d e r. p e r c u n c t a. h a e c. t e m p o r a. m u n d i.
S a n c t i f i c a r e. c r u c e m. **B** e n e d i c e r e. r e g n a. f u t u r a.
Q a e. e s s e t. s a l u a t o r. b e n e d i c t a. p o t e n c i a. p a t r i s.
P e m p e d a t u r u s. e i s. s u m. **M** o n. o u a. p r o q u e m i a. c h r i s t u s.
Q u o s. m o n i t i s. f l e x i t. d o c u i t. q u o s. u e r b a. s a l u t i s.
Q u o s. p i a. c o r d e. f i d e s. o p e r i s. q u o s. i n f u l a. u e s t i t.
A t. c r u c i s. h a e c. s p e c i e. **S** t r i b u i t. s o l a m i n a. f i d i s.
M a t e r i a m. l a u d i s. b o n i t a t e. h i n t. s c i r e. c r e a n t i s.
Q u i. p i u s. o m n i p o t e n s. u i. **T** a m. d e d i t. a n t e. s a l u h r e m.
Q u a n d o. h o m i n e m. u o l u i t. p a r a d y s u m. s o r t e t. e n e r e.
E t. p o s t. l a p s a. f u g a m. m i s e r a n s. q u o q u o l u i t. i p s u m.
F r a u d e. p e r i r e. l u p r. h a. **N** a m. a x i m e. c o n d i t o r. a r c e m.
S e d. c r u c i s. a d u i t a m. **O** t o d e. d i c a u e r a t. o r b i. h u i t.
V i r t u t u. u t. n u m e r o. e n e. **H** e r e t. a d s c e p t r a. s u p e r n a.
S p e s. a m o r. a t q u e. f i d e s. o m n e s. q u o s. s a n x i t. a b a e u o.
P e r p e t u o. d i g n o s. c h r i s t r. u e n e r a b i l e. u i s u. h i n t.

Hac pagina continet nris annos ab exordio mundi usque iannu passionis et rēis dñi. scilicet milites gñs que iannus signum
disposite sūt qui ē quinq; milia .cc. .xxx. scdm fidem comiton eusebii archiepiscopi. Siquide scdm eorū computationē sunt
anni ab adam usque ad diluvium .v. .cc. .xli. ad diluvium usque ad abrahā annis .dccc. .xli. Ab abrahā aut iannu qui
cūm deam. Tyberii cesaris quo dñs iordanē a iohē baptizatus est et salutare unam pplis annūciavit signis
atq; iustis ueni cōpans esse que diceret. Sunt aut .v. milia .xli. qui simul omīs iusti faciūt annos quinq;
milia .cc. .xviii. adde .iii. annos quō iustitiam deam. Tyberii cesaris anno ad passionē dñi uenit. et auersa crucifixe
tūa die resurrexerunt omnes anni quinq; milia .cc. .xxx. q' si conuēiat scdm lictas sup' scriptas ianue mysticum nobis
uenerandum inuenit. Quatuor igit sunt lictē crucis effigiem conspiciūt. **T** uidelicet **T** et **X** sed res passio
res quater sunt posite id est .p. singla cornua semel. **T** quoq; semel in medio crucis est posita. quare si potestas iustis
consideret et eae hie dispositio grē sup' nobis dona demonstrat. Siquide **T** grecorū tñariū numerus significat **3** septenariū
T tricenariū et **X** millenariū. Sed quid nobis iugum nra fides tñtatis inuenit. quid pñtati n' spes fidelū. et qd pñtati
iustitias. quid uo pñtati n' etia bñtudo significat. Recte ei pñtati que pñtati hae lictas in medio crucis est posita fides ostē
ditur quia fūdamētū bonae opes et iustitiae salutis nre fides recta est. impossibile est ei sine fine placē dñi. quia iustus exiit
iustitiam. Prata quoq; bone spes inuenit qui omīs fidelium iustitias adetia requit que pñtati significat anhelat dñis cū pplia
sunt anima mea addm vnu quāto uenit et apparebo aū facie dñi. Caritas quoq; uite pñtati exprimit que scē crucis tenet yma
gine. Inuenit em opē magna caritas dñi pñtati ostensa est. qui pñtati filia sua nō peperit sed pñtati omib' tradidit illi sicut ipse
saluator. de se dixit in euāglio. sic ei dilexit dñs mūdū ut filium suū unigenitū daret. ut omīs qui credidit iei nō peat sed hēat
uitam etia. et aplis cōmēdat aut inquit dñs suam caritatem nobis qui cū adhuc pñtati cōmē. xpus pñtati mortuus est.
multo igit magis nunc iustitiam in sanguine xpi salui erimus ab omi pñtati. **T** igitur .cc. .m. numerū significat quod sunt sex
ies quinquaginti in quibus numeris quid aliud quam pñtati caritatis insinuat. quinquagenarius em nris pñtati pñtati pñtati
sa grām demonstrat. et senarius nris pñtati pñtati est. Caritas dñi ut ait aplis dñs. ē in cordibus nris pñtati sicut qui datus ē nobis
P igitur lictam que millenarium exprimit apte bñtudo etia significat. Nam millenariū numerus pñtati pñtati pñtati
aonis solet poni in scripturis quia mille denarium numerū quadruplū solū sūt. Deum quippe decies ducta centū faciunt
que uidelicet signa iam quadrā sed adhuc in plana est. uer ut in latitudine singat et solida efficiat multiplicat. .c. pñtati et sunt
mille quo pñtati nris stabilis et insup' abilis et uelut cōquadrā iustitiae uelut uita designat. quia ex omi pñtati pñtati est.
cum et animae infinita letitia et corporis immortalitate pñtati quando spem status sui pñtati hnt id ē. in longitudine cari
tate in latitudine diuinam cōtemplationē. **T** Deniq; de pñtati lictas caritatis libet aliquid ad sensū dñi dicere que memora
tos mōs notant et sicut sua crucis effigiem demonstrant. Siquide **T** que sursum erecta stat et in summo plana ē. bñ
significat fidē que sursum addm erigi debet et statū mentis firmare sed tamē cū magne hūilitatis custodia seruati ne pass
iustitiae uagando in errore. cedat. quas utralq; res apls ostendit dñs. frs stare iustitiae uelut agite et confortamini. in alibi nō pl
sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatē. unauq; aut sicut diuinit dñs mēsurā fidei. **3** g' bñ inuenit spē que
fines suos in anchora marem aruat ostendens nos debere spe ad celestia inobidit coherere. ne nos sepeestas pñtati sine
tute temptationū seu illecebra uoluptatū ab eterne uite desiderio possit euellere. De quo aplis ad hebreos scriptum. for
tissimum inquit salaciū hāleamus qui confugimus ad tenendam pñtati. spem quā sicut anchora aīe hēamus tutam
ac firmā et incedentem usque ad iustitias ualeamus ubi pñtati. pñtati inuenit ihs scdm ordinē melchisedech pon
tifer sctis in eternū. **T** g' licta que similitudine crucis hnt et duplū compingit forma bñ duo pñtati caritatis nō
insinuat. ps em ei' quedā sursum ascendit quedā pñtati uadit. s' illa ps que sursum erecta ē. diuinū nob' cōmē
dat amorem. ut deum et creatore nrm tota corde tota anima tota uirtute diligamus. illa uero pñtati
que pñtati dñatur. Ita tamen ut inuenta pñtati consistat nrm nobis inuenit inuenit amorem qui diuino amore
debet ordinari ut amicos diligamus in deo et inimicos pñtati dñi dequare aplis iohes nos instruit in hoc inquit cognouim
caritatem dñi quā ille pñtati animā suā posuit et nos debemus pñtati animas ponere. et ite hoc mandatū hēmus ad
ut qui diligit dñm diligit et frēm suū. **X** u' que grece chile latine mille significat nō directis lineis sed circū
ferentibus. scribitur quando mille significat. Ita **O** quia alium numerū iduat indirectis lineis scripta. hanc g' pñtati
scdm in celis dixerim significare que circūductis lineis scribitur ut ostendat gaudij celestis nullū esse tñm ubi scdm
laus sine fine manebit. de quibus ait pplia. bñ qui hñt in domo tua dñe in scdm scdm laudabūt quā scdm escam pñtati
ann stabit semel scdm coram deo q' celi noui et tñ noua. et quā erit mensis eximius et sabbatū exalatio. **P** ante
pñtati licta nris xpi est et bñ hoc hñt conuenit inuenit. ipse est gaudij nrm cum diuinū cum pplia lenificabis nos
in gaudio cum uultu tuo. Inque et desiderant angelī prospicere. Igitur pñtati lictas series a **T** inuenit id ē ame
dio crucis pñtati. plagas dñatur hoc numerus significat qd pñtati passionē xpi eius discipuli inuenit ab herim ce
perunt em in toto orbe predicare et diuina carismata amictis gentibus distribuē. ut eximius tñtati partibus
fideles ad pñtati etia pñtati et spes et caritatis dona mererentur pñtati. Sunt quoq; duo usus hie scē crucis inuenit
memoratis numeris conscripti quorū pñtati in longitudine ab ante crucis deorsum legendus est ita. **En crucis hnt**
spēs iesus bene monstrat honorem. Alter uero pñtati eius inuenit scdm ordinē recitandū ita. **Computat**
hunc numerum iesus quo est passus marcus. Ihesus quoq; quod grām nota nris media continet usque usque
communis est ut euident ostendit.

Mat. e. pat. r. s. s. u. m. m. e. q. u. r. t. e. l. a. f. e. r. o. r. i. a. f. r. a. n. g. i. s.
 D. a. m. i. h. v. r. i. t. e. c. r. u. c. i. s. u. i. c. t. r. i. c. i. a. c. a. r. m. i. n. a. f. a. r. t.
 M. a. r. a. e. l. e. s. t. a. n. i. m. a. m. i. s. e. r. i. c. o. r. e. i. o. h. a. n. n. i. s.
 T. r. a. u. s. p. e. n. e. t. r. a. n. s. a. q. u. i. t. a. r. e. n. e. o. o. m. i. u. e. n. i. d. i. t.
 C. o. u. n. s. o. l. e. v. e. r. e. c. u. m. h. u. i. c. i. t. a. d. r. e. s. p. o. l. o. r. u. m. h. o. c.
 G. r. a. t. i. a. s. i. c. q. u. e. h. a. n. n. i. a. t. e. o. m. n. e. s. v. i. u. i. d. a. f. a. t. u.
 D. o. n. a. t. a. u. t. q. u. a. r. t. h. o. m. i. n. i. s. s. i. b. i. s. u. m. e. r. e. t. a. u. c. t. o. r.
 S. c. r. i. p. s. e. r. i. t. a. t. q. u. e. **INPRINCIPIO** d. e. u. s. v. n. e. t. a. l. m.
 S. e. p. e. r. c. u. p. a. t. r. e. q. u. i. **PIOERATV** i. t. a. q. u. e. s. a. l. u. s. q. u. e.
 S. i. t. n. a. t. u. s. f. a. c. t. u. s. q. u. e. c. a. r. o. d. o. m. i. n. a. t. o. r. i. n. o. r. b. e.
 H. u. n. c. l. e. o. h. u. n. c. u. i. t. u. l. u. s. r. e. g. e. d. a. n. t. p. o. n. t. i. f. i. c. e. q. u. e.
 E. t. l. e. o. q. u. i. f. o. r. t. i. s. r. e. t. u. l. i. t. c. e. r. t. a. m. i. n. e. p. r. a. e. d. a.
 H. o. s. t. i. a. e. t. o. b. t. u. l. e. r. a. t. c. u. m. u. s. s. e. r. i. t. e. s. a. c. e. r. d. o. s.
 M. y. s. t. i. c. a. d. o. u. a. s. u. i. s. c. o. n. s. o. r. t. i. b. o. p. t. i. m. e. d. o. n. a. n. s.
 N. e. m. p. e. d. a. t. o. r. u. m. e. r. i. o. s. c. e. p. t. e. m. e. t. p. r. e. p. a. u. m.
 D. a. t. **MA** r. t. u. s. q. u. o. q. u. e. v. i. u. i. t. e. c. a. n. o. u.
 O. t. u. r. e. s. i. u. s. e. c. e. e. a. g. n. a. d. a. p. i. e. t. u. r. a. s. q. u. e.
 H. o. c. **MA** r. t. u. s. q. u. i. f. i. s. e. d. e. i. e. e. c. t. e. a. p. o. s. t. o. l. i. c. u. s. e. s.
 D. a. t. **VOX QUA** s. h. e. q. u. i. t. o. l. l. i. t. c. u. **EVITINDI**
MA n. t. i. s. m. a. n. u. s. e. t. p. a. r. e. e. d. i. **EBVSTERO** d. i. s.
 I. u. b. e. t. h. l. e. e. g. e. n. i. t. u. m. a. t. r. e. a. m. i. r. a. b. i. l. i. s. i. n. t. a. n. s.
 I. p. s. e. s. a. t. u. s. m. a. r. i. a. m. d. o. t. i. s. s. i. m. a. c. u. r. a. h. u. i. t.
 M. o. b. i. l. i. s. a. t. q. u. e. p. u. e. r. p. e. r. s. o. n. a. v. e. t. u. s. t. a. d. i. e. r. u. m.
 Q. u. i. u. e. n. i. t. d. e. e. d. o. m. d. e. b. o. s. t. r. a. h. i. t. v. e. s. t. e. c. r. u. e. n. t. a.
 C. a. l. c. a. t. u. r. u. s. e. r. a. t. q. u. i. s. o. l. u. s. t. o. r. c. u. l. a. r. a. u. c. t. o. r.
 I. n. c. r. u. c. e. p. e. n. s. a. n. d. q. u. i. s. u. s. t. i. n. e. t. a. l. t. r. a. s. u. p. e. r. u.
 E. t. c. r. u. x. a. l. m. a. f. o. r. e. t. d. i. u. i. n. o. h. a. e. c. m. u. n. e. r. e. d. i. u. e. s.
 M. a. s. c. r. i. b. e. u. s. b. e. n. e. m. a. t. u. s. d. e. d. i. t. o. r. d. i. n. e. p. r. i. m.
 Q. u. i. i. n. f. a. c. i. e. f. i. r. m. a. i. n. e. h. u. n. c. a. b. o. r. i. g. i. n. e. p. a. r. i. t.
 P. r. o. g. e. n. i. t. u. e. s. s. e. h. o. m. i. n. e. m. i. g. n. a. p. i. t. q. u. i. p. i. e. v. o. t. u.
 C. u. m. m. o. n. s. t. r. a. u. i. t. i. n. o. r. d. i. n. e. s. t. i. e. p. i. s. f. i. d. a. b. r. a. a.
 Q. u. o. d. g. e. n. h. o. c. d. e. d. e. r. i. t. u. i. s. t. i. l. l. o. f. r. a. u. d. i. s. i. u. i. q.
 E. x. p. u. l. s. o. n. a. m. r. i. t. e. **LIBERGEN** u. s. o. m. n. e. r. e. t. e. x. t. u. m.
 C. o. n. t. i. n. e. t. h. o. c. v. e. r. **ERACIONI** s. c. r. e. d. e. r. e. s. i. g. n. u. m.
 N. e. m. p. e. d. e. c. e. t. d. u. d. u. m. c. r. i. s. t. u. s. q. i. a. n. a. s. c. i. e. r. i. l. l. i.
 P. r. o. m. i. s. s. u. s. s. t. i. r. e. p. e. s. t. s. a. l. u. a. t. o. r. m. a. x. i. m. u. s. o. r. b. i.

Hic quoque quatuor illa animalia prophetica circa agnū sanctā similitudinē suis exprimit. q̄ uisio excedit atq; a
prophetis iohannis comendat q̄ excedit medio ignis ut electi ēē sēbūt. Et iohannis ī medio sedis et ī circuitu sedis sē
excedit uerba de his p̄us uideam q̄ it̄ alia sēp̄it silitudo aut uultus eorū faaes hoīs et faaes leōis adextis ip̄orū
quatuor faaes aut loms asinistris ip̄orū quatuor et faaes aq̄le desup ip̄orū quatuor et reliq̄. Iohes ū ita sēp̄it
et ī medio sedis et ī circuitu sedis quatuor animalia plena oculis aū et ret̄ et aial p̄mū sile leōi et sēdm aial sile uultu
et tū aial faae hūis q̄ hoīs et q̄mū aial sile aq̄le uolantis. et paulo p̄o silitudinē alia uisionē ita dices
et uidi et ecce ī medio throni. et .iij. animalū et ī medio semorū agnū stantē tāq̄ oculū hūitē cornua septē et oculos
v̄i. q̄ sūt septē sp̄s dei missi ī oēm t̄m̄. Cū ī .iij. animalib; et ī .iij. faacib; eorū p̄p̄a et apla cōcordēt hēc ī aliq̄b; differat q̄ nō
uacat dīcedum p̄figlā. uideat qd̄ ille sūp̄ significet. hōz. .iij. animalū q̄ iohannis sēp̄it ī circuitu sedis ēē et agnū q̄ ī medio throni
stāt. nōne t̄m̄ dñi quādo ergo dicit ī circuitu sedis. .iij. esse nō aliud rēq̄ illū significare uelle quā. .iij. partib; idē aū et ret̄
dēt et sūm̄l̄ quā adposuim loā p̄tinet. ceterū illocat̄ aliqd̄ hūm̄ sēmodi dīstīncti nō p̄t. Hēc .iij. p̄tes qd̄ aliud significat quā
iij. cornua t̄is sūacēt illā r̄dēnē uelūm̄. Agnū ū q̄ ī medio sedis ē. qd̄ aliqd̄ quā mediā aūcē tenere itelligit. ip̄e et ī ea
manifestus est. qui abstulit p̄cā mūdi. Quatuor quippe hēc animalia .iij. ew̄glistas significat ut eadē tradit auctoritas hoc ē.
matheū. marcū. lucā. iohannē q̄ iure iūcē aūcē sūp̄e sūbūt quia passionē dñi et resurrectionē iūbris sū ew̄glistas om̄s cōcordēt
testant. matheū iure t̄ymo p̄sū sp̄m̄ hominis tenet quia ip̄ncipio ew̄glisti sūi genealogiā saluatoris discēns exat̄is
parentib; eū carnē assūmē īmānūt. marcus uō et lucas q̄ iam alci cōstituti regiā iēo potestātē et sacerdotālē dignitatē
significat. quorū p̄or hoc est marcus sp̄m̄ leōis. habet in quo uox leōis iherem̄ rugientis audit uox clamantis ī qd̄ idē
sēto p̄atē uiam dñi rectas faate sēmitas eius. Nam amos dicit dñs desup rugiet et tēctū dabit uocē suā. Leo ē
rex bestiarū unde salomō dicit sicut sēmitas leōis ita sūm̄ regis. et ī genei p̄at̄rtha iacob dēmda unde reges r̄vnde
xps carnē assūp̄it dixit. Catul; leōis uia adp̄dam fili mī ascendisti requiescens accubisti ut leo et q̄ leona q̄s susci
tabit eū. nō auferet sēpturū dēmda et dux desom̄orib; ei; donec ueniat qui m̄tēd; ē. et ip̄e erit expectatō genitū. Al
quoq; hoc est lucas uultū similitudinē tenet qui azadaria sacerdote mīdū sūm̄s ip̄m dñm ecclā cōcognatione sacerdoti
tūm sēdm hoīm natū testat̄ cū anglū narrat admaria matē eius dixisse et ecce elyabēth cognata tua accepit fi
liū in senectute sua et adauit p̄nathan genealogiā saluatoris dūcens ip̄m sacerdotem ēē īmānūt. Iohes aut sp̄m̄
aquile in se ostēdit q̄ iure iarte aūcē consistit q̄ adalora uolans seareora. xpi diuinitatis mystia exp̄lorat et q̄ ī
ip̄m solum dītatis mentis oculos figēs statim ip̄ncipio ew̄glisti sūi. de diuinitate xpi exor̄t̄ est. Ita ip̄ncipio erit ī
hūm̄. et ubi erat apd̄ dñm et dñs erat ubi. Quatuor ergo ew̄glistas aq̄uor ew̄glistis sēp̄ta quatuor flumina p̄adyli de
vno fonte p̄cedētia significat. quia sicut ip̄a ex una matre fontis p̄cedētia totū tū rigauit. ita ab uno fōte uō
hoc est xps aq̄uo qui sēmel bibit nō siet in et̄m̄. .iij. ew̄glistas emanantia et p̄dicatoz ora diffuētia totū mū
dum adūtutū fructū gūmādū rigant. Hec sūm̄ diuini circuli. .iij. rote q̄ sequebat̄. .iij. animalia. .iij. faaes. et
iij. alas hūm̄. qd̄ aut p̄p̄a dicit. qd̄ apparuit rota una sup̄ t̄iam iuxta animalia hūis. .iij. faaes et statim sūm̄git
plum̄h uō et aspectū rotarū et opus earū q̄ uisio maris et una silitudo ip̄arū. .iij. Et reliq̄. Potest adintellectū hūm̄
iūm̄s transferri. Iuxta eū una. .iij. sp̄es rotarū apparuerūt. quia .iij. ew̄glistas ī una passionē saluatoris cōcordarūt. Tanta ei
similitudo erat rotarū. .iij. sequēnū animalia. .iij. ut una rota uerissime credet̄. Tantaq; silitudo ē īmānōne ew̄glistarū ut una
sp̄u dītā facillime app̄obēt. et p̄m̄. p̄tes earū ibāt rote et nō reitēbant am̄ ambularet quia p̄m̄. plagas mūdi docendo dī
currunt. ew̄glistas nec regrediet̄ abnegare q̄ dōcēt q̄ uitas tenorē obliuat rectitudis nec desleat ī obliqua falsitatis. Iūp̄s
quippe. .iij. animalib; sūt sēp̄ta sibi cōueniētia hoc ē uis et auctoritatē earū significācia quod de dño saluatore p̄dicet̄. Nam
iūsp̄e hoīs deorsū sēp̄tus est hēc uisus **matheus nunc hominē signauit in ordine stirpis** Leo uō hēc h̄t uerba **mar**
cus regem signat. ymago quoq; uultū hēc continet **dat lucas pontificē.** Al̄t aquila marē aūas consistens hūm̄
sonat uersum. **Al̄t uolans aquila et uisum hāuit marē iohannis.** Tenet. et .iij. caritas hēc eadē animalia in quibus
p̄ncipales eorū sententiā denotant. unde. .iij. ew̄glistas p̄me p̄tes demonstrant. Agnus quippe qui ī medio stat h̄t īm̄
te et ī cornibus sēp̄tū **Septem sp̄s dei.** Quod idē significant septē cornua et septē oculi. In corpore uō reliqua tenet
sententiā baptē iohannis de se. **Ece agnus dei ecce qui tollit p̄cā mūdi.** Iuxta nēpe quā gestat ī capite ostendit
sēp̄m̄ grecū nomen. **ios.** Quod īsp̄tat̄ filius significat qd̄ hēc ymago nō agnū quemlibet et cōmūnē sed ag
nūm dei filiū demonstrat.

Sp̄ritus alme veni cu pe ra di rec tus a ba r c e
yt. tibi de uo ta m me nte et. be ne. cre du la. co r d a
Tu de di ces. va ti s. qu r. s. es. qu o que. vi ta e. que m
Ex pa tre. pr o mi s. su m. s. a. p. u. e. n. t. i. a. m. i. t. t. e. r. e. s. e. m. e. t.
pr o mi s. i. t. ch r i s. t. u. s. a. n. e. i. qu u m. l. a. u. d. e. n. o. u. u. m. q. u. e.
Al t r i t h r o n. d. o. n. u. m. c. a. r. e. t. p. i. a. p. a. c. t. i. o. s. p. o. n. s. a. e.
I n c r u c. e. q. u. a. s. p. o. n. s. u. s. r. e. q. a. l. r. l. a. n. g. u. i. n. i. s. o. s. t. r. o.
D o t. a. u. i. t. d. e. s. p. o. n. s. a. u. i. t. i. n. s. c. a. m. m. a. t. e. s. a. e. c. l. r. h. o. r.
C u r. d. a. s. e. r. g. o. b. e. n. e. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. l. i. n. g. u. l. a. c. a. r. p. i. t.
m. y. s. t. e. r. i. a. i. n. t. e. r. n. e. d. o. c. r. u. c. a. t. q. u. e. o. m. n. i. a. p. e. u. l. a. t.
Q. u. a. l. i. t. e. r. i. p. s. a. p. a. t. r. i. s. s. a. p. i. e. n. c. i. a. e. p. s. i. n. o. r. b. e. m.
T. e. p. i. g. n. u. s. d. e. d. e. r. i. t. q. u. e. s. p. o. n. s. a. e. n. o. b. i. l. i. s. a. r. r. a.
E. f. f. e. s. u. a. e. n. o. l. u. i. t. d. u. m. s. p. a. u. c. t. o. r. e. s. o. m. n. e. m. h. a. n. c.
f. o. r. m. a. s. t. r. e. t. m. o. l. e. t. u. c. o. t. i. s. p. i. c. i. s. i. n. t. e. r. i. o. r. a. c. c.
N. o. n. e. r. i. t. v. i. l. a. t. i. b. e. n. i. t. i. l. i. c. o. s. c. r. u. t. a. b. e. r. i. s. i. l. l. a.
p. a. m. q. u. e. r. e. a. t. u. r. a. i. n. u. i. s. a. i. n. c. o. n. s. p. e. c. t. i. b. u. s. a. l. m. i. s.
Q. u. e. r. i. t. e. s. a. i. a. s. c. i. o. s. c. e. p. t. h. i. s. d. a. r. e. s. u. m. i. s.
v. i. t. e. b. i. s. e. n. i. m. i. n. c. e. n. s. u. i. n. d. e. r. e. s. a. t. o. r. f. i. t.
C. h. r. i. s. t. u. s. d. a. n. s. c. l. a. r. u. m. a. n. d. a. t. u. b. i. n. r. e. t. a. m. o. r. i. s.
y. t. d. e. u. s. e. x. t. o. t. o. c. o. r. d. e. s. p. s. a. l. l. a. t. u. r. h. o. n. o. r. e. i. p. s. e.
a. l. m. u. s. a. m. e. t. u. r. a. m. o. r. q. s. e. n. c. i. a. c. u. r. d. e. t. u. r. o. m. n. i. s.
E. x. i. n. u. t. f. r. a. t. r. i. s. c. u. n. c. e. i. m. p. l. e. c. t. e. n. t. u. r. a. m. o. r. e. m.
Q. u. o. d. c. r. u. x. a. l. m. a. d. e. r. b. e. n. e. f. a. c. t. o. s. c. e. m. a. t. e. s. i. g. n. a. t.
p. a. m. p. a. r. s. s. u. r. s. u. m. e. r. e. t. a. d. e. r. p. i. e. m. a. n. d. a. t. a. m. o. r. e. m.
T. r. a. n. s. u. e. r. s. a. p. a. c. e. m. d. a. t. a. m. c. u. f. r. a. t. r. e. t. e. n. e. n. d. a.
C. o. n. s. t. i. t. u. i. t. l. a. n. c. t. a. e. p. i. e. r. a. t. i. s. s. u. m. m. u. s. a. m. a. t. o. r.
C. r. i. s. t. u. s. q. u. i. c. r. u. c. e. e. r. a. t. i. u. f. i. x. u. s. h. o. s. t. i. a. p. a. c. i. s.
p. r. o. p. t. e. r. a. m. i. c. o. r. u. m. p. i. u. s. a. r. b. i. t. e. r. o. r. b. i. s. a. m. o. r. e. m.
D. i. l. e. c. t. a. p. o. n. e. n. s. a. n. i. m. a. t. q. u. e. e. m. p. l. a. r. e. l. i. q. u. i. t.
h. u. n. c. t. u. s. a. n. c. t. i. f. i. c. a. u. s. p. a. l. l. e. n. d. s. e. m. p. e. r. a. m. o. r. e.
S. p. i. r. i. t. u. s. i. n. d. e. m. i. h. i. t. i. m. o. r. o. m. n. i. s. n. o. x. i. u. s. a. b. s. i. t.
Q. u. a. t. e. n. u. s. a. u. c. t. a. c. r. u. c. i. s. d. i. u. i. n. a. e. g. l. o. r. i. a. m. e. t. u. m.
C. a. r. m. i. n. e. p. e. r. m. a. n. e. a. t. t. u. i. p. l. e. b. i. s. c. a. r. m. i. n. a. m. u. t. u. m.
O. s. e. t. r. i. t. e. f. a. c. i. s. c. a. e. l. e. s. t. e. m. p. l. a. l. l. e. r. e. c. a. n. t. u. m.

Scriptum est melara et egredietur uirga de radice iesse et flos de germine eius ascendet et regnabit super eum
spiritus domini spiritus sapientie et intellectus spiritus consilii et fortitudinis spiritus scientie et pietatis et replebit eum spiritus timoris
domini septiformis. Item gratia spiritus sancti per prophetam annuntietur que super flore illius inordinabiliter regeret de qua tanti
cis cantores spiritus sancti dicit. Ego flos campi et lilium convallium. Yuga quoque et florem de quo propheta narra
vit uidet ipsum dominum dicit potentia regnantis et pulchritudine. Nos autem uirgam dicimus sanctam mariam desuper iel
se progenitam quem nulla habuit sibi fructus coherente quia nulla habuit carnalis copule coniunctio. Florem uero dominum ipsum qui
de coram humane nature splendissimus erupit quia sine sordibus peccatorum exiguus uero natus processit qui et miris sue castitate can
torem huius demonstravit et sanguine passionis rose rictore ostendit. Super illud ergo regerat spiritus domini hoc est eterna habitatio que perma
nebit quia in eo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporalis. Non enim ad mensuram dat ei deus spiritum sed prout ei deus patet oleo leticie
proforat sine et de plenitudine eius omnis nos accipimus. Quia igitur deus spiritus sanctus est quod accepit spiritum sanctum apertum et ipsum dedit utique na
tam in eo monstrata est humana scilicet et diuina. Accepit ut homo dedit ut deus. Nos autem accipe hoc donum quidem possumus per modum non
effundere autem super alias non utique possumus sed ut hoc fiat dum super eo quod id efficitur uniuersum. Sed queri potest cur propheta asperit sapientie
numen inaperit et ipsum timoris desinere. Cum psalmista dicat. Inuam sapientie timor domini quod ita solum potest. Propheta ergo cum desce
re uirge que de radice iesse congressura erat prophetam id est christum quia ipsum idem in uirtute coeternum patri intellexit et totius boni et salutis
nummo omnium rerum auctorem cognouit ut cum tanta plenitudine salutis acerbis ipsum ad nos usque descendere significaret et inuam id
est humanam naturam tantam gratiam diffundere monstraret ab ipso fastigio spiritualium donorum inapiens ad unum usque progreditur. Que
est enim maior gratia quam ipsum omnipotentem creatorem aqua et per quem et in quo sunt omnia et ipsam sapientiam eternam aqua et per quam et in qua
nihil esset omnia per modum non plene atque perfecte conspiciat. Aut que minor quam per penam gehenne apertis se hominem com
pescere. Nec dum ei igneus superiores ascendit qui multo penalis afflicti est quia timor penam habet qui autem timet non est per
fectus in caritate sed non nisi ipsam humanam infirmitas ad superiora ualet conuolare. Atque ideo dicit psalmista. Inuam sapientie
timor domini quia primitus debet homo per amorem apertis se coherere sciens spiritum quod deus reddit uniuersum secundum opera sua quodque
improbum ibi in insupplum eternum uisum autem inuitam eternam et sic amore mercedis eterne in ceteros gradus ascendere. Idem illud gradum ut
pius sit et multis fidem habens rectam et nulli malum per malo sed semper quod bonum est reddens. Neque maledicenti remaledicens
sed etiam benedicens. Inuam quoque ut sciens habeat mala eligere et mala reprobare diutius amalo et facere bonum sequi pacem
et odium spernere. Inuam ut fortis sit firmus iustitiae mercedis gradum et non patiat se ullis corrumpi prosperis atque ullis afflicti ad
uersis. Inuam uero gradum ut omnia uero consilio agat et secundum id quod spiritum diuina docent obediens faciat id est ut dimittat debita preia
suis quatenus dimittat sibi deus patris sua misereatur altius ut sui miseris sic deus faciat amicos demonum iustitias ut cum defi
nat recipiat illi eterna tabernacula semiet eterna ut metat celestia perdat modo animam suam in hoc mundo ut inuita eterna custodiet eam et his
similia. In sextum ut intelligat deum id est tota cordis intentione illi perquirat amaret inspicat et omnia malos cogitatus cordi suo
aduenientes subito euellere festinet et paruulos suos ad petram allidat christum. Cum autem in septimum ascenderit gradum
id est sapientiam iam ipsum hominem exhibebit perfectum et exseruit conditione ipsam transit et non necesse habet ut aliquis doceat illi
sed sicut unctio eius docet eum de omnibus et delectatus perfecta dilectione dei reus effectus est cum apostolo quod neque mors neque
uita neque angeli neque principatus neque instantia neque futurum neque fortitudo neque altitudo neque profundum neque creatura filia
poterit eum separare a caritate dei que est in christo ihesu domino nostro. Quod autem his hic numerum septem dona spiritus sancti. Duo
mirum significant precepta caritatis que per spiritum sanctum diffundit in cordibus nostris. Sine duo testamenta que per unum spiritum dicta
ta atque conscripta sunt que in una cruce id est in una passione christi compacta atque adunata sunt. In cruce ergo christi duo
efficiunt unum quia omne diuinitatum et uniuersa in ipsa dissoluta sunt pacificataque sunt omnia in ipsa que in celo et que in terra
sunt. Descripti ergo hic ideo florem in cruce quatuor coloribus papuis id est iacinctis purpureo. bilis et rosmarino
ut floris illius inordinabiliter decorem demonstraret que prophetica locutio narrat desuper regia exortum qui uidetur specu
losus forma perfectus hominum existens inuita decorem in semetipso illam omnes mirabiliter ostendit. Nec enim ullum scire fas
est credere ad excellentiam claritatis eius peruenire potuisse quod illum solum sine patris manila constat natum esse et quod cete
ris ex parte conferebat gratia illi totum ex integro prebebat naturam. Inuam quoque intelligimus celestem eius in homines
consolationem. In purpura passionis sanguinem in candore et byssa corporis eius inuolatilissima castitate. In rosmarino quoque
papua ac perfecta caritate. His quidem omnibus homo christus ihesus inter homines natus serenus resplendebat quia to
tus decore pulchritudine intus forisque plenus erat. Prohibebat igitur puer iste sapientia et etate et gratia apud deum et
homines et uir factus populi testimonio laudatus erat dicentis. Bene omnia fecit et surdos fecit audire et mutos
loqui qui doctrina sua mundum illustrans atque egrotos eius sanans per mortem destruxit mortem et triumphans resurrex
it gloria. Ascendit in celos sedet ad dexteram dei patris. Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saluam perueni.

Sancta beata potens uirtute laus gloria christe
Crux ueneranda dederit tu pro claudere furtio laetitia
Digna bona atque pia propter te ceteras qui membra
Stripte suspensa alicuius sub carceris umbram
Deriperas populos regnum in sublimem posuisti
Quis dederas quoniam amplexu acti o longam polorum
Redditur ure pias beatorum meteste mmat e dignos
Nam bona quae uiter erant impius arbitrer ore cere no
Semina discipulis facta mulitipli cauit amantit
Quae quiescedens montis ora uirtu arcem agister
Discipulis tribuens pactum pia foederis iuris
Incipiebat enim malum in fine tunc ordine laetitia
Virtutis huius tituli domino spirare pandere dicta
Et benedicta patri spirare hoc dogmate lignet
Crux qui a tota bona conplectit et optima per se
Dat docet aliam ad ueritatem autibus atque beata
Sic felix diuina mare doret remens preme cordam
Quiescit facit iustitiam hos teporalis gloriola
Fleat es qui cupidus uiam huius scilicet summa ena deum
Quia confutae eterna ac sit miser acio cernent
Dolacioris digne reflectit opacti o largia et in arc
Nam alio acti conpacti ore repens qui uel uer
Ops electi uunc ualeat huius caaq hoc latissimite rana cum
Longe abfunt humilitate sol quod prouus adorant
Cum perbum haud solum huius sed in ordine more
Omni tenens poscit semper hoc tempore que omni
Ergo beatorum est habitare in uolentem et
Octeno hoc numerum ut super ardua donare requirant
Hoc queresurgente regnum qui alicuius cruce vadent
Crux uirtutis alarot a patri ad ueritatem triumphus
Virtus beata hominum meritorum et maxime merces
Si uia quater posita en regni pia formula pandit
Sancta bona bene dona uoluntate audendo mereri
Functi potens quae de domino hoc omni potentis
Spiritus ipse modis uoluntate scilicet audere sedem
Septenarius gradus superi se rexe rat astra quo
Alto poli hinc pias pro se bene uos pandere tre
Quos comitatur amor atri o lux laus bona uirtus
Gloria stemmat huius qui s additur arte polior

ito ergo beatitudinum series hic inspicere licet cruce uocat ut amato fidelium populo innotescat ubi salutis sue habuit
 uiam et ubi perfectionis sue inuenitur sit supplemētū quādo ppassione xpi accepit remissionē peccatorum et resurrectionē
 et uitā et immortalitatem speret eternam quādo beatitudinis quoque celestis amullo requat integritate quā ab illo aqua conse-
 cratus est de inferno redemptionē. **M**erito ergo scē cruce hec amicta sacramenta conueniunt quia pillam libentem
 pactū fidei et societate unitatis ipsi inueniunt ibi insinuat amorem redemptionis ibi demonstrat scē morē cōsiliū ibi inuē-
 niunt omniū uirtutum perfectionem ibi promittit aeternā uitā resurrectionē ibi etiam beatitudinis sperat adeptus et etiam felicitatis acq-
 sitionē. Nam quā post enumerationē ac tractatum spiritalium carissimam deo beatitudinibus sermo haberi nobis placuit uideamus quom-
 o he due res sibi conueniant et si habitum scē cruce hanc conuenientiam in se demonstrare uideat. Sicut enim beatus pater agustinus libro
 quē de sermone dñi imōte placuit nominare huius conuenientie tale cōmēdationē ita dicit. Videtur ergo in eam septiformis operatio
 spūs scti de quo elayas loquitur his gradibus sententiarum congruere sed in est ordinis. Nam ibi enumeratio ab excellētiis acq-
 cepit hic uero ab inferioribus ibi nā incipit a sapientia dñi et desinit ad timorē dñi sicut uiam sapientie timor dñi ē. Quia ppter si gradus ita quā
 ascendentes numeremur. Primus ibi est timor dei. Secunda pietas. Tercia ē scia. Quarta fortitudo. Quintū cōsiliū. Sextus itellāis
 Septima sapia. Timor dei congruit humilibus de quibus hic dicitur. Si pauperes quātorum est regnū celoz id est nō inflati nō superbi
 de quibus apulus dicit. Noli altū sapere sed time id est noli extolli. Pietas congruit matribus qui em pie querit honorat scā
 scripturam et nō reprehendit quod nō diu intelligit et ppter nō resistit qd ē mite esse unde hic dicitur. Si mites qui xpi
 hereditate possidebunt terram. Sapia congruit iugentibus qui iam cognouit iscripturis quibus malis uiti teneat
 que tamq- bona et utilia ignorantes appetierūt de quibus hic dicitur. Si qui iugent nunc quāpi consolabūt. Fortitudo con-
 gruit esurientibus et sitientibus laborant enim desiderantes gaudium de uicis bonis et amore alicuius et corporalis autēre cupie-
 tes de quibus hic dicitur. Si qui esuriunt et sitiunt iusticiā quō xpi lacrimabunt. Cōsiliū congruit misericordibus hoc ei reme-
 diū est de tantis malis euadendi ut dimittamus sicut et nobis dimitti uolumus et adiuuemus in quo possim alios
 sicut et nos in quo non possimus cupimus adiuuari de quibus hic dicitur. Beati misericordes quō xpi misericordiam consequentur
 Intellāis cordis congruit modis corde tamquā purgato oculo quo cerni possit quod corporeus oculus nō uidet nec auris
 audiunt nec uis hominis ascendit. De quibus hic dicitur. Si munda corde quōpi deum uidebunt. Sapia congruit pauci-
 as in quibus iam ordinata sunt omnia nullusq- motus aduersus rebellis est sed amicta obtemperant spūi hominis cū pte obte-
 pat dñi de quibus hic dicitur. Si pauci quō sibi dñi uocabūt et pauci post laborem et ista quidē ista uita possunt compleri sicut com-
 pleta ē in apulis credimur. Nam illa animarū et iusticiā forma mutata que post hanc uitā promittit nullis uerbis exponi
 potest. Si qui perfectionē perueniunt ppter iusticiā quō xpi est regnū celoz. Hec octaua sententia que ad caput redit perfectū
 hominem declarat significat fortasse et cōualationē octa die in etestamento et dñi resurrectionē post sabbatum qui est utiq-
 octauus dies idemq- primus. Bene ergo omnis uirtutum series in gradibus distribuit quia omnis uita fidelium pmerita atq-
 augmenta ad aliorum subleuat donec ad summā perfectionis id est ad caritatē puenit illam uidelicet que perfecta foras mit-
 tit timorem pquam meret iam habitatorem in se habere deū qz dñs caritas est et qui manet in caritate in deo manet et dñs
 in ea quando iam sedata temptacionū tempestate tota in dei contemplatione erit. Dicit hinc psalmista. Ambulabūt
 deuitate in uirtute uidebit dñs deos in syon. Et finis est in pace loci ei et habitatio ei in syon et hoc uite pspiritalia caris-
 mata innotescat qz ppter scā grām omne donū optimū et omne donū perfectū nobis cōcedit. Recte qdē qd ista cruce forma dispo-
 nitur qz ppter ad celeste regnū uē cōcedit sicut qz due ptes scē cruce sūt una que erecta stat altera que cōsiliū uadit. Ita quā
 xpi octo beatitudinū gradibus nulla disposita sunt ut ab imo usq- ad mediū merita illi pte ascendat et tunc ptransit illi pte
 ascensionis ordo ducatur. Deinde rursum ierecta eius pte ita que cōsiliū eminet ascēsus ille finitur qd cūlibet facile patebit. Si
 uis quos ita conperimus uite intellexit. Potest quippe et mpra diuisione partium conuenies earū dispositio cognosci. Nam ierecto
 supite i ymo pauperes spūi collocantur i iusticiā qui perfectionē perueniunt ppter iusticiā quibus utriusq- regnū celoz promittit qz puenit
 humilitate solum uite admittit palmā et ad regnū celeste puenit. Atq- puiticia que xpus ē aduēsa amicta puenit collent. Inuē-
 uisā pte abas q- iugēt uir usq- ad bños q- munda corde sunt. Finis tendit quoz pte cōsiliū sequit uisā dñi promittit qd rectū
 uirū esse itelligit illi em cōsiliat quia eam regis uisione sine fine psumunt. Sā ergo uiri mpra uita quātomagis se ex-
 terius despicere deierit tāto amplius ite reuelandē cōtemplandis palat quos ei exteri iusticiā cōmā ouallis humilitatis eos itius
 subleuat ascēsus cōtemplandis. Igit octo h octogeni imparib- numeris cōpacti octo uisus continet xxxvii. litterarū octo beatitudines cō-
 tinētes quoz primus qui ibi scē cruce potius est talem hē uerbum. **Regna poli dñs uult pauperes et bñi.** Sā uero post hūc talē
 loq- soli mites semp habitare supi. Tercius quoq- ordine octogenus est ille qui cōsiliū cruce terminat primus ē hūc tenens
 uisum. **Felices flentes quis consolatur iusto est.** Quartus qui hūc puenit ē nō hoc uisum. **Nam iusti cupidos aeterna refectio com-
 plet.** Iuxta quem quātus cum isto. **Mente pios sursum miseratio larga reperit.** Sextus quippe ille ē qui cōsiliū terminat
 te dandit. **Corda serena deū cernent et mare superna.** Septim- qui in sup emuente cruce parte inferior sistit hic.
Paueros domus prohis complecti tam ore. Supremus quoq- omni octogenus hoc cōsiliū est uisum. **Proximo afflic-
 tos regni iam spectat olympi.**

paude. salutare. domino. vincente. triumphum.
lingua. figuram. manus. labium. uox. filia. labia. uenit.
magna. crucis. domini. que. in. gloria. apostoli. tibi. q.
si. de. r. a. c. e. l. l. a. s. u. p. e. r. e. t. q. u. o. p. e. r. t. i. n. g. i. t. a. b. y. s. s. u. s.
lux. ubi. pura. manet. quo. te. tra. si. l. e. d. i. a. u. o. c. t. i. s.
per. pe. tu. a. e. l. a. t. i. t. a. n. t. u. b. i. n. o. r. q. d. i. e. s. q. u. i. c. r. i. s. s. i. m.
suc. ce. d. u. n. t. c. e. d. e. n. t. q. s. i. b. i. q. u. o. t. e. m. p. o. r. e. c. u. n. c. t. u. s.
la. bi. t. u. r. o. r. b. i. s. u. b. i. v. a. r. i. a. b. i. l. i. s. i. n. d. i. t. o. r. d. o. e. s. t.
Quat. tu. o. r. i. s. t. o. v. i. n. c. i. r. e. u. i. x. l. u. s. f. i. c. i. t. a. l. t. h. a. e. c.
pa. g. i. u. a. d. i. g. n. a. c. r. u. c. i. p. r. a. e. c. o. n. i. t. a. t. r. a. m. i. t. e. d. e. n. a. s.
ha. s. q. u. e. q. u. a. d. r. a. g. e. n. a. s. l. a. u. c. c. o. d. e. c. a. l. l. e. m. o. n. a. d. e. s.
Ar. te. l. i. g. a. r. e. s. i. m. u. l. p. l. e. u. a. s. q. u. o. q. u. e. l. u. c. e. s. e. r. e. n. a.
mi. s. t. i. c. a. q. a. s. u. i. r. t. u. s. a. r. n. a. t. c. o. n. s. e. c. r. a. t. h. o. n. o. r. a. t.
Temp. o. r. i. s. i. n. s. t. a. n. t. i. s. n. u. m. e. r. u. s. h. i. c. r. i. t. e. f. i. g. u. r. a.
Ge. s. t. a. t. q. u. o. t. o. t. a. c. h. r. i. s. t. o. s. u. b. p. r. i. n. c. i. p. e. s. a. n. c. t. a.
He. c. l. e. s. i. a. r. a. b. i. d. o. p. i. e. f. e. r. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. t. e. l. a. h. i. c.
Ob. p. o. n. e. u. s. h. o. s. t. r. b. e. l. l. a. t. r. i. x. c. o. n. s. e. c. i. a. p. e. r. s. t. a. n. s.
V. i. r. t. u. t. u. m. e. t. p. u. c. u. i. s. v. i. c. i. a. l. i. b. i. l. a. u. s. e. a. c. u. n. c. t. a.
C. u. m. f. i. d. e. r. s. c. y. t. o. d. o. m. a. t. h. a. e. c. r. i. t. u. h. a. s. t. a. q. u. e. r. b. o.
L. o. r. i. c. a. l. i. g. a. t. e. t. b. e. n. e. i. u. s. t. i. c. i. a. e. i. n. t. u. i. t. a. l. m. a. m.
At. q. u. e. s. a. l. u. t. a. r. i. s. g. a. l. e. a. m. h. a. n. c. i. u. e. r. t. i. c. e. g. e. s. t. a. t.
I. p. s. a. c. r. u. c. i. s. c. l. a. r. a. f. a. c. i. u. n. t. i. n. s. i. g. n. i. a. f. r. o. n. t. e. m.
F. r. o. n. t. i. s. e. t. a. d. u. e. r. s. a. e. f. u. n. d. u. n. t. f. o. r. m. o. l. a. d. e. c. o. r. e.
I. n. c. r. u. c. e. s. a. l. u. a. t. o. r. s. a. e. u. u. m. u. a. m. v. i. c. e. r. a. t. h. o. s. t. e. m.
E. i. u. s. e. t. h. a. c. n. u. m. e. r. o. s. u. a. d. e. s. e. r. t. o. a. l. m. a. t. r. a. h. e. b. a. t.
E. x. d. a. p. i. b. u. s. c. u. n. c. t. i. s. i. e. i. u. n. i. a. s. o. b. r. i. a. c. h. r. i. s. t. u. s.
S. t. r. i. x. e. r. a. t. e. r. i. p. u. i. t. q. u. e. a. r. t. o. d. e. f. a. u. c. e. s. u. p. e. r. b. i.
R. a. p. t. o. r. i. s. h. o. m. i. n. e. m. q. u. e. m. c. a. s. t. r. i. m. a. r. g. i. a. t. r. a. x. i. t.
I. n. f. a. c. i. u. s. d. i. r. u. m. i. n. i. t. e. m. i. m. u. l. a. t. u. l. i. t. i. r. a. m.
H. u. i. c. p. h. i. l. a. r. g. i. r. i. a. l. e. u. i. s. e. t. c. e. n. o. d. o. r. i. a. t. r. u. s. i. t.
Q. u. e. m. a. r. e. g. n. o. d. o. m. i. n. u. s. a. e. t. e. r. n. a. r. e. d. e. m. i. o. i. e. l. u. s.
S. e. d. p. r. e. s. s. i. t. h. o. s. t. e. m. p. r. a. e. d. a. m. s. a. l. u. a. u. i. t. a. b. i. p. s. o.
D. a. p. t. i. l. i. s. a. t. q. u. e. h. u. m. i. l. i. s. m. i. t. i. s. e. t. s. o. b. r. i. u. s. i. p. s. e.
C. u. i. u. s. p. u. g. n. a. l. a. l. u. s. c. u. i. u. s. v. i. c. t. o. r. i. a. s. a. n. c. t. a. e. s. t.
C. u. i. u. s. i. u. a. r. c. e. t. h. r. o. n. u. s. a. l. p. e. c. t. i. n. i. u. s. i. m. a. c. u. i. u. s.
C. r. u. x. o. u. a. t. o. r. b. i. s. h. o. n. o. r. c. r. u. x. e. s. t. e. r. e. c. c. i. o. m. u. n. d. i.
C. r. u. x. m. i. h. i. c. a. r. m. e. n. e. r. i. t. c. r. i. s. t. i. v. i. c. t. o. r. i. a. c. l. a. r. a.

Quadrigenarius itaque numerus secundum hunc modum spiritum crucis format et mysticum sacramentum
 congrua dispositione declarat qui in mille summis divisus denarium per singulas ordine manifeste
 demonstrat. Hoc et ad mysticum pertinet quia sicut in mille partibus denarii plenitudo invenitur ita etiam
 in singulis sancti evangelii libris decalogi perfectio omnibus fidelibus insinuat. Due tamen unite decates una
 spiritum crucis faciunt quia unitatem fidei et dilectionis sonant decalogus legis et evangelium ma-
 iestas concordie asserunt. Porro ipse denarius ab uno usque ad mille progrediente numero com-
 summat. Idemque ut in quadrigenarium surgat per mille multiplicat. Hoc numerus significat quod legis consumma-
 tio non sine evangelio fiat nec evangelica doctrina aneestatione legis careat finis enim et perfectio legis christus
 aduersaria omni credenti ipse est pax nostra qui fecit utraque unum et medium parietem et macerie solvens immixtam
 carne sua legem mandatorum deorum euacuans ut duos condat in semetipsum in unum novum hominem faciens
 pacem ut reconciliat ambos in uno corpore deo per pacem inefficacis immixtas in semetipso. Quia ergo numerus
 iste laboriosus huius temporis sacramentum est qui sub disciplina regis christi aduersus dyabolum dimicant et iam
 illud declarant quot xl. dies ieiunium hoc est humiliationem anime consecravit et lex et prophetie per moysen et he-
 lyam qui quadragenis diebus ieiunavit et evangelium per ipsum dominum ieiunium quibus quadraginta diebus
 etiam temptabatur a dyabolo quid aliud quam pome huius seculi tempus temptationis nostram in carne
 sua quam de nostra mortalitate assumere dignatus est prefigeret ab horumque mortis eius usque additionem
 resurrectionis constant hore et si ipsa committeret. Post resurrectionem quoque non amplius quam dies
 xl. cum discipulis in hac terra esse voluit hinc eorum vite adhuc humana consuetudine commixtus et cum illis
 alimenta mortalium quantum iam non mortuus accipiens ut per prophetas xl. dies significet se occulta per
 quot promissum impleturum quando ait. Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi. Cur
 autem iste numerus hanc temporalem vitam terrenamque significet illa interini causa de proximis currit
 quantum sit alia fortasse seculorum quod et tempora annorum quadripertitis vitibus currunt et mundus
 iste quatuor partibus terminatur quas aliquando ventorum nomine scriptura commemorat ab oriente
 et occidente ab aquilone et meridie. Adhuc igitur mundum et ad istam terram mortalem vitam
 hominum ad duos regendas in temptatione laborantes venientem regem christum matheus suscipiens ex-
 orsus est ab abraham et enumeravit xl. homines ab ipso enim gente hebreorum que ceteris gentibus
 ut distingueret deus deum suum et de cognatione sua separavit abraham. Christus venit in carne et ab ipso
 cuncto mundo salutem paravit crucem in hoc anno finis ysaac sonata est rebecca et per ipsum numerum mys-
 terium christi copulata est ecclesia hoc numero dies mille. xii. viri exploraverunt finem repromissionis
 et eodem annorum numero castigati sunt increduli et detractores sterilitate solitudinis quia sepe
 per penam vite laborem quo prebent etiam cruciant reprobi. Item secundum huius numeri medietatem id est a xx.
 annis eligebant filii israel primitias in miliciam domini ut pentateuchus narrat hystoria ut ostenderet quia
 innox ut omni ceperint suis bella minor non parvis statim adest labor certaminum. qui autem sunt christi in-
 aplos carnem suam crucifixerunt cum viciis et concupiscentiis mentiturque hic numerus secundum
 dispositionem sancti crucis in templo salomoniarum sancti spiritus id est xx. cubitos in longitudine et xx. cubitos
 in latitudine ut ostendat ipse esse sanctus spiritus qui in cruce quadrifide confixus est stipite ut repropitia-
 ret delicta populi et sanctificaret totius orbis gentes habitans inter eos et salvans omnes credentes in
 se meritoque crucis ipsa sancti spiritus domini potest que ab omnibus sanctis in terra venerat et colitur. Nec non et ab ipso
 spiritibus sanctis angelis qui de redemptione nostra gaudulant omni honore ut credimus digna de-
 putatur qui recordant christum per obedientiam crucis exaltatum et traditum illi nomine quot est super omne no-
 men ut in nomine ihesu omne genu flectat celestium et terrestrium et infernorum. Est autem quadrigenarius
 ipse in quatuor triangulis hic comprehensus secundum geometrice figure potestatem continens usum qua-
 draginta litterarum in hunc modum. *Cruce sacra tu aeterni es regis victoria christi.*

Er u x m i h r c a r m e u e r i t a u r e s a d i b e t e f i d e l e s.
L a u s c r u c i s o r e m a n a t d e u o t a s d u c i t e m e n t e s.
Y o s q u i b e s t c r i s t u s q i b e s t s a p i e n t i a c u r a e.
L u x a e t e r n a d e r q u i b u s i n c o r r u p t i o a m o r f i t.
H i c s o n a t a r t i f i c i s u i r t u s o p e r i s q u e b e a t r.
H i c d e c o r e x u l t a t h i c g l o r i a f i n g i t u r a r t i s.
Y e s t e r h o n o r v i u i t **Q** u i a **A** u i d a f u l g e t o r i g o.
Y e s t r a m a n e t p a l m a r u m m o r t a l i s i n a e t r a.
E l a r a q u i a e s t u o b i s **X** t o r i a c r i s t u s u b i q u e.
Y p l e s a l u s u e s t r a e t **I** n d i c t a m f e c i t i n a t r o.
P r o u o b i s m o r i e n s i **A** s t e **Q** u o b p r e s s i t i n i q u m.
M o r t e i n t e r f i c i e n s m o r t e m d u t a r t a r a v i c i t.
H u c h u c a e g r o t t v o l u c r i c o n c u r r i t e c u r s u e n.
Y e s t e r e r i t m e d i o q u e m c r u x m e d i c a b i l i s a l t o.
S t i p i t e g e s t a u i t e x t e n d i t b r a c h i a c u r a e e t.
P o s c i t e c u r a r i e t g e m i n a s e x p a n d i t e p a l m a s.
Y p l i u s **E** r g o **A** l e t **A** c t u o i t o r i u h o r a **A** c e a d e m.
R e d d e r e d e s t r a p i a **O** p i d o h i c **A** l m a g i e t i s.
S u m m a c u r a e s t u i r t u s s a p i e n s a d i b e r e s a l u t e.
A r s q u e d e s c e n d i t r e s i p i s c a t f i s i q u a n t a r t e.
D a m p n a **S** i m o r i s c a n g r e d i u i u a n **S** i g n a b e a t a.
Q u i n q u a s a l u t a r e m n u m e r u m h i c g i u t a b e a t a e.
D a t c r u c i s h a e c s p e c i e s d i u i n o m u n e r e p l e n a.
Q u r s i g n a t u e n i a m q u i s a b b a t a l a e t a q u i e t i s.
C u r l e g i s p r i s c a e p o s t a z i m a f e s t a t r i b u t a e.
E s t i n d e r e t p o s t s a c r a e c o l l e m p n i a p a s c h a e.
Y p l e p a r a c l e t i m i s **S** i u n d i q u e n u m i n e p l e n u s.
P a c i s a m o r e p r o b u s p a c i s s i g n a c u l a p r o f e r t.
P e r f e c t u s d e c o r e s p e c i e p e r f e c t u s h o n o r i s.
Q u i n q u e c r u c e s p r a e b e t **A** m i s d e n a s q u o n a d e s.
X n u m e r a t s e m p e r q u e r u c i a p t a e t a m i t a f i g u r a.
Q u i n q u e l i b r i l e g i s e x t a n t m a n d a t a q u e d e n a.
O m n i a n e m p e c r u c i c o n c o r d a n t t r a n i t e d i c t u.
L e x n u m e r u s t e m p u s m y s t e r i a f a c t a c a r a c t e r.
O m n e s e r g o c r u c e m p a r i t e r l a u d e m u s q u a n t e s.
S o l u a m u s v o t a h i n c c r u c i f i x a e t d e b i t a r e g r.
S a n g u i n e q u i p r o p r i o l a x a u i t c r i m i n a m u n d o.

et igitur pagina quinquaginta numerus continet inquit .x. litteris expressum que et denarii vocat summam
 et crucis exprimit figuram manus honorem totum opus condit. Hic iubilei tenet observantiam et
 vere remissionis que paucem toto orbi concedit iudex est. hic post typice pasche celebrationem
 et omni agni sollempnia transitibus domum in egypto celebrant festivitatem legis date imante sy-
 nai testis est et post verum pascha agnus xpi immolatione paradii sup aplos missi demonstra-
 tor est. Hic sabbatum sabbatorum post completionem .vii. ebdomarum monade addita designat et et
 ne requies que vere una est gaudia demonstrat ubi fin corporum nostrum vere suum celebravit sabbatum quia
 nulla presentis vite dampna sentiet ultra labor sed in laudibus eterne civitatis suum digne exercebit officium quia
 sine incorruptionis gaudebit se nullum habere finem. Quia pro tanto querit quomodo quinquagenarius numerus
 ex numero quinquagenario surgat. quadragenarius itaque est numerus unus ex his qui vocantur impariter
 pares qui dividitur quidem in equas partes cumque pars malis equas dividi potest nec non et partes par-
 am dividuntur si nonnullis adiutorem perditur equalis illa divisio. Est ergo eius medietas .xx. quarta
 pars .viii. octava pars .v. decima pars .iiii. undecima .iii. quadragessimus .i. Unum enim .et .ii. et .iii. et .v. et octavum .x.
 et .xx. quinquaginta faciunt sed hoc incrementum minoris numeri maiorem quid aliud significat quam perfectum
 nostrum predicamus ergo quod quadragenarius numerus hanc temporalem vitam et putrem designet quinquagenarius
 vero quidem future patrie et eterne gaudia demonstrat et quid aliud vobis propter duos numeros nisi
 mutatur nisi ut hanc vitam sancta ducentes omnibus et vigiliis atque ieiuniis instantes nunc quoque opibus et
 elemosinis insudantes plena fide. spe integra. perfecta caritate. ad illam que in celis expectat nos patriam prope-
 remus ubi quies eterna absque ulla labore possidetur ubi verum gaudium sine ulla tristitia continetur ubi quicquid
 quid hic ex parte aliqua precepimus totum atque integrum sine fine perficitur. Porro autem denarius numerus crea-
 toris atque creature significat scientiam. Nam finitas creatoris est. Septem autem numerus creaturam indicat propter
 vitam et corpus. Nam nulla tria sunt unde etiam toto corde tota anima tota mente diligendum est deus. scilicet
 pater autem manifestissima quatuor apparent quibus constant elementa. Bene ergo numerus ista significatio
 inquit exprimit vota quia nulla per mediatorem dei et hominum reconciliato et coadunati sumus creatori
 nostro et in filios adoptionis eterno patri translati. Recte iubilei numerus exprimit mirum figuram quia tota
 ratio illius spiritualis crucis aptatur. Nam servitus in debita israeliticis nulla relaxat et parum genus humanum
 in captivitas et servitus qua peccato nequitie atque idolis serviebat destruit et vere libertati qua deo soli servi-
 tur. homo qui ad imaginem dei creatus est redditus. In iubileo quoque ad antiquum possessorem vendita possessio re-
 vertitur. et in passionem domini hominum pro possessio id est paradysus redditur quam propter peccatum nostrum
 le commutaverat etiam accipiens et vitam petens. Ibi quippe preceptum est filiis israel ut se abstinere arumali
 operet et hic concessum est scilicet dei ut nacent a terrena cupiditate. Clangebantque tuba filii israel in ipso iubileo septimo
 mense decima die mensis purificationis tempore numerum suum sanctificaverunt annum quinquagesimum et vocant re-
 missionem annis habitatoribus fieri. Insurrexeruntque tuba predicationis apostoli et ceteri predatores evangelii spiritus sancti gratia
 repleti legem spiritualiter interpretantes et docentes in toto orbe penitentiam et remissionem peccatorum accipere promittentes
 christi omnes qui credunt in eum. Ostendit quoque ipse salvator hoc vere remissionis tempus quando nazareth veniens in sy-
 nagoga legebat capitulum de esaya propheta ad se pertinebat ita dicens spiritus domini super me propter quod unxit me evangelizare
 pauperibus misit me predicare captivis remissionem et ceteris visum dimittere confusos in remissionem predicare annum
 domini acceptum et diem retributionis. Annum autem acceptum et diem retributionis quippe predicationis eius quo
 in carne usus est tempus intellige. quando ceteris lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc
 mundum ad cognoscendum veritatem ubi et miraculis aperuit visum et morte moriens dimisit captivos confusosque
 in remissionem quia destructis vinculis mortis resurgens in gloria ascendens in altum captivum duxit captivitatem
 dedit dona hominibus. Quod autem hec testimonia ad ipsum pertineant testatur evangelista lucas cum subiungit salvatorem
 hoc idem auditoribus suis affirmasse ita dicens cepit autem dicere ad illos quia hodie impleta est hec scriptura in
 auribus vestris et omnis testimonium illi dabant et mirabantur. Iubis gratie que procedebat de ore eius. Continet autem
 inquit .x. vocis unus usus quinquaginta litterarum hic. **Quinq; uniat. apice est sacra dicere de cruce et haec
 nam est.** Per singulas vocas decem litteris subputatis sed hoc inprimis ratione ceterum autem in scripto .viii. gram-
 mata uniusque vocis deputantur. Nam media littera singularium vocarum communis est utriusque trami et ei qui dex-
 trorsum et ei qui sinistrorsum vadit.

Sanguinis ergo sacras fusi o. lauit et. vud a.
Bordi hac unctis. det. r. s. t. et. omni a. ch. r. i. s. t. u. s.
Mox a. u. a. p. a. s. s. u. s. l. a. b. e. r. e. u. l. i. t. h. i. c. q. u. o. q. u. o. s. t. r. o. s.
De l. e. n. s. a. r. a. t. u. m. c. o. n. t. r. a. r. b. e. m. t. u. m. c. i. r. o. g. r. a. p. h. u. m.
Lumen euangelii t. i. m. i. t. a. b. i. l. e. c. o. n. d. i. d. i. t. a. u. c. t. o. r.
Quod. f. a. c. i. t. r. i. p. t. u. m. e. t. a. t. o. m. i. a. v. a. n. a. r. e. c. u. l. a. t.
Quod. v. i. t. a. m. l. i. g. n. a. n. s. i. n. c. u. n. c. t. o. e. x. p. e. n. d. i. t. u. r. o. r. b. e.
Lumen uirtutum m. a. r. c. e. n. s. u. e. t. d. o. m. i. n. a. n. t. i. s. v. b. i. q. e.
Iudicat. o. r. a. t. u. m. p. a. n. d. e. n. s. q. u. o. m. i. s. t. i. c. a. s. c. r. i. p. t. a.
Mons. t. r. a. n. s. d. o. n. a. d. e. r. q. u. a. n. t. a. o. m. n. i. b. o. p. t. u. l. i. t. o. r. e.
A. l. t. d. e. c. i. e. s. d. u. o. d. e. n. a. t. e. n. e. t. h. i. c. l. a. u. d. a. c. a. r. a. c. t. e. r.
G. r. a. m. m. a. t. a. n. e. c. h. o. c. v. n. a. s. e. m. e. l. s. e. d. h. o. c. q. u. a. t. e. r. v. n. a.
M. a. g. n. a. n. o. t. a. n. s. f. i. d. e. r. m. y. s. t. e. r. i. a. m. a. g. n. a. q. u. e. f. i. d. i. s.
G. a. u. d. i. a. d. e. m. o. n. s. t. r. a. n. s. m. e. d. i. c. i. n. a. e. m. u. n. e. r. a. g. r. a. t. a.
E. t. s. o. r. t. a. l. e. d. e. c. u. s. q. u. o. d. s. p. i. r. i. t. u. s. a. u. c. t. o. r. i. u. o. r. e.
A. r. d. e. n. s. l. u. x. d. e. d. e. r. a. t. c. o. n. c. o. r. d. i. m. u. n. e. r. e. l. i. n. g. u. a. e.
H. i. n. c. q. u. e. a. l. a. c. e. r. c. o. e. t. u. s. s. a. c. r. a. t. u. m. i. a. c. t. a. t. u. b. i. q.
H. o. c. n. o. m. e. n. r. e. e. x. p. a. n. d. e. n. s. q. u. o. d. s. a. g. n. a. i. n. a. b. y. s. s. o.
M. u. n. d. i. p. l. e. n. a. a. l. t. a. r. e. t. r. a. h. a. t. e. t. f. r. e. n. e. t. v. t. o. m. n. e. s.
H. i. s. f. r. e. n. i. s. c. r. u. e. i. s. u. t. q. u. i. n. s. i. g. n. i. a. c. r. i. s. t. u. s. u. b. i. q.
D. i. g. n. e. c. o. m. m. e. n. d. e. r. h. o. m. i. n. u. q. u. a. m. a. g. n. a. r. e. l. i. g. n. a. t.
I. n. m. u. l. t. i. s. d. o. n. a. a. d. i. u. n. g. e. n. s. p. r. o. b. a. p. r. o. e. m. i. a. n. a. t. r.
E. n. o. r. b. i. s. d. o. m. i. n. i. q. u. i. c. o. n. d. i. t. p. r. o. e. m. i. a. i. n. a. u. c. t. e. t.
M. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. d. i. g. n. i. s. i. u. s. t. e. c. u. m. p. a. t. r. e. s. u. p. e. r. e. n. o.
R. e. g. n. a. t. o. r. r. e. g. n. a. n. s. c. u. n. c. t. a. d. i. c. i. o. n. e. g. u. b. e. r. n. a. n. s.
Q. u. i. p. i. g. n. u. s. d. e. d. e. r. a. t. p. a. r. a. c. l. i. t. u. m. i. u. r. e. s. a. l. u. t. i. s.
M. t. r. e. g. a. t. e. t. s. e. r. u. e. t. p. e. r. d. u. c. a. t. a. d. a. t. r. i. a. v. i. t. a. e. e. t.
P. s. a. l. l. i. t. e. d. e. u. o. t. e. v. i. t. a. m. b. e. n. e. p. s. a. l. l. i. t. e. r. r. i. s. t. o.
G. e. n. t. e. s. a. c. l. i. n. g. u. a. e. v. e. r. u. m. e. t. c. o. g. n. o. s. c. i. t. e. r. e. g. e. m.
V. i. r. t. u. t. e. m. q. u. a. p. a. t. r. i. s. q. u. a. d. e. c. u. m. b. i. t. d. i. r. a. p. o. t. e. n. t. e.
M. o. r. s. q. u. e. s. u. i. s. t. i. m. u. l. i. r. e. r. u. m. s. c. i. t. o. t. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
H. a. e. c. l. a. u. s. c. u. l. m. e. n. h. a. b. e. t. e. x. n. e. r. o. g. e. r. m. i. n. e. p. a. r. t. a.
A. e. t. e. r. n. a. m. r. e. q. i. e. m. i. s. t. e. e. s. t. n. a. t. u. r. a. e. i. u. d. i. c. o. r. d. o.
S. e. r. u. e. t. u. t. i. u. d. i. c. a. t. a. n. t. u. m. e. t. s. p. e. r. e. t. d. o. n. a. b. e. a. t. a.
G. l. o. r. i. a. h. a. e. c. v. i. r. t. u. s. e. t. s. u. m. m. a. r. e. t. c. a. u. s. a. q. u. i. e. t. i. s.
I. s. t. e. q. u. e. i. u. r. a. b. e. u. e. c. o. n. s. e. r. u. a. t. l. i. b. e. r. a. t. h. i. c. e. s. t.
Q. u. i. b. o. n. a. s. u. m. m. a. c. u. p. i. t. r. i. t. e. e. t. m. e. d. i. o. c. r. i. a. d. u. c. i. t.

emq; sancte crucis formā greca littera lauda ih̄ac pagina p̄quatio: loca p̄ōta
 exemplat que et .xxx. nūm̄es apud grecos significat. **H**ec ergo quia quater h̄ ic
 ponit .xxx. nūm̄es effiat cuius sacramētū magnū est. Nam legunt an̄ diluuiū
 .xxx. adp̄entēā hominib; decti et salomonica templi alacudo .xxx. cubitor erat
 et sup̄ .xxx. uiros indit penthecostes spūs sc̄us uenit iquatio: et notis adp̄m
 effluentib; .m̄. euāḡlia significat in quib; sigulis tricenarius nūm̄erū inuēit
 quia fides sc̄e trinitatis et p̄fectio mandatorū in singulis sc̄e euāḡlii libris plenit
 sine predicatur. prouide illud quod archa noe cum exder p̄cepto construebat et ad saluacionē
 electorū ad similitudinē sc̄e crucis impijs diluuiū perituris p̄pabat. m̄. .xxx. annorū calculo pe
 nitēcie tempus hominib; ante dectum est quod aliud significat quam quod ita tantū affluē
 bus huius seculi possim; p̄manē illesū si euāḡlice doctrine infide sancte trinitatis digne opantes de
 uotis mentib; obediē. hoc aut quod om̄is altitudo .xxx. cubitorū fuit additū sacramētū respicit
 quod et p̄m̄ia uiserosolimis eccl̄ia post passionē resurrectionē et ascensionē dñi in celos nich̄ m̄
 mero uiros gr̄m spūs sc̄i accepit. Itaq; p̄cedente naturalis numeri progressionē ab uno usq; ad
 .xxv. et collectis in unū om̄i locorū similitudinib; .xxx. finit. .xxv. namq; que exēptē et oīdo constant
 solent non nūm̄quā ad significationē referri uite future que nūc in sabbatissimo geritur aui
 marū fidelium p̄ficiatū autem infine seculi resurrectionē corporū immortalū. Quia p̄t apte nūm̄e
 ro centenario et uicenario magna electorū beatitudo in finem uitā designat. Apt̄ in hoc t̄m̄m do
 minus dñi cenaculi consumatur quia post p̄ntes factū labores post acceptam in futuro requiem
 animarū plena totius eccl̄ie felicitas in resurrectionis gl̄ia complebit ad quod mysticum eque per
 tinet ut dixim; quod resurgens a mortuis atq; ad celos ascendens hunc numero uiros spūs
 sc̄i in linguis igneis misit eosq; qui diuinitate linguarū adiuuicē discrepauerāt repente om̄i
 cognitione loquellarum communem in laude sua fecit habere sermonem. Nam eccl̄ia suo tē
 pore resurgens a morte atq; ad celos ascendens in carnē incorruptibili plene ac p̄fecte dono
 spūs sc̄i illustrabitur. Quando iuxta p̄missum apli erit deus om̄ia in omnibus. Tunc ple
 na erit adunatio linguarū in omnib; ad predicandā magnalia dei quia consona mente ac
 uoce om̄is diuine gl̄iam maiestatis quam presentem uident collaudant. Tuncq; uox illa
 psalmi p̄fecte complectur. quia spūs sc̄us per prophetam om̄s gentes ad laudem dñi prouo
 cando exhortat ita dicens. Laudate dñm om̄s gentes et collaudate eum om̄s ppli. Om̄i confir
 mata est sup̄ nos m̄ia eius et uitas dñi manet in seculū. Quando quotquot de omnib; genti
 bus ad uitam p̄destinati sunt etnā omnibus scandalis de eccl̄ia xpi panglorū officina eictis
 vniū capiti suo vnam laudi deo omnia membra concorditer et perpetuo cantabunt. No
 tandum quoq; est quod non solum lauda littera hic per .m̄. loca posita .xxx. nūm̄erū
 in suo solo canitēte ostendit. .xxx. p̄ singulas sed et iam ūsus ip̄i qui in illa conscripta sunt
 uniusquisque .xxx. litteras continet. Est quippe ūsus hic in sup̄rema laudacum. **Est oibi**
toto domini. nam passio uita. Iste quoq; infima. Duo crux una spes libertatis abba.
Hic namq; in deteriore Lux leta lucet diuino munere plena. Atq; hic in sinistiore. Ye
ra uiti signat et premia regni.

Per quoque uerba dei **vincenda** est. forte beat a
Ecce crucis scriptura **quali** tunc orbi s. ab ira
Ducitur ad uitam **portum** caput. atque qui et i s.
Arui genus e. primi. lapsus. post. naufragus. ipse.
Nam qui a. per uet. tum. mors. uir. i. t. no. x. i. a. l. i. g. n. u. m.
Et genus. humanum. **frat** **ab** **sum** **pler** **erat**. omne.
Fauibus. a. mortis. per. l. i. g. n. u. m. tolleret. ut. hoc.
Iure. crucis. placuit. re. para. n. t. r. p. o. n. e. r. e. p. a. l. u. m.
Dire. quod. que. at. ro. **ma** **di** **o** **gl** **u** **c** **c** **i** **u** **e** **r** **a** **t**. al. uo.
Eum. eret. sic. co. lue. ret. qu. h. i. n. t. d. e. b. i. t. e. p. a. c. e. n. a. s.
Iu. a. s. i. t. r. a. p. u. i. t. d. o. m. i. n. a. t. u. m. q. u. o. d. m. a. l. e. t. r. u. x. f. u. r.
Id. u. o. l. u. i. t. s. i. g. n. a. r. e. **mo** **d** **i** **s** **i** **n** **d** **o** **g** **m** **a** **t** **e** **s** **c** **r** **i** **p** **t** **i** **s**.
Testamentum. or. u. m. d. e. u. s. a. u. c. t. o. r. o. p. u. s. c. r. u. c. i. s. i. p. s. e.
Prae. d. i. x. i. t. d. o. c. u. i. t. s. e. l. e. c. t. c. o. n. p. l. e. s. s. e. f. a. t. e. t. u. r.
Magni. p. o. t. e. n. s. c. r. u. x. h. **i** **u** **c** **i** **d** **e** **o** **s** **e** **t** **o** **t** **a** **c** **o** **r** **u** **s** **c** **a** **m**.
Ex. c. p. **r** **e** **i** **n** **t** **e** **m** **o** **n** **s** **t** **r** **a** **t**. d. a. **t** **c** **a** **l** **e** **d** **i** **c** **a** **t** **o**.
Si. **t** **e** **f** **a** **r** **o** **s**. i. u. s. t. i. **s** **e** **c** **u** **n** **t** **a** **p** **e** **r** **a** **e** **r** **a** **t** **e** **s** **t** **a** **n** **s**.
Tent. e. s. a. c. p. o. p. u. l. o. s. a. d. **e** **i** **s** **a** **e** **t**. p. r. o. u. o. c. a. t. a. s. t. **r** **a**.
Ex. **e** **m** **p** **t** **o** **s**. **n** **o** **t** **a** **t**. e. t. **n** **o** **t** **i** **s** **o** **r** **a** **t** **u** **a** **l** **a** **c** **r** **e** **s** **c** **i** **t**.
Non. p. a. r. u. u. m. f. a. c. e. r. e. h. i. n. **e** **t**. r. e. g. n. i. d. u. c. i. t. a. d. a. l. **t** **a**.
Hos. **t** **e** **f** **i** **t**. e. x. p. u. l. s. **o** **v** **i** **c** **t** **r** **i** **x** **n** **e** **c**. f. a. l. l. i. t. i. n. a. **t** **e**.
Sed. **s** **o** **l** **u** **m** **e** **n** **r** **i** **s**. d. o. m. i. n. a. n. s. m. i. **r** **a** **c** **u** **l** **a** **t** **i** **s** **t** **i** **t**.
Omni. a. r. e. g. n. a. s. i. b. i. p. r. **e** **p** **r** **e** **s** **u** **a** **d** **o** **n** **a** **m** **i** **n** **i** **s** **t** **r** **a** **t**.
De. u. o. t. a. e. t. p. l. a. c. i. d. a. m. a. n. s. u. e. t. a. q. u. i. e. t. a. r. e. d. e. m. p. t. a.
Quot. h. a. b. e. t. e. n. l. i. n. g. u. a. s. o. r. b. i. s. e. t. i. u. r. a. l. o. q. u. e. l. a. e.
Hoc. n. u. m. e. r. o. s. i. g. n. a. t. **a** **d** **i** **u** **m** **e** **n** **i** **e** **n** **t** **i** **b** **u** **s**. a. t. q. u. e.
Tra. m. i. t. t. i. s. h. o. c. p. a. n. d. i. t. s. a. l. u. a. t. o. r. d. i. s. c. i. p. u. l. o. r. u. m.
Nam. o. c. c. i. e. s. u. t. n. o. u. i. e. s. p. a. r. i. e. t. o. s. d. i. c. i. t. u. r. o. r. b. i. s.
Hinc. q. u. e. n. o. u. e. m. p. i. e. **r** **e** **l** **i** **q** **u** **a** **s**. i. n. l. u. c. e. b. e. a. t. u. m.
Spir. i. t. u. m. d. a. t. u. r. o. r. t. a. u. a. u. t. s. u. p. p. l. e. r. e. c. r. e. a. t. o. r.
Yel. i. t. r. i. t. e. d. i. e. h. o. c. e. t. c. l. a. u. d. e. r. e. s. a. e. c. u. l. a. f. i. n. e.
Omni. a. n. a. m. q. o. r. b. i. s. **s** **e** **l** **e** **r** **a** **c** **o** **n** **s** **u** **m** **p** **s** **i** **t**. i. n. i. p. s. o.
Flam. m. i. u. o. m. o. c. r. u. c. i. s. a. r. d. o. r. e. p. a. c. i. e. n. d. o. c. r. e. a. t. o. r.
Sed. t. a. m. e. n. e. x. c. a. r. n. i. s. p. a. r. t. e. a. s. t. d. i. u. i. n. a. r. e. l. u. x. i. t.
Nat. u. r. a. i. n. s. c. r. i. p. t. o. **s** **o** **b** **r** **i** **m** **p** **r** **o** **d** **u** **x** **i** **t**. e. t. o. r. t. u. m.
Le. g. e. m. u. e. m. p. e. s. u. a. m. c. r. u. c. i. s. o. r. d. i. n. e. f. e. c. i. t. a. m. a. t. a. m.
Iure. l. e. u. e. m. s. u. a. u. e. m. e. t. **c** **e** **a** **n** **d** **e** **n** **d** **i** **m** **u** **n** **e** **r** **e** **d** **i** **c** **e** **m**.

Nunc igitur figuram plenam esse mystio oportet intelligi in qua per .mij. eptago
 nos .lxvij. numerus demonstrat sedm cuius plurimitate gentium linguas
 diuisas esse uera opinio est et libros canonicos ueteris ac noui testamenti
 intra eius summam comprehensos esse non dubium est designauit autem
 et ipse dñs exceptis .xij. aplis alios .lxvij. discipulos et misit illos hmos an
 faciem suam i omne locum et ciuitatem qua erit ipse uenturus ut nu
 merus designator discipulorum concordaret multitudini gentium et diuisio
 in linguas quatenus omnes gentes fidei lumen ppererent et grē xpi mererent esse pti
 pes. Sicut ergo .xvij. hōis totis orbis peragit atq; illustrat ita mystiū illustrandi
 orbis per uinglm tntatis. In .lx. duobus discipulis intinat uices quater em tū septua
 gies diuonduis sed hec distributio apte figure scē cruce manapat quia ppiam san
 mentor xpi dispensatione totis orbis glificat. ipa .m. .mij. eptagonis hanc mystiū ra
 tionem uocat quia ipa .m. .mij. scē ewgeliū libris diuina carismata .per .mij. plagas orb
 dispensat ipa in utroq; termino id est in eo qui sursum et in eo qui transiūsum uadit p
 duos eptagonos series senarum ostendit quia omne pfectione per se nobis prouenire siue
 in longanimitate spei siue in amplitudine caritatis .inperseuerantia bone actionis se in cel
 situdine contemplationis satis nobis annuit utroq; othes nouenarium in se multiplicatū
 continet quia ex omib⁹ gentib⁹ in octonario numero hoc est corporum resurrectione ad aug
 mentum nouem ordinum angelor electos dei puenire edocet. Quere bona et uera scē cruce xpi
 quis te nte totam enarrare postest aut quis condigne laudare que celestū archanoz pia
 es reuelat que mystior dei sacre es conseruat queq; sacramentor xpi idonea es dispensa
 te. Intē angeli gaudia sua accumulata conspiciunt. Intē homines uera salutis sue cognos
 cunt. Intē inferi iustam retributionē fraudis sue percipiunt omnib⁹ es equa omnib⁹
 bona omnib⁹ iusta preterita reuocās presencā illustras. futura premonstras. p dīta re
 quis quesita inuenis inuenta custodis lapsa restituis restituta gradu munis muni
 ta. Inuam pāis dirigit tu quidem etm regis es uictoria et celestis milicie leticia ter
 rigentissimq; potentia. tu pccor es remissio pietatis exhibicio et meritor augmenta
 tio. Infirmor remediū laborantiū auxiliū et lassorum refrigerium. sanor incolomitas
 quietorum serenitas et fortunatorū felicitas. tu aux egrotos medicans. tu gaudiū mestos
 consolans tu sanitas dolentes letificans. tu status credentiū recte tu firmitas opantiū bene
 tu beatitudo pseuerantiū rite sancta pia benigna. inagrabilis laudabilis uenerabilis ama
 bilis fortis suauis mitis sapiens patiens potens. quicquid ergo corde digne de redemptio
 ne nra potest cogitari ul⁹ quicquid lingua rite loqui omnia ad laudem tuā decemissime
 possunt aptari. quia quicquid laudat crucifixo uite xpo regi deputat et quicquid xpo
 honoris dat ad reuerentiā sumi pīs refert. au⁹ ipse unigenit⁹ filius est. de quo ipa ueritas i
 ewglio testat q me recipit igitur recipit eū qui me misit. Et itē. qui me spernit eū qui me mi
 sit. et qui nō honorificat filiū nō honorificat et pīem. Omnis quippe qui negat filiū. nec pīem
 hēt. qui aut confitet pīem et filiū pīem hēt. quoz simul cū scō spū una ē maiestas. una
 potestas. honor et claritas in sempiterna secula. Est namq; unus uersus in eadem cruce par
 te id est in duob⁹ eptagonis asummis deorsum descendens et pīussum eptagonor legen
 dus hic. *In cruce lex domini decoratur luce corusca.* Alter uero in aliusla eius parte in duo
 bus eptagonis comprehensus et similē pīussum eoz legendus iste. *Gentes et
 lingue sonantur laude sancta.*

Spernit

Er i s t u s . a m o r . u o t u m . m i h i . u i . p i a . m u n e r a . d a t . h a e c .
C a r m i n i s . h i c . p r e c r i b u n t . i a . d o r c i o . f i d a . q u i e t i s .
Q u i . b o n a . c u n c t a . p r o b a n t . o p e . r a n t a e t . t a l i a . r i t e .
D o n a s u i s . f a m u l i s . l a r g i t u r . a d i c t a q u e . c u n c t o s .
H o r t a t u r . o i s . e r a n s . s p o n d e t . p i e . r o n d i t o r . a r c e m .
I a m . p o s s e . i m p e t r a r e . p o l i . s c r e p t a . l t a q u e . r e g n a .
S i . s p e s . f i r m a . f i d e s . s u m m i . e t . c u p i . t . h i . c e a l a n c t e .
C a s t u s . a m o r . n e c . a m a t . m e m o r a n s . h a e c . p r o d i c t o r . l a .
D o n a q u i d e m . h a e c . v e n i e n s . h u c . o r b e . m i t e . l o c u n d a .
S p a r s e r a t . i n m u n d o . a n t e r i o r e . v a l e n t i a . f r u c t u .
Q u o . d o c u i t . m u n d u m . d e d i c a n s . e i n d e t e r r a . h i c .
P r a e c e p s i m a l l e t . a b i r e . l o c a d a n s . i u r a m a g i s t e r .
N o l c e r e . e u a n g e l i i . e t . d i r u m . m a n s u e s c e r e . m o r e m .
U t . d e u s . a r c e . p o l i r e t i u s . c u m a d u e n e r i t . i s t u c .
a u c t o r a b a e t h e r e r i u l t i s . d a r e . p r o e m i a . p a t r i s .
D e x t r a t u n c m e r i t i s . c a p i a t . b o n a m u n e r a . d i g n i s .
I s t e q u i d e m n u m e r u s . l a n t i s . l i g n a t . v t r u m q u e .
A d u e n t u m d o m i n u h i n c . a r c e b a t . q u a n d o t y r a n n u m .
Q u a n d o v i c i f a c t u s . t a n t a b o n a r e d d i t . o r b e .
P o s t q u e . t u n c t i s . b a p t i s m a p r o b a . e d i d i t . o r e .
H u c . s u m m o e s t . q u a n d o . f a l u a n s . p a t r e . i u r t i t u r u s .
I u d e r e . t h o m o . l a p i x i t . e u m p r o e m i a . l a n c t a . h i n c .
F e r t p r i u s . a l t o d a r e e t u s . q u e . v i d e r e s u p e r u r .
N e m p e . l a c r a m e n t a . f a c i e m q u o s . u e r i s . n u n c i a t . a n c t u s .
E l s e b o n i s . m e r i t i s . p l a l l e n d u m . c a n t i c a p a r t o s .
Q u a e c a n t a r e . s o l e t . f o n s a l m a n t . s c r i p t a . l e r e u a .
A p o b a l i p l i s . h a b e n t . d i l u c i d a i b r a g m i n a . f e r r e .
G l o r i a . v i r t u s . e s c e l s o m n i . b i e a t q u e . p e r a e u u m .
A l l e l u i a . s o n a t . q u i s q u a m e n a . l a e r i t h a u d . h a c .
E t . d e u s . e t . d o m i n u s . p l a c a n d u s . n o s t e r . u b i q u e . e s t .
Q u o d i u u e r i s . n o s . s c r i p t u t . a l m e s t . a e r i s . a r c e .
C u a p p a r e b i t . o u a n s . s c r u o r u m . h i n c e t . r a p i t . a l m i .
T u r b a n t . h i l . p e r d e n s a . c e c a n d a l a i n a l m o u e t i r a .
D e u o t o s . f a m u l o s . f r u m e n t a . u t . m i t t a t . i n h o r r e u m .
F e l i x q u i u a l e t . a t q u e . l i e t . c u r . s c a n d e r e c a e l u m .
E t . l a e t u m d o m i n i . b e n e c r i s t i n t e n d e r e v u l t u m .
C u i m a n e t . a l t u s . a m o r . p e r f e c t i o r e d d i t u r . o m n i s .
A n g e l i c i s q u e c h o r i s . p e r m i x t u s . g a u d e t . u b i q u e .
L a u d i b u s e t . c e r t a t . c a n t a n d o . p l a l l e r e c h e r i s t o .
C a n t i c a r i t e n o u a . h o c . t u o i u m d e p o n e r e u e s c i t .
R e g n a q u i a a e t e r n a l i c t u m e t b e n e g a u d i a . n o u i t .

Quid itaq; hec figura sit et quid significet ut exponatur necesse est. Una quidem ista est figuræ ne ap-
pellantur uoce sententiarum specialiq; uocabulo hec agens uocatur assumpti exultantate unius ci-
uisq; adaliquid notandum inuenta sed maiore dignitate nunc adchristianis adexpmendum nomen
xpi assumitur quasi due littere pme nomis eius uno monogrammate simul comprehense idest. x.
et. p. cur aut modo auobis in hoc opus sit assumpta hec ratio est. Notatur em ipa ille nume-
rus dierum quo predictasse mudo xpus creditur et ille qui ante aduentu eius scdm abanti chris-
ti temporib; usq; infinem mudi futurus scdm daniehs pphetiam aborthodoxis etlic magistris
expositus est ita ut in. p. littera p. numerus idest mille. c. lx. quod sunt tres anni et semis inueniat quo tem-
poris spacio xpus mudo predictasse cognoscatur menses enim trium semis annor idest trines quadrageni et
bini mille. c. lx. dies efficiunt sub quo numero ciuitas. sca. calauri agentib; inapocalipsin describitur et mulier
afane draconis fugere in solitudine ubi locum ht paritum adeo ut ibi paschat eodem numero dier qui in
meris mystice omnia xpianitatis tempora complectit ut parum firmu ht traditio quia xpus cum hoc co-
pus est tantum in carne temporis predicauit quo siue subspe etior pegrinatione presentis heremi gaudet
scu psecutionis molestia ab infidelib; ul' a fallis finibus patet. x. Itaq; litteram illum numeru continet que
daniehs ppheta dixit. Inanti chrisi tempe futur idest. m. c. c. c. c. c. dies. ita em ibi scriptum est qui expectat
et puenit usq; ad dies mille. c. c. c. c. c. qd hñs Jeronimus sic exponit. bñs inquit qui interfecto antixpo sup
mille. c. c. c. dies idest tres semis annos dies. xlv. prestolat quibus est dñs atq; saluator in sua maiestate uen-
turus. quare autem post interfectionem antixpi xlv. dies silentium sit diuine sciencie est. Nisi forte dicam;
dilatio regni scie probatio est patientie sed quia manifestior est magis supra dicta si ipas litteras que in hac
figura conspice sunt et positione sua monogramma consiciunt simul cum ear numero scdm ordine cōsci-
bamus spaciū calauri ad hoc concedat littere autem. In. p. posite hoc sonant. O C O T H P. I H C Y C. A H
O I A. tria uidelicet nomina xpi que latine interpretantur salutaris. saluator. ueritas sed duo nomina
greca posteriora integra serie litterar conscripta sunt idest. I H C Y C. et A H O I A. testum aut idest. C O
T H P. scdm more grece conspiciamus tribus excepto. O. articulo litteris notatur. C. saluet. H. et. P. et sunt
omnes littere que in. p. conspice sunt numeru. xv. quarum pma est. O. numer notans lxx. secunda. C. c.
significans tñs. H. cum. vii. numeru. quarta. P. centum exprimens quinta. I. x. sexta. H. vii. septima. C. c.
octaua. x. ccc. nona. C. c. decima. A. i. undecima. A. xxx. duodecima. H. vii. ternadecima. O. vii. quarta
decima. I. x. quinta decima. A. i. demonstrans que copulate omnes faciunt numerum mille c. lx. et adhuc
remanent adsupradictam plenitudinē. Numeri. v. que in ipso adhuc caritate. p. inueniri possunt. ita si diu
datur ipm. p. idest. ut suprema pars que in se imaginē. D. littere habet quatuor numerum siquet et infima
que. i. latinum format vñ numerum potestate latinorum ostendat et ita nullenarius et ducentenarius et
sexagenarius numerus in. p. inuenitur. x. aut que altera pars est monogrammatice tria nomina similiter con-
tinet domini in octo litteris conscripta idest O E O C. x p n c t y c i u c y c. littere aut he sunt O. vii. exprimens. C.
c. x. de. p. c. C. c. l. x. H. vii. C. c. denotans. qui simul sunt mille c. c. c. c. et adhuc remanent. vii. qui auge-
tur si. H. littera que in medio octo litteraru sita est uicem dam optinens cum numero octouario. de. p. ad-
datur. sunt quoq; tres usus in monogrammate in maiorib; litteris cum minorib; utis conspici quor primus
ab. O. incipiens p omnes litteras maiores incipit uadit que deice figuram supra uno. ostendunt et duo noia
greca tenent hoc est. O. sonat iesus iniquem litteris comprehensa. Nam alia deice dunt scripta hunc
quod nomine arst. Secundus quoq; quoq; in reliqua parte. Ro. idest in linea que recta deorsum uadit
et nomen alchya tenet In. vi. litteris grece scriptum iste. Sancta salutaris laudat hec scripta arstum.
Tertius quoq; est qui in di littera. vii. litteris in quibus sunt tria nomina notata hoc est theos. xpus. ihus
continetur. Ita. Culus homo est placidus nempe arbiter hic quoque mundi est.

Robilis eccem i cat. **fl** **o** **r** **e** **g** **i** **s**. n o m i n e p i r t u s.
At q u o t i s. s i g n a n t. v i c t o r i s. f a c t a p o t e n t i s.
C o r n u a l a c t a c r u r i s. **t** **r** **i** **n** **q**. s i r c o n d i t a v e r s u.
Q u a e n u m e r a n t l e x i n s i g n i q u a t e r a r t e m o n a d e s.
p e r f e c t u m q u e d e c u s o s t e n d u n t r e b u s i n e l l e.
O m n i h o m i n i p o t e n s. q u a s c o n d i d i t a t q u e d e m i t.
E l a r a d i e s. i l l a e s t. q a c o n d i t o r o m n i a f i n x i t.
N o m i n u s. h a e c. l u c e t. d o c t o r. q a c u n c t a b e a u i t.
T u m b o n a c u n c t a b o n o c o n p l e u i t. f a c t a c r e a t o r.
N u n c. p i e. c u n c t a p i u s. o p e r a b e n e d i x i t. a m a t o r.
Q u a t r u o r e r g o p l a g a s. l a n d a t. s e n a r i u s. o r b i s.
B e r m i c a t. i n n u m e r i s. p e r f e c t. p r i m e t. i p l e e s t.
D i u i d i t. i p s e d i e m t o t u m c o n s t r u g i t. e t. i p s e.
A n n u m e n s i s q u i b i l f e r t. i l i s. a t q u e q u a d r a n t i s.
H i c u n m e r a t o r a d e s t. a t t o l l e n s t e m p o r a n u t u.
H a e c u l a f i n e c a p i t. e t. e l a n d i t. l i m i t e m u n d u m.
V i t a m p e r p e t u a m t u n c r e g n a e t. l u c i d a d u c t a r.
D a t s u p e r. a s t r a p i i s. d i m i t t e n s. d e b i t a v u l t u.
I **n** **d** **e** **r** **e** **c** **o** **n** **f** **i** **g** **n** **a** **n** **s** **i** **e** **t** **u** **s** **p** **i** **a** **p** **p** **o** **e** **m** **i** **a** **f** **e** **r** **i** **s** **t** **u**
E x o m n i m u n d o h i s q u o s t a n t a d d o n a c o r u s c a n s.
C o n d u x i t. f i d e r. l u x. v i u s. e t. i n d i d i t. h a u s t u s.
H e r u s. a m o r. d e c o r a t. i u s t r. b e a t. a t q u o p u s. a l m u m.
E r g o p l a g i s o r b i s. c o n f i g n a t. a b o m n i b. a s t. h i c.
A d p o s i t u s. n u m e r u s. e n n u n d i q e. p e r g e r e p l e b e s.
A d c r u c i s. a u x i l i u m p i a n u m i n a p o s c e r e. i e s u s.
p e r f e c t u m q u e d e c u s. p e r f e c t o d o g m a t e d i s c a n t.
p e r f e c t a e. f i d e r. q o d. f a c t a b e n i g n a. s e g a n t u r.
O m n i a n e m p e d e u m p e r u m h a e c. t e s t a n t u r. v b i q e.
p e r f e c t u m p e r f e c t a q u i d e m f o r m o n s a d e c o r u m.
Q u a e u e r t i g o p o l i t o r a t q a e. c o n d i t o l y m p u s.
Q u a e m a r e. q a e t e l l u s. q a e r a e l v c o n t i n e t. a u l a.
I s t. q u o q u e n o s. h o m i n e s. i n r e b u s. p o r t i o. p a r u a.
S i t e c r u c e m c a n t u s. a l v a n t e m e t. u o c e s o n e m u s.
C u r b e n e n o s f e c i t. q u i q u a u r i t. q u i q u e r e d e m i t.
C a r m i n e t. i n c e l e b r i t r e b r o s. c a n t e m a m o r e s.
C o s. l a t i s. i p s e. o p e r e. f a c r o e t. t u t a m i n e n o b i s.
I a m i n p e n d i t. s u a s i t r i u s. i t. o s t e n d i t a m a u i t.

Ecce crucis domini quatuor cornua senarius numerus decenter concludit et totam
 perfectionem perpetui operis ostendit quia ipsa rerum conditor consummatio
 nis sue fuit iudicium cum accepto poculo consummatum est dixit. Recte enim ibi co
 summatum esse scriptum est. ubi humanum genus liberatum est quia non solum ho
 minibus passionis christi factum profuit cum ipsi redemptionis gratiam consecuti sit
 sed et iam celestibus angelorum turbis cum in eo numeri sui plenitudinem adep
 ti sunt. quater enim centi. xxi. reddunt quo numero horarum. celestis sperae ambitus cir
 cumfertur et naturalis dies cursus iudicio siderum circumuectus deprehendit. quo nu
 mero libri veteris testamenti in canonicam auctoritatem apud hebreos recipiunt. rudi et anodi
 librorum uice communicatis quo numero in sorte leuitica tribus per dauid distributa est et
 cunctos filios aaron per uices de quibus de artum est et merito ut numerus electorum ponti
 ficum premonstraret etiam christi sacerdotum qui pontifex factus secundum ordinem melchisedech
 in ara crucis immolatum se obtulit hostiam deo. agniti uidelicet illum qui abstulit
 peccata mundi cuius sanguinis asperzione sancta et sancta sanctorum mundata sunt et ueni
 expiatione peccatorum omnium sordes ablute sunt. Huius eiusdemque numeri seniores
 maritimi sedis illius potentissime de quo apocalypsis narrat unde procedunt fulgura
 uoces et tonitrua sedisse describuntur. Etiam uidelicet designantes per geminum testa
 mentum de patriarchis et apostolis generatam que obuiduaria eius in christo dignitatem
 mirantur illius sedisse cernitur. de qua dicit saluator regni sui potentiam demonstrans
 Et ego inquit si exaltatus fuero ad omnia terrarum ad me ueniam. Tunc quippe ad se cuncta
 saluator cum cruce positus omne sibi subiecit potestatem. de qua resurgens tertia die
 discipulis suis locutus est. Data est inquit omnis potestas in celo et in terra. de qua
 et apostolus testatus est. christus inquit factus est pro nobis obediens patri usque ad mortem.
 mortem autem crucis. propter quod et deus exaltauit illum et dedit illi nomen quod est super om
 ne nomen ut in nomine ihesu omne genu flectatur celestium terrestrium et inferna
 rum et omnis lingua confiteatur. quia dominus ihesus christus gloria est dei patris. De his
 ergo ista procedunt fulgura uoces et tonitrua quia post passionem saluatoris
 resurrectionem et ascensionem ad celos discipuli eius sicut marcus scribit profecti
 predicauit ubique deo compante et sermone confirmante sequentibus signis. quos
 unus congregatis aduersum se uicis magna auctoritate respondit. Notum sit in
 quit omnibus uobis et uniuersa plebi israel. quia in nomine ihesu christi nazareni que nos
 crucifixis quem deus suscitauit a mortuis in hoc iste astat coram uobis sanus hoc
 est lapis qui reprobatus est a uobis edificanti. qui factus est in caput anguli
 et non est in alio aliqua salus. Nec enim nomen aliud est in celo datum hominibus in
 quod oportet nos saluos fieri. Et doctor gentium corinthis ait. michi autem absit gloriari nisi
 cruce domini nostri ihesu christi per quem michi mundus crucifixus est et ego mundo. Sunt
 quoque in. iij. trigonis circa crucem. iij. nomina celestis triumphatoris conquesta
 que sancta. trix in mundum foliorum rependi libi per omnia dilatat et a medio saluet sui
 inapiens hoc est ad uos nomina christus ihesus. ita quidem ut iuxta crucis sint et in ima
 gine nomina uice foliorum idem fortis uirtus atque iudex et finis alia duo idem uictor clarus sic
 que duo usus scripti inueniuntur in cruce alium trigonum malum quos iste est textus longitu
 dine. **Fortis completit tristis sua fama uirtus** In latitudine quoque. **Victor con**
signans rebus pia premia clarus.

Ad unum uos cantate nouum benedicite christo.
Plenus cantum dilectadeo sancti simus ordo.
Psallite non aliis uos metrimitabile carmen.
In mortal edecus caeleste hoc ante tritunal.
Antequat erlaenas sentiores quat tuor at que.
Diuerlae formae ante animam la iure super na.
Primitia e christo. **I**n maculat unum in agno.
Atque deo uero in maculat aet fortis honores.
Estis uos emptae ge. **C**ohortes sanguinis ostro.
Caelo ex terris gent. **S**cantat is ritetropaeum.
Citharis modulans. **A**ggru. **I**ltum laude ferre nat.
Nescit ramanus. **L**acrav. **O**cri. **A**trare replet ubi que.
Ce uoce s. tonitruus. **S**clamoribus aetram.
Eamquam et multorum. **V**al. **E**s uox replet aquarum.
Lingua que uel tradidit. **I**gnara nec nouit. iniqua.
Ante thronum domini. **S**citis sed dicere. **D**igne.
Laudes. **C**armi. **N**aet. **A**rtatis bene. **H**i. **C**ue. **P**arat.
Perlig. **N**a. **Q**uae. **N**on. **S**p. **E**rit. **V**e. **S**ce. **E**re. **M**iore. **R**.
Pahoc. **N**ul. **L**us. **D**iff. **F**u. **D**it. **D**ur. **N**i. **S**ol. **U**set. **A**uctor.
Inde. **R**i. **C**of. **A**mi. **N**e. **Q**u. **H**oc. **M**odo. **S**pl. **E**nd. **I**d. **A**do. **Q**uat.
Inuenera. **C**antat. **E**h. **I**nc. **I**l. **L**pr. **O**h. **U**s. **O**r. **D**o. **P**i. **R**que.
Virgine. **O**i. **N**ha. **B**itu. **M**a. **R**e. **S**q. **Q**f. **F**em. **N**a. **L**ac. **T**aus.
Infans. **A**t. **Q**an. **U**s. **P**ari. **T**er. **I**ue. **N**e. **S**q. **E**se. **N**e. **S**que.
Ornon. **P**ol. **L**ute. **S**ti. **S**ue. **R**v. **V**m. **Q**u. **A**um. **U**l. **T**er. **U**m. **H**i. **C**.
Qap. **P**ro. **P**ter. **E**i. **A**mi. **T**i. **S**v. **B**i. **R**ul. **T**i. **S**p. **R**o. **E**mi. **A**do. **N**at.
Omni. **P**ate. **U**s. **P**e. **R**git. **I**el. **U**s. **Q**u. **O**vir. **G**i. **N**i. **S**ag. **U**s.
Iup. **R**ati. **S**. **D**e. **P**as. **C**it. **O**ua. **Q**ue. **M**rit. **E**le. **Q**ue. **N**te. **S**.
Si. **D**e. **R**a. **C**el. **S**a. **S**uper. **O**pa. **S**cit. **T**i. **S**ag. **R**et.
Punc. **L**a. **M**ue. **S**t. **R**a. **C**ap. **I**ti. **V**i. **T**ut. **U**m. **P**ro. **E**mi. **A**ui. **T**a.
Iue. **S**t. **O**l. **A**u. **Q**a. **M**pi. **R**. **G**i. **N**i. **S**. **E**n. **R**e. **S**. **A**t. **T**ul. **I**t. **V**na. **M**.
Nempe. **A**l. **A**mi. **N**i. **F**ine. **A**g. **U**s. **C**um. **C**or. **P**ore. **R**e. **D**o. **E**t.
Pos. **C**ite. **P**os. **C**o. **C**ru. **C**i. **S**v. **O**s. **M**et. **P**er. **S**i. **G**na. **B**eat. **A**.
Opopuli. **T**ur. **M**a. **E**pl. **E**h. **S**ag. **M**i. **N**a. **T**ur. **B**a. **C**o. **H**or. **T**es.
Qui. **S**upe. **R**a. **S**t. **R**a. **L**oc. **U**m. **S**e. **D**e. **S**q. **T**e. **N**e. **T**i. **S**i. **N**a. **R**ce.
Quod. **N**ob. **I**s. **U**e. **S**t. **R**a. **L**aus. **R**e. **X**e. **T**. **C**on. **F**er. **A**t. **A**g. **U**s.
Pro. **E**mi. **A**. **L**a. **E**t. **A**. **D**e. **U**s. **C**um. **S**a. **N**c. **T**i. **S**. **L**uce. **S**upe. **R**na.
Audire. **U**t. **L**i. **C**eat. **U**e. **S**t. **R**u. **M**pe. **R**. **L**a. **E**t. **U**l. **A**c. **A**u. **T**um.

Omninet ergo hec figura sancte crucis. In .m. pentagonis formata numerum .cxliij. litterarum .m. .m. uer-
 sibus conscriptum secundum cuius plurimam millenariis multiplicato in apocalypsi multitudo illa signa-
 torum ex omni tribu filiorum israel computatur numerusque ille albarum qui cum agno supra mon-
 tem syon stabant denotatur. primo uidelicet insignatorum milibus innumerabilis significatur to-
 tus ecclesie multitudo que de peritioribus uel prolapta carnis uel fidei est imitatione progenita si ei
 inquit uos christi ergo abrahę semen estis. Ad augmentum autem perfectionis pertinet et ipsa .cx. duode-
 cies multiplicari et ad summam millenariis perfici qui est .denarius numerus quadratus solidus significans sta-
 bilem ecclesie uitam. Ex quo igitur dominus passus est contritum est imperium mundani principatus et ad hoc quod
 cum confectum est imperium ut signo fidei cui resisterant facies sanctorum libere denotarentur. signum itaque fidei est
 crux christi ad cuius similitudinem thau littera formata est de qua inzechiele ita scriptum est. Et gloria domini israel as-
 sumpta est de cherubim que erant super eum ad thronum domus et uocauit uirum qui indutus erat lineis et atramentum
 scriptoris habebat in humeribus suis et dixit ad eum. Transi per mediam ciuitatem in medio iherusalem et signa thau
 super frontes uiros gementium et dolentium super cunctis abominacionibus que sunt in medio eius. et dixit illis audiente
 me. Transite ciuitatem sequentes eum et parate non parcat oculus uester neque miseramini senem. adolescentulum et
 uirginem puillum et mulieres interficite usque ad uirginem. omne autem super quem uideritis thau uel occidatis et
 reliquum. Recte enim omnis iniquus mutatione infidelitatis interficitur qui signum fidei bono opere in semetipso ostendere neglex-
 sisse conuenit et merito iustus quisque bonum opus operando peruenit christi potentiam liberat quia dominum fidem quam
 in baptismo precepit inuolantem usque in finem mandata christi implendo conseruasse cognoscit. Deinde grex ille deal-
 batorum in eisdem numeri quantitate annumerat et hoc uirginitatis in electis copiosa numerositas intuiat. Sed
 finitum tamen numerum promissum hic positi quisque sanus sapiens intelligere debet secreti significatione myste-
 rii uirginali aptum ex animi quod domini extoto corde tota anima tota mente diligens corpus quoque quod ex .m. constat
 elementis illi est integritate sanatus. Ter enim terui nouem et quater quaterni decem et sex. sedentes autem nouem .cxliij.
 adimplent ut cum de his qui in ardore uite gradu constituti merito in syon monte cum agno tam perfecta multitudo
 cernatur de ceteris ecclesie membris non dubitatur et cantabant quasi canticum nouum ante sedem et ante .m. anima-
 lia et seniores et reliqui. Illi quasi cythara sua cantant domini et angelice privilegio castitatis totos se domino faciunt holo-
 caustum et tollentes crucem suam sequuntur agnum quocumque ierit cantabantque quasi canticum nouum quod ne-
 mo alius poterat canere quod singulariter canticum agno cantare. Et cum eo in premissis fidelibus etiam
 de incarnationis incorruptione gaudent quod tam electi ceteri canticum audire possunt licet dicere nequeunt quod
 caritatem quidem multorum celsitudine laus sunt quamuis adeo prima non assurgant. Uetus quidem erat canticum.
 beatus qui habet semen in syon et domesticos in iherusalem. Et item. Crescite et multiplicamini et replete terram. Nouum enim est
 tunc sterilis que non parit erumpit et dama que non parit quod plures filii deserte magis quam eius que habet
 uirum. Et item idem propheta dicit et non dicit eumudi. Ecce ego lignum aridum hec dicit dominus cunctis qui iusto
 dixerunt sabbata mea et elegerunt que uolui et tenuerunt fedus meum dabo eis in domo mea et in muris meis
 locum et nomen melius filiis et filiabus sempiternum dabo eis quod non peribit. Et item beate steriles que non genuerunt
 et ubera que lactauerunt et reliqua. Habent quippe nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis quod in
 fessione sancte ciuitatis dedicata ecclesia fronte sua fidei gestat in signe quod per sanctam crucem in christiano frontibus per
 gunt et frequenter manus in signum signatur. Ecce unusquisque .m. pentagonorum .xxxvi. litteras continet. sed non
 ideo quod hic numerus quinquaginta angulorum figuram faciat. Nam .xxxv. pentagonus est sed adiutandum aliquod
 sacramentum ita posuit est. quinquarius ergo numerus legem significat et quaternarius euangelium. At .m. pen-
 tagoni autem adherentibus .s. .m. unitatibus .m. cornua crucis complet quod passione et resurrectione completa lex simul et
 euangelium in totam mundi latitudinem predicanda doctoribus commissa sunt unde in exemplum datus utique
 testamenti patres fideles ubique in unum orbem castitatem seruando imitari satagebant qui agno lactati super mo-
 tem syon quasi canticum nouum cytharis suis cantabant ergo .m. unitates que pentagonis extensis ad-
 herent. In .m. litteris unum nomen confidentibus id est. crux demonstrauimus ut et pentagonis suis ad-
 ius complendas cohererent et ad ius suum demonstrandum sibi mutuo uno nomine uiderentur. Est quoque hic
 uisus in eminentiore parte crucis. **Inmaculata cohors cantas tu uocibus illis. Et in ima hic. Rex ubi ie-
 sus quat quo pascat uirginis agnus. In dextera uero iste. Carmina que nullus diffuso. fame cantat.
 Et in sinistra iste. Hic uester grex in solus. et splendidus ordo.**

Laus. praeparata. sanctorum. in luce. superna.
Ad. si. ter. rigens. al. qui. d. quod. d. c. c. e. d. i. g. n. e.
Iam. de. te. v. a. l. e. a. n. t. a. u. i. d. a. q. u. e. i. m. p. l. e. r. e. d. i. c. e. n. t. e. r.
O. r. a. b. o. n. i. s. p. o. s. s. i. u. t. m. o. d. o. i. s. e. t. c. a. n. t. i. b. u. s. a. l. m. i. s.
N. e. m. p. e. e. g. o. t. e. c. e. r. n. i. s. t. o. i. n. c. a. r. m. i. u. e. v. i. u. o.
V. e. r. s. i. b. u. s. e. x. o. p. t. a. n. s. c. a. n. t. a. n. d. o. e. t. r. e. d. d. e. r. e. v. o. t. a.
S. e. d. t. u. c. u. n. c. t. a. s. u. p. e. r. e. x. c. e. l. l. e. n. s. m. u. n. e. r. a. n. o. s. t. r. a.
q. u. a. i. e. s. t. a. t. e. p. o. t. e. n. s. v. i. n. c. i. s. t. e. r. r. e. s. t. r. i. a. v. i. n. c. i. s.
S. y. d. e. r. a. c. e. l. l. a. p. o. l. i. n. e. c. l. a. t. u. a. l. e. t. u. l. l. u. s. h. o. n. o. r. i.
N. a. m. q. u. e. t. u. o. f. a. c. e. r. e. c. o. n. d. i. g. n. a. n. e. c. a. d. d. e. r. e. u. e. r. b. a.
T. e. m. p. t. a. u. i. q. u. e. i. d. e. o. h. i. c. e. x. t. a. e. l. i. s. m. y. s. t. i. c. a. v. o. t. o.
D. u. c. e. r. e. u. e. r. b. a. t. i. b. r. c. o. n. t. e. m. p. l. a. n. s. a. p. t. a. f. i. g. u. r. a. e.
D. i. c. p. o. s. u. r. s. i. g. n. i. s. d. i. c. p. e. r. s. e. t. t. r. a. m. i. t. e. c. a. n. t. u. s.
I. n. f. e. r. u. r. a. n. g. e. l. i. c. o. s. i. n. t. e. r. r. e. t. v. e. r. s. i. b. u. s. a. p. t. i. s.
N. e. m. p. e. a. m. e. n. i. n. m. e. d. i. o. u. i. t. a. e. s. i. g. n. a. c. u. l. a. s. p. o. n. d. e. t.
A. l. l. e. l. u. i. a. c. r. u. c. i. s. c. i. r. c. u. m. d. a. n. s. c. o. r. n. u. a. c. o. m. p. l. e. t.
E. t. l. a. c. r. a. m. e. f. f. i. g. i. e. m. c. a. e. l. e. s. t. i. c. a. r. m. i. n. e. s. i. g. n. a. t.
N. a. m. I. u. s. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. d. e. p. t. r. a. d. e. u. o. t. e. t. m. u. n. e. r. a. t. o. t. a.
E. x. l. o. p. e. r. a. u. t. o. r. a. n. t. e. s. c. o. n. c. l. u. s. i. o. n. e. s. p. e. r. a. d. o. r. a. t. o. r. e.
I. n. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. a. d. e. t. p. a. l. m. a. e. t. m. o. r. s. i. l. l. a. r. e. m. o. t. a.
A. u. f. u. g. i. a. t. p. r. i. m. a. m. n. o. t. u. i. t. q. u. a. e. l. i. u. i. d. a. s. t. i. r. p. e. m.
H. u. m. a. n. g. e. n. e. r. i. s. t. r. u. c. u. l. e. n. t. a. a. b. s. o. r. b. u. i. t. a. t. q. u. e.
P. r. o. g. e. n. i. e. m. t. o. t. a. m. e. t. d. e. t. r. a. x. i. t. i. n. i. m. a. p. r. o. f. u. n. d. i.
A. t. n. o. s. q. u. o. t. q. u. o. t. a. m. o. r. i. n. c. a. e. l. o. s. e. l. e. u. a. t. i. s. t. i. n. t.
R. i. t. e. s. a. c. r. u. m. d. o. m. i. n. i. p. l. a. c. e. m. u. s. c. a. r. m. i. n. e. u. u. l. t. u. m.
C. a. r. m. i. n. e. n. a. m. q. u. i. l. l. o. q. u. o. d. e. r. i. t. i. n. f. e. d. i. b. u. s. a. l. t. i. s.
Q. u. o. d. c. a. n. t. a. n. t. i. u. s. t. r. a. n. t. a. b. u. n. t. p. e. r. p. e. t. e. v. o. t. o. e. t.
H. o. c. t. u. m. r. i. t. e. p. l. a. c. e. t. s. i. m. p. l. e. m. i. u. s. f. a. t. o. n. a. n. t. i. s.
A. t. e. n. t. i. b. u. s. e. t. l. p. e. c. i. e. f. a. c. t. i. s. e. t. f. a. m. i. u. e. l. i. n. g. u. a. e.
N. a. m. t. a. n. t. u. m. s. e. r. m. o. h. a. e. c. i. n. s. t. r. u. o. p. r. o. e. m. i. a. c. a. r. a.
A. c. c. i. p. i. e. t. s. e. d. u. e. r. a. b. e. n. e. p. e. r. f. a. m. i. n. a. u. i. r. t. u. s. c. u. m.
H. a. e. c. l. a. u. s. n. o. n. b. o. n. a. l. a. u. s. s. e. d. u. e. r. i. f. i. c. r. i. o. f. a. l. f. a.
S. i. t. q. u. a. e. m. a. g. n. a. c. a. n. t. a. l. t. a. u. u. l. t. p. a. r. u. a. m. e. r. e. t. u. r.
E. r. g. o. a. g. e. u. o. s. c. r. i. s. t. u. m. l. a. d. a. t. e. f. i. d. e. l. i. t. e. r. o. d. i. s.
C. a. e. l. e. s. t. e. s. p. o. p. u. l. i. v. i. r. t. u. t. e. s. v. o. s. q. u. e. p. o. t. e. n. t. e. s.
I. u. s. t. o. r. u. m. e. t. p. l. e. b. e. s. q. u. i. n. c. a. e. l. i. s. i. s. t. i. t. i. s. a. r. c. e.
P. l. a. l. i. t. e. a. m. e. n. a. l. l. e. l. u. i. a. p. e. r. f. a. c. t. u. l. a. c. h. r. i. s. t. o.

Hic ergo laus illa quam scōr uox in celis creditur petuo deo cantare scē crucis iscripti imitatur figuram allā
 uidelicet et amen quam iohēs aplūs et ewāgēlīstā iapokalypti scribit post interfectionē et dimerisionem
 meretricis magnę que seducebat omnes gentes in fornicatione sua et cum qua reges fornicati sunt se au-
 disse uocem turbar multar deuote in celo cecisse et sepius iterasse. Ita enim ibi scriptum est. Post hec au-
 diui uocem quasi uocem magnam turbar in celo dicentium. Alleluia. Laus et glia et uirtus deo nostro * multa
 est quia ueni et iusta iudicia eius sunt quia iudicauit demeretricē magna que corrupit finem inprostituta
 ne sua et iudicauit sanguinē seruoꝝ de manibus eius et iter dixerunt alleluia. et finis eius ascendit
 in secula scōr et ceciderunt seniores. xxiii. et quatuor animalia et adorauit deum sedentem sup thronū
 dicentes amen. Alleluia et uox ceterarū exiit dicens. Laudate dīctē deo nrō omnes scī eius et qui timeas
 eum pusilli et magni et audui quasi uocem tube multe et sicut uocem aquar multar et sicut uocem tonitrui
 or magnor dicendum alleluia quoniam regnauit dominus deus nr omnipotens gaudeamus et exultemus et
 deamus gloriam nomini eius quoniam uenerunt nuptie agni et uxor eius parauit se et datum est illi byssinum ut coopia
 splendens candidum byssinum enim iustificaciones sunt scōr et rel. Hec enim omnia licet predicta sint defutura post byssini
 resurrectionem tamen ea iam nunc ex parte carnis ecclia spe iam salua facta. Tunc aut perfecte cum discessio fac-
 ta fuerit et cum aperius uindicta post uniuersale ergo iudicium dñi separabunt penitus oues ad hebras et ibunt
 in supellicium eternum iusti autem uiuant eternam nunc quidem sanctor anime post mortem in paradysum uadunt
 et impioꝝ impemam domina manifestate in paupere et diuite sed corpa finem mudi expectant et dantur nunc
 iustis singule stole albe cum in ammiab' suis requiem perapiunt eternam. Tunc aut dabunt' bñe stole quando
 corpa eorum immortalitate dedita simul cum ammiabus regnū accipient sempiternū. Nupae ergo tunc uere
 apperebunt agni cum tota ecclia domino in thalamo regni celestis conabitur et tunc pfecte illud sequentia
 buntur canticum quando totius ecclie gaudium erit pfectum. Hec ergo dua ūba ebraica id est alleluia et amen
 cum interpretari queant. Nam alleluia. Laudate dominū interpretatur. Amen quoq; in fidem sine ueritate
 transfertur propter reuerentiam tamen sanctitatis pma illis lingue seruatur auctoritas atq; alleluia in do-
 minas diebus totiq; quinquagesime tempore propter spem resurrectionis que in dominum est laude futura
 continue canit ecclia amen uero propter impetrandam eandem petuam uitam in qua omne bonū quod inpre-
 senti sine in futuro ad dominū optat accipere ad sacerdotis deprecationem seu benedictionē uite deuota respō-
 det fidelium. Ipse ergo conuenit sancte omnia harum dictionum dispositio quia pparat omnium rerum in laudem
 domini adiuuata est confessio angelorum adimpletur numerus celestis angelor exatus sanctor congregatur
 populus etne eis uite conceditur aditus et uetusta dissoluitur maledictio quia noua conditur benedictio
 unde in mēorato libro. xxiii. seniores et iii. animalia. agno decantabant canticum nomī dicentes dignus
 es dñe deus accipere librum et aperire signacula eius quoniam omisus est et redemisti nos deo in sang-
 ue tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione et fecisti nos deo nrō regnum et sacerdotes et reg-
 nabunt sup finem. Et uidi et audui uocem anglor multor maruati throni et ammiabū et senos et erat
 numerus eorū milia milia dicentū uoce magna. Dignus est agnus qui omisus est accipere uirtutē et di-
 uinitatē et sapienciā et fortitudinē et honore et gloriam et benedictionem et omne creaturā que in
 celo est et sup finem et terrā et que sunt in mari et que in ea omnes audui dicentes sedenti in throno
 et agno. Cōdūm et honore et glia et potestas in secula seculor et. iii. quatuor animalia dicebant amē.
 Est aut ūsus hic in alleluia scriptus et pseriem litterarum eiusdem dictionis ita legendus. **Cruce etia**
dei es. laus uiuus marce polorum. Amen quoq; iii. litteris suis quatuor cornua crucis pimum
 incipit alleluia octo complenda.

Er go. prophe tar um be ne te. crux. fa me u. ho no rat.
pra e di cat. ex al tat. re s qu at. tu a. fac ta. fu tu ra.
In spi rat. a. lac ro tu no pl ebs. qo d. pro tu li to re.
Spi ri tus. et. sanc tus. i li s. man da u e rat. in tu s.
Om ni a. cum. cri st um. re pa ra re. lo qu u tu re. et. in te.
Con fi xum. do mi num. con ce de re. re gna. be ni qui s.
Dauid. per fo las. il li. u. hi. c. pal mas. que. pe de c que.
Di xe rat. at ge. ri bo. fel tra dr. et. po cu lo. ac et um.
De que. tu o. li gno. re ge ma s. se ri t. om ni bus. i pl um.
Hui. c. puer o. hu me ri s. t s. i. m. pe ri u. or at. e. sa ya s.
Cor pus. per cul sum. man u me et. e. u. lu more. be at o.
Con sp ut a. m. fac i. m. pe re. n. den s. fu nu set. al tu m.
At que. le u a. t. a. m. ad te. di s. pe r. so s. cu re re. i. l. r. a. he l.
Hy e. re. my a. s. ag nu m. de s. cr i. hi. t. ce u. ho lo ca. u. l. tu m.
Ad tr a. ct u. m. li ne. uo ce. pi um. li gna. que. ci ha. n. du m.
Hy e. z. ec. hi. t. e. l. ce. r. ni. t. u. i. s. u. t. a. u. g. ra. m. ma. te. l. i. g. na. a.
Erue. re. e. pl. e. be. m. a. t. q. s. cr u. i. s. du ce. n. t. i. s. ad i. u. s. ta. r.
Si. c. tu. l. an. c. ta. l. a. lu. s. u. i. r. tu. s. es. vi. la. pro. ph. e. ti. s.
Es. pl. a. ci. t. a. su. pe. ri. s. cr u. x. hui. c. es. na. u. i. t. a. m. u. n. d. o.
A. m. da. ni. e. l. cri. st u. m. di. x. i. t. hi. c. ple. be. a. bi. ni. qua.
Mul. ta. n. du. m. et. fi. ne. m. de. h. i. n. c. no. x. i. a. t. o. ta. t. e. ne. re.
O. f. f. e. l. a. lu. a. n. du. m. po. pul. u. m. mor. ti. s. qu o. que. mor. te.
Prae. di. cat. at. ge. ri o. he. li. i. l. a. prae. di. x. e. rat. ho. ra.
Et. co. le. m. et. ste. l. las. lu. c. e. m. non. fu. n. de. re. te. r. ri. s.
Ho. ci. de. m. et. in. fa. u. l. ta. f. e. s. t. a. prae. di. x. e. rat. a. mo. s.
A. h. di. a. si. u. l. i. di. a. si. o. na. s. qu o. que. fu. ne. ra. f. i. n. xi. t.
My. o. ha. de. r. mon. te. m. na. u. m. u. n. ci. a. t. u. l. t. i. o. qui. d. si. t.
Cor. nu. a. l. an. c. ta. cr u. ci. s. a. m. ba. cu. m. prae. di. cat. o. re.
So. fo. ni. a. s. que. di. e. m. du. du. m. do. mi. n. ra. u. di. t. a. ma. ra. m.
Ag. ge. u. s. hi. n. c. qe. po. lo. s. di. x. i. t. te. r. ra. m. que. mo. ue. r. t.
A. a. c. h. a. r. i. a. s. i. e. l. u. m. re. no. t. at. per. s. o. r. di. da. u. e. l. t. i. s.
A. l. a. g. a. s. i. u. ma. ni. bus. fi. x. a. s. pl. a. n. g. e. re. que. mu. l. t. a. s.
A. l. a. c. h. i. a. s. ce. r. ni. t. lu. m. m. do. mi. na. re. pe. r. o. r. be. m.
A. re. de. n. ti. que. ro. go. mu. n. d. u. m. et. lu. da. re. mi. ni. s. t. ro. s.
Haec. tu. a. fac. ta. pro. b. re. n. di. ce. b. ant. o. re. p. ri. o. re. s.
Crux. a. l. ma. pa. te. s. haec. ce. di. di. ta. u. c. to. r. in. h. i. s. que.
Tu. pi. a. co. m. p. le. r. a. s. haec. do. mi. ni. a. pa. s. ci. o. c. h. ri. s. ti.

[illegible]

Re c. mi u u s. e r g o. t u a c u t o d i t. i u r a c a r a c t e r.
B i t e. n o u i. t e s t a m e n t i e t. p i a m u n e r a p a n d i t.
Q u a e. d e u s. a l t u s h o m o d i u r n u s. d e t u l i t. o r b i.
P e r t e. c r u x. f a c r a. v o t o v e n e r a n d a. f r e q u e n t i.
P r o m i s u m. c o m p l e n s. e t v t r a x. d o g m a t a. v a t u m.
S e d o m i n u m. t e l t a n s. l e g r s. v e t e r i f q n o u a e q s.
Q u i. g e m i n u m m u n d o. p a t e u e r b o. f e c r t a b y f u m.
N o s. h y l a r a t a c t u l. f a c i a n s. v o t o. a n t e r i o r e s.
Q u i. f o l a b a t u r. v e r a x. b o n u s. o m n i b u s. a e q u u s.
I n d e g e. a p o s t o l i c u s. i u l t e. p e r f a m i n a. f i d a.
A l m a. t r o p a e a. t u a. f e r m o. c r u x. l a u d a t. v b i q u e.
P r i n c e p s. o r b e. l o n a t e r i m o. p e c t o r e. p e t r u s.
T a l i t e r. e n l a u d e s. f a t u p i u s. o p t i m e d i c e n s.
E s t. f r a t r e s. c h r i s t i p r o u o b i s. l t i p i t e. p a l e.
E x e m p l u m. t r a d e n s. c l a r u m. v e l t r i g i a. g o d. u o s.
E i u s. p e r g a t r i s. c u i u s. f a c r a. v u l n e r a. l a n a n t.
H i n c. t r e d o. a c c i p i a t o r a n t i s. f a m i n a. i e l u s.
S i d o n i f u c e i e t f i h o n o s a r t e m i b i t e t o d i s.
I p s e. q u i a m i t r i s. n o n. f o r d e n t. m u n e r a. h a e c e r.
A l t i a c o b u s. h i n c. n o s. h o r t a t u r. f a m i n e. p u r o.
E x e m p l u m. p o n e n s. c h r i s t u m. d e f i n e. l a b o r u m.
H i n c. q u o n e t. f c r i b e n s. a l e d u x. o r e. i o h a n n e s.
E a l t u s. a m o r. m a n e a t. e t l o b r i a. u o t a. f e r e n e t.
I e l u s. u t. e s t. p a l l u s. d e u o t e. p r o p t e r a m o r e m.
S i c. n o s. m e n t e. p r i a. l o c i o. p a t i a m u r. a m o r e. h i c.
I e l u m. p e r t y p i c u m. p i e v e r u m. p l a l l i t. i e l u m.
I u d a s. d u c t o r. e m e t. p e s c u m. f i d i s. e t. i n i q u i s.
P a u x i l l u m. h a u d. p a u l u s. o r a u i t. t e m e t. i n o r e.
C r u x. f a c r a. c u m. d i x i t. s e i a m. n e l c i r e l o q l a m.
T e l i n e n e c. l a u d e m. l c i r e d a r e. f a u c i b u l l a m.
I n t a e l i s. t e r r i s. m a g n u m. p e r t a r t a r a n o m e n.
T e p r o p t e r. c r i s t i. f p o n d e t. f a t. r i t e v a l e r e.
S i c. e t. a p o s t o l i c i. l a u d a t. c o n c o r d i t e r. o r d o.
H a t i b u s. a n t i q u i s. c o n i u n g i s. c u n c t a r a p i n a.
P a l l i o. l a n c t a p i e. i e s u p e r f a e c u l a c r i s t i.

Nam autem testamenti tam copiosa sunt exempla scriptorū de salutem dñi nři passionē et rīne ut nō facile detanta
 multitudo quis testimoniā eundemora excerpere queat q̄ que potissimū eligat nesciat cum tot sint qđ unum libellū
 congregari nequeant et omnia tante dignitatis ut que manifestiora de his sint et pbatoria n̄ p̄tū digne estima
 re p̄sint. Sed sicut deueniē testamenta. i. de p̄phā lib̄s aliqua excerpim⁹ que p̄lagio futurē et nō dñi complete
 passionis dñi essent ita et ex nouo ea tñ excerpim⁹ que ad sē crucis magnificentiā et laudē predicandā con
 ueniunt et que ad hominē creatoris et mīam redemptoris nris p̄uā libratione glificandā p̄tineant. Ea em̄ que illi
 p̄dixerant futurū isti p̄dicant fā atq; completa. Abūq; enim testamento sē crucis predicari dūerit actus q̄ n̄tūq;
 dispensator et mediator est xp̄us. Ip̄e ergo qui multisibilib⁹ p̄m̄p̄natiōe sp̄is sū p̄phā mentes regebat insibile cor⁹
 assumens ubi et exemplis ap̄los docebat. qui per patarchas p̄lo suo salutem et uitā p̄misit q̄e homo factus p̄uā
 as sue potenciā p̄missionē compleuit. Qui dixit per p̄phā. Confortate manus dissolutas et genua debilia ro
 borate. Diate pusillanimis confortamini. nolite timere ecce d̄s n̄r ulionē adducet retributionis d̄s ip̄e ueniet et
 saluabit nos. Tunc ap̄ient⁹ oculi ceterorum et aures surdorum patebunt. Tunc saluet sicut cernis claudus et apta erit figura
 mutatorum et rel. Ip̄e p̄phā iam factum ostendit cum d̄ apostol⁹ petrus. Nos scitis uiri fr̄es qđ fām est p̄m̄p̄sam iudeam
 inapiens enim agalilea p̄ baptisam quod p̄dicauit ioh̄ ihm anazareth qui uixit cum d̄s sp̄u. sē et uirite qui p̄tū sunt
 benedicendo et sanando omnes op̄illos ad galatiam qm̄ d̄s erat cum illo et nos testes sumus om̄i que fecit in regione iude
 orum et reliu quem occiderunt suspendentes in ligno hunc d̄s suscitauit t̄ia die et dedit eum manifestū fieri nō om̄i po
 pulo sed testib⁹ p̄ordinatis adeo nobis qui mandauimus et bibim⁹ cū illo postquam resurrexit amictus et p̄cepit nobis
 predicare et testificari q̄ ip̄e est qui constitutus est adeo iudex uiuorū et mortuorū hunc omnes p̄phē testimoniū p̄hibent re
 missionē p̄torū atq; p̄uā p̄uā omnes qui credunt in eum. Tale quid et in epistola sua idem petrus ait. xp̄us semel
 p̄p̄tis nris mortuus ē multis p̄m̄p̄tis ut nos offerret deo mortificatus quidē carne uiuificatus aut sp̄u. Et itē xp̄us in
 q̄t pass⁹ est p̄uā nobis uobis relinquens exemplū ut sequamini eum uestigia et paulo p̄ sūm̄p̄it. Timebat autē iudicau
 tū in iuste quia p̄tā m̄a ip̄e p̄uā in corpore suo sup̄ linguā ut p̄tis mortui iusticie uiuerem⁹ carnis luore sanati esis.
 Iacobus quoq; fr̄ dñi ad idem exemplum nos hortat⁹ dicens. Exemplū atq; fr̄es laboris et paciēcie p̄phē qui locuti
 sunt in nomine dñi nři ih̄u xp̄i. Ecce b̄stamus qui sustinuerūt sufferentiā. ioh̄ audistis et finē dñi in distis quomodo m̄erita
 dñs et m̄erita et ioh̄es ap̄lis confidentiā cetera em̄ nobis tribuit dicens. filii mei hec scribo ū nō petens si et siq; uolū
 petam⁹ aduocati habem⁹ ap̄it p̄m̄ ih̄m xp̄m iustum et ip̄e est p̄uā p̄tis nris nō p̄m̄tis aut tñ sed eā p̄tā
 m̄i. Et itē in hoc cognouim⁹ caritatē dei qm̄ ille p̄uā animam suā posuit et nos deb⁹ p̄f̄b⁹ animas ponē. Iudas
 aut ap̄lis et fr̄ iacobi sub exemplo iesu successoris moysi demonstrauit ihm xp̄m eduxisse nos p̄uā de iherosolima egypto
 i. de potestate tenebrarū et incredulos p̄didisse ita dicens. Comouere autē nos uola scientes semel om̄ia q̄ iesus p̄m̄
 de iherosolima saluans. secundo eos qui nō crediderūt p̄didit. Angelos ū q̄ nō seruauerūt suū p̄uā p̄tū sed dereliquerūt
 sinum domalū inuidiū magni diei uinculis etnis sub caligine reseruauit. Ap̄lis ū paulus et doctor gentiū qui no
 uissim⁹ om̄i ap̄lo ē in uocatione sed p̄l⁹ om̄ib⁹ laborat⁹ tam multiplex est in locutione sua cōmendans nob̄ et passi
 onem et rīne et redēptionē p̄lagiē em̄ et dñationē em̄ in celis et in t̄is ut pene totus in hoc uer̄et. Et quia ab hac
 laude excipi nō oportet q̄ eā om̄ib⁹ p̄m̄ de ea s̄p̄it et tū itone ē illa ut nō facile in breui construngi possit ceteris
 p̄m̄p̄tis ea tū que de iude p̄uā uisurpauit ponamus testimoniā. Dicit ergo ad Cor. non em̄ uisit me xp̄us baptizare
 sed euāgelizare nō itapientia ubi ut n̄ euāgelizet crucē. Ioh̄. n̄. fr̄s p̄uā quidē stulticia est his aut q̄ salui sunt. i. nob̄ uisus dei ē
 et rel. Et itē. p̄. a. iudica me alq; int̄ uos scire n̄ ē ihm et hūc crucifigē. Itē ad galatias ait. Ap̄li autē absit gl̄. ū m̄. d. n. r. ē. p̄. in
 m̄. n. ē et ego in. Itē ad eph̄sios. ip̄e ē pax n̄ra qui fecit utq; unū et mediū pietatis saluens in uicē carne sua legē mandatorū
 de iherosolima euacuans ut duos condit isemetip̄m iūm̄ hominē faciens pacē ut reconciliat amicos in uicē corpe deo p̄uā it̄f̄as iūm̄as
 isemetip̄s et rel. Itē ad philip̄es. hūm̄it inq; semip̄m ē s̄tis obediēs usq; ad mortē. m̄. a. r. p̄. q̄. d̄s illū ex. et d̄. illū. n̄. q̄. ē sup̄ om̄e
 n̄. ut in iude ih̄u. g. f. c. t. et in h̄is et ois l. uis. q̄. d̄. ih̄s ē. in gl̄ia ē dei p̄is. Itē ad colossenses maiestatiē ē p̄dicans. ait in p̄a con
 dita sunt unūsa in celis et in t̄is in uisibilib⁹ et in uisibilib⁹ sine throni sine dñationes sine p̄uā sine potestates om̄ia p̄p̄m et in
 ip̄a c̄ta sūt et ip̄e ē aut om̄s et om̄ia ip̄o constant et ip̄e caput corpi ecclesie q̄ ē p̄uā p̄m̄p̄tis ex mortuis ut sit ioh̄m̄ p̄
 manū tenēs q̄ ip̄o complacuit om̄e plenitudinē diuinitatis habitare et p̄m̄ reconciliare q̄a ip̄o pacificans p̄lagiē
 crucis et siq; in t̄is siq; in celis sūt. Et itē dicit in epistola eadē dñas nobis om̄ia delicta delens qđ adūsum nos erat cyroglyphū
 de iherosolima qđ erat cōm̄m̄ nob̄ et ip̄m tulit de medio affigens illud cruci exponens p̄uā et potestates duxit cōf̄it⁹ palā
 triumphans eos in semetip̄o et in apokalyp̄si quoq; pene laudes omnes et om̄ia cantata que iesus ē ap̄assionis ē gl̄iam et gr̄am
 redēptionis m̄e p̄dicandā cōueniunt cū de agno om̄is qui in medio throni est sēp̄ ip̄e liber cōm̄et. Et de his testimoniā hic
 aliqua ponē nō necessariū uidetur q̄ ioh̄is laus hūc libri n̄ pauca iserim⁹. Sūt autē duo uisus hic heron̄ isē an
 as ymagine eisdem litteris cōs̄p̄i quorū p̄or qui in longitudine crucis s̄p̄us ē hic. **Si dote tibi menta sōna his te iesus in**
notis. Hic autē si eisdem litteris relegatur id est a fine usq; ad initium em̄ facit hūc uisum qui in uisibilib⁹ crucis s̄p̄us ē
 tūm̄ite. **Si uisus et et si honos artem ibit et odit.** Qui p̄ealdem litteris relectus redit in p̄orem eum saluet
 qui in longitudine crucis est.

Omnipotens virtus. maiestas. altissima. habet
 Excelsum. dominum. virtutum. summe. creator.
 Formator. mundi. hominum. tu. uere. redemptor.
 Tu. me. alaus. uirtutis. gloriator. ac. uictor. alius. que.
 Tu. rex. tu. doctor. tu. es. rector. carere. magister.
 Tu. pastor. palatensis. protector. uictor. uictor.
 Porci. otu. gemme. a. sancte. saluator. et. auctor.
 Dux. uia. lux. uirtutis. amerc. s. bona. i. a. u. a. re. g. n. e. s.
 Dux. c. u. s. u. e. r. b. u. m. u. i. r. t. u. t. u. m. l. a. e. t. a. p. r. o. p. a. g. o.
 Ad. te. di. re. x. i. t. e. t. c. u. m. u. l. a. n. s. n. u. n. c. d. i. r. i. g. o. u. e. r. b. a.
 Me. n. s. m. e. a. t. e. l. o. q. u. i. t. u. r. m. e. n. t. i. s. i. n. t. e. n. c. i. o. t. o. t. a.
 Qui. t. q. u. i. d. l. i. n. g. u. a. m. a. n. u. s. o. r. a. t. e. t. h. u. c. a. b. e. a. t. e.
 Cor. h. u. m. i. l. e. e. t. u. i. t. a. i. u. s. t. a. s. a. c. r. a. t. a. u. o. l. u. n. t. a. s.
 O. m. n. i. a. t. e. l. a. u. d. a. n. t. e. t. c. a. n. t. a. n. t. c. r. i. s. t. e. s. e. r. e. n. e.
 Nam. q. u. e. g. o. t. e. d. o. m. i. n. u. m. p. r. o. u. n. s. e. t. l. a. e. t. u. s. a. d. o. r. o.
 Et. q. u. e. c. r. u. c. i. f. i. x. u. s. e. t. u. a. e. h. i. n. c. d. i. c. o. l. a. l. u. t. a. n. s.
 S. p. e. m. a. r. o. t. e. r. a. m. u. s. a. r. a. m. a. r. a. l. u. m. a. r. e. t. o. r. o. h. i. n. c.
 Hoc. m. e. u. s. e. s. t. a. r. d. o. r. c. l. a. r. u. s. h. o. c. i. g. n. i. s. a. m. o. r. i. s.
 Hoc. m. e. a. m. e. n. s. p. o. s. c. i. t. p. r. i. m. u. m. h. o. c. f. a. m. e. n. e. t. o. r. a.
 Hoc. s. i. t. i. s. e. s. t. a. n. i. m. u. m. m. a. n. d. e. n. d. e. m. a. g. n. a. c. u. p. i. d. o.
 Et. m. e. t. u. p. i. e. s. u. s. c. i. p. i. a. b. o. n. e. c. r. i. s. t. e. p. e. r. a. r. a. m.
 O. b. l. a. t. u. m. f. a. m. u. l. u. m. q. u. o. d. u. i. c. t. i. m. a. s. i. m. t. u. a. i. e. l. u. s.
 H. o. s. t. i. a. q. u. o. d. t. u. a. s. i. m. m. e. t. c. r. u. c. i. f. i. x. i. o. t. o. t. u. m.
 I. a. m. t. u. a. c. o. n. s. u. m. a. t. e. t. p. a. s. c. i. o. m. i. t. i. g. e. t. a. e. s. t. u. m.
 C. a. r. n. a. l. e. m. v. i. c. i. a. c. o. n. f. i. n. g. a. t. d. e. p. r. i. m. e. t. i. r. a. m.
 R. e. f. r. e. n. e. t. l. i. n. g. u. a. m. p. i. e. t. a. t. i. s. u. e. r. b. a. r. e. p. o. n. a. t.
 M. e. n. t. e. m. p. a. c. i. f. i. c. e. t. v. i. t. a. m. d. e. d. u. c. a. t. h. o. n. e. s. t. a. m.
 N. a. m. q. u. e. t. u. s. q. u. a. n. d. o. t. o. f. u. l. g. e. s. c. e. t. o. l. y. m. p. o.
 I. g. n. e. u. s. a. d. u. e. n. t. u. s. t. o. r. e. b. i. t. e. t. a. r. d. o. r. i. u. i. q. u. o. s.
 T. e. m. p. e. s. t. a. s. t. r. i. d. e. t. c. a. r. n. u. i. a. m. m. u. g. i. t. e. t. o. r. b. e.
 A. n. t. e. a. p. p. a. r. e. b. i. t. q. u. a. n. d. o. c. r. u. c. i. s. a. e. r. e. s. i. g. n. u. m.
 T. u. m. r. o. g. o. m. e. e. r. i. p. i. a. t. f. l. a. m. m. i. s. u. l. t. r. i. c. i. b. i. p. l. a.
 E. t. q. u. e. p. o. e. t. a. m. a. g. n. i. p. r. o. p. r. i. u. m. d. e. f. e. n. d. a. t. a. b. i. r. a.
 C. u. i. c. a. n. o. i. u. r. e. c. a. n. a. m. h. u. s. u. e. r. s. i. b. u. s. o. r. e.
 C. o. r. d. e. m. a. n. u. s. e. m. p. e. r. d. o. m. i. n. u. s. u. e. r. s. i. b. u. s. o. r. e.
 Q. u. o. d. d. e. d. e. r. a. t. v. i. t. a. e. m. e. m. o. r. a. b. i. l. e. c. a. n. t. u.
 Q. u. a. n. d. o. i. p. s. a. i. e. s. u. s. c. l. e. m. e. n. t. e. r. i. n. a. r. a.
 I. n. f. e. r. n. i. r. e. q. u. i. e. m. u. n. c. a. r. c. e. p. o. l. o. r. u. m.
 D. a. m. i. h. i. h. o. c. p. o. s. c. o. s. p. e. r. o. e. a. o. m. u. i. a. c. r. e. d. o.
 Q. u. a. e. p. r. o. m. i. s. i. s. t. r. h. o. c. t. e. n. e. o. p. t. e. t. a. t. e. f. i. d. e. q. u. e.
 Q. u. o. d. u. e. r. a. c. f. a. c. i. s. o. r. d. i. n. e. m. u. i. a. u. e. r. o.
 I. n. u. n. c. a. d. s. u. p. e. r. o. s. i. u. c. a. e. l. i. s. r. i. t. e. t. r. i. u. m. p. h. a. s.
 O. l. a. u. s. a. l. m. a. c. r. u. c. i. s. s. e. m. p. e. r. s. i. n. e. f. i. n. e. r. a. l. e. t. o.

Omnipotens pater domini nostri ihesu christi qui virginem tuam ante secula uerum carnem
 et animam humanam itempe assumpsit et tuum subne phumani generis salute uoluisti te adora tibi
 gratias ago quod michi misero famulo tuo concessisti gratiam tuam quamuis indignus et multorum
 famorum mole aggruato ut dilecti filii tui passionem laudibus licet non condignus tamen deuotio
 nis cauendo et conscribendo deponerem. Tibi domine ihesu fili dei uirginis humiles precibus
 offero et uota horis psalms quod mihi peccatori insequere dignatus es honorem sancte cuius tue
 quantulūcūque deuitare et communem omnium nostrum salutem conseruis meis predicare. Hec me ab inceptore
 tardauit propter consilia delictorum sed magis in illud fiduciam tribuit quod hoc incarnate celebrare in quo pater
 regnum delinxi et toto mundo ueniam omnium delictorum dedisti. Tibi sancte spiritus patris totius precibus meis
 gratias refero quod me tua gratia in ipso opere adiuuare et consolari dignatus es. Te deprecor ut si aliqua
 profugilitate mea inuenietur posui seu rite non intellexi tua uisitatio me illustrare digneris ut ea
 decenter corrigam meique erroris parte ueniam consequar. ut ipse quem ante inceptum opus in auxilium
 aduocavi sine naufragio adoptatum huius me pater te etiam et perpetua deus finitas et inseparabilis
 unitas. tota corde. tota anima tota mente tota uirtute colo adora exopto desidero tu illud mea tu
 salus mea tu laus mea tu uirtus mea. Creator. redemptor. repator. pater arbiter magister. beatitudo fortitudo.
 altitudo. essentia. felicitas. serenitas. Deus unus omnipotens. deus deorum dominus. deus rex creator. omni deus lux
 et uita fidelium uita uiuens. uita uiuente uiuificantium uiuentium amans et amans amoris amantissimus
 finis genitor et gener. potenterque regenerans. diuersus et ubique ac procedens ab ubique diligens et di
 lectus amboque dilectio uerum lumen. lumen celum. ueni illud ueniam consiliator. consiliū et cōmuniō.
 aquo perueni et in quo sunt omnia. tibi laus et gloria in sempiterna secula. Te propter clementissimē peto ut quod
 promittis me hoc opus conscribendo uoluisti perficere quod ad laudem redemptoris et saluatoris mei per
 tuet redemptionis et saluationis eius gratiam propriam consequi merear. quidquid deinceps opus agam
 ex tua et patris et matris gratia ad laudem tuam totum peruenire facias. meque deinceps tutiorem apertis et
 mbonis opibus ualidiorē esse pater. et quam dum in hoc corpore uiam aliquam seruauit et
 semp exultam. Post uero exitum anime mee. accipe ueniam peccatorum omnium consequi et uiam eternam
 papere propriam michi concedas qui te amant et cum spiritu sancto coequalis uiuit et regnat deus pater
 secula seculorum amen. **I**n uoce uero ante cedentis pagine est unus uersus scriptus. xxvii. litte
 rarum. qui eisdem litteris legi et reperi potest in hunc modum. **Oro te uirginis animi ara su**
mar et oro. Imago uero mea quam subter crucem genua flectentem et orantem deprexeram
 assepi adeo metuo conscripta est paterem uisum tenens examen heroniam sed in emulatu heron
 a ita. **Kabanū memet clemens rogo christe tuere opie iudicio.** Continet autem totus iste liber
 xxviii. figuris metris. cum sequente sua prosa absque super litterari pagina et prologo quod muneris
 metra centenarium sine probus perfectus est. Ideoque iuxta huius summam opus consummare uolui
 quia illam formam meo cantum que consummatur et perfectio rerum est. **Explicit deo uiuante**
opus magnū huius auri in honorem sancte crucis conditum.

*Magueni Babani Mauri liber secundus
incipit in honorem sancte crucis conditus et
prosa re descriptus.*

Mos apud ueteres
fuit ut gemino sti-
lo propria conde-
rent opera. quo io-
condiora simul et
utiliora sua legen-
tib⁹ forent ingema-
vnde et apud scen-
lares et apud ecclia-
sticos plurimi inueniunt qui metris simul et
prosa unam eandemq^{ue} rem descriptam et ut
reteris tanta quid aliud bonis prosper ac ue-
nerandus uir sedulius fecisse cernunt. *Nonne*
ob id gemino stili hanciter duplex opus su-
um edunt. ut uarietas ipsa et fastidium lege-
tibus auferat. et siquid forte malo minus
quis intelligat malo moro plenius edisser-
tunt agnoscat. Hoc igitur exemplo atq^{ue} hac
de causa ego quidem uilissimus hominum o-
pus quod uilaudem scilicet crucis metris stilo
condidi inprosa uertere auiui. ut q^{ui} obdis-
finitate ordinis figurar^{um} necessitate obscura
locutio minusq^{ue} patens sensus uideatur metris in-
esse. saltem inprosa lucidior fiat. *Non enim* satage-
bam ut eas uisib⁹ quib⁹ in metris usus sum
sed eode sensu in hoc opere locutus essem. Hoc
idem orator uir acutus et doctus in arte poetica
erudito interprete dicens. *Hec idem uisib⁹ auiuis*
reddere fidus interpret. Interpret enim ego quo-
dammodo in hoc opere sum non alterius ling-
ue sed alterius locutionis ut eiusdem sensus
uitatem explanem. Qua propt^{er} rogo lectore ut non
fastidiose accipiat meum laborem. Sciatq^{ue} me
non supfluitati studere uelle utilitati nec uili-
uidere sed magis finitua caritate quicquid gra-
diuina possum ad utilitate proximi facien-
do uelle conferre. *Comitas omnipotens di in*
concedat ut quicquid boni mente teneat opere
perficiam et quicquid meum laborem finitue
accipiat deo largiente etiam gaudii nobiscum pri-
ceps existat. *Depicta figura inq^{ue} ymago ma-*
nus in modum crucis expandit.

Ecce filius dei et dñs do-
mini auctu expandis
manibus suis spem
restaurantis honori au-
dam hic ostendit. Et
recte hunc unum pasto-
rem grex sacer ecclie
iustum colit. Et in eo
modo quo in cruce sua membra fatigari pmisit.
rite omnes populi probant redemptore quia hunc
totius uiris parente esse sciam scriptura p^{ro}dicat.
Hoc quoq^{ue} ego indignus agnosceus p^{ro}modulo
meo omni similitudine oculis adoro. dñm ihm. et
credo quod ipse est rex regum. *Juda uero* que
simulante inuidia inuenit^{ur} malor^{um} est inique fu-
um occidit regem. ipse tamen cum gloria resurgens
arma impior^{um} p^{ro}bium euangelii sui scdm pro-
missione p^{ro}ph^{et}az potenter subitit. *Et nos qui*
in ipm credimus in ipso letem^{ur} dum quicquid
etiam dominum illum esse non confitem^{ur} male
ac periculosum dubitet quia hic auctor omni-
um rerum in toto orbe terre colitur an deest
omnibus subitit quia dextera summi p^{ro}is p^{ro}ba
et sancta ablata in predam de profundo in-
ferni lingue sua eripuit et talit^{er} in cruce po-
situs celeste regni sui concessit fidelibus.
Hic est deus principum omnium rerum hic no-
bilis deus. hic origo et finis uniuersor^{um}. est
lux uera ymago dei p^{ro}is inuisibilib^{us}. os do-
splendor lucis etie qui consubstantialis p^{ro}i
sol iusticie uisum dei et exulticie lumen est.
Hic coequalis uirtus et manus domini est.
dux iustorum et p^{ro}ph^{et}ia uerus quem filium dei
ingenitum et primogenitum iuste confitem^{ur}
Hic est lapis angularis credentib^{us} lapisq^{ue}
offensionis et petra scandali infidelibus. id
q^{ue} hostium uite est. *En in ductus ueste x^{pi}.*
ueritas quid mystice significet exponam. *Vel-*
tis quoq^{ue} lex diuina est que uili tegmine
litterar^{um} auctore rerum omnia continentem
quodammodo amplectit ad quem totus mu-
dus. celum et terra mare et uniuersitas creat^{ur}
pertinet qui pugillo celum metitur et in
palmo concludit. Item nra natura quam
p^{ro}pria redemptione suscepit. q^{ui} uestim^{en}tum

diuinitatis eius est. Nam hoc splendorem
diuinitatis eius siue maiestatis ab huma-
nis conspectibus celat et radios claritatis
eius coram oculis impiorum abscondens clau-
dit. Ipe tamen miraculis choruscantibus
ac tonante euangelio deus uerus innotuit.
Iste quoque magni consilii angelus ac lu-
mina deuotio dei populo missus est. Docens
uidelicet sapientia et custos pacificus fons
uite eterne banchum domini et panis uiuus
qui de celo descendit. petra uero christus oris
luifer et uerus medicus. clauis dauid uia
uite et agnus dei qui tollit peccata mundi. Ser-
pens qui exaltatus mortuos uiuificat.
mediator dei et hominum. uernus et homo
captiuam duceus captiuitatem. mons dei a
quila alta petens. aduocatus pro nobis
leo de tribu iuda pastor bonus et hedus
propter nostra portans. fundamentum fidei omnis
innocens. sacerdos secundum ordinem melchizedech
officiarius panis et uini. Utilis namque
et aries pro nobis immolatus est uictima
qui filius est patris idem dampnatus est ad
penam ligatus. Hic utique ante luiferum et ante
omnem creaturam expressus est utero genitus.
et temporaliter in momento processit ex matris
alio. atque ut saluaret humanum genus ad
crucem uenit eternus conditor christus qui est
super omnia deus benedictus in secula. **De
secunda figura in qua sancta crux intra tetrago-
num depicta est.**

O sancta crux christi que potestate tibi
collata excellis super omnia. tu
in celorum arcu superna. celorum
potens regis agmina. Quia
cunctis in te regis uirtus et diuinitas tota
te potentem. et tota sanctam fecit. marie cum pas-
sionis eius iudicium in te semper existat. Qua
propter merito te regnam ex christo rege uocamus.
quia regni celestis adiutorem per te primum merui-
mus. dum que humanitatis eius ac diui-
nitatis gratiam ipsum portans promerui-
mus dei omnipotentis laudem. sacra confessio
ne christicolae sonasti. Nam multiplices lau-
des deo in sanctis angelorum centibus exatas. et simili

ratione ad glorificandum deum deuotos red-
dis terminis incolas. Te generaliter totis orbis
aer. mare. ignea celorum sidera sanctificant.
ac specialiter unaqueque species creature ex
quatuor mundi partibus magna deuotio-
ne celebrat. hoc quoque omnium adunata con-
fessio proficitur. quod ab eterno lumine illustra-
ta pie querentibus tones. cum utrumque facis nobis celestis re-
dia demones-
tatur.
dispensatione diuina ut. et corde credulo.
et uera confessione christum deum confiteantur.
et per hanc fidem ad ipsum peruenire mereantur.
O crux christi que per desiderata eius uictoriam
es benedicta quam clamui et quam magnam
suo amore conditor. omni te reddidit. Unius-
cuiusque enim munere te ditauit et ad hoc
salubriter erexit. ne antiquis hostis qui
primum hominem parentem nostrum sibi conse-
niente de paradiso eiecit diuinus iracionis
elogio progeniem eius meritis dampnatam
fatigaret. **O** bona crux domini quis decan-
tans metro digne resonare ualet et totam
potentiam tuam uerbis enarrare. Pulchra
uites ornatu. tegit cernentibus gliosa appa-
res. taxus mortifera longe a te fugit. ca-
lamusque aromaticus. et pinus semper uiridis
honori tuo se subiciunt. Cedrus quoque di-
uturna. et uermibus improporabili. quia
guttifera. et melius odoris inanimabilis ad
odorem tuum stupent. **R**ardus spicoma.
et oppressus odoris boni. maxime quoque gut-
ta in die et annuuntium syriacum balsamum
uide. et bidellum phylonis maiestatem tu-
am uerentes super se uotis exaltant. **N**ote
habet sis asperior. ipsis cum truncati resonant
uitute tamen redemptionis nostre ipsis prestat
quod concedis fideibus ante christi tribunal
honoris fructus percipere. **O** crux sacra que dis-
ruptis claustris inferni plebem sanctorum eripu-
eras. et celo locaueras. **De tunc figure spe-
in qua. x. ordines angelorum de scriptis sunt.**

O tu sancta salus et leta passio
christi. salue crux ueneranda dei. que
sapientia. lumen et uita es orbis
tunc. que et uera laus et amica
uirtus. et clara ptyra. apud celestias trigenas

gutta lentiss
chus ambica g

indescendunt iuges. etiam apud cunctis ange-
lorum qui in claritate lucis eterne manent. et ap-
homines quibus stilus et pulchra renoua-
tio post diuinam infirmitatem et antiquam
peccatorum uetustatem extitit. Et totus orbis
beatificat te celorum agmina collaudant. et
propter in nomine ihu qui cuncta mundi sceptrata
et regum curat impia omne genu sine uo-
luntate sine inflectitur celestium uidelicet ter-
restrum. et infernorum. Et michael dux. et
princeps plebis dei te confessione memorat
cuncta celorum sidera. et uirtute regem et potesta-
te tegere. eo quod am dei sis in qua imola-
tus est agnus qui abstulit peccata mundi. quo-
dippe leniuolentie ipse sedulo exultat qua
confessionis frangere fidens bellum init co-
tum diuine horridum antiquumque serpe-
tem et de hoste triumphans. Quat cum
scorum agminum militibus hoc sibi primum
loco petens ut tuam laudem petita ante
tribunal decantet dominum. Ignor actus iste for-
mationis litterarum. et hic modus posi-
tionis. et ordinum. nec non et sermo ipsa
qua primum ad laudandum redemptorem
sacrum angelorum agmina ordinantur. taliter
suspendam uere statuit hanc crucem animi.
et pontificis et redemptoris nostri. ut ipsa uera
uita in se contestans ostendit. laudantem
uirtutum uenerabilem senatum. sicut decet.
ut in cruce que est uera salus nostra. appareat
bona. et salubria scripta. Ideoque Christus semetipsum
humilians descendit de celorum arcibus. ut
ad se solidum fundamentum fidei augmen-
tumque omni bonorum ualide nos duceret. et do-
cuerit uerbis factisque suis nobis documen-
ta reliquit. et sic demum in sancta cruce nos
redimens. sancta sua consumauit. Hoc tu ga-
briel archangelus altissimus et desponsator
celestium nuptiarum. letus clamo famine uir-
gini reuelabas. quando regni christi potenti-
am et saluationis eius opus luculento
sermone promulgaueras. Quid et tu o
raphael mediana dei. nunquid nullo
mystico ope quo thobie oculos aperuisti.
felle orbium lumen. sancte crucis potestatem

significasti. qui per amaritudinem mortis ex-
petitorum tenebris remotis. eternam lucem
humano generi reddidit. Credendum ergo
nobis est. quod facta angelorum que uetus
testamentum narrant aduentum et gloriam
significent redemptoris nostri. cum nouum
testamentum statim in primo die ueritatis
eius. gloriam in excessis deo magno tripudio
cecidit. et pacem hominibus adoptasse descri-
bat. Quia propter uos quoque prelati angelorum
cunctis supplices obsecramus. ut dignas
grates saluatori nostro christo incessanter aga-
tis. et sancti nomen eius in seculum benedica-
tis. qui uos per uicem appetita morte libe-
rauit. et uirum numerum ne diminuitis
propter prelatos angelos angelos rema-
neret. sanctis animabus compleuit in arcem
celesti. *De forma quarti schematis ubi cheru-
bim et seraphim sunt iuxta crucem depicti.*

Aduos superne cohortes cheru-
bim et seraphim. iam nunc de ce-
lo laudate nomen regis uiri ihu
christi. quia ignis amoris. et sapientie
uere ita leniter ardet. si ponitur famine in re-
demptoris laude splendat cum uera et di-
uina est laus illa. qua pascha nostrum id est
passio. et resurrectio redemptoris nostri. ue-
re nostra predicatorum esse uita. lucas fructus
est christus. quem cum patre et spiritu sancto dominum
deum sabaoth sociali laude celebratis.
qui tunc in hora passionis uixit tristitia
mortis. et nunc regnans ubique exultat
in gaudio resurrectionis. Obsecra seraphim
quis sit uiri amoris ardor. dicite si fiant in
celebratione hac habitus uiri uita celesti
a monstrare. si hac ualida. et multa lau-
de significetis. uictorem supernum pandite.
Hinc confidenter ego pronobis nudum
ipsum et meis ita respondeo. nunc namque est.
quod uobis demonstrant. hoc est quod
malas suas positione affirmant. iam
dudum nobis preiudicatum esse uisigi-
ris sancte crucis animi. sanctumque deus
hostie quod in ea imolatum est. Edunt
quoque ipsa uota laudum. que sit uisus

redemptionis nre. ac bona pnia que tribu
ere nobis deuenit rex xpus. cum in hac
ara solum suum propositum passus. cum
sumpsit flamma passionis sue iniquitates
et pnia scelerum nre. amictusq; aduersarias
potestates. in momento sue mortis superans
uit. atq; pncipem huius mundi foras ei
dens. districta eius claustra dirupit. et
uetustate pcor nre deleuit. reddens no
bis benignus dñs et rex uirtutū ipsa reg
na paradysi. in quibus pñus homo condi
tus positusq; fuerat. hoc q; omnium fidelium
ora probant. et uirtutes et miracula que
deus in hoc mudo pscos suos facit testant.
quod deus humano generi in carceres et te
nebras huius mundi. iuste damp
nato auxilia mandatorū dederit causa ppe
tue mortis euadendi. Conditor: un
q; et rex nre. qui p nobis in
alta cruce cōfixus est supite. quā
magis deet thronū imperatorum uocari.
quam seruale tormentū. quia imperator
nr xpus regnum sibi mea. et potestatem
in celo et in terra conquisiuit. hostes supera
uit. et mūdū deo reconciliavit. Hec uexillum
xpiani est ppli. hec fiamma qua cum hos
te sortimur bellum. hec in signe uictorie nre.
cum hac hostes nris proterim. hac ar
ma iniquitatis sanguinē phant ad cora
nam leuamur. et uirtutis premia capimus.
propterea exul semper et alienus alius
ignis cupiditatis. scito que tibi interfectio
in morte xpi parata sit. Cherubim ergo
illa. que in tabernaculi templiq; construc
tione iuxta archam. Post altare trinitatis
stabant. hoc uexillum cruce extensio
alaz suaz nec non et tota positione situs
sui. hanc scām animi demonstrabant. que
mystica unctione lūta. triumphum xpi
et certaminis eius palmā pfigurabant
Hec itaq; animalia idest cherubim diste
fis suis alis leta xpi facta adducunt. et
bñ ea esse alia altaq; manifestis indi
cis tradunt. Ipsa quoq; semper ad hoc
pandunt os suum. ut cum celos. et throni

71.
plenos esse glia dei predicent. iam ppe ee
tempus quo carnalis hinc abeat locus. et
uina recedant dicant. Deniq; cuncta siml
hec aīa ha officio alaz suaz. papue inti
mant saluatoris nri brachia in arcu esse
protensa. in hysq; tūli ac subleuari mun
mā omnes quos ipse postmodū munui
sali iudicio. merita condigna rependens
in sede collocabit beata. tunc palam illos
pdiscessionem probando. quos iam ante
sibi notos. et bonis opibus auctos proba
uit amando. Iustorum ergo uatium pphete
de passione dñi ullomodo non dissencunt.
nec significaciones istoz annuntiant fal
lunt. *De quante figure forma ubi quatuor
tetragonū circa crucem consistunt.*

In modo cruce scā dei obsecro ut
tua uirtute meum pectus in
firmum bñdicas. ut digni is
laudibus eterni regis uite tri
phemur ualeam deantare. quomodo ce
lestia simul ac terrena uno federe cōiungas
partim confirmes. et mortis uincula
dissoluas. O tu sacer aploz ceteris. et mēm
ordo lauentis. uire uos domus dei posu
istis fundamēta. quos ipsa marce gestat
pulcherrima. Hoc quippe uir et exemplis
deo plebem sacram acquisistis. et sanctā
ac salutarem crucem xpi uire imprimis
fundamēte predicationis collocastis. qā
illam in terra crucifixi dñi uirtus adportauit
dñi totam domum ecclie in adnam rite
rotorauit. Vere quoq; ipa humanū gen
adnam deditauit firmam erecta est co
lūpna desiderans ostendere. qā pñam
etia domus celesti regno collocanda ex
urgit. aula uidelicet iusti regis sponsaq;
ecclie. Hanc tu dñe xpe triumphum no
uunt. uire dñi ardoris. amore redemptionis
qater imūdo exeristi. Cuius xpi colūm
genus fedus iusticie seruet. spernat
dyabolū rite dampnatū. et imitat pie
tate hominem inuictū q; tu illi fauor
laudis. et timor conseruationis. uirtusq;
boni operis ac palma uictorie atq; co

bona remunerationis es. **Q**uidita crux
dñi aule xpi pretiosum fundamentū. tu
pulchrior es florifera spem omni geruntū.
tu excellior cedris lybani. tu pretiosior albo
lapidi pario. que quadritas iungis pe
tras uiuentium lapidum. infirmis fidei
fundamento. **P**atriarchas quoque ceteros et
ritus antiquissimos iure prima funda
menta iactat munus totius edificationis.
Qui pñum sano cognate corda deuota
sibi obedienciū ad domū regnanti sup
omnia deo. fide iunxerunt. **P**ostea pphete
iuba pñicationis pluerant. ut regi xpi
inuiam aulam monitis pceptisq; suis i
hoc certaminis loco construerent. quia
omnis hec fabrica ecclie per confessionē
nomis ihu xpi ad celeste regnū eleuatur.
eiusq; uoce instructa rite uiget bona uite
instructio. **H**ec enim unctio ad latera scē
trinis quatuor tetragonis hoc signat.
et omne sacra reuelat nobis in tellū
ut sciamus quo nos uia recta. et ductor
optamus uideat ne. hoc est ad possiden dū
regniū petamus. **O**mnes utiq; quos xpi
uisceratio sua mansionē illustrans. templū
deo dicare dignatur. et cum hys sanctis
parietibus in semetipm lapidem angu
larem coadunans ad pñfectionē celestis
edificiū per ducet. **De sēte sexte figure ubi
de quatuor uirtutibus precipuis comemo**
Omnes uirtus omptis **incho fit.**
pris et summa sapientia xpi
fili dei. tu es uerus dominus
qui totum mūdum adornas
decore scē crucis. dispensasq; pie tuis sanc
tis pia dona salutis. **N**am quadriga uirtu
tum quatuor cornibus scē crucis decenter
aptata. ostendit sanctam seriem specier
exipia procedentem. in triumpho uictorie
regis xpi consecratam et per eius passio
nem proficiā esse toto orbi. ad impetū
dum fructum pietatis. et ad pñscendam
etiam beatitudinē. **U**irtus est animi ha
bitus nate deus. uite mag. mox nobili
tas. et lingue moderatio hec quippe amc

ta o scā crux religiosi hominib; iusta laude
probanda tu tradis. amita simul benepla
ta deo depromens. et singula salubria esse
prodens. **T**ua scā prudentia tenerum mūdū
ab initio docuit qñ per martiriū abel iusti pñ
innocentia ponendam animā demonstrauit
Dete iusticia bene zelo fruens. dyaboli pñ
pam spernendam et xpi grē obsequendo
suasit. per castus amor infantis dei erigit
se adlectandum utilia consilia. hec ē doctri
na mandatorū dei. ut fraudem maligni de
penetrabilibus cordis auferat humani. et
fideles dei attendentes ad celestia pñia supe
rare carnis concupiscencias doceat. ipse
amor per uniuersam mūdi latitudinē scōs
pñcatores ducat. arguentes uia
et pñtutes comendantes. docentesq; p
euāgelium rede pñtore grās age
dum. qui scdm ue **terum pñhe**
nam nouissimis tem **poribus itac**
natus est. et mandata tradens euāgelica
signis et miraculis uerus deus innotuit.
concedens omnib; fidelibus sibi. ut pñdem
plenam et baptisimū lucem etnā conqui
rerent. illis q; qui intentis aurib; celestē
doctrinam capiebant. dedit in modū bone fr
uiterent ex ubi semine uirtutū fructus pro
ferre. et signa uicentia nature in eis orien
tur. abasa euāglia cultro flamma scī spūs
concremarent. ut sine ullo impedimento
diuinum germen et spiritales diuicias
regi xpo exhibent. **H**os ergo fructus pñmū
fides et religio xpiana per predcatores
plantauit. deinde grā uirtutū puras et ab
omni sorde alienos ostendit. dehinc pñia
sanctorum in tribulationib; probauit.
pñctum quoque et societas uere concordie
coadunatos. et inseparabiles demonstra
do stabiluit ex inuicem uirtute constantie
fortiter roborant. et pñnam humilitatem
illest custodiunt. ut pñsationē in angustie
tū proficere ualeant. et pñlongam mentem
plenitudinē usq; ad congruam maturitatē
puerant. **P**ost hec quidem iam ultimū in
dum falx mittenda est ut messis albens.

quam graminum frumenti per aratrum au-
as in finem conditum gliscent. et multiplicata
prodit. apparente ipso iudice uiuorum et mortu-
orum per angelorum ministeria colligatur.
et per sententiam eiusdem iusti
as. nichilominus celestia felicitate
lorentur. *De septime figurati-
onis plasmate ubi de quatuor
elementis narrat.*

Igitur omnia que in celis et que infra
sunt delumine glie xpi illustrata iam
splendent cunctis maiestati subiecta serui-
unt et sacre crucis factum beatificando
concelebrant. ut sic victori superno de-
bita uota psoluant. hoc ueraciter pro-
ficiunt omnia regna seruare modum suum
subdimitatis ihu. non solum que morte
inueniuntur. quoniam etiam omnia que sunt uiuunt
seruiunt atque discernunt. et uini seruare no-
runt. sub hoc imperio consistunt ab initio.
In quibus quoque ac grando demibilibus. mixta priuina
ac glacies. ros et serenitas simul cum fontibus
et riuis in finem profluentibus creatore testa-
tes laudant arelon cretor. et omnis stella
rima posicio simul cum uertigine poli
auctorem predicant suum. nemini displic-
eat quod dico. quia omnitenentis laudem
scilicet. et non irrisorem uel dolorem aliam
ingere. *Indicate omnia opa domini domini. can-
tate et psallite ei. Laudans dicit iustus.*
quod xpus in cruce exaltatus omnia ad se
ipsum. et electos suos milites inuitat ad co-
ronam. Non enim fas est ut in laudando
creatorem discordet factura eius. sed gau-
dens conuincit sibi debitas laudes. uniu-
ersa aque natantia. et serpentina firmitas
montes et colles. harena maris. lucia et
omnia ligna siluarum. fere prope. et truces
leslie. uermes puluerem. et minuta uolati-
lia. aues mansuete et lacerantes ungui-
bus. *O genus xpicolum quod celi et terre de-
corantur.* a nobis lumen fidei et uirtus de-
precacionis prodicens. legationem agit
ad gentes. preces excitat. ad baptismum
inuitat. *Sed maxime doctor sermo predi-*

ca exhortatione dolum dyaboli denudat. et
acquisitis per dei gratiam electis exponit uic-
toriam xpi omnibus fidelibus hoc cotidie
predicatur nec non et paganus et falsis
xpianis et hereticis cum summa modestia.
et patientia intimatur. Cui ergo crediderit
aut prius operibus fidem destruxerit in e-
tenuum condempnabit. Igitur quia xpi gra-
tiam in celis. et in terris redundat. bene condecet
ut celestia simul. et terrestria ore consono
laudes deo decantent. et quis agant. populus
domini. et oues pascue eius. qui partem in
celis uini cum domino regnas. partem adhuc
peregrinantis in terris. una uocatio uos ad laudan-
dum deum inuitat. quos unum gaudium
in celis expectat. nam quod datum est iam
tenetis. et promissum ueraciter accipietis.
quia qui promissit. sine dubio uiuobis pro-
missa sua implebit. Rex utique uester pater
et sacerdos. Creator. et saluator ihesus xpus
dominus noster. *De octaua specie forma ubi
de duodecim numeris in ratione expostum est.*

libra di saluab
no crediderit

Pater itaque saluator noster xpus rex
inuisibilis in celis regnat. con-
siliarius optimus. uirtus dei pa-
tris summa et benedictio uera.
lumen de lumine. et ex deo genitore diuina
proles genita. *Hinc uidelicet totius uiris
origo est.* adhuc fabricum tota celi et terre
fabrica respicit. *Adhuc pertinet omnis uir-
tutum decor.* ac uirtus bonitatis et ueritatis
omne bonum uerumque. ipseque mirabilis
solus mirabilia facit. ac uirtus iusticie ordi-
natur quicquid in celis uel in terris iuste de-
cernitur. probatur. et profertur. *Omnes
honoris habent angeli boni.* et quicquid
pene sufferunt angeli mali. nec non et il-
lud quod xpus ydolatriam demendo expu-
lit. et diuinum cultum renouauit. *Horum
igitur omnium honorum auctor.* est dominus
xpus qui in uexillo crucis sue honoris
et potestatis proprie indicia demonstrat.
Cuius propter congruit ut uos frigus et pa-
midys exules uotemus hos radios quas
diffundit hec sancte crucis species. per quam

xpius nos saluat. et reddit splendorem
luminis quem prothoplastus petens
olym iam amiserat. Quotq; ergo apud
pio hos radios rite agnoscentes uenera-
bantur. perpetue lucis munere proferuntur.
crebriusq; hoc iubare inbrabant arma pphar
et fors apostolica predicans hac luce nobiliter
choruscabat. Hocq; sole fides xpi toto orbe
terrarum reuocet atq; bona corda hominum
uotaq; pia scdm patent. uis quoq; diuino
munere pollentes. pmythica signa. olim
iam patribus tradita. bonu et salubrem
conitunt radium *indunt*. et proum dei ma-
dans obedire psumunt pphs. cum xpo asci-
bunt soli. et profunditate mystior dignus
reuelare. et dona pphens uite fidelibus
tendere. xpius ergo rex summus. et celestia
tribuens. dñs munie diuinus. stans al-
ta crucis robora. manifeste in notuit hanc
spem formando. per hanc se pandere celos
mundo et uult ut sequentes eius uestigia
uite pphanc repperiam? intritum. Deniq;
quater ternos uentos aquatior plagis
mundi. et ambitu oceanum inhabitu scdm
os conuictos et coadunatos. saluator
salubres fecit. Signaq; xpi. cum xpi. men-
sibus suis ipe dñator sustentans regit. et
gubernat. ac duodena. spacia horarum
oriens sole disponit ordinabiliter. trahi et
pouit ad occasum. Adhuc quoq; uirtusa
demonstranda distributa duodenarii nu-
meri quadringulam scdm crucis formam
complet. Omnia namq; uirtusa pccator
nostroz quibus constricti tenebamur.
crux xpi glia mra resoluit. itaq; erecta sa-
cra celi gaudia nunq; sic ponit. et sig-
nat. laudat. et probat. pphasq; fidelibus
uenerat confert. *Denoua figura que
dies anni numerum manas spe retinet.*

Sol et luna en nunc competent
ordine dñm ihm benedicite. qd
sancta crux est ur hono. stabi-
lis lux. dispositus ordo. series.
laus. et probitas. spiritali lumine pante
ta tempora uos illustrans. uos quoq;

hoc termino quem ipa iniquatior exagois
et monade inter eos posito portendit dies
et noctes. totius anni solaris conuenera-
tis equatq; ad pfectionem eius numeri
nursu *urum* *S*redicta ergo figura eius
habet *urum* *S*redicta ergo figura eius
no *urum* *S*redicta ergo figura eius
vni *urum* *S*redicta ergo figura eius
iota *urum* *S*redicta ergo figura eius
uolatur uidere. quatuorq; uirtutudines se-
por hys induunt. quas omnes iniqui
quaginta ebdomadibus et monade unus
pariter amplectitur annus. ad hanc die
iam bisontis reditum tenet omnis hic or-
do ad hanc transit horarum series. temporum
uirtutudo. annuatis circuitus. et astorum
cursus. ipeq; quadrans horarum sup uanu-
us supm munie certum dies quem uidet
posicione sex angulor quatuor exagonor
scdm crux denotat oster ad illum terminu p-
tingit quod inequitatis rite dimota pote-
rit. *O*clarum germen quod clara luce fidei
et sapie corda hominu intenebris infidelita-
tis posita illuinas. tu es uidet crux scdm mi-
matis conuictans nam et xpius hinc ubiq;
pura cornu latitudinem sui regni demol-
nat. tu regis fortissimi sceptrum. et ara di-
altissimi ordine potenti dilatatis porte.
descendisti ad inferos. tendis ad celestia.
*H*ec deus. et hono est totius mundi. *S*em-
quoq; uerus id est nominato nost pccatus
nomen solus tota saluat creatura. arc-
sim syderum ad hunc formant tempe-
rat. ipm q; regnu celi donat. am in hac
sede positus claustra celi nobis. *H*ec quip-
pe humanum laudans cantib; exponit
eum predicat fideliter quod xpo amaris
transire. lumen syderum obscurati sit. *S*ed
iudei fiendens hoc inuidia esuaret. me-
liore tamen usu in arlore crucis hunc
fructum exult. quod ex quatuor plagis
mundi. et ex quadrifido oceanum limbo gen-
tes. et pphs undiq; confluentes. spirituales
delicias appetent. que mscdm cruce demol-
trantur ut sacris et mystias epulis re-

73.
pleti. p̄dona summi p̄is adcontingent
honorum operum pueniant fructum et in
finem splendoris ueniant ordinibus ange
lorum. in celesti beatitudine ip̄i p̄petua clari
tate fulgeant. Quia p̄pter mones ut quicq̄
cautus ul' scribamur in redemptoris lau
dem totum uertamus. quatenus hac una
spe. quam p̄eum in eo habemus. excitum
aude. et seuentis. perpetueq; dampnationis
scito fidei repellentes possim' euadere. et sic
regnum dei. supra luce nitentes. leti uale
amus possidere. auctoremq; nr̄m ac redēp
torem dñm ih̄m xp̄m. om̄is p̄is uideha
natum. dignis laudibus resonare. uerum
sanctum. atq; deum altissimū. sit quoq; sp̄
het m̄a ratio. sempiterna laus et p̄petuus
ardor amoris. *De ratione figure denarie*

ubi septuagenarii numeri mō descripta ē.

Nunc itaq; cōdaret ut pia modu
lacio spe eternor uos letificans
in hoc beato opere exp̄m̄at. qd
nobis etiam uitam conferat
et quid corruptionem auferat quidq; de
hitor ueniam tribuat. et quid p̄tor um
cula disrumpat. hoc est sc̄e crucis p̄doret
acca. Mento ergo hoc uox humana fau
cibus resonet. hoc deprimunt arte. os p̄
loquens. digiti scribentes. plectrum ling
ue. et uota p̄i cordis quod cecidit illello
draco tortuosus. et noxiis. ille qui arte
maligna truculentus in paradysa pro
thoplastum nr̄m decepit. cum prius ipe
cadens lucifer de celi arce tertiā parte
asthorum tinxit seum. ad inferni sulphu
rea stagna. quia. supbus. et dolosus tēpta
uit se equipperare altissimo. in gelida a
quilonis parte ponens sibi tribunal. hūc
sahet ferocissimū lupum. agnus mitissi
mus struit uire potenti eripuit predā.
et studia inuania fregit. Et gentes exi
mis et carnalib; desideris perscām e
uāglij predicationē conuētit ad melio
ra. et incendit ad celestia dona. ne ul' in
deorum supstici fabulosa. ul' hereticor
pūsa seductio. speciosa uelamine corru

pat. cūda corda xp̄ianor. qui ueritatē diu
ne legis agnoscentes in uoluntate fidei iam cō
sistunt. Et ne aridum fiat os gentiū exi
natum aculū demonum et adoratione
ydeolorum. fecundat illud in diuina laude
aucto. totius boni. et largitor uirtutū
xp̄us dñs. Causat enim et dampnat om
nem p̄fidiam inimita. potens uirtus sc̄e
crucis. et dimittens mundo debita cūc
tas opes diuitum. precessit suo munere.
Deniq; quod in septuagenario numero
manifesta redemptio toti mundo fuerit.
daniel p̄p̄ia in lxx. ebdomadib; suis que
ad xp̄m usq; p̄ungebant demonstrat.
quando consummetur p̄uaricatio. et finē
habeat delictum. et deleatur iniquitas. et
adducatur iusticia sempiterna. Iheremi
as quoq; similiter post lxx. annos reso
lutionem captiuitatis predicat esse uen
tūm. Ist moyses per lxx. p̄sbuteros quos
domini mandato p̄lo isrl' pretulit totius
magisterij p̄fectionem et reuelacionē myl
terior p̄uicis sacramentū nobis fieri sig
nificauit. Vnde b̄ndicta dei in hoc quod
septuagenarium numerum in quinq; par
tes diuisum in medio tui simul. p̄quatu
or cornua tua quaternario et denario
numero amplexeris. significas te totum
mūdum per decalogum legis et per qua
tuor libros euāgeli ad concordiam. et
unitatem fidei reuocare. Neq; enī ip̄m
quinarium absq; mystica p̄mittis. sed
uenerabilis inuis humani generis.
non solum per internum affectum ani
mi. sed etiam per exteriores sensus cor
poris tibi ueracissime esse debitum.

*De undecima figura ubi pentateuchus
moysi ordinatus est.*

In e sancte p̄r inuoca dominū
celi et t̄re. ut sis mihi in hoc
carmine doctor et rector. et in
choato p̄us et clemens au
nuas sensum opifici. et uerba sobria tri
buens ut possim fideliter pandere ad
sc̄e crucis etiam et gl̄iam noui testamē

ti. quid lex prisca futuris significet. mo-
niti ipsi rebus spiritaliter observa-
dum. Nam cum primum hec maxima
rex machina abinvisibili et in penetra-
bili profunditate consilii dei visibilis ef-
fecta est. et paradysus cum germine suo
floridus et iocundus apparuit. statim i-
lignis vite quod est in paradysi medio. vi-
tale lignum scilicet crucis prefigurabat. quod
in medio gentium positum precedentes
et subsequentes se vivificat. et sanctifi-
cat generationes beneficio reorati. qui
boni et sancti viri. spirituales. et vitales
virtutum proferunt fructus. Hoc etiam
lignum passionis. christi. prefigurabat
ysaac patriarcha cum patre imponente prae-
putium ligna portabat ad locum in-
molationis sue. sicut liber genesis testa-
tur. Sic et exodus et ceteri libri legis
edisserunt. quod forti compagine armo-
rum sancti crucis viri percuti euerunt.
ut doce sanguinis sui sponsus supernus
existeret sibi sponsam ecclesiam non ha-
bentem maculam aut rugam. Hinc ple-
bis israelitarum deo in egypto commissa
et per rubrum mare translata. laudes i-
crucis redemptionis sue decantabat. et in-
tere trium dierum gradientis. domino mise-
ricorditer eos ducente. pervenit ad fon-
tem mara. qui plurimum mysticorum in-
dulcatu est. Igitur pharaon et egyptii
persequentes. qui prius populo dei quasi
iam cepto et reducto insultabant. sub-
mersi maris fluctibus sera peniten-
tia doluerunt israelitae autem in istis
magnalibus ductori suo triumphan-
ti deo videlicet patri suorum. cantici-
glorie continuebant. et in laudibus suis
amore ferventes. laudes triumphales
exsoluebant. Porro mare orientale hoc
testatur. cum orbitas cursum egypti
hactenus in profundo. et in litore
servat. Denique veteris legis abyssus
sanctae crucis in multa dulcavit. et petram
solidissimam exiens. fontem vivis

aque produxit. ad hunc instar moy-
ses manus extendens in amalech vic-
toriam cepit. et per eam veri amalech
memoria deleta est de sub caelo. Duo ergo
viri exploratores terre repromissionis.
qui locum inverte portabant. duos
populos significant quia gaudia superna
per passionem christi in cruce completa.
quosque credentes promereri posse pre-
dicant. O crux benedicta dei. quis bene-
mystia tua noscens. tanta dona salutis.
et tam preclara sans enarrare valet.
cum nulla creatura ad laudes debitas ce-
lebrandas idonea est. Te patris etiam
hostia modicam suavitissimam domino obla-
ta. sacramentum annu dicitur. vivificantem
exaltasti serpentem. et vitale sig-
num demonstrasti populo. quo salvari
lesus ab hostibus possit. Et quid ampli-
us de te dicere possumus. nisi hoc quod
omnino bona dederas. et mala omnia au-
ferebas. *De duodecime figure in cruce
ubi nomen prothoplasti situm est.*

Seya modo dulcissima meti-
ce artis fistula. uide salutife-
ram crucis dulce laudem.
suavis camere versibus.
opusque mirabile redemptionis nostre
simul et consolatione vite future de-
notis celebrare laudibus. quia ista
cruce mors victa est durissima. et peccato-
rum nostre vincula sunt soluta. Lux
nobis per christum rediit pristina. et pri-
me perennationis concessa est uenia.
Nam primus adam decorem immorta-
litate nobis abstulit. cum pomum
ligni vetiti contra preceptum gusta-
vit. et secundus adam. saluator. videlicet
nos omnem venustatem. et omnem gloriam
atque honorem supernae claritatis. nobis
adveniens secum attulit. Quis ob-
noxiam multa et innumerabilia pro-
pessi sumus mala et temporalis mor-
tis incognitus discrimina. Sic unus
obnoxiam fidelia salvantur agmina

et luce potantur etia. Denique sicut plig
mini peruariationis mors introiit into
tum orbem firmum. et in infernum omnes del
cenderunt etiam et ipsi electi ita. et pliguit
dominice passionis mors captiuata. e.
et multi euaserunt ex ea. etiam pms ob
noxi. Uniuerso saluet orbi xpus parueni
aditum uite aperuit et in ea potentiam
uirtutis demonstrauit. ipamque relictis
yduorum cultibus honorabilem omnibz
esse uoluit. Phanc sui sacramenti nob
nobis patefecit archamini. et ad custodi
endum ius sue uoluntatis nobiscum fir
mauerat pactum. Primus homo detin
terrenus. terrenam generauit sololem
cui et inuit hereditauit morte. Sed
quoque de celo celestis. celestem mudo in
tuitu generatione. et etiam suis pmsit
bntudinem. Hic est dñs uniuersoru et cre
ator omnium rer. Regnum solus ampt
et spu sca tenet in eternum. et secum reg
nare uult ceteris gloriosos scorum. Ipe
etiam pmsit ad am quo quatuor or
bis plagas pre signatas habet potesta
tis sue qua onatur intoto orbe terrar
nobis dedit iudicium. Nam anatole.
dissis. arctos. et mesembria. quatuor
mundi partes in capitibz uocabuloz
suarum hoc resonent. unde concedet ut
omnita uiuentia atqz subsistenda dum
suum recognoscant. et laudibus deuo
tis concuant quod ihus xpus uerus
est filius dei et omips. dextera pms oī
potentis. curado salubris est contac
tusque medicina salutis etne. **De tercie**
decime figure maiore. ubi ille dñs in
meris comprehensus est. quo xpus in
utero uirginis moratus est.

Arbor odoris suauissimi et ex
pauisione frondum pulchra
rum latissima. ortus delicia
rum incompabilis affluens
ubertate langissima. Floribus uirtutum
et folijs uirorum iocundissima. per p dca
tores sci ewngeli fructificans. opes co

dis celestes. exaltata quidem maiestate.
super omnia ligna siluarum. honorabi
lis et decora existis. quia claritas xpi i
te amplexu gloriam et speciosam uenera
bilemque omnibz te exhibuit. Hoc quisqz
infidei firmitate consistit plena deuocio
ne contestatur. licet demonis ius horri
da. salutem hanc credere atqz cognosce
gentibus inuidens hacenus reluctetur.
varias quidem uirtutum spes in situ tuo
demonstris et habundantiam spirita
lum diuinarum te hie significas. Exlag
nime xpi purpureo fulgore uites. et p xpo
ammas nras ponere fortiter suades.
In te eccliaz saluatoris celsitudo consistit.
et unitas fidelium infide et pace pmaue
bit. quod etiam erectio tabernaculi. mo
saya seu edificatio templi salomoniac
prefigurabant. hoc et altare holocausti
sue diuinitatis atqz ignis uerus semp
ardens significabant. hoc et candela
brum. cum septem lucernis. et hoc sab
bati oda significabant. Quia in xpo
agnoscei uidelicet immaculata p salute
nra mara crucis immolato. et fidelium
est illuminato. et requies ppetua scōz.
Ipe est adiutor per passionem premium
nr. ipe salus etna. ipe lux uera. ipe ho
mitas pmsima. ipe redemptio nra. ipe
est. et uita sempiterna. ipe est princeps
tamqz filius in domo sua. metula inde
licet sancta. ipe est pax nra. qui fecit
utraqz unū. ipe pncipatum dyaboli de
struxit. et conatus eius uorios retar
dauit. qui pfrigus infidelitatis ferro
rem caritatis exanguere sciet. per ille
cebras uoluptatum. felicitatem ueram
promittens. fallax decipit. et p hanc de
mentiam. iam quasi captum uidentis.
manifestis uincis uincit. et ceteris
pccatorum struigit. O arbor sca. q arbor spe
ciosa. que omnium cedrorum nemora.
altitudine et pulchritudine in compa
bili superas. En numeru competentu
incomibus tuis radianti. dona serenis

suma et beatissima per aduentum dominum
portendit. Ostendit enim seriem dierum
quibus saluator utero uirginis in car-
natus est. et per hanc moram patientie
et humilitatis eius documenta nobis
prebens. et quia cum lenitate. et tranqui-
litate per partum ad nos uenit. man-
suetudinem suam et obedientiam quam
usque ad mortem uite pertrahere seruabat
designans. Ideo data est ei potestas in
celo et in terra secundum humanitatem. qui
cum patre et spiritu sancto celum et terram et
omnia que in eis sunt creauit secundum suam
diuinitatem. sicut sancti dudum celes-
tissime. et celum et terram factorem parvulus filius
nasceretur cuius imperium super hunc
mundum eius esset. **De figura quarta de
cruce. in qua numerus annorum ab ex-
ordio mundi usque in annum passionis
christi notatus est.**

Vere dignum opus est ac
predicatum ualde. trophaeum
celestis regis dulcisona mo-
dulacione psallere. et trium-
phum dominationis eterne competent
predicare. quo mundum de potestate ty-
ranni eripuit. ipsumque regnum eius destruc-
ta ac reprobata etiam carcere dampna-
uit. In quo etiam celestia et terrestria atque
maritima regna sibi acquisita. fulcit at-
que sustentat. Nam quando eius exalta-
tio fuerit ab origine nascentis mundi ac-
currens cum ministerio. annorum nume-
rus per notas grecorum in figura ipsius
dispositas exprimit. et ab hoc credenti-
um deuotio augetur. cum perscrutator
omnium rerum tam congru-
e. et tam conuenienter rebus omnibus
temporum serie coaptare. quod figura
crucis et redemptio in ea pertrahata ac sa-
lus per dona uirtutum fidelibus collata.
numero cum sacris mystis pleno. rite
in omnibus concordent. Denique prin-
cipium libri genesis manifestissime co-
probat atque confirmat. quod dominus prisca

secula. et creaturam suam in principio ab
ipso conditam per seculum crucem iuxta finem
temporum renouauerit. quia dum post
sex dies opera. hominem creatum requi-
esce deus dei. in sexta etate seculi. ac sex-
ta feria dierum per crucem hominem repato.
sabbato in sepulchro requiescente saluator
demonstratur. **Quinto ergo notum dispo-
situm est. quod numerus. v. c. xxxi. fige-
re crucis apte conueniret. et per hoc demon-
straret quod passionis christi sacramentum.**
omni nequie demonum. a fallitatem pri-
uorum hominum resisteret. opprimeretque
potencia. et superaret iusticia omnem
quicquam. finde ac dolo demerget dispensa-
tioni diuine incarnationis. taceretque pe-
nitens uirtute conuicta. omnis philosopho-
rum atque hereticorum uersutia. sed nec ul-
tra fallax uideor facio durum ac imi-
tem affectum. christi opponet euangelio quia
ipse uirtus dei est in salutem dei est in
salutem omni credenti. et per eum pa-
tescat uoluntatis creatoris et demonst-
ratur sanctam crucem omnia tempora mun-
di in electis dei qui ab initio fuerunt sa-
ficare. et regnum celeste promittere. quod
per redemptorem nostrum cunctis fidelibus
tribuetur. qui uerbo eius obediunt. cor-
de credulo et opere mundo deo place-
re studuerunt. **Spes quippe sancte crucis gaudis
consolatio est fidelibus materiam tri-
buit laudis. quia bonitatem nos scire fa-
cit creatoris. Ipse prius hominem in pa-
dyso formauerat rectum. et nunc uolens
eum perire fraude hostis antiqui. pau-
cem illum recuperans reducit ad para-
dysum. Crux quippe est arx uirtutum.
et remissio peccatorum. Ipsa scilicet de his mis-
eris atque caducis ad celestia et superna
prouehit. omnes quos per fidem et spem
atque caritatem dignos esse eterna uisione
dei christi electio comprobauit. **De quinta
denique figura ubi agnus et quatuor
euangeliste depicti sunt.****

75.
Ilius dei patris altissimi qui
dura iacula innumera sanguinis
nequissimi. da iudici sancte
audis. **O**mnipotenti carum
ne dulcissimo mo-
dulati. **T**empe
euangelista iohannes uelut aduolans aquila
impleta solent iusticie figens aspectum
mentis. uerbum dei ueni reuelatione co-
gnouit. et clari sermone predicauit
atque conscripsit. Ita quippe qui diuina per
ceteris euangelistis collata est iohanni.
ut cum illi incarnationis saluatoris et hu-
manitatis eius archana maxime conse-
lerent. iste diuinitatis eius sacramenta.
profundo sermone reuelaret. quod uideli-
factor omnium rerum animam et corpus
in se simplisset humanum. et qui ipse
pater deus unus erat cum deo patre in fine
temporum uisibilis appareret in carne.
Hunc figura leonis significat regem. hunc
uiculus prefigurat pontificem. quia ipse
ut leo et quasi catulus leonis certa-
mine conficiens opulentissimam arripuit
predam. atque idem sacerdos. et hostia
fieri dignatus est et salutem nobis con-
cessit etiam suisque participibus dona-
languis est in mensa. marci quoque
mysterio septem panum quibus. mi-
nistris hominum ihesus sanauit mystice
septem dona spiritus sancti indicat. quibus
euangelisti ipsum saluatoris cotidie reficiat.
Omnis euangelista lucas regem iustissi-
mum uictimam salubrem predica. hanc
fides catholica tenet. et pontifice clarum
scriptis tuis resona qui totius mundi tol-
lit peccata. **H**ic ergo cum esset manus et
na conditoris. et pater eternus consubstan-
tialis. ecce in diebus herodis regis e-
natus iherusalem ex maria matre. infans
admirabilis ad salutem uidelicet mundi
totius. nobilis ipse puer qui et uetustus
dies prophetarum describitur. qui uenit de e-
terni finitibus uestibus de balneo. qui tor-
lar crucis solus cal-
erit manere **s**uspen-
sus tam

astra sustentant arbiter superius. **E**cce
enim patens ipse sanctificauit glorifica-
uit. et celesti benedictione ditauit. **I**gitur
matheus qui primus in iudea scripsit e-
uangelium. humanum multum figura de-
notans. significauit christum de stirpe da-
uid secundum hominem esse natum. demon-
strauitque enim promissionis esse filium cum
abraham in capite generationis posuit
contra duriciam. scilicet et obtentionem
cordis in faciem. qui negant christum ad
salutem gentium esse destinatum. **N**am
hoc aduentus saluatoris uenientissimum
est signum. quod per patriarchas et reges
gentis iudee. generationis ordo descen-
dens ad ipsum usque peruenit christum. qui est
saluator omnium hominum maxime fidelium.

**De sextadecima forma ubi de vii. donis
spiritus sancti narratur.**

In sancto spiritus paradice simplex
deprecor ut salubris super
nos a superno solio des-
cendas et tibi cedentes de
notam mentem uanis. cordaque bene-
credula ac fida facias quia tu quoque
spiritus es uite quem se ex parte promissum
christus dei uirtus et dei sapientia discipu-
lis mittere proficetur. donum uidelicet illud
quo omnes sanctos suos ante aduentum
atque post aduentum suum admirabi-
liter ditauit. **S**uamque sponsam idest
ecclesiam. soli in pegnatione istius mundi
desponsauit. et sanguis sui pretio co-
peruit. **C**umque ergo tu das mellam
mysteria diuina per singula testia uti-
que testamenti plenius capit. et intime-
doctus omnia sagaciter inuestigat. et
ueraciter pensat. qualiter te diuina
sapientia christus mortem miser. suique spon-
se arram uel pignus dedit. dum coet-
ernus deo pater et filius. et consubstan-
tialis simul cum eis omnium artifex exis-
et omnia penetras nec est ulla creatu-
ra inuisibilis in conspectu tuo. **T**e qui
idem es etas prophetia inspiratus diuinitus

in septem species nominum propter diuersita-
tem donorum qui vniuersis atque idem es dis-
tribuit. atque spiritum sapientie et intellectus. spiritum
consilii et fortitudinis. spiritum scientie et pie-
tatis. et spiritum timoris domini nuncupauit
christus itaque saluator noster. ac uite eterne
dator frater atque mandans. te apostolis suis
his dare se ostendit cum vniuersa carita-
tis precepta instituit. ut deum ex toto
corde diligamus. laudemque eius pleno
affectu promoueamus. omnemque scientiam
nostram atque intellectum. unitate eius que
deputamus. et proximis nostris tamquam
nosmetipsos amemus. Nam post resur-
rectionem suam discipulos suos sufflas-
simus spiritum sanctum eos iussit. et item in die
pentecoste de celo in linguis igneis appa-
rente. eundem spiritum sanctum super eos iussit.
Quod uidelicet sancta trinitas dei in figura
sua nobis demonstrat. nam erecta eius
pars diuinum. translata quoque finit-
imum commendat amorem. cuius amo-
ris integritatem christus nobis ostendit
ac suo exemplo nos instruit. qui di-
lectam animam suam in cruce moriens
pro amicis suis posuit. nos idem facere
docuit. Hunc amorem semper laudabiliter.
et semper laudando sancte deus spiritus. tu
pone in me. et timor uocius atque affectus
promul recedant. quatenus gloria sancte trinitas auc-
ta. et multiplicata. mecum in uera pro-
fessione et digna laude mecum plene-
ret. quia tu es quidem ille qui os im-
plet mutum. et celestem facit rite reso-
nare cantum. **De septime decime fige-
ratione ubi octo habitudines ammiran-
tur.**

O sancta et beata potens et ue-
nerabilis aux christi. laus uite
future. et gloria redemptoris.
tu quidem prospera finitio
es. et uitalis amictus ab initio seculi.
Benigna et honorabilis. quia cum re-
membra uite suspensa passione faci-
gas. innumeris populos atuebris

peccatorum suorum expiens et celi regnum
quod per transgressionem ablatum fuerat
misericorditer per gratiam reddebas. quod in-
uitas conditoris non passa est pi-
re illos. qui spiritum iam dudum
illa habuerunt. sed propter remunerant
eorum merita bona. uidelicet eternam tribuens
eis coronam. Nam semen euangelice doc-
trine quod in discipulorum corda saluator
seminauit. secundum suum placitum in eorum
opere multiplicauit. cum in monte fidei
doceret eos. et in capiens ab octo hominibus
uibus larga protulit documenta. Mi-
rum primum figure sancte trinitas ap-
pallumini uiuens. quia sancta collatrix
utrumque et uiuat perfectio est salutis
nostrae. et per ipsam sic saluamur et resur-
rectio nostra. Sic ergo condecet et sic o-
quamusque es et deuotus numero qua-
rum hic sis diuinam laudem cum timore
et amore profer. opera iusticie facias in-
uicto tuo qui te persequitur indulget. et
propter ei refrigerium. Propter christi qui
nunc multo seculo presenti lugent. et
esurientes. et sitientes iusticiam. ad uitam
futuram toto desiderio anhelant be-
nignus suscipe. quia christi in inspiratione
diuina compungunt. ac sursum habentes
cor contemplantur quis consilio eter-
no regat omnia. et quis miseratione
inmensa indulget peccata. Hoc ego miser
latina lingua describo. hocque opto ut ipse
refectio mentis mee sit in presenti. et in-
finitum sacietas eterna. Non enim superbi
quisquam hinc iustificabit. quod ore et
habitu humilitate ostendit. superuixque
regnatorem solo prosternens adorat. di-
nitia cordis eius superba sentiant. et
opes habens elemosinas non facit nec
qualitatem sui corporis cum integer
uiribus sit. opera facit iusticie quia cer-
tum et perspicuum est quod omni tenens.
conditor non solum uerba sed et facta lo-
qui et uitam ho- nestam omni tempore
querat. Igitur qui cumque eternam

lucem uenaciter querit et ad eternam bñ-
tudinem uult puenire uere est ut poſto
tailes euāgelicos. in quibus spēs uere
bñtudinis expūunt ad regnum tendat
ſupnunt. quia in ipſo numero reſurrex-
it gñali ppetrata poſt pactum iudicū.
ſcī dei pariter cum xpō regnum mirabū-
tūm. **C**ruce quoq; xpī uia eſt uictorum
aſcenſus ad celum rota deſcenſus ad ſup-
ora nos tuſhens. dux et ianua regni
uictoria nra. **P** illam uitam poſſidebim
uerum et mercedem recipiemus etiam.
que et binario quater poſito. octonariū
miſe concludens ſignificat quod p duo
precepta caritatis. que nobis ſancti q̄-
tuor euāgelioz libri cōmendant. pro-
mereri gaudia poſſimus ſempiterna.
Hos quoq; om̄ps . . . dei om̄ps ſpūs.
qui nos per pacem. et caritatē ueram
ad regnum uirtutis futurum. iſepte-
domis grē ſue. aſcenſus in cordibus
nris poſuit. ut demonſtraret eo mode-
rite poſſe quoſq; celum aſcendere fide-
les. ſi eius grē participes fieri non
neglexerint. et quod eos expectet ſuſci-
ptura. et corona ſedis lunda in aere ſup-
na. quos hic irradiant cum uirtute
caritas uera. **De octauadecima ſpē ubi**
quadragenarius numerus poſitus ē.

Expone ergo et laudans edū-
o homo toto affectu anime.
et uniuſis ſenſibus corpo-
ris triumphū uobilem uic-
toris etiam quem glia dñice crucis ubiq;
expetit. ſuper cella celorum ſidera et
ſubtus abyſſi profundiffima tartara.
ubi lūis etie pmanet candor. et ubi
noctis ppetue pōrat horror. necnō et p
cuncta terrarum ſpacia ubi uox dieſq;
ſuis inconfuſis altuant uicibus quou-
q; mundi adueniat terminus. hoc ſenſus
animi cogitet. hoc gutture uoce reſonet.
hoc lingua impalato conrepet. hoc ma-
nus litteris ſcribat. hoc labia uerbis ex-
pūant. hoc figura ipſa metrico ope de-

picta notet. que licet difficulter tamen
ordinabitur p quadragenariū in quatuor
decadas diuiſum et exemplatum cla-
ma ſcē crucis preconia prouit. **Q**ui nu-
merus plenus myſtis uenerabili et ſig-
no ſerenus lumine inter cetera ſacra-
menta ſignificatiōis ſue preſentis tē-
geſtat figuram. quo ſcā ecclia ſub xpō
prinape contra ſpūritales nequicias.
et contra mūdi aſumatores ſcuto fidei
et lorica uſticie. galea ſalutis. et gladi-
o ſpūs. hoc eſt uerbo dei fortiter. et inſu-
pabili preliat. et confidens ſui regis
potentia. uirtutisq; eius conſcia. omnia
tela hoſtis antiqui ſtingit ac proſter-
nit ignita. **V**exillum quoq; crucis quā
in fronte ſignatā ipſa uictrix glorioſe geſ-
tat. p̄tis aduſe confundit fronte. atq;
ſeuam inimicorū ſubito perturbat anem.
Ergo in ſcā cruce ſaluator. **O**m̄ antiquū
hoſtem uicerit. et numero eius ſige-
rite et apte conuenienti quadragenari-
o uidelicet ſacrum ieiuniū in deſerto
protendebat. ut inptorem fraudulen-
tiſſimū prius temptante. per patientiā
et hūilitatē uinceret. ac deinde iniqui-
tia ſua pſiſtentem ac p̄dumante. ipſe
moriens etna morte iuſte dampnar.
Sicut em̄ ſerpens ille libricus et cal-
hous. hominem p̄mū p̄gulam. aua-
riam et uanam glia. ad fatum
illexit. et ita eum morti obnoxium
reddidit. ſic et e contrario competenti-
bus medicamentis ſaluator. nō p ab-
ſtinentiā benignitatem. atq; hūilita-
tem. humani genus ad uitam erex.
ipſiq; auctore mortis etnis cruciatib;
reuit. uictor tartaro ſubient. xpī ergo
pugna nra uictoria eſt. cuiſq; triūphi
hū ſalus eſt. **Q**ui ſedet in celis aere et
proſpicit i inferiora tē. **C**ruceq; eius
ipſa eſt totus orbis honor. ipſa totum
ſuſtentat mūdum. ipſaq; in dñi carmi-
ne ſemper et amore uenerabilis per-
maneat ſemp more meo laus et exil-

tauo morde ppetua **De forma nona de-**
ma ubi quinquagenarii numeri mac-

Atendite oculis et uidete mente
audite auribus et papite co-
re. Omnes fideles in quibus
amor xpi et caritas sapien-
tie feruet. quibus anima est ad lucem eternam
peruenire. et incorruptionem atque immortalitatem
sine fine pape. laudem crucis xpi
carmine depromo. **H**ic summi uirtus
ostendit. et bene opis deus exprimitur.
artificis illius nobilitas declamatur. **U**el
ter honor est non caducus. sed secundum re-
tempationis ordinem manet perpetuus.
Immortalis est uita melius palma. quia
xpus ipse uobis est victoria. Qui salus
nostra uenit existens. uindictam hosti
detulit antiquum. et in cruce degustans
mortem. ipse mortis deuicit auctorem.
Huc os **O** conuenite egroti. et egri-
tudinis uestrae ne uos pudeat. illi mole-
stias conqueri. uerus uestris medicus est
iste quem sancta crux in panibus gesta-
uit stupite. Ipseque manibus suis expensis
ad medelam uos uiuat. qui nobis
sanitatem integram citius prestat pan-
dite illi uulnibus mentis. et in ulcere
corporis uirus latens nolite abscondere.
Poscite medelam cordis deuotione et
pullate medicum uobis bonorum operum
sterminitate. **I**psi ergo manus saluti-
feras. non in dilacione temporis nouit
tardare. sed in uelocitate momenti ydo-
nea est sanitatem prestare. omnibus qui
salubriter compuncti cum metu et reue-
rentiam. ab ipso medico curari appe-
tunt. cui summa est uirtus ad curan-
dam perficiendam. et sapiens consilium ad
salutem prestandam. qui desuperis et
perpetuus ad infima et temporalia descen-
dit. ut rerum naturam que corrupta est.
diuina dispensatione redintegraret. me-
tusque mortis abiret. et signa beatitudinis
per arduam diuina rursum in hoste demons-
traret. **S**umme ergo quinquagenarii

um salutarem nobis esse. sancte crucis
species in cornibus suis descriptum uenem-
biliter notat et sacramentis celestibus
plenum esse rite designat. **I**n illo enim
ueri iubilet. id est plene remissionis no-
ticia datur. in illo sabbi requies rite ce-
lebratur. ille legis ueteris datione in-
signis est. et in aduentu spiritus patris
super apostolos insignior. ille pacis auctore
uenisse prodit. et pacis signum in
perfecta reconciliatione inter deum et homines.
per spiritum sanctum ostendit. **I**pe uenerabi-
lis in specie salubris in figura. et perfectus
est in sacramentorum deore nam. **x**. littera
fige fige sancte crucis aptissima et denarium
numerus designans. **p. v.** loca posita ad
exemplar sancte crucis. quinq; libris legis
cum decem preceptis significant. quia qui-
dem lex uetus per figuram et umbram quo-
dammodo depinxit. hoc totum xpus paruum
in nouo testamento secundum ueritatem im-
pleuit. **O**mnia quippe sancte crucis decem
conueniunt. et caractere littere et numeri
mea denotatus. legis mysticum et tempus
sacramentum. factumque in hoc laudabile
perpetuum. ideoque optet ut omnes sanctam
crucem laudemus propter quantas. crucis
figura regi inestabiliter gratias agamus.
qui sanguine proprio uicula laxauit de-
bita mundi. **Decem forma ubi de-**
tenari et uicenariis mris inditus est.

Ante sanguis xpi pia effusio
et uide. illa que ipso dormie-
te in cruce delata eius emanauit.
mundat nos a sordibus
cunctis quia ipse redemptor. uestrae morte
sua. uictoria cuncta a nobis tulit. cum
lites peccatorum nostrorum dempsit. et cyrographum
quod erat uobis contrarium. per
passionem suam deleuit. laudabile quippe
digna euangelii condidit. quod peccatorum
tenebris fugans omne facinus
uocat. per dolorumque cultum penitus ab-
negat quod uitam docens honestam
pauitatem et potentiam in predicatione

ribus suis commendat. uniuersis sub celo
nationibus. post ascensionem quoque salua
toris apostoli ab ipsa ueritate instructi predi
cantes euangelium. mystica ueteris testa
menti precepta impleta. et declarata esse
testata sunt. et ipsum finem esse legis et pro
phetarum. ueris assertionibus affirmant
eunt. Denique. c. xx. in estate legis lato
ris et in aduentu spiritus sancti super apostolos
insignem laudem littera secundum significatio
nem suam quater posita id est in uicinis
modum nobiliter complet pandens fidei
sacramenta. et uere beatitudinis demonst
rans gaudia. quia sicut per quatuor karac
tes laudem sanctae crucis in unum colligit. c. xx.
unitates. ita spiritus sanctus adueniens in o
mnia omnium linguarum coadunauit.
c. xx. credentes. unde apte ac manifeste
datur intelligi. sanctam crucem ueram
esse nostram redemptionem. et in ipsa uera
citer nostram consistere unitatem. Per septem
itaque dono in loquela omnium linguarum
alacer ceteris credentium lumen spiritus
ubique diuinorum testimoniorum. consue
simul frequentia miraculorum et rite eu
gelium misit in pelagus huius mundi.
ut sagena domini retraheret homines de
profunditate abyssi et conglutineret
ad soliditatem domini uexilli atque insignia
crucis omnibus pateant. quomodo dona spi
ritalia quibusque consignet fidelibus. et
premia que in carnatus saluator illis
promisit. ipsa fideliter eos pape in celis
faciat. que uidelicet prima in actu secundum
meritorum qualitatem sunt posita. et spi
ritus uerus christus. filius utique dei simil
cum patre deo. et spiritu sancto quibusque dig
nis multiplicata in supernis seruat et ue
nimenter donat. Rex regum in eternum reg
nans. et omnia regna diuine ipsa gubernans
qui dederat nobis spiritum patrum
pignus et hereditatis nostre ut nos secundum
uoluntatem suam seruet. quoad usque o
nantes gaudia uite faciat intrare. per
salute uitam deuote. bene persalite do

77.
mino christo. gentes omnes tribus et lig
ne uniuerse. et cognoscite uerum regem
uerum regem nostrum. sapientiam et uitam
dei patris. cuius potentia mors. et uita
sustinuit. et memoria mortis deleta
est. omni re parentem ipsum cognoscite
Hec laus quia ex uero et probato prola
ta est germinis finem et perfectionem habet e
ternam requiem. Iste enim nature
inordinatus est. ordo ut in dicta cum reue
rentia et tremore seruet. et in futurum per
petuam remunerationem expectet. Hec
quoque est gloria nostra. Hec et uirtus. Hec ut
in stabilitas quietis summe. istaque in
in religionis leue seruat et rite arbitrio
suo utitur qui bona summa per omnibus
apparet. et media rationabiliter regit.

*De xxi. figura in qua septuagenarius
et binarius numerus est comprehensus.*

Argo lex domini uera inreprehensi
bilis duorum testamentorum libris
conscripta. in figuram sanctae crucis
ponenda est. per quam et orbis
finem ab omni debita solutus est et uitam
perpetuam portumque salutis. et quietis et
ue inuenit post naufragium uidelicet illud
quod primus parens noster per preuariat
one diuini precepti super nos indixit.
Nam quod pligium ue titium mors seua totum
genus humanum absorbit. ac suo iure
captiuauit ut hoc apoteestate eiusdem
mors eripet redemptori nostro placuit huius
num sanctae crucis in terris erigere quod hoc quod
per gule noxam hostis ille deglutauerat.
cuspide ligni uitalis per fossus per continen
te gratiam euomeret. meritaque penas
inde lueret quod contra omne ius. et
omne fas seruus nequissimus. et fur
dosissimus. sibi donatum in alieno ope
usurpauerat. hoc etiam auctor totius
creature et largitor duorum testamentorum
deus intinere uolens. opus salubri
num sanctae crucis. et legem predicare. et per prophetas
promisit. et per euangelium suum se comple
se fatetur. ut homines creatorem suum re

cognoscerent. redemptorisque suo quibus age-
rent. Denique sancta atque magnifica crux
hinc totam serenam lucem coruscantem ostendit
sequi uiam atque ducem ad perpetuam uitam
esse demonstrat. ideoque radius suus uitas
lampas lucis eterne. omnes gentes ac a-
pulos ad celestia regna prouocat. ab hos-
teque misericordie erutos promittit. si-
cut in nocte istius mundi positos. sua
illustinatione lenificat. atque hinc ad alta ce-
lorum bene meritos postmodum eleuat.
Nec ergo uerendum est quod ulla fal-
lacia aliquem decipiat sed princeps huius
mundi foras eiecit. uenit uera uir-
trix regnat. hinc quoque est. quod im-
pudencie puer et diuinationis eius scilicet p-
dicatores inuiculis coruscant. totumque
orbem sibi subiciant. redemptosque p-
prium deuotos corde. placidos moribus.
mansuetos patientia tranquillosque con-
uersione perficiant. Ecce quod lingue sunt
nadaui in septuagenario. et unario
numero crux sancta exemplata demonstrat
omnibusque gentibus per hoc lucis portam
patentem significat. hoc quoque p-
ter. et
duos saluator ipse predicare iusserat san-
ctumque archangelorum consortia. post ge-
neralem resurrectionem in celis p-
uitat quod etiam ipse numerus designat
Octonarius namque numerus et noue-
narius in se multiplicati septuage-
narium et unarium creant. Quorum
octonarius ad resurrectionis tempus
nouenarius uero ad hunc. ordines ange-
lorum respectat. Hinc catholica fides te-
net quod in fine mundi hoc est ioc-
ta-
ua etate seculi sancti resurgentes in
societate transeant angelorum. Omnia
namque peccata mundi christus impassionis
sue ardore consumpsit. qui ex parte car-
nis in ipsa morte gustauit ac per poten-
tiam diuinitatis sue electos suos ab
inferni carcere liberauit. et sobrieta-
tis ac fidei lumen per apostolos suos genti
humana predicari iussit legem iudic-

suam. ueterem et nouam quam in hoc
quod figure sancte crucis congruit. lenie quia
atque uiginti suauiter esse. et ad celos ducendi
perducimus omnibus credentibus sibi demon-
strant. *Denicesima secunda figura in
qua monogramma depictum est.*

Xpius qui est uerus redemptor
noster in quo est omne desiderium
noster qui per gratiam suam hoc
opus me facere uoluit. o u-
nam ipse laboris finis. ipseque mundi p-
carminis sit. an omnia bona placent.
quia ipse largitor omnium bonorum. hic ergo
hortatur inuitans omnes ad dona celestia
spem detque hec facile impetrare posse.
si spiritus sanctus cupiditatibus istius
mundi perfidiam et spem et karitatem
quis ea digne quesierit. hec quidem
dona ipse ihesus mundum ueniens. et car-
nalem amorem gladio pie sepius
inficiens. per uiginti sui predicatorum
seminauerunt et fructum pacatissimum
magno suo conquisierunt. hoc quidem
semper optimus magister docuit. uetans
ne ad yma et prochyra se uerterent
sed magis ad ardua se uerterent eri-
gerent. atque intellecto euangelio suo in-
licitam seminam morum deponerent et
mites ac mansueti esse discerent. quate-
nus in seculo suo aduentu cum aduenit
in gloria patris sui cum angelis suis. reddere
unumque secundum opera sua. tales inueniat
quibus propter bona merita eterna reddat
et premia. Iste quidem numerus quem
in istis grecis hoc monogramma figurat.
domini saluatoris utrumque significat ad-
uentum. hoc est illum quando in huma-
natum principem huius mundi foras eiecit.
post baptismum subiret suum predicans
euangelium regni et sanans omne langu-
orem. et omnem infirmitatem imple-
et illum qui idem iustus iudex homo
christus ihesus desolatio dei patris. in uultu. et in
uoce archangelorum. et in tuba dei descendet.
et mortui qui in christo sunt resurgent ad

gloriam secundum preconium sancti euangelii
et uoces prophetarum. que testantur sanctos dei ui-
suros bona domini in fine uicentium. qui ueni-
ent. et appebunt ante faciem dei. Cum
ergo bene meriti sunt accepta talenta
cum lucis reportant ad dominum. et ab omni
labe peccatorum mundati lauerunt enim sto-
las suas. et candidas eas fecerunt in
sangue agni. illum sequi promeruerunt.
cantabunt deo tantum nouum alleluia
modis angelicum carmen die noctique in
loco sancto eius nec erit ibi luctus neque ullus
color. que prima abierunt. omniaque facta
erunt noua. Igitur necesse est. ut deum et dominum
nostra fide plena que utique per dilectionem
operatur. studeamus quatenus ipse tunc
ad uitorum nostrorum. et saluatorum fieri dignetur quoniam
secundum scripturas adiudicium uenerit. ignis
que ante eum preibit. et inflammabit in-
directum inimicos eius. et uenient ministri
eius et colligent de regno eius omnia
scandala. et alligabunt in anna fascicu-
los ad comburendum. tunc autem congrega-
bunt in horreum domini sui. Omnia felix
anima cui cum licet cum corpore incorrup-
tibili intrare ianuas celi. et mundis oculis
cordis auctorem conspiceret lucis. cuius
desiderium uite tunc implebitur. quando ex-
cunctis parte perfectam manet. et eternum gaudium
cum sanctis spiritibus angelis illuc
peruenit perpetuetur. laudes psallendo christo
cantando utique nouum domino cantando in
ecclesia sanctorum. in quo studio postea uni-
quam lassescere uelut quia sic regna
celi hinc perpetua appetit. **De xxiii. li.**

gura in qua uicentarius numerus an-
notatus est.

An nobilis hic imitatur flos et ue-
ri regis hoc est ihesu christi nomine
pictus. quem figura sancte crucis
cornibus suis exemplat leti-
facta christi demonstrando. Vicentarius er-
go numerus quem per singula cornua
terno usu dispositum sancta crux uocat.
personam passionis christi nostreque redemptionis

mis designat quia sicut in senario nume-
ro mundi creatura perfecta designatur. ita et
senario numero prophetam qui in sexta feria
crucifixus est. mundi reparatio perfecta insinua-
tur. Clara nempe dies illa fuit qua con-
ditor opus suum present. nec minus ista
claret qui redemptor opus suum present.
restaurando sanctificauit. Tunc ergo cre-
ator creaturam suam operando compleuit
et nunc etiam ipsam reparando benedictio-
ne celesti repleuit. Denique ad insinuandum
quod insinuum factum est. quod senarius in
quatuor cornibus crucis positus per quatuor
plagas mundi tendit. rerum perfectionem
demonstrat. quia ipse numerus primus
perfectus est. ipseque diem artificialem dimi-
diat. et his positus complet. Ipse unus
mensis est per sextam. et totius. **lxiii.** Ipse
quadringentis bissextilem numerat. et cum
quingentis diebus superfluum coadunat. Or-
dinat etates mundi. et temporum cursum
finiet. quando rex regum ueniet sanctis-
simus plantando uultu patris dimittit et regna
celestia tradere. Ergo bone rex christe. ihesu tu
bonis suis famulis tuis certa premia dare
quos ex omni mundo uera fidei lux illu-
minans et unius sapientie haustus refrigerans
decor caritatis et iusticie opera uite or-
nantes ad te perducas. Denique predictus
numerus circa crucem positus indicat
concursum plebium aquatuor plagis
mundi ac redemptorem suum. eius dimi-
nitatem pro eterna salute deprecandam. ut
ipsius magnitudinem ex perfectione euangelii
dogmate auidius discant. et perfectam fidem
perfectis operibus probent. omnia quidem
opera dei perfectam. perfectam insinuant creatorem
proprieque decore. eius decorem inestimabilem
testatur. uniuersa que in celis sunt. et que in
terra et que in mari. optimam laudet artifi-
cem. Et nos homines quasi quantula
pars creature eius sumus. licet non condig-
nam tamen deuota cantem gloriam nomi-
nis eius. et gratias ei agamus in ueritate
nostra. quia ille qui nos fecit et multipli-

anm

cauit. ipse uos proprio sanguine deumina potestate liberauit. Sic quoque uisus celebrari carmine eius amorem quem in uobis ipse ostendit predicemus. quia hunc testamini pietate operando demonstraui. defendenda uisumuit. suadendo quoque et sibi placitum esse ostendendo nos hunc precepit.

Democima quarta spe ubi centenarius quadragenarius et quatuordecim nris e.

O plebs dilecta deo sanctissimus ordo uirginum. benedicite deo christo cantantes ei cantum nouum. quod ceteris omnibus est imitabile. psallite deus glorie immortalis. ante sedem altissimi. et ante nostrum animalia que diuisis uultibus formata sunt et angelorum seniores sedentes iuxta. sedibus. uos sumpti estis ab hostibus. pueri de et agros pulcherrimorum cohortes sanguinis illius prece conpate. mentis castis confistis ac dignissimas laudes triumphis nobilissimam cantatis. uera manus cytharis modulans multum dei serenum ac placabilem frigenis reddet. cum clauore ualido atria domus domini replens tanquam uox tonitruum magni tonat methe. et sicut uox conpate aquarum multarum ualibus. In ore quoque uro non est mendacium inuentum. neque in corde dolus. sed pia carmina aptantes dignas laudes actionum dei die nocturne continuas pindicia uirginitatis et castitatis corporis amantissime que in uobis rex uester super omnia diligit. Nam hanc quam nullus alius uobis dedit quam ductor et conditor uester. ut sine ulla reprehensione uiuentes intris. eternam inde remunerationem postmodum accipietis in celis. Quia propter probatissimum et perfectissimum ordo uirginum qui in diuiso sexu et indissimili etate immenso celeste conuisione agebas ab omni fornicationis inquinamento alienis et ab omni spurcia immundis officiis oris ac deuotione cordis gestumque corporis placidas laudes deo decanta. Ecce

transitus uir ad celum directus est. ubi merces eterna uobis parata est. ubi immaculatus uirginis agnus pascua depascit florida. quem et uos sequentes quocumque ierit. amena carpitis pasua. Singulas stolas cum laude castitatis manibus iam tenetis alias iuxta finem mundi temporibus immortalibus accepturi duplici honore gaudebitis. Quia propter rogauimus et obsecrauimus uos opti. et agmina celestis milicie. primum nobilissimum et insignem famulissimum decoris uiri. ut ubi uos iam leti cum rege uro regnatis ibi nobis eterna gaudia promereri curetis. quatenus agnus ille dux et gloria uira. qui celi dominatur marce. concedat nobis locum ibi spaciosum et desiderabilem. ut uirum tantum et si non cantare possumus. saltem cum iocunditate plebula audiamus. *Democima quinta signa ubi alleluia et amen posita sunt.*

O laus pia et perpetua sancte crucis quam sanctus ceteris in celis frequentat assis frigenis ut aliquit decent et digne de te proficere ualeant. et pleno ore gloriam tuam predicare. Ego namque prout potui te sancta crux merito ritum ceterum multum desiderans in hoc satisfacere sed tu excedens dignitate quantitate uirum magis largitum quoque numerum more superasti. Nec mirum cum etiam celestia simul et terrena cuncta superas nec satis ualet aliquis maiestati tue facere aut uerba condigna honori tuo aptare. Quia propter temptam ex celestibus ceteris quedam uerba ad laudandum te sumere que etiam spiritui tue. figureque conueniret. disposui ea de uerba impagina uiri sui non continuatum. sed disperse. et inserui angelicos ceteris. amen uidelicet in medio ceteris collocans. et cum alleluia cetera eius complens. ut sic quoque hanc sanctam effigiem celestis carmine signare. et mysticum eius per hoc inuare. Nam fideles quoque et multi fa-

multi dei mundi ceptis hunc triumphat
et munere illius deorem spiritum hoc pa
lam predicantes quod spe etiam ardor
fieri pos elorum resonans. premia ce
lestia suis consortibus iparet. et antiqui
hostem aufugiet. qui pmi humano qui
sensuina intulit mortem et apthoplas
as parentibus nris totam progeniem
usq; in aduentu xpi usq; ad inferni loca
deturcat. Ist nos quos desideru et non
ad celos animo eleuat pompenus fac
em dñi in confessione et implacitis rite
nubilantes grām in conspici eius inuen
studeamus. taliter in laudib; ipius exul
tantes qualiter iusticie exposat ordo. et lo
rum agmina in celis perpetuo concelebunt
hoc tunc rite fiet si nuplex contendunt
precepta tonantis. et no solum lingua
sed etia cogitatu atq; ope laudes ei gra
tissimas dicere decernimus. Nam ser
mo dei tantum ore polatus sine concord
mentis et operis non sufficit ad salutē.
quia talis laudatio non est deo placata
que licet sibi gaudia promittat parua
tamen meretur. quia scriptum ē. no est
pulchra laudatio more peccatoris. eos
igitur prece celestes angelor; plebes
ac spūs animalq; iustor; qui in cōspici
glie maiestatis diuine ueraciter exul
tatis. ut sicut sine cessatione alla et amē
perpetuū dño xpo metuiū cantatis. ita
numq; sortem precibus adiuuare
studeatis. quaten⁹ beatitudinē uerā
quam uos iam pfecte tenetis. tandē
aliquando p xpi grām nos pape mere
amur.

**De uicesima et sexta figura in
qua prophete sententie denotantur.**

Ite igitur ostra crux xpi omnia
prophetar; bene horraunt.
facta predicant uirtutes ex
altant. quia quicq; plebs illa
sacratissima et diuino spū inspirata.
uaticinando de xpi aduentu protulit.
tue potencie gliam in ea reuelauit. cū
non ob aliud ipse saluator mūdo ap

paruit nisi ut per te saluaret genus hu
manum. Videamus ergo quid propheta et
psalmista dauid dixerit. si forte signifi
ter aliquid de te locutus sit. ait enim fo
derunt manus meas diuumerauerunt
omnia ossa mea. Quid est ergo manus
et pedes confodere ossaq; omnia diu
merare nisi xpi membra uite dissensa
claus configere. Item dauid dicit. de
derunt mestam meā fel et misti mea
potauerunt me aceto. hoc utiq; signifi
cans quod euāgelista de xpo expo
sunt dicens. Postea inquit sciens ih̄s
quia omnia consummata sunt. ut co
summaretur scriptura dicit. Hic uas
ergo positum erat aceto plenum. illi at
spongiam plenam aceto. ysaia omni
ponentes obtulerunt ori eius. et alibi
scriptum est. Dederunt ei uinum bibē
cum felle mixtum. hunc quoq; ysaia
propheta uaticinans ait. Puerulus natus
est nobis. et filius datus est nobis. et
factus principatus eius sup humerum
eius. et reliqua. et item ex persona xpi di
cit. corpus meum dedi peruenientib; et
genas meas uellentibus. et item facie
meam non auerti ab increpantib; et con
spuentib; in me. Et leuabit dñs signum
in nationib; et congregabit profugos isrl
et reliqua. In his ergo omib; sententiis
et tui exortationem. et passionis xpi ui
tatem iudeorq; expressit seruiciam. Iere
mias uero describit xpm qñ a quum
mansuetum ductum sine uoce ad iugo
laudum. huiusq; in panem eius mis
suros incredulos. quod significat pa
nem uite uite eleuandum in artem
carne gustaturum. Ezechiel quoq; th
au hūm tuam effigiem similitudē. sup
figentes uiros gementium et dolentium
esse posita asseuerat. obliteraque da
dis uastatoris. Sic tu quocq; scā crux
non infirmitas ul' ignobilitas esse
sanctis prophetis ostensa ē sed uirtu
firma laus precipua et uanis seu poi

et pedes meas

tus fidelissimus. insublevando totius or-
bis naufragium. Nam daniel predixit
xpm dnm a perfidis occidendum. et sic
pm noxam finienda. Iste interfecit
nem mortis saluationemq; describit ppli.
et iohel obscuritatem syderum morte
xpi prenucliauit futurum. amos festi-
uitates iniquorum inluctum conuictas
et omnia cantica eorum implacitum. Ab-
dias dolos uideorum contra dnm et eccle-
siae saluationem expressit. Jonas quoq; suo
exemplo triduanam domini sepulturam
prefigurauit. Mych. xpm monte appel-
lans domini. conuentum pplorum ad xpm
predixit. Nam ultorem esse uenturum
impium. et consolatore pns dnm pro-
milit. Abacuc quoq; plano sermone
cornua tua osca cruce inuicibus xpi
splendescere testatur. et sophonias ad-
uentum dmi prenucliat futurum. et di-
em resurrectionis eius describit. Ag-
geus quippe in commotione celi et terre
desideratum omnium gentium aduentum
se testatur. Zacharias uidelicet illum
inuestibus sordidis mortalitatis nre
et plagas inuicibus eius fixas. mul-
torumq; plachum sup eo quasi sup uni-
genito. Malachias quoq; licet nouissi-
mus mo: dicit. xii. pphaz ponatur lumen
lenter tamen ut refert dominatore terre
ad templum suum uenire describit. et
purgare ministros suos examinacone
ualida. quod possint ipi sacrificia offe-
re iusticie. hec cuncta salutis dona. et
ualida iudicia uite perpetrata. osca
cruce xpi. sancti con corditer perenne-
re pphie. et ad hoc te auctor omnium desti-
nauit. et omnia uite sine ulla dubitac-
one que de eo promissa sunt ipe pferat.

*Deinceps septima forma in qua a-
postolorum sententie collocantur.*

Non minus tua uim osca cruce
testatur littera noui testam-
ti quam scriptura legis uete-
ris. quia dona græ diuine q

illa spondebat futura hec per uicaria
nomen saluatoris docet esse completa.
indeq; maxime claret quod xpus ihus
dñs est legis utriusq; quia ipso ore ge-
minum mundo patefecerat abyssum. le-
gem uidelicet exponens et euangelium
condens sanctorumq; desideriorum uoto re-
spondebat antiquas. et ostensione carum
sacabat posteros. Bonus uerax omnibus
equus. unde fit quod apostolicis ceus de
tua scissima constructione sermonem pro-
tulit iocundissimum factaq; tua magni-
fica saluberrima ostendit relatu. Nam pe-
trus qui in apostolorum ordine primus est for-
ter de te persuasionis simpliciter exemplum
ita dicens. xpus pro nobis passus est
sintres uobis relinquens exemplum
ut sequi. uest. ei. et item. Petrus inquit uir
ipse pertulit in corpore suo sup lignum.
ut pns mortui iusticie uiuamus. an?
lignore sanati estis. hinc quoque credo
qd' ipe qui pro impiis et ingratis ani-
ma sua posuit ad deuotorum atq; fidelium
sibi preces ames sue pietatis inclinet
proinde ego miser si honorificencia ei?
aliquid munusculum dignabitur artis hu-
mane accipere. hoc carmen summis
uisu et opto offerre quia meius boni-
tate confido. quod pie deuotionis mu-
nera ipi non displiceant si p se uera
uerimus inuera confessione nominis
eius. Ist nos beatus Iacobus apostolus hic
exhortatur exemplum panis xpi nobis
ostendens exemplum inquit accipite
fratres laboris et panis prophetas. qui lo-
cuti sunt in nomine dmi nri ihu xpi.
Ecce beaticamus eos qui sustinuerunt
patientiam iob audistis. et sine dmi
indistis. hinc et dilectis dmi Iohannes
ad mutuam dilectionem nos prouocat
xpm in eum preferens. ut sicut ipe
pro nobis animam suam posuit. ita et
nos pro fratribus animas ponamus. Judas
quoq; seruus xpi finit aut iacobus.
sub exemplo ihu successoris moysi.

demonstravit ihu xpm eduxisti nos
per crucem despiritali egypto. id est dy-
testate tenebris. et mardulos poidide
Paulus ergo non paululu sed magni-
fice de te locutus est qui auditoribz suis
ait. Non enim iudico me inter uos aliqd
scire nisi xpm ihu et hunc crucifixu. et co-
tradixit sibi glia nisi morte dñi nri
ihu xpi p quem illi mundus crucifixus
est et ipse mudo. xpmqz affirmat popt
mortem crucis accepisse potestate mor-
la et mtra et subitus timu ita mudo
ihu omne genu flectatur celestiu trel-
tium et infernoz et omnis lingua co-
fiteatur quia dñs ihus xpus xpus in
glia est dei pris. *Eae sancta crux xpi*
apostolicus ordo quam concinne antiqz
prophetis tuas laudes profert. ita ut ni-
nullo dissenciat quod ea que xpi preane-
bant futura. isti uite completa confirmet
quia tu uere conuor. die signum. celestia
simul et treltra uetera et noua omnia
pacificas.

Defugura uicesima octaua
ubi opifex ipe sanctam crucem adorat

Omnipotens maiestas uirtus
excella creator celestium et for-
mator treltrium dñs ds saba-
oth. qui uerus conditor et re-
demtor es hominu. tu laus es nra.
tu uirtus et glia. cum salute uera. tu es
rex regum tu doctor ignorantiu. rector
fidelium et magist credentiu. tu sumus
et princeps es pastor tu pius pector tu
arum omnium. tu sancte saluator es to-
tus boni. dux bonis. uia recta. lux uia
et uita ppetua. merces clam et hostium
salutis etne. exte omis sensus. uox.
ubium et ututum omnium fructus p-
cedit. ad te ergo direxi sermone inprimor
dico huius operis. et quecumqz insequen-
tibus addidi ad tuam laudem puenire op-
taui. cor meum ad te se eleuat. mentis me
e tota intentio ad te clamat. quicquid ul-
quam lingua recte confessionis seu manu
tunc operationis cum deuotione pie me

tis profert. totum ad laudem tuam pti-
net. Omnia namqz te glificant et bene-
dicunt que iuuus et que insupius sunt.
nec no et ego ps minima tue creature.
te dñm ueru simplex et letus adoro. atz
cruci tue submisce et humiliter supplicas
dico. :-

Oliquu uitale et ara salutife-
ra te adoro spem uite etne. de-
precans ut pte structuram
tissima hostia quata deo ob-
latus existam. hoc meū est desideriu hoc
uolens amoris feruor. hoc tota men-
tis intentio et flamma lingue exorat.
hoc esuries cordis. et finis est anime
ut per passionis tue gram me tibi ob-
latum famulum suscipias tuqz cruci-
fixo totum quod ime tibi contrarium
est consummat. et carnalem estum tem-
peret. nim exstinguat. linguam apuo
et uaniloquio compelat. et pietatis
iuba mos meum reponat. omne pbur-
bationem mentis pacifcet. et puita
honestā deducat. Ergo quando adue-
neris domine ihu xpe iudicare uiuos
et mortuos. ac seculum pigne et consup-
serit flamma adulteros tuos. omisqz
qui oderunt nomen tuu inouissima
tuba et tempestate ualida. quando se-
cūdu euaglin tuum appebit signum
fily homis in celo. et plangent sup se
omnes tribus tre uidentes meū i que
pupuxerūt. Obsecro ut tunc aflam-
mis uisceribz sca crux me eripiat atqz
ab ira agni pprum portam defendat.
cui tanto carmen presens. et utinam
usqz in fine uite mee. planta illi et ho-
norifica semp detantem. minimus om-
nium seruoqz tuoz et peccator. Iux-
ta uis ymnis et laudibus corde. ore.
manu. et totius corpis gestu. hoc sep
memorans quanta bonitate nos tu
conditor nost creasti. et quanta pieta-
te redemisti cum ab inferni carcere et ge-
henne flamma nos liberasti. Et nunc

saluator deprecor ut des michi requiem
illam quam fidelibus tuis promiseras
te daturum in aere polox ubi uere po-
pulus tuus sabbatizat sabbato phen-
ni fruens. Interim quoque quam diu sim
In hoc corpusculo dirige me in semita
recta fidei catholice. sustenta firma spe-
refice tua dilectione ut ipse michi sis re-
frigerium in uia. quem requiem habere
desidero impetra. Sine ulla enim diffide-
ntia omnia promissa tua credo esse ueris-
sima iudicia tua. ptimeo rectissima. do-
na tua expecto dulcissima. Presta ut ite-
gaudeas permaneam tecum in eterna leti-
tia. Orix alma dei usque huc quantum
laudem tuam ceant. sed quia triumphum
perpetuum expectes quem iniquita-
tibus pleniter et perfecte non inuenis.
confer te ad celestia angelorum agmina
ibique laus perpetua pancia resonabit.
De ni la. a m e

Rabamus hic fuit qui corda pauentia
luit. Sanguis antidoto xpi deorpe
toto. Iugruce qui fluxit. felix qui uul-
nera fixit. In quibus est uita. rogo ut
homo crumina uita. Et tua sit uita.
uirtutum flore polita.

Mille quadringentos post deca qua-
torque annos.

Libri huius opus in metere abbas fe-
petrus.

scribere hic fecit anime sue qd re-
medium sit.

Spem mercedis ob augmentum
pictumque decorauit.

Victoriose crucis in laudem xpi nri
redemptoris.

Virginis eximie simul michaelis
archangelique.

Nri benedicti pris qui nos inferni
distraxat atris.

Co. dicis ablato loco hoc iudicium
nouit se.

Seruitate pressuram quam fugiat pro-
bus ipse.

Legitur in **Gen.** qd dñs dixit serpentem sup pectus tuū gradiaris. Et postea ibidē spūs continebat caput tuū. Et insidialis calameus eius. Quod impletum est in uirginitate hūc uirginis que continebat caput serpentis. **Uirga uirginitatis** sū uirginitatis puella.

Legitur exodi. qd moyses uidit rubū ardentem et non comburebat. Et dñm audiuit de rubo sibi loquentē et dicens. Disce alia te. tū in qua stas sūc. Rubus ardens qui non comburebat sūc uirginitatis mentem sūc corruptio uirginitatis. Quia uirgo peperit et in corrupta genuit.

Legitur in **lib. i. qd** gideon petiuit signū uictorie in uellere pluuiam irriganda. Quod figuratur uirginitas gloriā sū corrupcione impregnanda ex spūs sancti infusione. **Uirga** hūc mater uellus remanet tū arida tellus.

Legitur in **lib. i. qd** uirga aaron una nocte floruit que fuit arida. Quod figuratur uirginitas arida sūc omni uirginitate pariter filium dei sūc sūc.

A black and white line drawing of the Circumcision of Christ. The Virgin Mary stands on the left, leaning against a stone structure. The infant Jesus lies on the structure, being circumcised by a priest on the right. A small figure of an angel appears above the infant. The drawing is simple and appears to be a reproduction of a manuscript illustration.

Legit leuit. xij. quod mulier piens prius pinguentiu ipm redime
debat que paupes aut qui oues hie no possunt duos turtures
aut duos pullos columbar ppiis offerre debebant & hoc pro
sua purificatione. Quod mizo glosa adimpleuit que in
purificari non indiguit

Matias. Ecce dñs ingreditur mundum.

David. Ecce elongavi fugientem a me.

Herodes dñm xpus puer aufugit terram.

Osee. Natiuitas adquirendi dñm.

Jeremias. Reliqui domum meam.

Osee. Ipe confinget simulacrum.

Isai. De domo dei mei et habitaculo eius.

Osee. Indie illa discessit.

Isai. Peruenit dñs ad egyptum.

Legitur En. xxv. quod cum rebecca mater esau audisset quod esau duxisset q. aliqu tempus ueniret ut iacob interfuisset. ita filij sui iacob de terra sua misit in terram alienam ut nere subterfugerent. Quod bene prefigurabat fugam x. megyptum quia cum herodes quesitum adpendum. Inde angelus dixit. Tolle puerum. **Unde R.** Long. terra pñs iacob forni die uariis.

Legitur in s. libro. Regū. xvi. quod cum saul misisset inuicias ut querebatur dñm anichol submisit eum punam fenestram in fine et sic euasit. Rex saul fign herodem. David aut xpm quem herodes quesitum adpendum. Joseph uo xpm cum maria megyptum duxit **Unde versis.** Et michel dauid saul inlidat sibi stant.

Legitur merod. xxv. quod moyses cum uenisset ad iudicem demante descendens uidit uiculu quenu aaron ferentem teatua. qpe moyses salubris confectis uiculu destruxit et confregit. Quod bene prefiguratu est ut de qñ xpus tunc egypti in tunc ydola corruerunt **Unde R.** Moysen sanu tenetur uiculu simulacrum.

Legitur in s. lib. Regum. x. quod phylister archam dñi qua repant in bello posuerunt uicula dagon deum suum. demane inuicentes templi inuenerunt dagon uidentem uiculu hactenus apert fructu et inuicentes preclat. Quod completu est quia xpus uenit megyptum hunc sena tunc ydola et errores inuicentes corruerunt. **Unde R.** Archam repentane fit dagon causa ruine.

Legitur in lib. 1. Regum. quod Saul rex fecit occidi omnes sacerdotes. quia dauid fugientem receperunt et ei panem suum obulerunt ad comedendum. Saul herodem. dauid xpm sicut sacerdotes puerus quos herodes propter xpm fecit occidi. **Unde R.** Saul propter dauid xps omnis nescit scire.

Legitur in 1. lib. Regum. quod morituo Saul dauid consoluit dnm qui cudit sibi ut reuerteret ad terram israel. Dauid sicut x. qui post mortem herodis rediit iherosolimam iuda sicut testatur eu. dicens. Angelus dnm ap. m. s. p. di. Namque pueri et matrem eius. **Unde R.** Aspariam dauid defuncto Saul reuertit.

Legitur in 1. lib. Regum. quod adharia regina iudeus morituo filium suum fecit occidi et omnes filios regis ne regnarent propter suum. hoc factum est regnavit profilio huius autem nre soror regis sub quaerit filium eius unumquemque qui postea regnavit. Regna crudelis herodis et qui propter xpm fecit occidi pueros. puer autem sub manu mortem xpm sicut. **Unde R.** Puerum sublatum stirps est data regia fuit.

Legitur in Gen. xxi. qd iacob reuertens in terram suam quia fugat asacie frs sui. Et iacob p. m. s. p. q. ues et boues camelos et aliosq. i. p. e. sequebatur cum ysaac et p. uis iacob q. frs sui fugat sicut xpm qui herodem regem quem p. s. l. s. s. i. g. t. fugit quod morituo xps in terram iuda rediit. **Unde R.** Formidans frs iacob ardet uisere p. m.

David. Rex iherusalem et herusalem. Hunc spiritus absolvit fons pietatis.

David. Rex iherusalem et herusalem. Hunc spiritus absolvit fons pietatis.

Legit in lib. reg. xii. q. ualiam ppha nullus fuerit ad dauid ut eu corripet propter suo ipe penitencia ductus miam aduio impetravit. Dauid em penitens iherusalem penitencia designat. q. miam oim peccatoru suoz meruit amperere. **unde x.** Et dauid tunc rex pmi uos corrigit actus

Legit in lib. q. hebras ppha tulit pmi simonitis in cubia hui sua orans et dicens. Beata obsequio dne aia pui hui. q. et fm e et reddidit pmi uiu mti sue. **unde x.** Et hui pphabat lazarum sustinone qm dms emi suis sororibus. marthe et marie magdalene uiu reddidit **unde x.** Et uidue natus ppham vniuersis

Legit in lib. i. q. maria soror moysi et aaron ppe pmi sui lepra infecta fuit et pperces moysi amati e alia in mundicia. **unde x.** ppha xpm figt qui maria magdalena ab omibz imundicijs ppe mundavit **unde x.** Hec lepra tanta pena fit i vnda pacta.

Legit in lib. i. q. quod hebreus ppha uidit pmi vidue que eu hospitari solebat deamitu pphavit se sup pmi et alleluia est caro pui et reuixit puer. **unde x.** hebreus xpm figt puer uero lazarum quem uidentibz iudis ad uitam rediit **unde x.** Et ma dona deus uirata redit hui hebreus

Legit in Gen. xvi. q. abraham uidit tres viros s. anglos qui eam ad
 suum hospitium puenerunt tres uis et unum adorauit. Tres angli s.
 habuere unitatem personarum et q. unum adorabat dedit intelligi uni
 tatem eorum. Sic petrus uidit ihu cum moysi et helia tres
 uidit. sed solum in xpo uerum deum cognouit. **unde v.**
 Tres uidit viros abraham solum uenerunt

Legit in Gen. xvi. q. quod cum uabudonoglor. misisset tres pueros
 in furnum ignis et ai ipse ad amicum accederet uidit cum eis q.
 tum similem filio dei. Tres uiri unitatem personarum dabant
 intelligi q. unitatem eorum. xpus in sua transfiguratione se
 ostendit rex in cunctis uiri. et in personis trium. **unde v.**
 Et audire en isti gentili qm xpi.

Legit in i. lib. esdr. vi. quod rex darius precepit esdre scribe ut iuxta
 in iherusalem et templum mndaret et reedificaret. Rex iste xpm sicut q.
 cum euentes et uenerunt de templo expulit. Templum dñi ab
 illis mndauit dicens. Domus mea domus orationis uocabit
 unde v. Templum mndari iubet hic et festa nouari.

Legit in i. lib. machabeor. ca. x. quod iudas machabeus precepit q.
 templum ab illis mndaret q. contra legem positum fuit.
 Judas xpm sicut qui fuit flagello defunctus. euentes et uen
 tes de templo expulit dicens. Domus mea domus orationis uoca
 bitur **unde v.** Et tunc scilicet deus mndare studet machabeus.

A black and white line drawing of a king in a crown and armor, holding a sword and a severed head, standing before three women in long robes. The king is on the left, wearing a crown with three flowers, a tunic with a belt, and a cape. He holds a sword in his right hand and a severed head in his left. The three women are on the right, wearing long, flowing robes and hennins. They are looking towards the king. The background is plain.

A black and white line drawing of a religious scene. On the right, a bearded man in a long robe (Jesus) stands and gestures with his right hand. On the left, three women in long robes stand in a line, looking towards him. The background is plain.

Summa xpi conspiciant mlti ist.

David. Hanc dies ems pueri
dui unyqz pny

Non sapia neqz pny
salonon. Hanc dies ems pueri
dui unyqz pny

Quid cogitatis contra
dui unyqz pny

Legitur in Gn. xxxvii. quod frs Joseph miserunt ad iacob ptem suam
a. fca pessima deuorant filium tuum Joseph h. emm fecerunt dolo
se conspuentes in uentrem frs sui. Joseph a. filius suus dolose
venditur. xpm f. qui a iuda dolose venditus fuit. unde v.
Turba malignat fratri puer ut pimat

In 2. lib. R. legi. xv. quod absolon filius dauid stetit ad ianuam
pre ciuitatis iher. et iplo ingrediente loquebat. dicens. Quis me
constituit iudicem. Et sic loquens inclinauit corda viror qui
seuam conspuentes contra dauid ptem suam ipm regem constituerunt
et postea ptem plegatus ipm occidere intendebat. Absolon iste hu
dau iudicem fuit qui morte xpi cu impietate iuda e pldis
conspiciunt vn x. Pnitare infata panis proles coelestis.

Quid cogitatis contra
dui unyqz pny

Quid cogitatis contra
dui unyqz pny

Quid cogitatis contra
dui unyqz pny

Quid cogitatis contra
dui unyqz pny

Legitur in Gn. q. frs Joseph cum ysaac helitis vendiderit xpx.
argenteis Joseph iste iustus a. filius dolose venditus xpm f.
qui iuda a. iuda est venditus xpx argenteis. unde v.
Te signat xpe iuuenis uenidatus iste

Legitur in Gn. xxxix. q. cum ysaac helitis Joseph in sua induit
ruit tertiam vendiderunt eum in egyptum pnceps miltie re
gis egypti noie phutifar. Joseph iste venditus xpm f. qui
ab ipo iuda iudicare venditus est. unde v.
Commerit hoc xpo qd pua fit in isto.

Legitur in lib. Reg. m. q. Joab princeps milicie uenit ad abner, ut loqueretur sibi in dolo quem am dolo et blande alloqueretur transiit eum gladio. Joab sicut iudam, qui xpm dolo posuit tradidit impijs iudeis ad interficiendum. **Unde R.** Alloquio blando Joab hunc primum nequam.

Legitur in lib. regu. quod vesabel impia regina cum occidisset iustas dñi helyam iustam interficere desiderabat. Hec impia fecit impios iudeos sicut qui uerum helyam. i. xpm crudelit et inuidiose occidere intendebant eo q. eis eor malicia predicatora manifestabat. **Unde R.** femina trux ista dampna plebs ipia xpm.

Legit in lib. machabez. m. q. triphon uenit ad iuda machabeum, ut loqueretur sibi in dolo et sic eum capet. Triphon iuda sicut qui dolo ad xpm ueniens posuit eum tradidit impijs iudeis. **Unde R.** Verba gerens blanda triphon parat eterna nefanda.

Legit in dan. m. q. pilatus iniquus uenit ad regem et dixit tunc nobis daniellem. Cui devotus timore tradidit eis daniellem innocentem. pilatus iste iudeos sicut qui ad pylatum dicebant. Crucifige crucifige eum. Et ita. Si hunc daniellem Rex aut iste pylatum sicut qui iudeos timuit et eis illum tradidit. **Unde R.** Sens hec crudelis sicut interitum danielis.

in imagine pateris pie xpe

in imagine pateris pie xpe

Legitur in **Gen.** quod noe cum obdormisset in tabernaculo ianuam interea nudus et agnus uerenda eius. q. am uidisset cham filius eius derisit eum. sed alii eius uidere noluerit sed oculos suos obtulerunt. Noe x. sign. quem uideri corona spinosa coro nauit et postea denudauit et tunc scilicet deriserunt **in x.** p. uida uerenda uidet dum p. is cham male ridet.

Legitur in **Gen.** xv. q. am abraham et ysaac pgerent simul. Abraham prauit gladium et ignem ysaac v. ligna pque xpe ymolari deie bat. ysaac xpm sign. qui lignum in quo ymolari uoluit nobis in suo corpore portauit. **in x.** Ligna ferens xpe te p. signat puer iste.

Legitur in **in i. lib. Regu.** q. q. helysus ppha descendit de monte omur uerunt ei p. xpm in clamando et obclamando dixerunt ascende cal ue. e. gressu. duo uis. de salati montis et lacrimis exis. x. p. uos. Helysus xpm sign. quem sui p. i. uideri in coronatione turpiter deriserunt tum eum plachemauit **in x.** p. uida uerenda uidet dum p. is cham male ridet.

Legitur in **in i. lib. Regu.** xv. quod helysus clamabat ad muliere que ibat ad ammanum ut ligna colligeret et dixit ut sibi pulmentum faceret. Que respondens ait. En colligo duo ligna. x. Duo ista ligna que her mulier colligebat ligna aruas sign. que xp. i. in suo corpore pando colligebat. **in x.** p. uida uerenda uidet dum p. is cham male ridet.

Erut etisti hunc vos pascia xpi.

De cruce munda cum sanguine proficit vnde.

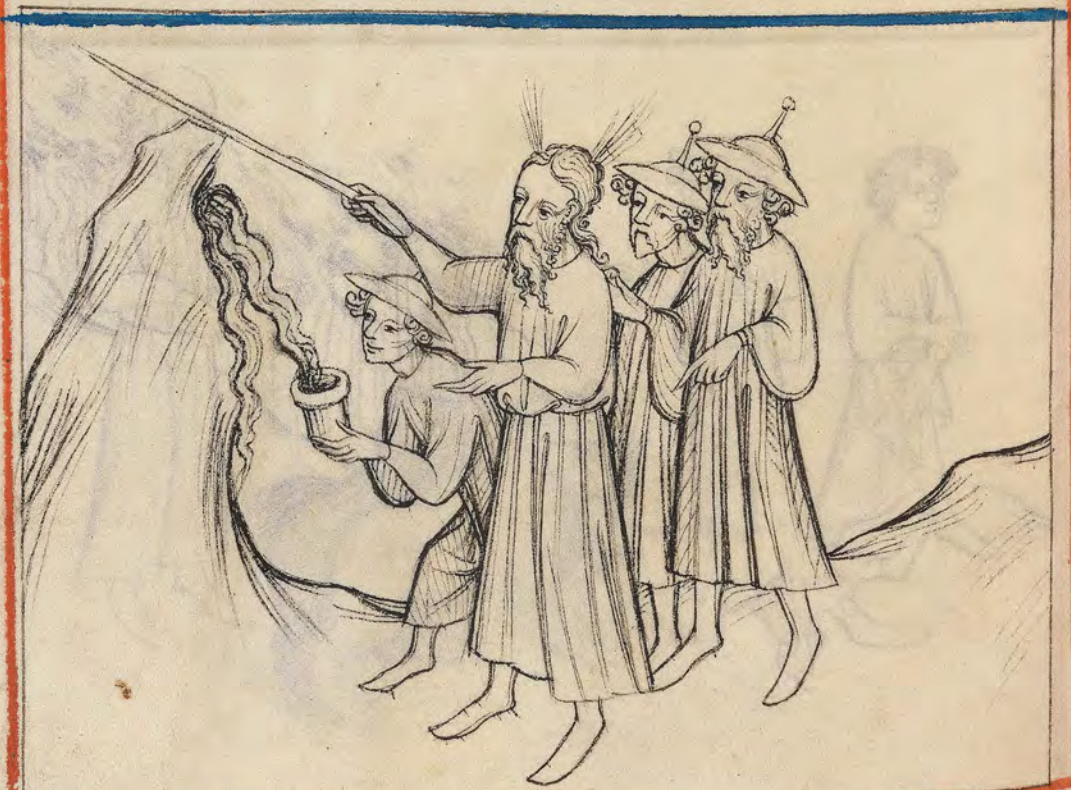
Legit in Gen. xxi. quod abraham dum extendisset gladium ut si
lium immolaret angelus dñi de celo ipso prohibuit dicens. Ne
extendas manum tuam super puerum primum abraham primum celeste
figit qui filium suu h. xpm p nobis omib. in cruce immolavit. **vi. x.**
Signante xpm primum pat immolat istum.

Legitur in Gen. ii. quod cum adam obdormisset tulit dñs costa
delate eius et formavit eam muliere. Adam dormiens xpm
figit deum. latus fluxit sanguis et aqua insigni illius ut in
telligam. omnia sacramenta delate xpi effluxisse cu miles
lancea latus ei apuit. **vi. x.** Fera pma vici derossa cepit vi
ri.

Legitur in Gen. xxi. quod cum dñs vellet pplm demeritis. Serpen
tem autem libenter. precepit moysi. ut faceret serpentem eneū et eum i
ligno suspenderet et quicūq. illum inspiceret deserpentibus
litteraret. Serpens suspensus xpm itate figit quem intueri debe
quis serpente. i. dyabolo vult litterari. **vnde. x.**
Isti amant serpentem dum spectantur.

Legit in exod. xxi. q. cum moyses pplm desertu duxisset
deficient illis praeque penuria. moyses cu sign. q. manna tene
bat filitem pangebatur et exierunt aque lapidum. Vilex ille
xpm figit qui nobis salutaria sacramenta h. delate suo effudit
cum illud lancea militis in cruce apert. pmissit. **vnde. x.**
Est sacramentum xpi dans petra fuentu.

David impac factus est locus

Solomon ego domus et cor

Quia conditum et ab his milia sepelitur

Petrus et ceteris sepulchris eius

Jacob sepulchris acubabit

David. Cantavit portis

Moses tu mores

Contra tu xpe potens iocundum

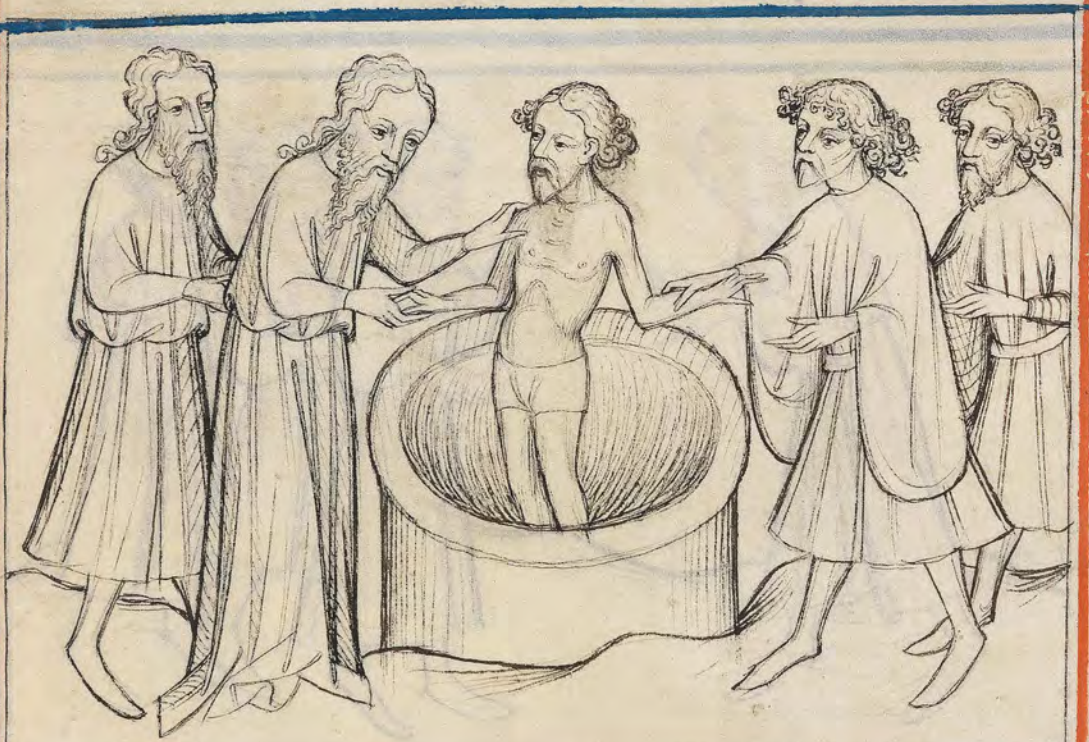
Petrus. Cum sanguine

Jacob. Dumtaxat fili

Legitur in Gen. ii. quod cum adam obediasset tunc dñs
et quod cum frater ioseph vellent eum ymaginatus vendere ex
uerunt eum tunica sua. et miserunt eum in assuam veterem
ioseph xpm fign qui missus fuit in assuam. i. in tunc. amici
amici sui deinde deposuerunt. unde x. Hanc in assuam deum
dit iste vestra.

Legitur in j. lib. Regu. quod cum david. Goliath gigante deicisset
ipm cum suo pio gladio interfecit et caput amputavit. David
xpm fign qui goliath. i. dyabolum interfecit et caput eius
amputavit qm amoris resurrexit hominem de inferno liberavit
Et de dyabolica potestate exemit. et ipm in sua potestate debilita
vit. unde x. Signatus te xpe goliath contexit iste.

Legitur in i. lib. Regu. quod iohannes cum alenderet nave ut iret iher
su fca est tempestas magna in mari. nante no mittens sortem
et cecidit sortis sup iohannem. Que illi apprehenderes miserunt in mare
et statim piscis magnus deglutivit eum et invenire eius fuit
tribus diebus et tribus noctibus. Hoc fign q xpus fuit in ve
tre tre usq ad iudicium diem. unde x. Iohannis glan. cu ille fuit
reperit.

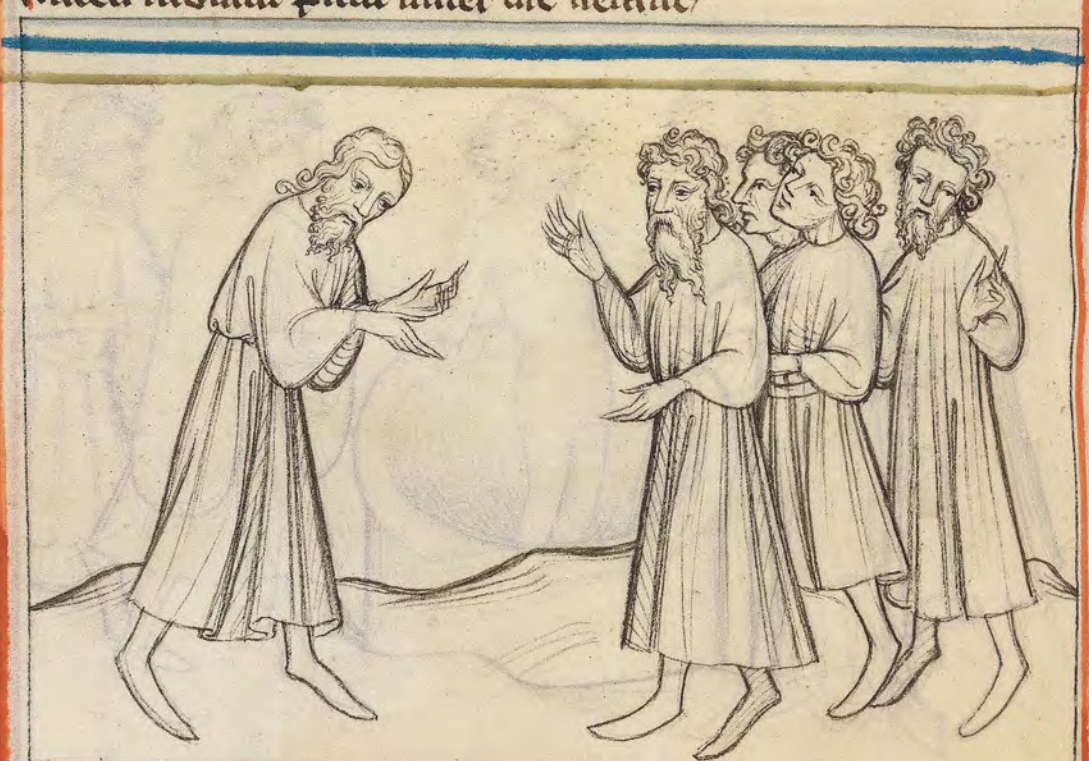
Legitur in lib. iudicium. xvi. de sampson quod cum leo ierum
invenit leonem ipe apprehendit et interfecit. Sampson xpm
fign. qui leonem. i. dyabolum occidit qm de dyabolica potestate hominem
liberavit. unde x. Sampson te xpe sathana leo devorat iste.

Legitur in lib. iudicum xvi. quod sampson media nocte surgens
positas civitatis evasit. et extra ci-
vitatem secum detulit. Sampson xpm figit. qui media nocte de
sepulchro resurgens ptulit evasit sepulchri. et lapidem deiecit
et liber inde exiit. **unde v.** Oblectus turris sampson valvas
tulit rebus.

Legitur in lib. iudicum xvi. quod ruben venit et quasi signum suum ioseph iustitiam q. n. u.
in eis. et bar. nimis dicit aduersus suos p. n. u. coparet et ego qui
do. Ruben iste maria magdalenam figit. que cum dolore xpm
in sepulchro quesivit. cum autem responsum ab angelo recepisset
q. amoris resurrexisset postmodum eum videre meruit **unde v.**
Ruben sibi latu p. n. u. timet iste verum.

Legitur in ieremia p. n. u. quod am fuisse impie trinus diebus et
nilis noctibus p. n. u. eum exspuit sup. acridam tiam. Jonas
xpm figit qui tertia die de sepulchro surrexit. **unde v.**
Detumula xpm surgentem te notat iste.

Legitur in ieremia p. n. u. q. ipsa sponsa querendo suum dilectum turbata
ait. Quis est qui diligit an. mea. et non inveni inveni illum
postea dicit. Inveni que diligit an. mea. et sponsa figuram
gerit marie magdalenae que suum dilam. s. xpm in munda que
fuit. et postea in munda inveniit. **unde v.**
Hec pia uota gerit dum sponsum sedula querit.

David. Non derelinquis quocumque
.m. n. s. p. r. o. p. t. a. t. u. m.

Anna. Exultavit cor meum
in dno.

Te miranda piam solaris xpe mariam.

Ysaas. Gaudens gaudeo in dno.

Salomon. Joleculo meo puerum
magnum vidit.

David. Amplexus me leticie
m. n. s. p. r. o. p. t. a. t. u. m.

Ihs filius hominis. Appet dñs ihs p
m. n. s. p. r. o. p. t. a. t. u. m.

Ihs ihs appet surgentis pñia claret

Ysaas. Tardum adpena nū
vixit.

Ezechiel. Ecce ego ipe oves meas
m. n. s. p. r. o. p. t. a. t. u. m.

Legitur in daniel. xvi. q. am missus fuisset militem leonum
uer eum leones occiderunt mane fō rex uenit ad laam ut uideret daniel
lem si adhuc uiuere. quem am uidet. gaudius est. Rex iste maritum
magdalenam demonstrat. que mane ueniens ad m. n. s. p. r. o. p. t. a. t. u. m. et
postea dñm suū uidens amonitus resurrexisset. gaudia est. **vn. v.**
Rex iocundatur hunc ut uinū spectatur.

Legit in can. vi. quod sponsa postq. suum dilectū inuenisset dñm
inueni quem diligit anima mea. Et iter. Tenui eum nec di
mittam. Sponsa hec mariam magdalenā fuit que suum
sponsū. i. xpm uidens tenere uoluit. Cui sibi talit. respon
dit. Noli me tangere **vn. v.** Sponsa quesito fructu
iuit sponsa aqua.

Legit in can. xvi. quod am ioseph uidisset frēs suos terrore
concussos. dixit eis. Ego sum ioseph fr. v. nolite timere. Et sic
consolatus est eos. ioseph xpm fign. qui post resurrectione sua
discipulis suis apparuit. et eos alloquens consolatus est. dicens.
pax nobis. **vn. v.** Quos querit quidem blandit. fili. idem

Legit in can. q. fili. audia diuitis aprem suū dixit ut sibi pñm her
ditatis luxiole contulit. post hec ad pñm reuēsus. pñ eum benigne rece
pit et consolabatur. pñ iste fign. pñm celestem s. xpm qui ad suos
filios s. aplos ueniens eos de sua morte consolatus ē dicens. pax
nobis. **vn. v.** fletus amplexat. natū pñ et uereat.

and. q. ab
pñe sue h.

Te pias ppe pspici credat ut iste

Legitur in lib. iudici. vi. quod cum angelus dñi uenisset ad gedonem dixit ad eum. Dñs tecum vinox foras illi. Quia ipse pñia isrl liberare debebat sicut et fecit. Gedeon thoma figt adque venit angelus magni consilij. sc. xpus z eum confortans infide ait. Asiste mihi tuu z **vi x.** Angelus hortat gedon ne quid vereat.

Deus pñia pete astra poloz.

Leg. **sony** in Gn. v. quod enoch deo placuit et translatus ē in paradysum. Enoch em xpm figt. qui deo pñi placuit iō in paradysu celestem transire meruit cum enim in die ascensionis super choros angeloz exaltavit **vnde x.** Enoch translatus celestibus est sociatus.

Legit in Gn. xxxi. q. cū angls dñi uenisset ad iacob. ipse angelus apprehendens eum eo luctabatur. nec enim dimisit n cū ipse bñdixit iacob iste thoma figt qz anglm. i. xpm tangens certificatione resua resurrectione meruit. **vnde v.** Isrl est dñus luctis iacob bñdictus

In m. lib. **legit. q.** quod cum helyas pñia in lacu igneo tollere tunc in celis helyseus clamabat dicens. De mi. pñi. aueris isrl et auxiga eius. helyas xpm figt quem uidentes apli in celis aliam dentem ammitti sunt. cum xpus eis dixit. Ascende ad optem meū. **vnde x.** Celitus effectus helyas sic quoz betus.

Legit in exod. v. q. dñs dixit ad moysen ascende ad me et dabo tibi duas tabulas testimonij. Sicut enī lex moysi fuit data in tabulis lapideis scripta. Sic in die penthecosten fuit lex nova in cordib⁹ fidelium inscripta, quā igneis linguis super credentes spiritus sanctus aperuit **vnde v.** Lex est divina moysi data vertice syne.

Legit in iij. lib. r. q. q. cum batseba mater salomonis fuisset ad eum ingressa ad palatium suum. Ipse rex salomon iussit per matrem suam thronum iuxta se. Batseba virginē gloriosā figit cuius thronus in die assumptionis positus fuit iuxta thronum veri salomonis. v. **vnde v.** Matrem ingressam salomon sibi collocat ipsam.

In iij. lib. r. legat q. hebreas propheta cum ipse fuisset holocaustū scilicet bonū vni super ligna ardentē ipse invocavit dñm. et ignis veniens de celo consumpsit omnia et sic ipse credidit dño. Iste ignis celestis figit istū ignem divinum qui in die penthecosten venit super discipulos et eos purgavit et omnia vicia peccatorū in eis consumpsit **vnde v.** Celica flamma venit et plebis peccata lenit.

In lib. hest. legat q. q. cum regina hest. venisset ad regē assuerū illū palatium. Ipse rex assuerus eam honorandā iuxta se posuit. Hest. regina virginē gloriosā figit quam rex omnipotens. v. christus in die assumptionis sue in thronū celesti iuxta se collocavit. **vnde v.** Hest. ut assuerus iūgit maria sic vero. Regi celorum choros tumultuans archangelorum.

David. Iste es dñe et
in te confitemini

David. Iste es dñe et
in te confitemini

David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

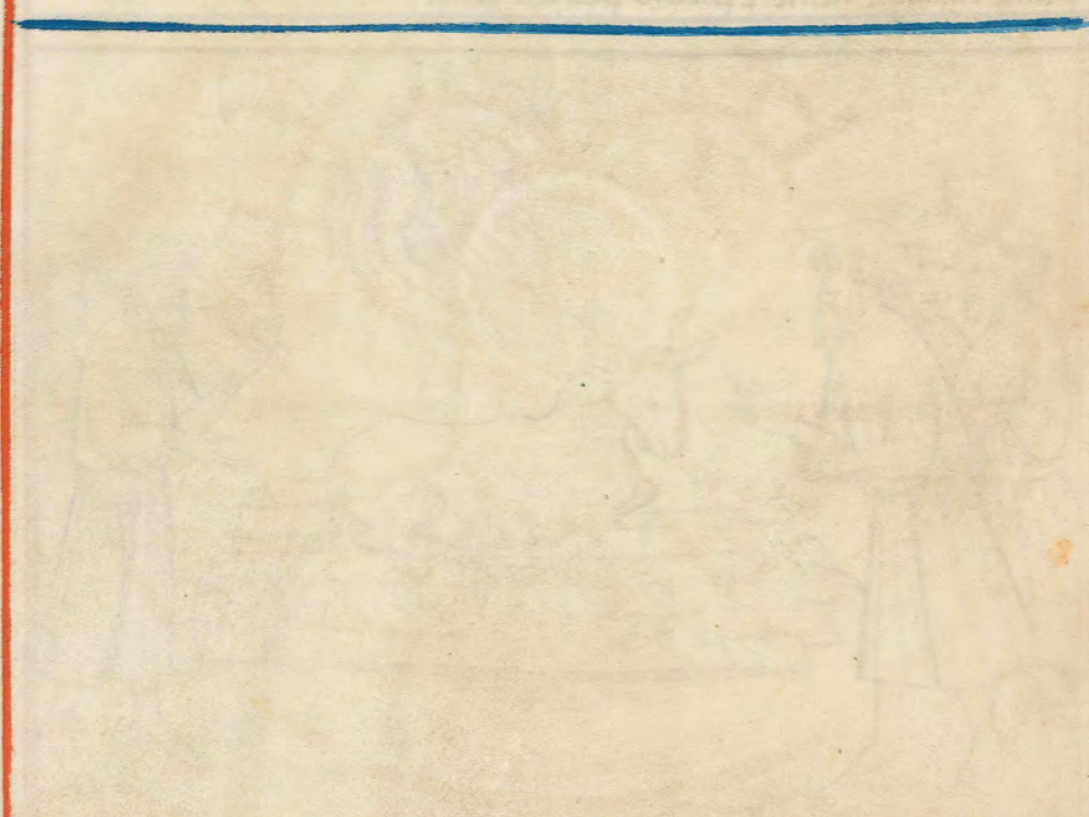
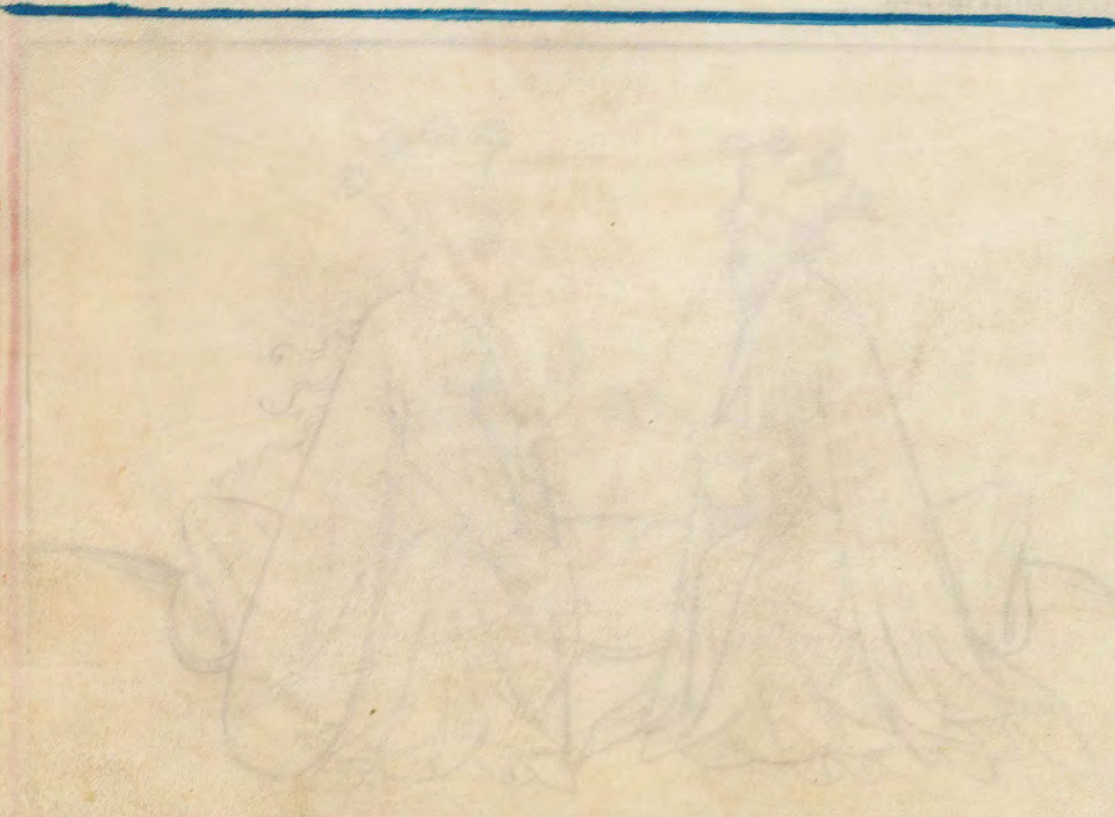
David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

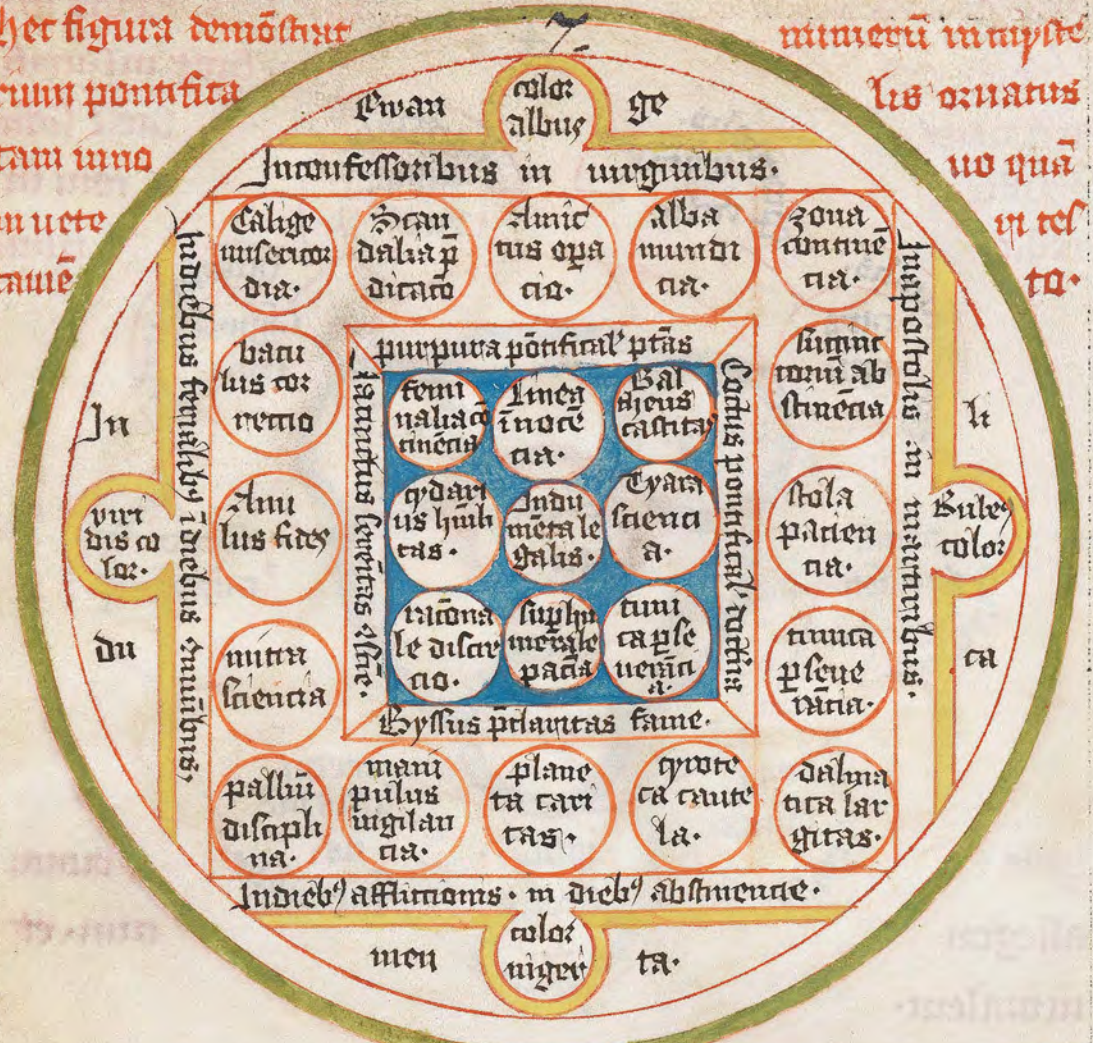
David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

David. Frustrabitur cuncti
qui in te confidunt

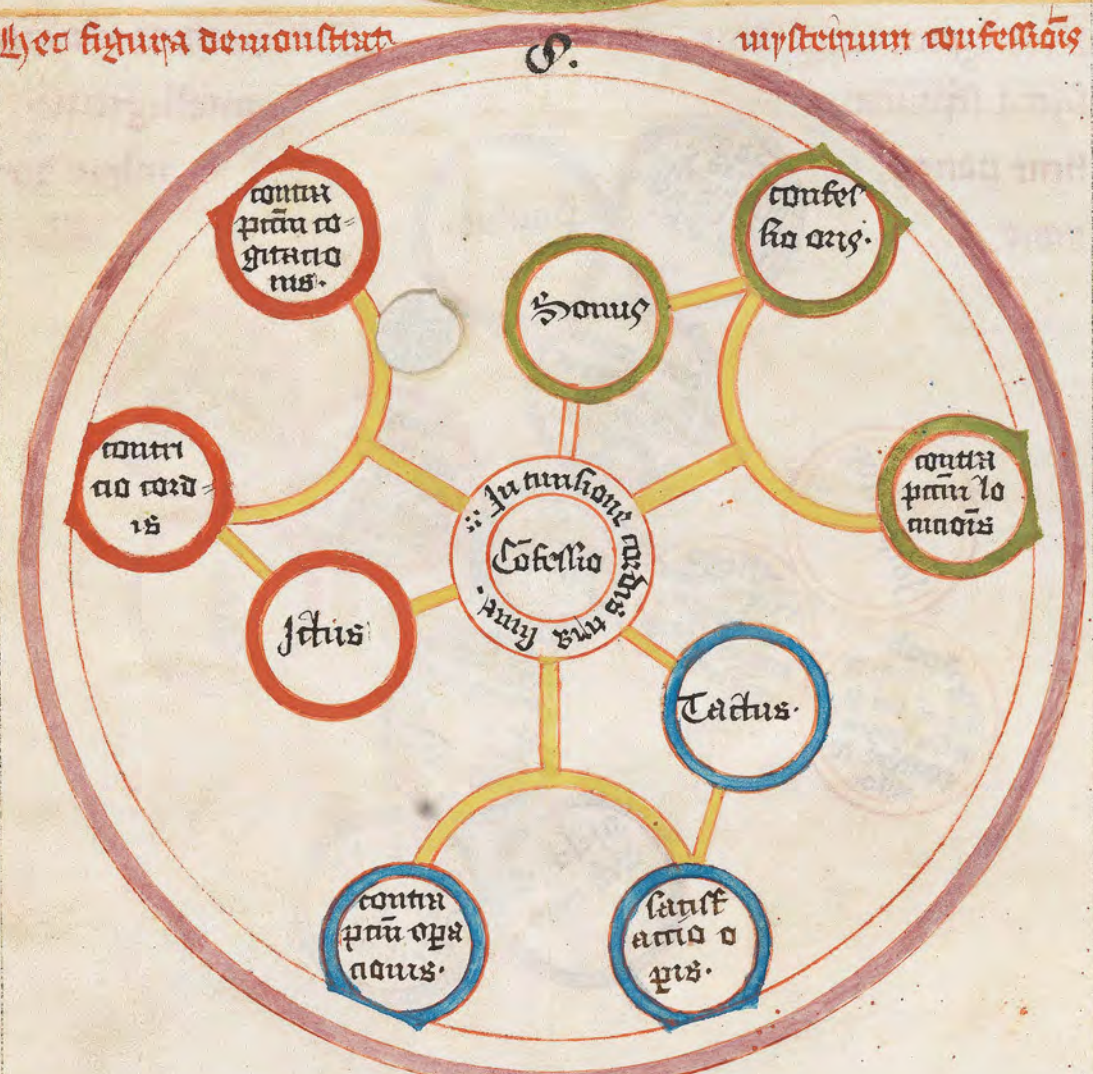
Hec figura demonstrat
num pontifica
tam uno
in uete
taue

numeri in myste
lis ornatus
uo qua
in res
to.

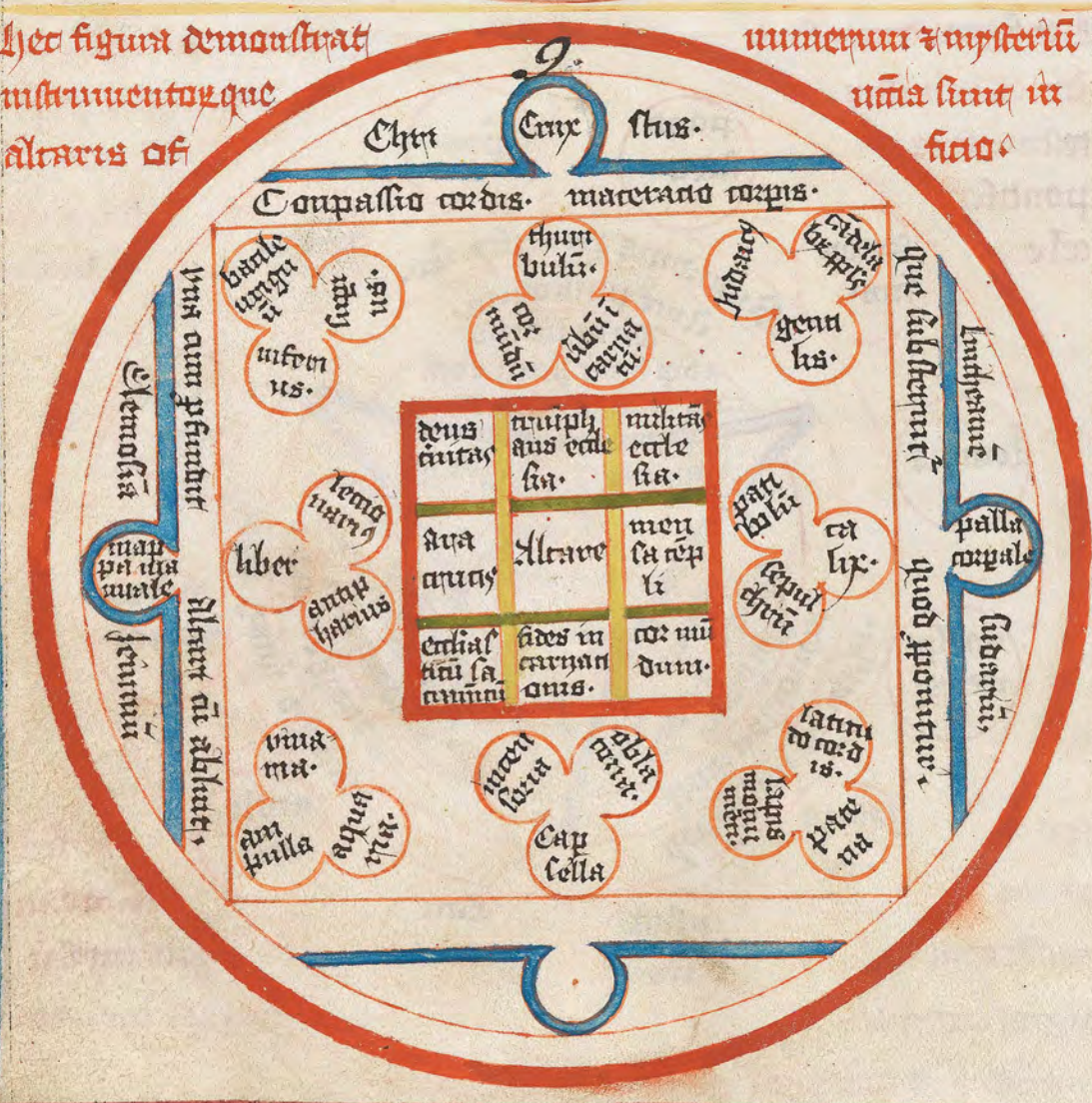
Hec figura demonstrat

mysterium confessionis

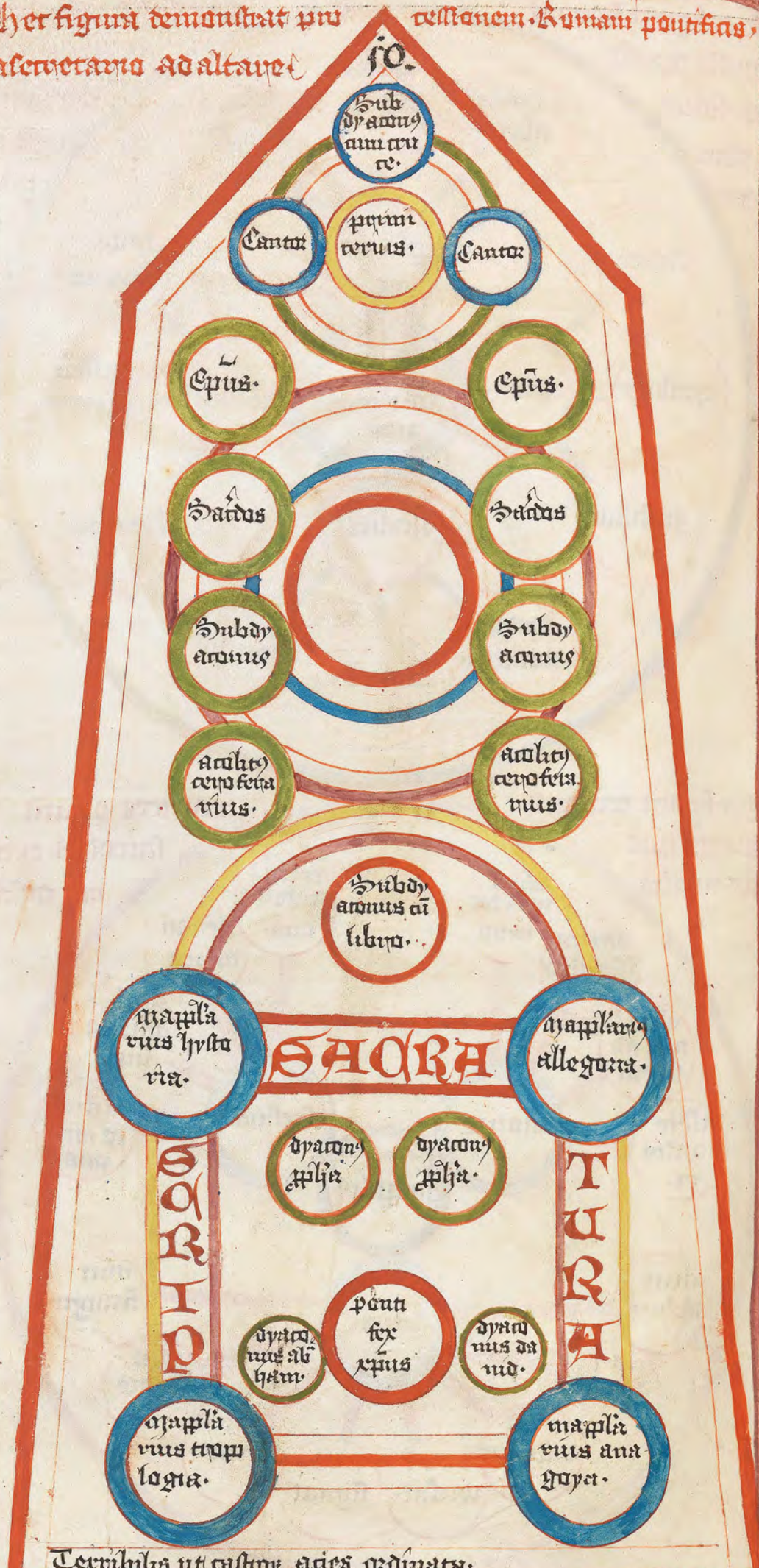
Hec figura demonstrat
instrumenta que
altaris of

numeri in myste
ria sunt in
ficio

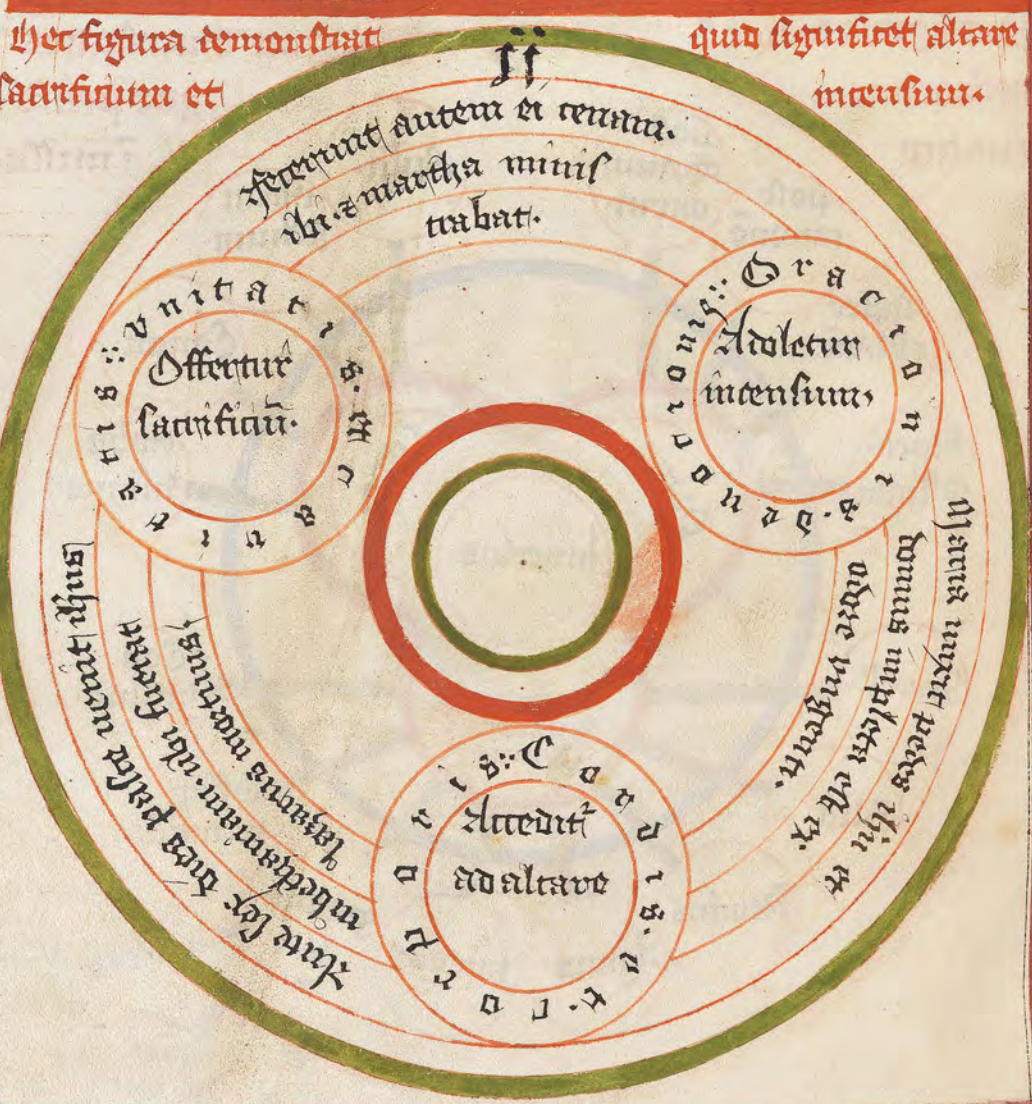
Hec figura demonstrat pro
aferetam ad altare

cellam. Romanum pontifias

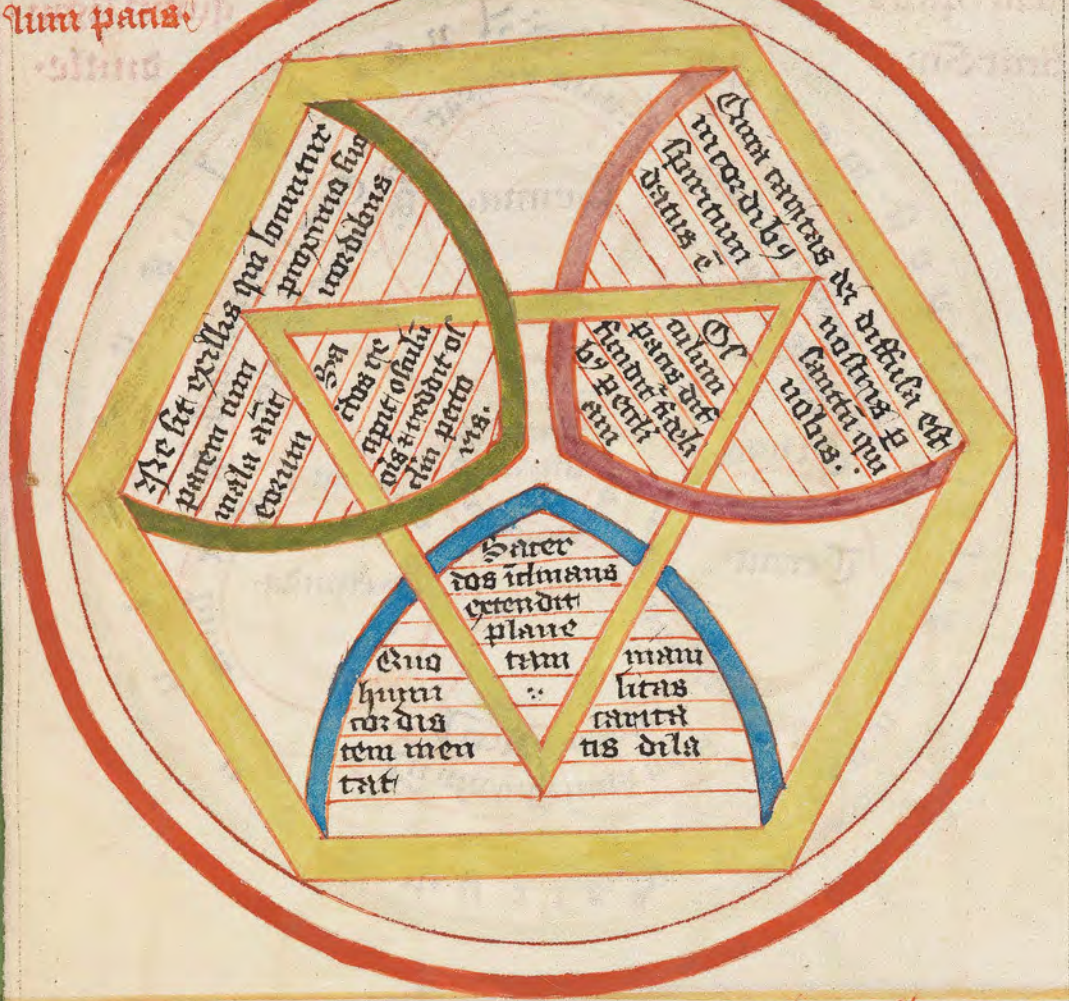

Hec figura demonstrat
sacramentum et

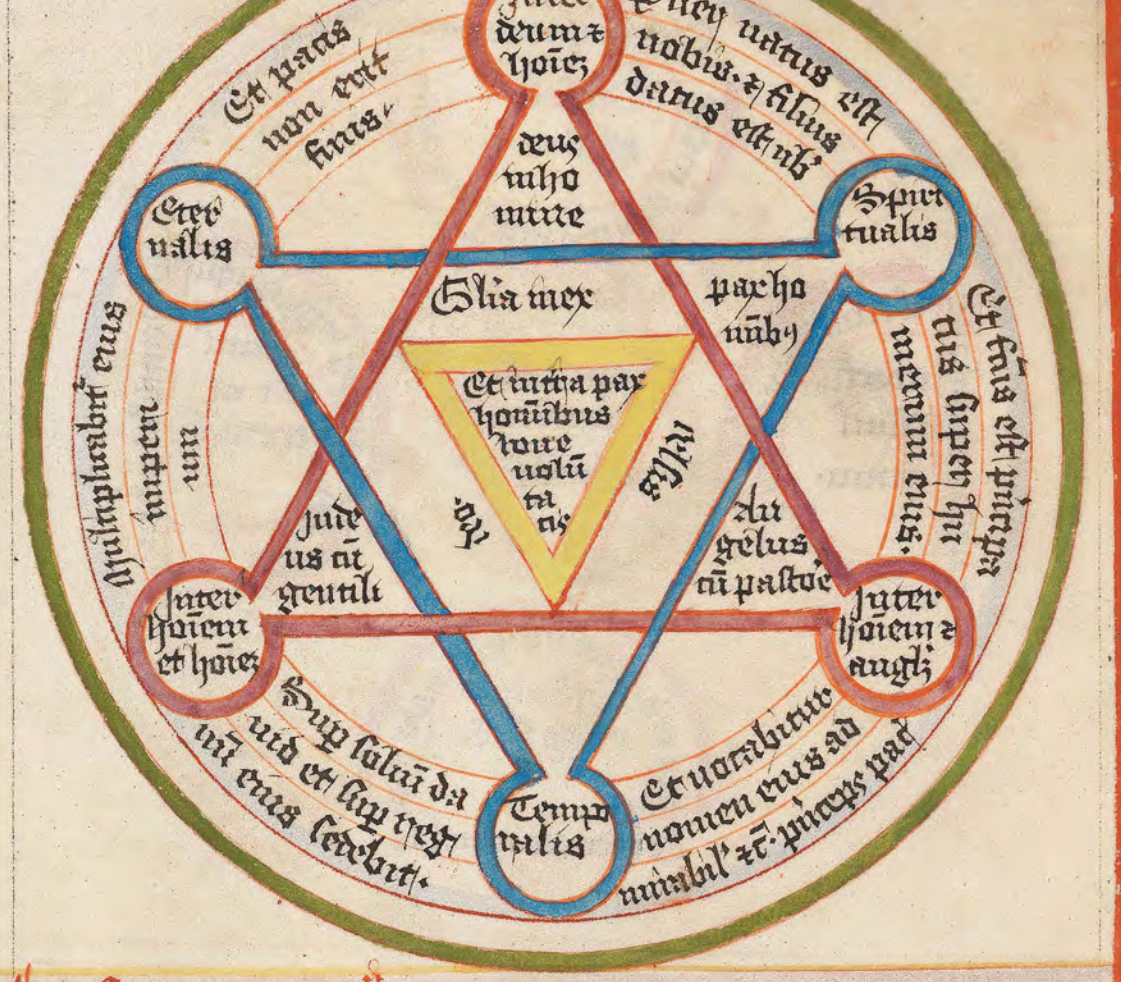
quid significet altare
incensum.

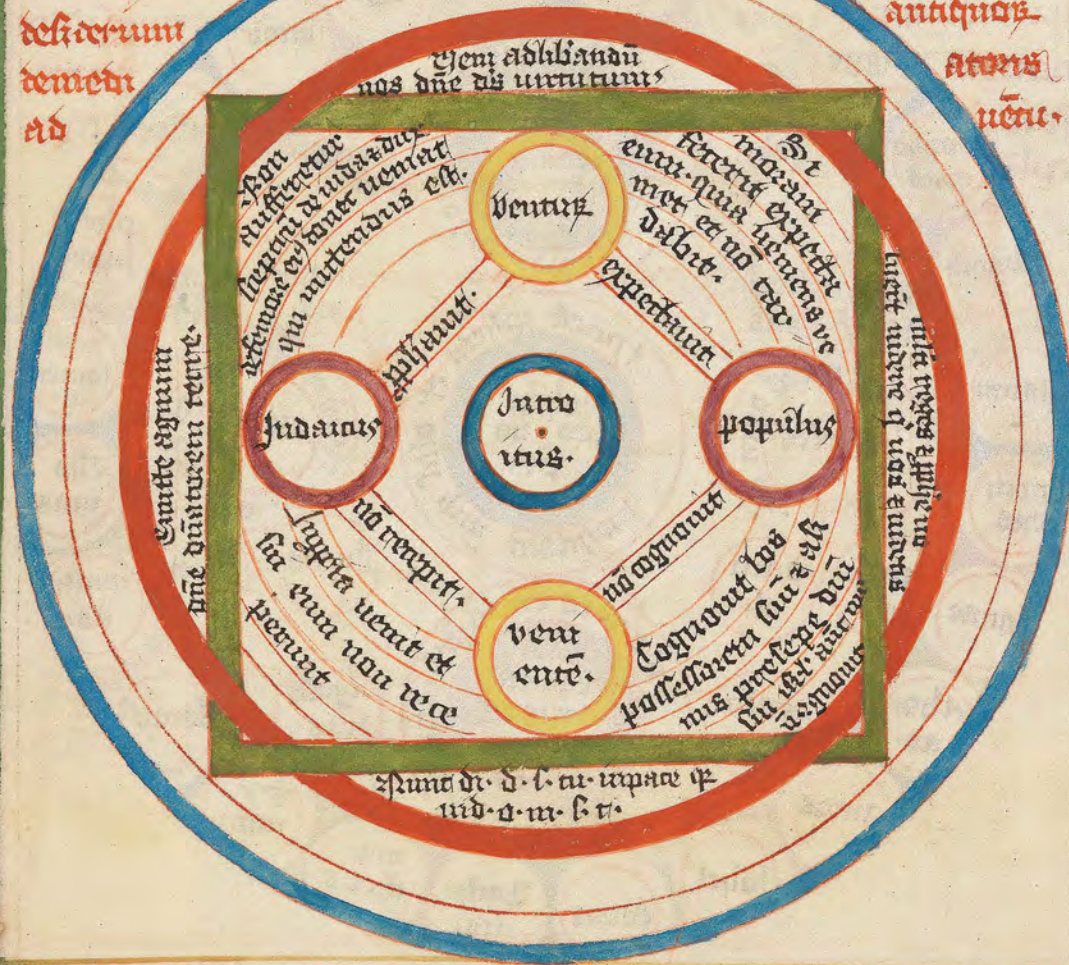
Hec figura demonstrat
quod significat aliu

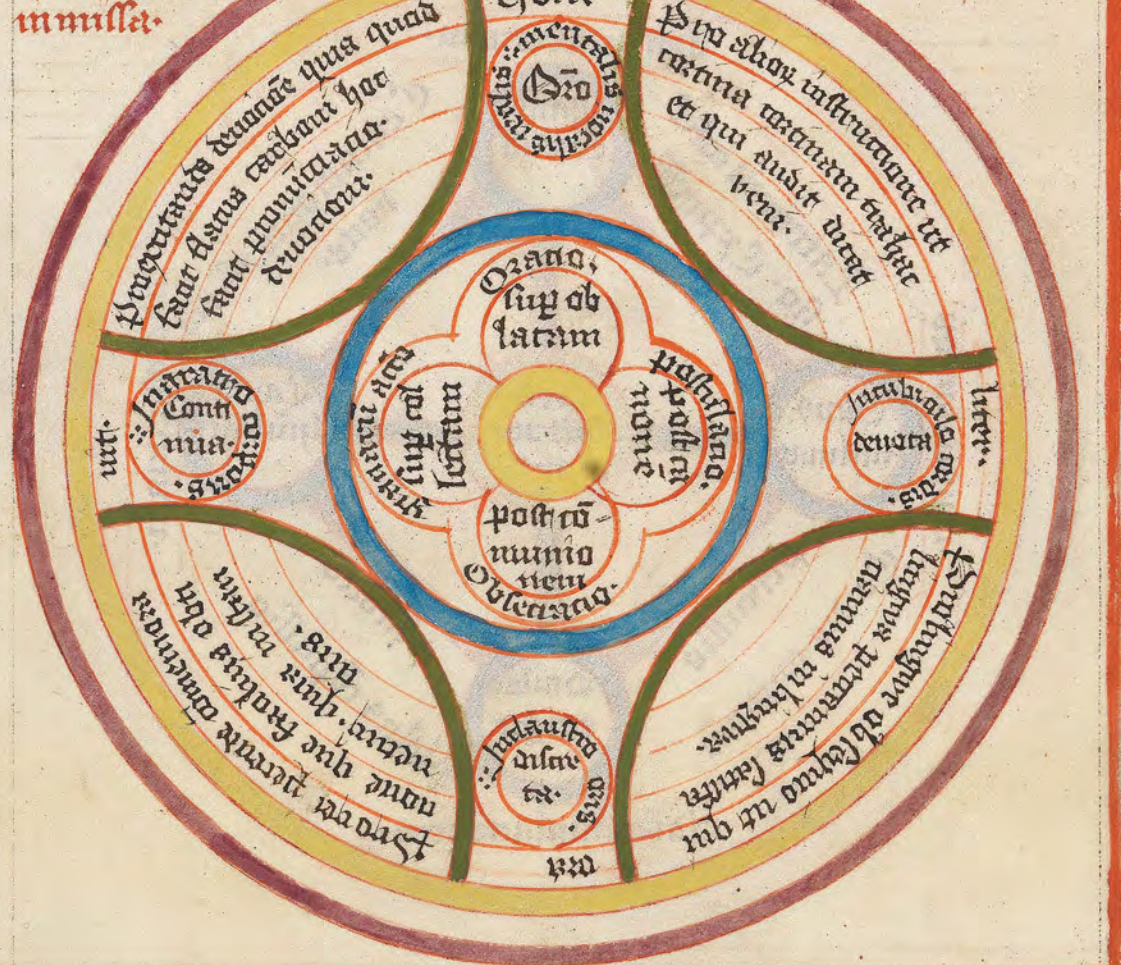
Hec figura demonstrat
mysterium quatuor
mementorat

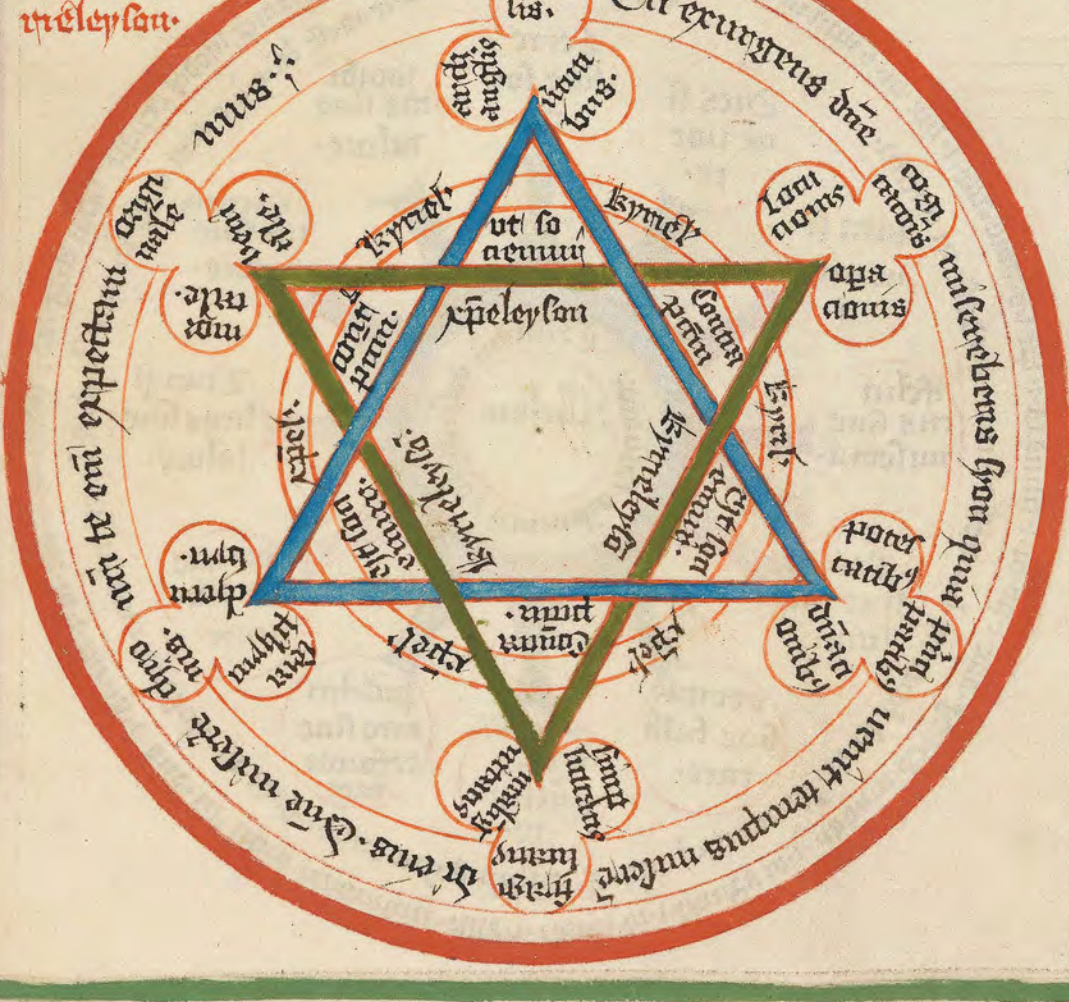
Hec figura demonstrat
quod antiphona que
tunc missa sigt
ad

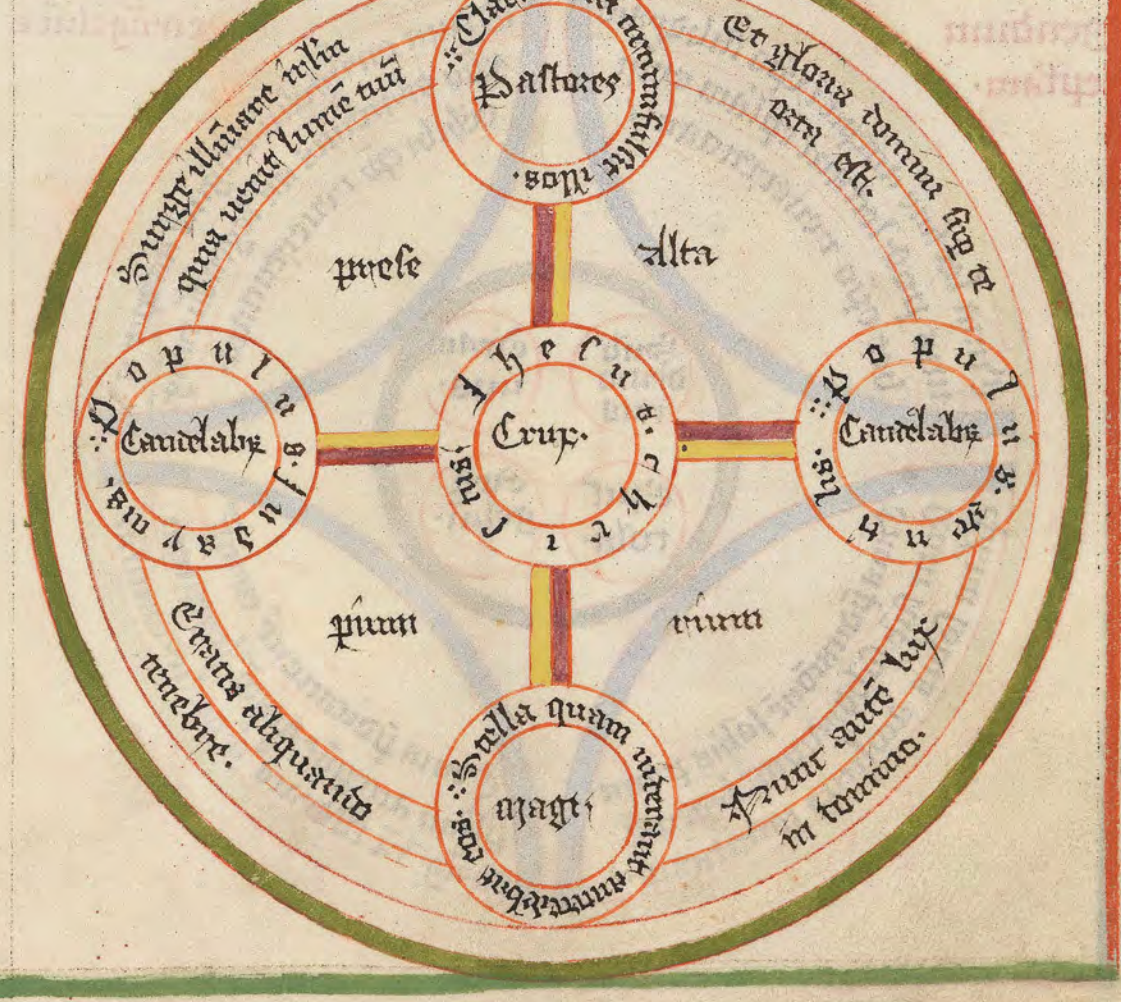
Hec figura demonstrat
numerum ois
in missa.

Hec figura demonstrat
noues diagra
myleston.

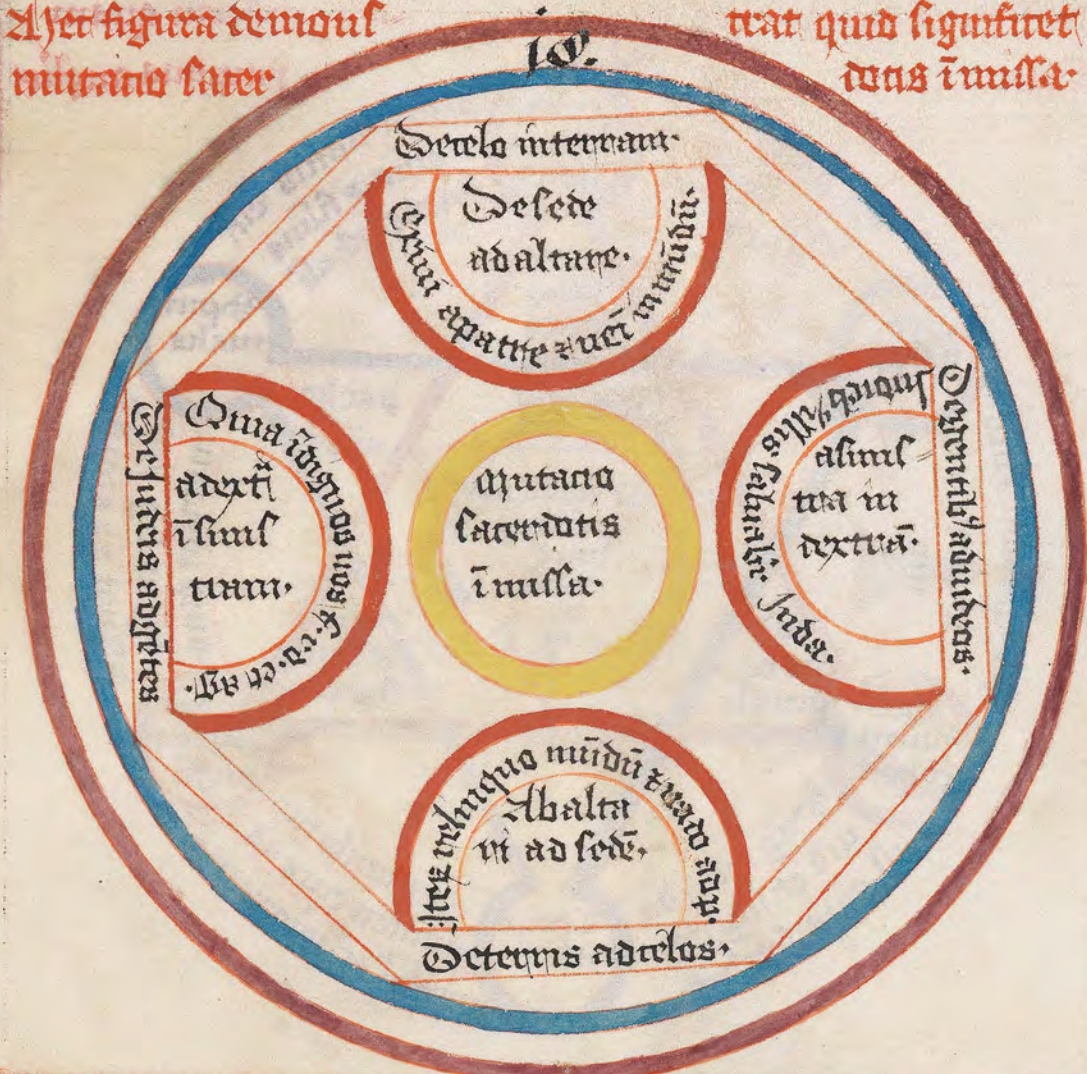

Hec figura demonstrat
mysterium candela
maltacis offro

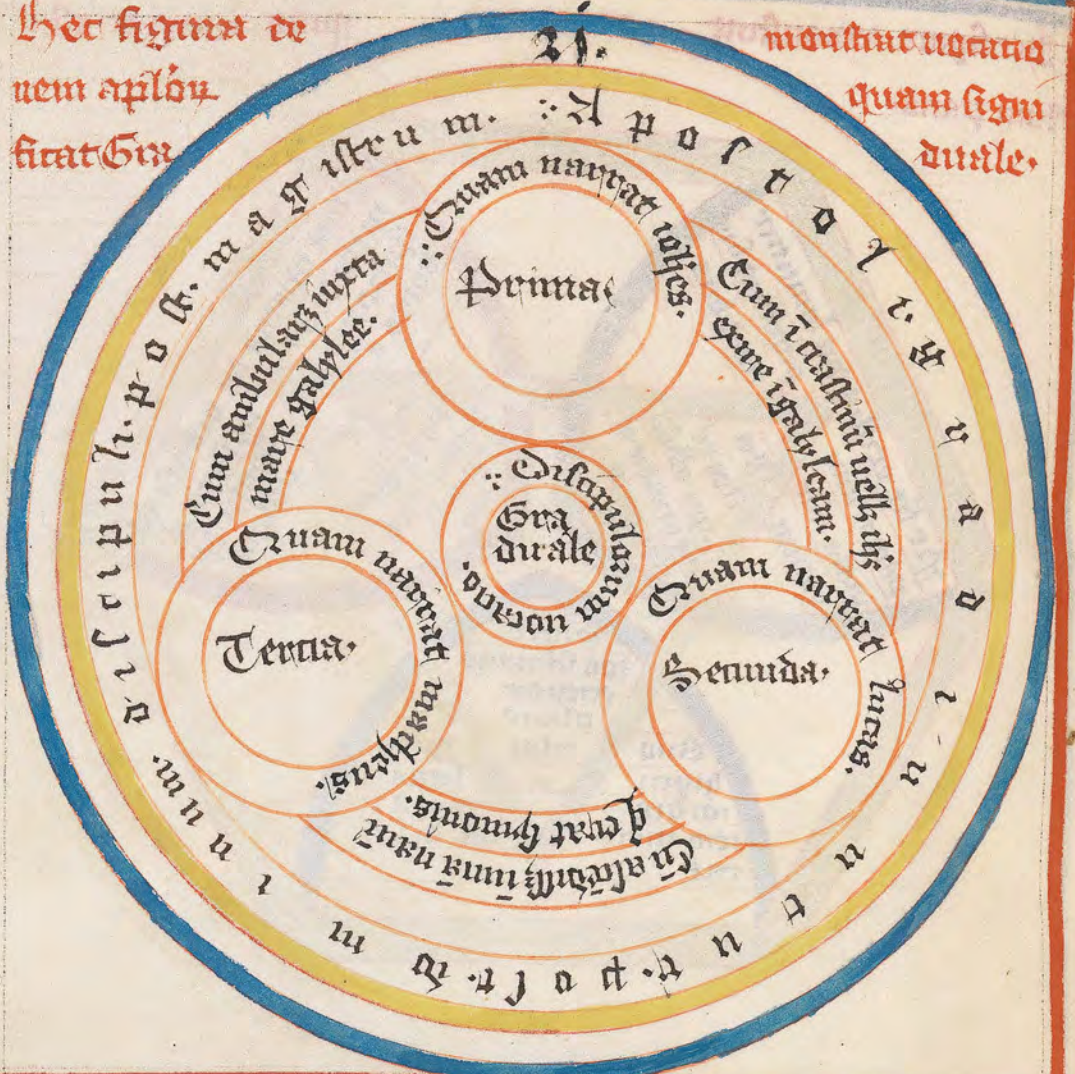
Hec figura demonst
mutatio sacer

trat quid significet
tons i missa

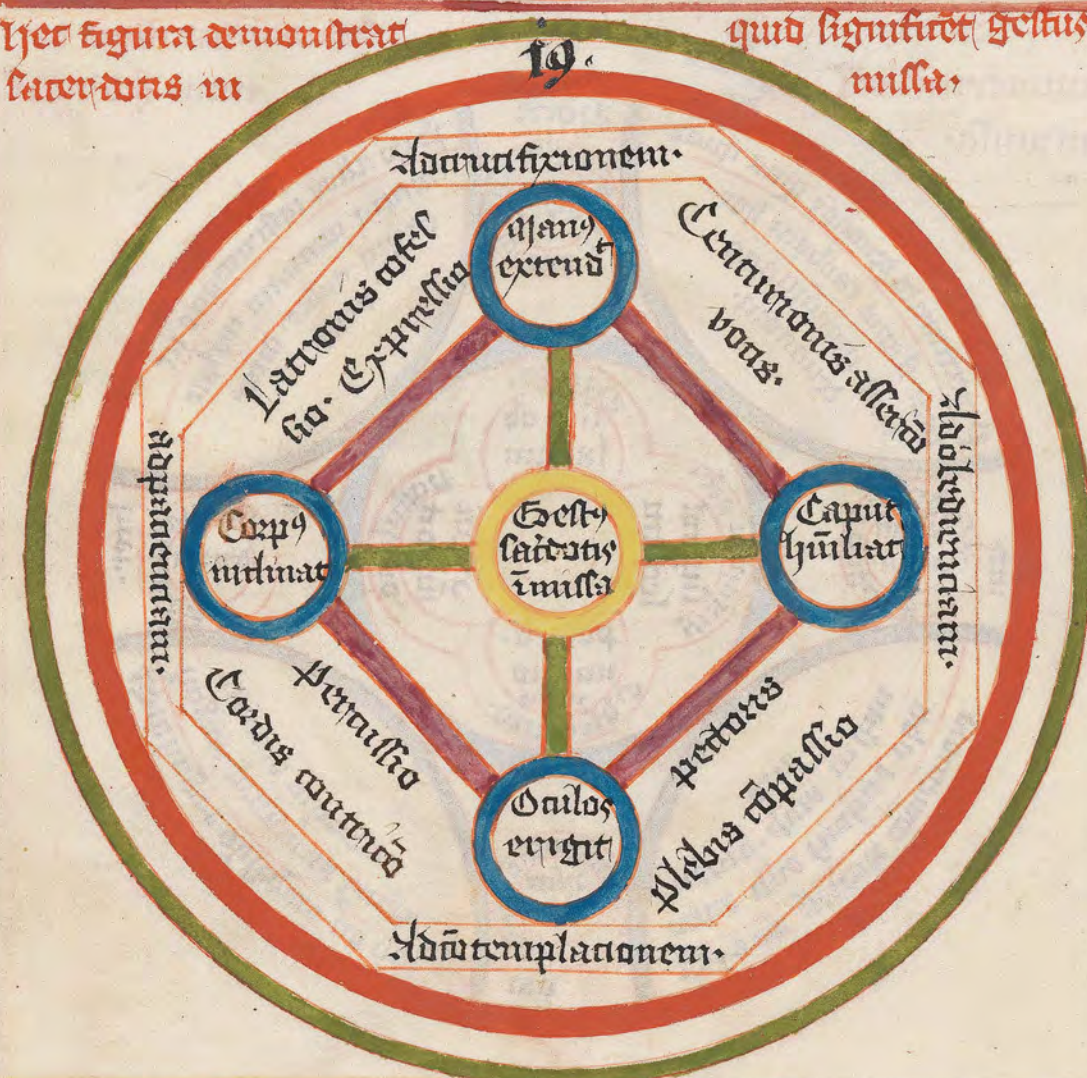
Hec figura de
nem aplos
fiat Gm

monstrat uocatio
quam signi
ficale.

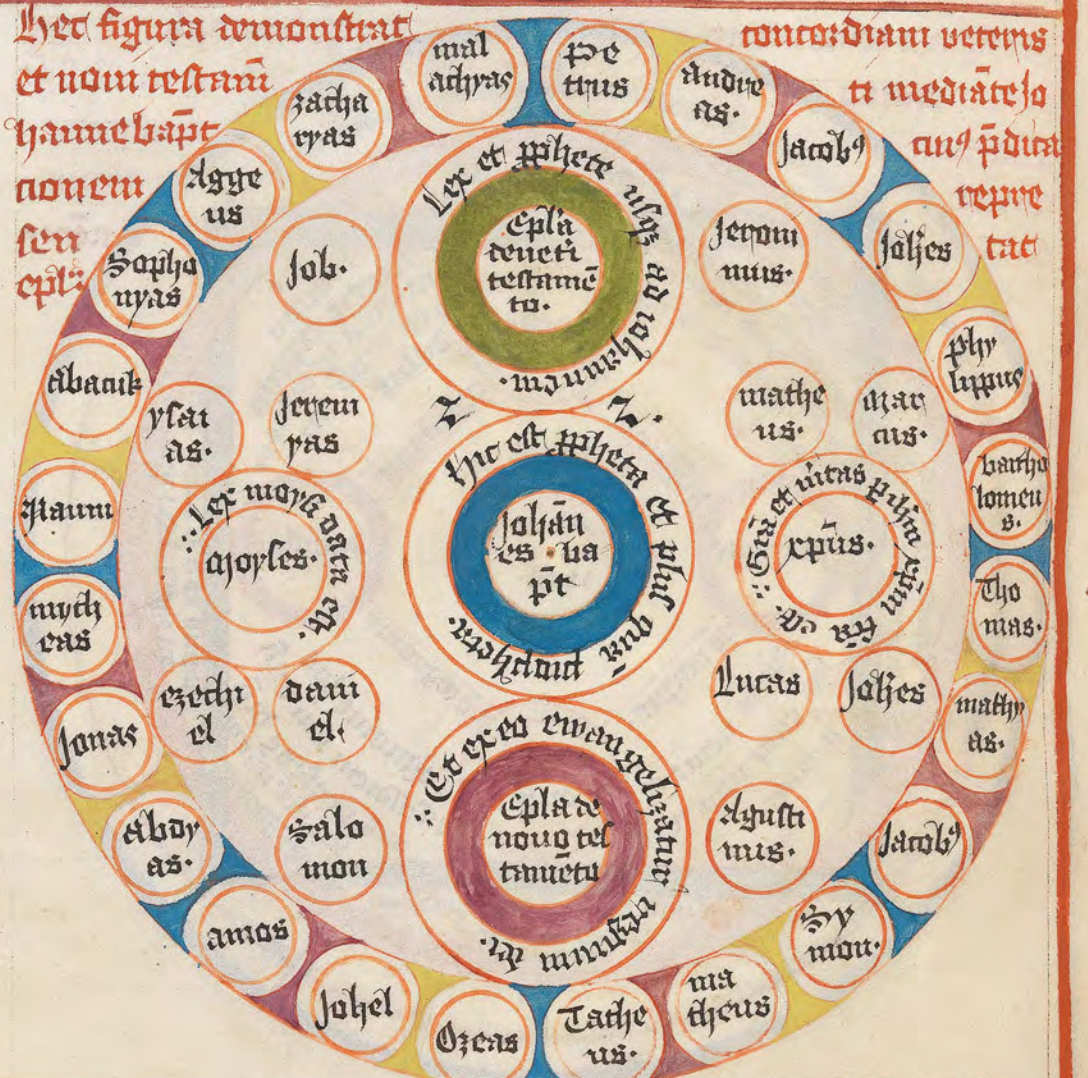
Hec figura demonstrat
sacerdotis in

quid significet gestus
missa

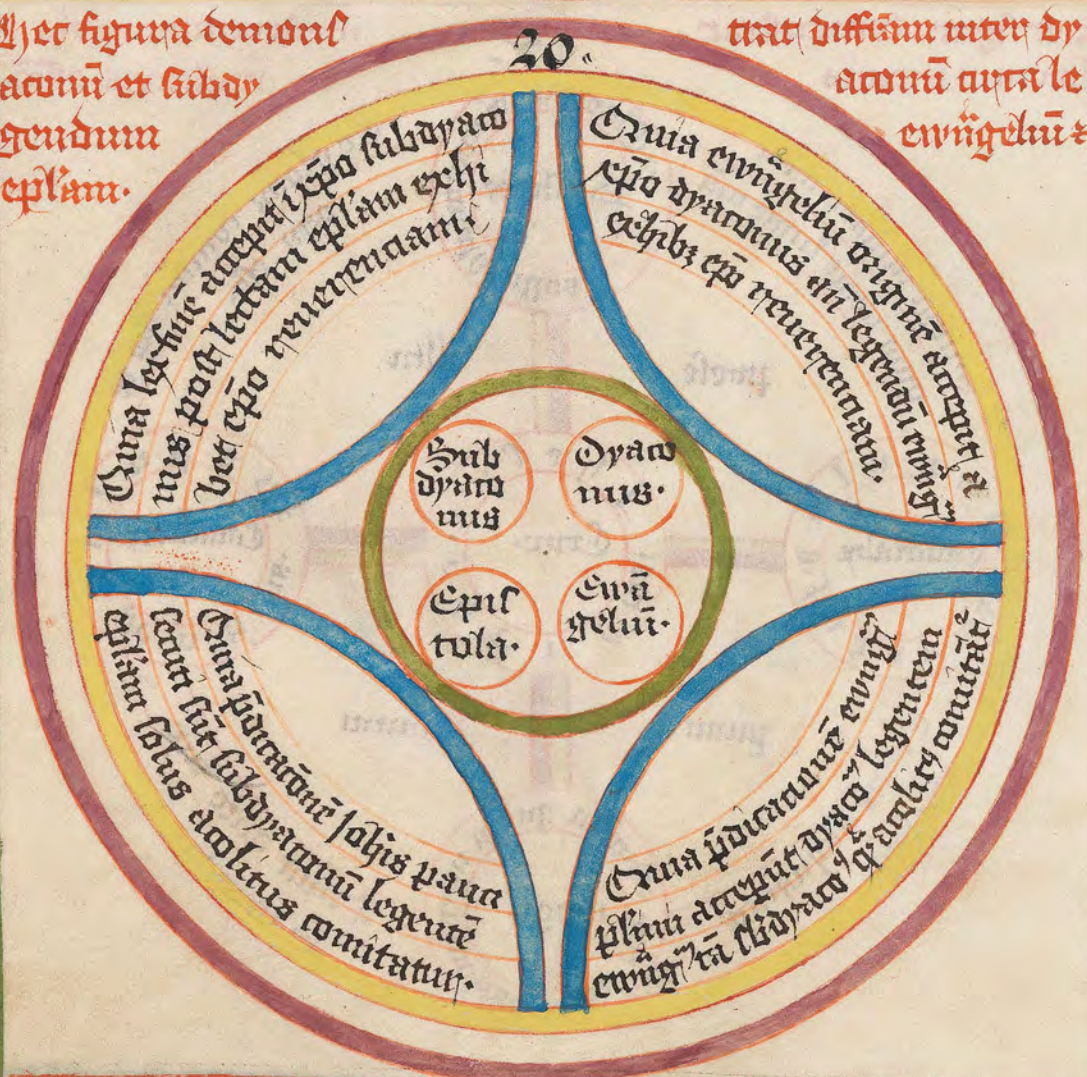
Hec figura demonstrat
et noni testam
hame bapt
nonem
sen
epl

concordiam veteris
et mediate so
an p dicit
repre
tat

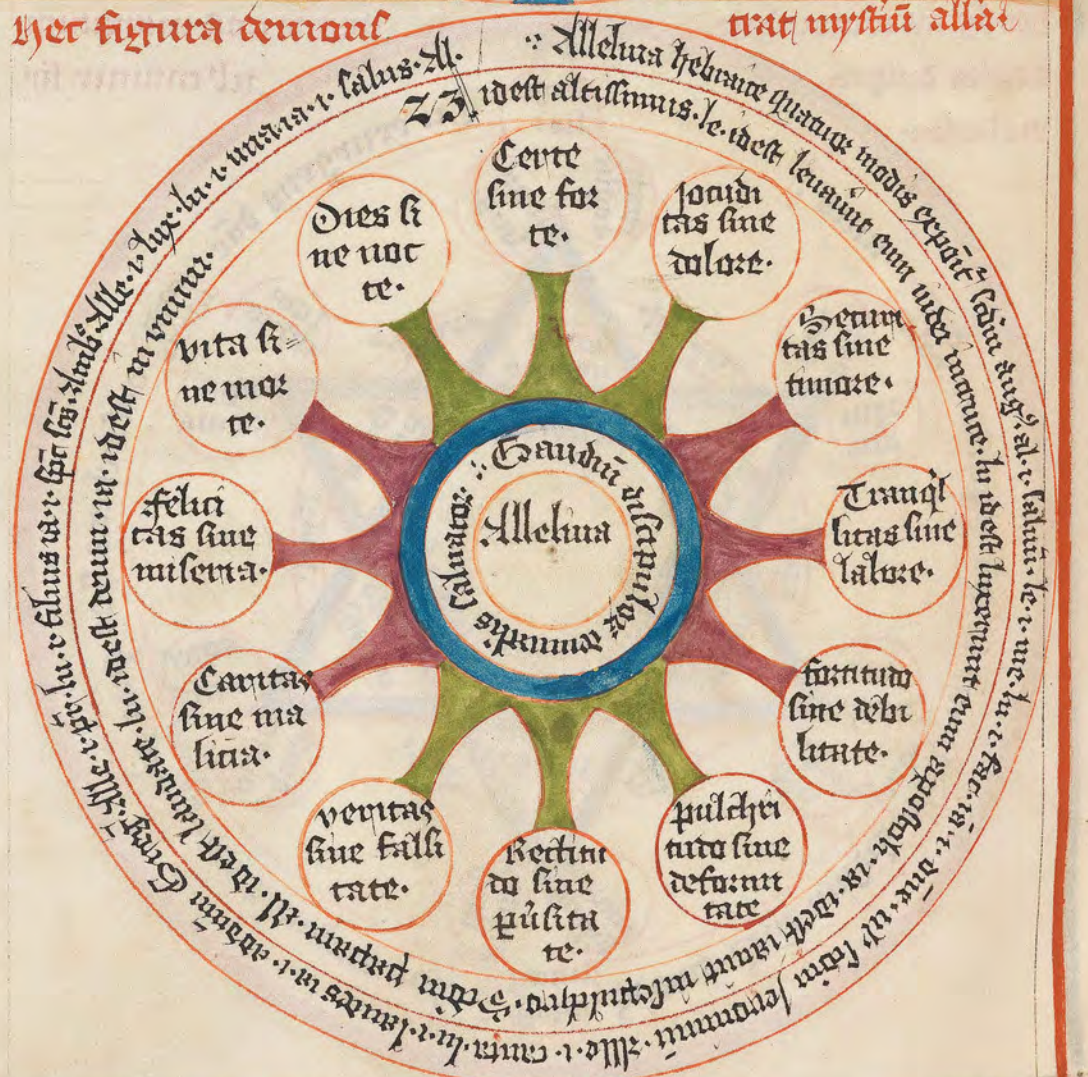
Hec figura demonst
aconu et liboy
gendum
eplam.

trat diffinim inter dy
aconu aucta le
euangelu

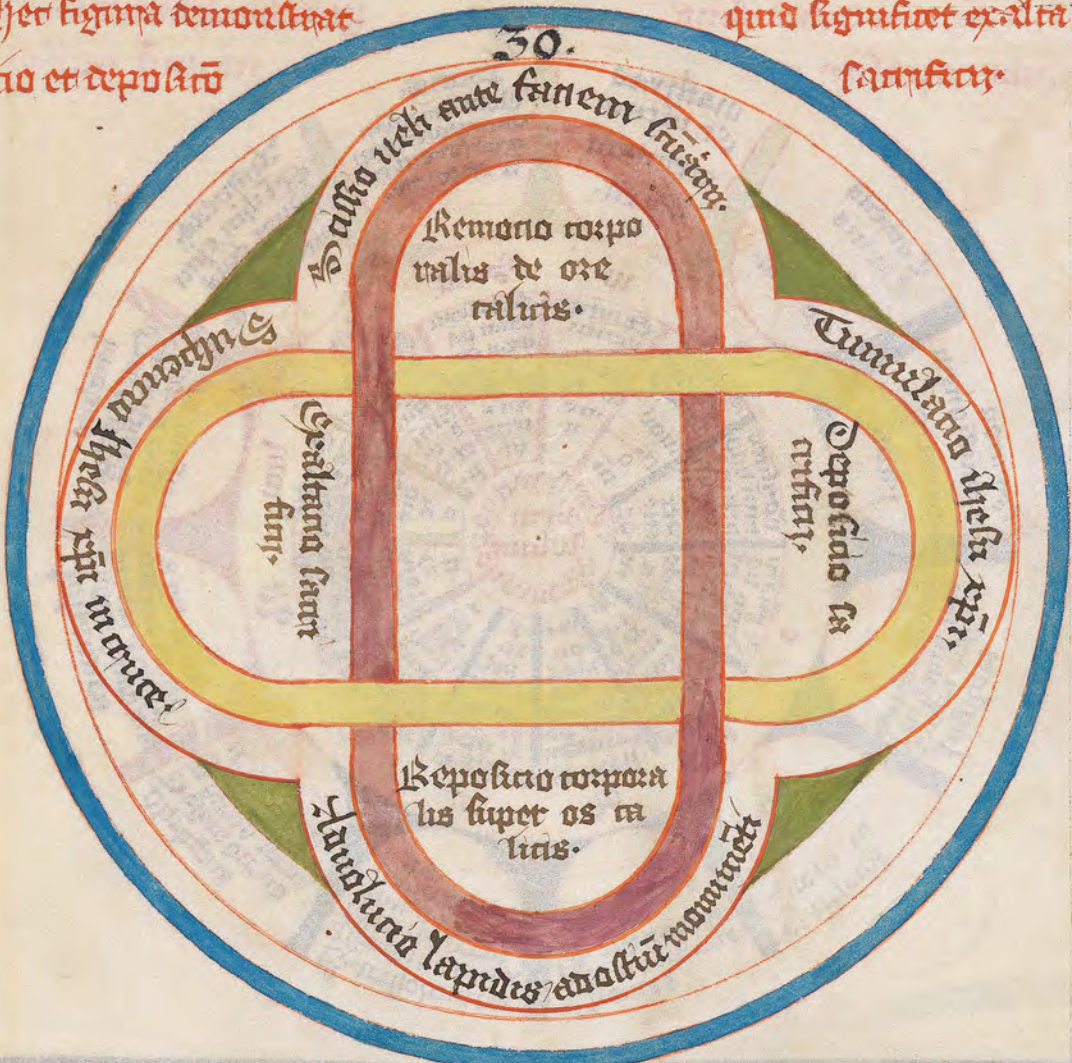
Hec figura demonst

trat mystiu allat

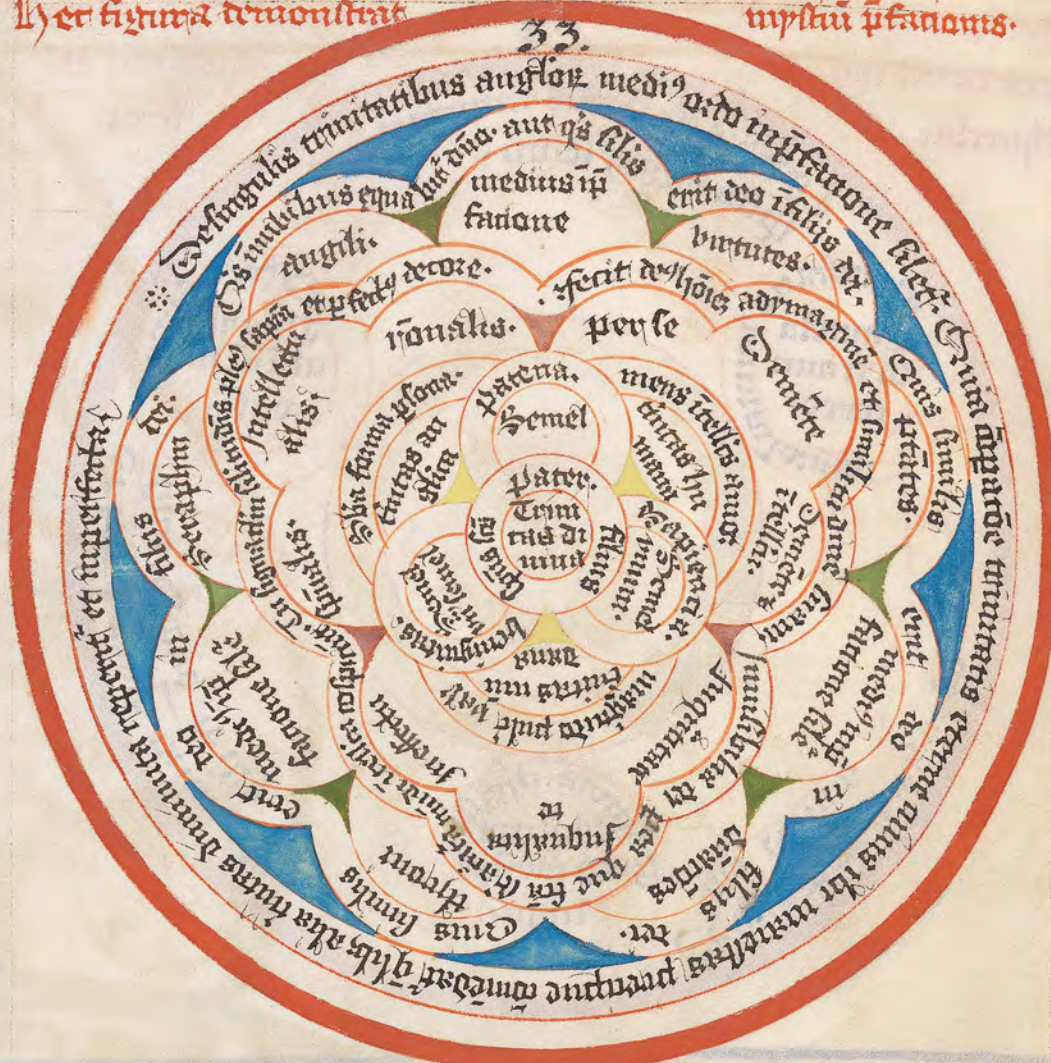
Ihesu figura demonstrat
tio et depositio

quid significet exalta
sacrificij.

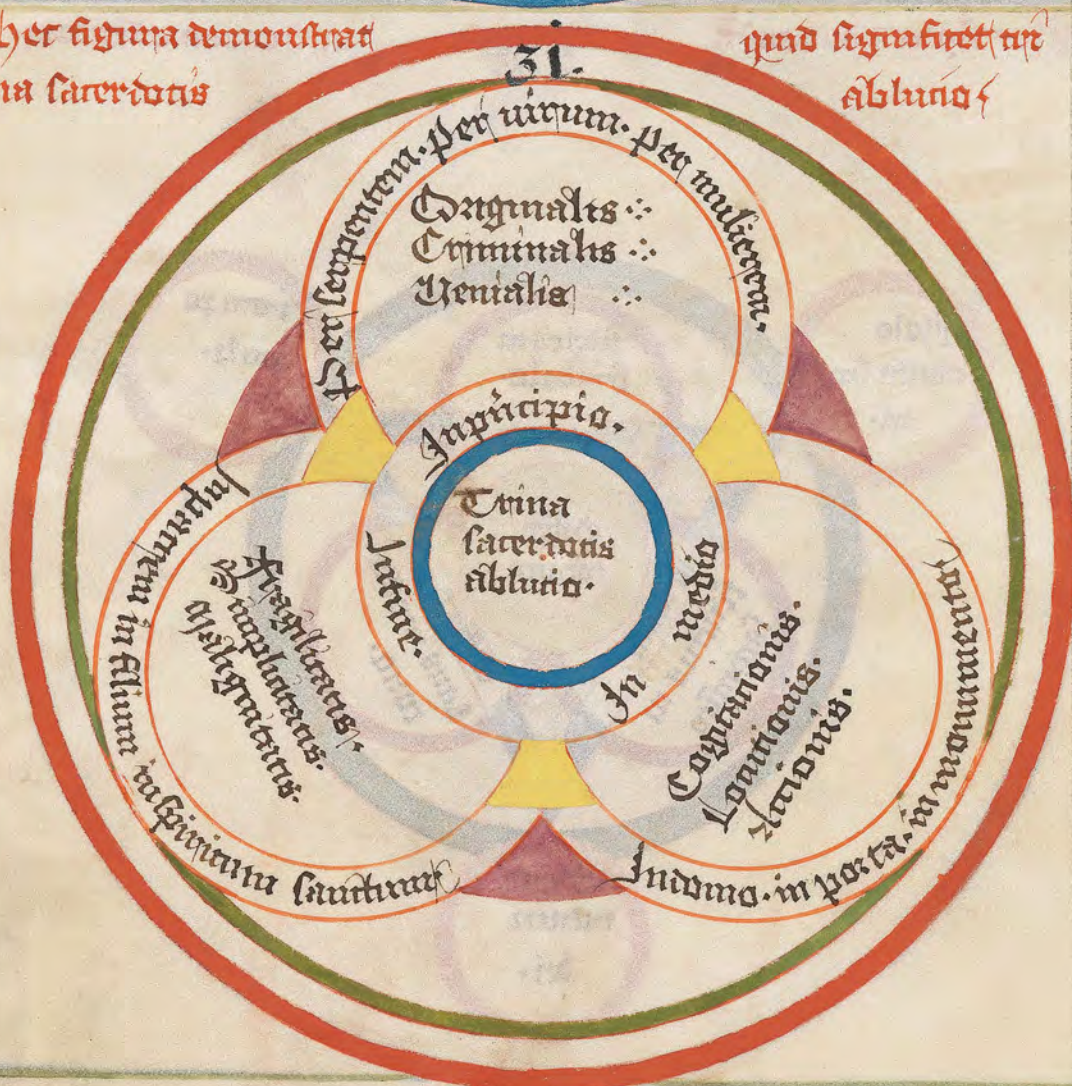
Uter figura demonstrat

myſtū ꝑſonans.

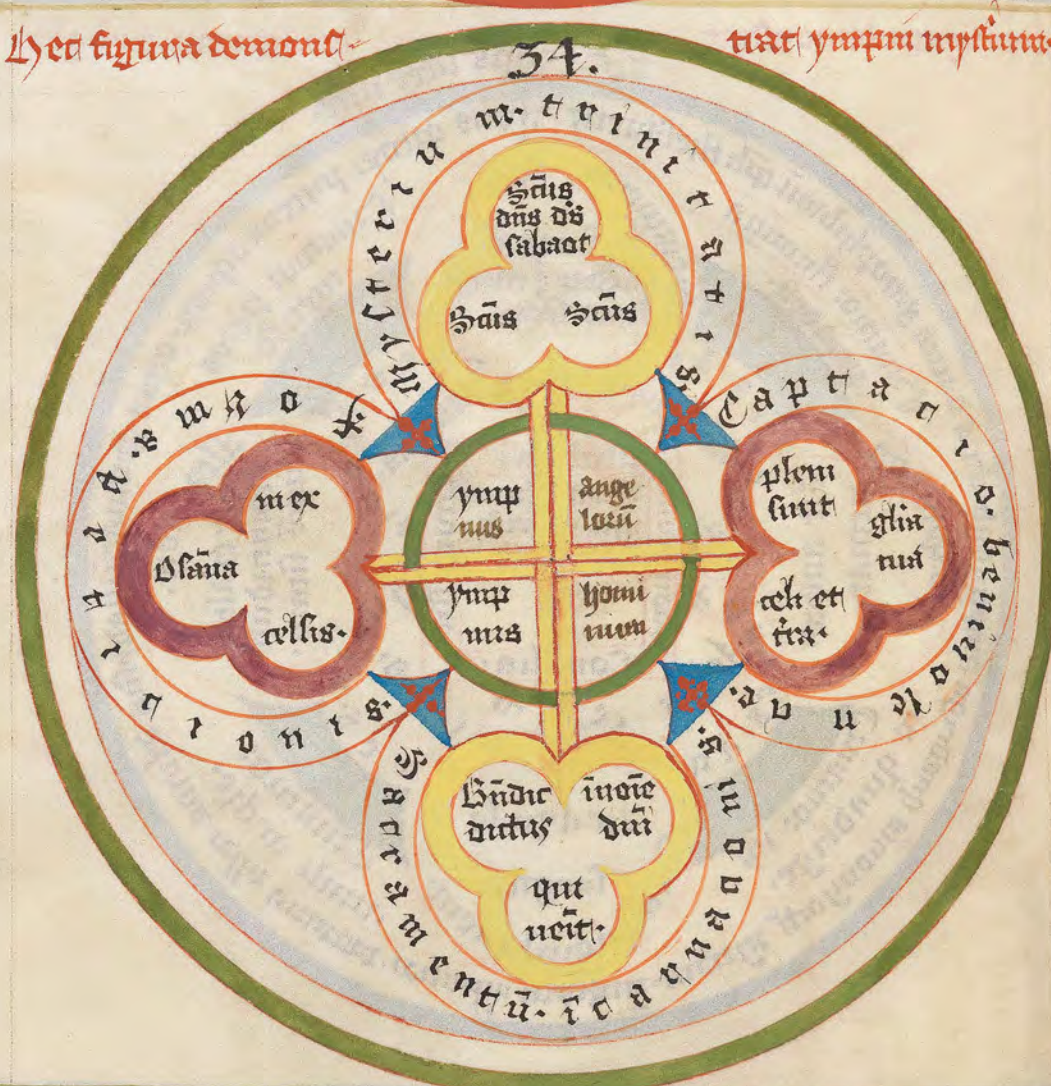
Hec figura demonstrat
 na sacerdotis

quid significet
abluo

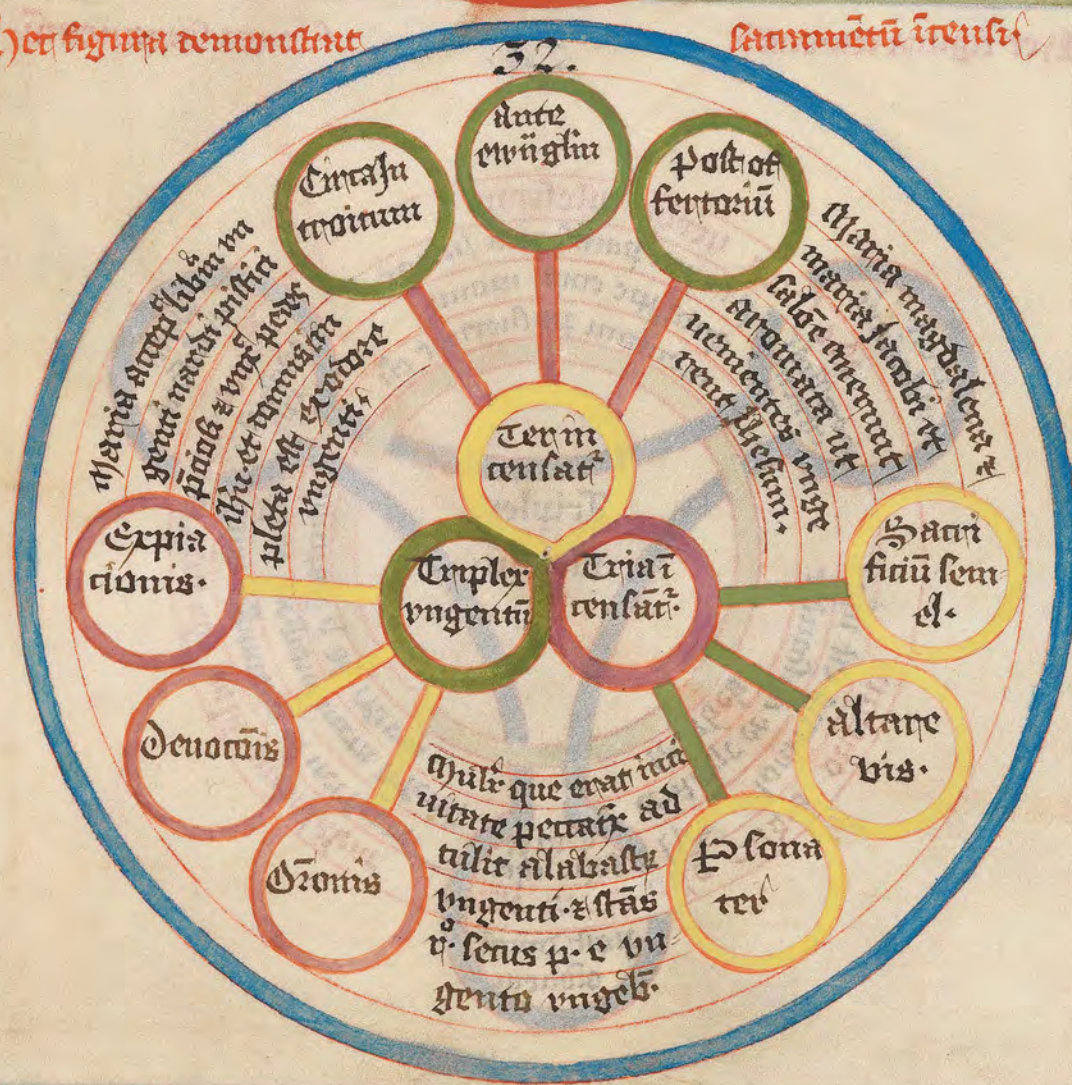
Hec figura demoni

tiat ymptu mystum.

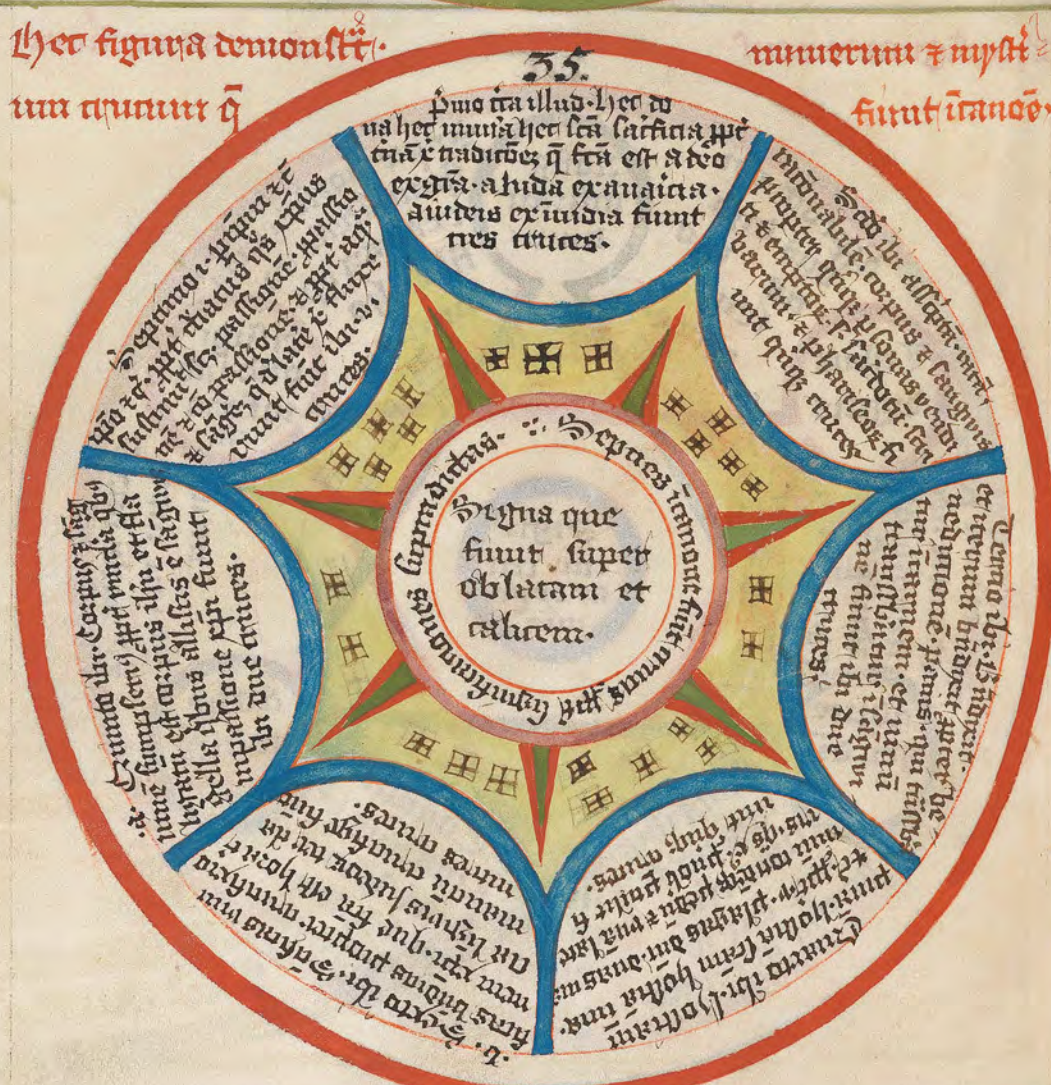
Hec figura demonstrat

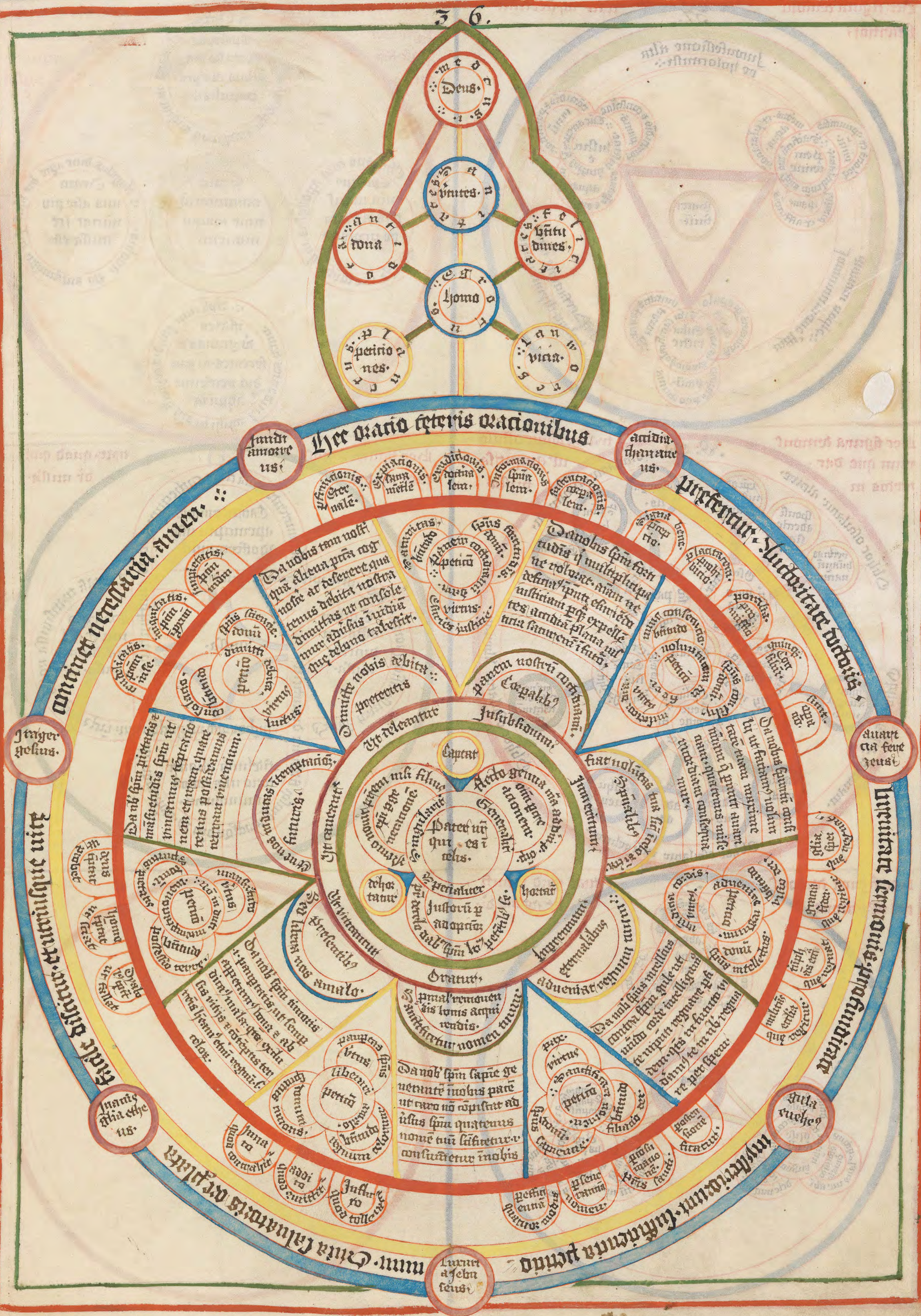
Sacramētū itens

¶ Et figura demonstretur
una quatuor q

numerum et nysse
fuit itane.

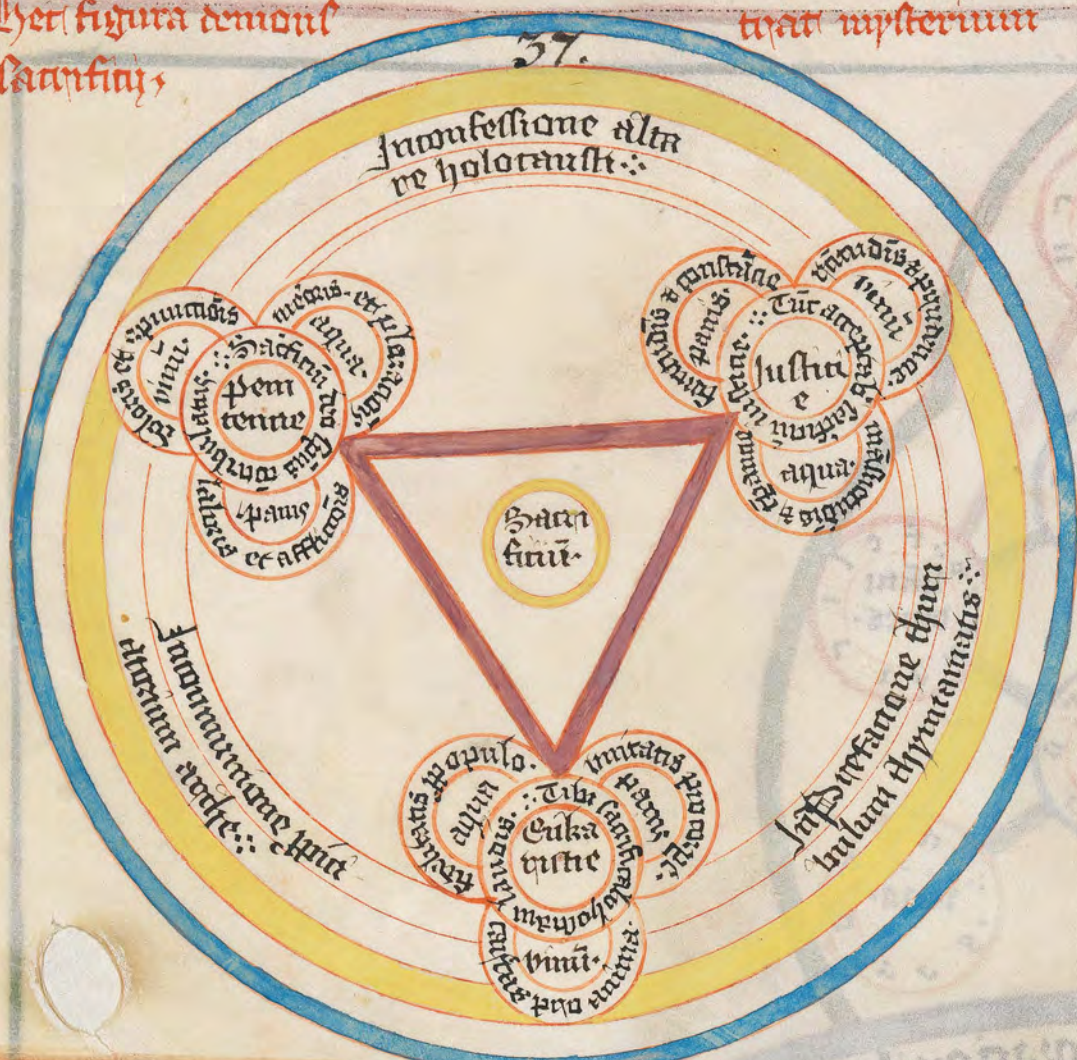

Hec figura demoni
 satanici,

trat mysterium

37.

het figurat de
significet
post sup
4te

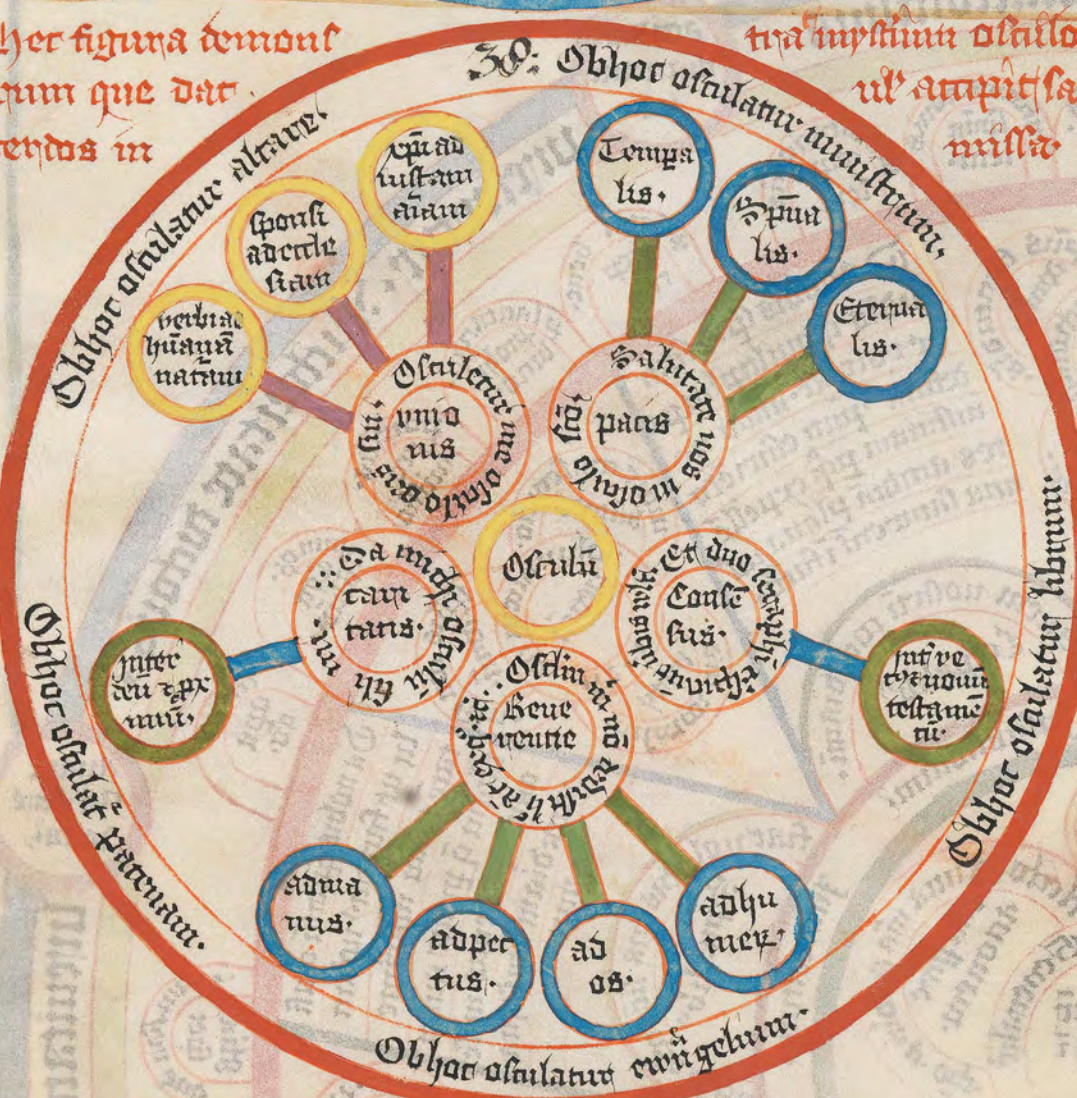
monstrat quid
amino
cone
nyll
e

Hec figura demonst
 ram que dat
 tendos in

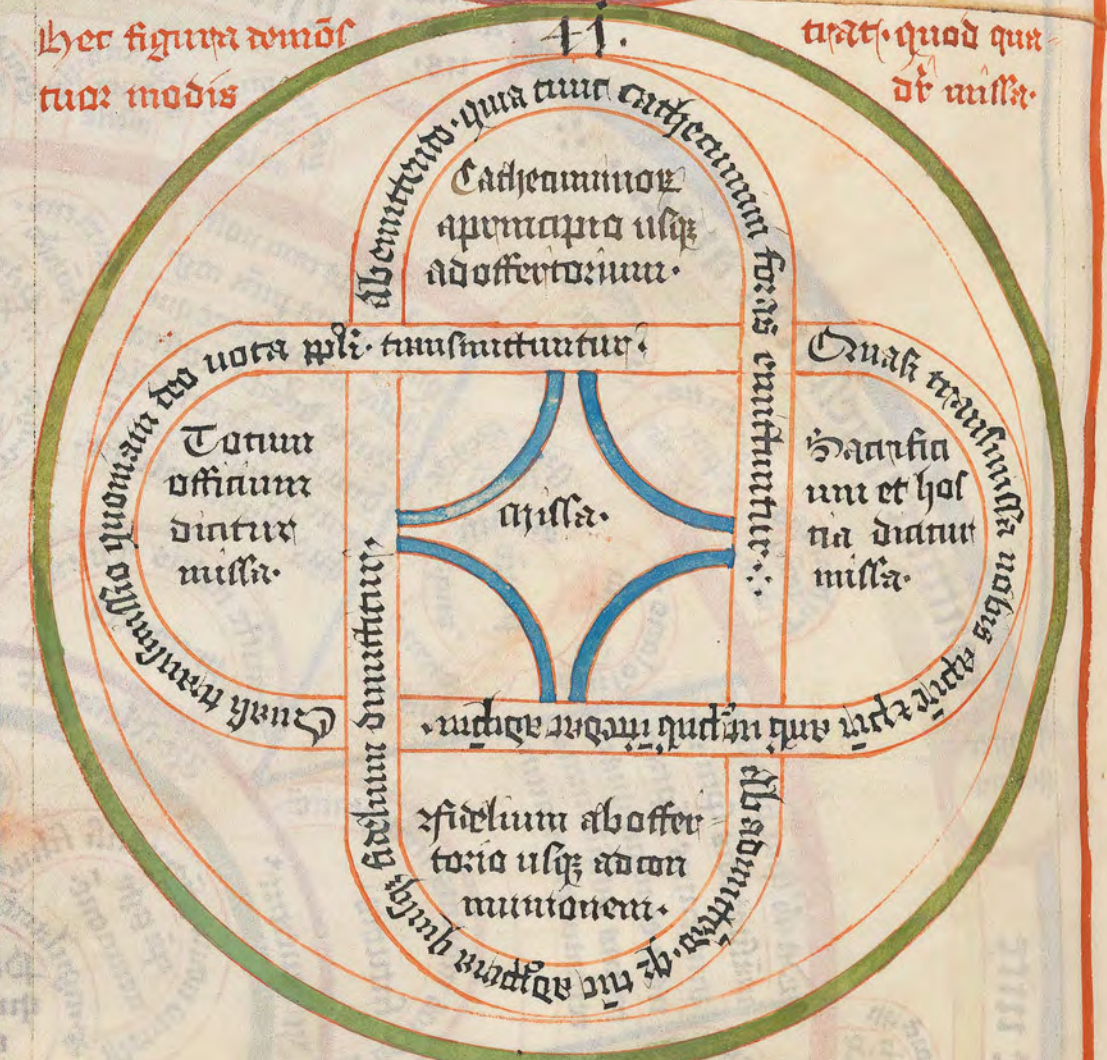
tra mysticum oratio
ul' accepit sa
missa

30. 51

hec figura demō
strat modis

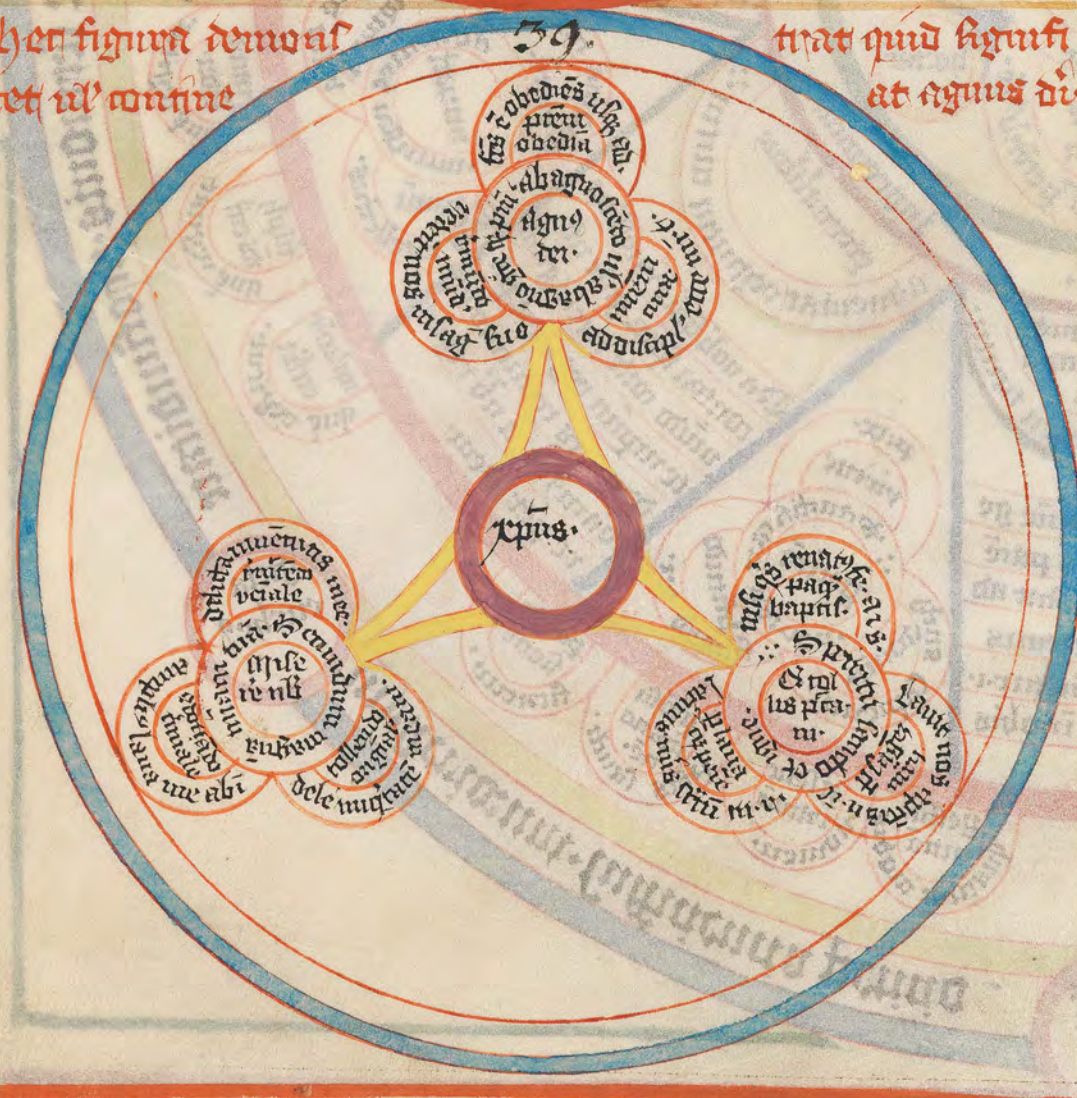
trati. quod qui
de missa.

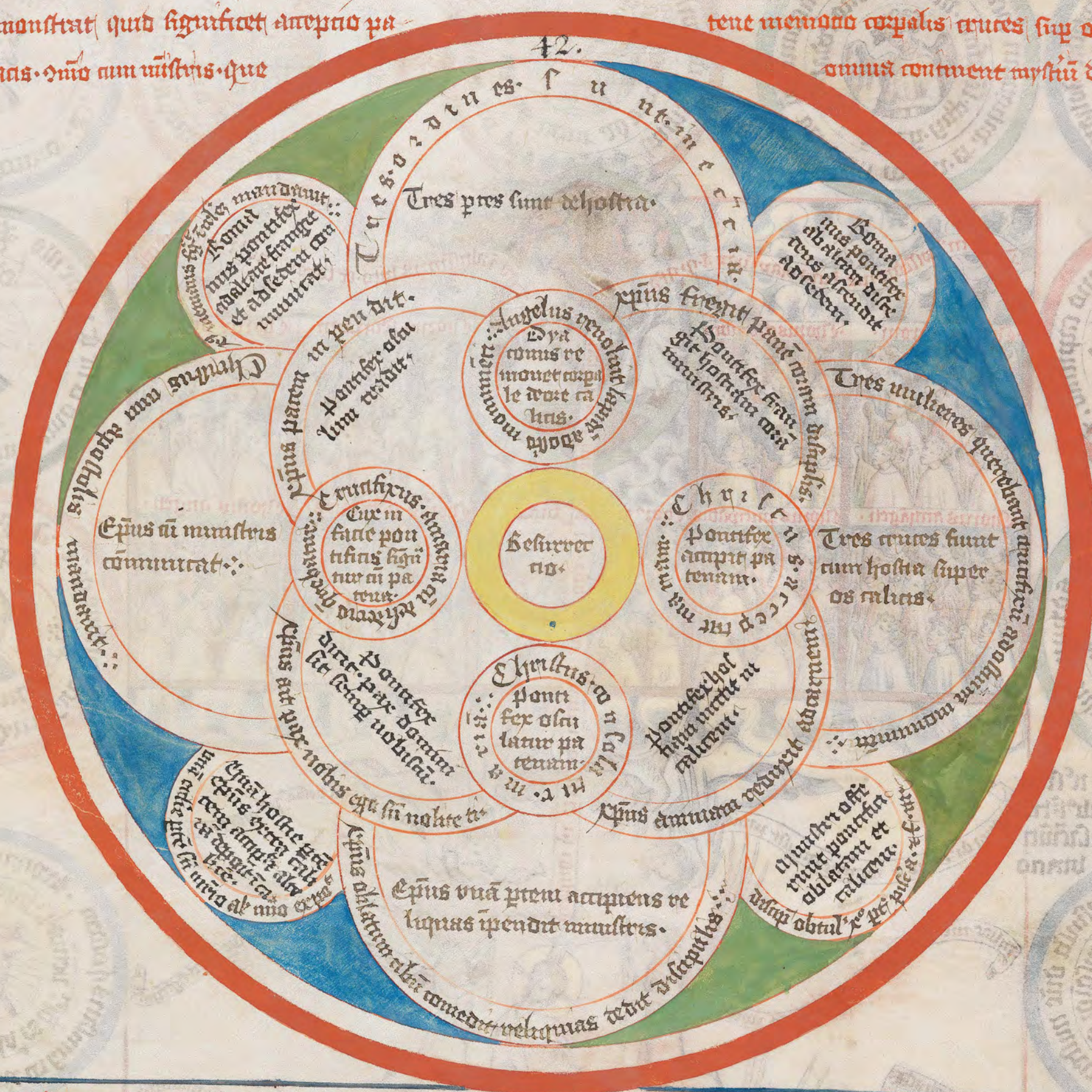

Hen figura demonst
ret ul' continue

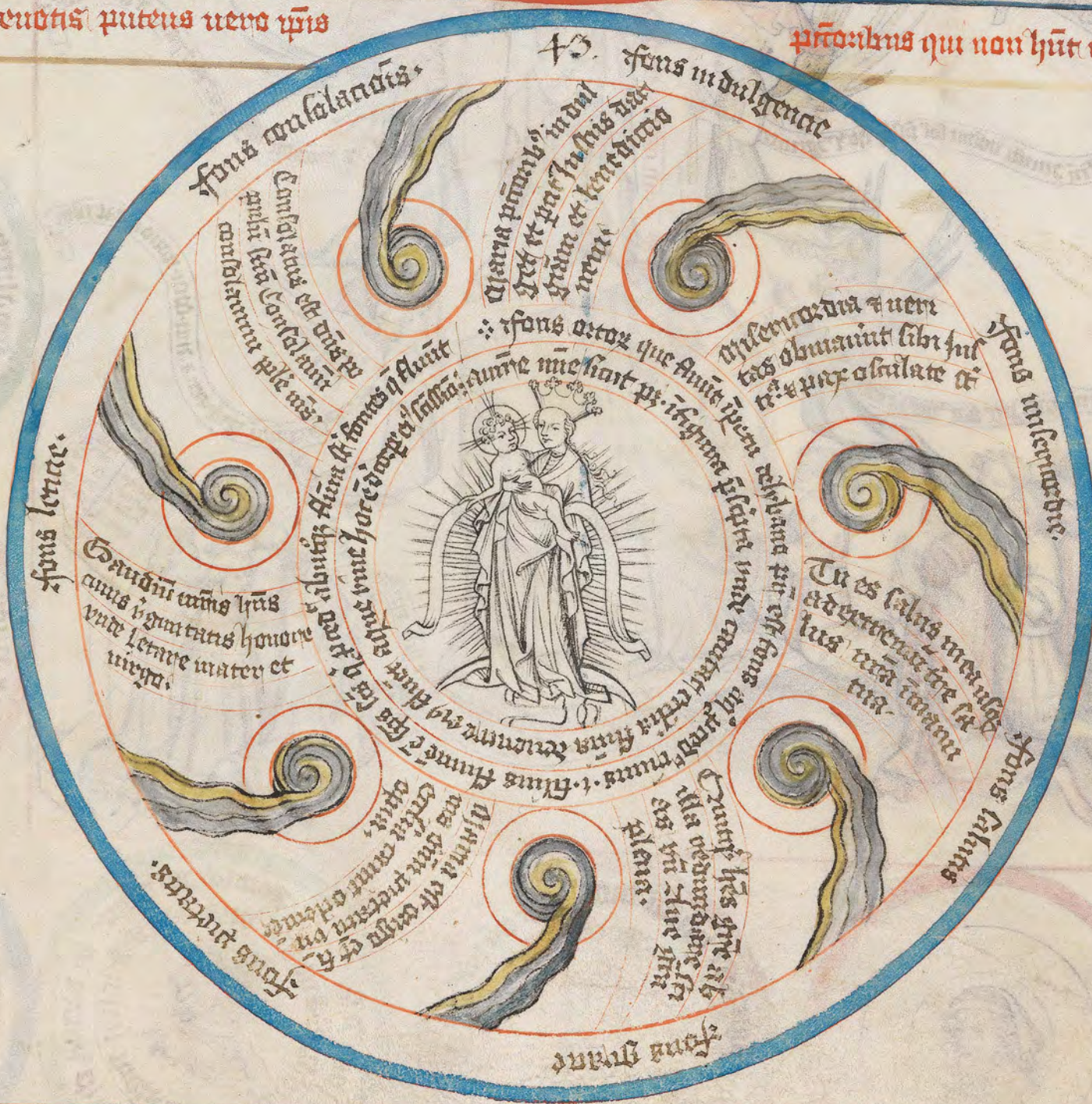
trat quid signifi
at agnus di

39.

personis qui non hnt in quo haerent.

Sanctus Iohannes baptista. Qui tollis peccata mundi. Amen.

Johannes primo capitulo. Et etiam. Amen.

Regomus. Omnis dominus. Amen.

Ambrosius. Postea. Amen.

Sacerdos. Sacerdos. Amen.

Abraham gen. xiii. Amen.

Ecclia. Beatus. Amen.

Lantum ergo. Amen.

Verum superum. Amen.

Angelus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Chorus thron.

Chorus cherubim.

Chorus seraphim.

Chorus dominorum.

Chorus archangel.

Chorus principatus.

Chorus potestates.

Chorus angel.

Chorus virtutes.

Chorus sapientie.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Sanctus. Amen.

Augustinus
Ipe inquit
fms est de
fiderio no
troz q su fi
ne videbitur
su fastidio ama
bit sine fanga
aone laudabitur

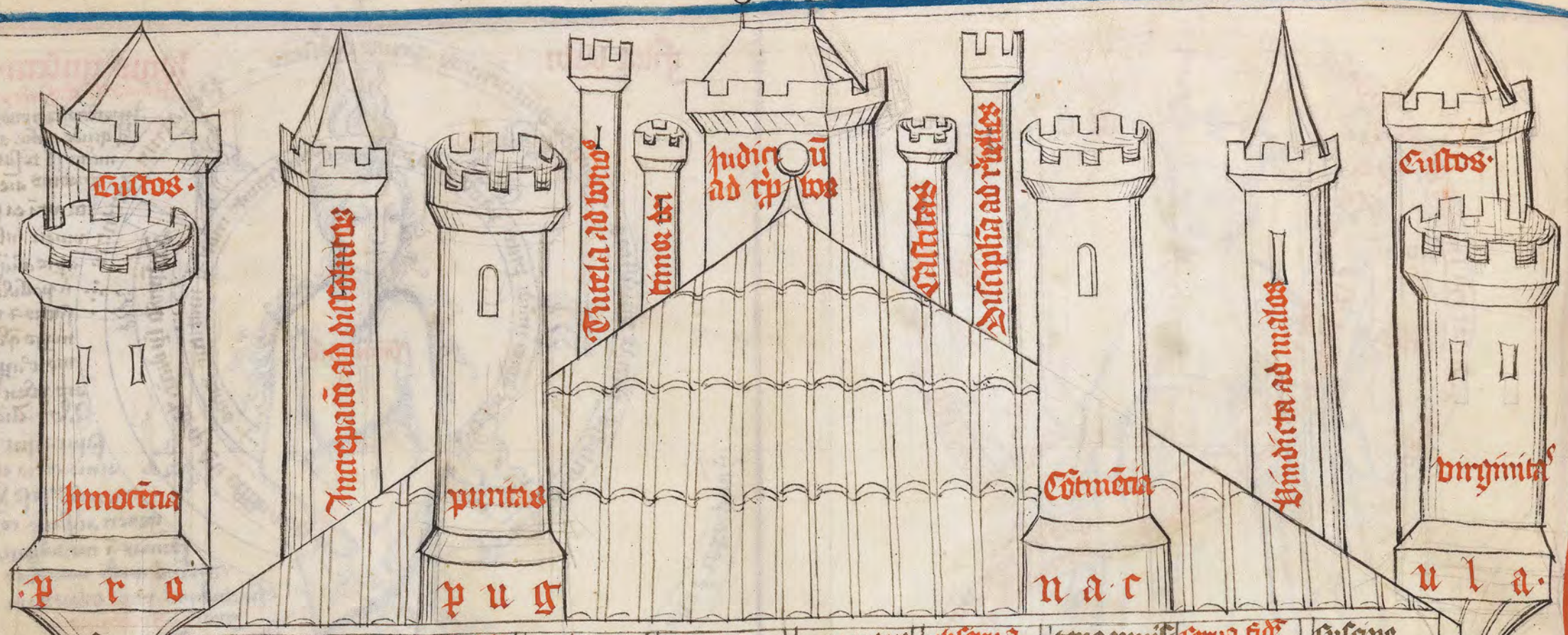
Bisland
Plenum
profus
omni su
auitate
videre ho
mine ho
minis con
ditorem

Filia babi

loms nlcra.
Bulardus f. f. Sine qz
Appetita terrenoz
a quide omia ad
miliu se testat
tenebus aie
ita ut ea f
vuerit nil
apre aliq
n pallida
fices r v
mago qm
mox app
er videt
Qlem dila
pura que
etnis oira et
mortalib ppe de
generi qusitae co
fomus i mortalitatis
rambre quali mortifere
osuetudinis pice calore sem
grat. Gregorius
Sic deus vnuscuqz
vias confiderat sic
gressus dnuia
et nec inuulsi
sime cogitatio
nos audet ad
ut dila terna
iffima q
aput nob
vsa anli
erit an
distusa r
muneat

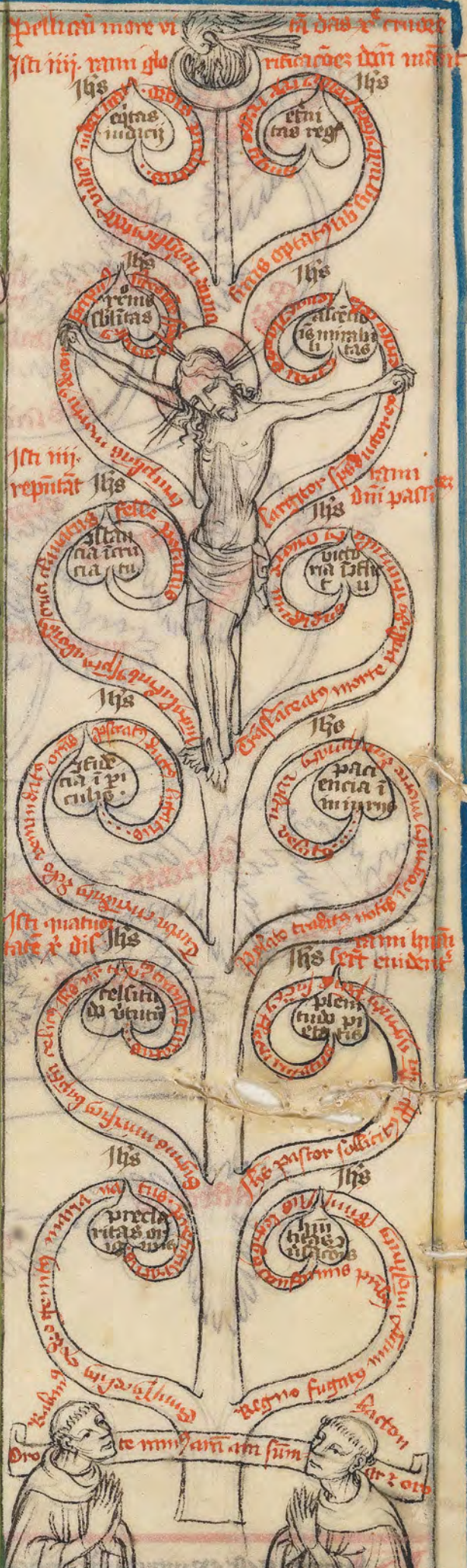
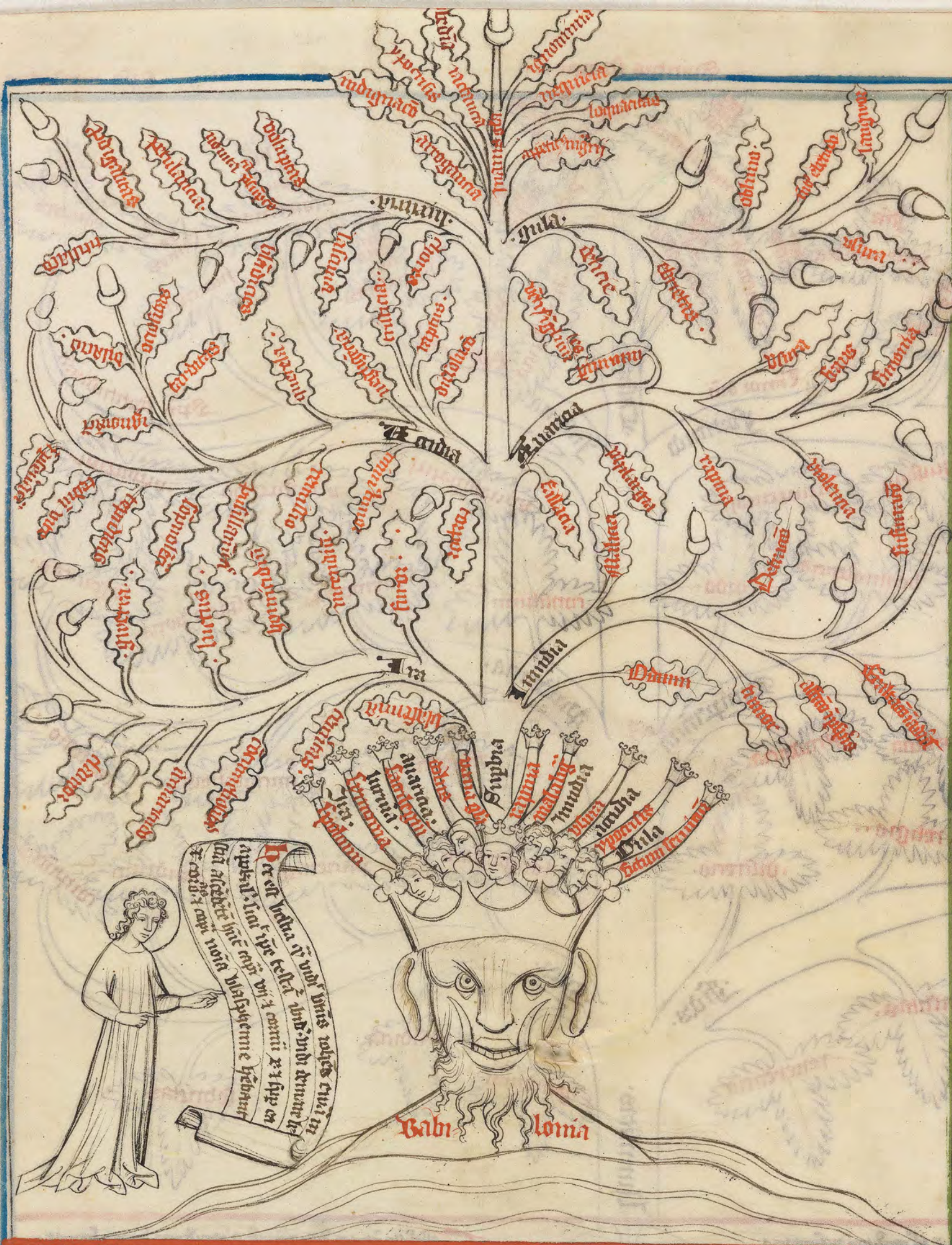
fides	crede in deum.	ama cōmū	crede cum caritate.	honora ewāgelīū	venerare sacramēta	obserua mandata	tene pmiū	serua fidē	culape inuicem
Spes	esto longi mīns.	despne viciā.	eūctā sup biam.	relinque auariciā.	fuge in mīndiciā	fuge iram	sperne ac cōdiciā	vīspede gulam	abnega hīemīā
Cōstācia	esto recto	non sis lūlmū	pāp uim	cūctē tibi apūrio.	judici iūctē.	non cūpī as mīndīā	nō rapi as aliēnā	nō furem pmiū sū.	restituē ablata.
Stāndiciā	esto sobri us	non sis hīstrio	non sis edax.	non sis ebriolus	coherre auditū	moderate vīsum.	retine odoratiū	tempera gustum.	refīa tui.
Stāfīctū	esto pius	ama tuiū pōximiū	tene aīē mīndiciā	inquire pacem.	nō faciās discōrdiā	pacifici discōrdāte	non sis pōditur	non sis detmctor	non sis pērnitōr
Sā	hic alīs qd tuā f vis fieri	affecta pādysiū.	tene in dīcūm	cogita de obitu.	reddē bonū p malo	falsū nō testeris	non odes quemqūā	nō occides	dilige tūmīcō
Qūcti cōrdia	console desolatos	reuoca errantes	vesti mī dos.	cūcta sūmē hīctōs.	pota sūi bīndos.	vīctā e grotos	consolare captiūos.	culape peregriūos	sepeli defunctōs
Compāssio	condole egens.	corripe dissolutos	corride vīctib⁹	hige cōm hīgētib⁹	nemīse irīctis	nulli in iurīeris	nullūm accūses.	nullūm iudices.	nullūm pēpnēs
Stēctā	defer mīa iori.	honora senes	instrue mīuenes	ama tibi pāres.	nō spernas inferiores	honora pātrēm	dilige mīa hrem	esto vere cūndus.	nō sis adūlatōr
ho	miture bonos.	eūctā mīa los	fuge mīa nē glām	desere iac tanciam.	non sis cupidus	esto larg⁹	non sis pāgus.	non sis vīsumus	non agas symoniam
Stā	esto benī uolus	non sis indignas	nō sis p sūmptuos	non sis violent⁹	non sis hīgīctis	non sis mendax	ama silen cūm.	loquere de hīctis.	tace ab illīctis
Mīnor	esto sīplex.	dilige de um.	tīme deum.	adora de um.	da grās ded.	sporne mīdum.	honora frās.	celebrī festa.	mīdāte se tūq glām

Latitudo turris sapientie est caritas que

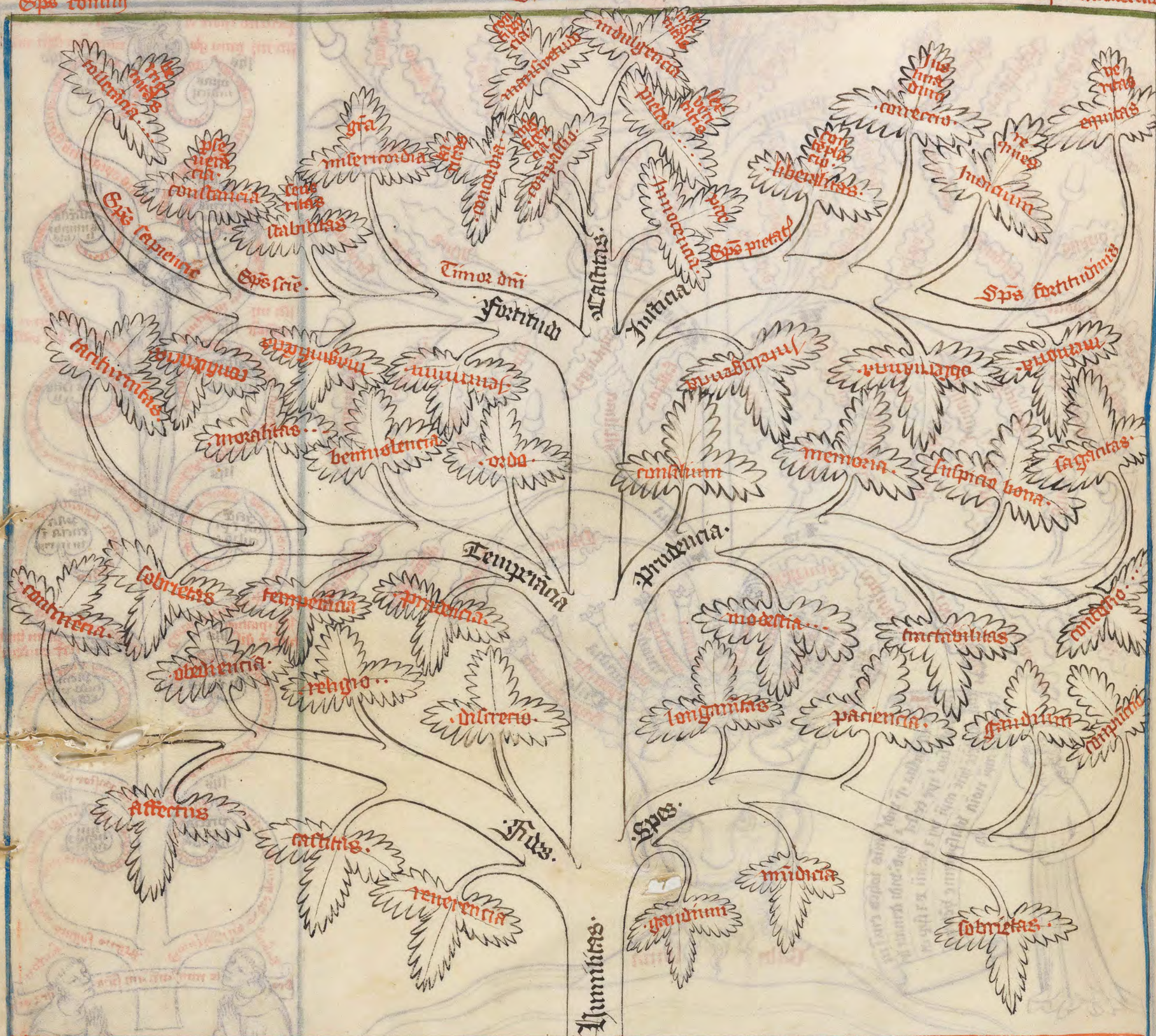

Altitudo turris sapientie est perseverantia in bono .i. . .

In mala ligna sunt cum pan. scz blasphemia marmurii pan defensio piumi mediu
detraho, adulacio, maledictio, iudiciu otio, honoz derisio piumi osiliu, discordie seminatio.
Pan biligwe timor: iactancia sceti reuelacio indilactio, iniquacio, indilacta pmissio.
acialisum ubu mltiloqui, ac mactiuitas indilacta. **Nota diffinicoes animalui pcoruz**
Supbia e elacio micta que ifenore despuas supiobus 7 parib' fatigat dnam. **A**ua
ria est gle sue ul' quorilibz reru mlanabil' 7 m honesta cupido. **L**uxuria e sitis elia
delacio momemuea amaritudo etia. **I**el luxuria est eximudis descens desideris
lubrica metis 7 effrenata pstituco. **I**nuuidia est que animu frepter recdit m dolores
exindiguo honore que m appetebas. **G**ula e totus corpis causa illecebrosa 7 am
bus aboz appetitus. **I**m est irouabilis ptiuracio metis 7 ulascedi libido exmter
m dolous impacia. **A**cidia est excofusione metis nata tristitia sine rediu ul' ama
ritudo imoderata qua spiritualis iocunditas extinguatur papiro despacomis mens
in seipo subuectitur.

In mala ligna sunt cum pan. scz blasphemia marmurii pan defensio piumi mediu
detraho, adulacio, maledictio, iudiciu otio, honoz derisio piumi osiliu, discordie seminatio.
Pan biligwe timor: iactancia sceti reuelacio indilactio, iniquacio, indilacta pmissio.
acialisum ubu mltiloqui, ac mactiuitas indilacta. **Nota diffinicoes animalui pcoruz**
Supbia e elacio micta que ifenore despuas supiobus 7 parib' fatigat dnam. **A**ua
ria est gle sue ul' quorilibz reru mlanabil' 7 m honesta cupido. **L**uxuria e sitis elia
delacio momemuea amaritudo etia. **I**el luxuria est eximudis descens desideris
lubrica metis 7 effrenata pstituco. **I**nuuidia est que animu frepter recdit m dolores
exindiguo honore que m appetebas. **G**ula e totus corpis causa illecebrosa 7 am
bus aboz appetitus. **I**m est irouabilis ptiuracio metis 7 ulascedi libido exmter
m dolous impacia. **A**cidia est excofusione metis nata tristitia sine rediu ul' ama
ritudo imoderata qua spiritualis iocunditas extinguatur papiro despacomis mens
in seipo subuectitur.

Humilitas est ex intuitu ppe condicione ul conditor voluntaria
met mndales Imo hñ se committit fides spes z caritas prudētia
fortitudo tranquillitas iusticia Et aut spes ut mltibz sñat diffinit certū
expectatio futre beatitudinis veniens ex dei grā z expadentibz mñt fides e
sibi rez spandit argumetu nō dū appetit Caritas est vñctm dilectio
quo pōt vñcto ligari pōt deus cui tanta est dilectio qd si vna gutta carita
tis efflueret in infernū tota infn dilaceret amantibz Fortitudo ē amor
omniā suale tolerans ppter id qd amatnr ml impia metues aspectu z aduersu
fortit sustinet Prudētia est p quā subtili sagacitate futoz euentus
colligit Expectatio est amor dñi se integz incorruptuiz qsuas cohibeo
appetitū m hñs rebus que contra rōnem turpi appetunt Iusticia ē
hūis animi utilitate fruata auqz tribues suam dignitatem Humilitas
vō omi vñctu pncipiu est qz omis qui se exaltat humiliabitur Humilia
ti fides succedit qz sine fide impossibile est placē deo Et qd fide ppe si spe
nō quer fide nō completa qd nō dū vidēto quāmus p spes nō q fin
dit Spes at caritas succedit z sic fides que msi p dilectōem operetur ag
ne pcedit.

Talis q̄ virtutes distinguunt s̄ prudentia docet & format.
iusticia ornatur & confirmat fortitudo reat̄ & roborat & ne
erret inhibet s̄ ut oporet m̄ suos timorē cohercat. Sp̄ntia
moderat & aspernit. Sic ergo has quatuor virtutes addis p̄ce
dembo trinis & fiet m̄s septenarius. Septenarius itē m̄s plen
tudine septiformis q̄e sine executione adiuat p̄p̄a viarū
ppago dissolvit & corp̄ diaboli supat p̄ semita iusticie quatit
& virtuti om̄i addit origo. Felix q̄ habuit hanc virtutē p̄ncipiu
pp̄t qua plam ut testat quop̄r eddenda. Is qui stitator est
magno fco est usq̄ ad passionē p̄m̄s. Hec induit nos dices
transire ad me om̄s qui cōspiciat me ut. Ea qui me dēnt
indemet vitam & habuerit salutem a dño. Dep̄ssu p̄m̄ fac
tu est qd p̄m̄ nisi iacat in cogitatione p̄dit & cresat in dēta
tore p̄ficiat in consensu. Cū p̄ssu p̄m̄ facit qd ad amēti
p̄m̄ quod fecit. Antecedēcia s̄ p̄ceptus obmissio institutio
mōbedēcia p̄nariatio. Cū & alia antecedēcia p̄m̄ cogita
tō libidō cōp̄ia dēctio p̄usa mōm̄tō & consensu. Sūt & alia
que p̄sentur p̄m̄ sicut ē macula idēst dēformitas v̄m̄q̄e
dei & v̄tutis idēst obligatio ad penā et̄na. Et & alia q̄ p̄m̄
comitat̄ ut p̄cc̄o cōstante q̄ p̄m̄ aggruat v̄l dimminuit
que nōtūnt in hoc v̄su. V̄s q̄ vbi p̄quos quēc an̄ quō
quād̄ s̄ actō dēpnatū & illa que est digne bonorū q̄q̄
in p̄ncipio q̄q̄ in medio q̄q̄ in fine & hoc p̄ multa m̄ten
tōm v̄l negligentiam v̄l vanit̄m gl̄am.

Ignis sol oblatatur in
ethere quia sol iustitiae
palliat virtute.

Sblm
Spes
remu-
neraco
bonoru
operu

Eclipsim patitur et
luna quia de nocte xpi
voluit errare...

Iuxta operum

lunam tenet.

et primario longum

Secunda crux typicum meditat' vita bonorum

Latitudo sancte crucis luna

opa caritas latitudo mactam tu mmm

q' dyabolus

videt sapientia dyabolus.

Spe fide solidans vin-
festa triumphoru dat
Dyapente dya-
M
O S
R
III
VI
prim' perfectus
Dyapason simpli
factum dyabolus
factus octavus

rens bñ tetragonis
telica iubila rerum
tesseron dyapente.
I N C
P S B
VIII
XII
pm' ante symphonia
phonia.
Dyapason dupli-
cat' octava symphonia
uat h' fortia christus.

Eccl'ia

pia gracia surgit i actum

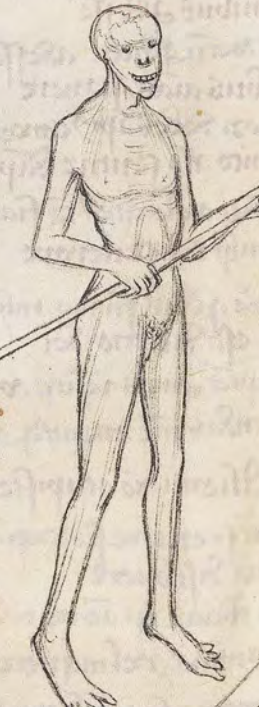
lpe tenet oculum

Synagoga

scorum vita per enim.

res demeta peris quia xpi univere gellis.

EH

SH

Cur et reparatio vite.

Cur et destructio mortis.

longitudo lre cruce p'fuerant bonorum
operu qui p'fuerant in finem...

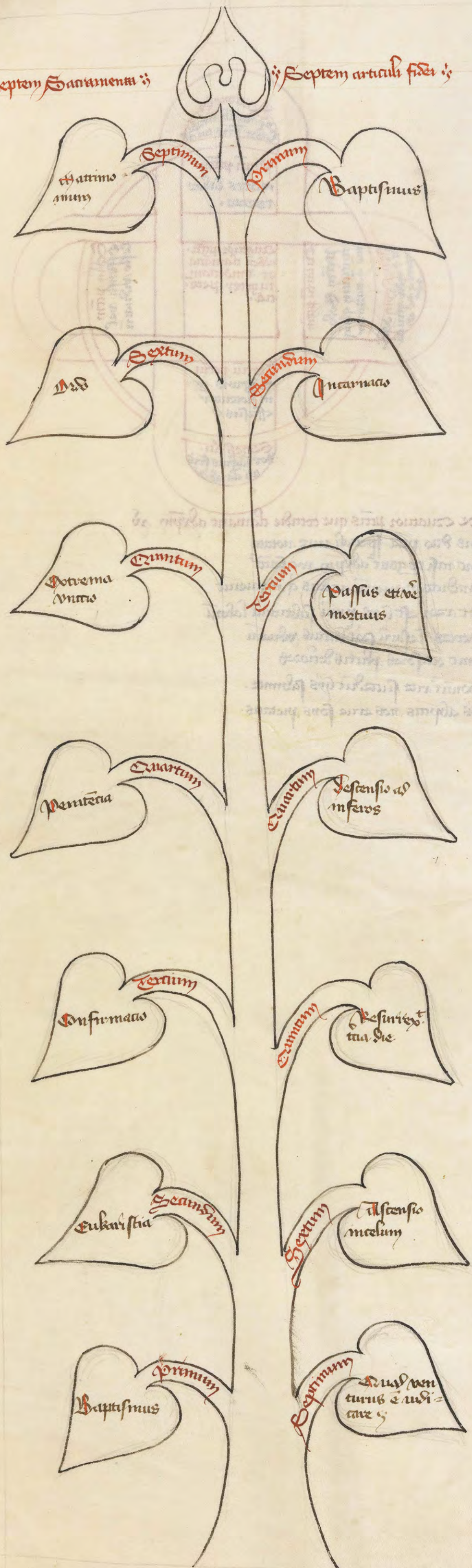
Didit mortuos quia
gentilitas comerta
p'fuerant in finem...

Velum templi scissu
et quia obsecrat
l'gus ablatu et...

Quia i comprehensibilia se iudicia et?
profundū
secreta dei q' p'fundum

Septem Sacramenta

Septem articuli fidei

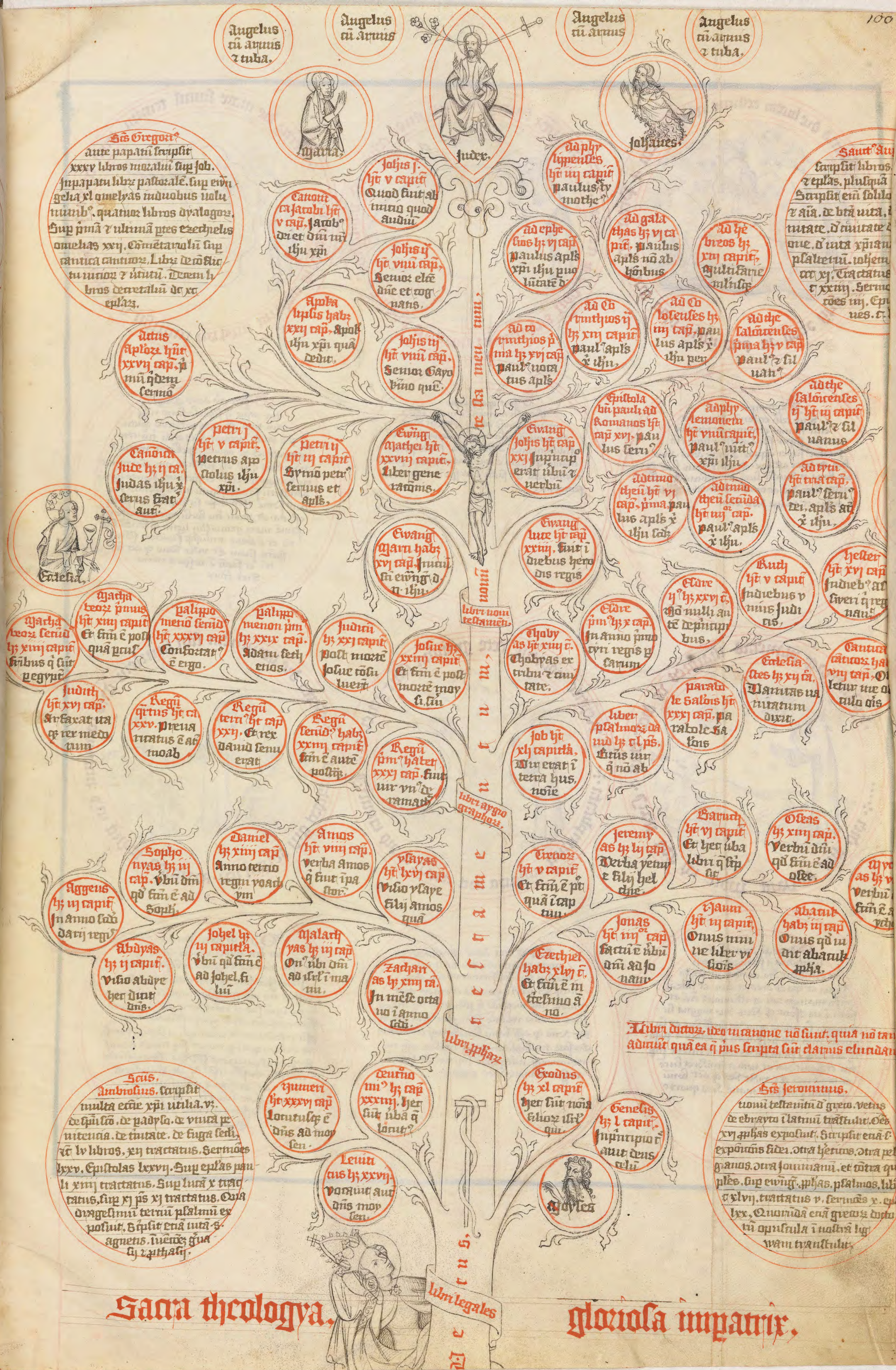

Sanctus Spiritus sapientiae et
mor. S. S.

Augustinus Quasi si scire preem meum
i inferno no plus pro orare qd phabolo

Incipit quod deus
 Deus celum et terram. Tercia autem
 erat manus et varia et tenebre
 erant super faciem abyssi et spiritus domini
 ferebat super aquas. Dixitque deus fiat
 lux et facta est lux. Et vidit deus lucem quod
 esset bona et divisit lucem ac tenebras appellavit
 lucem diem ac tenebras noctem. Factumque
 est vespere et mane dies primus.

Incipit quod deus
 Factum firmamentum in medio aquarum
 et dividit aquas ab aquis. Et fecit deus
 firmamentum celum divisitque aquas quae erant
 sub firmamento ab aquis quae erant super firma-
 mentum. Et factum est ita. Vocavitque deus firma-
 mentum celum. Et factum est vespere et mane dies
 secundus.

Incipit quod deus
 Tunc aquae quae sub celo sunt misit
 cum vni. Et appareat arbor fructu
 quod est ita. Et vocavit deus arbori suam con-
 gregationes aquarum appellavit maria et
 vidit deus quod esset bonum et ait. Semine
 tra herbarum seminem et faciente semen lignum
 pomiferum facies fructum utrumque genus suum
 cum semine in semetipso sit super terram. Et factum
 est ita. Et produxit terra herbarum vinctum et afferre
 semine vinctum generum suum lignum quod facies fruc-
 tum et habens vinctum seminem secundum
 speciem suam. Et vidit deus quod esset bonum
 et factum est vespere et mane
 dies tertius.

Incipit quod deus
 Luminaria in firmamento celum
 et dividant diem ac noctem et sint in
 signa et tempora et dies et annos et luceant
 in firmamento celum et illuminent terram et
 factum est ita. Fecitque deus duo magna lu-
 minaria luminare maius ut possit dici et lu-
 minare minus ut possit nocti et stellis et posuit
 eas deus in firmamento celum ut luceant super
 terram et possint dici ac nocti et divideret lucem
 ac tenebras. Et vidit deus quod esset bonum
 et factum est vespere et mane dies quartus.

Incipit quod deus
 Aqua reptile animae viventes et vola-
 tile super terram sub firmamento celum. Creavit
 quoque deus cetera grandia et omnes animas
 viventes atque notabile quod producit aquas in speciem
 suas et omne volatile secundum genus suum. Et vi-
 dit deus quod esset bonum benedixitque eis dicens
 Crescite et multiplicamini et replete aquas ma-
 ris. avesque multiplicentur super terram. Et factum est
 vespere et mane dies quintus.

Incipit quod deus
 Tunc terra anima vivente ignis
 suo numerata et reptalia et bestias terre
 secundum speciem suas. Et factum est ita. Et fecit deus
 bestias terre iuxta speciem suam numerata et reple-
 le terre igne suo et vidit deus quod esset bonum et ait
 Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram
 et dominet super terram. Et creavit deus hominem ad
 imaginem suam et creavit eum ad similitudinem suam
 et ait. Crescite et multiplicamini. Et replete terram et
 replete terram et ait. Et factum est
 vespere et mane dies
 sextus.

Considerans hystorie sacre plenitudinem nec non
difficultatem. scolarum quorū circa studiū sacre
lectionis maxie illi quod in hystorie fundamēta
ueritatur negligētia. quorūda quorū eximonia li
broz turpiter sue solacia querētiū. uolentiūq; q̄si
in saculo quodā memoriter tenere narraōnes
hystoriarū. temptam seriem scōz patrū aqbus
plenitū et regalem tribū xp̄i origine hūit cū
eorū opibz i unū opusculū redigē. qd̄ i fastidiū
plexitate ppter subiectam orul formā aumū sit
oblectatō. et astudiosis facile possit potul hūta
mēoria omēdāri. et omibz legentibz utilitas
cōferri. In quo qd̄m laborem nō facilem ymmo ne
gociū plenū ingulaz assūpti. cū breuitati scōm da
tam formā ita studiū ut uidpl de ueritate hysto
rie preter miserū. s; ab adam inchoans per
patriarchas iudices Reges p̄phetas et
Sacerdotes eis cōtemporaneos usq; ad a
nem nōstrū. s. xp̄m ordinē pduxit.

Adam magno damasceno formatus et in paradysū
unde quatuor flumina oriūtur translatus. cū semine
de costa dextentis fante eue nomine imposito sicut et
ceteris rebus. de xp̄o et ecclesia p̄phetasset. et eodem
de comedendo pomū acquiescisset. pro discōmūē
entia uiditatis suis perizoniātibz. ad dno de pa
radysū. collocatis cherubim et flammeo gladio
post intrepacōnem abiectus. de terra maledicta
insudore vltis panem acquirit.

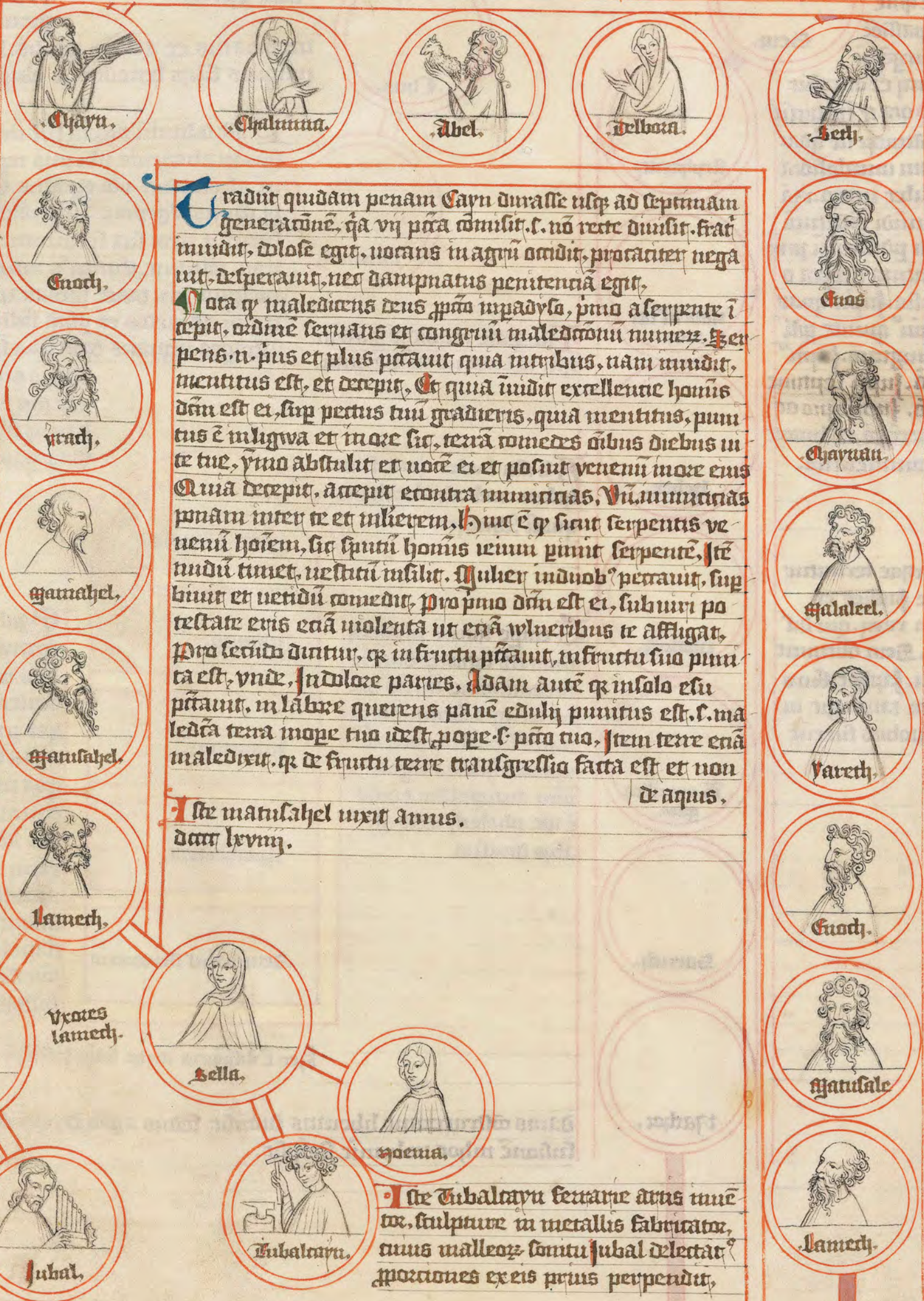
iv anno genit
5000 annū
xxxv anno natus
5000 annū
5000 annū

Adam agricola do
lens sua munera r
pō fratris fuisse reg
bata. licet a dno in
creatus frēm suū
septiformi pōo misit
at. Qui postea vag
et instabil sup terrā
fuit est. postquam
a dno est maledictis

Iste lamech p̄mus
introducens byga
mā. cū vnu i vlu
et adolecentē illo
re occidisset. vxoribz
ob hoc sibi penā in
septuplū debem pre
dixit.

Iste jahel adiuuen
tis portatilibz pasto
rentorū. p̄mus gre
ges p̄qualitate gene
ris et etate diuisit.

Iste iubal pater ca
nentiū in cythara i
organo. id est music
artis iuuentor. In co
lupna laterina et
altera martinezā co
tra icendū i dolum
um scripsit.

Iste Seth genuit
adam et xxxv anno
etatis sue. quorū ta
men centū p̄teritū
sic moyses quibus
adam luxit Abel.

Iste Enoch placens
deo translatus ē in
paradysū. cū he
lyā uiuit. qui q̄bus
dam litteris i nentis
libz etiā ut in eplā
cōmetur scriptis.
sub quo adam credi
mortuus.

Iste Tubalcaim ferrarie artis iuue
tor. sculpsit in metallis fabricator.
cuius malleoz sonitu iubal delectat
porciones ex eis prius perpendit.

Prima etas fuit ab adam usque
ad noe. **S**ecunda a noe
usque ad abraham.
Tercia ab abraham
usque ad dauid. **Q**uarta
a dauid usque
ad transmigrationem
babylonis. **Q**uinta a
transmigratione
babylonis usque ad
christum. **S**exta a
christo usque ad finem
seculi. hec sex sunt

Japhet.

Sem.

Cham.

Chus.

Arphaxat.

Sale ul' caynan

Heber.

Phaleth.

Ren ul' ra gam.

Samuel.

Jachor.

Septima e que
stentat que incipit a passioe
dñi. **O**ctava erit resurgenti
que incipiet a die iudicii et durabit
usque in sempiternum. **N**ota qd no dicit
etates ppter numeru annoz ut qda
uolunt. s. ppter quedam mirabilia
que facta sunt in quatuorlibet unio. x. q.
in principio pñe facta e mundi constitutio
in principio secunde mundi pñe pñe
gati. **S**upñ terre instituta e contra o
riginale pñe circumsio. **S**upñ quar
te Regu munitio. **S**upñ quante pñe
dei in babilone transmigratione. **S**upñ
septe filij dei incarnati. **S**upñ septime
idone celestis apertio. **S**upñ pñe oc
taue erit corporis resurrectione. et bonae
atq. maloz plena remuneratio.

Ab his tribus filijs noe tenentur
generationes lxxij. de Japhet xx.
de Cham xxx. de Sem xxvij. qui dñs
seminati sunt postem. Sem obtinuit
Aram. Cham Affricam. Japhet Euro
pam. Generationem Sem tantu hic in
litteris. nam de alijs duobus fuerunt
gentiles.

Sex centesimo anno uite sue inundante diluuiio Noe archam cu vii. aia
intravit. qua spacio centu annoz loquente sibi dño. uiginti annus pñs
fecerat. Et exarscentib. aquis sup terram xl dieb. dño pluerit xl diebus et noc
tibus. xxvij die septimi mensis cu stetit archa sup mōtes Armenie. et cu
post xl dies cornu emisisset u
reclusus e. et postea colubā
ferente ramu olive xxvij
die secūdi mēsis egressus
e de archa. eadem l. die qua
intraverat reuoluto anno.
Quia quotta e luna hodie.
ie. si xj addas tota erit eo
dem die reuoluto anno. Si
enim hodie pñe e. eodem
die reuoluto anno erit
xij. **C**ū xxvij luna intrasset
et accepto sacrificio. cu con
cessionem carnis comede
de sine sagwine suscepisset.
et insigni diluuii pñe
no futurum. intenditq. fuit
vris posita fuisse. vno qd
prius exoluertat prius

Hic terminatur pñe
etas hñs annos i de lxx.
scdm hebreos. s. scdm
lxxij interpretes q. et xliij.

Hec est dispositio archę
scdm Moysen.

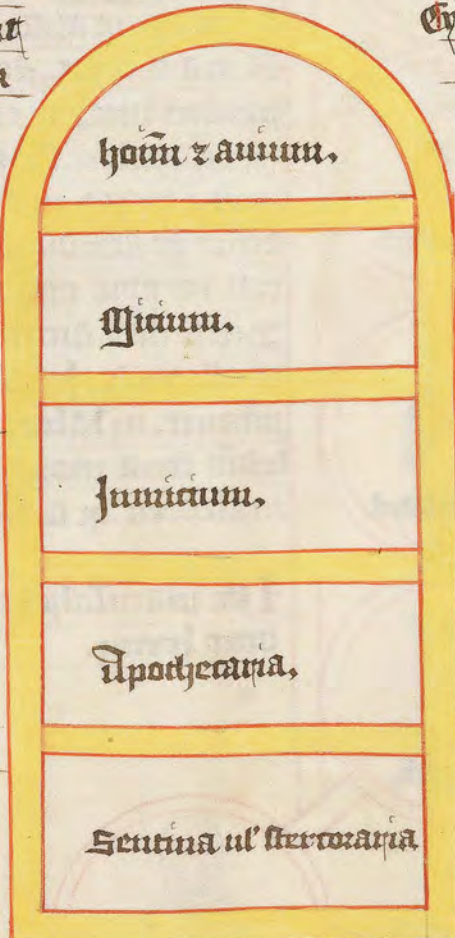
inebratus. et a cham missus. hunc maledicens et
reliquis filijs benedicens obijt.

Post diluuiū exorta sūt in pñcipalia regna. Al
gyptoz ab oriente ubi pñs regnauit belus. Sidhomo
ni ab occidente ubi Egealus. Citaru ab aquilone u
bi unius. Egiptoz amende. ubi mineus. **H**elo
successit uxor sua semmanus q babylonā caput
regni constituit. **C**um q inuictor ydoloꝝ fuit facies
ymagine pñ. tande Sardanapalus aquo arbates
regni ad medos et plas instulit. **S**up quo tandem
Astiages regnans dara filia sua pñcipi plas de qua

Cyrus ortus ab eo e supatus. **C**
mortuo regno ad plas translato
darius filius Astiages cu eodem
Cyro regnauit.

Iste Sale condidit Salem
qui in lura uocat Caynan.

Ab isto hebrei dñi sunt
hebrei. uel ab abraham
quali Abrahæi.

Hec e dispositio archę scdm Josephu.

Tempe huius phaleth
facta est ligwaz diuisio
meditatione turris ba
bel in agro Sennaar. In
cuius familia quia re
mansit hebrei ligwa
om antiquissima dñs
e ipe phaleth. idest ab
alijs diuisus.

Ogula aurea et damidem
cocineam tulerat. ppter quod
dñs iratus i hay xxxvij uir
ociderat lapidauit. ciuitate
hay pñs iudias intendit. Gaba
on i seruos lignarios z aqua
rios recepit. qñq. reges q obse
derant gabaon pñe spacio
diei sole z luna stantib. pñe
xxij reges q erant cu sabyn
interfecit. aliam dñe iudal
hndones z maledones ar
damam fecit. terra alijs scdm
concessionē alijs scdm traditioē
distribuit. duas tribus z dñm
diam q inreditu suo
post xij annos alta
re iuxta tumulos pñe

Damis construxerant liberans diuisit. sedus aplo decolendo vno deo per aque ef
fusionē in hoc uolumine scripsit.

Fili thare frs abrahe,

iste nachor fili thare cu erit

d'calda ducta
in uxore mol
cha filia
frs sin a
ra. erit
morat cha
ra mesopotam
mortua i fr
suo. r abha
iteracha
naa pegna
te hos fr
frs fr

hus. Bus. baniel. melcha. Loth.
hus. r bus et
batu el cu ali
ys qd genn
d'qz vna. bus
de se dir balaa
q fm hebreos
dr i job elud
buzi tes.

Iste job ut tradit quida fuit
res bale i edom q r igenes de
ielon puepos esau. hebrei
dicat en descendisse d'hus
pma

Iste bala q i job dr elud
descendit de bus. q balaach
adnotus ut maledict
ist. ei bndixit loque
sibi pus asina et
de oem stelle et
saluatoris p
phetavit.

Isti duo dathan et abysebron.
con paucos mediantib de ruben descen
tes rone pmogetur p moyle duna
tu pti uolentes pte seditione qua
mouet
re um
ab sop
a sunt

Iste josue
successor m
loquere s a
mills i pe
dies yorda
plo trasit
i liti tulit
repositis
in liti m
mcho vy die
butinis i
uxit achar

Thare no ualens
fr iurias sibi illa
tas de igne adducendo
ubi r filiu suu pinogem
tu aram exstinguit. pegna
e e n abrahā et
nachor et

Dans Rebecca
adduxit elyzer
seru abrahe
ylaag d me
sopotamia so
uore laba fili
am banielis

De filiis iacob i numerosa
proles descendit. s de leui
et juda dnt sustinat quia
abhys descendit xpus.

Isti duo filij chaach
sunt. de
altero tm
dicere
sustinat
q deo fuerit

Post mo
re josue
an otha
mel. dnt
gda fuisse fin q
leg d ydolo
miche r dux
ore leuite.
Iste othoniel per
cullit canath
seph. va hui
ara uxore q
pegna uirgu
sup. cu uirgu
o inferiori.

familia aram iudaram mesopotamie. ubi copletis dntis quip
annus mortuus e.

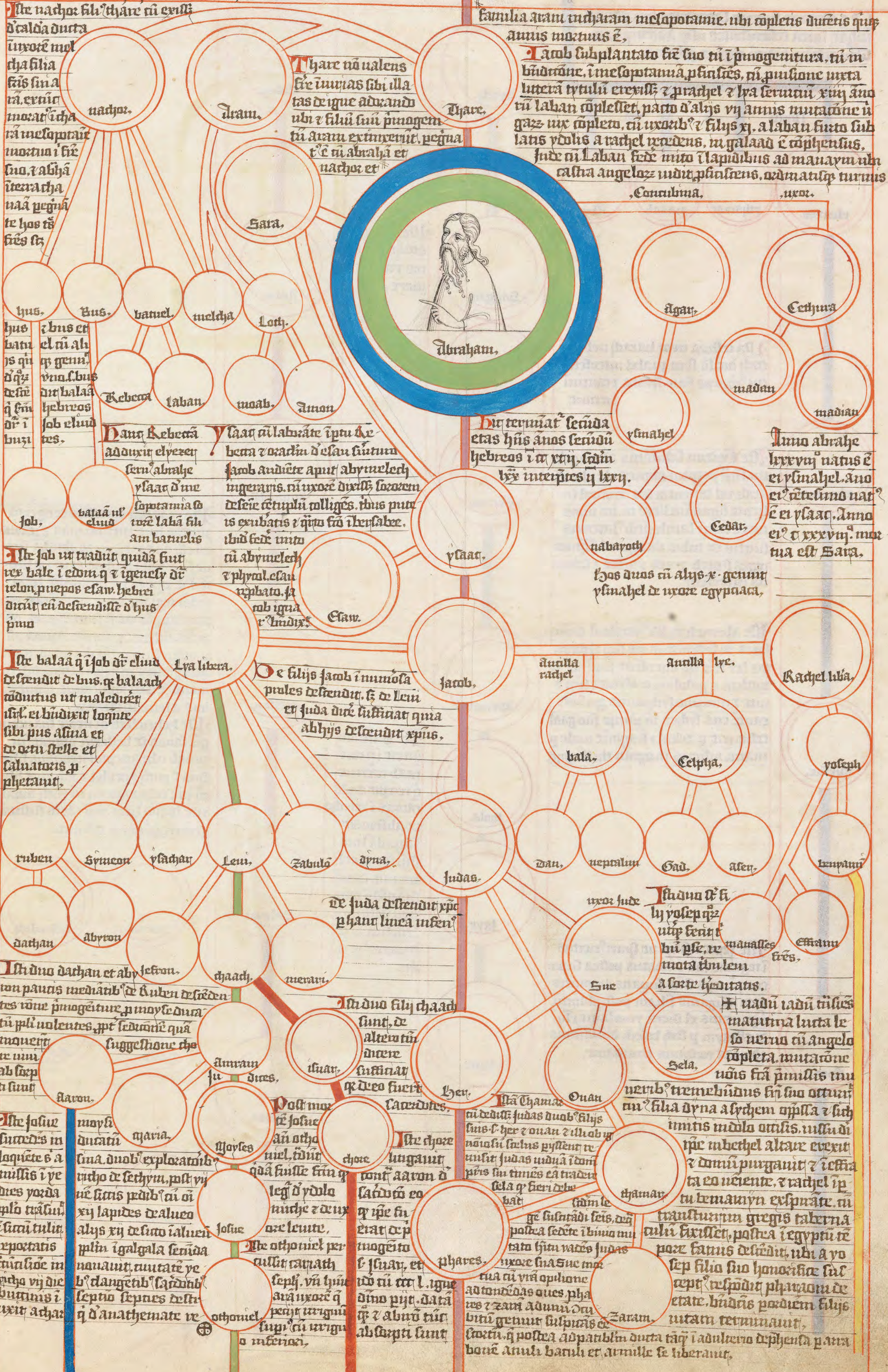
Iacob subplantato fr suo cu i pmogetura. tu m
bnditione. i mesopotamia pntis. cu pmissione iuxta
litera titulu erexit. r prachel r lya seruicu xuy ano
tu laban copleset. pacto d'ahs vy annis mutacone u
gazz uix copletu. cu uxore r filijs x. a laban finto sub
latis ydolis a rachel uorden. in galaad e cophensus.
Iude cu laban sede mto i lapidibus ad manaym ubi
casta angeloz uidit. pntisens. ordinauqz turmus

Concubina. uxor.

Iste terminat secunda
etas hns anos secundu
hebreos i m xxy. scdm
lxx interpretes q lxx.

Anno abrahe
lxxxvij natus e
ei ylmahel. ano
ei cctesimo nat
e ei ylaag. Anno
ei c xxxvij. mor
tua est Sara.

Hos duos cu alijs x. genuit
ylmahel de uxore egyptiaca.

Oe Eleazar fuerunt sacerdotes qui ponunt
in hac linea descendentes usque ad tempora christi
secundum ordinem iudicii regum et prophetarum.

Pontif.

fi

tes.

eleazar.

ythamar.

naadab.

abyu.

Ista delboza uxor barath uel lapi
dodj occiso syra piabel interfecit
cum princeps fuit sylara et cantini
termini.

Iste Gedon saluatus ab angelo
cum super petram carnes obtulit ab
arabaal destructa domus ierolbal su
scripto signo inuelleri cum cum uinis
more canu lambentib' lacrimis
fractis et tubis clangentib' quatuor
reges scilicet ozeb et zeb et zebree et salma
na interfecit.

Iste abymelech filius yerolbal d' con
bina. in sychen fuit rex super sychimi
tas h'x fies q's interfecit supstue in
nathan. q' pabulam de olyua et fici et
uite et rumpuo sychimis posuit.
eandem etiam sychen cum pnapre suo gaal
destruxit p' zebul et flagrant mole p'
manu mlienis in oppido thestee p'p't.

Iste septe afilys ne spum' erectus
i regione tobi amozans postea super
eos princeps fuit supatis amonitis
voto alligatus filiam post planctu
uginitatis xl diebus ymolauit r'ly.
de effraym p' sedh boledj diuidians.
adnada yordanus trucidauit.

Ayoth.

Saugar.

delboza.

Gedon.

abymelech.

thola.

layu.

septe.

elebon.

Aylon.

Iste Saugar
occidit de in
ros vno vo
mere.

Iste Salmon
duxit uxore
raab metrice
q' recepit ex pla
ratores i yemcho
et abscondit
i stipula lini
sup' muzz et li
berauit domum
sua p' fili coti
neii positi in
fenestra cum de
strueret yeri
cho.

elrom.

Aram.

Aminadab.

zaalon.

Salmon.

hoos.

Iste zaalon egressus de egypto
princeps fuit iudub' iuda et ita ne
m' est q'd dixit d'ns ad abrahā i ge
nesy. q' quia graue eruenit filij
isrl' de egypto f'ra computare scdm
tribū regiam. ut generationes no
cem' nō psonas s' successiones. q'd
potes uidere opitando a iuda ad
naalon si nō m'ia illa cōmteatur.
q'ia graue m'itub' sacerdotali su
mend' e' o'ia cōputōnis. cōputati
bus a leui ad eleazar.

Iste helmelech cum uxore sua uocem
tpe famus de belleem p'gnat' in
moali ubi acceptis uxoris filijs
fuit s' ruth et oephia et mortuus filijs
cum p're redijt naemi cum ruth moali
inde de qua booz gen' obeh' suscitauit
semen p'p'quo defuncto.

naemi.

helmelech.

gaalon.

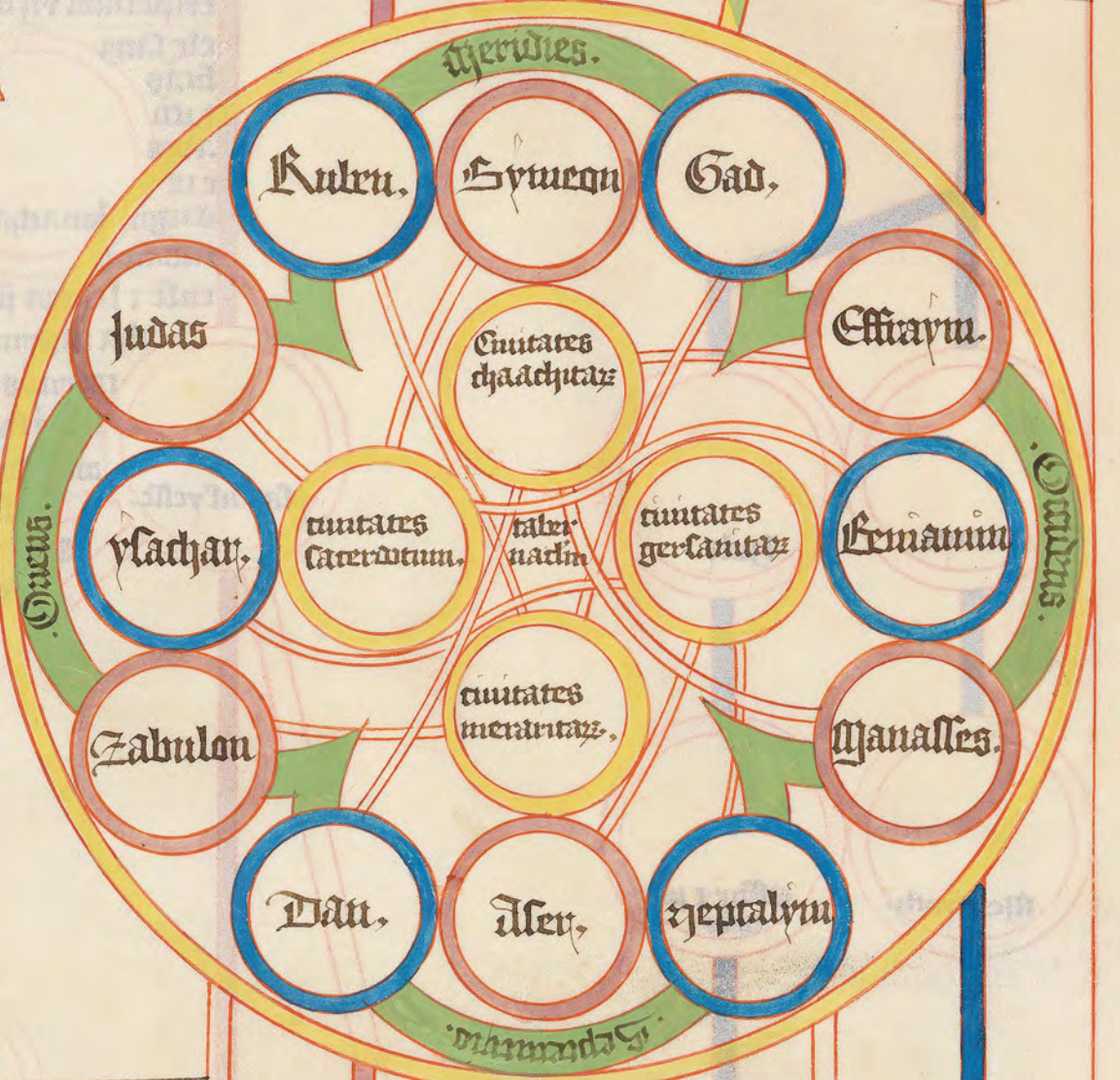
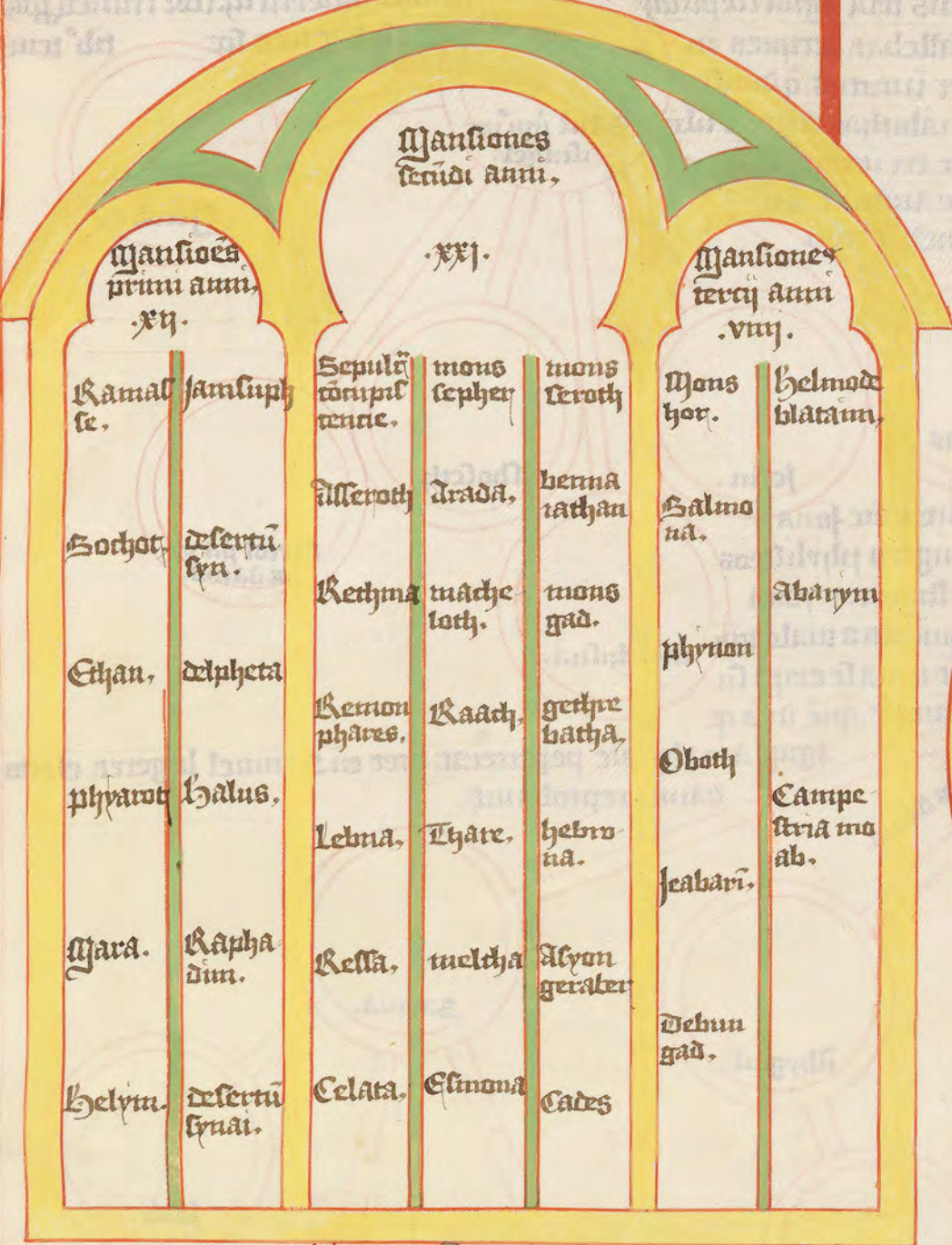
cheylou.

Ruth.

repha.

Hec sunt nomina xly mansi omni israhel ppi p tres annos.

Hec figura ualet ad intelligendū qd dicitur i leuitico enā na adamā cuncta tadōz

Iste Sampson natus matre cu natus eius p anglin pōa. nazare uxore ducta i thannata parabola de legione con uinus pōita. cu segetes hostiū ligatis wlpib' m tendisset. i mille uiros mandibla asini agm dā te i ramoth leshi trucidat ser et portas gaze i mōte tulisset. tantē dolo dā hōe ralis armibus aplylister excecatus mole deputat i templo dagon capillis renascentib' ples strauit mortuus quā uiuus.

Iste hely sacerdos i iudex marguendis filiis tepid et ideo adno repmbar? cu samuele s oblati m trauisset. audita strage filioz et archa dñi aply lsteris capta de sella ca dens fratris cernitibus expirauit.

Iste Samuel iudex i ppha cu liberasset filios isrl a pphylsteris p agm ymala tu i lapide adiutorij i ter minis pōito aplylsteris ad petiōne isrl Saul ē adno missū regē m unxit tbus signis cōfir mas unāde. pcepticidas qd postea transgressus est.

Iste helychana abyliar p chore delectat et hūit duas uxores phenenā fecundā i annā stēplē. q uoti faciens dñal cūlo sidus daret q faceret naza ren pepit Sa muclen que obtulit hely in sylo.

Subhys tribus iudicib' nō recessit isrl adno et quēuic terra. et ideo nichil memoriale fecisse leguntur.

rephatus adno itantis angustis po situs ut samuele mortuū magica ar te suscitaret p phytomilla. hic etiam postea dauid i regē munxit.

Iste abyel p multas successores quas supflm foret hic apponere delectat de beniamyn. de cu filio cis natus ē saul rex. cu? cis frater fuit ner. i para hypomēna tamen legitur q fuerit eius pater.

Sadoch.

Andipodij n
legi pma
bms. Sec
i. drebim
Vn fca lue
et h' fca e t

tpe necunas a
 ca epla de legar
 muros cu vi po
 destipitib' ab sa
 pplm ad audieci

100

Antixarensis, tpe necumias accep
ta epla de legatōe i iherlm
munos cū vj portis hie ānotatis i angustia cōstituit. pplm abusima libecunt. ignē nouū
desupirib' ab hostis avertētia suscep. legēte elōra i stenophēya ieiunia xxij die stanto
pplm ad audiēdā legē quat' idie i q̄ter i nocte i nocte duenne fecit. decimo capite in
iherlm retento ad celebratōem sabbī pplm induxit.

O am inbeth
vñ anis
plalle
cogluu
ugiuu
aa fin
alq; la
nentis
phetay
the ex
doteles
to abia
dab'a
to sep
mann
hsteis
post en
hosa d
nabal
aby

o mnu' hary in regē elius ē adno p samuele ē munitus
leem i signū regis. postea mebron i regē sup tribū juda
7 vñ mēlib' tēto sup totū isrl' xxxij ānis. saulem
do mitigans. morte golye amma sonathe sibi
nans. gener regis fīs. an' iudicia oblaudem
erga eu suscitata ai ei' cautela centū pū
dassēt. utū lance dū plalleret. insidi
tellitū astucia nudol statua i lectū p
euasit. saule cū hitorib' i nabayoth p
te bñfio samuel' illesus uidit. jona
cēn se sagutis fēd' mūt. panes sacri
comedit. filato furore apur adhs. suscep
tolo d' sacer

Adpunas
pempis erep
berauit. ju caph.
mū entib' phr
tus. emfēm
Amou.
libera
plequēis
amudis
aulco
gail
pūdit.
mūmo
durit. hālā
ruas aque de capite sam
l' plequēis clam tulit. ab
adhs i licheleg redies amalechitas pūllit. mū
tū uotis saul occides carne lugubre plangēs. mor
tuo yloseth solus regnās. d' isrl' in rebuseu eieit. 7
amello edificauit. omis phylisteis i baalpharamim.
archa i isrl' in reducta
amychol mīlus
ple pūllā.
domū dñe
dificare ph
bitus. moab
fūmclis mētes
pūllit phylite
os ydumeos. i
ualle saluaz officiales dignitates distribuit.
Vñ manu amonitaz occidit. abfolon pū s
reaciliati postea se plequēte fugit. q' pemp
to 7 adhyrophel suscepo isrl' in redyt. pūo nu
merato uam di sibi acuit. vñto salone da
to ei d' mūdita hostiū pcepto obyt.

Abdaa
Semeyas.
Roboam
xvj.

Hec sūt nōia regū q post Salone sup isrl' i sup x
trib' regnauerūt. apino veroba q regnauit cōtra
roboam usq; ad osee subq captiuate sūt x trib' a sal
manastay rege allymoz q posuit eas i uera flumū
goram ultra mōtes plari 7 mēdoy i ultra capios
mōtes. **L**egit i mhylloria alexandri maredonis q
meode loco duas gentes i mūdās. f. gog 7 magog
indulit alexander ne tota terra abeis cōtanūaret
hos aut omēs anaxpō liberabit 7 inde educet
et hunc expectant iudei et arduē ēe mēlliam.
Salemo omis ioab 7 semey 7 adonya accepta
ateo post ymolacōne sapia. 7 iudiciū de meretib'
mōietta. tēplū ope yram mōdidit vñ annis et
mēlib' deama die mēlis septēbris cō
tōidem
setrauit. dñm
dmo re
mīstie susce
gia fēte. regina
put
Saltus cum
Caba hono
pūdentis
mte amore.
Jethraul ul
uathan.
u terminatur terra etas
hñs annos dōto xx.

Adonyas
u media colūpna hui' numeri pūnt con
tranietates d' collacōe annoz regū juda 7 isrl'. q' cōtranietas ē ex dñi
lis. ppham dñs uel scriptis exqbus liber regū collōis ē. Vñ lōm dūificates
tōnū sit q' aliis aliud mūcū inchoatōnis regū regū tam juda q' isrl'
assignauit
Ite Roboam spūto semoz cōsilio p adolescentū temēitate cōturpās
pūlin duas tribus cū leuitica retinuit et dñm ē regnū illud juda. qui

Reges isrl'.
Contrarietates.
xvj synod.
Jerobam. xvj
adpvas.
pphe cōtem
porauit regi
bus israhel.
nadaab fili
y synod.
baala nō fili
xxvj synod.
Jehu.
hela fili y
synod.
zamani nō fili
vj dieb'.

Ararias.
Tuliat linea a dextera parte pūnt reges juda reg
nantes sup duas trib'. qz pūnis fuit Roboam. xvj
nes reges supiores. f. Saul David 7 Salom vñulo p
fuerūt israheli. pūntur etiam pphe eis cōtempānei
ex opposito contra ipos.
Ite Asa munitis gabaa 7 masphar ciuitatib' d' lap
dib' et lignis q' collegat baala irama redarguit a ie
hu qz spem i bennadab posuerat. dolore pedū que iulerat
pphe. ponēdo eu i ner
uo obyt.

Jehu.
zacharias
Asa. xlv.

Temp Achab regis isrl' edificata ē yericho ab abyel et hely
as simitate indurens passus ameno 7 iudua cū filiū susci
tauit. Achab paboyam uocato cū l' pphas baal mēfēit. plu
uia data timore yezabel i deserta aufigit ibi comesto pane
subanentū post ieiunū xl diez. i m' agnis pceptū d' iūn
gendo azael iehu helyleo suscepit. pūdissequos pūcipū exā
tū lyroz fugauit. bennadab i affectu campellā capto parens
mycheam aquo redarguit fuit idulic. naboth ppter ymeam
omiso inepatus i hūliat sedechra falso suadere. mychea dū
suadente ramoth galaad occidit ubi sagittatus obyt.

omiso. adēus pūnationē uias p
uas nō deserens. adpam syloim
tem p uxore de salute pueni cōh
silens tūstē mūmū sue de solatō
nis audiens obyt.
Ite nadaab obsidens gebethon
mitem phylistinoy omisus est
a baala.
Ite baala licet correctus a ie
hu ppha cū cōtra asa edificasset
rama i pēdit p bennadab mōmū ē.
Ite hela temulent' a zamri est
muerfus. q' obfessus ab amū
lucenlus ē. **I**te Amri tūis
annis anquā solus regnauit
cōtendit cū thebyn et edificata
samaria obyt.

Joyada ul' ba
tachyas

Azarias

Amarias

Achaz

Sadach

Sellu

Heldyas

Manas

Samaras

Sophonias

Jeremias

Olga

Iste Josaphat inuenit iuda hostib' m' solamem accipit in templo abosiele dicens te sibi Ouida et iherlm nolite timere et loci ditionis isrl' uocant conalle bndictiois an' classes p'dicte sibi elyzer ppha. Elyzer in syon gal' l'ur' confitente, Oziel.

Iste foram duxit in uxore filia achab regis isrl' subq' desinit e' dom' esse tributum iuda. Abissa foram p'termitit Mach' nana' uem sua usq' ad ozam.

Iste ocozras in obliuione in moth galaad interis fuit cu' foram genere suo cu' plebat an' xilui a iehu reuoc' inuato ppha' in regem in isrl'.

Iste achalia cu' senie regis in f' p'ter yos p'mila que iocabech uxor yoiade sumi p'ofis filia foram in p'astophoris vj annis

abstulit nuntit. post vj annos a yoiada ignominiose e' interis.

Iste joas statuit gazophylacys ad repanda sacra iecta templi oculo azaria filio yoiade q' cum diuinos honores sibi sustinuit impendi a senis interis oc'ribuit.

Iste amaryas p'paratola de can' duo a joas rege isrl' no' uerectus uirtus abeo iherlm ei' am'pieda' et uala dom' d'm asportanda et unuq' interripendi tradidit.

Istis xij annis fuit regnu' iuda sine rege qd' p'batu' p' l'at' libm regu' et colla'oes annoz regu' iuda i regu' isrl'.

Iste ozyas amator agricultur' cum sacerdotu' sub azama ulimpall' p'ullus e' lepra. et media ps motis lalla ocos regales opprellit. subeo pphare cepit ylayas et olee i yohel et abdyas cum quosdam.

Achab fil' xxy l'ur'.

Josaphat xxy.

Ocozras fil' l'ur'.

Foram xxy.

Ocozras.

Achalia vj.

Joas xl.

Amarias xxy.

Sine rege xxy.

Sine rege xxy.

Ozyas l'ur'.

Sellu n' fil' i m'ese.

Manas fil' l'ur'.

Facra no' fil' l'ur'.

helyas

Mycheas

Abdyas

Benedab.

helyseus

Alus helyas.

Joas fil' xxy.

Joas fil' xxy.

Joas fil' xxy.

Jeroboam fil' l'ur'.

Sine rege xxy.

Zacharias fil' l'ur'.

Sellu n' fil' i m'ese.

Manas fil' l'ur'.

Facra no' fil' l'ur'.

helyas

Mycheas

Abdyas

Benedab.

helyseus

Alus helyas.

Joas fil' xxy.

Joas fil' xxy.

Joas fil' xxy.

Jeroboam fil' l'ur'.

Sine rege xxy.

Zacharias fil' l'ur'.

Sellu n' fil' i m'ese.

Manas fil' l'ur'.

Facra no' fil' l'ur'.

Iste Ocozras q' de lapsu suo cosulebat den' accaron adultis duobus quinquagenarijs et tempo illo relicto ab elya obijt.

Iste foram in ihera p'apina aqua in deserto dante elyseo eu' uiuante yosaphat et rege e' dom' rege moabitaz ad occasione filioz copu' liat. famemq' samarie cu' gladio syroz nu' dantib' leprosis euasisset in obliuione ramoth uulneratus. postea a yehu sagittatus obijt.

Iste yehu a puero helysei in regem i uirtus cu' foram i aazyam occidisset. yezabel p'apitall' et lxx filios achab caputib' truncasset. i xly fies aazyre p'miss' bndicente sibi yonadab. pphas et sacerdotes baal i samaria dolo interfecit. et templo eius destructo pro eo lacrimas fecit.

Iste p'mus jechonias vna oculo. jeremya i du' lo. libro p'phie baruch' lalla cu' nec exemplo uera bitaru' fuit. com'otus. soluto t'bus Anis nabuch' duto abeode m'ctus e' i extra muros p'ectus.

Iste jechonias secud' m' filio senye tradidit. i man' nabuch' redemptus cu' quo ciuitate x milia transmigrauerunt inqz numero fuit ezechiel cu' danielle et trib' pueris.

Iste joas cu' uirtut' helysen ad ei' p'ceptu' iacta sagitta et ter p'ulla tra. Amaza uirtu' iherlm sibi tra' dte thesauro tulit.

Iste Jeroboam terminos isrl' constituit.

Post Sardanapulu regē assyrior. ulmu' monarchu' regnauerunt in assyria phil et alij sequentes p'ordiem q' recuperande dignitatis causa bella inferetes x trib' captiuates usq' ad Ezechyam regnauerunt qn' semacherib' a iuda i assyria exercitu p'fug' a filijs i templo e' interfertus.

Iste manas mille talentis argenti datis phil ut abeo receder. dono fallos uindicta' nra ei' m'ese p'uocauit.

In eodem sedechya t'matu' e' regnu' iudeoz inq' lallu' jolephu regnauit Anis d' i xij. i m'elibus vj dieb' x. Se' cidiu' uo libru' regu' no' plene. d. Ab edificante templi flux' erit am' m' lxxx. i vj m'elies dies x. Ab egressu ppli de egypto annu' i lxx. m'elies vj dies x. deinceps fuit cura rez ge' rendaz sacerdotib' m'editu' acap'uitate. nifi q' cura t'pa paua fuerunt reges q' m'fer' post sacerdotib' q' notati. f. et alexandro cu' suis successorib' inq' maxie regu' egypti. Gnie i senia anthyodji epyphanes i antix p'p'a i temp' i dimidui t'pis regnauit eu' certificauit.

Iehu.

Elyachim
Joachim

Elyzaphae

Judas.

Salathiel

Zorobabel

Abiud.

Elyachim

Iste Salathiel non
genuit Sedechyas s;
Jechonias minor post
transmigratione babilonis

Iste Cyrus omnia babiloniam
regna babiloniam
ad p[er]sas translato
primo anno exortatus
scriptura ysaie. licen-
tiam dedit iudeis rede-
undi. q[ui] anno egressi
sunt l milia hortante
aggeo et zacharia sub
iehu et Zorobabel. qui
xxx annis impediendi
b[abylonis] finitimus uix usq[ue]
ad oppidatione muros
templi edificauerunt.

Cambyses q[ui] et nabu-
chodonosor vii annis q[ui]bus
monarchia orientis ob-
tinuit. sub patre eius
iunior xij annis p[er]
regnaverat. templu[m]
hibuit edificari. hic
autem uoluit se misra-
hel sicut ubiq[ue] p[ro]
adorari. iudith cu[m] abra-
holaferne ei p[ro]p[ri]e i
oblatione bethulie capi-
te truncato. achior pro-
selito f[il]io israhel libera-
uit. cantu[m] recinit.

Darius filius ydast
pis Zorobabel soluente
pabulam de vino et
miliere et rege puen-
tate munerib[us] datis
secundo anno regni co-
cessit templu[m] co[n]struere
quod vii anno eius
est consummatu[m]. xxvij
die. xij mensis e[st] dedi-
catu[m].

Regulus.

Labolardach.

Balthasar

Reges persarum

Darius

Cyrus

Cambyses
Nabuchodonosor

Hmeyes
magus.

Darius
ydsus.

Arthaxer-
ses.

Abanik

Sub illo Balthasar liberata e[st] Susana aca-
lupina sacerdotu[m] p[er] damelē et illi lapidati.
sub eodē. daniel lxx sacerdotes furti oblatos
belis comedentes occidit. bel et templu[m] ei sub
uertit. draconē massa picea ex adipē et pilis
corta suffocavit. p[ro]pter quē illic missus. ab
abatū d[omi]ni iudea in babilonē translato misa-
tus. et libatus ē.

Aggeus.

Zacharias

Judith.

Tempe Arthaxerxes e[st] d[omi]ni
bybliotheca repata rediens i
iherosolimam cu[m] q[ui] d[omi]ni absoluto lem-
tas attribuo sup[er]ius aphapib[us]
Accipiendi. potestate quoq[ue] p[ro]
cipis Amouendi et substituendi a rege accepit
sem alienigenas milites acon-
soria iudeor[um] erant.

Eldas

malachyas

Jeremias.

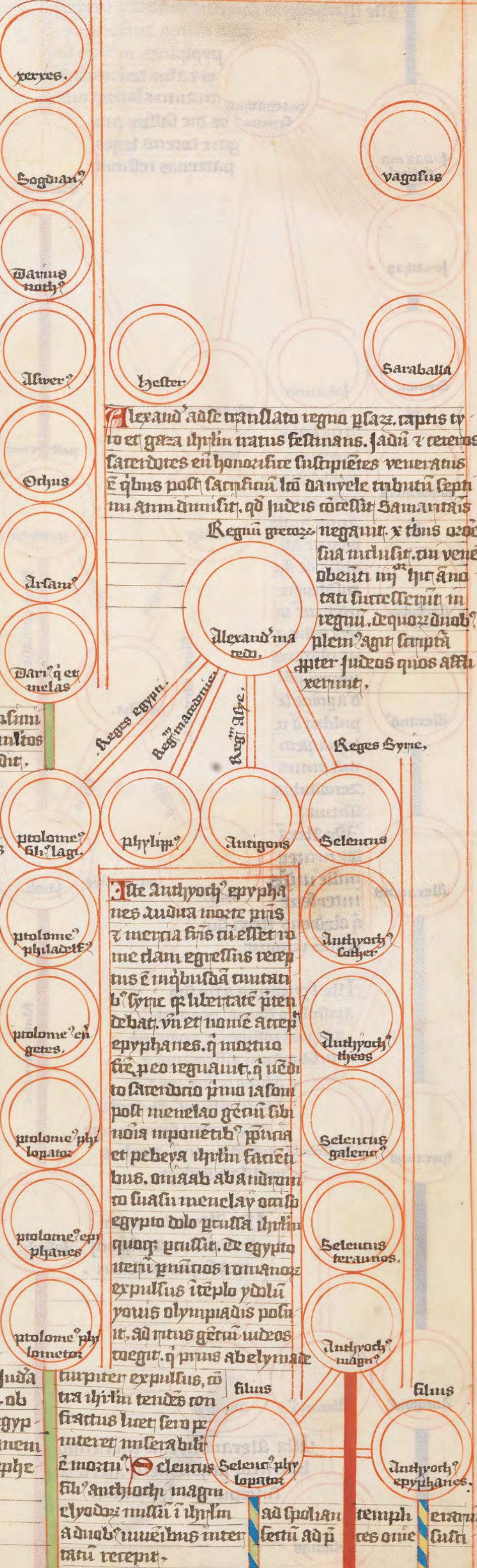

Alexand' post conuictu delia
vafchi expulfa, hester mifdnt
ta mardocheo honorato. Aman
fufpfo. de aetn deede iudeon
dolofe datu nomis litemis in
capita hofu conuertit. ppter quod
adhuc purum celebrant i meo
ria redis xij die xy mifis r m
unij celebrati xij ul' xv die i
fua ubi duob' dieb' uacauerit
ocafionem. Co tempe amfioiles
audunt platonem.
Ochus fuffegfhone uago p
fetti an' famliarē ifm iohes
interfecerat. tributa p efocam
dumiffa repecyt.
Oario ab alexandro deuicto
Saraballa pfectus dany ipies
alexandri transfens. templū i
mōte garizym manaffe fū iadi
fūm pontificis quis filia duxit
iat impetrant.

Afte ptolome' p m' fili' lagi fublimi
laoe facrificadi mians ifrlm mltos
d' iuda r garizym captiuos uedidit.

Afte ptolome' phyladelphus
cupidus libroz. mllio demetri
r anftei. folius cxx iudeoz fū
gulis p cxx dragmis argē mllis
i munerib' ad obla
tōnes itemplū.
lxx interptes ab
eleazar mllis i
alexandriā fufcepit
honorificē. r mterptatōne lxx
diebus fām munerib' honora
tos remiffit.

Afte Anthyoch' magn' tributa
vy āni mltroz templū a phyla
delpho relaxata fubugata fū iuda
phylapatore deuicto reuocauit. ob
m' fennā onyas p' symois i egyp
m fugiens ad ptolomeū epyphanem
templū i regione elyopoteas yfaye pphē
nam cōplens aūtruxit.

Alexand' ad se mandato regno plazz. captis ty
ro et gaza ifrlm natus festinans. Iadu r ceteros
facerdotes en honorifice fufcipietes veneratus
ē qbus post facrificiū lō danyele tributū feph
m annū dūmiffit. qd iudeis cōcellit Samanrais
Regnū grecoz negant. x tōis orde
fua mclufit. an uenēd
obeūti m' hū āno
tati fufcefferit in
regnū. de quoz dnoh'
plem' agut fcriptā
ppter iudeos quos affu
xerunt.

Afte Anthyoch' epypha
nes audita morte pns
r merita fms tū effer ro
me clam egressus recep
tus ē in qbusdā ciuitati
b' fime qz libertate pten
debat. vñ et nomē ācep
epypphanes. q mortuo
fū p eo regnauit. q uēd
to facerdicio pmo iafom
post menelao gēnū fū
noia imponētib' pūna
et pebeva ifrlm faciet
bus. omia ab ab androm
to fua fū menelay oaf
egypto dolo pūffa ifrlm
quoz pūffa. de egypto
itēni pūnaos romānoz
expulfus itēplo ydolū
pous olympiadis pofu
it. ad mūs gēnū iudeos
cōegit. q pūna ab elymāde

Afte Anthyoch' magn' tributa
vy āni mltroz templū a phyla
delpho relaxata fubugata fū iuda
phylapatore deuicto reuocauit. ob
m' fennā onyas p' symois i egyp
m fugiens ad ptolomeū epyphanem
templū i regione elyopoteas yfaye pphē
nam cōplens aūtruxit.

Sub symone ifrl
filius fymon liby
fapūe q edechaf
tus ul' parethos
diat cōpofuit de
quo ibi mēcōne
fanc.
Poft hos reges
fuerunt alij i egyp
to q hū nō ponūt
ulqz ad eleopatriā
quā nū automo q
eam ad amabat
i iadū fupata nū
fūa egypm i pce
romānoz.
Alchim' a deme
trio fms pōtifer.
fuda machabea
femp ifrltus dū muros
dūm' fante r opa ppha
z de fimeret parafū p
aūffus de cellit.

Afte Anthyoch' magn' tributa
vy āni mltroz templū a phyla
delpho relaxata fubugata fū iuda
phylapatore deuicto reuocauit. ob
m' fennā onyas p' symois i egyp
m fugiens ad ptolomeū epyphanem
templū i regione elyopoteas yfaye pphē
nam cōplens aūtruxit.

Metten

107 Bl.

Opuntide f. 1. 12. 38. 41. 44. 55
Fingerringe f. 37. 81-107
28 56 sk

J. G. G. G. G. G.

Nr. 1995 Ausgang: 18. II. 1958
I. Schäden:
II. Behandlung: Schliesse löten
III. Besonderheiten:

Nr. 2373 Ausgang: Sept. 1961
I. Schäden:
II. Behandlung: Reinigen der Deckel
III. Besonderheiten: ergänzen der
Silbernägel